

**T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI**

**ORTAOKUL
YAŞAYAN DİLLER VE LEHÇELER DERSİ
(KURMANCCA)
ÖĞRETİM PROGRAMI**

**TÜRKİYE YÜZYILI
MAARİF MODELİ**

2026

İÇİNDEKİLER

1. YAŞAYAN DİLLER VE LEHÇELER DERSİ (KURMANCCA) ÖĞRETİM PROGRAMI	4
1.1. YAŞAYAN DİLLER VE LEHÇELER DERSİ (KURMANCCA) ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN TEMEL YAKLAŞIMI VE ÖZEL AMAÇLARI	4
1.2. YAŞAYAN DİLLER VE LEHÇELER DERSİ (KURMANCCA) ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN ESASLAR	11
1.3. YAŞAYAN DİLLER VE LEHÇELER DERSİ (KURMANCCA) ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN TEMALARI, ÖĞRENME ÇIKTILARI SAYISI VE SÜRE TABLOSU	21
1.4. YAŞAYAN DİLLER VE LEHÇELER DERSİ (KURMANCCA) KİTAP FORMA SAYILARI VE KİTAP EBADI	23
1.5. YAŞAYAN DİLLER VE LEHÇELER DERSİ (KURMANCCA) ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI	24
2. YAŞAYAN DİLLER VE LEHÇELER DERSİ (KURMANCCA) ÖĞRETİM PROGRAMI SINIF DÜZEYLERİNE AİT TEMALAR	26
5. SINIF	26
6. SINIF	81
7. SINIF	137
8. SINIF	195

1. YAŞAYAN DİLLER VE LEHÇELER DERSİ (KURMANCCA) ÖĞRETİM PROGRAMI

1.1. YAŞAYAN DİLLER VE LEHÇELER DERSİ (KURMANCCA) ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN TEMEL YAKLAŞIMI VE ÖZEL AMAÇLARI

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kurmancca) Öğretim Programı'nın Nihai Hedefi

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kurmancca) Öğretim Programı Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni esas alınarak yapılandırılmıştır. Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kurmancca) Öğretim Programı'nın temel amacı; öğrencilerin dünyayı anlamının temel aracı olan dili etkin kullanabilmelerini, Kurmanccanın zenginliklerine vâkıf olabilmelerini ve Kurmanccayı sosyal-kültürel bağlamlarda etkili, yetkin, öz güvenli, özgün ve doğal bir şekilde kullanabilmelerini sağlamaktır. Kurmanccanın anlam derinliğine ve zenginliğine hâkim oldukça öğrencilerin iletişim kurduğu bireyleri, klasik ve modern döneme yön veren yazarları, şairleri ve Kurmanccayı kullanan diğer kişileri daha iyi anlamaları; iletişim becerilerini geliştirmeleri ve kültürel öğelere ilişkin farkındalık kazanmaları hedeflenmektedir. Bu da ancak Kurmancca öğreniminde gelişim göstermeleriyle mümkün olacaktır. Bu nedenle Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kurmancca) Öğretim Programı, hem alan becerilerini hem de destek becerilerini geliştirmeye odaklanmaktadır. Bu süreçte öğrencilerin; gereksinimleri, Kurmancca öğrenimi seviyeleri, ilgi alanları, öğrenme stilleri, yetenekleri ve kapasiteleri doğrultusunda desteklenmeleri esastır. Bu doğrultuda bütün becerilere gerekli önem verilmiş, her bir beceri için çeşitli etkinlikler ve atölye çalışmaları tasarlanmıştır. Öğrencilerin belirli bir akış içerisinde Kurmancca gelişimleri sağlanırken kavramsal, sosyal-duygusal öğrenme ve okuryazarlık becerilerinin geliştirilmesi; sahip oldukları eğilim ve değerlerin olgunlaştırılması da amaçlanmıştır. Bu doğrultuda öğrencilerin Erdem-Değer-Eylem Çerçevesindeki bileşenler arasındaki ilişkiyi kavramaları; benimsedikleri değerleri günlük yaşamlarına ve Kurmanccayı kullanım süreçlerine yansıtmaları, böylece karakter ve sorumluluk bilinci geliştirmeleri amaçlanmaktadır.

Yetişmekte olan nesillerin güçlü bir karakter kazanmalarının yanı sıra değişen dünya koşullarına ayak uydurup söz sahibi olabilmelerini sağlamak amacıyla değerlendirme, sorgulama, yorumlama, eleştirel düşünme ve araştırma becerilerini geliştirmek üzere gereken adımlar atılmıştır. Kurmancca öğreniminde yer verilen alan becerilerinde temel düzeyde donanımına sahip olan öğrencilerin bu sürecin sonunda eleştirel düşünmelerine ve bu dilde özgün üretimler yapmalarına imkân sağlayacak bir yapı oluşturulmuştur. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni kapsamında hazırlanan Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kurmancca) Öğretim Programı; öğrencilerin Kurmanccayı günlük iletişim durumlarında doğru ve amacına uygun kullanabilmelerini, temel iletişim becerilerini geliştirmelerini ve kültürel öğelere ilişkin farkındalık kazanmalarını hedeflemektedir. Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kurmancca) Öğretim Programı'nda her bir öğrencinin Kurmanccayı tüm sosyal bağlamlarda etkili kullanan, üst düzey düşünme ve iletişim becerileri gelişmiş bireyler olarak yetişmelerine katkı sağlayacak bütüncül bir yaklaşım ortaya konulmuştur.

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kurmancca) Öğretim Programı'nın Özgün Karakterini Oluşturan Nitelikler

Aşağıda açıklandığı gibi Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kurmancca) Öğretim Programı'na özgün karakterini veren birkaç özellik vardır.

Öğrenme Odaklı Yaklaşım Vurgu

Öğrencilerin zihinsel, duygusal, fiziksel ve sosyal özellikleri ile öğrenme deneyimlerinden kaynaklanan bireysel farklılıklar; Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kurmancca) Öğretim Programı'nın tüm bileşenlerinde dikkate alınmıştır. Program öğrencilerin Kurmancca öğrenme süreçlerine aktif katılım göstermelerini, öğrenmelerini yapılandırmalarını, öğrendiklerini farklı bağlamlarda kullanmalarını ve yaşam boyu öğrenme becerileri geliştirmelerini destekleyecek şekilde tasarlanmıştır.

Bu doğrultuda programın temel bileşenlerini yabancı dil alan becerileri ile yabancı dil destek becerileri, öğrenme çıktıları, öğrenme-öğretme yaşantıları ve farklılaştırma oluşturmaktadır. Öğrencilerin "dinleme / izleme-anlamlandırma" "okuma-anlamlandırma", "konuşma-anlatma" ve "yazma-anlatma" alan becerileri ile "dil bilgisi seçebilme-kullanabilme", "sözcük seçebilme-kullanabilme" ve "sesletim seçebilme-kullanabilme" destek becerileri bir bütün olarak ele alınmış; bu becerilerin birbirini destekleyen ve tamamlayan yapısı esas alınmıştır. Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kurmancca) Öğretim Programı'nda öğrenme-öğretme süreçleri, 5-8. sınıf düzeylerinin tamamında bütüncül yaklaşım temel alınarak yapılandırılmıştır. Bu yaklaşım doğrultusunda öğrencilerin Kurmanccayı yalnızca bir kurallar bütünü olarak değil, anlamlı iletişim kuracak seviyede öğrenmeleri amaçlanmıştır. Kurmancca becerileri birbirinden bağımsız alanlar olarak değil günlük yaşamla ilişkilendirilmiş tema ve alt temalar çerçevesinde bütünlük olarak geliştirilmektedir.

Programda öğrencilerin gözlemleme, ilişkilendirme, keşfetme, anlamlandırma, uygulama, değerlendirme ve üretme süreçlerine aktif katılımları desteklenmektedir. Öğrenciler öğrenme-öğretme sürecinde dinledikleri, okudukları, konuştukları ve yazdıkları Kurmancca girdilerini bütüncül bir şekilde kullanarak bilgiye ulaşmakta, bilgiyi yapılandırmakta ve yeni öğrenme durumlarına aktarmaktadır. Bu kapsamda öğrenme yaşantıları; iletişim odaklı görevler, görsel ve işitsel materyaller, oyunlar, diyaloglar, hikâyeler, rol oynama etkinlikleri, iş birliğine dayalı öğrenme uygulamaları, performans görevleri ve kültürler arası etkileşim fırsatları ile zenginleştirilmiştir. Böylece öğrencilerin yalnızca dilsel

yeterlikleri değil aynı zamanda sosyal, duygusal ve kültürel gelişimleri de desteklenmektedir.

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kurmancca) Öğretim Programı'nın Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni (D-AOBM) ile Uyumlandırılması

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kurmancca) Öğretim Programı; sınıf düzeylerine göre belirlenen tema, alt tema, sözcük dağarcığı, iletişim işlevleri ve dil yapılarını esas alacak şekilde hazırlanmıştır. Programın içeriği, Türkiye'deki ders saati, öğrencilerin gelişim özellikleri ve Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni'nde (D-AOBM) A1 düzeyi için belirlenen açıklamalar dikkate alınarak Kurmancca öğretimine uygun biçimde yapılandırılmıştır.

D-AOBM A1 düzeyi, ortaokul 5. sınıflar için A1.1, 6. sınıflar için A1.1, 7. sınıflar için A1.2, 8. sınıflar için A1.2 düzeylerine uyarlanmıştır. A1 düzeyinin aşamalı yapısı doğrultusunda öğrencilerin öncelikle alfabe ve sesler, tanışma ve selamlaşma, sayılar, renkler; ailemiz, okulumuz ve yakın çevremiz, hayvanlar, günlük yaşam; bedenimiz, beden temizliği ve sağlığımız, yeme-içme kültürümüz; dünya, memleketimiz ve kültürümüz, hava olayları ile ilgili basit iletişim durumlarında dili kullanmaları hedeflenmiştir. Süreç içerisinde öğrencilerin sözcük dağarcıkları, iletişim işlevleri ve Kurmanccayı kullanımları kademeli olarak genişletilerek günlük yaşamın farklı alanlarında temel düzeyde iletişim kurabilmeleri amaçlanmıştır. Program sonunda öğrencilerin D-AOBM A1 düzeyinde tanımlanan temel dil yeterliklerine ulaşmaları, günlük yaşamda karşılaşılabilecekleri basit iletişim durumlarında kendilerini ifade edebilmeleri, temel ihtiyaçlarını karşılayabilmeleri ve Kurmancca konuşulan kültürel çevrelere ilişkin temel bilgi ve farkındalık geliştirmeleri hedeflenmektedir.

Yabancı Dil Alan Becerileri ile Yabancı Dil Destek Becerilerine Dayalı Öğretim Programı

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kurmancca) Öğretim Programı; "dinleme / izleme-anlamlandırma", "okuma-anlamlandırma", "konuşma-anlatma" ve "yazma-anlatma" alan becerileri ile "dil bilgisi seçebilme-kullanabilme", "sözcük seçebilme-kullanabilme" ve "sesletim seçebilme-kullanabilme" destek becerilerine dayalı olarak tasarlanmıştır. Öğretim programı kapsamında söz konusu becerilerin konumu, yeri ve uygulama biçimleri net bir biçimde isimlendirilmiş, tanımlanmış, betimlenmiş ve uygulamada bilinçli olarak kullanılabilmesi hedeflenmiştir. Program, dört alan becerisinin statüsünü ve önemini değiştirmeksizin bu üç destek becerinin de önemini vurgulamaktadır. Ayrıca programda; dört alan becerisi ile üç destek becerinin, Kurmanccanın öğrenimi ve gelişimi için birbirine bağımlı, karşılıklı ve etkili bir ilişkiye sahip olması gerektiğinin altı çizilmektedir.

Dil Becerilerinin Terimsel Kullanımları

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kurmancca) Öğretim Programı'nda alan becerileri; "alımlayıcı", "üretici" ve bunların tamamlayıcısı olan "destek becerileri"nden oluşmaktadır. Alımlayıcı beceriler "dinleme / izleme-anlamlandırma" ve "okuma-anlamlandırma"; üretici beceriler "konuşma-anlatma" ve "yazma-anlatma" becerileridir. Destek becerileri ise "dil bilgisi seçebilme-kullanabilme", "sözcük seçebilme-kullanabilme" ve "sesletim seçebilme-kullanabilme" becerilerinden oluşmaktadır. Destek becerileri, diğer tüm becerilerle eş güdümlü kullanılan ve aynı zamanda bu becerileri destekleyen becerilerdir. "Dinleme / izleme-anlamlandırma", "okuma-anlamlandırma", "konuşma-anlatma" ve "yazma-anlatma" becerileri ile destek becerileri arasında sarmal bir ilişki söz konusudur. Programda alan becerileri ile destek becerileri bütünleşmiş bir biçimde kullanılarak gelişir. "dinleme / izleme-anlamlandırma", ve "okuma-anlamlandırma" becerilerinde "dil bilgisi ve sözcük" algılama düzeyinde içerik bilgisi olarak yer almaktadır. "Dil bilgisi seçme-kullanma" ile "sözcük seçme-kullanma" becerileri; temel dil becerilerinden olan konuşma ve yazma sürecinde, sözcük ve dil bilgisi yeterliliğinin eş güdümlü ve etkin şekilde kullanılmasını ifade eder.

Bilgi Görseli: Yabancı Dil Alan Becerileri ve Destek Becerileri

Tema ve Zaman Uyumu

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kurmancca) Öğretim Programı, haftalık ders saati sayısı dikkate alınarak tema sayısı azaltılmak suretiyle sadeleştirilmiştir. Program, temaların daha derinlemesine işlenmesini ve tüm beceri etkinliklerinin yeterli zaman ayrılarak etkili bir şekilde uygulanmasını sağlayacak biçimde düzenlenmiştir. Ayrıca “pekiştirme, farklılaştırma ve yansıma” etkinlikleri bu tematik yapıya dâhil edilmiştir. Tema sayısı azaltıldığı için her bir temanın içeriği daha yoğun olmakla birlikte temalara ayrılan süre arttığından içerik-zaman dengesi sağlanmıştır.

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kurmancca) Öğretim Programı’na Özgü Tematik Model

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kurmancca) Öğretim Programı’nın tematik yapısı; öğrencilerin gelişim ve dil düzeyleri dikkate alınarak her sınıf düzeyinde dört tema üzerine yapılandırılmıştır. Temalar; öğrencilerin günlük yaşam deneyimlerinden, sosyal çevrelerinden, ilgi alanlarından ve kültürel birikimlerinden hareketle belirlenmiştir. Her bir tema, öğrencilerin iletişim ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik alt temalardan oluşmaktadır. Alt temalar; hedef sözcük dağarcığı, iletişim işlevleri, dil yapıları ve kültürel içeriklerle desteklenerek öğrencilerin dili anlamlı bağlamlar içerisinde öğrenmelerini sağlayacak şekilde düzenlenmiştir.

Programda yer alan temalar birbirinden bağımsız yapılar olarak değil, birbirini tamamlayan ve destekleyen öğrenme alanları olarak tasarlanmıştır. Öğrenciler 5, 6, 7 ve 8. sınıf düzeylerinde aynı tema ve alt temalarla karşılaşırken önceki öğrenmelerini kullanmakta, geliştirmekte ve yeni öğrenmelerle ilişkilendirmektedir. Böylece öğrenmeler arasında süreklilik ve bütünlük sağlanmaktadır. Tematik yapı sayesinde öğrencilerin “dinleme / izleme-anlamlandırma”, “okuma-anlamlandırma”, “konuşma-anlatma” ve “yazma-anlatma” ile “dil bilgisi seçebilme-kullanabilme”, “sözcük seçebilme-kullanabilme” ve “sesletim seçebilme-kullanabilme” becerileri günlük yaşamla ilişkili bağlamlar içinde bütünlük olarak geliştirilmektedir. Öğrenciler kendileri, aileleri, arkadaşları, okul yaşamları, yaşadıkları çevre, günlük yaşamları ve kültürel dünyaları hakkında Kurmancca iletişim kurabilmekte; duygu, düşünce ve deneyimlerini Kurmancca ifade edebilmektedir.

Programda yer alan temalar aynı zamanda öğrencilerin Kurmanccaya ilişkin kültürel öğeleri tanımalarına, kültürel özelliklere yönelik farkındalık geliştirmelerine ve farklı kültürlere saygı duymalarına katkı sağlamaktadır. Böylece dil öğrenimi ile kültürel öğrenme süreçleri bütüncül bir yapı içerisinde ele alınmaktadır.

Sözcük Seçimi, Dizilimi, Dağılımı ve Kullanımı

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kurmancca) Öğretim Programı’nda her temaya ait sözcük öğeleri, ilgili tema içeriğine göre belirlenmiştir. Program için bir sözcük dağarcığı hedefi belirlenmiş ve bu amaçlar hem uluslararası standartlar hem de Türkiye bağlamı için hazırlanmış olan Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kurmancca) Öğretim Programı’nın özgünlüğü açısından dikkatle düzenlenmiştir.

Sözcük seçimi ve dağılımı için Kurmancca sözlüklerdeki veri tabanlarından elde edilen sıklık listeleri ve sınıflandırmalar ile ilgili literatür detaylıca incelenmiştir. Sözcük kümeleri programda yer alan tema ve alt temalar dikkate alınarak listelenmiştir.

Dil Bilgisi Yaklaşımı

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kurmancca) Öğretim Programı’nda dil bilgisi, ayrı bir öğretim alanı veya ezberlenmesi gereken kurallar bütünü olarak ele alınmamaktadır. Programda dil bilgisi yaklaşımı benimsenmiş olup öğrencilerin dil bilgisel yapıları doğal ve anlamlı iletişim ortamları içerisinde fark etmeleri, anlamlandırmaları ve kullanmaları hedeflenmektedir.

Bu yaklaşım doğrultusunda dil bilgisi kuralları doğrudan açıklanmamaktadır. Bunun yerine dinleme, konuşma, okuma ve yazma etkinlikleri içerisinde tema bağlamlarıyla ilişkilendirilerek sunulmaktadır. Öğrenciler hikâye, şarkı, oyun, diyalog, görsel ve çeşitli iletişim etkinlikleri aracılığıyla Kurmanccanın dil yapılarını doğal kullanım örnekleri içinde deneyimlemektedir.

Programın tüm sınıf düzeylerinde bütüncül öğrenme yaklaşımı esas alındığından öğrencilerin dil bilgisel yapıları, kuralları ezberleyerek değil dili kullanarak edinmeleri amaçlanmaktadır. Bu süreçte öğrencilerin dikkatleri öncelikle anlam oluşturmaya ve iletişim kurmaya yönlendirilmektedir. Dil bilgisi yapıları ise anlamlı kullanım bağlamları içerisinde doğal olarak öğrenilmektedir.

Dil bilgisi yaklaşımı sayesinde öğrencilerin Kurmanccayı kurallara odaklanarak değil doğal, akıcı ve işlevsel biçimde kullanabilmeleri hedeflenmektedir. Bu yaklaşım aynı zamanda öğrencilerin Kurmanccaya karşı olumlu tutum geliştirmelerini, öğrenme sürecine aktif katılım sağlamalarını ve iletişimsel yeterliklerini geliştirmelerini desteklemektedir.

Günlük Sosyal Dilin Deyimsel İfadelerinin Dâhil Edilmesi

Gerçek yaşam durumlarında kullanılan günlük sosyal dilin deyimsele ifadelerinin Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kurmancca) Öğretim Programı'na dâhil edilmesinin amacı, öğrenilen dil ile günlük yaşam arasında, yaşa uygun olarak bir bağlantı kurulmasıdır. Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kurmancca) Öğretim Programı'nın her sınıfının her temasında günlük sosyal dilin deyimsele ifadelerinin kullanılmasındaki amaç; dile "güncellik, akıcılık, doğallık ve anlamlılık" kazandırmaktır. Böylece öğrencilerin; Kurmanccanın farklı sosyal bağlamlardaki kullanımını anlamaları, Kurmanccayı benimsemeleri ve zenginleştirmeleri amaçlanmakla birlikte etkili iletişim kurmaları ve kültürel çeşitliliğe saygı duymaları hedeflenmektedir.

Farklılaştırma

Farklılaştırmaya yönelik tüm uygulamalar; öğrencilerin ilgi, ihtiyaç ve istekleri göz önünde bulundurularak öğretmenler tarafından hazırlanmış düzeyi, öğrenme hızı ve öğrenme profillerine göre gruplandırma yapılarak; içerik, süreç, öğrenme ortamı ve ürün boyutlarında uyarlamalar geliştirilerek; esnek öğretim yöntem ve teknikleri kullanılarak; süreç içinde sürekli, geliştirici (biçimlendirici) değerlendirmelerle izlenip gerekli düzenlemeler yapılarak planlanır ve yürütülür. Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kurmancca) Öğretim Programı'nda "zenginleştirme" ve "destekleme" şeklinde ele alınan farklılaştırma; öğrencilerin bireysel farklılıkları, öğrenme ihtiyaçları, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda içerik, süreç, ürün ve öğrenme ortamı boyutlarında çeşitlendirilerek yapılandırılmıştır. Öğrencilere adil ve eşit öğrenme fırsatları sağlamak amacıyla onların bireysel farklılıkları da dikkate alınarak hazırlanan etkinlikler, bireysel farklılıkları olan öğrenciler için etkili ve uygun teknikler kullanılarak çeşitlendirilmiştir. Öğrenme ortamının öğrenciler için fiziksel ve sosyal olarak uygun ve rahat olması hedeflenmiştir. Programda farklılaştırma kapsamında belirlenen zenginleştirme ve destekleme uygulamalarına ders kitaplarında ayrı ve bağımsız bir bölüm olarak yer verilmesi öngörülmemektedir. Bu uygulamaların, öğrencilerin bireysel farklılıkları ve öğrenme ihtiyaçları doğrultusunda öğretmen tarafından öğrenme-öğretme sürecinde esnek biçimde uygulanması ve ilgili etkinliklerle bütünleştirilmesi esas alınmaktadır.

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kurmancca) Öğretim Programı'na Teknolojinin Dâhil Edilmesi

Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi (TPAB), öğretmenlerin teknolojiyi öğretim programlarına etkili bir şekilde dâhil etmelerini sağlamak amacıyla geliştirilmiş bir çerçeve olarak bilinir. Bu çerçeve, öğretmenlerin üç temel bilgi türünün farkında olmalarını sağlar: teknolojik, pedagojik ve içerik bilgisi. Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kurmancca) Öğretim Programı'nın teknolojik boyutunun önemli bir bölümü şu üç temel boyut etrafında tasarlanmıştır: öğretmenlerin dil alanındaki (dil bilgisi, kelime bilgisi, ses bilgisi) mevcut birikimlerini fark etmelerine yardımcı olmak, öğretimi kolaylaştırmaya yönelik (ders planlama, teknikler) mesleki bilgilerine dair farkındalık yaratmak ve yapay zekâ tabanlı araçlar ile internet platformları gibi eğitim teknolojilerini nasıl kullanabileceklerini göstermek. Böylece öğrencilerin derse katılımları artırılmakta ve anlamaları derinleştirilmektedir. Öğrenme-öğretme yaşantıları ve uygulamalarını geliştirmek için teknolojinin kullanımının kaçınılmaz olduğu yadsınamaz bir gerçektir. Bu program çerçevesinde dijital hikâyeler, özetler, ses kayıtları, resimli hikâye şeritleri gibi çeşitli materyaller tasarlamaya yönelik uygulamalar aracılığıyla teknolojinin bilinçli bir şekilde kullanımı sağlanmaya çalışılmaktadır.

"Harmanlanmış Öğrenme", Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kurmancca) Öğretim Programı'nda teknolojinin kullanımına yönelik ikinci kavramsal ve kuramsal çerçeve olarak benimsenmiştir. Çünkü bu öğrenme güncel çevrim içi ve yüz yüze öğretim yöntemlerini teknolojik araçlar, medya ve tekniklerle birleştirir. Kuramsal olarak teknolojiyi kullanarak, öğrencilerin öğrenme süreçlerini keyifli hâle getirerek daha derin düşüncelerini ve öğrenmelerini desteklemeyi amaçlayan "Etkin Öğrenme" yaklaşımından türetilmiştir. Bu yaklaşım; doğal dil kullanarak uygun bağlamlarda teknolojik araçlar yoluyla öğrenmeyi desteklemeyi amaçlar. Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kurmancca) Öğretim Programı'nda teknoloji kullanımı; materyallerin, ders içi ve dışı öğrenme süreçlerinin teknoloji ile bütünleştirilmesi anlamına gelir. Böylece öğrenmeyi kolaylaştırmak, zenginleştirmek ve genişletmek ve Kurmancca yoluyla iletişim kurmak amaçlanır.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin Kültürel ve Ahlaki Temellerinin Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kurmancca) Öğretim Programı'na Dâhil Edilmesi

Program, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni'ne uyumlu olarak öğrencilerin değerlere karşı duyarlılık geliştirmelerine önem vermektedir. Temalar ve alt temalar içindeki bağlamlar tasarlanırken içeriğin kültürel öğeler ve söz konusu değerlerle uyumlu olmasına özen gösterilmiştir. Bu yaklaşım, öğrencilerin kültürel ve küresel dünyayla bağlarını güçlendirmeyi hedeflemektedir. Böylece Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kurmancca) Öğretim Programı, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni'nin genel çerçevesi ile tutarlılık gösterecektir.

Bu doğrultuda millî, dinî, geleneksel, kültürel kutlama ve günlere ilişkin örnekler aşağıda sunulmuştur.

Millî Kutlamalar ve Önemli Günler

- 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı
- 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı
- 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü
- 30 Ağustos Zafer Bayramı
- 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı
- 10 Kasım Atatürk'ü Anma Günü
- 24 Kasım Öğretmenler Günü

Dinî Bayramlar

- Ramazan Bayramı
- Kurban Bayramı

Kültürel Günler ve Haftalar

- Türk Dili Günü (26 Eylül)
- Çocuk Hakları Günü (20 Kasım)
- Kütüphane Haftası (Mart Ayının Son Haftası)

Gelenek ve Görenekler

- Bayramlarda büyükleri ziyaret etme
- Misafirperverlik
- Aile büyüklerine saygı
- İmece geleneği

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kurmancca) Öğretim Programı'nın Kuramsal ve Yöntemsel Yaklaşımı

Öğrenme ve Öğretme Yaklaşımı

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kurmancca) Öğretim Programı, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni esas alınarak öğrencilerin bireysel, sosyal ve kültürel gelişimlerini destekleyen bir anlayışla hazırlanmıştır. Eğitimdeki her alanda olduğu gibi Kurmanccanın öğretimi de bir dizi yaklaşıma dayanır. Bu altyapı, Kurmancca öğretiminin amaçlarını, doğasını, düzenlenmesini ve öğretim süreçlerini ortaya koyan temel ilkeleri içerir. Kurmancca öğretiminin kuramsal çerçevesini oluşturan uygulamalı dil bilim yaklaşımları da bu arka plan üzerine konumlandırılmıştır. Ayrıca öğretim programının tasarımı, uygulanması ve değerlendirilmesi süreçleri de bu arka plan üzerinde şekillenir.

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kurmancca) Öğretim Programı'nın temel bileşenleri "Kurmancca öğrenmenin amaçları" ve "Kurmancca öğrenme-öğretme süreci" olarak kabul edilebilir.

a) Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kurmancca) Öğretim Programı'nın Amaçları

Bu amaçlar üçe ayrılabilir.

Bireysel Oluşum ve Gelişim Amaçları: Burada Kurmancca öğrenimi bir olgu olarak tanımlanır. Yalnızca iletişim aracı olarak değil aynı zamanda bir düşünme ve algılama aracı olarak da öğrencinin bireysel gelişimine katkıda bulunur; zihinsel, duygusal ve manevi gelişimini destekler. Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kurmancca) Öğretim Programı; öğrencilerin zihinsel, duygusal, sosyal ve manevi gelişimlerini desteklemeyi, onlara farklı bakış açıları kazandırmayı amaçlar.

Kültürel Amaçlar: Kurmancca öğrenimi bir olgu olarak tanımlanır. Böylece öğrencilerin hem kültürlerine hem de dünyadaki farklı kültürlerle yönelik farkındalık geliştirmelerini sağlar. Kurmancca öğrenimi; öğrencilerin bu dile ait kültürel öğeleri tanımalarına, kültürel çeşitliliğin bilincine varmalarına ve farklı kültürlerden insanlarla karşılıklı saygı temelinde etkili iletişim kurmalarına katkıda bulunur.

Sosyal Amaçlar: Kurmancca öğrenmenin öncelikle bireyin kendisini doğru, etkili ve uygun biçimde ifade etmesini; ardından diğer insanları doğru anlamasını ve onlarla okul, aile, arkadaş çevresi, toplum ve uluslararası ortamlar

gibi farklı bağlamlarda etkili iletişim kurabilmesini hedeflediğini kabul eder. Bu doğrultuda öğrencilerin günlük yaşamda karşılaşabilecekleri iletişim durumlarında Kurmanccayı işlevsel olarak kullanabilmeleri amaçlanır.

b) Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kurmancca) Öğretim Programı'nda Öğrenme-Öğretme Süreci

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kurmancca) Öğretim Programı'nda Kurmancca öğrenme; bireysel oluşum, yetiştirme ve gelişim süreci olarak tanımlanmaktadır. Öğrenme süreci; Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kurmancca) Öğretim Programı'nda benimsenen bütüncül yaklaşım, iletişim odaklı dil öğretimi anlayışı ve kültürler arası öğrenme yaklaşımı aracılığıyla yansıtılmaktadır. Bu kuramsal arka plan, Kurmanccanın öğretiminde programın tüm tema ve alt temalarında bütünleştirilmiş; bu bütünleşik kuramsal temel, öğretim programının içerik tanımı, öğrenme çıktıları, öğrenme-öğretme yaşantıları ve uygulamaları için gerekli art alanı ve çerçeveyi oluşturmuştur. Kurmancca öğrenme-öğretme süreci; öğrencilerin dinleme / izleme, okuma, konuşma ve yazma becerilerini bütünleşik olarak geliştirmelerini, dil bilgisi, sözcük bilgisi ve sesletim unsurlarını anlamlı iletişim bağlamlarında kullanmalarını ve Kurmanccayı günlük yaşam durumları içinde deneyimlemelerini esas almaktadır. Bu süreçte öğrencilerin Kurmanccayı yalnızca öğrenmeleri değil aynı zamanda kullanmaları, anlamlandırmaları ve farklı bağlamlara aktarabilmeleri amaçlanmaktadır. Programda öğrenme-öğretme süreci; öğrencilerin gelişim özellikleri, hazırbulunuşluk düzeyleri, bireysel farklılıkları ve öğrenme ihtiyaçları dikkate alınarak yapılandırılmıştır. Böylece öğrencilerin Kurmanccayı işlevsel, anlamlı ve kalıcı bir şekilde öğrenmeleri desteklenmektedir.

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kurmancca) Öğretim Programı'nda Yabancı Dil Öğrenme-Öğretme Sürecine Eylem Odaklı Yaklaşım

"Eylem Odaklı Yaklaşım"ın (AOA) temel ilkelerinden biri, 2020 tarihli Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni'nde (D-AO-BM) de belirtildiği üzere öğrencilerin gerçek yaşamdaki sosyokültürel bağlamlarda başarılı bir şekilde iletişim kurmalarını sağlayacak performanslar sergilemelerine imkân tanımaktır. AOA'da, öğrencilerin öğrenme-öğretme sürecine etkin katılımı ve dil öğreniminin toplumsal doğasının ve kullanımının farkında olmaları büyük önem taşır. Öğrencilerin hem kendi bireysel öğrenmelerinin hem de bu öğrenmenin sonuçları ile toplumsal yaşam arasındaki ilişkinin farkında olmaları beklenir. Bu ilkeler, Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kurmancca) Öğretim Programı'nın akademik duruşu ile uyumludur. Çünkü bu program, okul içinde ve dışında sosyokültürel bağlamlarda amaçlı, iletişimsel ve iş birliğine dayalı öğrenmeye dayanır. Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kurmancca) Öğretim Programı'nın bu özellikleri, D-AOBM'de de ifade edildiği üzere dili öğrenme ve kullanma yollarına odaklanır. Dilsel unsurlar, Kurmancca dil öğreniminin aracı olup öğrencilerin bunları sosyokültürel bağlamlarda akranları ve diğer kişilerle iş birliği içinde kullanabilmelerini sağlar. Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kurmancca) Öğretim Programı'nın amacı, öğrencilerin yalnızca başarılı bir şekilde etkileşimde bulunmalarını ve iletişim kurmalarını değil aynı zamanda edindikleri bilgi ve becerileri kendilerinin ve yaşadıkları toplumun gelişimine katkıda bulunacak şekilde aktarmalarını sağlamaktır. Bu fikirleri hayata geçirmek amacıyla programdaki her bir alt tema, ilgili materyaller aracılığıyla olası tüm gerçek yaşam durumlarıyla ilişkili mikro sosyokültürel bir bağlam oluşturmak ve bu bağlamı sınıfa taşımak için kullanılır. Öğrenciler; önce alt temalarda ele alınan bu kavramların ne hakkında olduğunu sözcükler, kalıp ifadeler, cümleler gibi dil bilim öğeleriyle öğrenirler. Daha sonra bu dil bilimsel unsurların Kurmanccada anlam oluşturmada nasıl işlev gördüğünü anlarlar. Öğrenciler; bilgi, düşünce, fikir ve duygularını ifade ederken ve diğer insanlarla iletişim kurarak başkalarının bakış açılarını Kurmancca olarak anlamaya çalışırken bu unsurları nasıl kullanacaklarını öğrenirler. Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kurmancca) Öğretim Programı'nda bu dönüşüm, tüm temalar boyunca çeşitli iletişimsel etkinlikler, görevler, projeler, performans görevleri ve uygulamalar aracılığıyla gerçekleştirilir. Öğrenciler; iletişim kurmayı öğrenmek için önce çeşitli etkinlik ve görevler üzerinde çalışırlar. Daha sonra edindikleri bu becerileri, Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kurmancca) Öğretim Programı'ndaki temalar aracılığıyla hem bireysel hem de grup hâlinde gerçek hayata ve sosyokültürel bağlamlara aktarırlar. Böylece çevrelerindeki sorunları fark edip bunlara pratik çözümler üretmeyi amaçlarlar.

"Yöntem-Sonrası Dönem" Yaklaşımı

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kurmancca) Öğretim Programı, tek bir dil öğretim yöntemine bağlı kalmak yerine farklı yaklaşım ve kuramsal altyapılardan yararlanarak dil öğretimine ilişkin güncel anlayışları bütünleştirmektedir. Bu kapsamda öğrencilerin dil gelişim özellikleri, hazırbulunuşlukları, öğrenme ihtiyaçları, ilgi alanları ve öğrenme ortamları dikkate alınarak uygun teknik ve uygulamaların seçilmesi esas alınmıştır. Bu bütünleşik yapı, programın tüm sınıf düzeylerinde benimsenen bütüncül yaklaşım doğrultusunda tasarlanmıştır. Amaç; öğrencilerin öğrenme süreçlerini

desteklemek, temel ve destek dil becerilerini geliştirmek, iletişimsel yeterliklerini güçlendirmek ve Kurmanccayı gerçek yaşam bağlamlarında etkili, doğru ve işlevsel biçimde kullanabilmelerini sağlamaktır. Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kurmancca) Öğretim Programı'ndaki bu duruş; yer, zaman, bağlam, durum ve amaca göre farklı teknik ve etkinliklerin seçilmesini ve kullanılmasını ifade etmektedir. Bu seçim süreci öğrencilerin öğrenme stilleri, motivasyon düzeyleri, bireysel özellikleri ve öğrenme gereksinimleri dikkate alınarak gerçekleştirilmektedir. Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kurmancca) Öğretim Programı'nın hazırlanmasında, "D-AOBM Eylem Odaklı Yöntemi", "İletişimsel Yöntem", "Bütüncül Öğrenme Anlayışı", "Bağlam-Temelli (Durumsal) Öğrenme", "İş Birlikli Öğrenme", "Kültürlerarası Öğrenme", "Drama Yoluyla Öğrenme", "Dijital ve Yapay Zekâ Destekli Öğrenme" ile "Harmanlanmış Öğrenme" yaklaşımlarından yararlanılmıştır. Öğretim programında yer alan, alan becerileri, öğrenme çıktıları ve öğrenme-öğretme yaşantıları bu yöntemsel çerçeve doğrultusunda düzenlenmiştir. Programın uygulanması sürecinde öğrencilerin zihinsel, duygusal, fiziksel, sosyal ve kültürel gelişim özellikleri, öğrenme stilleri ve ilgi alanları dikkate alınarak öğrenme ortamlarının esnek ve öğrenci merkezli biçimde yapılandırılması öngörülmektedir.

Sosyokültürel ve İletişimsel Yaklaşım

Programın tasarım ve oluşumunda temel alınan yaklaşımlardan biri, dilin sosyal ve kültürel bağlamlar içinde anlam kazandığı ve dil öğreniminin bireyin kendi kültürel kimliğini koruyarak farklı kültürlerle etkileşim kurmasını mümkün kılan "Sosyokültürel Yaklaşım"dır. Bu yaklaşım, dil ile kültür arasındaki karşılıklı etkileşimi temel alır ve kültürler arası anlayışı teşvik eder. Bu yaklaşım, pek çok uygulamalı dil bilimci tarafından önerilmiş ve geliştirilmiş olup, dil eğitiminin temel kavramsal ve kuramsal dayanaklarından biri olarak benimsenmiştir. Kurmancca öğrenimi hem bireylerin hem de toplumların gelişimine, bilgiye erişimine; çeşitli kişisel, akademik, mesleki gelişimlere; iş fırsatlarına, kültürel farklılıkları anlama ve aktarma yetisine önemli katkılar sağlayabilir. Bunun yanında Kurmancca öğrenimi, sosyal ve kültürel ortamlarda iletişimin güçlenmesine katkı sağlayan önemli bir iletişim aracı olarak değerlendirilmektedir. Bu durum, öğrencilerin Kurmanccayı öğrenmelerinin yanı sıra Kurmanccaya ilişkin kültürel özellikleri tanımalarını desteklemektedir. Bu süreçte öğrenciler farklı kültürleri anlamaya ve onlara saygı duymaya yönelik farkındalık geliştirmektedir. Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kurmancca) Öğretim Programı'nın tema ve ders içeriklerinin oluşturulmasında sosyokültürel yaklaşım, kavramsal ve kuramsal çerçevenin önemli bir parçası olarak kabul edilmiştir. Programda yer alan tema ve alt temalar aracılığıyla öğrencilerin kendi kültürel değerlerini Kurmancca ifade edebilmeleri, farklı kültürleri tanıyabilmeleri ve kültürler arası iletişim kurabilmeleri amaçlanmaktadır. Böylece Kurmancca öğreniminin bireylerin sosyal ve kültürel deneyimlerini paylaşmalarına, farklı topluluklarla etkileşim kurmalarına ve kültürler arası anlayış geliştirmelerine katkı sağlayan bir araç olduğu vurgulanmaktadır.

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kurmancca) Öğretim Programı'nda Öğrenme ve Öğretme Yaklaşımları

Öğretim programı, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde ifade edilen Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ve Türk Millî Eğitiminin Temel İlkelerine dayanmaktadır. Bu öğretim programında öğrenciler; etkin katılımcılar, etkin gözlemciler, sorumlu öğrenciler, kâşifler, bağlamı anlamlandıran bireyler, iletişim kurucular, araştırmacılar, problem çözücüler, öğrenme topluluklarının üyeleri, geri bildirim alıcıları ve sağlayıcıları, düşünce ve duygu yansıtıcıları, yenilikçi uygulayıcılar ve üreticiler, yetkin dil kullanıcıları öğrenme-öğretme sürecinin kolaylaştırıcıları ve sosyal aktörler olarak görülmektedir. Bu kapsamda öğrencilerden

1. Hedef Kurmanccanın yapılarını, sözcük dağarcığını ve sosyal dil kullanımını içeren sözlü (işitsel) ve yazılı (görsel) içerikleri doğru ve etkili bir şekilde tanımaları, algılamaları, ayırt etmeleri, anlamaları ve yorumlamaları; bu bilgiyi ve bununla ilgili becerileri kendi yaşamlarına uygulamaları ve Kurmanccayı sözlü veya yazılı iletişimde etkili bir biçimde kullanmaları; yine bu bilgiyi ve bununla ilgili becerileri, sosyal ve kültürel farklılıkları anlamak ve diğer insanlarla Kurmancca etkili iletişim kurmak amacıyla kullanmaları,
2. Öğrenmekte oldukları Kurmanccanın yapılarını, sözcüklerin ve sosyal dil kullanımlarının işlevlerini tanıyarak, algılayarak ve anlamlandırarak içerikteki sorun ve problemlere çözüm bulmaları ve bu çözümleri ifade etmeleri,
3. Diğerleriyle iletişim kurarken yaşanabilecek dilsel iletişim problemleri durumunda hedef Kurmanccanın yapıları, sözcükleri ve sosyal dilin işlevlerini doğru biçimde kullanarak sağlıklı iletişime katkı sağlayacak çözümler üretmeleri ve bu çözümleri uygun bir içerikle paylaşmaları,
4. Farklı kültürlerle ait kuralları, ilkeleri, durumları, düşünceleri, duyguları ve değerleri kapsayan içerikleri anlamaları ve bunlara saygı göstermeleri,

5. Bilgi aktarımı ve / veya içerik üzerine tartışma gerektiren durumlarda hedef Kurmanccanın yapılarını, sözcükleri ve sosyal dil kullanımını yerinde ve doğru biçimde kullanarak bilgiyi açık ve anlaşılır şekilde iletebilmeleri,
6. Fikir ve görüşlerini tartışırken Kurmancca iletişim ortamlarında Kurmanccayı anlaşılır, doğru ve uygun bir şekilde kullanarak kendi fikir ve görüşlerini tutarlı ve geçerli bir şekilde gerekçelendirmeleri,
7. Kurmancca içerikleri okulda ve okul dışındaki kişisel ve sosyal yaşamlarında gerekli ve uygun bağlamlarda özgün, bağlama uygun, doğal ve gerçekçi bir biçimde kullanabilmeleri,
8. İçeriği anlama, algılama, sentezleme ve değerlendirme süreçlerinin bir sonucu olarak Kurmancca becerileri ile edindikleri bilgi birikimi, düşünceler ve görüşler sayesinde farklı bilgi, duygu, düşünce ve gerekçeleri bütüncül bir bakış açısıyla kavramaları ve bu bakış açısını başkalarıyla Kurmancca olarak gerçekleştirdikleri iletişimsel etkileşim ve paylaşımlara yansıtmaları,
9. Sosyal duygusal öğrenme becerileri, okuryazarlık becerileri ve değerleri, alan becerileri ile bütünleştirerek edinmeleri,
10. Edinmiş oldukları tüm dil becerileri ve Kurmancca ile bütünleşmiş diğer becerileri; kendi ve başkalarının yaşam koşullarını iyileştirmek ve geliştirmek, memleketlerinin yararı ve gelişimi için kullanmak, dünya ve doğadaki yaşam koşullarını geliştirmek, yenilikçi ve yaratıcı fikirler geliştirmek suretiyle geleceği tasarlamak ve şekillendirmek için etkin rol almak amacıyla kullanmaları beklenmektedir.

1.2. YAŞAYAN DİLLER VE LEHÇELER DERSİ (KURMANCCA) ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN ESASLAR

1. Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kurmancca) Öğretim Programı, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni ile uyumlu olarak yapılandırılmıştır. Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kurmancca) Öğretim Programı; derslerin ve ölçme-değerlendirme süreçlerinin planlanması ile ders kitapları, destekleyici materyaller, ölçme araçlarının tasarlanıp hazırlanmasında temel alınmalıdır. Tüm eğitim faaliyetleri, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metni'nde yer alan öğrenci profiline ulaşılmasını sağlamak amacıyla planlanmalı ve uygulanmalıdır.
2. Program Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni'nde yer alan yabancı dil alan becerileri ve destek beceriler üzerine yapılandırılmıştır.
3. Öğretim programı; yabancı dil alan becerileri ve destek becerileri, kavramsal beceriler, eğilimler, programlar arası bileşenler (sosyal-duygusal öğrenme becerileri, değerler, okuryazarlık becerileri), disiplinler arası ilişkiler, beceriler arası ilişkiler, içerik çerçevesi, ilkeler, anahtar kavramlar, öğrenme kanıtları (ölçme ve değerlendirme), öğrenme-öğretme yaşantıları (temel kabuller, ön değerlendirme süreci, köprü kurma, öğrenme-öğretme uygulamaları), farklılaştırma (zenginleştirme ve destekleme) ve öğretmen yansıtmaları dikkate alınarak hazırlanmıştır. Bu nedenle öğrenme çıktıları temalarda belirtilen ilerleme, sarmallık ve ardışıklık ilkelerine uygun olarak ele alınmalıdır.
4. Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kurmancca) Öğretim Programı aşamalı olarak uygulanacağından mevcut düzeyle ilgili önceki öğrenme süreçlerindeki eksiklik ve sorunların okullardaki Kurmancca zümresi öğretmenleri tarafından belirlenmesi gerekmektedir. Bu eksiklikleri ve sorunları gidermek amacıyla işlenecek içerikler eğitim-öğretim yılının başında zümre toplantılarında belirlenmeli ve eğitim süreci boyunca uygulanmalıdır. Programda öğrencilerin önceki öğrenmelerini hatırlamalarını ve yeni öğrenmelerle ilişkilendirmelerini desteklemek amacıyla tema ve alt temalar arasında sarmal bir yapı benimsenmiştir. Bu doğrultuda önceki seviyelerde öğrenilen dil yapıları, sözcük dağarcığı ve iletişim işlevleri yeni temalar içerisinde yeniden kullanılarak pekiştirilmektedir.
5. Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kurmancca) Öğretim Programı'nda öğrenme çıktıları; içerik çerçevesiyle ilişkilendirilen beceriler, değerler, sosyal-duygusal öğrenme becerileri ve okuryazarlık becerileri ile öğrencilerin gelişim özellikleri dikkate alınarak oluşturulmaktadır. Her alan becerisi ve öğrenme çıktısı için süreç bileşenleri belirlenmiştir. Bu süreç bileşenleri, öğrenme çıktılarına erişimi sağlayan temel unsurlardır. Buna göre süreç bileşenlerinin Kurmancca derslerinde öğrenciler tarafından deneyimlenmesi gerekmektedir.
6. Programdaki alımlayıcı becerilerden ilki "dinleme / izleme-anlamlandırma" becerisidir. Bu beceri, bireyin bir konuşmacı veya başka bir kaynak tarafından üretilen sözlü-dilsel içerikleri algılayıp anlamlandırma yeteneğini geliştirir. Bu kaynaklar; aksan, vurgu, hız, ritim gibi dilin yapısal özelliklerinin yanı sıra deyimler, terimler,

sözcükler, ifadeler, cümlecikler, cümleler ve bağlamdaki sosyal ve kültürel yansımalar gibi tema ile ilgili içerik ve anlamsal özellikleri de kapsar. Öğrenciler Kurmancca öğrenirken tanıma, fark etme, anlamlandırma aşamasında çeşitli görsel destekler yardımıyla bunları algılar ve anlar. “Okuma-anlamlandırma” becerisi ise metin türü, görsel destek, dil bilgisi kullanımı, sözcük dağarcığı, deyimse dil kullanımı ve içeriğin tüm anlamsal özelliklerinin yardımıyla oluşturulmuş yazılı içeriği (metni) algılayıp anlamlandırma amacıyla geliştirilen bir beceridir. Aynı şekilde öğrencilerin deyimler, terimler, sözcükler, ifadeler, cümlecikler, cümleler, bağlamdaki sosyal ve kültürel yansımalar gibi tema ile ilgili içerik ve anlamsal özellikleri “tanıma, fark etme ve anlamlandırma” aşamasında çok önemlidir. Dilin yapısal ve anlamsal özellikleri, anlama süreçlerinde büyük önem taşır.

7. “Dinleme / izleme-anlamlandırma” becerisi gerçek zamanlı gerçekleşen bir süreçtir. Bu nedenle anlık algılama, anlamlandırma ve uygun geri bildirim vermeyi gerektirir. Buna karşılık “okuma-anlamlandırma” becerisi, metin üzerinde yeniden inceleme ve değerlendirme yapmaya imkân tanıyan, daha kontrollü ilerleyen bir süreçtir. Her iki alımlayıcı beceride de öğrenciye iletilen içerik ve öğrencinin mesajın anlamını algılaması, onun kişisel ve sosyal ilişkisinin temeline göre şekillenir. Programda iletişimde alımlama, yorumlama ve anlama sürecini kapsayan “dinleme / izleme-anlamlandırma” ve “okuma-anlamlandırma” becerileri; bu olgular göz önünde bulundurularak düzenlenmiştir. Programın ders planlama ve uygulama aşamalarında bu becerilerin kullanıldığı etkinlikler anlamlı bağlamsal tasarımlar çerçevesinde dikkatle planlanmalı, oluşturulmalı ve düzenlenmelidir. Öğrencilerin bu becerileri bağlam içinde başkalarıyla iletişim kurarken doğal, gerçekçi, etkili, verimli ve anlamlı şekilde kullanmaları desteklenmelidir.
8. Programda tanımlanan üretici becerilerden ilki olan “konuşma-anlatma” becerisi; öğrencilere Kurmanccaya ait ses, dil bilgisi, sözcük ve anlam öğelerini etkili kullanarak başkalarıyla sözlü iletişim kurma yeterliliği sağlayan bir beceridir. “Konuşma-anlatma” becerisinin temel öğeleri planlama, etkileşim ve iletişimdir. Konuşmada öğrenci; bağlam, durum, yer ve zamana uygun, doğru ve anlamlı içeriği kullanarak; doğru sesleri ve telaffuzu üreterek; bilgiyi, düşünce ve duyguları doğru, anlamlı, uygun, açık ve akıcı şekilde ifade ederek; kültürel içerik ve mesajları doğru ve uygun biçimde aktararak sosyal etkileşim ve iletişimsel yeterlik kazanma becerisini geliştirir.
9. Üretici becerilerden ikincisi olan “yazma-anlatma” becerisi; öğrencinin Kurmanccanın dil bilgisi öğeleri, sözcük dağarcığı, çeşitli kendini ifade biçimleri, yazı türleri ve dil kurallarını ihtiva eden içeriği kullanarak bilgi, düşünce, deneyim ve duygularını anlamlı ve yazılı bir şekilde ifade etme ve aktarma yetisi ve becerisidir. “Yazma-anlatma” becerisi; programda içerikteki ilgili girdinin tanınması, fark edilmesi ve anlaşılmasıyla başlar. Girdi içerisindeki bilginin transferi ve anlamlandırılması; dinleme, izleme, okuma gibi alıcı beceriler aracılığıyla işlenir. Yazma, ifade etme ve açıklama yetisi ve becerisi; planlama, uygulama ve yeniden yazmayı içeren birçok süreci ve yaratıcılığın gelişmesini sağlayan metin geliştirmeyi gerektirir. Bu beceri, farklı yazı türleri üzerinde yapılan çalışmalarla güçlendirilir. Programda üretim becerilerinin kullanıldığı etkinlikler, planlar ve uygulamalar bağlamsal ve anlamlı şekilde dikkatle planlanmalı; tasarlanmalı ve oluşturulmalıdır. Öğrenciler Kurmancca “konuşma-anlatma” ve “yazma-anlatma” becerilerini bağlam içinde doğal, özgün, otomatik, gerçekçi, etkili, verimli ve anlamlı biçimde kullanarak iletişimsel yeterliklerini geliştirmeleri için desteklenmelidir.
10. Programda tanımlanan ve açıklanan “destek beceriler”; diğer tüm dil becerileriyle birlikte bütünleşmiş, birleştirilmiş, uyumlu hâle getirilmiş bir biçimde işlenir. Yabancı dil alan becerileri ve destek becerileri arasında sarmal, birbirine bağlı etkileşimli ve karşılıklı bir ilişki bulunmaktadır. Bu nedenle tüm beceriler sarmal bir şekilde kullanılır. Dilin dil bilgisel, sözcüksel (sözcük dağarcığı) ve sesletimsel unsurları çoğunlukla içerik bilgisi olarak ele alınır. Bunların seçimi ve kullanımıyla ilgili bilgiler literatürde yer alsa da öğrencilerin “dilsel yeterlikleriyle” bağlantılı olduklarından belirgin olarak konumlandırılıp adlandırılmaz. Dil öğreniminin “tanıma-fark etme-anlamlandırma” aşamasında öğrenciler dil bilgisi öğeleri, sözcükler (sözcük dağarcığı) ve sesletim özellikleri (telaffuz, tonlama vb.) ile karşılaşır. Bunları da algılar, tanıır ve anlar. Daha sonra öğrencilerin üretken becerilerle ilişkilendirilecek olan dilsel yeterliklerini kazanmaya başlamaları beklenir. Bu tanıma aşaması, alımlayıcı becerilerin işlenmesi sürecinde yer alır. Bu nedenle, dil bilgisi, sözcük dağarcığı ve sesletim öğreniminin “karşılaşma-algılama-tanıma-anlama” ve “seçme-kullanma” şeklinde iki aşamaya ayrılması gerekebilir. Dil öğreniminde bilgiyle karşılaşma-algılama-tanıma-anlama aşaması “alımlayıcı beceriler”le sağlanırken “seçme ve kullanma” aşaması “konuşma-anlatma” ve “yazma-anlatma” becerileri aracılığıyla “üretici beceriler”in işlenmesi sürecinde gerçekleşir.
11. Öğretim programında becerilere ilişkin yapılan açıklamalar, yeni bir bilgi üretmeyi değil becerilerin öğretim sürecindeki kullanımını açıklamayı amaçlamaktadır. Program kuram ve uygulamada belirsiz bir şekilde yer alan dil bilgisel, sözcüksel ve sesletimsel unsurların seçimini ve kullanımını “destek beceriler” olarak konumlandırmak-

- tadır. Bu da öğrencilerin pragmatik, stratejik, iletişimsel ve sosyodilbilimsel yeterliklerinin nasıl güçlendirilebileceğinin üzerinde düşünülmesini sağlamaktadır.
12. “Dil bilgisi seçme-kullanma” becerisi, programdaki üç destek beceriden ilkidir. Bu beceri, uygun yöntemsel teknikler ve bağlam kullanılarak diğer dil becerilerine benzer şekilde ele alınır. Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kurmancca) Öğretim Programı’nda bu beceriye yönelik olarak 5, 6, 7 ve 8. sınıf düzeylerinin tamamında bütüncül öğrenme yaklaşımı benimsenmiştir. Bu yeterlik işlevlerini kazanmayı desteklemek amacıyla doğal ve özgün bağlamlarda uygun ve doğru etkinlikler seçilmelidir. Bu etkinlikler, öğrencilerin iletişimsel yeterliklerini geliştirmeye ve kazanmaya katkıda bulunmayı hedeflemeli; Kurmancca dil bilgisini mümkün olduğunca doğal, doğru, özgün ve kendiliğinden kullanmalarını sağlanmalıdır. “Dil bilgisi seçme-kullanma” becerisi, öğrenme çıktılarının yazımında ve öğrenme-öğretme uygulamalarında “DBS” desimal koduyla yer almıştır.
 13. Dil bilgisi “öğrenimi”, erken yaştaki çocukların ana dillerindeki dil bilgisi öğelerini ve biçimlerini farkında olmadan doğal ve gerçekçi bir ortamda kavrayıp doğru kullanmaları durumudur. Bu süreç; dil bilgisi ve dilin diğer unsurlarını kapsamakta olup planlı öğrenme yaşantıları, belirli öğrenme amaçları ve öğretim süreçleri ile desteklenmektedir. Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kurmancca) Öğretim Programı’nda dil bilgisi öğretiminin amacı; öğrencilere Kurmanccayı doğal, gerçekçi ve anlamlı bağlamlar içerisinde dil bilgisi kurallarına uygun kullanabilmelerini sağlayacak iletişim ortamları oluşturmaktır. Bu amaç doğrultusunda dil bilgisi, bağımsız bir ders konusu olarak değil iletişimsel yeterliğin gelişimini destekleyen bir unsur olarak ele alınmaktadır. Bu amaçların gerçekleştirilebilmesi için sınıf ortamında dil bilgisinin öğretmen tarafından doğrudan aktarılması yerine; uygun yöntem, teknik, materyal ve etkinlikler aracılığıyla doğal ve özgün bağlamlar içerisinde öğretilmesi gerekmektedir. Bu nedenle öğrenme-öğretme süreci; pekiştirme, tekrar, etkileşim, hikâye anlatımı, rol oynama, oyunlar ve iletişim etkinlikleri ile desteklenmelidir. Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kurmancca) Öğretim Programı’nda 5, 6, 7 ve 8. sınıf düzeylerinin tamamında bütüncül öğrenme yaklaşımı benimsenmiştir. Bu yaklaşım doğrultusunda öğrencilerin dil bilgisi yapılarını kural merkezli bir öğretim süreciyle öğrenmeleri değil görseller, ritim, hareket, drama, hikâye anlatımı ve gerçek yaşam bağlamları aracılığıyla fark etmeleri, zenginleştirme-leri, desteklemeleri, anlamlandırmaları ve kullanmaları amaçlanmaktadır. Bu yaklaşımda öğrenciler dil bilgisi yapılarını doğal iletişim süreçleri içerisinde görme, duyma ve kullanma fırsatı bulurlar. Öğrenme-öğretme sürecinde dil bilgisi, öğretmen tarafından bağımsız bir ders konusu olarak sunulmamakta; tema ve alt temalar kapsamında oluşturulan iletişim ortamlarında işlevsel olarak kullanılmaktadır. Öğrenme-öğretme sürecinde dilin kullanılmasını destekleyen sürekli, doğal, özgün ve gerçekçi ortamların oluşturulması önem taşımaktadır. Böylece öğrenciler, bağlama uygun olarak Kurmancca dil bilgisi yapılarını doğal, gerçekçi, özgün, etkili, verimli ve anlamlı biçimde kullanabilir; bunun sonucunda da iletişimsel yeterliklerini geliştirebilirler.
 14. Öğretim programında üç destek beceriden ikincisi olan “sözcük seçme-kullanma” becerisi; öğrencinin hedef içerikteki sözcükleri alımlayıcı beceriler aracılığıyla tanıması, algılaması ve anlamasının ardından, bağlam, durum, yer ve zamana uygun şekilde konumlandırması, seçmesi ve kullanmasına dayanır. Öğrenciler ayrıca durum ve bağlama uygun daha önce öğrenilmiş sözcük dağarcığını hatırlar, geri çağırır, bağlama ekler ve doğru, etkili ve anlamlı biçimde kullanırlar. Bu aşamalar programda alan becerilerinin süreç bileşenlerinde tanımlanmış, ortaya konmuş ve uygulanmış, ardından öğrenme çıktılarına ve son olarak temaların “öğrenme-öğretme yaşantıları” bölümlerine aktarılmıştır. “Sözcük seçme-kullanma” becerisi, öğrenme çıktılarının yazımında ve öğrenme-öğretme uygulamalarında “SÖS” desimal koduyla yer almıştır.
 15. Sözcük edinimi, çocukların ana dillerinde sözcükleri farkında olmadan ve analiz etmeden edinmeleri ve benimsmeleri durumudur. Sözcük öğrenimi ise bir dilin (özellikle ikinci dil veya yabancı dil öğretiminde) doğal bağlamları ve ortamları yerine sınıfın yapay ortamında gerçekleşen bir süreçtir. Öğrencilerin etkileşim ve iletişim süreçlerinde sözcükleri doğal, özgün, doğru, anlamlı ve etkili kullanmalarını sağlamak için sözcüklerin anlamlandırılmasının bağlama uygun şekilde biçimi, sesletimi ve kullanımlarıyla birlikte bilinçli olarak pratik edilmesi gerekir. Bu becerinin kullanıldığı etkinlikler, programda ders planlama ve uygulama süreçlerinde bağlamsal ve anlamlı şekilde dikkatle planlanmalı; tasarlanmalı ve oluşturulmalıdır. Böylece öğrenciler Kurmancca sözcük dağarcığını bağlam içinde doğal, özgün, kendiliğinden, gerçekçi, etkili, verimli ve anlamlı bir biçimde kullanarak iletişimsel yeterlik kazanırlar.
 16. Programda destek becerilerin üçüncüsü “sesletim seçme-kullanma” becerisidir. Sesletimsel beceriler öğrencilerin dilin seslerini, vurgu, ritim, tonlama ve telaffuzunu doğru kullanmalarına; konuşmanın içeriğini doğru yansıtma ve etkili ve verimli bir şekilde etkileşimde bulunup iletişim kurmalarına yardımcı olur. Bu beceri; dinleme alıştırmaları, tekrar, taklit, telaffuz alıştırmaları, akran kayıtlarını dinleyip bireysel geri bildirim verme,

kendi bireysel ses kayıtlarını dinleyip otomatik seçme, kullanma ve yansıtma oturumlarında bireysel olarak değerlendirme yapma gibi etkinliklerle desteklenir. Diğer becerilerde olduğu gibi sesletimin doğru ve uygun kullanımı, içeriğe anlam kazandırarak öğrencilerin dil öğrenme deneyimini kolaylaştırır. Bu içerik, verilen sözlü bilgiyi desteklemeli ve sözlü bilginin içeriğini anlamlı kılmalıdır. Ders planlama ve uygulama aşamalarında bu becerinin kullanıldığı etkinlikler; öğrencilerin Kurmancca sesletimini doğal, gerçekçi, özgün, verimli, kendiliğinden ve anlamlı bir şekilde kullanmalarının beklendiği bağlama uygun ve anlamlı bir biçimde planlanmalı, tasarlanmalı ve oluşturulmalıdır. “Sesletim seçme-kullanma” becerisi, öğrenme çıktıların yazımında ve öğrenme-öğretme uygulamalarında “SES” desimal koduyla yer almıştır.

17. Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kurmancca) Öğretim Programı’nda etkinlik ve uygulamalar; öğrencilerin gelişimlerine en uygun yaklaşımlar, yöntemler, teknikler ve dil seviyeleri göz önünde bulundurularak tasarlanmıştır. Kurmancca öğretiminde belirli ve tek bir öğretim yönteminden çok; gelişim ve dil düzeyi göz önünde bulundurularak doğru yer, zaman, bağlam, durum, materyal ve amaç için doğru, uygun ve etkili teknikler ile etkinliklerin seçilmesine vurgu yapılmaktadır. Öğrencilerin öğrenme stilleri, motivasyon düzeyleri, beceri eğilimleri, yetenek, eğilim ve kapasiteleri, ilgi alanları ve kişilik özellikleri gibi dil edinimi ve öğrenimini etkileyen faktörlere önemli ölçüde dikkat edilmiştir. Bu yaklaşım; ders planlama ve uygulamalarında da doğru, anlamlı ve etkili bir şekilde dikkate alınmalı ve kullanılmalıdır. Öğrencilerin öğrenme stillerine, beceri eğilimlerine, dil seviyelerine, ilgi alanlarına, motivasyon düzeylerine, iletişim ihtiyaçlarına ve ayrıca içinde bulundukları fiziksel koşullara yanıt verebilecek uygun teknikler göz önünde bulundurulmalıdır. Etkinlikler buna göre tasarlanıp uygulanmalıdır. Bu sayede öğrencilerin Kurmancca yeterliklerini kazanmaları ve geliştirmeleri desteklenebilir. Farklı yöntemlere ait tekniklere dayanan etkinlikler; öğrencilerin kendi öğrenme amaçlarını, yollarını, durumlarını ve isteklerini keşfetmelerine yardımcı olacak şekilde tasarlanmalıdır. Öğrencilerin öğrenmelerini bu şekilde yansıtabilmeleri ve kendi yansıtma aracılığıyla öğrenmelerini geliştirebilmeleri için fırsatlar sunulmalıdır. Bireysel ve iş birliğine dayalı yansıtma etkinliklerine öğrenme-öğretme sürecinde uygun görülen durumlarda yer verilerek öğrencilerin öğrenmelerini değerlendirmeleri ve geliştirmeleri desteklenmektedir.
18. Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kurmancca) Öğretim Programı, öğrencilerin sosyodilbilimsel ve pragmatik yeterliklerini farklı kültürel içerik ve bağlamlarla ilgili iletişimsel ve işbirlikli etkinlikler aracılığıyla geliştirmelerini desteklemeyi amaçlar. Tüm temalarda kullanılan “sosyal dil ifadeleri” bunun bir parçasıdır. Çünkü öğrenciler bunları sınıf içinde öğrenerek gerçek dünya diline erişebilir ve hem sınıf içinde hem de kişisel yaşamlarında kullanabilirler. Öğrencilerin Kurmancca düzeylerine uygun şekilde anlamlı sözlü ve yazılı bağlamlarda, sosyal yeterlik kazanmalarını desteklemek için onlara okul içinde ve dışında sosyal iletişimlerinde Kurmanccayı etkili, anlamlı, doğru, doğal, özgün, gerçekçi ve akıcı kullanma fırsatları sağlanmalıdır. Bu gereklilik, tüm ders içeriklerinin tasarımında ve uygulanmasında çok dikkatli bir şekilde göz önünde bulundurulmalıdır.
19. Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kurmancca) Öğretim Programı’nda açıklandığı üzere, “öğrenme çıktıları” ve “süreç bileşenleri” için yazılmış tüm süreçlerin derslerde dikkate alınması ve uygulanması büyük önem taşımaktadır. Buna ek olarak ders planlama sürecinde, etkinlikler başta ilgili temanın öğrenme çıktıları olmak üzere programın diğer bileşenleriyle uyumlu olacak şekilde planlanmalıdır. Tüm uygulamalar buna göre farklılaştırılabilir.
20. Kurmancca öğretimi yapılan sınıflarda, öğrencilerin etkin katılımını teşvik eden bir öğrenme ortamı oluşturulması gerekmektedir. Benzer şekilde kişisel fikirlerin bağımsız olarak paylaşılabilmesi ve sosyal-duygusal öğrenme becerilerinin gelişiminin desteklendiği bir sınıf iklimi yaratılmalıdır.
21. Sınıftaki öğrencilerin dil düzeyine göre sorgulama, araştırma, gözlem yapma gibi etkinlikler disiplinler arası ve bağlamsal bir yaklaşımla yürütülmelidir. Bu etkinlikler Kurmancca öğretmenleri tarafından titizlikle planlanmalı ve uygulanmalıdır.
22. Programda “köprü kurma”, öğrencilerin önceki öğrenmeleri ile yeni öğrenmeleri arasında bağlantı kurulmasını sağlayan ve öğrenme sürecini anlamlı hâle getiren bir süreç olarak ele alınmıştır. Bu süreçte öğrencilerin önceki bilgi, beceri ve yaşantılarının harekete geçirilmesi; ele alınacak tema ile günlük yaşam, gerçek yaşam durumları ve diğer öğrenme alanları arasında ilişki kurulması amaçlanır. Öğrencilerin yeni öğrenmelere ilişkin ön bilgilerinin ve hazırbulunuşluklarının dikkate alınması, öğrenme sürecine yönelik merak ve motivasyonlarının desteklenmesi ve yeni öğrenmelerin önceki öğrenmelerle ilişkilendirilmesi esastır. Bununla birlikte tema kapsamında edinilen bilgi, beceri, değer ve deneyimlerin farklı bağlamlarda kullanılmasına, disiplinler arası ilişkiler kurulmasına ve günlük yaşamda anlamlı biçimde işe koşulmasına yönelik bağlantılar kurulması sağlanır.

23. Temalardaki “öğrenme-öğretme yaşantıları” bölümü, öğrencilere bütüncül bir bakış açısı kazandırmak amacıyla kapsamlı bir çerçevede sunulmaktadır. Bu bütüncül bakış açısı, öğrenciler için destekleyici bir unsur olarak görülmektedir. Bu bölümde öğretmen; öğrencilerin kendi öğrenmelerinin farkına varmalarını, kullanabilecekleri bireysel öğrenme stratejilerini geliştirmelerini, sürekli öğrenmeyi sağlamalarını, kendi öğrenme süreçlerini algılamalarını ve öğrenme-öğretme sürecindeki sarmal akış ile disiplinler arası ilişkilerin farkında olmalarını desteklemek için farklı öğretim yaklaşımlarını, yöntemlerini, tekniklerini ve etkinliklerini kullanmaları konusunda rehberlik eder. Ayrıca bu bütüncül bakış açısı içinde dilin sosyal bağlamlarda kullanımına da vurgu yapılmaktadır.
24. “Yansıtmı”, Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kurmancca) Öğretim Programı’nın önemli bir bileşenidir. Öğrenme-öğretme yaşantıları, alan becerileri ve destek beceriler ile öğrenme çıktılarının ders akışı içinde birlikte anlam kazanacağı ve öğrencilerin etkinlikler aracılığıyla öğrenmeleri üzerine düşünmelerini sağlayacağı şekilde düzenlenmiştir. Hem bireysel hem de iş birliğine dayalı yansıtmı, alan becerileri ve öğrenme çıktıları bölümlerinde açıklandığı üzere “öğrenme-öğretme” sürecinin akışı içinde gerçekleşir.
25. Öğrenme-öğretme yaşantıları bölümünün süreç ve akışında, ilgili dil düzeyine göre tüm dil becerileri kolaydan zora, bilinenlerden bilinmeyene, daha kontrollüden daha açık uçlu ve iletişimsel olana doğru takip edilmiştir. Bu süreçler boyunca dallanarak farklılaşan öğrenme yöntemi uygulanmaya çalışılmıştır. Temalar boyunca işbirlikli etkileşimli ve iletişimsel etkinlikler sürekli olarak önerilmiştir. Dil öğreniminin temel amacı olan “karşılıklı ve ortak etkileşim, paylaşım ve fikir alışverişi yoluyla bilgi boşluklarını doldurarak iletişim kurma” ifadesi, tüm dil becerileri kullanılarak öğrenme-öğretme yaşantıları akışına dâhil edilmiştir. Öğrencilerin öğrenme deneyimlerini kolaylaştırmak için bu akış ve yönetsel duruş sınıfta takip edilmelidir.
26. Programın temel unsurlarından biri; temalar içinde bütüncül, bütünleşik sarmal ve tekrar eden bir şekilde izlenen, işlenen ve geliştirilen yabancı dil alan becerileri ve destek becerilerdir. Bunu sağlamak ve sürdürmek amacıyla her tema, dil öğretimi ve öğrenimi için bir bağlam oluşturan bütüncül bir giriş metni, hikâyesi, diyalogu veya görsel-işitsel içerikle başlar. Bu giriş içeriği; temanın öğrenilmesi için gerekli olan Kurmanccanın sözcük bilgisi, sesletim özellikleri (sesletim, vurgu, tonlama vb.) ve sosyal dil kullanımlarına ilişkin dilsel ve anlamsal öğeleri sunacak şekilde tasarlanır ve ilgili sınıf düzeyinin dil seviyesine uygun olarak hazırlanır. Temanın genel konusu; giriş metni, hikâyesi, diyalogu veya görsel-işitsel içeriğin sunduğu bağlam aracılığıyla algılanır ve anlamlandırılır. İçerikte yer alan Kurmanccanın dil bilgisi yapıları, sözcükler, sesletim özellikleri ve sosyal dil kullanımları hem görsel hem de sözel yollarla sunulur. Dil becerilerinin doğal akışı içerisinde bu giriş içeriği; öncelikle temanın genel konusunun anlaşılmasını desteklemek amacıyla dil bilgisi, sözcük bilgisi ve sosyal dil kullanımı bakımından çeşitli etkinliklerle tekrar ele alınır. Bu zengin içerik, tema boyunca temel bağlam olarak kullanılmaya devam eder. Bu tekrarlar, alımlayıcı becerilerle başlayan öğrenme-öğretme sürecini içerir ve süreç içerisinde kademe olarak üretici becerilere dönüşür. Tüm beceriler bütünleşik ve sarmal bir biçimde kullanılarak öğrencilerin temayı gerçek yaşam durumlarına aktarabilmeleri ve Kurmanccayı iletişim amaçlı kullanabilmeleri desteklenir.
27. Öğretim programı; öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyleri, öğrenme stilleri ve stratejileri göz önünde bulundurularak dil seviyelerine uygun şekilde öğrenme çıktılarıyla tutarlı farklı içerikleri kapsar. Bulmacalar, paragraflar, okuma parçaları, kısa hikâyeler, şiirler ve çalışma kâğıtları gibi yazılı materyaller; resimler, çizgi filmler, animasyonlar, posterler ve resim kartları gibi görsel materyaller; tekerlemeler, şarkılar, diyaloglar, oyunlar, hikâye anlatımları, ses kayıtları, eğitim videoları, kısa videolar ve sunum içerikleri gibi sözlü, işitsel ve görsel materyaller öğrenme deneyimleri için kaynak olarak önerilmektedir. Bu tür öğrenme-öğretme materyalleri hazırlanırken bölüm öğretmenleri ve diğer branş öğretmenleri arasında iş birliği ve ortak çalışma sağlanmalıdır.
28. Her temanın girişinden sonra bağlamsal ve tanıtıcı bir giriş içeriği sunulur ve tüm dil becerilerinin akışı bütünleşik bir şekilde yer alır. Bu giriş içeriği; kısa hikâye, diyalog, metin, görsel veya görsel-işitsel materyallerden oluşabilir ve temanın işlenmesi için temel bağlamı oluşturur. Temanın bütününde bütün dil becerileri birbirini destekleyen bütünleşik bir yapı içerisinde ele alınır. “Dil bilgisi seçme-kullanma”, “sözcük seçme-kullanma” ve “sesletim seçme-kullanma” becerileri ise çeşitli etkileşimli etkinlikler ve oyunlaştırma teknikleri aracılığıyla desteklenir; bu becerilerin iletişim ortamlarında doğru, etkili ve anlamlı biçimde kullanılmaları hedeflenir. Bu tür uygulama etkinliklerinin öğrenme üzerindeki olumlu etkisi göz önünde bulundurulmalıdır.
29. Öğretim programında “okuma-anlamlandırma” becerisi önemli bir yere sahiptir. Çünkü okuma metinleri, yazılı bir bağlam oluşturarak öğrencilerin bilgi girdisi edinmelerini sağlar ve dilin alımlanmasına katkıda bulunur. Okuma sürecinde öğrencilerin dil seviyeleri ve öğrenme ihtiyaçları dikkate alınarak farklı okuma tekniklerinden yararlanılabilir. Sesli okuma etkinlikleri, sesletim ve akıcılığın geliştirilmesini desteklerken sessiz okuma etkinlikleri

öğrencilerin anlam kurma, yorumlama ve metni anlama becerilerinin geliştirilmesine katkı sağlar. Bu nedenle okuma etkinlikleri planlanırken okumanın amacı dikkate alınmalı ve uygun teknikler tercih edilmelidir. Programda “okuma-anlamlandırma” becerisi; giriş metinleri, hikâyeler, diyaloglar, bilgilendirici metinler, kısa okuma parçaları ve tema kapsamında kullanılan diğer yazılı içerikler aracılığıyla geliştirilir. Bu metinler; öğrencilerin Kurmanccadaki sözcükleri, dil bilgisi yapılarını, sesletim özelliklerini ve sosyal dil kullanımlarını anlamlı bağlamlar içerisinde fark etmelerini ve kullanmalarını destekler. Okuma etkinlikleri, diğer temel ve destek becerilerle bütünlük bir yapı içerisinde ele alınır ve öğrencilerin öğrendikleri dilsel unsurları gerçek yaşam durumlarına aktarabilmelerini destekleyecek şekilde planlanır.

30. İçerik ve dil bütünlük öğrenme (İDBÖ-CLIL), öğretim programının yöntem bilimsel bileşenlerinden biridir. İDBÖ’de Kurmancca, diğer disiplinler aracılığıyla öğretilir. Temel amaç hem içeriği hem dili eş zamanlı olarak birlikte öğretmektir. Yerel ve uluslararası kültürler, İDBÖ etkinlikleriyle birleştirilerek çeşitli içerikler aracılığıyla öğrenilebilir. Programda İDBÖ için tüm dil becerilerinin kullanılması önerilmektedir. İDBÖ çalışmaları sırasında bilgi işleme, problem çözme, araştırma, iş birliği, eleştirel düşünme ve tartışma tekniklerinin kullanılması önemsenmektedir. İDBÖ; kişinin kendi kültürü ile diğer kültürler hakkında bilgi edinmesi, bunlara dair farkındalık geliştirmesi, Kurmanccanın diğer disiplinlerle oluşturduğu yeni bağlamsal kullanımlarını görmesi ve diğer kültür ile disiplinlere ilişkin içerikleri Kurmancca olarak anlayıp açıklaması açısından önemli bir öğrenme aracı olarak görülmelidir.
31. Pekiştirme, öğretim programında önemli bir süreçtir. Tüm dil bilgisi öğelerini, hedef sözcük dağarcığını ve sosyal dili kapsayan içerikler, keyifli ve anlamlı etkinlikler aracılığıyla düzenli olarak pekiştirilir. Temalarda yer alan içeriklerin canlı ve anlamlı bağlamlar içerisinde pekiştirilmesi amacıyla hikâyeler, diyaloglar, görseller, posterler, çizgi filmler, animasyonlar, resim kartları ve diğer görsel-işitsel materyallerin kullanılması önerilmektedir. Tüm dil becerileri; edinilen ve hatırlanan bilgi, beceri ve deneyimlerin gözden geçirilmesi, içeriklerin pekiştirilmesi ve iletişimin desteklenmesi amacıyla bütünlük bir biçimde kullanılır.
32. Performans görevleri, Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kurmancca) Öğretim Programı’nın önemli bir parçasıdır ve gerçek yaşam ürünleri ile çeşitli sorunların araştırılması, oluşturulması ve sunulmasına dayanır. Eylem odaklı yaklaşım, iletişimsel yaklaşım ve görev temelli öğretim tasarımı yaklaşımı çerçevesinde öğrenen özerkliğini, farklılaştırma ve iş birlikli öğrenmeyi desteklemek amacıyla programda drama, anlatım, rol yapma, sunum, oyunlaştırma gibi çok yönlü etkinliklerle işlenir. Bu görevler; Kurmanccanın dil bilgisi, sözcük dağarcığı ve sosyal dil ifadelerini kapsayan içeriği yeniden yapılandırmak için kullanılır. Her temada en az bir performans görevi verilmeli ve uygulanmalıdır. Böylece üretici beceriler ve destek alan becerileri güçlendirilir. Öğrenciler; dil seviyelerine uygun olarak tüm tema içeriklerini hatırlamak, gözden geçirmek, pekiştirmek, kullanmak ve yeni anlamlı bağlamlar üretmek için performans görevleri hazırlarlar. Yazılı, sözlü, görsel ve dijital içerik üretiminde öğretmen rehberliğinde uygun dijital araç ve gereçlerin kullanılması da önerilmektedir. Bu performans görevlerinin özgün, yaratıcı, çok yönlü, anlamlı ve pekiştirici olması ve aynı zamanda öğrencilerin öğrenmeye dair bakış açılarını yansıtması çok önemlidir. Öğretmen ve arkadaş geri bildirimleri ile bireysel ve iş birlikli yansıtma programdaki performans görevlerinin çok önemli bir parçasını oluşturur. Öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyleri ve öğrenme profillerindeki farklılıklar doğrultusunda farklı ihtiyaçlara cevap verebilmek amacıyla her tema için iki alternatif performans görevi hazırlanmıştır. Böylece öğretmenlere, sınıfın özellikleri ve öğrenci ihtiyaçları doğrultusunda uygun görevi seçme ve uygulama esnekliği sağlanmıştır.
33. Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kurmancca) Öğretim Programı’nda değerler; temalarda yer alan hedef içerikler, öğrenme çıktıları ve öğrenme-öğretme yaşantıları doğrultusunda ele alınmaktadır. Öğrencilerin bu değerleri tanımları, anlamlandırmaları, içselleştirmeleri ve günlük yaşamlarında davranışlarına yansıtmaları beklenmektedir. Bu doğrultuda öğrencilerin temalarda yer alan etkinlikler aracılığıyla içerikleri incelerken, yorumlarken ve anlamlandırırken fark ettikleri değerleri uygulayabilecekleri ve deneyimleyebilecekleri öğrenme ortamlarıyla desteklenmeleri gerekmektedir. Programda yer alan değerler, bağımsız bir konu olarak değil dil öğrenme-öğretme sürecinin doğal bir parçası olarak ele alınmakta ve öğrencilerin iletişimsel yeterliklerini geliştirirken aynı zamanda bireysel, sosyal ve kültürel gelişimlerini desteklemeyi amaçlamaktadır.
34. Öğretim programı kapsamında yapılan çalışmalarda veya projeler, portfolyolar, şiirler, şarkılar, makaleler, hikâyeler, incelemeler gibi ürünlerde telif hakları ve kişisel verilerin korunması ile ilgili konulara dikkat edilmelidir. Anayasa ve yasalara uygun, bireylerin veya toplumun hassasiyetlerini gözetken, millî ve ahlaki değerleri yansıtan

- ve bireylerin hak ve özgürlüklerine saygı gösteren içerikler oluşturulmalıdır. Öğrenciler, içerik oluştururken ve paylaşıırken yasal hakları ve sorumlulukları konusunda bilinçlendirilmelidir.
35. Öğretim programında farklılaştırma kapsamında yer alan zenginleştirme ve destekleme içeriklerinin uygulanması için materyal geliştiriciler tarafından bazı elektronik içerikler hazırlanmıştır. Farklılaştırma kapsamındaki tüm uygulamalar ve etkinlikler; öğrencilerin ilgi, istek ve bireysel farklılıkları göz önünde bulundurularak öğretmenler tarafından planlanmalı ve uygulanmalıdır.
 36. Öğrencilerin ufkunu genişletmek, onlara ilham vermek ve onları cesaretlendirmek amacıyla ülkemizin kurumları ve insanları tarafından gerçekleştirilen önemli ve özgün çalışmaların programa dâhil edilmesi önemlidir. Bu kapsamda başarılarından dolayı dünyada ses getiren eserleri yansıtan dijital içerikler de dâhil olmak üzere çeşitli okuma metinlerine yer verilmelidir. Seçilen okuma metinlerinin millî, manevi, kültürel ve ahlaki değerlerle uyumlu olması esastır. Öğrencilerin tarih, kültür ve medeniyet değerlerini doğru şekilde öğrenmelerini sağlayacak içerikte okuma metinleri seçilmelidir.
 37. Öğrenme-öğretme sürecinde kişi, kurum, takım ve gruplara ilişkin başarı örneklerinden yararlanılması önerilmektedir. Seçilen metinlerin milletimizin değerleriyle uyumlu olması esastır. Okuma materyalleri; öğrencilerin tarihimizin, kültürümüzün ve medeniyetimizin değerlerini doğru bir şekilde öğrenmeleri fikrini destekleyecek şekilde seçilmelidir.
 38. Öğretim programında öğrencilerin Kurmancca yeterlik düzeylerine dayalı olarak amaçlar, yöntemler, ölçme ve değerlendirme ölçütleri ile araçları önemli bir bileşen olarak yer almaktadır. Kurmanccaya ilişkin bilgi ve becerilerin anlamlı içerikler oluşturma ve bu içerikler aracılığıyla iletişim kurma yeterliği bağlamında ölçülüp değerlendirilmesi amacıyla alternatif ve biçimlendirici (geliştirici) ölçme ve değerlendirme anlayışı benimsenmiştir. Programın tüm bileşenleri ölçme ve değerlendirme sürecinin bütüncül bir parçası olarak ele alınmaktadır. Değerler, eğilimler, okuryazarlık becerileri ve sosyal-duygusal öğrenme becerileri puan ve notlarla değerlendirilmek yerine; performans görevleri, portfolyolar, projeler, öğrenme günlükleri, görüşmeler, drama çalışmaları ve benzeri sınıf içi veya sınıf dışı süreç temelli değerlendirme araçları aracılığıyla izlenmekte ve desteklenmektedir. Bu bileşenler aynı zamanda performans görevleri ve diğer değerlendirme uygulamalarında dikkate alınan ölçütler arasında yer almaktadır. Bu değerlendirme teknikleri; dil becerilerinin, iş birliğine dayalı çalışmaların, yaratıcı ve üretici etkinliklerin ve öğrencilerin iletişimsel yeterliklerinin değerlendirilmesinde kullanılmaktadır. Öğretmenler, öğrenme çıktıları ve temaların gereksinimleri doğrultusunda uygun ölçme ve değerlendirme araçlarını seçebilir ve kullanabilirler. Okul uygulamalarında ölçme ve değerlendirme süreçleri; öğrencilerin dil seviyeleri, ilgi ve ihtiyaçları, öğrenme özellikleri, bireysel farklılıkları ve öğrenme bağlamları dikkate alınarak çeşitlendirilmelidir. Bilgi ve becerileri kapsayan performans gelişiminin değerlendirilmesi; günlük yaşamla ilişkili, ilgi çekici durumlar, problemler ve çözüm yolları içeren etkinlikler aracılığıyla gerçekleştirilmelidir. Bu etkinlikler aynı zamanda öğrencilerin yakın ve uzak çevrelerinde karşılaşılabilecekleri Kurmancca iletişim durumlarını, sorunları ve çözüm yollarını kapsamalıdır. Dil kullanımına ilişkin performans ve yeterlikler bu ölçütler doğrultusunda değerlendirilmelidir. Öğrencilere dilsel, kültürel ve sosyal gelişimleriyle ilgili motive edici, destekleyici ve öğrenmeyi kolaylaştırıcı geri bildirimler sunulmalıdır. Ölçme ve değerlendirme süreçlerinin daha işlevsel ve etkili bir şekilde yürütülmesini desteklemek amacıyla uygun dijital teknolojilerden yararlanılabilir.
 39. Haftalık ders süresinin 1 ders saati olarak belirlendiği durumlarda, öğretim sürecinin yabancı dil alan becerilerine öncelik verilerek planlanması önerilmektedir. Bu kapsamda dinleme / izleme-anlamlandırma, okuma-anlamlandırma, yazma-anlatma ve konuşma-anlatma becerilerinin geliştirilmesine yönelik öğrenme yaşantılarına ağırlık verilmelidir. Dil bilgisi seçme ve kullanma, sözcük seçme ve kullanma ile sesletim seçme ve kullanma becerileri ise ayrı ve bağımsız öğretim konuları olarak ele alınmak yerine, ilgili yabancı dil alan becerilerinin geliştirilmesine yönelik etkinlikler içerisinde ihtiyaç doğrultusunda ve bağlamla ilişkilendirilerek işlenebilir. Böylece yabancı dil destek becerilerinin, öğrencilerin anlamlandırma ve anlatma becerilerinin gelişimini destekleyecek biçimde öğrenme-öğretme sürecine bütünlük olarak yansıtılması sağlanabilir.

5-8. Sınıflar İçin Öğrenme Kanıtları (Ölçme ve Değerlendirme)

Ortaokul dersleri (5-8. sınıflar) için geliştirici (biçimlendirici) ölçme ve değerlendirme teknikleri ile uygulamaları aşağıda sunulmuştur. Her dil becerisi için farklı ölçme ve değerlendirme uygulamaları bulunmaktadır. Öğretmenler, her derste tüm maddeleri kullanmak zorunda değildir; ihtiyaçlar ve öğrenme çıktılarına göre uygun olanlar seçilip uygulanabilir. Ayrıca programda ölçme ve değerlendirme araçları kapsamında performans görevlerinin kullanımına önem verilmiştir. Bu doğrultuda her tema için en az bir tane sınıf ortamında yapılabilecek performans görevi verilmelidir.

1. Dinleme / İzleme-Anlamlandırma Becerisinin Değerlendirilmesi

Amaç: Konuşulan dili bireylerden veya görsel-işitsel materyallerden etkin bir şekilde dinleyip / izleyerek anlamak ve uygun, anlamlı yanıtlar verebilmek amacıyla taklit etme, tekrar etme, söyleme, eşleştirme, işaretleme yapma, ana fikri belirleme, tarama, cevaplama, soru sorma ve diyalog kurma gibi çeşitli strateji ve teknikleri kullanabilmektir.

Göstergeler: Konuşulan veya izlenen içeriğin doğru anlaşılması, anlama etkinliklerinde açık uçlu sorulara uygun yanıtlar verilmesi, dinleme ve izleme etkinliklerine etkin katılım gösterilmesi, iletişim süreçlerinde uygun zamanda söz alınması ve anlamlı geri bildirimlerde bulunulmasıdır.

Sıklık: Öğrenme-öğretme süreci boyunca düzenli aralıklarla yapılmalıdır.

Değerlendirme Araçları: Gözlem formları, kontrol listeleri, analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarları, performans görevleri, çalışma kâğıtları veya diğer süreç temelli değerlendirme araçları

Değerlendirme: Etkin anlama, çıkarım yapabilme, ana fikri belirleme, ayrıntıları fark etme, yorumlama, uygun tepki verme ve iş birliğine dayalı iletişim ortamlarında mesajları doğru ve anlamlı biçimde çözümleyebilme yeterlikleri temel alınarak değerlendirme gerçekleştirilir.

2. Sesletim Seçme-Kullanma Becerisinin Değerlendirilmesi

Amaç: Hedef sesleri, sözcükleri, ifadeleri ve cümleleri bağlama uygun, anlaşılır ve doğru bir şekilde sesletmek, iletişim sürecinde uygun vurgu, tonlama ve sesletim özelliklerini kullanabilmektir.

Göstergeler: Hedef seslerin, sözcüklerin ve ifadelerin açık ve anlaşılır biçimde sesletilmesi, uygun vurgu ve tonlama örüntülerinin kullanılması, iletişim sırasında sesletim özelliklerinin anlamı destekleyecek şekilde kullanılması; zaman içerisinde sesletim becerisinde gelişim gösterilmesidir.

Sıklık: Öğrenme-öğretme süreci boyunca düzenli aralıklarla yapılmalıdır.

Değerlendirme Araçları: Gözlem formları, kontrol listeleri, analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarları, sözlü performans görevleri, konuşma etkinlikleri veya diğer süreç temelli değerlendirme araçları

Değerlendirme: Sözcüklerin, ifadelerin ve cümlelerin doğru ve anlaşılır biçimde sesletilmesi, iletişim sürecinde uygun vurgu ve tonlama örüntülerinin kullanılması ve Kurmanccada etkili iletişim kurulabilmesi temel alınarak değerlendirme gerçekleştirilir. Değerlendirme sürecinde "gelişmiş", "beklenen düzeyde", "geliştirilmeli" gibi tanımlayıcı ifadeler içeren gözlem formları, sözlü geri bildirimler ve öğretmen gözlemleri kullanılabilir.

3. Sözcük Seçme-Kullanma Becerisinin Değerlendirilmesi

Amaç: Hedef sözcükleri bağlama uygun, anlamlı ve iletişimsel açıdan doğru biçimde seçmek ve kullanmaktır.

Göstergeler: Doğru sözcük seçimi, sözcüklerin bağlama uygun ve anlamlı biçimde kullanılması, sözcük bilgisinin "konuşma-anlatma" ve "yazma-anlatma" etkinliklerinde etkili bir şekilde kullanılması, öğrencinin hedef sözcük dağarcığını farklı iletişim durumlarına aktarılabilmesidir.

Sıklık: Öğrenme-öğretme süreci boyunca düzenli aralıklarla yapılmalıdır.

Değerlendirme Araçları: Kontrol listeleri, analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarları, rubrikler, performans görevleri veya diğer süreç temelli değerlendirme araçları

Değerlendirme: Rol oynama, diyaloglar, sunumlar, tanıtım etkinlikleri ve diğer iş birliğine dayalı iletişimsel uygulamalarda hedef sözcüklerin kullanım performansı üzerinden değerlendirme gerçekleştirilir. Ayrıca öğrencilerin konuşma ve yazma etkinliklerinde sözcükleri, ifadeleri ve cümleleri doğru ve anlamlı biçimde kullanmaları; eşleştirme çalışmaları, sözcük oyunları, bulmacalar ve benzeri etkinliklere katılımları da değerlendirme sürecinde dikkate alınır. Değerlendirme sürecinde öğrencilerin sözcükleri yalnızca hatırlamaları değil uygun bağlamlarda seçmeleri, kullanmaları ve yeni iletişim durumlarına aktarabilmeleri esas alınır.

4. Sözcük Defteri ve Dil Portfolyosunun Değerlendirilmesi

Amaç: Hedef sözcüklere ilişkin anlamlar, görseller, örnek kullanımlar ve kişisel notlar içeren basılı veya dijital kelime defterleri oluşturmak ve geliştirmektir.

Göstergeler: Sözcüklerin doğru yazılması, anlamlarının doğru verilmesi, uygun görseller veya örneklerle desteklenmesi, sözcüklerin cümle içinde anlamlı biçimde kullanılması, düzenli ve sürekli kayıt tutulmasıdır.

Sıklık: Öğrenme-öğretme süreci boyunca düzenli aralıklarla yapılmalıdır.

Değerlendirme Araçları: Kontrol listeleri, analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarları, öğrenci ürün dosyaları (portfolyo) veya öğretmen geri bildirimleridir.

Değerlendirme: Kayıtların doğruluğu, içerik zenginliği, düzenliliği, sürekliliği, yaratıcılığı ve öğrencinin sözcükleri anlamlı bağlamlarda kullanabilme düzeyi dikkate alınarak değerlendirme yapılır. Öğrenme günlükleri aynı zamanda öğrencilerin sözcük gelişimini izlemeye yönelik süreç temelli değerlendirme araçlarından biri olarak kullanılabilir.

5. Dil Bilgisi Seçme-Kullanma Becerisinin Değerlendirilmesi

Amaç: Kurmancca dil bilgisi yapılarını bağlam içerisinde tanımak, uygun durumlarda seçmek ve bunları özgün, anlamlı, doğru ve iletişimsel amaçlara uygun biçimde kullanmaktır.

Göstergeler: “Konuşma-anlatma” ve “yazma-anlatma” etkinliklerinde doğru ve anlamlı cümleler kurabilme, Kurmancca dil bilgisi yapılarını iletişimsel etkinliklerde uygun biçimde kullanabilme, dil bilgisi yapılarını farklı bağlamlara aktarabilme, dilsel doğruluk ile iletişimsel uygunluk arasında denge kurabilmektir.

Sıklık: Öğrenme-öğretme süreci boyunca düzenli gözlem ve izleme çalışmaları kapsamında yapılmalıdır.

Değerlendirme Araçları: Gözlem formları, kontrol listeleri, analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarları, performans görevleri, öğrenci ürün dosyaları (portfolyolar), konuşma ve yazma çalışmaları veya diğer süreç temelli değerlendirme araçları

Değerlendirme: Öğrencilerin Kurmancca dil bilgisi yapılarını doğru, tutarlı, anlamlı ve iletişimsel bağlama uygun biçimde kullanabilmeleri temel alınarak değerlendirme gerçekleştirilir. Bu süreçte doğruluk, tutarlılık, uygunluk, yapısal kontrol ve iletişimsel işlevsellik gibi ölçütler dikkate alınır. Değerlendirme yalnızca dil bilgisel doğruluğa değil, öğrencilerin dil bilgisi yapılarını gerçek iletişim durumlarında anlamlı biçimde kullanabilmelerine de odaklanır.

6. Okuma-Anlamlandırma Becerisinin Değerlendirilmesi

Amaç: Farklı metin türlerini sesli veya sessiz okuma stratejilerini kullanarak anlamlandırmak; metindeki bilgi, düşünce ve iletileri doğru biçimde algılayıp yorumlayabilmektir.

Göstergeler: Metinlerin ve metin bağlamının doğru anlaşılması; okuma etkinliklerine etkin katılım gösterilmesi; açık uçlu sorulara uygun ve anlamlı yanıtlar verilmesi; tanıma, fark etme, anlamlandırma, yorumlama ve çıkarım yapma becerilerinde gelişim gösterilmesidir.

Sıklık: Öğrenme-öğretme süreci boyunca düzenli aralıklarla yapılmalıdır.

Değerlendirme Araçları: Gözlem formları, kontrol listeleri, analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarları, çalışma kâğıtları, okuma etkinlikleri veya açık uçlu soru-cevap uygulamaları

Değerlendirme: Okuma akıcılığı, metni anlama, ana fikri belirleme, ayrıntıları fark etme, metinden çıkarım yapabilme, yorumlama ve metindeki düşünce ve iletileri anlamlandırabilme yeterlikleri temel alınarak değerlendirme gerçekleştirilir.

7. Konuşma-Anlatma Becerisinin Değerlendirilmesi

Amaç: Tema kapsamında edinilen bilgi, beceri ve deneyimleri kullanarak anlamlı, uygun ve iletişimsel amaçlara hizmet eden sözlü anlatımlar gerçekleştirmek; kısa konuşmalar, diyaloglar, sunumlar ve etkileşimli iletişim etkinliklerine katılmaktır.

Göstergeler: Hedef sözcük dağarcığının, sesletim özelliklerinin ve dil bilgisi yapılarının uygun ve etkili kullanılması; akıcı ve anlaşılır konuşma, düşüncelerin açık ve düzenli biçimde ifade edilmesi; iletişim sürecine etkin katılım gösterilmesi; dinleyicilerle uygun etkileşim kurulmasıdır.

Sıklık: Öğrenme-öğretme süreci boyunca gerçekleştirilen konuşma etkinlikleri sırasında düzenli olarak yapılmalıdır.

Değerlendirme Araçları: Gözlem formları, kontrol listeleri, analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarları, performans görevleri veya diğer süreç temelli değerlendirme araçları

Değerlendirme: Akıcılık, tutarlılık, “sözcük seçme-kullanma” becerisi, sesletim özelliklerinin doğru kullanımı, dil bilgisi yapılarının bağlama uygun kullanımı, iletişimsel yeterlik, etkileşime katılım ve düşüncelerin açık, doğru ve anlamlı biçimde ifade edilmesi temel alınarak değerlendirme gerçekleştirilir.

8. Diyaloglara Katılım ve Etkileşimin Değerlendirilmesi

Amaç: Hedef sözcük dağarcığını, dil bilgisi yapılarını ve sosyal dil kullanımlarını bağlam içerisinde kullanarak diyaloglara anlamlı, etkili ve uygun biçimde katılmak; iletişim sürecinde söz alma ve söz verme becerilerini geliştirmektir.

Göstergeler: Hedef sözcüklerin ve dil bilgisi yapılarının bağlama uygun ve doğru kullanılması, öğretmen-öğrenci ve öğrenci-öğrenci etkileşimlerinde uygun zamanda söz alınması, sorulara doğru ve anlamlı yanıtlar verilmesi, açık ve anlaşılır açıklamalar yapılması, iletişim sürecine etkin katılım gösterilmesidir.

Sıklık: Öğrenme-öğretme süreci boyunca sınıf içi iletişim ve etkileşim etkinlikleri sırasında düzenli olarak yapılmalıdır.

Değerlendirme Araçları: Gözlem formları, kontrol listeleri, analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarları, performans görevleri veya diğer süreç temelli değerlendirme araçları

Değerlendirme: Öğrencilerin ikili ve grup çalışmalarındaki etkileşimleri, iş birliği becerileri, iletişim sürecine katılımları, hedef sözcük dağarcığını ve dil bilgisi yapılarını bağlama uygun kullanmaları, sesletim özelliklerinden yararlanmaları ve düşüncelerini açık, doğru ve anlamlı biçimde ifade edebilmeleri temel alınarak değerlendirme gerçekleştirilir.

9. Grup Çalışmalarına Katılım ve Etkileşimin Değerlendirilmesi

Amaç: “Sözcük seçme-kullanma”, “sesletim seçme-kullanma” ve “dil bilgisi seçme-kullanma” becerilerinden yararlanarak grup çalışması etkinliklerine anlamlı, etkili ve iş birliğine dayalı biçimde katılmaktır.

Göstergeler: Verilen görev ve sorumlulukları yerine getirme, grup çalışmalarına etkin katılım sağlama, grup ürününe katkıda bulunma, iş birliği yapma, iletişim sürecine aktif katılım gösterme, düşüncelerini açık ve anlaşılır biçimde ifade etmektir.

Sıklık: Öğrenme-öğretme süreci boyunca gerçekleştirilen grup çalışmaları sırasında düzenli aralıklarla yapılmalıdır.

Değerlendirme Araçları: Gözlem formları, kontrol listeleri, analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarları, performans görevleri veya diğer süreç temelli değerlendirme araçları

Değerlendirme: Öğrencilerin iş birliği becerileri, grup çalışmalarındaki sorumluluk düzeyleri, iletişim sürecine katılımları, “sözcük seçme-kullanma”, “sesletim seçme-kullanma” ve “dil bilgisi seçme-kullanma” becerilerini bağlama uygun kullanmaları, ortak ürün oluşturma süreçlerine katkıları ve grup içi etkileşimleri temel alınarak değerlendirme gerçekleştirilir.

10. Drama ve Canlandırma Çalışmalarının Değerlendirilmesi

Amaç: “Sözcük seçme-kullanma”, “sesletim seçme-kullanma” ve “dil bilgisi seçme-kullanma” becerilerini kullanarak pandomim, rol yapma, canlandırma, hikâyeleştirme, doğaçlama ve diğer drama etkinliklerine etkin biçimde katılmak; iletişimsel amaçlara uygun ve anlamlı dil kullanımı geliştirmektir.

Göstergeler: Drama etkinliklerine etkin katılım gösterme; yaratıcılık ve özgünlük ortaya koyma; dinleyici ve grup üyeleriyle etkileşim kurma; sözcükleri, sesletim özelliklerini ve dil bilgisi yapılarını bağlama uygun biçimde kullanma; duygu, düşünce ve mesajları anlaşılır biçimde ifade edebilmektir.

Sıklık: Öğrenme-öğretme süreci boyunca gerçekleştirilen drama etkinlikleri sırasında düzenli aralıkla yapılmalıdır.

Değerlendirme Araçları: Gözlem formları, kontrol listeleri, analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarları, performans görevleri veya diğer süreç temelli değerlendirme araçları

Değerlendirme: Öğrencilerin drama etkinliklerine katılım düzeyleri, iş birliği becerileri, yaratıcılıkları, iletişim sürecine katkıları, “sözcük seçme-kullanma”, “sesletim seçme-kullanma” ve “dil bilgisi seçme-kullanma” becerilerini bağlama uygun kullanmaları ile duygu ve düşüncelerini etkili ve anlamlı biçimde ifade edebilmeleri temel alınarak değerlendirme gerçekleştirilir.

11. Bireysel Ürünlerin Değerlendirilmesi

Amaç: Tema kapsamında edinilen bilgi ve becerileri kullanarak posterler, afişler, hikâyeler, günlükler, ses kayıtları, video kayıtları, projeler, portfolyolar, sunumlar ve benzeri bireysel ürünler hazırlamak, geliştirmek ve paylaşmaktır.

Göstergeler: İçeriğin tema ile uyumu; “sözcük seçme-kullanma”, “dil bilgisi seçme-kullanma” ve ürünün niteliğine göre “sesletim seçme-kullanma” becerilerinin uygun biçimde kullanılması, yaratıcılık, düzenlilik, özgünlük, görsel ve dijital araçlardan etkili biçimde yararlanılmasıdır.

Sıklık: Öğrenme-öğretme süreci boyunca gerçekleştirilen bireysel ürün çalışmalarında düzenli aralıklarla kullanılmalıdır.

Değerlendirme Araçları: Analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarları, yazılı ve sözlü geri bildirim formları, kontrol listeleri veya portfolyo değerlendirmeleri

Değerlendirme: Ürünün amaca uygunluğu, içerik doğruluğu, yaratıcılık düzeyi, düzeni, özgünlüğü, sözcük ve dil bilgisi kullanımının uygunluğu, ürünün niteliğine göre sesletim özelliklerinin kullanımı ve öğrencinin kendini etkili biçimde ifade edebilmesi temel alınarak değerlendirme gerçekleştirilir.

12. Yazma-Anlatma Becerisinin Değerlendirilmesi

Amaç: Tema kapsamında edinilen sözcük dağarcığını ve dil bilgisi yapılarını anlamlı, doğru ve iletişimsel amaçlara uygun biçimde kullanarak ifadeler, cümleler, notlar, metinler, bilgi dosyaları, e-postalar, mesajlar, planlar, programlar, projeler, yansıtıcı günlükler, şiirler, akrostişler, posterler ve benzeri yazılı ürünler oluşturmaktır.

Göstergeler: Yazılı çalışmalara etkin katılım gösterme; yaratıcılık ve özgünlük ortaya koyma; içerik ile tema arasında uygun ilişki kurma; "sözcük seçme-kullanma" ve "dil bilgisi seçme-kullanma" becerilerini doğru ve anlamlı biçimde kullanma; düşünceleri açık, anlaşılır ve tutarlı biçimde ifade etmektir.

Sıklık: Öğrenme-öğretme süreci boyunca düzenli aralıklarla kullanılmalıdır.

Değerlendirme Araçları: Gözlem formları, analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarları, portfolyo değerlendirmeleri, performans görevleri veya diğer süreç temelli değerlendirme araçları

Değerlendirme: Yazılı ürünlerin organizasyonu, içerik uygunluğu, yaratıcılığı, özgünlüğü, tutarlılığı, emek ve gelişim göstermesi, "sözcük seçme-kullanma" ve "dil bilgisi seçme-kullanma" becerilerinin doğru ve anlamlı kullanımı ile öğrencinin kendini yazılı olarak etkili biçimde ifade edebilmesi temel alınarak değerlendirme gerçekleştirilir.

1.3. YAŞAYAN DİLLER VE LEHÇELER DERSİ (KURMANCCA) ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN TEMALARI, ÖĞRENME ÇIKTILARI SAYISI VE SÜRE TABLOSU

Temaların işleniş sırası, içerdiği öğrenme çıktıları sayısı ve temaların süreleri aşağıdaki tablolarda sunulmuştur.

5. SINIF (A1.1)

TEMA	Alt Temalar	Öğrenme Çıktıları Sayısı	Süre	
			Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1. MERHABA, BAŞLIYORUZ (SILAV, EM DEST PÊ DIKIN)	-Alfabe ve Sesler (Alfabe û deng) -Sayılar (Hejmar) -Selamlaşma, Tanışma ve Vedalaşma (Silavdayîn, Hevnasîn û Xatirxwestin)	7	16	22
2. OKULUM VE ÇEVREM (XWENDINGEH û JÎNGEHA MIN)	-Okul ve Çevre (Xwendengeh û Jîngeh) -İş ve Meslekler (Kar û Pîşe) -Aile (Malbat)	7	18	25
3. BEDENİM VE SAĞLIĞIM LAŞ û TENDURISTÎYA MIN)	- Temizlik ve Sağlık (Paqijî û Tenduristî) - Yeme ve İçme (Xwarin û Vexwarin) - Trafik (Hatûçû)	7	16	22
4. YURDUM VE DÜNYAM (WELAT û CÎHANA MIN)	-Yurdumuz ve Kültürümüz (Welat û Çanda Me) -Takvim ve Mevsimler (Salname û Demsal) -Hava Olayları (Keş û Hewa)	7	18	25
Okul Temelli Planlama*			4	6
TOPLAM		28	72	100

6. SINIF (A1.1)

TEMA	Alt Temalar	Öğrenme Çıktıları Sayısı	Süre	
			Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1. MERHABA, BAŞLIYORUZ (SILAV, EM DEST PÊ DIKIN)	-Alfabe ve Sesler (Alfabe û deng) -Sayılar (Hejmar) -Selamlaşma, Tanışma ve Vedalaşma (Silavdayîn, Hevnaşîn û Xatirxwestin)	7	16	22
2. OKULUM VE ÇEVREM (XWENDINGEH û JÎN GEHA MIN)	-Okul ve Çevre (Xwendingeh û Jîngeh) -İş ve Meslekler (Kar û Pîşe) -Aile (Malbat)	7	18	25
3. BEDENİM VE SAĞLIĞIM (LAŞ û TENDURISTÎYA MIN)	-Temizlik ve Sağlık (Paqijî û Tenduristî) -Yeme ve İçme (Xwarin û Vexwarin) -Trafik (Hatûçû)	7	16	22
4. YURDUM VE DÜNYAM (WELAT û CÎHA NA MIN)	-Yurdumuz ve Kültürümüz (Welat û Çanda Me) -Takvim ve Mevsimler (Salname û Demsal) -Hava Olayları (Keş û Hewa)	7	18	25
Okul Temelli Planlama*			4	6
TOPLAM		28	72	100

7. SINIF (A1.2)

TEMA	Alt Temalar	Öğrenme Çıktıları Sayısı	Süre	
			Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1. MERHABA, BAŞLIYORUZ (SILAV, EM DEST PÊ DIKIN)	-Alfabe ve Sesler (Alfabe û deng) -Sayılar (Hejmar) -Selamlaşma, Tanışma ve Vedalaşma (Silavdayîn, Hevnaşîn û Xatirxwestin)	7	16	22
2. OKULUM VE ÇEVREM (XWENDINGEH û JÎNGEHA MIN)	-Okul ve Çevre (Xwendingeh û Jîngeh) -İş ve Meslekler (Kar û Pîşe) -Aile (Malbat)	7	18	25
3. BEDENİM VE SAĞLIĞIM (LAŞ û TENDURISTÎYA MIN)	-Temizlik ve Sağlık (Paqijî û Tenduristî) -Yeme ve İçme (Xwarin û Vexwarin) -Trafik (Hatûçû)	7	16	22
4. YURDUM VE DÜNYAM (WELAT û CÎHANA MIN)	-Yurdumuz ve Kültürümüz (Welat û Çanda Me) -Takvim ve Mevsimler (Salname û Demsal) -Hava Olayları (Keş û Hewa)	7	18	25
Okul Temelli Planlama*			4	6
TOPLAM		28	72	100

8. SINIF (A1.2)

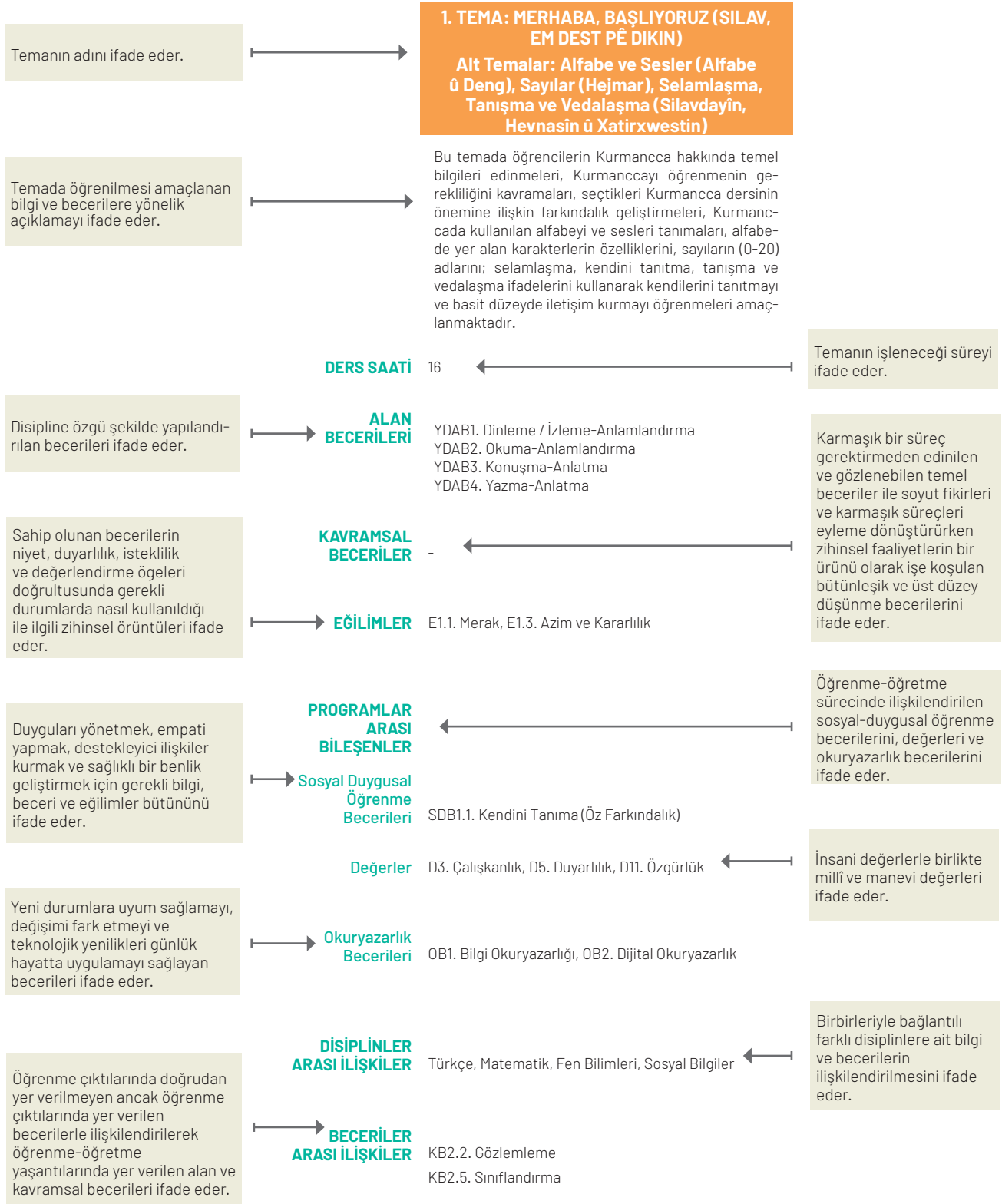
TEMA	Alt Temalar	Öğrenme Çıktıları Sayısı	Süre	
			Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1. MERHABA, BAŞLIYORUZ (SILAV, EM DEST PÊ DIKIN)	-Alfabe ve Sesler (Alfabe û deng) -Sayılar (Hejmar) -Selamlaşma, Tanışma ve Vedalaşma (Silavdayîn, Hevnasîn û Xatirxwestin)	7	16	22
2. OKULUM VE ÇEVREM (XWENDINGEH û JÎNGEHA MIN)	-Okul ve Çevre (Xwendîngeh û Jîngeh) -İş ve Meslekler (Kar û Pîşe) -Aile (Malbat)	7	18	25
3. BEDENİM VE SAĞLIĞIM (LAŞ û TENDURISTÎYA MIN)	-Temizlik ve Sağlık (Paqijî û Tenduristî) -Yeme ve İçme (Xwarin û Vexwarin) -Trafik (Hatûçû)	7	16	22
4. YURDUM VE DÜNYAM (WELAT û CÎHANA MIN)	-Yurdumuz ve Kültürümüz (Welat û Çanda Me) -Takvim ve Mevsimler (Salname û Demsal) -Hava Olayları (Keş û Hewa)	7	18	25
Okul Temelli Planlama*			4	6
TOPLAM		28	72	100

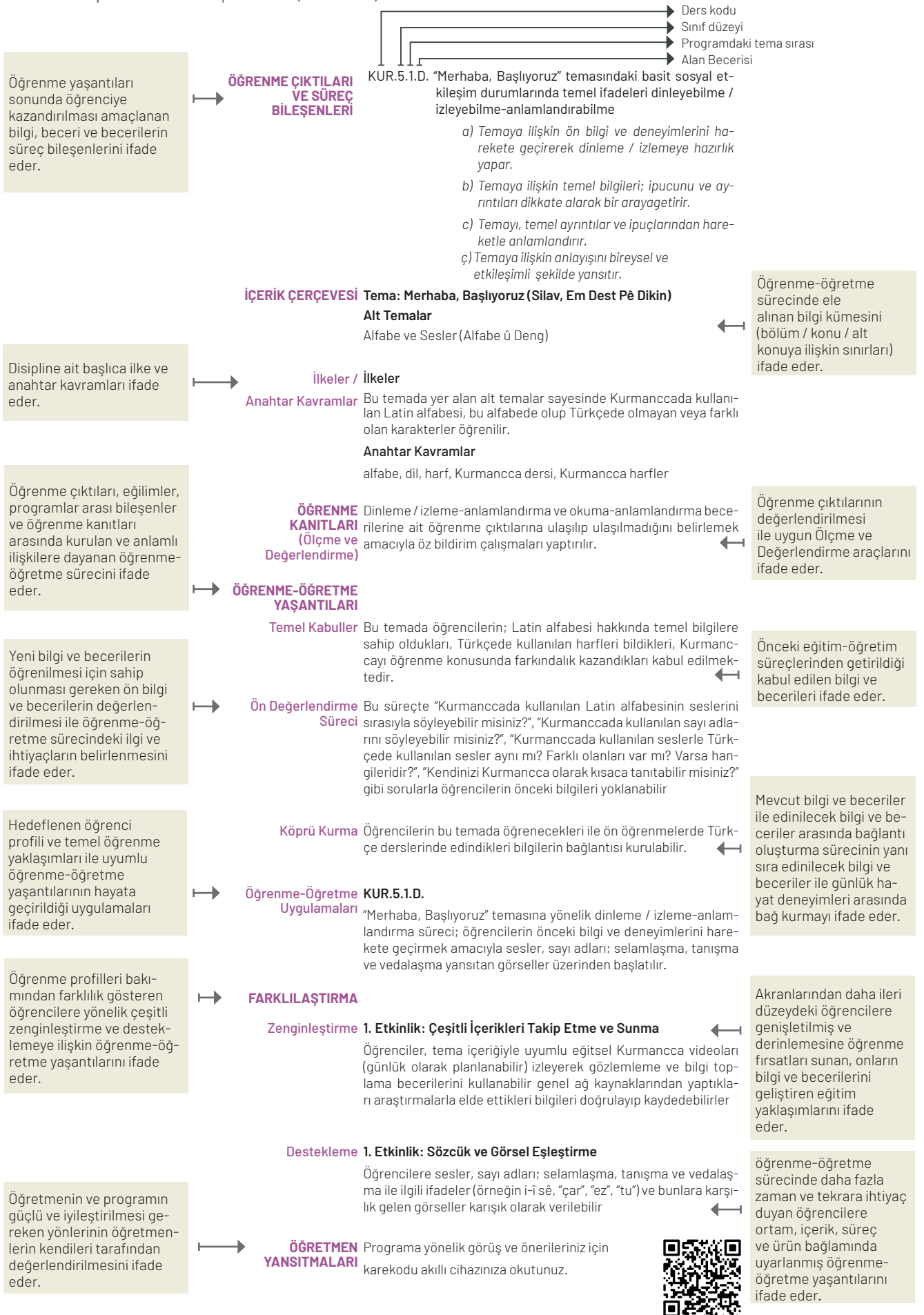
*Zümre öğretmenler kurulu tarafından ders kapsamında yapılması kararlaştırılan okul dışı öğrenme etkinlikleri; yerel çalışmalar sosyal etkinlikler, proje ve okuma çalışmaları, araştırma ve gözlem gibi çalışmalar için ayrılan süredir. Söz konusu çalışmalar için ayrılan süre, eğitim öğretim yılı başında planlanır ve yıllık planlarda ifade edilir. Eğitim öğretim yılı başında yapılması kararlaştırılan çalışmalar; okulun, öğrencinin ve çevrenin ihtiyaçları dikkate alınarak yıl içerisinde güncellenebilir.

1.4. YAŞAYAN DİLLER VE LEHÇELER DERSİ (KURMANCCA) KİTAP FORMA SAYILARI VE KİTAP EBADI

Ders Kitabı	Forma Sayısı	Kitap Ebadi
Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kurmancca) Ders Kitabı 5, 6, 7, 8. Sınıflar	8-10	19,5 x 27,5 cm
Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kurmancca) Çalışma Kitabı 5, 6, 7, 8. Sınıflar	5-7	19,5 x 27,5 cm
Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kurmancca) Öğretmen Kılavuz Kitabı 5, 6, 7, 8. Sınıflar	8-10	19,5 x 27,5 cm

1.5. YAŞAYAN DİLLER VE LEHÇELER DERSİ (KURMANCCA) ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI

2. YAŞAYAN DİLLER VE LEHÇELER DERSİ (KURMANCCA) ÖĞRETİM PROGRAMI SINIF DÜZEYLERİNE AİT TEMALAR

5. SINIF (A1.1)

1. TEMA: MERHABA, BAŞLIYORUZ (SILAV, EM DEST PÊ DIKIN)

Alt Temalar: Alfabe ve Sesler (Alfabe û Deng), Sayılar (Hejmar), Selamlaşma, Tanışma ve Vedalaşma (Silavdayîn, Hevnasîn û Xatirxwestin)

Bu temada öğrencilerin; Kurmancca hakkında temel bilgileri edinmeleri, Kurmancca öğrenmenin iletişim, kültürel farkındalık ve kişisel gelişime katkısını fark etmeleri, seçtikleri Kurmancca dersinin önemine ilişkin farkındalık geliştirmeleri, Kurmanccada kullanılan alfabe ve sesleri tanımaları, alfabede yer alan karakterlerin özelliklerini, sayıların (0-20) adlarını; selamlaşma, kendini tanıtmaya, tanışma ve vedalaşma ifadelerini kullanarak kendilerini tanıtmayı ve basit düzeyde iletişim kurmayı öğrenmeleri amaçlanmaktadır.

Öğrenciler, bu tema aracılığıyla Kurmanccanın tanımı ve temel özellikleri hakkında bilgi sahibi olur; bu dilde okuma ve yazma becerilerinin bireysel gelişim, ve iletişim açısından önemini kavramaları beklenmektedir.

Tema sonunda öğrencilerden Kurmancca hakkında temel düzeyde bilgi sahibi olmaları, Kurmancca okuma ve yazma becerilerinin önemini kavramaları, Kurmanccada kullanılan ve Türkçede olmayan veya farklı olan karakterleri tanımaları, bu karakterleri doğru biçimde okuyup yazmaları, sayıların Kurmancca okunuş ve yazılışlarını öğrenmeleri, bunları günlük hayatta kullanmaları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma kalıplarını öğrenmeleri beklenmektedir.

DERS SAATİ 16

ALAN BECERİLERİ YDAB1. Dinleme / İzleme-Anlamlandırma,
YDAB2.Okuma-Anlamlandırma,
YDAB3.Konuşma-Anlatma,
YDAB4.Yazma-Anlatma,
YDDB1. Dil Bilgisi Seçme-Kullanma, YDDB2. Sözcük Seçme-Kullanma,
YDDB3. Sesletim Seçme-Kullanma

KAVRAMSAL BECERİLER -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.3. Azim ve Kararlılık, E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik),
E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E2.2. Sorumluluk, E2.5. Oyunseverlik,
E3.1. Muhakeme, E3.2. Odaklanma, E3.7. Sistematiçlik, E3.8. Soru Sorma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal

Öğrenme Becerileri

SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık),
SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme),
SDB1.3. Kendine Uyarlama (Öz Yansıtma),
SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği, SDB3.1. Uyum

Değerler

D3. Çalışkanlık, D5. Duyarlılık, D8. Mahremiyet, D11. Özgürlük, D12. Sabır, D14. Saygı, D16. Sorumluluk

Okuryazarlık Becerileri

OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık, OB5. Kültür Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI

İLİŞKİLER

Türkçe, Matematik, Sosyal Bilgiler, İngilizce, Görsel Sanatlar, Müzik, Beden Eğitimi ve Spor, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım

BECERİLER ARASI

İLİŞKİLER

KB2.2. Gözlemlleme, KB2.5. Sınıflandırma,
KB2.7. Karşılaştırma, KB2.8. Sorgulama, KB2.10. Çıkarım Yapma,
KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme, KB2.12. Mevcut Bilgiye / Veriye Dayalı Tahmin Etme,
KB2.13. Yapılandırma, KB2.14. Yorumlama, KB2.15. Yansıtma,
KB2.16. Muhakeme (Akıl Yürütme)

5. sınıf temaları, bütüncül yaklaşıma göre yapılandırılmıştır.

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

- KUR.5.1.D. “Merhaba, Başlıyoruz” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri dinleyebilme / izleyebilme-anlamlandırabilme**
- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek dinleme / izlemeye hazırlık yapar.
 - b) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.
 - c) Temayı, temel ayrıntılar ve ipuçlarından hareketle anlamlandırır.
 - ç) Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.
- KUR.5.1.O. “Merhaba, Başlıyoruz” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri okuyabilme-anlamlandırabilme**
- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek okumaya hazırlık yapar.
 - b) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.
 - c) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak anlamlandırır.
 - ç) Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.
- KUR.5.1.K. “Merhaba, Başlıyoruz” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle konuşabilme-anlatabilme**
- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek konuşmaya hazırlık yapar.
 - b) Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını gözlemleyerek taklit eder ve tekrarlar.
 - c) Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak taklit yoluyla sözlü içerik oluşturur.
 - ç) Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak konuşmanın içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.
 - d) Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak sözlü içeriği yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.
 - e) Temaya ilişkin konuşma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.
- KUR.5.1.Y. “Merhaba, Başlıyoruz” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle yazabilme-anlatabilme**
- a) Temaya ilişkin ön bilgilerini ve deneyimlerini harekete geçirerek yazmaya hazırlık yapar.
 - b) Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını inceleyerek modelden kopyalar.
 - c) Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak yazılı içerik oluşturur.
 - ç) Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.
 - d) Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.
 - e) Temaya ilişkin yazma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.
- KUR.5.1.DBS. “Merhaba, Başlıyoruz” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle uygun dil bilgisi seçebilme-kullanabilme**
- Temaya uygun dil bilgisi yapılarını seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.

KUR.5.1.SÖS. "Merhaba, Başlıyoruz" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle uygun sözcük seçebilme-kullanabilme

Temaya uygun sözcükleri seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanılır.

KUR.5.1.SES. "Merhaba, Başlıyoruz" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle uygun sesletimi seçebilme-kullanabilme

Temaya uygun sesletimi seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanılır.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Tema: Merhaba, Başlıyoruz (Silav, Em Dest Pê Dikin)

Alt Temalar

1. Alfabe ve Sesler (Alfabe û Deng)
2. Sayılar (Hejmar)
3. Selamlaşma, Tanışma ve Vedalaşma (Silavdayîn, Hevnasîn û Xatirxwestin)

İşlevsel Cümle Yapıları

1. Selamlaşma ve Vedalaşma: Merheba, silav, tu çawa yî, ez baş im, ez jî baş im, bi xêr hatî, bi xatirê te, oxir be, ser seran, ser çavan
2. Kendini Tanıtma: Ez ... im, em baş in, navê min ... e, navê min ... ye, ez jî ... me, , ez ... dijîm, em li ... dimînin.
3. Basit Soru Sorma ve Cevap Verme: Tu çawa yî, tu çend salî yî?
4. Sayı ve Temel Bilgiler: Ez yazdeh salî me, ez diçim pola pêncan, ez di pola pêncan de dixwînim.
5. Basit Tanımlama ve Gösterme: Ev pirtûk e, ev hevalê min e, ev hevala min e, ev xwendîngeha min, ez di vê polê di dixwînim.
6. Basit Duygu ve Durum İfadeleri: Ez baş im.

Hedef Dil Bilgisi Yapıları

1. Kişi Zamirleri: Ez, tu, ew, em, hûn, ew
2. Temel Fiil Çekimleri: Ez diçim xwendîngehê, tu diçî xwendîngehê, ew diçe pola pêncan.
3. Olumlu ve Olumsuz Cümleler: Ez baş im.
4. Basit Soru Yapıları: Çi, navê te çi ye, tu ji kuyî?
5. "Olmak" Fiilinin Kullanımı
6. Sahiplik Yapıları: Navê min ... e.

Sesletim

1. Temel Ünlü ve Ünsüz Sesler
Ünlülerin Doğru Telaffuzu: a, e, ê, î, î, o, u, û
Ünsüzlerin Doğru Telaffuzu: b, c, ç, d, f, g, h, j, k, l, m, n, p, q, r, s, ş, t, v, w, x, y, z
2. Farklı Seslerin Sesletimi ve Telaffuzu: ê, q, w, x
3. Vurgu ve Tonlama: Basit cümlelerde soru, olumlu ve olumsuz ifadelerdeki tonlamayı ayırt edebilme
4. Tekrar ve Taklit Yoluyla Otomatikleştirme: Kısa diyalog ve sözlük örneklerinin doğru sesletimle tekrarı, basit cümle ve kelimelerin farklı bağlamlarda doğal telaffuzla kullanımı.
5. Sesletim ve Yazım İlişkisi: Sözcükleri doğru okuyup yazarken ses-harf eşleşmesini fark etme.

Dil, bireyin düşünce dünyasını yapılandıran, özgün kimliğini inşa eden ve toplumsal hafıza ile kültürel değerleri kuşaktan kuşağa aktaran temel bir araçtır. Dilin ses, biçim ve söz varlığı unsurları ile yazı sistemi arasındaki ilişkilerin doğru kavranması; dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerinin bağlam odaklı, dengeli ve bütüncül biçimde gelişmesini sağlar.

Tema bünyesinde yer alan alt temalarla dinleme, konuşma, okuma, yazma ve destek becerilerinin bütüncül gelişimi desteklenirken öğrencilerin kültürel zenginlikleriyle bağ kurmalarına olanak sağlanır.

İlkeler Kurmanccanın ses, alfabe ve yapısal unsurlarına ilişkin farkındalık kazandırılmalı; selamlaşma, kendini tanıtmak, tanışma ve vedalaşma gibi günlük yaşam durumları öğrencilerin kendi yaşantılarıyla ilişkilendirilmeli ve dilin kullanımı bütüncül bir yaklaşımla ele alınmalıdır. Kelime bilgisi, dil yapıları, sesletim ve iletişim becerileri soyut kurallar yerine anlamlı iletişim durumları içinde sunulmalı; öğrencilerin dili aktif olarak kullanabilecekleri etkileşim temelli uygulamalara düzenli olarak yer verilmelidir. Dil yapıları kural ezberletme yoluyla değil, kullanım süreci içinde örtük olarak fark ettirilmeli; Kurmanccaya özgü seslerin doğru telaffuzu ise sistemli modelleme ve tekrar çalışmalarıyla desteklenmelidir. Öğretim süreci, öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyleri ile bireysel farklılıkları göz önünde bulundurularak planlanmalı; kişisel bilgilerin paylaşımı anlamlı bağlamlar üzerinden işlenerek öğrencilerin temel düzeyde kendilerini güvenle ifade etmeleri sağlanmalıdır.

Anahtar Kavramlar alfabe, dil, harf, Kurmancca dersi, Kurmancca harfler, Kurmancca sesler, Kurmancca alfabe, sayı, selam, selamlaşma, ses, tanışma, vedalaşma

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Dinleme / izleme-anlamlandırma ve okuma-anlamlandırma becerilerine ait öğrenme çıktılarına ulaşıp ulaşılmadığını belirlemek amacıyla öz bildirim çalışmaları yaptırılabilir. Öğrencilerin akıcı ve doğru okuma becerilerindeki gelişimi; gelişim çizelgeleri ve gözlem formları ile izlenebilir ve öğrencilere düzenli geri bildirim verilebilir. Öğrencilerin dinleyecekleri / izleyecekleri veya okuyacakları metnin içeriğine yönelik tahminde bulunabilmelerini desteklemek amacıyla sözcük ilişkilendirme ve kelime kümeleme etkinlikleri ile zihin haritaları kullanılabilir.

Konuşma-anlatma becerilerine ait öğrenme çıktıları; kısa konuşma uygulamaları, diyalog çalışmaları, canlandırma etkinlikleri ve çeşitli performans görevleri ile değerlendirilebilir. Bu süreçte öğretmen, kontrol listeleri kullanarak öğrencinin gelişimini izleyebilir. Konuşma ve yazma becerilerine yönelik çalışmalar sırasında öğrencilerin düşüncelerini yapılandırmalarını desteklemek amacıyla kavram haritaları, zihin haritaları ve çalışma kâğıtları kullanılabilir.

Yazma-anlatma becerilerinin değerlendirilmesinde kısa yazma çalışmaları, cümle ve paragraf yazma etkinlikleri ile öğrenme günlüğü ve yansıtıcı günlükler kullanılabilir. Yazılı üretim sürecinde öğrencilerin kendi tahminlerinden yararlanabilmeleri için eşleştirme ve kavram ilişkilendirme görevleri uygulanabilir.

Öğrencilerin öğrenme süreçlerine aktif katılımını sağlamak amacıyla öz, değerlendirme formları kullanılabilir. Yapılan tüm üretim görevleri ve etkinlikler sonunda öğrencilerin performansı analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarları kullanılarak değerlendirilebilir ve öğrencilere yapıcı geri bildirimler verilebilir.

Destek becerilerine ait öğrenme çıktılarına ulaşıp ulaşılmadığını ölçmek için öğrencilere temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanabilme çalışmaları ve uygun diğer çalışmalar yaptırılabilir.

1. Performans Görevi: Alfabe

Öğrenciler bir mukavva üzerinde alfabe harflerinin her birine karşılık gelecek bir kelimeyi yazabilir ve görselle gösterebilir. Her harfin yanına, o harfle başlayan temel bir kelime eklenebilir ve bu kelimeyi temsil eden bir görsel (çizim, fotoğraf veya kesit) yapıştırılabilir.

Örnek Dizilim: a - av (su) + (su görseli), b - bajar (şehir) + (şehir görseli), c - cîhan (dünya) + (dünya görseli), d - dar (ağaç) + (ağaç görseli), e - elok (hindi) + (hindi görseli) ...

2. Performans Görevi: Sayılar

Öğrenciler 1'den 20'ye kadar ritmik sayıları içeren tablolar ve örnek şablonlar hazırlar. Üzerinde belirli bir cismin veya varlığın olduğu örnek şemaları kullanarak sayı sayma sistemini pekiştirir, sonra da bunları sınıfta bir pano hâline getirir. İçeriğe uygun olarak seçilecek performans görevleri; hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanabilme, yazılı ve / veya sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı ile göreve katılım, çaba ve süreç içindeki ilerleme gibi ölçütleri içeren analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı veya gözlem formu ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Bu temada öğrencilerin; Latin alfabesi hakkında temel bilgilere sahip oldukları, Türkçede kullanılan harfleri bildikleri, Kurmanccayı öğrenme konusunda farkındalık kazandıkları kabul edilmektedir. Ancak öğrencilerin bir kısmının Latin alfabesindeki harf ve sayıların yazılışlarını bilseler de Kurmanccada kullanılan ama Türkçede olmayan veya farklı olan karakterleri bilmedikleri, söz konusu karakterleri doğru telaffuz edemedikleri ve doğru bir şekilde yazamadıkları dolayısıyla sınırlı dil yeterliliğine sahip oldukları kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreci

Bu süreçte "Kurmanccada kullanılan Latin alfabesinin seslerini sırasıyla söyleyebilir misiniz?", "Kurmanccada kullanılan sayı adlarını söyleyebilir misiniz?", "Kurmanccada kullanılan seslerle Türkçede kullanılan sesler aynı mı? Farklı olanları var mı? Varsa hangileridir?", "Kendinizi Kurmancca olarak kısaca tanıtabilir misiniz?" gibi sorularla öğrencilerin önceki bilgileri yoklanabilir. Böylece öğrencilerin Kurmancca ile ilgili neler bildikleri, alfabe hakkında ne düzeyde bir bilgiye sahip oldukları, sayıları bilip bilmedikleri, kendilerini tanıtırma konusunda yeterli olup olmadıkları belirlenmeye çalışılarak öğrencilerin Kurmancca dil düzeyleri hakkında bilgi edinilmeye çalışılabilir. Öğrencilerin hazırbulunuşluk seviyelerinin belirlenmesinde gelişim çizelgeleri, gözlem formları, kontrol listeleri vb. ölçme ve değerlendirme araçları da kullanılabilir.

Köprü Kurma

Öğrencilerin bu temada öğrenecekleri ile ön öğrenmelerde Türkçe derslerinde edindikleri bilgilerin bağlantısı kurulabilir. Daha önce öğrendikleri harflerin yazımı, sesler, sayı adları, selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadeleri ile bu temada öğrenecekleri "x, w, û", "silav (merhaba)", "Hûn çawa ne? (Nasılsınız?)", "Em pênc bira ne. (Biz beş erkek kardeşiz.)" gibi ifadeler arasında benzerlikler üzerinde durulabilir. Aynı zamanda öğrencilerin günlük hayatta ve ev ortamında kullandıkları veya tanık oldukları söz konusu sesler, sayı adları, selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadeleriyle bu temada öğrenecekleri arasında ilişki kurulabilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları

KUR.5.1.D.

"Merhaba, Başlıyoruz" temasına yönelik dinleme / izleme-anlamlandırma süreci; öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla sesler, sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma yansıtan görseller üzerinden başlatılır (E1.1, E1.4, E1.5, E3.2.). Görseller incelenerek "Kurmanccada kullanılan sesler hangileridir?", "Kurmanccada kullanılan sayı adlarını biliyor musunuz?" gibi sorulara yönelik düşünceler oluşturulur ve öğrencilerin kendi sınıf yaşantılarından örnekler vermeleri sağlanır (D3.4, SDB1.2, SDB2.1, SDB3.1). Bu süreçte önceki bilgi ve deneyimlerin harekete geçirilmesi, görsellerdeki unsurlar ile yaşantılar arasında temel ilişkilerin fark edilmesi ve mevcut içerik hakkında tahminlerde bulunulması sağlanır (D14.1, OB4, KB2.2, KB2.11).

Kısa bir ses kaydı, video veya diyalogdan kesitler sunularak içerikte yer alan sesler; sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadeleri hakkında tahminlerde bulunulması sağlanır (E3.2, SDB2.1, SDB2.2). Görsel ve işitsel ipuçları birlikte değerlendirilerek içerik hakkında çıkarımlar yapılır (D14.1, OB2, KB2.2, KB2.11).

"Merhaba, Başlıyoruz" temasına uygun dinleme / izleme metni kesintisiz olarak sunulur. Bu metinde sesler, sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadeleri yer alır. Bu aşamada içeriğin genel anlamının kavranması, konusunun algılanması; temel unsurların, yönergelerin ve ayrıntıların tanınması beklenir (E2.2, E3.2, D3.1, D3.4). Böylece bütüncül içerikteki temel bileşenlerin fark edilmesi sağlanır (SDB1.2, OB1, KB2.2, KB2.10).

Dinleme sonrasında içerikte geçen sesler, sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadeleri görsel, kart ve dijital materyaller aracılığıyla yeniden ele alınır (E3.1, OB2, OB4, E3.2). Bu

unsurlar eşleştirme, işaretleme ve basit sınıflandırma etkinlikleriyle ayırt edilir; benzerlik ve farklılıklar belirlenir. Başlangıçta yapılan tahminler tekrar gözden geçirilir ve dinlenen içerikle karşılaştırılır, tahminlerin doğruluğu kontrol edilir ve gerekçelendirilir. İçerikte yer alan unsurların bütün içinde konumlandırılması ve temel sınıflandırılmasının yapılması sağlanır (**KB2.5, KB2.7, KB2.11, KB2.12**). İçerikteki bilgiler tablo veya şemalar üzerinde yapılandırılarak yatay ve dikey ilişkiler görünür hâle getirilir (**KB2.13, OB1**).

Sesler, sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma alt temaları kategorilere ayrılır; Kişi-dil, dil-ses, ses-sayı, tanışma-vedalaşma ilişkileri üzerinden anlamlı bağlantılar kurulur (**SDB2.1, SDB2.2**). Dinleme / İzleme sürecinde anlamlandırılan bilgiler öğrencilerin kendi yaşantılarıyla ilişkilendirilerek içerik bireysel olarak içselleştirilir (**SDB1.2, SDB1.3, SDB3.1, OB1**). Bu süreçte öğrencilerin dikkatlerini içerik üzerinde yoğunlaştırmaları, öğrenmeye istekle katılmaları ve yeni duruma uyum sağlamaları desteklenir (**E1.4, E3.2, E2.5, SDB3.1**).

Sürecin sonunda, dinleme etkinliğine ilişkin gözlem, anlayış ve düşünceler bireysel olarak değerlendirilerek sınıfla paylaşılır. (**E1.3, E1.4, E1.5, E2.2, E3.7**). Gönüllü öğrenciler söz alarak anladıklarını ifade ederken diğer öğrenciler onları dikkatle dinler (**SDB2.1, SDB2.2, SDB3.1, D3.1, D3.4**). Ardından ikili ve küçük grup çalışmalarıyla karşılıklı olarak bilgi, düşünce ve deneyimler paylaşılır; sesler, sayı adları, selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ile ilgili basit ifadeler kullanılır (**D14.1, OB1, KB2.2, KB2.15**).

KUR.5.1.0.

“Merhaba, Başlıyoruz” temasına yönelik okuma-anlamlandırma süreci; öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla sesler, sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadelerini içeren kısa metinler ve görseller üzerinden başlatılır (**OB1, OB4, E1.1, E1.5**). Görseller ve metin parçaları incelenerek “Bu metin ne hakkında olabilir?”, “Bu sesler neler olabilir?”, “Bu sayılar Kurmancca nasıl söylenir?”, “Bu hangi sestir?” gibi sorulara yönelik tahminlerde bulunulması sağlanır (**SDB1.2, D14.1**). Önceki bilgi ve deneyimlerin harekete geçirilmesi, sesler ve sayıların adlandırılması ve mevcut içerikle önceki bilgiler arasında temel ilişkilerin kurulması desteklenir (**SDB1.2, D14.1, OB1, OB4, KB2.2**). Sunulan yazılı ve görsel ipuçları aracılığıyla içerik ile önceki bilgi ve deneyimler arasında bağ kurulması sağlanır ve metnin konusu hakkında basit tahminlerde bulunulur (**SDB2.1, OB4, KB2.2**).

Okuma içeriğine ait başlık, görsel ve anahtar ifadeler incelenir. Bu ipuçlarına dayanarak metnin konusu, metinde yer alabilecek seslerin kullanım yerleri, sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadelerinin kullanımı hakkında tahminlerde bulunulması sağlanır (**E3.2, E3.8**). Öğrencilerin görsel ve yazılı ipuçlarından yararlanarak içeriği genel olarak algılamaları desteklenir (**SDB2.1, KB2.11, OB1**).

Metin sessiz olarak okunur. Okuma sürecinde içeriğin genel anlamının bütüncül olarak kavranması, metinde geçen sayı adları; selamlaşma, tanışma, vedalaşma ifadeleri ve seslerin kullanım yerlerinin fark edilmesi beklenir (**SDB2.2, OB1, OB4**). Ayrıca metin içerisindeki basit ve temel ayrıntıların belirlenmesi sağlanır (**E3.2, E2.2**). Böylece içeriğin konusu genel olarak algılanır ve temel bileşenler tanınır (**OB4, D3.1, D3.2, D3.4**).

Okuma sonrasında metinde yer alan sesler, sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadeleri görseller ve bilgi kartlarıyla yeniden ele alınır (**E2.2, SDB1.2**). Bu unsurlar eşleştirme ve işaretleme etkinlikleriyle tanınır ve ayırt edilir; “Hangi sesleri nerede kullanırsınız?”, “Hangi sayı nerede kullanılır?”, “Hangi selamlaşma ifadeleri ne zaman kullanılır?” gibi sorular üzerinden içerik somutlaştırılır (**SDB2.1, OB4, KB2.2, E2.2**). Başlangıçta yapılan tahminler tekrar gözden geçirilir ve metninle karşılaştırılarak tahminlerin doğruluğu kontrol edilir; doğru ve yanlış tahminler gerekçeleriyle ifade edilir (**SDB1.2, KB2.11, KB2.12, OB4**).

Metinde yer alan öğeler tablo, şema veya görsel düzenleyiciler aracılığıyla yapılandırılır. Sesler, sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadeleri belirli bir düzen içinde yerleştirilerek

bu unsurlar arasındaki bağlantılar açık biçimde ortaya konur (**KB2.5, KB2.13, OB2, OB4**). Bu unsurlar basit kategoriler hâlinde sınıflandırılır, benzerlik ve farklılık açısından karşılaştırılır. Ayrıca öğeler arasındaki yatay ve dikey ilişkilerin fark edilmesi sağlanır (**E3.2, E3.7, KB2.7**).

Harfler ile sesler; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma unsurları arasındaki bağlantılar ele alınır. “Hangi sesler nerede kullanılır?”, “Hangi selamlaşma veya vedalaşma ifadeleri hangi durumlarda kullanılır?” gibi sorular üzerinden ilişkiler kurulması sağlanır (**KB2.7**). Bu süreçte anlamlı bağlantılar kurulması ve metnin derinlemesine incelenmesi desteklenir (**KB2.7, SDB2.2, OB4**). Metinden hareketle basit çıkarımlar yapılır ve elde edilen bilgiler öğrencilerin kendi sınıf ortamlarıyla ilişkilendirilerek ifade edilir, böylece içerik bireysel olarak içselleştirilir (**E1.5, KB2.11**).

Sürecin sonunda okuma ve anlamlandırma sürecine ilişkin gözden geçirilen bilgi, deneyim, düşünce ve duygular bireysel olarak ifade edilir (**SDB2.2, SDB3.1, D14.1**). Gönüllü öğrenciler söz alarak metinden anladıklarını paylaşırken diğer öğrenciler dikkatle dinler (**SDB3.1, D14.1**). Ardından ikili ve küçük grup çalışmalarıyla sesler, sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadeleri kullanılarak karşılıklı paylaşımlar gerçekleştirilir (**OB5**). Bu süreçte iletişim kurulması, iş birliği yapılması ve karşılıklı etkileşim içinde bulunulması beklenir (**E2.5, D16.3, OB5**).

KUR.5.1.K.

“Merhaba, Başlıyoruz” temasına yönelik konuşma-anlatma süreci; öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla sesler, sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşmaya ilişkin görseller ve kısa ifadeler üzerinden başlatılır (**SDB1.1, E1.1**). Öğrencilerin seslere ilişkin yaşantılarını hatırlamaları, sayıları adlandırmaları, selamlaşma ve vedalaşma unsurlarını ifade etmeleri ve basit yönergeleri fark etmeleri sağlanır (**SDB1.2, OB4**). Bu süreçte önceki bilgi ve deneyimlerin etkin hâle getirilmesi ve mevcut içerikle ilişkilendirilmesi hedeflenir (**E1.5, SDB1.2, OB4, KB2.2**).

Sesler, sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadelerini içeren kısa konuşma örnekleri [“Ev pênc e. (Bu beştir.).”, “Roj baş. (İyi günler)”] sunulur. Öğrencilerin bu örnekleri dinlemeleri, tekrar etmeleri ve doğru sesletimle taklit etmeleri sağlanır (**E3.2, SDB2.1**). Böylece model ifadelere aşinalık kazanmaları ve sözlü üretime hazırlık yapmalarını desteklenir (**D12.3, E2.5**).

Öğrencilerin model konuşmaları taklit ederek benzer ifadeler üretmeleri sağlanır (**KB2.11**). Öğrenciler “ew şeş sêv in (Burda altı elma var.)”, “ev x’ye (Bu ‘x’ harfidir.)”, “bi xatirê te” gibi ifadeleri tekrar ederken “Ben xw sesini biliyorum.”, “Ben sayıları Kurmancca sayarım.” gibi yönergeleri de kullanır ve bu ifadeleri kendi sınıf ortamına göre değiştirerek yeniden kurar (**SDB2.1**). Böylece taklit yoluyla yeni içerik oluşturulması ve bu içeriklerin bağlama uygun biçimde düzenlenmesi sağlanır (**KB2.11, SDB2.1**).

Öğrencilerin öğrendikleri dil yapılarını kullanarak yeni ve özgün ifadeler oluşturmaları sağlanır (**KB2.8**). Öğrencilerden sesler, sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifade eden cümleler kurmaları beklenir (**KB2.8, OB1**). Bu ifadelerin açık, anlaşılır ve doğru biçimde kurulması ve iletilmesi teşvik edilir (**SDB2.2**). Bu süreçte uygun sözcüklerin seçilmesi, ifadelerin geliştirilmesi ve farklı örneklerle karşılaştırılması desteklenir (**E3.2, KB2.7, KB2.8, OB1**). Ayrıca öğrencilerin birbirlerine sorular yönelterek ifadelerini genişletmeleri ve sözlü etkileşim içinde kullanmaları sağlanır (**E3.8, SDB2.2**). Öğrencilerin hazırlıksız konuşma durumlarında bağlama uygun ifadeleri hızlı ve doğru biçimde seçerek kullanmaları ve hazırlıklı konuşma durumlarında belirledikleri içerikleri düzenleyerek doğal ve anlaşılır biçimde sunmaları desteklenir (**KB2.7, KB2.8, OB1**).

İkili çalışmalar gerçekleştirilir (**KB2.13**). Öğrencilerden biri selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadelerini içeren basit cümleler kurar, diğeri dinler, sorular sorar ve gerektiğinde

karşılaştırmalar yapar. Roller değiştirilerek sürecin sürdürülmesi sağlanır (**SDB2.2, SDB3.1, KB2.13**). Bu süreçte öğrenilen yapıların farklı bağlamlarda kullanılması, yeniden düzenlenmesi ve sözlü iletişim yoluyla paylaşılması desteklenir (**E2.2, E2.5, SDB2.1, SDB2.2**).

Küçük grup çalışmaları yapılır. Öğrenciler grup içinde selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadelerini içeren bir diyalog kurar; Kurmanccada kullanılan sesleri ve sayıları belirler, bu unsurları sınıflandırır ve ortak bir sözlü sunum hazırlar (**KB2.13, SDB2.1, SDB2.2**). Böylece sınıflandırma ve yapılandırma becerilerinin geliştirilmesi sağlanır (**SDB3.1, D14.1, D16.3**).

Sürecin sonunda öğrencilerin konuşma etkinliklerine ilişkin düşünce, duygu ve deneyimlerini değerlendirmeleri sağlanır (**D11.1, SDB1.2, SDB1.3**). Öğrencilerden hangi ifadeleri doğru kullandıklarını, hangi noktalarda zorlandıklarını ve kendilerini nasıl geliştirebileceklerini ifade etmeleri beklenir. Bu süreçte yapılan çalışmaların yorumlanması ve anlamlandırılması desteklenir (**D11.1, SDB1.2, SDB1.3**).

Öğrenciler bu değerlendirmelerini sınıf ortamında paylaşır ve arkadaşlarının görüşlerini dinlerler. (**D16.3, SDB2.1**). İkili ve grup içi paylaşımlar yoluyla karşılıklı geri bildirim verilmesi ve öğrenmenin pekiştirilmesi sağlanır (**D3.1, D3.2, D3.4, SDB3.1**).

KUR.5.1.Y.

“Merhaba, Başlıyoruz” temasına yönelik yazma-anlatma süreci; Kurmanccada kullanılan ancak Türkçede kullanılmayan ê, î, q, û, w, x, xw seslerine ilişkin görseller gösterilerek ve kısa ifadeler üzerinde durularak başlatılır (**E1.1, E1.5**). Öğrencilerin bu görselleri incelemeleri, ses ve sayılara ilişkin bildikleri sözcükleri hatırlamaları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadelerini ve bunlarla ilgili yönergeleri fark etmeleri ve bu bilgileri basit ifadelerle yazılı olarak ifade etmeleri sağlanır (**SDB1.2, OB4**). Ayrıca verilen yazma görevinin ne olduğu, ne yazılacağı ve nasıl yazılacağının genel olarak anlaşılması desteklenir (**E3.2, SDB1.2, OB4, KB2.2**).

Öğrencilere, bir mukavva üzerinde alfabe harflerinin her birine karşılık gelecek bir kelimeyi yazabilecekleri ve görselle gösterebilecekleri bir performans görevi verilebilir. Her harfin yanına, o harfle başlayan temel bir kelime eklenebilir ve bu kelimeyi temsil eden bir görsel (çizim, fotoğraf veya kesit) yapıştırılabilir.

Örnek Dizilim: a - av (su) + (su görseli), b - bajar (şehir) + (şehir görseli), c - cihan (dünya) + (dünya görseli), d - dar (ağaç) + (ağaç görseli), e - elok (hindi) + (hindi görseli) ...

Bu performans görevi; hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanabilme, yazılı ve / veya sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı ile göreve katılım, çaba ve süreç içindeki ilerleme gibi ölçütleri içeren analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı veya gözlem formu ile değerlendirilebilir.

Sesler, sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma bildiren ifadeler içeren kısa yazılı model metinler sunulur (**E3.2, SDB2.1**). Bu metinlerin incelenmesi, yapı ve ifade biçimlerinin fark edilmesi ve model alınarak bu metindekilere benzer ifadelerin yeniden yazılması sağlanır. Böylece modelden yararlanarak yazılı üretime geçiş desteklenir (**E2.5, OB1**).

Model metinler temel alınarak yazılı içerik oluşturulması sağlanır (**E3.2, SDB2.1**). “Ev tîpa Xyê ye (Bu ‘X’ harfidir.)”, “Ev hejmara heşta ye. (Bu sekiz -8- sayıdır.)”, “Ez Elî me. (Ben Alîyim / Benim adım Ali)” gibi ifadelerin yanı sıra “beyanî baş. (Günaydın.)”, “bi xatirê we. (Hoşçakal.)” gibi ifadeler de kullanılarak cümleler yazılır ve bu ifadeler uygun biçimde düzenlenir (**KB2.11**). Böylece yazma içeriğinin oluşturulması ve geliştirilmesi sağlanır (**KB2.11**).

Yazma görevinin yapılandırılması sağlanır. Sesler, sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadelerini içeren kısa metinler yazılması beklenir (**E3.2, KB2.8, OB1**). Yazma sürecinde uygun materyallerin seçilmesi (defter, çalışma kâğıdı vb.), uygun sözcüklerin ve dil yapılarının kullanılması, noktalama işaretlerine dikkat edilmesi ve basit mesajların açık

ve anlaşılır biçimde ifade edilmesi desteklenir (**E3.2, KB2.8, OB1**). Ayrıca öğrencilerin hazırlıklı yazma durumlarında içeriklerini planlayarak düzenlemeleri ve hazırlıksız yazma durumlarında bağlama uygun ifadeleri hızlı ve doğru biçimde seçerek kullanmaları sağlanır (**E3.2, KB2.8, OB1**). Bu aşamada yazılan metinlerin geliştirilmesi sağlanır (**KB2.5, KB2.7**). Yazılar yeniden okunur, benzer ve farklı yönler karşılaştırılır, sınıf eşyaları ve ifadeler kategorilere ayrılır ve gerekli düzenlemeler yapılır (**KB2.5, KB2.7, SDB1.2**).

Yazılı içeriklerin farklı bağlamlarda yeniden düzenlenmesi sağlanır. Yazılan ifadeler değiştirilerek metinler genişletilir (**E3.8, KB2.13**). Bu süreçte yazılı bilgilerin yeniden yapılandırılması ve paylaşılması desteklenir (**E3.8, KB2.13**). Öğrencilerin yazdıkları metinleri arkadaşlarıyla paylaşmaları ve yazılı iletişim kurmaları sağlanır (**E2.2, SDB2.1, SDB2.2**).

Küçük grup çalışmaları yapılır (**E2.5, E3.8, KB2.13**). Grup içinde yazılan metinler paylaşılır, birlikte gözden geçirilir ve ortak metinler oluşturulur (**SDB2.2, SDB3.1, D14.1, D16.3**).

Sürecin sonunda yazma süreci ve ürünlerine ilişkin değerlendirme yapılır. Yazılan metinler gözden geçirilerek güçlü yönler ve geliştirilmesi gereken noktalar belirlenir (**D3.1, D14.3, SDB1.2**). Ardından bu değerlendirmeler sınıf ortamında paylaşılır ve karşılıklı geri bildirimlerde bulunulur (**E1.3, E1.4, E1.5, SDB3.1, OB5**).

KUR.5.1.DBS.

“Merhaba, Başlıyoruz” temasına yönelik dil bilgisi seçme-kullanma süreci; sesler, sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma unsurlarını yansıtan görsellerin ve kısa diyalogların sunulmasıyla başlatılır (**D14.3, SDB1.2, SDB3.1**). Öğrenciler görselleri inceler, duydukları ifadeleri takip eder ve sınıfça tekrar eder (**E1.1, E1.5, SDB1.2**). “Ev hejmara sêya ne. (Bu üç -3 sayıdır.)”, “W ev e. (Bu ‘W’ harfidir.)” gibi cümleler birlikte söylenerek içerikle ilk aşinalık oluşturulur. Bu süreçte dil yapılarının kuralları açıklanmadan, doğal ve bağlam içinde fark edilmesi sağlanır (**E1.1, E1.5, SDB1.2, OB4**).

Ses, sayı; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma unsurlarını içeren görseller üzerinden eşleştirme etkinliği yapılır (**E3.2, E3.8**). Öğrenciler dinledikleri cümleleri doğru görsellerle eşleştirir, ilgili unsurları işaretler ve hangi ifadenin hangi görsele ait olduğunu sözlü olarak belirtir. Bu etkinlik sayesinde Kurmancca dil parçaları kuralları bilinmeden fark edilerek ayırt edilir (**KB2.2, KB2.7, OB1**).

Kısa canlandırmalar veya video kesitleri izlenir. Öğrenciler izledikleri içerikte hangi sesin nerede kullanıldığını, sayıları Kurmancca olarak ifade eden cümleleri ve basit ifadeleri [“Êvar baş. (İyi akşamlar)”, “Bi xatirê te. (Hoşçakal / Görüşürüz.)”, “Ez kêfxweş bûm.” (Memnun oldum.)] belirler ve bu ifadeleri tekrar eder (**SDB2.1**). Sınıf içine getirilen gerçek nesnelerle ilişki kurularak anlam güçlendirilir (**SDB2.1, E3.2, OB4**).

Aynı yapıya sahip cümleler grup hâlinde tekrar edilir (**E2.5, SDB2.2**). Öğrenciler sırayla cümleleri sesli olarak söyler, arkadaşlarının tekrarlarını dinler ve birlikte tekrar ederek işitsel farkındalık geliştirir (**E2.5, SDB2.2**). Bu süreçte benzer dil yapılarının fark edilmesi sağlanır (**E2.5, SDB2.2**).

Farklı ses, sayı; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadeleri ve yönergeler kullanılarak yeni örnekler oluşturulur (**E3.7, KB2.11**). “Ev hejmara yekê ye. (Bu bir -1- sayıdır.)”, “Tu çawa yî? (Nasılsın?)”, “Ez baş im. (İyiyim.)” gibi cümlelerin yanı sıra “Rewşa te çawa ye? (Nasılsın / Durumun nasıl?)”, “Ez gelek şad im. (Çok mutluyum / memnunum.)” gibi ifadeler de kullanılarak aynı dil yapıları farklı bağlamlarda tekrar edilir. Böylece Kurmancca dil parçaları kuralları düşünülmeden, otomatik biçimde pekiştirilir (**E3.7, KB2.11**).

Sınıf içinde hareketli bir etkinlik yapılır. Öğrenciler dolaşarak gördükleri ses ve sayıları gösterir ve bunların özelliklerini ifade eden cümleler kurar (**SDB2.1**). “Q girover e (Q harfi

yuvarlaktır.”, “Pênc wekî Syê ye (5 sayısı S gibidir.)” gibi ifadeler gerçek ortamla ilişkilendirilerek kısa, doğal ve anlamlı biçimde tekrar edilir **(SDB2.1)**.

Beden diliyle canlandırma etkinliği uygulanır **(E2.5, SDB2.2)**. Öğrenciler sesleri ve sayı adlarını taklit eder ve onların şekillerini beden hareketleriyle gösterirler. Böylece dil yapıları kuralları bilinmeden fiziksel olarak da içselleştirilir **(D5.2, D14.3)**.

Konuşma ve hareketin birlikte kullanıldığı oyunlaştırılmış etkinlikler yapılır **(E2.5, D8.4, SDB3.1)**. Öğrenciler hem cümle kurar hem de aynı anda nesneleri gösterir. Bu süreçte Kurmancca dil parçaları eş zamanlı olarak tekrar edilir ve canlandırılır **(E2.5, SDB3.1)**.

İkili ve grup çalışmalarıyla süreç tamamlanır. Öğrenciler birbirleriyle selamlaşma, tanışma ve vedalaşma unsurlarını kullanıp, diyaloglar oluşturarak iletişim kurar **(E2.2, E2.5, SDB2.1)**. Kullanılan ifadeler doğal ve akıcı hâle gelir **(D3.1, D3.2, D3.4, D14.1, KB2.13)**. Bu süreçte öğrenciler öğrendikleri dil yapılarını, kuralları düşünmeden seçerek iletişim kurarken ve farklı durumlarda tabii biçimde kullanır **(D3.4, D14.1, KB2.13, KB2.14)**.

KUR.5.1.SÖS.

“Merhaba, Başlıyoruz” temasına yönelik sözcük seçme-kullanma süreci; sesler, sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşmaya ilişkin hedef sözcüklerin yer aldığı görsellerin ve kısa diyalogların sunulmasıyla başlatılır **(E1.1, OB4)**. Öğrenciler bu içerikleri dinler ve izler, hedef sözcükleri bütünsel olarak duyar ve görür **(E1.1, OB4)**.

Sınıfça tekrar etkinliği yapılır. Hedef sözcükler sesli olarak tekrar edilir; “silav (Merhaba.)”, “bîst (yirmi)”, “quling [Turna (Quling - q harfi için)]”, “war [Yer (War - W harfi için)]”, “êvar (akşam)”, “xweş (iyi / hoş)”, “kûr [Derin (kûr - û harfi için)]” gibi sözcükler doğru sesletimle söylenir **(E2.5, SDB2.1)**. Bu süreçte sözcüklerin doğal kullanımına aşinalık kazandırılır **(E2.5, SDB2.1)**.

Öğrenciler 1’den 20’ye kadar ritmik sayıları içeren tablolar ve örnek şablonlar hazırlar. Üzerinde belirli bir cismin veya varlığın olduğu örnek şemaları kullanarak sayı sayma sistemini pekiştirebilir, sonra da bunları sınıfta bir pano hâline getirebilir. Bu performans görevi; hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanabilme, yazılı ve / veya sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı ile göreve katılım, çaba ve süreç içindeki ilerleme gibi ölçütleri içeren analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı veya gözlem formu ile değerlendirilebilir.

Görseller üzerinden sözcüklerin kullanımı üzerine çalışmalar yapılır. “Bu hangi sayıdır?”, “Bu hangi sestir?” gibi sorulara hedef sözcüklerle cevap verilmesi sağlanır **(E3.2, SDB2.1)**. Böylece sözcüklerin kullanım bağlamı algılanır **(E3.2, SDB2.1)**.

Sözcüklerin anlamlarını zihinde yapılandırmaya yönelik eşleştirme ve sınıflandırma etkinlikleri uygulanır **(KB2.2, KB2.5)**. Sesler, sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma unsurları ve ifadeler doğru sözcüklerle eşleştirilir, benzer özelliklerine göre gruplandırılır ve sözcükler arasında kavramsal ilişkiler kurulur **(KB2.5, KB2.7, OB1)**.

Hedef sözcüklerin anlamlarını pekiştirmek amacıyla tekrar ve kullanım çalışmaları yapılır. Aynı sözcükler farklı örnekler içinde kullanılır; ses ve sayılar gösterilerek adlandırılır ve “welat (vatan)”, “yek (bir)” gibi sözcükler çeşitli durumlarda tekrar edilir **(KB2.11)**. Böylece sözcüklerin anlamları bağlam içinde algılanır **(KB2.11)**.

Sınıf içinde hareketli etkinlikler uygulanır **(E1.3, E2.5)**. Öğrenciler sınıfta dolaşarak etrafa resimleri asılmış ses ve sayıları adlandırır; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma unsurlarını ifade eden sözcükleri kullanır **(E1.3, E2.5)**. Sözcüklerin gerçek yaşamla ilişkilendirilmesi ve kendiliğinden, doğal ve tabii bir biçimde kullanılması sağlanır **(SDB2.2, OB4)**.

İkili ve grup çalışmalarıyla süreç tamamlanır (**E2.2, E2.5, SDB2.1**) Öğrenciler birbirlerine sorular sorar, ses ve sayıları tanımlar ve hedef sözcükleri iletişim kurarken kendiliğinden, gerçek ve doğal biçimde kullanır (**D14.1, D16.3, KB2.13**). Bu süreçte sözcüklerin farklı bağlamlarda etkili biçimde kullanıma sokulması desteklenir (**D14.1, D16.3, KB2.13**).

KUR.5.1.SES.

“Merhaba, Başlıyoruz” temasına yönelik sesletim seçme-kullanma süreci; sınıfa sesler, sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma unsurlarını yansıtan görsellerin getirilmesiyle başlatılır. Görseller incelenirken kısa diyaloglar dinletilir (**D14.1, D16.3, KB2.13**). Dinleme sırasında duyulan sözcüklere dikkat edilmesi ve özellikle tekrar eden seslerin fark edilmesi sağlanır (**E1.1, E1.5, E3.2**). Dinleme sonrasında duyulan sözcükler sınıfça tekrar edilir ve hangi seslerin duyulduğu belirlenir (**OB1, OB4, KB2.2**).

Sınıfça tekrar etkinliği yapılır. Sözcükler önce toplu ardından bireysel olarak tekrar edilir. “Ū”, “hêk (yumurta)” “neh (dokuz)”, “pazdeh (on beş)”, “werdek (ördek)”, “silav (merhaba)”, “oxir be (güle güle)” gibi ses ve sözcükler doğru sesletimle ifade edilir ve işitsel doğruluk pekiştirilir (**E1.3, E3.2, SDB2.1**).

Farklı cümlelerin yer aldığı dinleme etkinliği uygulanır. Aynı sesleri içeren sözcükler farklı cümleler içinde dinlenir (**E3.2, E3.8**). Dinleme sonrasında duyulan sözcükler ve tekrar eden sesler belirlenir (**E3.2, E3.8**) Benzer sesler karşılaştırılır ve aralarındaki farklar ortaya konur (**KB2.11, KB2.16**).

Sınıf içinde uygulama etkinliği yapılır (**SDB2.2, SDB3.1**). Sınıfa getirilen görseller veya nesneler gösterilerek doğru sesletimle adlandırılır. Öğrenciler gördükleri nesneleri kendiliğinden seçerek doğru ve doğal biçimde ifade eder (**SDB3.1, D3.4**). Yanlış sesletimler fark edilerek bunların doğru biçimi tekrar edilir (**D16.3, KB2.7**). Bu süreçte öğrencilerin sesleri gerçek ve tabii bir biçimde kullanmaları desteklenir (**SDB2.2, SDB3.1, D3.4**).

Ses gruplama etkinliği uygulanır. Benzer sesleri içeren sözcükler bir araya getirilir ve farklı sesler ayırt edilerek gruplandırılır (**E3.2**). Bu süreçte öğrencilerin ses farkındalıkları güçlendirir. Öğrencilerden, Kurmancca alfabesindeki harflerle başlayan sözcükler yazmaları ve bunları temsil eden görsellerle eşleştirme yapmaları istenir. Böylece bir alfabe görseli hazırlamaları sağlanır (**E3.2, KB2.5**). Hazırlanan çalışmada harf, sözcük ve görsel arasındaki ilişki kurulur; öğrenciler çalışmalarını sınıfta sunarak sözcüklerin doğru sesletimlerini paylaşırlar (**E3.2, KB2.5, KB2.13**).

İkili ve grup çalışmaları yapılır. Öğrenciler birbirlerine sesleri, sayıları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadelerini (kullanım yerleri gibi) doğru sesletimle ifade eder (**E2.2, E3.8, SDB2.1, SDB3.1**). Öğrencilerin hedef sesleri iletişim sırasında kendiliğinden, doğru, gerçek ve tabii bir biçimde kullanmaları sağlanır (**SDB2.1, SDB3.1, D3.2, D3.4**). Etkinlik sonunda yapılan konuşmalar değerlendirilir ve sesletim doğruluğu üzerine geri bildirim verilir (**D3.2, D3.4, D14.1, KB2.14**).

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

1. Etkinlik: Çeşitli İçerikleri Takip Etme ve Sunma

Öğrenciler, tema içeriğiyle uyumlu eğitsel Kurmancca videoları (günlük olarak planlanabilir) izleyerek gözlemlleme ve bilgi toplama becerilerini kullanarak genel ağ kaynaklarından yaptıkları araştırmalarla elde ettikleri bilgileri doğrulayıp kaydedebilir. Edindikleri bilgileri yapılandırarak kısa sunumlar hâline getirir ve sınıf ortamında paylaşarak iletişim kurma ve yansıtma becerilerini ortaya koyabilir.

2. Etkinlik: Röportaj Yapma

Öğrencilerin ev halkıyla veya arkadaşlarıyla selamlaşma, tanışma ve vedalaşma içerikli Kurmancca röportajlar yapmaları sağlanabilir. Öğrenciler yaptıkları röportajları kaydedebilir ve sınıfta etkileşimli tahta aracılığıyla sunabilirler.

3. Etkinlik: Diyaloglar Yazma

Öğrencilerin Kurmancca olarak alt tema konularını içeren çeşitli diyaloglar oluşturmaları sağlanabilir ["Ez ji Agirîyê me, tu ji ku yî? (Ben Ağrılıyım, sen nerelisin?)]. Bu diyalogları Kurmancca dil kurallarına göre yazar ve sınıf ortamında etkileşimli tahtada göstererek sunabilirler.

Destekleme

1. Etkinlik: Sözcük ve Görsel Eşleştirme

Öğrencilere sesler, sayı adları, selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ile ilgili ifadeler (örneğin "î-î", "sê" "çar", "ez", "tu" (üç, dört, ben, sen) ve bunlara karşılık gelen görseller karışık olarak verilebilir. Öğrenciler doğru eşleştirmeyi yaparak temel ifadeleri tanıyabilir ve pekiştirebilirler.

2. Etkinlik: Cümle Tamamlama

Öğrencilere sesler, sayı adları, selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ile ilgili yarım bırakılmış cümleler sunabilirler ["Navê mi Mustafa, Navê te... ? (Benim adım Mustafa. Senin adın ...?)", "Ev... (Bu ...)"].

Öğrenciler yarım cümleleri en bilinen ifadelerle tamamlarlar. Ardından öğrencilerden benzer cümleler yazılması istenebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. TEMA: OKULUM VE ÇEVREM (XWENDINGEH Û JÎNGEHA MIN)

Alt Temalar: Okul ve Çevre (Xwendingeh û Jîngeh), İş ve Meslekler (Kar û Pîşe), Aile (Malbat)

Bu temada öğrencilerin; okulun bölümleri, dersler ve araç gereç hakkında temel bilgiler edinmeleri hedeflenmektedir. Ayrıca öğrencilerin ev eşyaları, çevredeki canlılar, çalışma hayatı ve mesleklerin özellikleri ile aile bireylerini Kurmancca olarak öğrenmeleri; bu kavramları basit düzeyde tanıtabilmeleri amaçlanmaktadır.

Öğrencilerin; okulun fiziksel alanlarını (kütüphane, bahçe, sınıf) tanımlayarak Kurmancca kelime haznelerini geliştirmeleri; arkadaşlarıyla temel selamlaşma ifadelerini ve ders / araç-gereç adlarını öğrenmeleri; sınıf içi ihtiyaçlarını ve kişisel eşyalarını basit cümlelerle ifade etmeleri; okul ortamının yanı sıra evin bölümlerini ve eşyalarını Kurmancca söyleyerek mekânsal bir aidiyet kurmaları beklenmektedir.

DERS SAATİ 18

ALAN BECERİLERİ YDAB1. Dinleme / İzleme-Anlamlandırma,
YDAB2. Okuma-Anlamlandırma,
YDAB3. Konuşma-Anlatma,
YDAB4. Yazma-Anlatma,
YDDB1. Dil Bilgisi Seçme-Kullanma, YDDB2. Sözcük Seçme-Kullanma,
YDDB3. Sesletim Seçme-Kullanma

KAVRAMSAL BECERİLER -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.3. Azim ve Kararlılık, E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik),
E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E2.2. Sorumluluk, E3.1. Muhakeme,
E3.2. Odaklanma, E3.7. Sistematiçlik, E3.8. Soru Sorma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri

SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık),
SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme),
SDB1.3. Kendine Uyarlama (Öz Yansıtma), SDB2.1. İletişim,
SDB2.2. İş Birliğı, SDB3.1. Uyum

Değerler D1. Adalet, D3. Çalışkanlık, D5. Duyarlılık, D11. Özgürlük, D12. Sabır, D14. Saygı,
D16. Sorumluluk

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER**

Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri, Sosyal Bilgiler, İngilizce, Görsel Sanatlar, Müzik, Beden Eğitimi ve Spor, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER**

KB2.2. Gözlemlleme, KB2.5. Sınıflandırma,
KB2.7. Karşılaştırma, KB2.8. Sorgulama,
KB2.10. Çıkarım Yapma, KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme,
KB2.12. Mevcut Bilgiye / Veriye Dayalı Tahmin Etme,
KB2.13. Yapılandırma, KB2.14. Yorumlama, KB2.15. Yansıtma,
KB2.16. Muhakeme (Akıl Yürütme), KB2.20. Sentezleme

5. sınıf temaları, bütüncül yaklaşıma göre yapılandırılmıştır.

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

KUR.5.2.D. "Okulum ve Çevrem" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri dinleyebilme / izleyebilme-anlamlandırabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek dinleme / izlemeye hazırlık yapar.
- b) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.
- c) Temayı, temel ayrıntılar ve ipuçlarından hareketle anlamlandırır.
- ç) Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

KUR.5.2.O. "Okulum ve Çevrem" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri okuyabilme-anlamlandırabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek okumaya hazırlık yapar.
- b) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.
- c) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak anlamlandırır.
- ç) Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

KUR.5.2.K. "Okulum ve Çevrem" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle konuşabilme-anlatabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek konuşmaya hazırlık yapar.
- b) Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını gözlemleyerek taklit eder ve tekrarlar.
- c) Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak taklit yoluyla sözlü içerik oluşturur.
- ç) Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak konuşmanın içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.
- d) Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak sözlü içeriği yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.
- e) Temaya ilişkin konuşma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

KUR.5.2.Y. "Okulum ve Çevrem" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle yazabilme-anlatabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgilerini ve deneyimlerini harekete geçirerek yazmaya hazırlık yapar.
- b) Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını inceleyerek modelden kopyalar.
- c) Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak yazılı içerik oluşturur.
- ç) Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.
- d) Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.
- e) Temaya ilişkin yazma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

KUR.5.2.DBS. "Okulum ve Çevrem" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun dil bilgisi seçebilme-kullanabilme

Temaya uygun dil bilgisi yapılarını seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.

KUR.5.2.SÖS. "Okulum ve Çevrem" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun sözcük seçebilme-kullanabilme

Temaya uygun sözcükleri seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.

KUR.5.2.SES. "Okulum ve Çevrem" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun sesletimi seçebilme-kullanabilme

Temaya uygun sesletimi seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.

İÇERİK ÇERÇEVESİ Tema: Okulum ve Çevrem (Xwendengeh û Jîngeha Min)

Alt Temalar

1. Okul ve Çevre (Xwendengeh û Jîngeh)
2. İş ve Meslekler (Kar û Pîşe)
3. Aile (Malbat)

İşlevsel Cümle Yapıları

1. Selamlaşma ve Gündelik Dilde Kullanılan Kalıp Sözler

Merheba, silav, roj baş, tu çawa yî, ez baş im, ez jî baş im, spas dikim bi xatirê te, oxir be, tu bi xêr hatî, her bîjî, .

2. Basit Soru Sorma ve Cevap Verme

Navê wî çi ye, navê wê çi ye? Navê wî ... e. Navê wê e. Tu çawa yî?- Ez ... im. Ew ... ye? Tu diçî kîjan xwendengehê? - Ez diçim xwendengeha ...

3. Günlük Yaşam ve Meslek İfadeleri

Bavê min karker e, dayika min mamoste ye, tu çi karî dikî? Tu navê çend pîşeyan dizanî.

4. Basit Yer ve Yön Bildiren Kullanımlar

5. Basit Tanımlama ve Gösterme

Ew hevalê min e, ev xwendengeha min e, ez di vê polê de dixwînim, ev mala me ye, ev jû ra min e, ev destşok e.

6. Basit Duygu ve Durum İfadeleri

Ez kêfxweş bûm, ez baş im, ez jê pir hez dikim.

Hedef Dil Bilgisi Yapıları

1. Kişi Zamirleri: Ez, tu, ew, em, hûn, ew; min, te, wî / wê, me, we, xwe.
2. Temel Fiil Çekimleri: Ez diçim xwendengehê, Ew diçe pola pêncem, Ez dixwînim.
3. Yardımcı Fillerin Kullanımı "Olmak" Fiilinin Kullanımı: Ew mamoste ye, Ew ajel in.
4. Olumlu ve Olumsuz Cümleler: Ez baş im, Hewşa xwendengeha me paqij e, .
5. Basit Soru Yapıları: çi, çima, çawa, Navê te çi ye, Tu ji ku yî, Ew li ku dimîne.
6. Sahiplik Yapıları: Navê min ... e, Ev dêya min e.
7. İsim Tamlamaları ve İzafe Ekleri (dişillik, erillik ve çoğulluk): Ew eta te ye, Ev kekê min e; malbata min, hevalên polê.
8. Basit Düzeyde Sıfatların Kullanımı: Hewşekfireh, paqij, deh pol, çar qat.

Sesletim

1. Temel Ünlü ve Ünsüz Sesler

Ünlülerin Doğru Telaffuzu: "a, e, ê, î, o, u, û"; Ünsüzlerin Doğru Telaffuzu: "b, c, ç, d, f, g, h, j, k, l, m, n, p, q, r, s, ş, t, v, w, x, y, z"

2. Farklı Seslerin Sesletimi ve Telaffuzu: Türkçede bulunmayan veya farklı telaffuz edilen (a, ê, û, q, w, x, xwe) sesler, tema kapsamındaki “ajel, pêjgeh, jûr, qijik, wêne, xanî, xwendengeh” gibi kelimeler üzerinden pekiştirilir. Bu seslerin doğru çıkarımı için dinleme ve tekrar çalışmaları yapılır.

3. Vurgu ve Tonlama: Basit cümlelerde soru, olumlu ve olumsuz ifadelerdeki tonlamayı ayırt edebilme [Ev kî ye?, Wê xwar?, Belê!, Na!, Çawa? (Bu kimdir?, O yedi, Evet!, Hayır!, Nasıl?)]

4. Tekrar ve Taklit Yoluyla Otomatikleştirme: Kurmanccaya özgü sesler; oyun, şarkı ve taklit temelli dinamik süreçlerle günlük konuşma becerisine dâhil edilir. Ritim ve hareketle desteklenen bu etkinlikler, öğrencinin dili doğal bağlamında ve öz güvenle kullanmasını sağlar.

5. Sesletim ve Yazım İlişkisi: Öğrencilerin, tema kapsamında öğrendikleri kelimeleri [ajel, pêjgeh, jûr, qijik, wêne, xanî, xwendengeh vb. (hayvan, mutfak, oda, karga, resim, ev, okul vb.)] doğru okuyup yazarken ses-harf ilişkisini fark etmeleri sağlanır. Telaffuz ile yazım arasındaki uyum üzerinde durularak okuma ve yazma becerileri geliştirilir.

6. Kavram ve Nesne İlişkisi: Öğrenciler yer ve mekân adlarını [xanî, pêjgeh, pol, xwendengeh, tax (ev, mutfak, sınıf, okul, mahalle)], eşya adlarını [paldank, şimik, jêbir, lènûsk (yastık, terlik, silgi, defter)], güvenlik kurallarını [raweste, pêşî peya, derbas be (dur, önce yaya, geç)], kişi-mekân adlarını [xwişk-jûra rûniştinê (kız kardeş, oturma odası)] veya nesne-mekân adlarını [dep-pol, pirtûk-pitûkxane (tahta, sınıf, kitap, kütüphane)] Kurmancca olarak tanıyarak bu kavramları doğru telaffuz eder, sınıflandırır ve eşleştirir. Bu süreçte görseller ve somut materyallerden yararlanılır.

Yakın çevre, dili doğal bağlamında deneyimleme, somuttan soyuta ve yakından uzağa ilkeleri doğrultusunda önceki yaşantılarla anlamlı bağlar kurarak kalıcı öğrenmeyi gerçekleştirme alanıdır. Aile, okul ve toplumsal yaşama dair söz varlığı ile işlevsel iletişim kalıplarının bağlama uygun kullanımı, dört temel dil becerisini bütüncül biçimde geliştirirken bireyin çevresini anlamlandırmasını, aidiyet duygusu kazanmasını ve çevresel sorumluluk bilinci geliştirmesini sağlar.

İlkeler Öğrenme-öğretme süreci, yakından uzağa, somuttan soyuta ve bilinenden bilinmeyene ilkesi doğrultusunda bireyin yeni bilgileri önceki deneyimleriyle ilişkilendirerek anlamlı ve kalıcı şekilde yapılandırmasını esas alınmalıdır. Dil öğreniminde hayatilik, işlevsellik ve yaparak-yaşayarak öğrenme prensipleri çerçevesinde kazanılan bilgi ve beceriler; açıklık, bütünlük, transfer edilebilirlik ve sosyallik ilkeleriyle günlük yaşam bağlamlarına aktararak etkili iletişime ve güçlü bir kültürel kimlik gelişimine dönüştürülebilir.

Anahtar Kavramlar aile bireyleri, aile, arkadaş, çevre, yaşam alanı, ders, eşya, ev, hayvan, iş, Kurmancca dersi, kütüphane, meslek, okul, sınıf, tanışma

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Dinleme / izleme-anlamlandırma ve okuma-anlamlandırma becerilerine ait öğrenme çıktılarına ulaşıp ulaşılmadığını belirlemek amacıyla öz bildirim çalışmaları yaptırılabilir. Öğrencilerin akıcı ve doğru okuma becerilerindeki gelişimi; gelişim çizelgeleri ve gözlem formları ile izlenebilir ve öğrencilere düzenli geri bildirim verilebilir. Öğrencilerin dinleyecekleri / izleyecekleri veya okuyacakları metnin içeriğine yönelik tahminde bulunabilmelerini desteklemek amacıyla sözcük ilişkilendirme ve kelime kümeleme etkinlikleri ile zihin haritaları kullanılabilir.

Konuşma-anlatma becerilerine ait öğrenme çıktıları kısa konuşma uygulamaları, diyalog çalışmaları, canlandırma etkinlikleri ve çeşitli performans görevleri ile değerlendirilebilir. Bu süreçte öğretmen, kontrol listeleri kullanarak öğrencinin gelişimini izleyebilir. Konuşma ve yazma becerilerine yönelik çalışmalar sırasında öğrencilerin düşüncelerini yapılandırmalarını desteklemek amacıyla kavram haritaları, zihin haritaları ve çalışma kâğıtları kullanılabilir.

Yazma-anlatma becerilerinin değerlendirilmesinde kısa yazma çalışmaları, cümle ve paragraf yazma etkinlikleri ile öğrenme günlüğü ve yansıtıcı günlükler kullanılabilir. Yazılı üretim sürecinde, öğrencilerin kendi tahminlerinden yararlanabilmeleri için eşleştirme ve kavram ilişkilendirme görevleri uygulanabilir.

Öğrencilerin öğrenme süreçlerine aktif katılımını sağlamak amacıyla öz değerlendirme, formları kullanılabilir. Öğrenme çıktıları ayrıca dijital üretimler (poster, video, ses kaydı), öğrenme duvarı veya bülten panosu çalışmaları vb. ürün temelli etkinlikler aracılığıyla da değerlendirilebilir. Yapılan tüm üretim görevleri ve etkinlikler sonunda öğrencilerin performansı analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarları kullanılarak değerlendirilebilir ve öğrencilere yapıcı geri bildirimler verilebilir.

Destek becerilerine ait öğrenme çıktılarına ulaşıp ulaşılmadığını ölçmek için öğrencilere temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanabilme çalışmaları ve uygun diğer çalışmalar yaptırılabilir.

1. Performans Görevi: Okul

Öğrenciler, bir A4 kâğıdı veya renkli bir kâğıt üzerine başlık olarak “Di Çenteyê Min de Kî-jan Kelûpelên Xwendingehê Hene. (Çantamda hangi okul eşyaları var.)” yazabilir, daha sonra kendi okul çantalarını çizebilir, çanta görselinin içinden dışa doğru oklar çıkararak kullandıkları okul araç gerecinin resimlerini okların ucuna çizebilirler ve çizmiş oldukları araç gereç resminin altına da onun Kurmanccasını yazabilirler.

Örneğin kitap görselinin altına “pirtûk”, defter görselinin altına “lênûsk”, kalem görselinin altına “pênûs”, silgi görselinin altına “jêbir”, kalemlik görselinin altına “pênûsdank” vb. yazabilirler.

2. Performans Görevi: Aile

Öğrenciler, aile (malbat) bireylerinin adlarını Kurmancca olarak öğrenmek ve onları Kurmancca olarak tanıtmak için bir drama / oyun sergileyebilirler. Sınıftan iki grup oluşturulabilir. Birinci grup ev sahibi (mazûvan), diğer grup da misafir (mêvan) rolüne bürünebilir. Sınıfın bir köşesi de ev (xanî) olarak belirlenebilir. Eve gelen misafirlere aile / ev sahipleri “Hûn bi xêr hatin! (Hoş geldiniz!)”, “Kerem bikin, rûnin! (Buyrun, oturunuz!)” diyebilirler. Misafirler de ev sahiplerine “Sax bin! (Sağ olun!)”, “Mala we ava be! (Teşekkürler!)” diyebilirler. Bu şekilde öğrenciler gündelik dilde kullanılan selamlaşmayı ifade eden dil kalıplarını yaparak ve yaşayarak öğrenebilirler. Devamında birbirlerini tanıtırken “Ev kî ye? (Bu kimdir?)”, “Ev deya min e. (Bu benim annemdir.)”, “Ew kî ye? (O kimdir?)”, “Ew jî kekê min e. (O benim ağabeyimdir.)” diyerek birbirlerini tanıtmayı ifade eden dil kalıplarını tecrübe edebilirler.

İçeriğe uygun olarak seçilecek performans görevleri; hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanabilme, yazılı ve / veya sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı ile göreve katılım, çaba ve süreç içindeki ilerleme gibi ölçütleri içeren analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı veya gözlem formu ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Bu temada öğrencilerin; kendilerini ve yakın çevrelerindeki bireyleri tanıtmaya, aile bireyleri hakkında temel bilgileri ifade etme ve günlük iletişimde kullanılan temel ifadeleri anlama ve kullanma konusunda önceki öğrenmelerden kaynaklanan bir hazır bulunuşluğa sahip oldukları; dilin yalnızca teknik kurallar bütünü olmayıp sosyal ve kültürel bağlamda bireylerin kendilerini ifade etmelerinde önemli bir araç olduğuna ilişkin farkındalık geliştirdikleri kabul edilmektedir. Ancak öğrencilerin bir kısmının okul, çevre, meslekler ve okul eşyaları gibi yaşam alanlarına dair temel sözcükleri bilseler de bu kavramları Kurmancca olarak adlandırma, doğru telaffuz etme ve yazılı / sözlü anlatımda kullanma konusunda sınırlı dil yeterliliğine sahip oldukları kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreci

Bu süreçte öğrencilerin "Okulum ve Çevrem" tema kapsamındaki temel kavramlara ve günlük yaşam diline hâkimiyetini ölçmek amacıyla "Okulunuzu ve yakın çevrenizi Kurmancca olarak tanıtabilir misiniz?", "Sınıfınızdaki eşyaları ve çevrenizde gördüğünüz nesneleri Kurmancca adlandırabiliyor musunuz?", "Günlük hayatta karşılaştığınız kişileri, ailenizi ve onların uğraşlarını ifade edebilir misiniz?" gibi sorularla ön bilgileri yoklanabilir. Böylece öğrencilerin okul ortamı, yakın çevre ve sosyal etkileşim alanlarına dair ne düzeyde kelime bilgisine sahip oldukları, kendilerini ve çevrelerini tanıtmaya konusundaki yeterlilikleri belirlenerek dil düzeyleri hakkında bilgi sahibi olunmaya çalışılabilir. Öğrencilerin hazırbulunuşluk seviyelerinin belirlenmesinde gelişim çizelgeleri, gözlem formları, kontrol listeleri vb. ölçme ve değerlendirme araçları da kullanılabilir. Bu aşamadan sonra, elde edilen veriler ışığında yeni öğrenilecek konular ile mevcut bilgiler arasında bağ kurularak öğretim sürecine geçiş yapılabilir.

Köprü Kurma

Öğrencilerin bu temada öğrenecekleri ile ön öğrenmelerde Türkçe derslerinde edindikleri bilgilerin bağlantısı kurulabilir. Daha önce öğrendikleri okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini tanıtan ifadeler ile bu temada "Ev, jûra rûniştinê ye. (Bu oturma odasıdır.)", "Bavê te çi karî dike? (Baban ne iş yapıyor.)", "Di pola me de 20 xwendekar hene. (Sınıfımızda 20 öğrenci var.)" gibi ifadelerin arasındaki benzerlikler üzerinde durulabilir. Aynı zamanda öğrencilerin günlük hayatta ve ev ortamında kullandıkları veya tanık oldukları söz konusu okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini tanıtan ifadelerle bu temada öğrenecekleri arasında ilişki kurulabilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları

KUR.5.2.D.

"Okulum ve Çevrem" temasına yönelik dinleme / izleme-anlamlandırma süreci; öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini yansıtan görseller üzerinden başlatılır (E1.1, E1.4, E1.5, E3.2, SDB1.2, SDB2.1). Görseller incelenerek "Hangi okula gidiyorsun?", "Aile bireylerinin adlarını Kurmancca olarak biliyor musunuz?" gibi sorulara yönelik düşünceler oluşturulur ve öğrencilerin kendi sınıf yaşantılarından örnekler vermeleri sağlanır (SDB3.1, D3.4, D14.1, OB4). Bu süreçte önceki bilgi ve deneyimlerin harekete geçirilmesi, görsellerdeki unsurlar ile yaşantılar arasında temel ilişkilerin fark edilmesi ve mevcut içerik hakkında tahminlerde bulunulması sağlanır (KB2.2, KB2.10, KB2.11).

Kısa bir ses kaydı, video veya diyalogdan kesitler sunularak içerikte yer alan okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini tanıtan temalar hakkında tahminlerde bulunulması sağlanır (E3.2, SDB2.1, SDB2.2). Görsel ve işitsel ipuçları birlikte değerlendirilerek içerik hakkında çıkarımlar yapılır (D14.1, OB2, KB2.2, KB2.11).

"Okulum ve Çevrem" temasına uygun dinleme / izleme metni kesintisiz olarak sunulur. Bu metinde okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini tanıtan ifadeler yer alır (E2.2, E3.2, D3.1, D3.4).

Bu aşamada içeriğin genel anlamının kavranması, konusunun algılanması; temel unsurların, yönergelerin ve ayrıntıların tanınması beklenir. Böylece bütüncül içerikteki temel bileşenlerin fark edilmesi sağlanır **(SDB1.2, OB1, KB2.2, KB2.10)**.

Dinleme sonrasında içerikte geçen okul-çevre, iş-meslek ve aile bireyleri ile ilgili tanıtıcı ifadeler; görseller, kartlar ve dijital materyaller aracılığıyla yeniden ele alınır. Bu unsurlar eşleştirme, işaretleme ve basit sınıflandırma etkinlikleriyle ayırt edilir; benzerlik ve farklılıklar belirlenir **(KB2.5, KB2.7, KB2.11, KB2.12)**. Başlangıçta yapılan tahminler tekrar gözden geçirilir ve dinlenen içerikle karşılaştırılır, tahminlerin doğruluğu kontrol edilir ve gerekçelendirilir. İçerikte yer alan unsurların bütün içinde konumlandırılması ve temel sınıflandırılması sağlanır. **(OB2, OB4, SDB2.1, E3.1, E3.2)**. İçerikteki bilgiler tablo veya şemalar üzerinde yapılandırılarak yatay ve dikey ilişkiler görünür hâle getirilir **(KB2.13, OB1)**.

Okul-çevre, iş-meslek ve aile bireyleri alt temaları kategorilere ayrılır; "ailem", "okulumuz", "çevremizdeki canlılar" ve "iş-meslek" ilişkileri üzerinden anlamlı bağlantılar kurulur **(E1.4, E3.2, SDB2.1)**. Dinlenen metinler öğrencilerin kendi yaşantılarıyla ilişkilendirilerek içerik bireysel olarak içselleştirilir **(SDB1.2, SDB1.3, SDB3.1, OB1)**. Bu süreçte öğrencilerin dikkatlerini içerik üzerinde yoğunlaştırmaları, öğrenmeye istekle katılmaları ve yeni duruma uyum sağlamaları desteklenir **(SDB2.2, SDB3.1, D14.1, D16.3)**.

Sürecin sonunda, dinleme etkinliğine ilişkin gözlem, anlayış ve düşünceler bireysel olarak değerlendirilerek sınıfla paylaşılır **(D1.4, D3.1, D3.4, D12.3,)**. Gönüllü öğrenciler söz alarak anladıklarını ifade ederken diğer öğrenciler onları dikkatle dinler **(E1.3, E1.5, E2.2, E3.7, SDB2.2)**. Ardından ikili ve küçük grup çalışmalarıyla karşılıklı olarak bilgi, düşünce ve deneyimler paylaşılır; okul-çevre, iş-meslek ve aile bireyleri ile ilgili basit ifadeler kullanılır **(OB1, KB2.2, KB2.15, KB2.20)**.

KUR.5.2.0.

"Okulum ve Çevrem" temasına yönelik okuma-anlamlandırma süreci; öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla okul-çevre, iş-meslek ve aile bireyleri ile ilgili ifadeleri içeren kısa metinler ve görseller üzerinden başlatılır. Görseller ve metin parçaları incelenerek "Bu metin ne hakkında olabilir?", "Bu sınıf araç gerecinin adlarını biliyor musunuz?", "Bunlar hangi mesleklerdir?", "Gördükleriniz hangi aile bireyleridir?" gibi sorulara yönelik tahminlerde bulunulması sağlanır **(E1.1, E1.5, SDB1.2)**. Önceki bilgi ve deneyimlerin harekete geçirilmesi, iş ve mesleklerin adlandırılması ve mevcut içerikle önceki bilgiler arasında temel ilişkilerin kurulması desteklenir. **(D14.1, OB1, OB4, KB2.2)**. Sunulan yazılı ve görsel ipuçları aracılığıyla içerik ile önceki bilgi ve deneyimler arasında bağ kurulması sağlanır ve metnin konusu hakkında basit tahminlerde bulunulur **(SDB2.1, OB4, KB2.2)**.

Okuma içeriğine ait başlık, görsel ve anahtar ifadeler incelenir. Bu ipuçlarına dayanarak metnin konusu, metinde yer alabilecek okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini tanıtan ifadeler hakkında tahminlerde bulunulması sağlanır. Öğrencilerin görsel ve yazılı ipuçlarından yararlanarak içeriği genel olarak algılamaları desteklenir **(E3.2, E3.8, SDB2.1, KB2.11, OB1)**.

Metin sessiz olarak okunur. Okuma sürecinde içeriğin genel anlamının bütüncül olarak kavranması, metinde geçen okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini tanıtan ifadelerin kullanım yerlerinin fark edilmesi beklenir **(E3.2, E2.2, SDB2.2, OB1)**. Ayrıca metin içerisindeki basit ve temel ayrıntıların belirlenmesi sağlanır. Böylece içeriğin konusu genel olarak algılanır ve temel bileşenler tanınır **(OB4, D3.1, D3.2, D3.4)**.

Okuma sonrasında metinde yer alan okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini tanıtan ifadeler; görseller ve bilgi kartlarıyla yeniden ele alınır. Bu unsurlar eşleştirme ve işaretleme etkinlikleriyle tanınır ve ayırt edilir; "Bu sınıf araç gerecini ne için kullanırsınız?", "Oturma odasında bulunan eşyalar hangileridir?", "Hastaları kim tedavi eder?" gibi sorular üzerinden içerik somutlaştırılır **(SDB2.1, OB4, KB2.2)**. Yapılan tahminler tekrar gözden geçirilir ve metinle karşılaştırılarak doğruluğu kontrol edilir, doğru ve yanlış tahminler gerekçeyle ifade edilir **(E2.2, E3.1, SDB1.2, KB2.11, KB2.12)**.

Metinde yer alan öğeler; tablo, şema veya görsel düzenleyiciler aracılığıyla yapılandırılır. Okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini tanıtan ifadeler belirli bir düzen içinde yerleştirilerek

bu unsurlar arasındaki bağlantılar açık biçimde ortaya konur (**KB2.5, KB2.13, OB2, OB4**). Bu unsurlar basit kategoriler hâlinde sınıflandırılır, benzerlik ve farklılık açısından karşılaştırılır. Ayrıca öğeler arasındaki yatay ve dikey ilişkilerin fark edilmesi sağlanır (**E3.2, E3.7, KB2.7**).

Okul-çevre, iş-meslek ve aile bireyleri arasındaki bağlantılar ele alınır. "Hangi mesleği kim icra eder?", "Çevrendeki hayvanların adlarını söyleyebilir misin?" gibi sorular üzerinden ilişkiler kurulması sağlanır. Bu süreçte anlamlı bağlantılar kurulması ve metnin derinlemesine incelenmesi desteklenir (**KB2.7, SDB2.2, OB4**). Metinden hareketle basit çıkarımlar yapılır ve elde edilen bilgiler öğrencilerin kendi sınıf ortamlarıyla ilişkilendirilerek ifade edilir, böylece içerik bireysel olarak içselleştirilir (**E1.5, KB2.11**).

Sürecin sonunda okuma ve anlamlandırma sürecine ilişkin gözden geçirilen bilgi, deneyim, düşünce ve duygular bireysel olarak ifade edilir. Gönüllü öğrenciler, söz alarak metinden anladıklarını paylaşırken diğer öğrenciler dikkatle dinler (**SDB2.1, SDB2.2**). Ardından ikili ve küçük grup çalışmalarıyla okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini tanıtan ifadeleri kullanarak karşılıklı paylaşımlar gerçekleştirirler (**SDB2.2, SDB3.1**). Bu süreçte iletişim kurulması, iş birliği yapılması ve karşılıklı etkileşim içinde bulunulması beklenir (**SDB3.1, D14.1, D16.3**).

KUR.5.2.K.

"Okulum ve Çevrem" temasına yönelik konuşma-anlatma süreci; öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerine ilişkin görseller ve kısa ifadeler üzerinden başlatılır (**E1.1, E1.5, SDB1.2**). Öğrencilerin okullarındaki alanları hatırlamaları, çevrelerindeki nesneleri adlandırmaları, çeşitli meslek gruplarını ifade etmeleri ve yönergeleri fark etmeleri sağlanır. Bu süreçte önceki bilgi ve deneyimlerin etkin hâle getirilmesi ve mevcut içerikle ilişkilendirilmesi hedeflenir (**OB4, KB2.2**).

Okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini içeren kısa konuşma örnekleri ["Ev xwendengeh e. (Bu okuldur.)", "Mêwefiroş, mêweyan difiroşe. (Manav meyve satar.)", "Ev dêya min e. (Bu annemdir.)"] sunulur (**E3.2, SDB2.1**). Öğrencilerin bu örnekleri dinlemeleri, tekrar etmeleri ve doğru sesletimle taklit etmeleri sağlanır. Böylece model ifadelere aşinalık kazanmaları ve sözlü üretime hazırlık yapmaları desteklenir (**E3.2, SDB2.1**).

Öğrencilerin model konuşmaları taklit ederek benzer ifadeler üretmeleri sağlanır. Öğrenciler "Çûk, li serê darê ye. (Kuş ağaçtadır.)", "Em, li pitûkxaneyê pirtûkan dixwîn. (Biz kütüphanede kitap okuyoruz.)", "Xwendekar, bi pênuşê dinivîsin. (Öğrenciler kalem ile yazar.)" gibi ifadeleri tekrar ederken "Bu benim babamdır.", "Mutfakta yemek pişirilir." gibi yönergeleri de kullanır ve bu ifadeleri kendi sınıf ortamlarına göre değiştirerek yeniden kurar. Böylece taklit yoluyla yeni içerik oluşturulması ve bu içeriklerin bağlama uygun biçimde düzenlenmesi sağlanır (**KB2.11, SDB2.1**).

Öğrencilerin öğrendikleri dil yapılarını kullanarak yeni ve özgün ifadeler oluşturmaları sağlanır. Öğrencilerden okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerinin özelliklerini ifade eden cümleler kurmaları beklenir (**SDB1.1**). Kurulan ifadelerin açık, anlaşılır ve doğru biçimde iletilmesi teşvik edilir. Bu süreçte uygun sözcüklerin seçilmesi, ifadelerin geliştirilmesi ve farklı örneklerle karşılaştırılması desteklenir (**E3.2, KB2.7, KB2.8, OB1**). Ayrıca öğrencilerin birbirlerine sorular yönelterek ifadelerini genişletmeleri ve sözlü etkileşim içinde kullanmaları sağlanır (**E3.8, SDB2.2**). Öğrencilerin hazırlıksız konuşma durumlarında bağlama uygun ifadeleri hızlı ve doğru biçimde seçerek kullanmaları ve hazırlıklı konuşma durumlarında belirledikleri içerikleri düzenleyerek doğal ve anlaşılır biçimde sunmaları desteklenir (**E3.1, D11.1**).

İkili çalışmalar gerçekleştirilir. Öğrencilerden biri okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini tanıtan basit cümleler kurar, diğeri dinler, sorular sorar ve gerektiğinde karşılaştırmalar yapar. Roller değiştirilerek sürecin sürdürülmesi sağlanır (**E2.2, SDB2.1, SDB2.2**). Bu süreçte öğrenilen yapıların farklı bağlamlarda kullanılması, yeniden düzenlenmesi ve sözlü iletişim yoluyla paylaşılması desteklenir (**SDB3.1, KB2.13**).

Küçük grup çalışmaları yapılır. Öğrenciler grup olarak okul ve çevre, iş ve meslekler ile aile bireylerini tanıtan diyaloglar oluşturur; ev ve okulun bölümlerini ve adreslerini, aile üyelerinin adlarını ve aile içindeki görevlerini, başlıca meslekleri ve bunların nasıl icra edildiğini Kurmancca ifade eder; bu unsurları sınıflandırarak ortak bir sözlü sunum hazırlarlar

(KB2.5, KB2.13, SDB2.1, SDB3.1). Böylece sınıflandırma ve yapılandırma becerilerinin geliştirilmesi sağlanır **(D14.1, D16.3).**

Öğrencilere, aile (malbat) bireylerinin adlarını Kurmancca olarak öğrenmek ve onları Kurmancca olarak tanıtmak için bir drama / oyun sergileyebilecekleri performans görevi verilebilir. Sınıftan iki grup oluşturulur. Birinci grup ev sahibi (mazûvan), diğer grup da misafir (mêvan) rolüne bürünür. Sınıfın bir köşesi de ev (xanî) olarak belirlenir. Eve gelen misafirlere aile / ev sahipleri: "Hûn bi xêr hatin!" (Hoş geldiniz!), "Kerem bikin, rûnin!" (Buyrun, oturunuz!) derler. Misafirler de ev sahiplerine: "Sax bin!" (Sağ olun!), "Mala we ava be!" (Teşekkürler!) derler. Bu şekilde öğrenciler gündelik dilde kullanılan selamlaşmayı ifade eden dil kalıplarını yaparak ve yaşayarak öğrenirler. Devamında bir birlerini tanıtırken "Ev kî ye?" (Bu kimdir?), "Ev deya min e." (Bu benim annemdir.) "Ew kî ye?" (O kimdir?), "Ew jî kekê min e." (O benim ağabeyimdir.) diyerek birbirlerini tanıtmayı ifade eden dil kalıplarını tecrübe ederler.

Performans görevi; hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanabilme, yazılı ve / veya sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı ile göreve katılım, çaba ve süreç içindeki ilerleme gibi ölçütleri içeren analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı veya gözlem formu ile değerlendirilebilir.

Sürecin sonunda öğrencilerin konuşma etkinliklerine ilişkin düşünce, duygu ve deneyimlerini değerlendirmeleri sağlanır. Öğrencilerden hangi ifadeleri doğru kullandıklarını, hangi noktalarda zorlandıklarını ve kendilerini nasıl geliştirebileceklerini ifade etmeleri beklenir. Bu süreçte yapılan çalışmaların yorumlanması ve anlamlandırılması desteklenir **(D3.1, D3.2, D3.4, SDB1.2, SDB1.3).**

Öğrenciler bu değerlendirmelerini sınıf ortamında paylaşır ve arkadaşlarının görüşlerini dinlerler. İkili ve grup içi paylaşımlar yoluyla karşılıklı geri bildirim verilmesi ve öğrenmenin pekiştirilmesi sağlanır **(D16.3 SDB2.1, SDB3.1).**

KUR.5.2.Y.

"Okulum ve Çevrem" temasına yönelik yazma-anlatma süreci; okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini tanıtan görseller gösterilerek ve kısa ifadeler üzerinde durularak başlatılır. Öğrencilerin bu görselleri incelemeleri, okullarındaki alanları hatırlamaları, çevrelerindeki nesneleri adlandırmaları, çeşitli meslek gruplarına dair ifadeleri ve bunlarla ilgili yönergeleri fark etmeleri ve bu bilgileri basit düzeyde yazılı olarak ifade etmeleri sağlanır **(E1.1, E1.5, E3.2, SDB1.2).** Ayrıca verilen yazma görevinin ne olduğu, ne yazılacağı ve nasıl yazılacağına genel olarak anlaşılması desteklenir **(OB4, KB2.2).**

Okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini tanıtan ifadeler içeren kısa metinler sunulur **(E3.2, SDB2.1).** Bu metinlerin incelenmesi, yapı ve ifade biçimlerinin fark edilmesi ve model alınarak bu metinlere benzer ifadelerin yeniden yazılması sağlanır. Böylece modelden yararlanarak yazılı üretime geçiş desteklenir **(E3.2, SDB2.1, OB1).**

Model metinler temel alınarak yazılı içerik oluşturulması sağlanır. "Ev, xwendingeha me ye. (Bu okulumuzdur.), "Ew, karker e. (Bu işçidir.), "Bavê min mamoste ye. (Babam öğretmendir.), "Balgeh, lihêf û nivîn li jûra razanê ne. (Yatak, yorgan ve yastık yatak odasıdır.) gibi ifadeler de kullanılarak cümleler yazılır ve bu ifadeler uygun biçimde düzenlenir. Böylece yazma içeriğinin oluşturulması ve geliştirilmesi sağlanır **(KB2.11).**

Yazma görevinin yapılandırılması sağlanır. Okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini tanıtan ifadeleri içeren kısa metinler yazılması beklenir. Yazma sürecinde uygun materyallerin seçilmesi (defter, çalışma kâğıdı vb.), uygun sözcüklerin ve dil yapılarının kullanılması, noktalama işaretlerine dikkat edilmesi ve basit mesajların açık ve anlaşılır biçimde ifade edilmesi desteklenir **(E3.2, KB2.8, OB1).** Ayrıca öğrencilerin hazırlıklı yazma durumlarında içeriklerini planlayarak düzenlemeleri ve hazırlıksız yazma durumlarında bağlama uygun ifadeleri hızlı ve doğru biçimde seçerek kullanmaları sağlanır **(E3.2, KB2.8, OB1).** Bu aşamada yazılan metinlerin geliştirilmesi sağlanır. Yazılar yeniden okunur, benzer ve farklı yönler karşılaştırılır, sınıf eşyaları ve ifadeler kategorilere ayrılır ve gerekli düzenlemeler yapılır **(KB2.5, KB2.7, SDB1.2).**

Yazılı içeriklerin farklı bağlamlarda yeniden düzenlenmesi sağlanır. Yazılan ifadeler değiştirilerek metinler genişletilir. Bu süreçte yazılı bilgilerin yeniden yapılandırılması ve paylaşılması desteklenir (**E2.2, E3.8**). Öğrencilerin yazdıkları metinleri arkadaşlarıyla paylaşmaları ve yazılı iletişim kurmaları sağlanır. Öğrencilerden, okul çantalarında bulunan araç-gereci Kurmancca adlarıyla ifade ederek "Di Çenteyê Min de Kîjan Kelûpelên Xwendingehê Hene? (Çantamda Okula Ait Hangi Malzemeler Var?)" başlıklı görsel bir çalışma hazırlamaları istenir (**E3.8, KB2.13**). Öğrenciler çanta ve içindeki okul araç-gerecini çizerek her birinin Kurmancca karşılığını görsellerin altına yazar ve hazırladıkları çalışmayı sınıf ortamında paylaşırlar (**E3.8, KB2.13, SDB2.1, SDB2.2**).

Öğrenciler, bir A4 kâğıdı veya renkli bir kâğıt üzerine başlık olarak "Di Çenteyê Min de Kîjan Kelûpelên Xwendingehê Hene. (Çantamda hangi okul eşyaları var?)" yazabilir, daha sonra kendi okul çantalarını çizebilir, çanta görselinin içinden dışa doğru oklar çıkararak kullandıkları okul araç gerecinin resimlerini okların ucuna çizebilirler ve çizmiş oldukları araç gereç resminin altına da onun Kurmanccasını yazabilirler.

Örneğin kitap görselinin altına "pirtûk" defter görselinin altına "lênûsk" kalem görselinin altına "pênûs" silgi görselinin altına "jêbir", kalemlik görselinin altına "pênûsdank" vs. yazabilirler.

Performans görevi; hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanabilme, yazılı ve / veya sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı ile göreve katılım, çaba ve süreç içindeki ilerleme gibi ölçütleri içeren analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı veya gözlem formu ile değerlendirilebilir.

Küçük grup çalışmaları yapılır. Grup içinde yazılan metinler paylaşılır, birlikte gözden geçirilir ve ortak metinler oluşturulur (**SDB2.2, SDB3.1, D14.1, D16.3**). Sürecin sonunda yazma süreci ve ürünlerine ilişkin değerlendirme yapılır. Yazılan metinler gözden geçirilerek güçlü yönler ve geliştirilmesi gereken noktalar belirlenir (**E1.3, E1.4, E1.5, D3.1, D3.2, D3.4,**). Ardından bu değerlendirmeler sınıf ortamında paylaşılır ve karşılıklı geri bildirimlerde bulunulur (**D14.3, D16.3, SDB1.2, SDB3.1**).

KUR.5.2.DBS.

"Okulum ve Çevrem" temasına yönelik dil bilgisi seçme-kullanma süreci; okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini tanıtan unsurları yansıtan görsellerin ve kısa diyalogların sunulmasıyla başlatılır. Öğrenciler görselleri inceler, duydukları ifadeleri takip eder ve sınıfça tekrar eder. "Ev xwişka te ye? (Bu senin kız kardeşin mi?)" "Li xwendingeha me heşt pol hene. (Okulumuzda sekiz sınıf vardır.)", "Di pola me de dep, pênûs, nexşe û hwd. Hene. (Sınıfımızda tahta, kalem, harita vb. vardır.)" gibi cümleler birlikte söylenerek içerikle ilk aşinalık oluşturulur (**E1.1, E1.5**). Bu süreçte dil yapılarının kuralları açıklanmadan doğal ve bağlam içinde fark edilmesi sağlanır (**SDB1.2, OB4**).

Okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini içeren görseller üzerinden eşleştirme etkinliği yapılır. Öğrenciler dinledikleri cümleleri doğru görsellerle eşleştirir, ilgili unsurları işaretler ve hangi ifadenin hangi görsele ait olduğunu sözlü olarak belirtir (**E3.2, E3.8, KB2.2**). Bu etkinlik sayesinde Kurmancca dil parçaları kuralları bilinmeden fark edilerek ayırt edilir (**KB2.7, OB1**).

Kısa canlandırmalar veya video kesitleri izlenir. Öğrenciler, izledikleri içerikte evin hangi bölümünde hangi eşyanın bulunduğunu, çevresindeki canlıları, sınıfta kullandığı araç gereci Kurmancca olarak ifade eden cümleleri ve basit ifadeleri ["Sarinc li pêjgehê ye. (Buz dolabı mutfaktır.), "Li derdora xwendingeha me dar hene. (Okulumuzun çevresinde ağaçlar var.), " Em nivîsên xwe li lînûskê dinivîsin. (Biz yazıları deftere yazarız.)"] belirler ve bu ifadeleri tekrar eder. Sınıf içine getirilen gerçek nesnelerle ilişki kurularak anlam güçlendirilir (**SDB2.1, E3.2, OB4**).

Aynı yapıya sahip cümleler grup hâlinde tekrar edilir. Öğrenciler sırayla cümleleri sesli olarak söyler, arkadaşlarının tekrarlarını dinler ve birlikte tekrar ederek işitsel farkındalık geliştirir (**SDB2.1, E3.2**). Bu süreçte benzer dil yapılarının fark edilmesi sağlanır (**SDB2.2**).

Okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini içeren farklı ifadeler ve yönergeler kullanılarak yeni örnekler oluşturulur. “Em bi malbatî li şaneşînê rûdinin. (Biz ailecek balkonda otururuz.)”, “Ew, çi karî dike? (Bu ne iş yapıyor?)” gibi cümlelerin yanı sıra “Em xwarina xwe li pêjgehê dixwin. (Biz yemekleri mutfakta yeriz.)”, “Kekê min bijîşk e. (Abim doktordur.)” gibi ifadeler de kullanılarak aynı dil yapıları farklı bağlamlarda tekrar edilir **(E3.7, KB2.11)**. Böylece Kurmancca dil parçaları kuralları düşünülmeden, otomatik biçimde pekiştirilir **(E3.7, KB2.11)**.

Sınıf içinde hareketli bir etkinlik yapılır. Öğrenciler dolaşarak gördükleri araç gereci gösterir ve onların özelliklerini ifade eden cümleler kurar. “Ev nexşe ye. (Bu haritadır.)”, “Ev pêndanka min e. (Bu benim kalemligimdir.)” gibi ifadeler gerçek ortamla ilişkilendirilerek kısa, doğal ve anlamlı biçimde tekrar edilir **(SDB2.1)**.

Beden diliyle canlandırma etkinliği uygulanır. Öğrenciler meslek gruplarını taklit eder ve onların genel özelliklerini beden hareketleriyle gösterirler. Böylece dil yapıları kuralları bilinmeden fiziksel olarak da içselleştirilir **(SDB2.2, D5.2, D14.3)**.

Konuşma ve hareketin birlikte kullanıldığı oyunlaştırılmış etkinlikler yapılır. Öğrenciler hem cümle kurar hem de aynı anda nesneleri gösterir. Bu süreçte Kurmancca dil parçaları eş zamanlı olarak tekrar edilir ve canlandırılır **(SDB3.1)**.

İkili ve grup çalışmalarıyla süreç tamamlanır. Öğrenciler; Okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini içeren diyaloglar oluşturarak iletişim kurar **(E2.2, SDB2.1, D3.1, D3.2, D14.1)**. Kullanılan ifadeler doğal ve akıcı hâle gelir. Bu süreçte öğrenciler öğrendikleri dil yapılarını, kuralları düşünmeden seçerek farklı durumlarda kullanır ve iletişim kurarken tabii biçimde kullanıma sokar **(D16.3, KB2.13, KB2.14)**.

KUR.5.2.SÖS.

“Okulum ve Çevrem” temasına yönelik sözcük seçme-kullanma süreci; Okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerine ilişkin hedef sözcüklerin yer aldığı görsellerin ve kısa diyalogların sunulmasıyla başlatılır. Öğrenciler bu içerikleri dinler ve izler, hedef sözcükleri bütünsel olarak duyar ve görür **(E1.1, OB4)**.

Sınıfça tekrar etkinliği yapılır. Hedef sözcükler sesli olarak tekrar edilir; “pol”, “pirtûk”, “pîşe”, “debar”, “malbat”, “xwendengeh”, “jûr” (sınıf, kitap, meslek, geçim, aile, okul, oda ...) gibi sözcükler doğru sesletimle söylenir. Bu süreçte sözcüklerin doğal kullanımına aşinalık kazandırılır **(SDB2.1)**.

Görseller üzerinden sözcüklerin kullanımı üzerine çalışmalar yapılır. “Bu hangi okul eşyasıdır”, “Bu hangi meslektir?” gibi sorulara hedef sözcüklerle cevap verilmesi sağlanır. Böylece sözcüklerin kullanım bağlamı algılanır **(E3.2, SDB2.1)**.

Sözcüklerin anlamlarını zihinde yapılandırmaya yönelik eşleştirme ve sınıflandırma etkinlikleri uygulanır **(KB2.2, KB2.5)**. Okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerine ilişkin ifadeler doğru sözcüklerle eşleştirilir, benzer özelliklerine göre gruplandırılır ve sözcükler arasında kavramsal ilişkiler kurulur **(KB2.7, OB1)**.

Hedef sözcüklerin anlamlarını pekiştirmek amacıyla tekrar ve kullanım çalışmaları yapılır. Aynı sözcükler farklı örnekler içinde kullanılır; okul araç gereci ve ev eşyaları gösterilerek adlandırılır ve “cilşo”, “şimik” (bulaşık makinesi, terlik) gibi sözcükler çeşitli durumlarda tekrar edilir. Böylece sözcüklerin anlamları bağlam içinde algılanır **(KB2.11)**.

Sınıf içinde hareketli etkinlikler uygulanır. Öğrenciler sınıfta dolaşarak etrafa resimleri asılmış sınıf araç gerecini adlandırır; onları tanıtan sözcükleri kullanır **(E1.3, SDB2.2)**. Sözcüklerin gerçek yaşamla ilişkilendirilmesi ve kendiliğinden, doğal ve tabii bir biçimde kullanılması sağlanır **(E1.3, SDB2.2, OB4)**.

İkili ve grup çalışmalarıyla süreç tamamlanır. Öğrenciler birbirlerine sorular sorar; ev, okul bölümlerini ve çevresindeki meslekleri tanımlar ve hedef sözcükleri iletişim kurarken kendiliğinden, gerçek ve doğal biçimde kullanır **(E2.2, SDB2.1, D14.1)**. Bu süreçte sözcüklerin farklı bağlamlarda etkili biçimde kullanıma sokulması desteklenir **(D16.3, KB2.13)**.

KUR.5.2.SES.

"Okulum ve Çevrem" temasına yönelik sesletim seçme-kullanma süreci; sınıfa Okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerine ilişkin unsurları yansıtan görsellerin getirilmesiyle başlatılır. Görseller incelenirken kısa diyaloglar dinletilir. Dinleme sırasında duyulan sözcüklere dikkat edilmesi ve özellikle tekrar eden seslerin fark edilmesi sağlanır (**E1.1, E1.5, E3.2, SDB1.2**). Dinleme sonrasında duyulan sözcükler sınıfça tekrar edilir ve hangi seslerin duyulduğu belirlenir (**OB1, OB4, KB2.2**).

Sınıfça tekrar etkinliği yapılır. Sözcükler önce toplu ardından bireysel olarak tekrar edilir; "pol", "pirtûk", "pîşe", "debar", "malbat", "xwendingeh", "jûr" (sınıf, kitap, meslek, geçim, aile, okul, oda) gibi sözcükler doğru sesletimle ifade edilir ve işitsel doğruluk pekiştirilir (**E1.3, E3.2, SDB2.1**).

Farklı cümlelerin yer aldığı dinleme etkinliği uygulanır. Aynı sesleri içeren sözcükler farklı cümleler içinde dinlenir. Dinleme sonrasında duyulan sözcükler ve tekrar eden sesler belirlenir. Benzer sesler karşılaştırılır ve aralarındaki farklar ortaya konur (**E3.2, E3.8, KB2.10, KB2.11, KB2.16**).

Sınıf içinde uygulama etkinliği yapılır. Sınıfa getirilen görseller veya nesneler gösterilerek doğru sesletimle adlandırılır (**SDB2.2, SDB3.1**). Öğrenciler gördükleri nesneleri kendiliğinden seçerek doğru ve doğal biçimde ifade eder, yanlış sesletimler fark edilerek bunların doğru biçimi tekrar edilir. Bu süreçte öğrencilerin sesleri gerçek ve tabii bir biçimde kullanmaları desteklenir (**D3.4, D11.1, D16.3, KB2.7,**).

Ses gruplama etkinliği uygulanır. Benzer sesleri içeren sözcükler bir araya getirilir ve farklı sesler ayırt edilerek gruplandırılır. Bu süreçte öğrencilerin ses farkındalıkları güçlendirilir (**E3.2, KB2.5, KB2.13**).

İkili ve grup çalışmaları yapılır. Öğrenciler birbirlerine okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerine ilişkin (kullanım yerleri gibi) sözcükleri doğru sesletimle ifade eder (**E2.2, E3.8, SDB2.1**). Öğrencilerin hedef sesleri iletişim sırasında kendiliğinden, doğru, gerçek ve tabii bir biçimde kullanmaları sağlanır (**SDB2.1, SDB3.1, D3.2, D3.2**). Etkinlik sonunda yapılan konuşmalar değerlendirilir ve sesletim doğruluğu üzerine geri bildirim verilir (**D14.1, D16.3, KB2.14**).

FARKLILAŞTIRMA**Zenginleştirme****1. Etkinlik: Okulun Bölümlerini Keşfediyorum**

Öğrenciler gruplara ayrılarak okulun bölümleri (pirtûkxane, baxçe, pol vb.) için Kurmancca isimlerin yazılı olduğu yaratıcı tabelalar hazırlayabilirler. Hazırlanan bu tabelalarla okul içinde kısa bir tur düzenlenebilir ve her durakta "Ev der pirtûkxane ye." (Burası kütüphanedir.) gibi tanıtıcı cümleler kurularak mekânlar dijital bir sunum veya video klip hâline getirebilirler.

2. Etkinlik: Gelecekteki Mesleğim

Öğrenciler ileride yapmak istedikleri mesleği [mamoste, bijîşk, endezyar... (öğretmen, doktor, mühendis...)] seçer ve bu mesleğe ait temel araç gerecin Kurmancca karşılıklarını öğrenebilirler. Sınıfta seçtikleri mesleği temsil eden bir aksesuar kullanarak "Ez dixwazim bibim..." (Ben... olmak istiyorum) kalıbıyla başlayan ve mesleğin çalışma ortamını anlatan kısa bir canlandırma yapabilirler.

3. Etkinlik: Hayalimdeki Oda ve Eşyalar

Öğrenciler ev bölümlerini ve eşyalarını [sarinc, paldank, cilşok, jûra rûniştinê (buzdolabı, koltuk, çamaşır makinesi, oturma odası vb.) temel alan bir "hayalindeki oda" çizimi yapabilirler. Çizdikleri eşyaların üzerine Kurmancca isimlerini etiketlerler ve sınıf arkadaşlarına "Di odeya min de paldanke heye." (Odamda bir koltuk var.) şeklinde rehberlik ederek hayalî bir oda turu sunumu gerçekleştirebilirler.

Destekleme 1. Etkinlik: Okul Eşyaları Eşleştirme

Öğrencilere okulda kullanılan araç gerecin [pirtûk, lînûsk, pêûs, dep (kitap, defter, kalem, tahta vb.)] görselleri ile Kurmancca isimleri karışık olarak verilebilir. Öğrencilerin bu görselleri doğru isimlerle eşleştirmeleri ve "Ev pêûs e." (Bu kalem dir.) gibi cümlelerle nesneleri tanıtmaları sağlanarak okul kelime dağarcığı pekiştirilebilir.

2. Etkinlik: Evin Bölümleri ve Eşya Yerleştirme

Sınıfa bir evin bölümlerini [jûra rûniştinê, pêjgeh, destşok (oturma odası, mutfak, lavabo) vb.] temsil eden boş bir şema getirilebilir. Öğrencilerden, ellerindeki eşya kartlarını (sarinc, paldank, cilşok vb.) ait oldukları bölümlere yerleştirmeleri istenebilir. Etkinlik sırasında "Sarinc di pêjgehê de ye." (Buzdolabı mutfaktır.) şeklinde basit mekânsal ifadeler kullanılarak konu tekrar edilebilir.

3. Etkinlik: Aile Bireyleri Kart Oyunu

Üzerinde aile bireylerinin [dapîr, bapîr, dê, bav, kek, xwîşk (nene, dede, anne, baba, erkek kardeş, kız kardeş)] resimleri bulunan kartlar kullanılabilir. Bir öğrenci karttaki kişiyi "Ew birayê min e. (O benim erkek kardeşimdir.)" gibi cümlelerle tanıtırken diğer öğrencilerin tanıtilen kişinin kim olduğunu tahmin etmesi sağlanabilir. Bu sayede aile fertlerini tanıtan temel söz kalıpları pratik edilebilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

3. TEMA: BEDENİM VE SAĞLIĞIM (LAŞ Ê TENDURISTÎYA MIN)**Alt Temalar: Temizlik ve Sağlık (Paqijî û Tenduristî), Yeme ve İçme (Xwarin û Vexwarin), Trafik (Hatûçû)**

Bu temada, öğrencilerin beden ve sağlık kavramları ile bunların ilişkili olduğu bedenin bölümleri; temizlik, yeme ve içme, trafik, renkler hakkında temel bilgileri edinmeleri; ilgili kavramların yaşamsal önemini ve gerekliliğini kavramaları; bu yönde farkındalık geliştirmeleri; bedenlerini bütün hâlinde ve uzuvlarıyla tanımaları; beden bilincine varmaları; beden sağlığı ve temizliğinin bireysel ve toplumsal çerçevede gerekliliğini kavramaları ve hissetmeleri; renk ve trafik kuralları hakkında bilgi edinmeleri; renklerin özellikleri ve farklılıklarını kavramaları; trafik kuralları ve renklerin doğru ve sağlıklı yaşam üzerindeki etkilerini fark etmeleri; yeme ve içme eylemlerinin yaşam içindeki önemini bilmeleri; beden sağlığı için gerekliliğini fark etmeleri; gıda ve bilinçli tüketim kavramlarının önemini kavramaları; beslenme ve sağlık ilişkisini kurabilmeleri ve yararlı alışkanlıklar kazanmaları hedeflenmektedir.

Tema sonunda öğrencilerden beden ve sağlık hakkında temel düzeyde bilgi sahibi olmaları; temizlik, trafik, renk, yeme ve içme kavramlarının bilincine varmaları; bunlarla ilişkili olarak bedensel ihtiyaçlar, besinlerin hayatımız için gerekliliği, bireysel ve toplumsal açıdan temizliğin yararlarını öğrenmeleri beklenmektedir. Ayrıca öz bakım becerileri edinmeleri, çalışmanın ve hareket etmenin bedenimize faydalarını bilmeleri, özel gereksinimli bireylere yönelik farkındalık geliştirmeleri ve bir arada yaşamayı destekleyen sorumlu tutum ve davranışlar sergilemeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 16

ALAN BECERİLERİ YDAB1. Dinleme / İzleme-Anlamlandırma,
YDAB2. Okuma-Anlamlandırma,
YDAB3. Konuşma-Anlatma,
YDAB4. Yazma-Anlatma,
YDDB1. Dil Bilgisi Seçme-Kullanma, YDDB2. Sözcük Seçme Kullanma,
YDDB3. Sesletim Seçme-Kullanma

KAVRAMSAL BECERİLER -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.3. Azim ve Kararlılık, E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik),
E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E2.1. Empati, E2.2. Sorumluluk, E2.3. Girişkenlik,
E3.1. Muhakeme, E3.2. Odaklanma, E3.7. Sistematiçlik, E3.8. Soru Sorma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER**Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri**

SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık),
SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme),
SDB1.3. Kendine Uyarılma (Öz Yansıtma),
SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği, SDB3.1. Uyum

Değerler

D3. Çalışkanlık, D5. Duyarlılık, D12. Sabır, D13. Sağlıklı Yaşam, D14. Saygı,
D16. Sorumluluk, D18. Temizlik, D20. Yardımseverlik

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık, OB5. Kültür Okuryazarlığı, OB6. Vatandaşlık Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI

İLİŞKİLER Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri, Sosyal Bilgiler, İngilizce, Görsel Sanatlar, Müzik, Beden Eğitimi ve Spor, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım

BECERİLER ARASI

İLİŞKİLER KB2.2. Gözlemlleme, KB2.5. Sınıflandırma , KB2.7. Karşılaştırma, KB2.8. Sorgulama, KB2.10. Çıkarım Yapma, KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme, KB2.12. Mevcut Bilgiye / Veriye Dayalı Tahmin Etme, KB2.13. Yapılandırma, KB2.14. Yorumlama, KB2.15. Yansıtma, KB2.16. Muhakeme (Akıl Yürütme), KB2.20. Sentezleme, KB3.1. Karar Verme, KB3.2. Problem Çözme

5. sınıf temaları, bütüncül yaklaşıma göre yapılandırılmıştır.

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

- KUR.5.3.D. "Bedenim ve Sağlığım" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri dinleyebilme / izleyebilme-anlamlandırabilme**
- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek dinleme / izlemeye hazırlık yapar.
 - b) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.
 - c) Temayı, temel ayrıntılar ve ipuçlarından hareketle anlamlandırır.
 - ç) Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.
- KUR.5.3.O. "Bedenim ve Sağlığım" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri okuyabilme-anlamlandırabilme**
- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek okumaya hazırlık yapar.
 - b) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.
 - c) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak anlamlandırır.
 - ç) Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.
- KUR.5.3.K. "Bedenim ve Sağlığım" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle konuşabilme-anlatabilme**
- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek konuşmaya hazırlık yapar.
 - b) Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını gözlemleyerek taklit eder ve tekrarlar.
 - c) Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak taklit yoluyla sözlü içerik oluşturur.
 - ç) Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak konuşmanın içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.
 - d) Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak sözlü içeriği yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.
 - e) Temaya ilişkin konuşma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.
- KUR.5.3.Y. "Bedenim ve Sağlığım" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle yazabilme-anlatabilme**
- a) Temaya ilişkin ön bilgilerini ve deneyimlerini harekete geçirerek yazmaya hazırlık yapar.
 - b) Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını inceleyerek modelden kopyalar.
 - c) Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak yazılı içerik oluşturur.
 - ç) Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.
 - d) Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.
 - e) Temaya ilişkin yazma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.
- KUR.5.3.DBS. "Bedenim ve Sağlığım" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle uygun dil bilgisi seçebilme-kullanabilme**
- Temaya uygun dil bilgisi yapılarını seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.

KUR.5.3.SÖS. “Bedenim ve Sağlığım” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle uygun sözcük seçebilme-kullanabilme

Temaya uygun sözcükleri seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanılır.

KUR.5.3.SES. “Bedenim ve Sağlığım” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle uygun sesletimi seçebilme-kullanabilme

Temaya uygun sesletimi seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanılır.

İÇERİK ÇERÇEVESİ Tema: “Bedenim ve Sağlığım” (Laş û Tenduristiya Min)

Alt Temalar

1. Temizlik ve Sağlık (Paqijî û Tenduristî)
2. Yeme-İçme (Xwarin û Vexwarin)
3. Trafik (Hatûçû)

İşlevsel Cümle Yapıları

1. Sağlık Durumu ve Günlük İfadeler

Ez baş im, ez nexweş im, ez ne baş im.

2. Ağrı ve Rahatsızlık Belirtme

Serê min diêşe, qirika min diêşe.

3. Basit Soru Sorma ve Cevap Verme

Tu baş î? Tu nexweş î? Tu çima nexweş î?

4. Günlük Yaşam ve Trafik İfadeleri

Rêzikên hatûçûyê bi kêrî çî tîn?, Tu rêza lembeyên hatûçûyê dizanî? Jêrebor û jorebor bi kêrî çî tîn?

5. Temizlik ve Hijyen İfadeleri

Ez destên xwe dişom, ez ser û çavên xwe dişom, ez diranên xwe firçe dikim, ez xwe dişom, ez derdora xwe paqij dihelim,

6. Beslenme ve Temel Bilgiler

Ez xwarinê dixwim, ez avê vedixwim, ez mêwedixwim.

7. Basit Tanımlama ve Gösterme

Ev dest e, ev ser e, ev xwarin in, ev vewxarin in, ev dew e, ev jêrebor e, ev peya rê ye.

8. Basit Duygu ve Durum İfadeleri

Ez baş im, ez nexweş im, ez bi tendurist im.

9. Empati ve Sorumluluk İfadeleri

Ez alîkarî dikim.

Hedef Dil Bilgisi Yapıları

1. Kişi Zamirleri

Ez, tu, ew, em, hûn, ew

2. Temel Fiil Çekimleri

Ez dixwim.

Ez vedixwim.

3. Olumlu ve Olumsuz Cümleler

Ez baş im, ez nexweş im.

Ez avê vedixwim.

4. Basit Soru Yapıları

Çî, çîma, tu çawa yî, tu rêzikên hatûçûyê dizanî

5. "Olmak" Fiilinin Kullanımı

Ez nexweş im, ew lembeyên hatûçûyê ne.

6. Sahiplik Yapıları

Serê min diêşe, rêya peyayan

7. Gereklilik Yapıları

Divê tu razî, divê tu avê vexwî, divê tu paqij bî, divê tu hatûçûyê de baldar bî, divê tu alîkarî bikî.

8. Tamlamalar: Rêzikên hatûçûyê, lembeyên hatûçûyê, lembeya sor.

Sesletim

1. Temel Ünlü ve Ünsüz Sesler

Ünlülerin Doğru Telaffuzu: a, e, ê, î, î, o, u, û

Ünsüzlerin Doğru Telaffuzu: b, c, ç, d, f, g, h, j, k, l, m, n, p, q, r, s, ş, t, v, w, x, y,

2. Farklı Seslerin Sesletimi ve Telaffuzu

ê, q, w, x

3. Vurgu ve Tonlama

Basit cümlelerde soru, olumlu ve olumsuz ifadelerde tonlamayı ayırt edebilme.

4. Tekrar ve Taklit Yoluyla Otomatikleştirme

Sağlık, temizlik ve beslenme ile ilgili kısa diyalogların doğru sesletimle tekrarı.

5. Sesletim ve Yazım İlişkisi:

Sözcükleri doğru okuyup yazarken ses-harf eşleşmesini fark etme.

6. Beden, Besin ve Nesne ilişkisi

Bedenin bölümlerini, yiyecekleri, nesneleri ve renkleri tanıma, sınıflandırma ve eşleştirme.

Sağlıklı yaşam, fiziksel, zihinsel ve sosyal bütünlük çerçevesinde sürdürülen temel bir yaşam becerisidir. Dil, bireyin bedenini, ihtiyaçlarını ve alışkanlıklarını doğru ifade etmesini sağlayarak öz bakım, güvenlik ve toplumsal kurallara uyum bilincini geliştiren işlevsel bir araçtır. Sağlık, beslenme ve güvenli yaşama dair kavramların bağlam odaklı kullanımı, dört temel dil becerisini bütüncül biçimde desteklerken empati, sorumluluk ve yaşam kalitesini artıran toplumsal bir duyarlılığa dönüşür.

İlkeler Öğrenme-öğretme süreci; bireysel gelişim özellikleri ile gerçek yaşam bağlamlarını odağa alan, somuttan soyuta ve yakından uzağa ilkeleri doğrultusunda yapılandırılan bütüncül bir anlayış benimsenmelidir. Öğrenciye görelilik, hayatilik ve yaparak-yaşayarak öğrenme prensipleri çerçevesinde kazanılan öz bakım, sağlıklı yaşam ve günlük yaşam becerileri, disiplinler arası ilişkiler, anında dönüt ve kapsayıcı öğrenme ortamları aracılığıyla anlamlı, kalıcı ve sorumluluk bilinci yüksek toplumsal davranışlara dönüştürülebilir.

Anahtar Kavramlar beden, beslenme, bilinçli tüketim, gıda bilinci, öz bakım becerileri, renkler, sağlık, temizlik, trafik, yeme ve içme, zararlı alışkanlıklar

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Dinleme / izleme-anlamlandırma ve okuma-anlamlandırma becerilerine ait öğrenme çıktılarına ulaşıp ulaşılmadığını belirlemek amacıyla öz bildirim çalışmaları yaptırılabilir. Öğrencilerin akıcı ve doğru okuma becerilerindeki gelişimi; gelişim çizelgeleri ve gözlem formları ile izlenebilir ve öğrencilere düzenli geri bildirim verilebilir. Öğrencilerin dinleyecekleri / izleyecekleri veya okuyacakları metnin içeriğine yönelik tahminde bulunabilmelelerini desteklemek amacıyla sözcük ilişkilendirme ve kelime kümeleme etkinlikleri ile zihin haritaları kullanılabilir.

Konuşma-anlatma becerilerine ait öğrenme çıktıları; kısa konuşma uygulamaları, diyalog çalışmaları, canlandırma etkinlikleri ve çeşitli performans görevleri ile değerlendirilebilir. Bu süreçte öğretmen, kontrol listeleri kullanarak öğrencinin gelişimini izleyebilir. Konuşma ve yazma becerilerine yönelik çalışmalar sırasında öğrencilerin düşüncelerini yapılandırmalarını desteklemek amacıyla kavram haritaları, zihin haritaları ve çalışma kâğıtları kullanılabilir.

Yazma-anlatma becerilerinin değerlendirilmesinde kısa yazma çalışmaları, cümle ve paragraf yazma etkinlikleri ile öğrenme günlüğü ve yansıtıcı günlükler kullanılabilir. Yazılı üretim sürecinde, öğrencilerin kendi tahminlerinden yararlanabilmeleri için eşleştirme ve kavram ilişkilendirme görevleri uygulanabilir. Öğrencilerin öğrenme süreçlerine aktif katılımını sağlamak amacıyla akran değerlendirme formları kullanılabilir.

Öğrenme çıktıları ayrıca dijital üretimler (poster, video, ses kaydı), öğrenme duvarı veya bülten panosu çalışmaları vb. ürün temelli etkinlikler aracılığıyla da değerlendirilebilir. Yapılan tüm üretim görevleri ve etkinlikler sonunda öğrencilerin performansı analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarları kullanılarak değerlendirilebilir ve öğrencilere yapıcı geri bildirimler verilebilir.

Destek becerilerine ait öğrenme çıktılarına ulaşıp ulaşılmadığını ölçmek için öğrencilere temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanabilme çalışmaları ve uygun diğer çalışmalar yaptırılabilir.

1. Performans Görevi: Reng (Renk)

Öğrencilerden günlük hayatta kullanılan eşyaları, besinleri vb. renklerle eşleştirmeleri istenebilir. Eşleştirmenin tek veya çok renkli olup olmadığının belirlenmesi istenebilir. Ayrıca ana ve ara renkleri tanımalarına yönelik oyun oynanabilir. Renklerin olduğu kartları ana ve ara renkler olmak üzere ayırmaları istenebilir. Bu şekilde ara ve ana renkleri öğrenmeleri sağlanabilir.

Örnek: şîr-spî, yekreng (süt-beyaz, tek renk); tirimpêl-reş, şîn, sor... pirreng (araba, siyah-mavi-kırmızı... çok renkli; lembeyên hatûcûnê-sor, zer, kesk,pirreng (trafik lambaları-kırmızı, sarı, yeşil); Gola Wanê- şîn, yekreng (Van Gölü-mavi, tek renkli) vb.

2. Performans Görevi: Xwarin û Vexwarin (Yeme-içme)

Öğrenciler sağlıklı ve sağlıksız yiyecekleri ayırt eden görsel tablolar hazırlayabilir. Her öğrenci, farklı yiyecek ve içecekleri içeren bir şema oluşturur ve bunları "bi tendurist" (sağlıklı) ve "bê tendurist" (sağlıksız) olarak sınıflandırabilir. Örnek Dizilim: av - bi tendurist, fêkî - bi tendurist, şîr - bi tendurist, sebze - bi tendurist, goşt - bi tendurist, hêk - bi tendurist, nan - bi tendurist, hingiv - bi tendurist, şeker - bê tendurist, cîps - bê tendurist, hamburger - bê tendurist, çikolata - bê tendurist, rûnê zêde - bê tendurist (su - sağlıklı, meyve - sağlıklı, süt -sağlıklı, sebze-sağlıklı, et - sağlıklı, yumurta - sağlıklı, ekmek - sağlıklı, bal - sağlıklı, şeker - sağlıksız, cips-sağlıksız, hamburger - sağlıksız, çikolata - sağlıksız, fazla yağ - sağlıksız vb.) vb.

İçeriğe uygun olarak seçilecek performans görevleri; hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanabilme, yazılı ve / veya sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı ile göreve katılım, çaba ve süreç içindeki ilerleme gibi ölçütleri içeren analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı veya gözlem formu ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin temel düzeyde beden, uzuvlar ve günlük yaşam hakkında bilgi sahibi oldukları, bunlarla ilgili kavramlara aşina oldukları, sağlıklı olmanın ve sağlıklı yaşamın gerekli olduğuna inandıkları, yaşamsal devamlılığın sağlanması için beslenmeleri gerektiğini bildikleri, yaşamın devamı için günlük hayatın gereklerinin farkında oldukları kabul edilmektedir. Ancak öğrencilerin bir kısmının Kurmanccada sağlık, temizlik, yeme ve içme, beslenme, temel trafik işaret ve levhalarıyla ilgili temel kelimeler ile renkleri yeterince bilmedikleri, bu kelimeleri doğru telaffuz edemedikleri ve doğru bir şekilde kullanamadıkları, dolayısıyla sınırlı dil yeterliliğine sahip oldukları kabul edilmektedir. Ayrıca öğrencilerin bunlar arasındaki ilişkiler ile bireysel ve toplumsal yaşamdaki önemine ilişkin farkındalıklarının olduğu; öz bakım, temizlik, bilinçli tüketim, zararlı gıdalardan ve zararlı alışkanlıklardan uzak durma konularında bilinçli oldukları; özel gereksinimli bireylere yönelik uygun tutum ve davranışlar konusunda farkındalık geliştirdikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreci

Bu süreçte "Tu baş î?" (İyi misin?), "Serê te diêşe?" (Başın ağrıyor mu?), "Tu çi dixwî?" (Ne yiyorsun?), "Tu yê çi vexwî?" (Ne içeceksin?), "Tu diçî xebatê?" (İşe mi gidiyorsun?), "Ev kî ye?" (Bu kim?), "Ev çi ye?" (Bu nedir?), "Bedenin bölümlerini Kurmancca olarak söyleyebilir misiniz?", "Bedenimizdeki uzuvların işlevleri nelerdir?", "Sağlıklı olmak için nelere dikkat etmemiz gerekir?", "Sağlıklı yiyecekleri sayabilir misiniz?", "Sabah kalktıktan sonra ve gece yatmadan önce unutmamamız gereken şeyler nelerdir?", "Temizlik kavramı size neleri çağırıştırıyor?", "Temizlikle ilgili hangi kelimeleri biliyorsunuz?", "Temiz bir insan, temiz bir toplum, temiz bir çevre için neler yapmalıyız?", "Renklerin özelliklerini bilmek hayatımıza neler kazandırır?", "Trafik kurallarını biliyor musunuz?", "Trafik ışıklarının özelliklerini söyleyelim.", "Yapacağınız resimde en çok hangi rengi kullanmak istersiniz?", "Sizce sağlıklı besleniyor muyuz?", "Gün içinde neleri tüketmezsek bize bir şey olmaz?", "Neden bazı alışkanlıklara zararlı diyoruz?" gibi sorularla öğrencilerin önceki bilgileri yoklanabilir. Böylece öğrencilerin ön bilgileri harekete geçirilerek yeni öğrenmelerin önü açılmaya çalışılabilir. Beden, temizlik, sağlık, renkler, trafik, yeme ve içme, beslenme, gıda bilinci, bilinçli tüketim, zararlı alışkanlıklar, öz bakım becerileri vb. kavramlar hakkında öğrencilerin neler bilip bilmedikleri belirlenmeye çalışılabilir. Bu sayede öğrencilerin Kurmancca dil düzeyleri hakkında bilgi edinilmeye çalışılabilir. Öğrencilerin hazırbulunuşluk seviyelerinin belirlenmesinde gelişim çizelgeleri, gözlem formları, kontrol listeleri vb. ölçme ve değerlendirme araçları da kullanılabilir.

Köprü Kurma

Öğrencilerin bu temadaki bilgiler ile önceki sınıflarda Türkçe derslerinde edindikleri bilgilerin bağlantısı kurulabilir. Daha önce öğrendikleri bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecek ifadeleri ile bu temada öğrenecekleri "silav", "hûn çawa ne?", "Em penc kes in.", "Ez diçim pola pêncan.", "Ez baş im." ("Merhaba.", "Nasılsınız.", "Biz beş kişiyiz.", "Ben beşinci sınıfa gidiyorum.", "Ben iyiyim.") arasındaki benzerlikler üzerinde durulabilir. Aynı zamanda öğrenciler günlük hayatta ve ev ortamında kullandıkları veya tanık oldukları söz konusu uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecek ifadeleriyle bu temada öğrenecekleri arasında ilişki kurabilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları KUR.5.3.D.

“Bedenim ve Sağlığım” temasına yönelik dinleme / izleme-anlamlandırma süreci; öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecekleri yansıtan görsellerle başlatılır (**SDB3.1, D3.4, D14.1**). Görseller incelenerek öğrencilere “Bedenimizin bölümleri hangileridir?”, “Kurmanccada sağlık durumu nasıl ifade edilir?”, “Kurmancca yemek ve içecek isimleri nelerdir?”, “Kurmanccada trafik kuralları nasıl ifade edilir?”, “Kurmanccada kullanılan renk adlarını biliyor musunuz?” gibi sorular yöneltilir ve öğrencilerin kendi sınıf yaşantılarından örnekler vermeleri sağlanır (**E1.1, E1.4, E1.5, E3.2, SDB1.1, SDB1.2, SDB2.1**). Bu süreçte önceki bilgi ve deneyimlerin harekete geçirilmesi, görsellerdeki unsurlar ile yaşantılar arasında temel ilişkilerin fark edilmesi ve mevcut içerik hakkında tahminlerde bulunulması sağlanır (**OB4, KB2.2, KB2.10, KB2.11**).

Kısa bir ses kaydı, video veya diyalogdan kesitler sunularak içerikte yer alan bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içeceklerle ilgili ifadeler hakkında tahminlerde bulunulması sağlanır (**E2.1, E3.2, SDB2.1, SDB2.2**). Görsel ve işitsel ipuçları birlikte değerlendirilerek içerik hakkında çıkarımlar yapılır (**D14.1, OB2, KB2.2, KB2.11, OB6**).

“Bedenim ve Sağlığım” temasına uygun dinleme / izleme metni kesintisiz olarak sunulur. Bu metinde bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içeceklerin ifadeleri yer alır (**E2.2, E3.2, D3.1, D3.4, SDB1.2**). Bu aşamada içeriğin genel anlamının kavranması, konusunun algılanması, temel unsurların, yönergelerin ve ayrıntıların tanınması beklenir. Böylece bütüncül içerikteki temel bileşenlerin fark edilmesi sağlanır (**OB1, KB2.2, KB2.10**).

Dinleme sonrasında içerikte geçen bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecekler görseller, kartlar ve dijital materyaller aracılığıyla yeniden ele alınır (**E3.1, KB2.5, KB2.7, KB2.12**). Bu unsurlar eşleştirme, işaretleme ve basit sınıflandırma etkinlikleriyle ayırt edilir; benzerlik ve farklılıklar belirlenir. Başlangıçta yapılan tahminler tekrar gözden geçirilir ve dinlenen içerikle karşılaştırılır, tahminlerin doğruluğu kontrol edilir ve gerekçelendirilir. İçerikte yer alan unsurların bütün içinde konumlandırılması ve temel sınıflandırılması sağlanır (**KB2.14, OB2, OB4, SDB2.1, E3.2**). İçerikteki bilgiler tablo veya şemalar üzerinde yapılandırılarak yatay ve dikey ilişkiler görünür hâle getirilir (**KB2.13, OB1**).

Bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecekler alt temaları kategorilere ayrılır; Kişi-beden, beden-sağlık, yiyecek-içecek, temizlik-sağlık vb. üzerinden anlamlı bağlantılar kurulur (**SDB1.2, SDB1.3**). Dinlenen metinler öğrencilerin kendi yaşantılarıyla ilişkilendirilerek içerik bireysel olarak içselleştirilir (**SDB1.2, SDB1.3, SDB3.1, OB1**). Bu süreçte dikkatlerini içerik üzerinde yoğunlaştırmaları, öğrenmeye istekle katılmaları ve yeni duruma uyum sağlamaları desteklenir (**E1.4, E3.2, SDB2.1, SDB2.2**).

Sürecin sonunda, dinleme etkinliğine ilişkin gözlem, anlayış ve düşünceler bireysel olarak değerlendirilerek sınıfta paylaşılır (**D3.1, D3.4, D14.1, D16.3**). Gönüllü öğrenciler söz alarak anladıklarını ifade ederken diğer öğrenciler onları dikkatle dinler (**E1.3, E1.4, E1.5, E2.2, E3.7, SDB2.1**). Ardından ikili ve küçük grup çalışmalarıyla karşılıklı olarak bilgi, düşünce ve deneyimler paylaşılır; bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecekler ile ilgili basit ifadeler kullanılır (**OB1, KB2.2, KB2.15, KB2.20**).

KUR.5.3.0.

“Bedenim ve Sağlığım” temasına yönelik okuma-anlamlandırma süreci; öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecekler içeren kısa metinler ve görseller üzerinden başlatılır. Görseller ve metin parçaları incelenerek “Bu metin ne hakkında olabilir?”, “Bu uzuvlar hangileridir?”, “Bu yiyecek ve içecekler Kurmancca nasıl söylenir?”, “Trafikte nasıl ‘dur’ denilir?”, “Bu hangi renktir?” gibi sorulara yönelik tahminlerde bulunulması sağlanır (**E1.1, E1.5, SDB1.2**). Önceki bilgi ve deneyimlerin harekete geçirilmesi, beden uzuvları, hastalıklar, yiyecek ve içecekler ile renklerin tanınması ve mevcut içerikle önceki bilgiler arasında temel ilişkilerin kurulması desteklenir (**D14.1, OB1, OB4, KB2.2**). Sunulan yazılı ve görsel ipuçları aracılığıyla içerik ile önceki bilgi ve deneyimler arasında bağ kurulması sağlanır ve metnin konusu hakkında basit tahminlerde bulunulur (**E2.3, SDB2.1, OB4, KB2.2, KB3.1**).

Okuma içeriğine ait başlık, görsel ve anahtar ifadeler incelenir. Bu ipuçlarına dayanarak metnin konusu, metinde yer alabilecek bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecekler hakkında tahminlerde bulunulması sağlanır. Öğrencilerin görsel ve yazılı ipuçlarından yararlanarak içeriği genel olarak algılamaları desteklenir (**E3.2, E3.8, KB2.11, OB1, KB3.2**).

Metin sessiz olarak okunur. Okuma sürecinde içeriğin genel anlamının bütüncül olarak kavranması, metinde geçen bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içeceklerin fark edilmesi beklenir (**E3.2, E2.2, SDB2.2, D13.1**). Ayrıca metin içerisindeki basit ve temel ayrıntıların belirlenmesi sağlanır. Böylece içeriğin konusu genel olarak algılanır ve temel bileşenler tanınır (**OB1, OB4, D3.1, D3.2, D3.4, D18.1**).

Okuma sonrasında metinde yer alan bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecekler görseller ve bilgi kartlarıyla yeniden ele alınır. Bu unsurlar eşleştirme ve işaretleme etkinlikleriyle tanınır ve ayırt edilir; “Hangi organımızı ne için kullanırız?”, “Hangi yiyecekler sağlıklıdır?”, “Hangi içecekler doğaldır?”, “Trafikte ‘geç’ nasıl denilir?” gibi sorular üzerinden içerik somutlaştırılır (**E2.3, SDB2.1, OB4, KB2.2**). Başlangıçta yapılan tahminler tekrar gözden geçirilir ve metinle karşılaştırılarak doğruluğu kontrol edilir; doğru ve yanlış tahminler gerekçeleriyle ifade edilir (**D12.3, SDB1.2, KB2.12, KB2.14**).

Metinde yer alan öğeler tablo, şema veya görsel düzenleyiciler aracılığıyla yapılandırılır. Bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecek ifadeleri belirli bir düzen içinde yerleştirilerek bu unsurlar arasındaki bağlantılar açık biçimde ortaya konur (**E2.3, KB2.5, KB2.13, OB2, OB4**). Bu unsurlar basit kategoriler hâlinde sınıflandırılır, benzerlik ve farklılık açısından karşılaştırılır. Ayrıca öğeler arasındaki yatay ve dikey ilişkilerin fark edilmesi sağlanır (**E2.2., E3.2, E3.7, KB2.7**).

Bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecekler arasındaki bağlantılar ele alınır. “Hangi sesler nerede kullanılır?”, “Hangi organımızı ne için kullanırız?”, “Hangi yiyecekler sağlıklıdır?”, “Trafik ışıkları nasıl adlandırılır?”, “Hangi içecekler doğaldır?” gibi sorular üzerinden ilişkiler kurulması sağlanır. Bu süreçte anlamlı bağlantılar kurulması ve metnin derinlemesine incelenmesi desteklenir (**KB2.7, SDB2.2, OB4**). Metinden hareketle basit çıkarımlar yapılır ve elde edilen bilgiler öğrencilerin kendi sınıf ortamlarıyla ilişkilendirilerek ifade edilir, böylece içerik bireysel olarak içselleştirilir (**E1.5, KB2.11**).

Sürecin sonunda okuma ve anlamlandırma sürecine ilişkin gözden geçirilen bilgi, deneyim, düşünce ve duygular bireysel olarak ifade edilir (**SDB2.1, SDB2.2**). Gönüllü öğrenciler söz alarak metinden anladıklarını paylaşırken diğer öğrenciler dikkatle dinler. Ardından

ikili ve küçük grup çalışmalarıyla bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecekler ifadeleri kullanılarak karşılıklı paylaşımlar gerçekleştirilir (**SDB2.2, SDB3.1, D14.1**). Bu süreçte iletişim kurulması, iş birliği yapılması ve karşılıklı etkileşim içinde bulunulması beklenir (**D16.3, OB5**).

KUR.5.3.K.

“Bedenim ve Sağlığım” temasına yönelik konuşma-anlatma süreci; öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içeceklere ilişkin görseller ve kısa ifadeler üzerinden başlatılır (**E1.1, E1.5, SDB1.2**). Öğrencilerin yiyecek ve içeceklere ilişkin yaşantılarını hatırlamaları, beden ve organları tanımları; renkleri, günlük bakım ve beslenme alışkanlıklarını ifade etmeleri ve basit yönergeleri fark etmeleri sağlanır. Bu süreçte önceki bilgi ve deneyimlerin etkin hâle getirilmesi ve mevcut içerikle ilişkilendirilmesi hedeflenir (**OB4, KB2.2**).

Bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecek adlarını içeren kısa konuşma örnekleri [“ev dest e.”, “Ev sêv e.”, “Rawest e.”, “Ev dew e.” “Ev şîn e.” (“Bu eldir.”, “Bu elmadır.”, “Dur.”, “Bu ayrandır.”, “Bu mavidir.”)] sunulur (**E3.2, SDB2.1**). Öğrencilerin bu örnekleri dinlemeleri, tekrar etmeleri ve doğru sesletimle taklit etmeleri sağlanır. Böylece model ifadelere aşinalık kazanmaları ve sözlü üretime hazırlık yapmaları desteklenir (**E3.2, SDB2.1**).

Öğrencilerin model konuşmaları taklit ederek benzer ifadeler üretmeleri sağlanır. Öğrenciler “ew piyê min e.”, “ev hirmî ye.”, “Derbas be.”, “ev reş e.” (“Bu elimdir.”, “Bu armuttur.”, “Geç.”, “Bu siyahtır.”)] gibi ifadeleri tekrar ederken “Ben organlarımı biliyorum”, “Ben yiyecek ve içecek adlarını Kurmancca sayarım.” gibi yönergeleri de kullanır ve bu ifadeleri kendi sınıf ortamlarına göre değiştirerek yeniden kurar (**E2.3, KB2.11**). Böylece taklit yoluyla yeni içerik oluşturulması ve bu içeriklerin bağlama uygun biçimde düzenlenmesi sağlanır (**E2.3, KB2.11, SDB2.1**).

Öğrencilerin öğrendikleri dil yapılarını kullanarak yeni ve özgün ifadeler oluşturmaları sağlanır. Öğrencilerden bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecekleri ifade eden cümleler kurmaları beklenir (**E3.2, KB2.7**). Kurulan ifadelerin açık, anlaşılır ve doğru biçimde iletilmesi teşvik edilir. Bu süreçte uygun sözcüklerin seçilmesi, ifadelerin geliştirilmesi ve farklı örneklerle karşılaştırılması desteklenir (**E3.2, KB2.7, KB2.8, OB1**). Ayrıca öğrencilerin birbirlerine sorular yönelterek ifadelerini genişletmeleri ve sözlü etkileşim içinde kullanmaları sağlanır (**E3.8, SDB2.2**). Öğrencilerin hazırlıksız konuşma durumlarında bağlama uygun ifadeleri hızlı ve doğru biçimde seçerek kullanmaları ve hazırlıklı konuşma durumlarında belirledikleri içerikleri düzenleyerek doğal ve anlaşılır biçimde sunmaları desteklenir (**SDB2.2, SDB3.1, KB2.13**).

İkili çalışmalar gerçekleştirilir. Öğrencilerden biri beden ve uzuvları, sağlık ve hastalık durumları ve temizlik içeren basit cümleler kurar; diğeri dinler, sorular sorar ve gerektiğinde karşılaştırmalar yapar (**E2.2, SDB2.1, SDB2.2**). Roller değiştirilerek sürecin sürdürülmesi sağlanır. Bu süreçte öğrenilen yapıların farklı bağlamlarda kullanılması, yeniden düzenlenmesi ve sözlü iletişim yoluyla paylaşılması desteklenir (**SDB2.2, SDB3.1, KB2.13**).

Küçük grup çalışmaları yapılır. Öğrenciler grup içinde beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecek adlarını içeren bir diyalog kurar (**KB2.5, KB2.13**); Kurmanccada yiyecek ve içecekleri belirler, bu unsurları sınıflandırır ve ortak bir sözlü sunum hazırlar. Böylece sınıflandırma ve yapılandırma becerilerinin geliştirilmesi sağlanır (**KB2.5, KB2.13, SDB2.1, D14.1, D16.3**).

Sürecin sonunda öğrencilerin konuşma etkinliklerine ilişkin düşünce, duygu ve deneyimlerini değerlendirmeleri sağlanır. Öğrencilerden hangi ifadeleri doğru kullandıklarını,

hangi noktalarda zorlandıklarını ve kendilerini nasıl geliştirebileceklerini ifade etmeleri beklenir. Bu süreçte yapılan çalışmaların yorumlanması ve anlamlandırılması desteklenir (**KB2.14, SDB1.2, SDB1.3**). Ardından öğrenciler bu değerlendirmelerini sınıf ortamında paylaşırlar ve arkadaşlarının görüşlerini dinlerler. İkili ve grup içi paylaşımlar yoluyla karşılıklı geri bildirim verilmesi ve öğrenmenin pekiştirilmesi sağlanır. (**D3.1, D3.2, D3.4, D16.3 SDB2.1, SDB3.1**).

KUR.5.3.Y.

“Bedenim ve Sağlığım” temasına yönelik yazma-anlatma süreci, bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içeceklerle ilişkin görseller gösterilerek ve kısa ifadeler üzerinde durularak başlatılır (**E1.1, E1.5, E3.2**). Öğrencilerin bu görselleri incelemeleri, yiyecek ve içeceklerle ilişkin bildikleri sözcükleri hatırlamaları; beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içeceklerle ilgili yönergeleri fark etmeleri ve bu bilgileri basit ifadelerle yazılı olarak ifade etmeleri sağlanır. Ayrıca verilen yazma görevinin ne olduğu, ne yazılacağı ve nasıl yazılacağına genel olarak anlaşılması desteklenir (**SDB1.2, OB4, KB2.2**).

Öğrencilere sağlıklı ve sağlıksız yiyecekleri ayırt eden görsel tablolar hazırlayacakları bir performans görevi verilebilir. Bu görevde her öğrenci, farklı yiyecek ve içecekleri içeren bir şema oluşturabilir ve bunları “bi tendurist” (sağlıklı) ve “bê tendurist” (sağlıksız) olarak sınıflandırabilir. Örnek Dizilim: av – bi tendurist, fêkî – bi tendurist, şîr – bi tendurist, sebze – bi tendurist, goşt – bi tendurist, hêk – bi tendurist, nan – bi tendurist, hingiv – bi tendurist, şeker – bê tendurist, cîps – bê tendurist, hamburger – bê tendurist, çîkolata – bê tendurist, rûnê zêde – bê tendurist (su – sağlıklı, meyve – sağlıklı, süt – sağlıklı, sebze – sağlıklı, et – sağlıklı, yumurta – sağlıklı, ekmek – sağlıklı, bal – sağlıklı, şeker – sağlıksız, cips – sağlıksız, hamburger – sağlıksız, çikolata – sağlıksız, fazla yağ – sağlıksız vb.) (**D13.1**).

Performans görevi; hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanabilme, yazılı ve / veya sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı ile göreve katılım, çaba ve süreç içindeki ilerleme gibi ölçütleri içeren analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı veya gözlem formu ile değerlendirilebilir.

Bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içeceklerin adlarını bildiren ifadeler içeren kısa yazılı model metinler sunulur (**E3.2, SDB2.1, OB1**). Bu metinlerin incelenmesi, yapı ve ifade biçimlerinin fark edilmesi ve model alınarak bu metinlere benzer ifadelerin yeniden yazılması sağlanır. Böylece modelden yararlanarak yazılı üretime geçiş desteklenir (**E3.2, SDB2.1, OB1**).

Model metinler temel alınarak yazılı içerik oluşturulması sağlanır. “Ev serê min e”, “Ev rengê zer e.”, “Ev av e.” (“Bu başımdır.”, “Bu renk sarıdır.”, “Bu sudur.”) gibi ifadelerin yanı sıra “ez baş im”, “zikê min diêşe” gibi ifadeler de kullanılarak cümleler yazılır ve bu ifadeler uygun biçimde düzenlenir. Böylece yazma içeriğinin oluşturulması ve geliştirilmesi sağlanır (**E2.3, KB2.11**).

Yazma görevinin yapılandırılması sağlanır. bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içeceklerin adlarını içeren kısa metinler yazılması beklenir. Yazma sürecinde uygun materyallerin seçilmesi (defter, çalışma kağıdı vb.), uygun sözcüklerin ve dil yapılarının kullanılması, noktalama işaretlerine dikkat edilmesi ve basit mesajların açık ve anlaşılır biçimde ifade edilmesi desteklenir (**E3.2, KB2.8, OB1, KB2.5**). Ayrıca öğrencilerin hazırlıklı yazma durumlarında içeriklerini planlayarak düzenlemeleri ve hazırlıksız yazma durumlarında bağlama uygun ifadeleri hızlı ve doğru biçimde seçerek kullanmaları sağlanır. Bu aşamada yazılan metinlerin geliştirilmesi sağlanır. Yazılar yeniden okunur, benzer ve farklı yönler karşılaştırılır, sınıf eşyaları ve ifadeler kategorilere ayrılır ve gerekli düzenlemeler yapılır (**KB2.7, KB2.14, SDB1.2**).

Yazılı içeriklerin farklı bağlamlarda yeniden düzenlenmesi sağlanır. Yazılan ifadeler değiştirilerek metinler genişletilir (**E2.2, E3.8, KB2.13**). Bu süreçte yazılı bilgilerin yeniden yapılandırılması ve paylaşılması desteklenir. Öğrencilerin yazdıkları metinleri arkadaşlarıyla paylaşmaları ve yazılı iletişim kurmaları sağlanır (**SDB2.1, SDB2.2**).

Öğrencilerden günlük hayatta kullanılan eşyaları, besinleri vb. renklerle eşleştirmeleri istenebilir. Eşleştirmenin tek veya çok renkli olup olmadığının belirlenmesi istenir. Ayrıca ana ve ara renkleri tanımlarına yönelik oyun oynanabilir. Renklerin olduğu kartları ana ve ara renkler olmak üzere ayırmaları istenebilir. Bu şekilde ara ve ana renkleri öğrenmeleri sağlanır.

Örnek: şîr-spî, yekreng (süt-beyaz, tek renk); tirimpêl-reş, şîn, sor... pirreng (araba, siyah-mavi-kırmızı... çok renkli; lembeyên hatûçûnê-sor, zer, kesk,pirreng (trafik lambaları-kırmızı, sarı, yeşil); Gola Wanê- şîn, yekreng (Van Gölü-mavi, tek renkli) vb.

Performans görevi; hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanabilme, yazılı ve / veya sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı ile göreve katılım, çaba ve süreç içindeki ilerleme gibi ölçütleri içeren analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı veya gözlem formu ile değerlendirilebilir.

Küçük grup çalışmaları yapılır. Grup içinde yazılan metinler paylaşılır, birlikte gözden geçirilir ve ortak metinler oluşturulur (**SDB2.2, SDB3.1**). Sürecin sonunda yazma süreci ve ürünlerine ilişkin değerlendirme yapılır (**D14.1, D16.3, E1.3, E1.4**). Yazılan metinler gözden geçirilerek güçlü yönler ve geliştirilmesi gereken noktalar belirlenir (**E1.4, E1.5, D3.1, D3.2, D3.4**). Ardından bu değerlendirmeler sınıf ortamında paylaşılır ve karşılıklı geri bildirimlerde bulunulur (**D3.4, D14.3, D20.3, SDB1.2, SDB3.1**).

KUR.5.3.DBS.

"Bedenim ve Sağlığım" temasına yönelik dil bilgisi seçme-kullanma süreci, bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içeceklerin adlarını yansıtan görsellerin ve kısa diyalogların sunulmasıyla başlatılır. Öğrenciler görselleri inceler, duydukları ifadeleri takip eder ve sınıfça tekrar eder. "Ev çavê min e.", "Ev sor e.", "Qirîqa min diêşe." ("Bu gözümüdür.", "Bu kırmızıdır.", "Yeşil lambada geç.", "Boğazım ağrıyor.") gibi cümleler birlikte söylenerek içerikle ilk aşinalık oluşturulur (**E1.1, E1.5, SDB1.2**). Bu süreçte dil yapılarının kuralları açıklanmadan, doğal ve bağlam içinde fark edilmesi sağlanır (**OB4**).

Bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecekleri içeren görseller üzerinden eşleştirme etkinliği yapılır. Öğrenciler dinledikleri cümleleri doğru görsellerle eşleştirir, ilgili unsurları işaretler ve hangi ifadenin hangi görsele ait olduğunu sözlü olarak belirtir (**E3.2, E3.8, KB2.2**). Bu etkinlik sayesinde Kurmancca dil parçaları kuralları bilinmeden fark edilerek ayırt edilir (**KB2.7, OB1**).

Kısa canlandırmalar veya video kesitleri izlenir. Öğrenciler izledikleri içerikte bedenin organları, Kurmancca yiyecek ve içecek adları ile ilgili cümleleri ve basit ifadeleri ["Ev tîrîşîk e.", "Tama vê xweş e.", "Ez birçî me." ("Bu türlü yemeğidir.", "Tadı çok güzeldir.", "Ben acıktım.")] belirler ve bu ifadeleri tekrar eder. Sınıf içine getirilen gerçek nesnelerle ilişki kurularak anlam güçlendirilir (**SDB2.1, E3.2, OB4**). Aynı yapıya sahip cümleler grup hâlinde tekrar edilir. Öğrenciler sırayla cümleleri sesli olarak söyler, arkadaşlarının tekrarlarını dinler ve birlikte tekrar ederek işitsel farkındalık geliştirir. Bu süreçte benzer dil yapılarının fark edilmesi sağlanır (**SDB2.2**).

Bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecekler ile ilgili ifadeleri ve yönergeler kullanılarak yeni örnekler oluşturulur. "Ev xweşav e.", "Ew kesk e.", "Diranê xwe firçe dikim." ("Bu hoşaftır.", "Bu yeşildir.", "Dişlerimi fırçalıyorum.") gibi cümlelerin yanı sıra "Destên xwe dişom?", "Tema vê xweş e.", "Lempeya sor rawest e." ("Ellerimi yıkıyorum.", "Tadı güzeldir.", "Kırmızı lambada dur.") gibi ifadeler de kullanılarak aynı dil yapıları farklı bağlamlarda

tekrar edilir. Böylece Kurmancca dil parçaları kuralları düşünülmeden otomatik biçimde pekiştirilir **(E3.7, KB2.11)**.

Sınıf içinde hareketli bir etkinlik yapılır. Öğrenciler dolaşarak gördükleri bedenimiz ve uzuvlarımız gösterir ve özelliklerini ifade eden cümleler kurar. “Ev lingê min e.”, “Deh tiliyên me hene.” (“Bu ayağımdır.”, “On parmağım var.”) gibi ifadeler gerçek ortamla ilişkilendirilerek kısa, doğal ve anlamlı biçimde tekrar edilir **(SDB2.1)**.

Beden diliyle canlandırma etkinliği uygulanır. Öğrenciler yiyecek ve içecek adlarını taklit eder ve onların şekillerini beden hareketleriyle gösterirler. Böylece dil yapıları kuralları bilinmeden fiziksel olarak da içselleştirilir **(SDB2.2, D5.2, D14.3)**. Konuşma ve hareketin birlikte kullanıldığı oyunlaştırılmış etkinlikler yapılır. Öğrenciler hem cümle kurar hem de aynı anda nesneleri gösterir. Bu süreçte Kurmancca dil parçaları eş zamanlı olarak tekrar edilir ve canlandırılır **(SDB3.1)**.

İkili ve grup çalışmalarıyla süreç tamamlanır. Öğrenciler birbirleriyle bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecekler ile ilgili sorular ve diyaloglar yoluyla iletişim kurar **(D3.1, D3.2, D3.4, D14.1)**. Kullanılan ifadeler doğal ve akıcı hâle gelir **(E2.2, SDB2.1, D3.1, D3.2, D14.1)**. Bu süreçte öğrenciler öğrendikleri dil yapılarını, kuralları düşünmeden seçerek farklı durumlarda kullanır ve iletişim kurarken tabii biçimde kullanıma sokar **(D16.3, D20.3, KB2.13)**.

KUR.5.3.SÖS.

“Merhaba, Başlıyoruz” temasına yönelik sözcük seçme-kullanma süreci; bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içeceklerle ilişkin hedef sözcüklerin yer aldığı görsellerin ve kısa diyalogların sunulmasıyla başlatılır. Öğrenciler bu içerikleri dinler ve izler, hedef sözcükleri bütünsel olarak duyar ve görür **(E1.1, OB4)**.

Sınıfça tekrar etkinliği yapılır. Hedef sözcükler sesli olarak tekrar edilir; “dest”, “pê”, “tilî”, “sêv”, “hirmî”, “baş”, “nexweş”, “derbas e”, “rawest e” (el, ayak, parmak, elma, armut, iyi, hasta, geç, dur) gibi sözcükler doğru sesletimle söylenir. Bu süreçte sözcüklerin doğal kullanımına aşinalık kazandırılır **(SDB2.1)**.

Görseller üzerinden sözcüklerin kullanımı üzerine çalışmalar yapılır. “Ev kîjan xwarin e?”, “Ev kîjan reng e?” gibi sorulara hedef sözcüklerle cevap verilmesi sağlanır. Böylece sözcüklerin kullanım bağlamı algılanır. Öğrencilerden günlük yaşamda karşılaştıkları nesne, besin ve mekânları renkleriyle eşleştirerek Kurmancca ifadelerle tanımlamaları ve bunları tek renkli veya çok renkli olma durumlarına göre sınıflandırmaları istenir **(E3.2, SDB2.1)**. Ana ve ara renklerin ayırt edilmesini pekiştirmek amacıyla renk kartlarıyla eşleştirme ve sınıflandırma oyunları oynatılır; öğrencilerin renk adlarını doğru telaffuz etmeleri ve bağlama uygun biçimde kullanmaları gözlem formu veya dereceli puanlama anahtarıyla değerlendirilebilir **(E3.2, SDB2.1)**.

Sözcüklerin anlamlarını zihinde yapılandırmaya yönelik eşleştirme ve sınıflandırma etkinlikleri uygulanır. Bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecekler doğru sözcüklerle eşleştirilir, benzer özelliklerine göre gruplandırılır ve sözcükler arasında kavramsal ilişkiler kurulur **(KB2.2, KB2.5, KB2.7, OB1)**.

Hedef sözcüklerin anlamlarını pekiştirmek amacıyla tekrar ve kullanım çalışmaları yapılır. Aynı sözcükler farklı örnekler içinde kullanılır; beden ve uzuvlar gösterilerek adlandırılır ve “serî”, “enî” (Baş, alın) gibi sözcükler çeşitli durumlarda tekrar edilir **(E3.2, SDB2.1)**. Böylece sözcüklerin anlamları bağlam içinde algılanır **(KB2.11)**.

Sınıf içinde hareketli etkinlikler uygulanır. Öğrenciler sınıfta dolaşarak etrafa resimleri asılmış beden ve uzuvlar adlandırır; yiyecek ve içecek, sağlık ifade eden sözcükleri kullanır. Sözcüklerin gerçek yaşamla ilişkilendirilmesi ve kendiliğinden, doğal ve tabii bir

biçimde kullanılması sağlanır **(E1.3, E2.3, SDB2.2, OB4)**. İkili ve grup çalışmalarıyla süreç tamamlanır. Öğrenciler birbirlerine sorular sorar, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, renkleri ve hedef sözcükleri iletişim kurarken kendiliğinden, gerçek ve doğal biçimde kullanılır **(E2.2, SDB2.1)**. Bu süreçte sözcüklerin farklı bağlamlarda etkili biçimde kullanıma sokulması desteklenir **(D14.1, D16.3, KB2.13)**.

KUR.5.3.SES.

“Merhaba, Başlıyoruz” temasına yönelik sesletim seçme-kullanma süreci; sınıfa bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkleri, yiyecek ve içecek unsurlarını yansıtan görsellerin getirilmesiyle başlatılır. Görseller incelenirken kısa diyaloglar dinletilir **(E1.1, E1.5, E3.2, SDB1.2)**. Dinleme sırasında duyulan sözcüklere dikkat edilmesi ve özellikle tekrar eden seslerin fark edilmesi sağlanır. Dinleme sonrasında duyulan sözcükler sınıfça tekrar edilir ve hangi seslerin duyulduğu belirlenir **(OB1, OB4, KB2.2)**.

Sınıfça tekrar etkinliği yapılır. Sözcükler önce toplu ardından bireysel olarak tekrar edilir. “Tirşik”, “sêv” “serî”, “pê”, “zik”, “sor”, “reş”, “derbas be”, “rawest e” (turlü, elma, baş, ayak, karın, kırmızı, siyah, geç, dur) gibi ses ve sözcükler doğru sesletimle ifade edilir ve işitsel doğruluk pekiştirilir **(E1.3, E3.2, SDB2.1)**. Farklı cümlelerin yer aldığı dinleme etkinliği uygulanır. Aynı sesleri içeren sözcükler farklı cümleler içinde dinlenir. Dinleme sonrasında duyulan sözcükler ve tekrar eden sesler belirlenir. Benzer sesler karşılaştırılır ve bunların aralarındaki farklar ortaya konur **(E3.8, KB2.10, KB2.11, KB2.14, KB2.16)**.

Sınıf içinde uygulama etkinliği yapılır. Sınıfa getirilen görseller veya nesneler gösterilerek doğru sesletimle adlandırılır. Öğrenciler gördükleri nesneleri kendiliğinden seçerek doğru ve doğal biçimde ifade eder, yanlış sesletimler fark edilerek doğru biçimi tekrar edilir. Bu süreçte öğrencilerin sesleri gerçek ve tabii bir biçimde kullanmaları desteklenir **(SDB2.2, SDB3.1, D3.4, D16.3, KB2.7)**.

Ses gruplama etkinliği uygulanır. Benzer sesleri içeren sözcükler bir araya getirilir ve farklı sesler ayırt edilerek gruplandırılır. Bu süreçte öğrencilerin ses farkındalıkları güçlendirilir **(E3.2, KB2.5, KB2.13)**.

İkili çalışmalar ve grup çalışmaları yapılır. Öğrenciler birbirlerine bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkleri, yiyecek ve içecek (kullanım yerleri gibi) ile ilgili kelimeleri doğru sesletimle ifade eder **(E2.2, SDB2.1, SDB3.1, D3.2, D3.4)**. Öğrencilerin hedef sesleri iletişim sırasında doğru ve tabii bir biçimde kullanmaları sağlanır. Etkinlik sonunda yapılan konuşmalar değerlendirilir ve sesletim doğruluğu üzerine geri bildirim verilir **(D14.1, D16.3, KB2.14)**.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

1. Etkinlik: Yeni Bilgileri Araştırma ve Paylaşma

Öğrencilerden bedenimizi tanımamız konusunda yeni bilgi ve gelişmeleri araştırmaları istenebilir. Bunun için öğrenciler, bedenimiz ve sağlığımız üzerine Kurmancca yayın yapan TV ve radyo kanallarında sağlık, yaşam ve günlük hayatla ilgili içerikleri izleme / dinleme, eğitsel içerikli internet sitelerini takip edip bilgiler edinebilirler. Elde edilen sonuçlar, sınıfta sözlü ve görsel olarak paylaşılabilir.

2. Etkinlik: Ek Metinleri Okuma ve İşaretleme

Öğrencilerden seviyelerine uygun sağlık, beslenme, temizlik, trafiği konu edinen Kurmancca metinlere ulaşmaları ve bunları okumaları istenir. İlgili çekici yerleri metinlerde işaretleyerek sınıfta paylaşımları sağlanabilir.

3. Etkinlik: Röportaj Yapma ve Sunma

Öğrencilerden aile bireyleri veya arkadaşlarıyla sağlık, günlük yaşam ve trafik hakkında Kurmancca röportajlar yapmaları istenebilir. Yapılan röportajlar okunduktan sonra sınıf panosuna asılabilir.

4. Etkinlik: Diyalog Oluşturma ve Rol Yapma

Öğrencilerden bedenün uzuvlarını işlevlerine göre konuşturan bir drama etkinliği hazırlamaları ve sahneleme çalışmalarını yürütmeleri istenebilir (doktor-hasta diyalogu, günlük yaşam sahneleri).

Destekleme

1. Etkinlik: Kavramımı Seçiyorum

Öğrencilerden beden, sağlık, temizlik ve beslenme kavramlarının Kurmancca karşılıkları verilerek bunlardan birini seçmesi istenebilir ve öğrencilerin seçtikleri kavram hakkında düşüncelerini ifade etmeleri sağlanabilir.

2. Etkinlik: Yeme İçme ve Renkleri Eşleştirelim

Öğrencilere “yeme ve içme” kavramıyla ilgili görseller dağıtılabilir. Bu görsellerin hangi renklerle ilgili olabileceğini tahmin etmeleri istenebilir. Örneğin “ekmek” görseli ve “sarı / kahverengi”.

3. Etkinlik: Kurmancca Ev Sözlüğüm

Öğrencilerden Kurmancca dil becerisine yönelik evde gözlem yapmaları, aile bireylerinin kullandığı kelimelerden bir ev sözlüğü hazırlamaları ve kelimelerin anlamlarını aileleriyle yazmaları istenebilir. Okul ortamında paylaşılan bu kelimelerin yazım ve anlam açısından kontrolleri yapılabilir. Bu etkinlik daha sonra “Okul Sözlüğüm”, “Arkadaş Sözlüğüm” gibi alternatif isimlerle geliştirilebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

4. TEMA: YURDUM VE DÜNYAM (WELAT û CÎHANA MÎN)

Alt Temalar: Yurdumuz ve Kültürümüz (Welat û Çanda Me), Takvim ve Mevsimler (Salname û Demsal), Hava Olayları (Keş û Hewa)

Bu temada öğrencilerin; Kurmancca aracılığıyla yaşadıkları çevreyi, şehirlerini ve ülkelerini temel düzeyde tanıması; doğal çevre, hava olayları ve kültürel unsurlar hakkında temel bilgi edinmeleri hedeflenmektedir. Öğrencilerin Kurmanccada yurt, dünya, doğa ve hava olaylarına ilişkin berf (kar), baran (yağmur), ba (rüzgâr) gibi temel kavramları öğrenmeleri; günlük yaşamla ilişkili kelime ve ifadeleri kullanarak çevrelerini tanımlayabilmeleri, oyunlar ve kültürel etkinlikler hakkında basit düzeyde iletişim kurabilmeleri amaçlanmaktadır. Öğrencilerin; bu tema aracılığıyla yaşadıkları yerin ve ülkelerinin temel özelliklerini öğrenirken doğa olaylarını ve hava olaylarını ifade eden kavramları doğru telaffuz etmeleri ve yazmaları hedeflenmektedir. Tema sonunda öğrencilerden yaşadıkları çevreyi ve dünyayı Kurmanccada temel düzeyde tanımlayabilmeleri; hava olaylarını ifade eden yapıları doğru kullanabilmeleri; kendi kültürel değerlerini tanıtırak farklı kültürlerle karşı saygı geliştirmeleri ve oyunlar üzerinden basit iletişim kurabilmeleri beklenmektedir.

DERS SAATİ 18

ALAN BECERİLERİ YDAB1. Dinleme / İzleme-Anlamlandırma,
YDAB2. Okuma-Anlamlandırma,
YDAB3. Konuşma-Anlatma,
YDAB4. Yazma-Anlatma,
YDDB1. Dil Bilgisi Seçme-Kullanma, YDDB2. Sözcük Seçme-Kullanma,
YDDB3. Sesletim Seçme-Kullanma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.3. Azim ve Kararlılık, E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik),
E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E2.1. Empati, E2.2. Sorumluluk, E2.5. Oyunseverlik,
E3.1. Muhakeme, E3.2. Odaklanma, E3.7. Sistematiçlik, E3.8. Soru Sorma

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri**

SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık),
SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme),
SDB1.3. Kendine Uyarılama (Öz Yansıtma), SDB2.1. İletişim
SDB2.2. İş Birliği, SDB2.3. Sosyal Farkındalık, SDB3.1. Uyum

Değerler D3. Çalışkanlık, D5. Duyarlılık, D12. Sabır, D14. Saygı, D16. Sorumluluk, D19. Vatanseverlik

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık,
OB5. Kültür Okuryazarlığı

DISİPLİNLER ARASI

İLİŞKİLER

Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri, Sosyal Bilgiler, İngilizce, Görsel Sanatlar, Müzik, Beden Eğitimi ve Spor, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım

BECERİLER ARASI

İLİŞKİLER

KB2.2. Gözlemlleme, KB2.5. Sınıflandırma,
KB2.7. Karşılaştırma, KB2.8. Sorgulama,
KB2.10. Çıkarım Yapma, KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme,
KB2.12. Mevcut Bilgiye / Veriye Dayalı Tahmin Etme,
KB2.14. Yorumlama,
KB2.13. Yapılandırma, KB2.15. Yansıtma,
KB2.16. Muhakeme (Akıl Yürütme),
KB2.20. Sentezleme

5. sınıf temaları, bütüncül yaklaşıma göre yapılandırılmıştır.

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

KUR.5.4.D. "Yurdum ve Dünyam" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri dinleyebilme / izleyebilme-anlamlandırabilme

- Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek dinleme / izlemeye hazırlık yapar.
- Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.
- Temayı, temel ayrıntılar ve ipuçlarından hareketle anlamlandırır.
- Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

KUR.5.4.O. "Yurdum ve Dünyam" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri okuyabilme-anlamlandırabilme

- Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek dinleme / izlemeye hazırlık yapar.
- Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.
- Temayı, temel ayrıntılar ve ipuçlarından hareketle anlamlandırır.
- Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

KUR.5.4.K. "Yurdum ve Dünyam" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle konuşabilme-anlatabilme

- Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek konuşmaya hazırlık yapar.
- Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını gözlemleyerek taklit eder ve tekrarlar.
- Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak taklit yoluyla sözlü içerik oluşturur.
- Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak konuşmanın içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.
- Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak sözlü içeriği yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.
- Temaya ilişkin konuşma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

KUR.5.4.Y. "Yurdum ve Dünyam" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle yazabilme-anlatabilme

- Temaya ilişkin ön bilgilerini ve deneyimlerini harekete geçirerek yazmaya hazırlık yapar.
- Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını inceleyerek modelden kopyalar.
- Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak yazılı içerik oluşturur.
- Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.
- Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.
- Temaya ilişkin yazma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

KUR.5.4.DBS. "Yurdum ve Dünyam" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun dil bilgisi seçebilme-kullanabilme

Temaya uygun dil bilgisi yapılarını seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.

KUR.5.4.SÖS. “Yurdum ve Dünyam” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle uygun sözcük seçebilme-kullanabilme

Temaya uygun dil bilgisi yapılarını seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.

KUR.5.4.SES. “Yurdum ve Dünyam” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle uygun sesletimi seçebilme-kullanabilme

Temaya uygun sesletimi seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Tema: Yurdum ve Dünyam (Welat û Cîhana Min)

Alt Temalar

1. Yurdumuz ve Kültürümüz (Welat û Çanda Me)

2. Takvim ve Mevsimler (Salname û Demsal)

3. Hava Olayları (Keş û Hewa)

İşlevsel Cümle Yapıları

1. Yurdunu ve Yaşadığı Yeri Tanıma: Ez li ... dijîm, ez ji ... me.

2. Hava Olayları İfadeleri: Hewa germ e. Hewa sar e. Baran dibare. Berf dibare.

3. Basit Soru Sorma ve Cevap Verme: Hewa çawa ye? Tu li ku dijî? Tu kîjan lîstikan dilîzî?

4. Kültürel Unsurları Tanıtma: Ev xwarina me ye.

5. Oyunları Tanıma ve Anlatma: amûrên lîstikan, dîyarkirina makê, lihevanînok

6. Basit Tanımlama ve Karşılaştırma: Gundê me biçûk e, bajarê me mezin e, ev lîstika tevş û gog e.

Hedef Dil Bilgisi Yapıları

1. Kişi Zamirleri: Ez, tu, ew, em, hûn, ew

2. Temel Fiil Çekimleri: Em veşartokê dilîzin

3. Basit Soru Yapıları: Çi, kîjan, kengî, çawa, ku (Örneğin Tu çûyî kîjan bajaran?)

4. Zaman Zarfları: Roj, sal, îsal, îro, sibeh, nîvro, êvarê, havînê, zivistanê

Sesletim

1. Temel Ünlü ve Ünsüz Sesler

Ünlülerin doğru telaffuzu: “a, e, ê, i, î, o, u, û”

Ünsüzlerin Doğru Telaffuzu: “b, c, ç, d, f, g, h, j, k, l, m, n, p, q, r, s, ş, t, v, w, x, y, z”

2. Farklı Seslerin Sesletimi ve Telaffuzu: Türkçede bulunmayan veya farklı telaffuz edilen (ê, q, w, x) sesleri, tema kapsamındaki welat, xwarin, hewa, lîstik, çand gibi kelimeler üzerinden pekiştirilir. Bu seslerin doğru çıkarımı için dinleme ve tekrar çalışmaları yapılır.

3. Vurgu ve Tonlama: Basit cümlelerde soru, olumlu ve olumsuz ifadelerdeki tonlamayı ayırt edebilme

4. Tekrar ve Taklit Yoluyla Otomatikleştirme: Kurmanccaya özgü sesler; oyun, şarkı ve taklit temelli dinamik süreçlerle günlük konuşma becerisine dâhil edilir. Ritim ve hareketle desteklenen bu etkinlikler, öğrencinin dili doğal bağlamında ve öz güvenle kullanmasını sağlar.

5. Sesletim ve Yazım İlişkisi: Öğrencilerin, tema kapsamında öğrendikleri kelimeleri (welat, cîhan, hewa, çand, lîstik vb.) doğru okuyup yazarken ses-harf ilişkisini fark etmeleri sağlanır. Telaffuz ile yazım arasındaki uyum üzerinde durularak okuma ve yazma becerileri geliştirilir.

6. Kavram ve Nesne İlişkisi: Öğrencilerin; yer ve mekânları (gund, bajar, welat), hava olaylarını (roj, baran, ba, berf vb.), kültürel öğeleri (xwarin, vexwarin, cil û berg, muzîk), ve oyunları (oyun tekerlemeleri) Kurmancca olarak tanıyarak bu kavramları doğru telaffuz eder, sınıflandırır ve eşleştirir. Bu süreçte görseller ve somut materyallerden yararlanılır.

Çevre ve dünya farkındalığı, dilin gözlem, deneyim ve etkileşim yoluyla anlamlandırıldığı doğal bir öğrenme alanıdır. Yerleşim yerleri, kültürel unsurlar ve doğaya dair söz varlığının oyun ve etkileşim odaklı ortamlar aracılığıyla yapılandırılması, dört temel dil becerisini bütüncül biçimde desteklerken bireyin önceki yaşantılarıyla bağ kumasını, çevre bilinci ile küresel farkındalık kazanmasını ve dili bağlamına uygun, akıcı ve etkili biçimde kullanmasını sağlar.

İlkeler Öğrenme-öğretme süreci, yakın çevreden küresel bağlama uzanan, somuttan soyuta ve bilinenden bilinmeyene ilkeleri doğrultusunda öğrencinin mevcut deneyimlerini odağa alan yaşam temelli bir anlayış benimsenmelidir. Hayatilik, oyun ve yaparak-yaşayarak öğrenme ilkeleri çerçevesinde doğal bağlamlarda yapılandırılan dört temel dil becerisi, kültürel duyarlılık, sürekli dönüt ve öz / akran değerlendirmeyi içeren bütüncül ölçme-değerlendirme yaklaşımlarıyla işlevsel, kalıcı ve öz düzenlemeli öğrenmelere dönüştürülebilir.

Anahtar Kavramlar bayram, dünya, ev, giyim kuşam, hava, saat, köy, kültür, oyun araçları, oyun, şehir, tekerleme, yurt

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Dinleme / izleme-anlamlandırma ve okuma-anlamlandırma becerilerine ait öğrenme çıktılarına ulaşıp ulaşılmadığını belirlemek amacıyla öz bildirim çalışmaları yaptırılabilir. Öğrencilerin akıcı ve doğru okuma becerilerindeki gelişimi; gözlem formları ile izlenebilir ve öğrencilere düzenli geri bildirim verilebilir. Öğrencilerin dinleyecekleri / izleyecekleri veya okuyacakları metnin içeriğine yönelik tahminde bulunabilmelerini desteklemek amacıyla sözcük ilişkilendirme ve kelime kümeleme etkinlikleri ile zihin haritaları kullanılabilir.

Konuşma-anlatma becerilerine ait öğrenme çıktıları kısa konuşma uygulamaları, diyalog çalışmaları, canlandırma etkinlikleri ve çeşitli performans görevleri ile değerlendirilebilir. Bu süreçte öğretmen, kontrol listeleri kullanarak öğrencinin gelişimini izleyebilir. Konuşma ve yazma becerilerine yönelik çalışmalar sırasında öğrencilerin düşüncelerini yapılandırmalarını desteklemek amacıyla kavram haritaları, zihin haritaları ve çalışma kâğıtları kullanılabilir.

Yazma-anlatma becerilerinin değerlendirilmesinde kısa yazma çalışmaları, cümle ve paragraf yazma etkinlikleri ile öğrenme günlüğü ve yansıtıcı günlükler kullanılabilir. Yazılı üretim sürecinde, öğrencilerin kendi tahminlerinden yararlanabilmeleri için eşleştirme ve kavram ilişkilendirme görevleri uygulanabilir.

Öğrencilerin öğrenme süreçlerine aktif katılımını sağlamak amacıyla öz değerlendirme, formları kullanılabilir. Öğrenme çıktıları ayrıca dijital üretimler (poster, video, ses kaydı), öğrenme duvarı veya bülten panosu çalışmaları vb. ürün temelli etkinlikler aracılığıyla da değerlendirilebilir. Yapılan tüm üretim görevleri ve etkinlikler sonunda öğrencilerin performansı kontrol listeleri veya analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarları kullanılarak değerlendirilebilir ve öğrencilere yapıcı geri bildirimler verilebilir. Destek becerilerine ait öğrenme çıktılarına ulaşıp ulaşılmadığını ölçmek için öğrencilere temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanabilme çalışmaları ve uygun diğer çalışmalar yaptırılabilir.

1. Performans Görevi: Hava Olayları Gözlem Defteri (Lênûska Çavdêriya Keş û Hewayê)

Öğrenciler, bir hafta boyunca günlük hava olaylarını gözlemleyerek Kurmancca bir hava olayları çizelgesi hazırlayabilir. Bu etkinlikte kelimeler sadece bir liste olarak değil her günün gerçek hava olaylarıyla eşleştirilerek günlük yaşam pratiğine dâhil edilebilir. Her gün için "Hewa germ e." (Hava sıcaktır.) veya "Baran dibare." (Yağmur yağıyor.) gibi temel cümleler yazılabilir ve bu ifadeler görsellerle (güneş, bulut, kar tanesi) desteklenebilir.

2. Performans Görevi: Kültürümü Tanıtıyorum (Çanda Xwe Didim Nasîn)

Öğrenciler kültürlerine ait bir unsuru (yemek, kıyafet, müzik, bayram vb.) seçerek kültürel tanıtım çalışması hazırlayabilirler. Bu çalışma poster, sunum veya kısa yazı şeklinde olabilir. Öğrenci öncelikle kendi kültüründen bir unsur belirleyebilir. Ardından bu unsura ait görseller (çizim, fotoğraf vb.) hazırlayabilir veya temin edebilir. Seçilen kültürel unsurla ilgili temel bilgileri içeren kısa ve basit Kurmancca cümleler oluşturabilir. Hazırlanan görseller ve cümleler bir poster üzerine yerleştirilebilir veya sözlü sunum hâline getirilebilir. Öğrenci, çalışmasını sınıf ortamında arkadaşlarıyla paylaşabilir. Bu görevde “Ev xwarina me ye. (Bu bizim yemeğimizdir.)”, “Ev kevneşopiya me ye. (Bu bizim geleneğimizdir.)”, “Newroz cejna serê salê ye. (Nevruz ilk bahar bayramıdır.)”, “Em cejna Remezanê û Qurbanê pîroz dikin. (Biz Ramazan ve Kurban Bayramlarını kutlarız.)”

İçeriğe uygun olarak seçilecek performans görevleri; hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanabilme, yazılı ve / veya sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı ile göreve katılım, çaba ve süreç içindeki ilerleme gibi ölçütleri içeren analitik / bütüncül dereceli puanlama anahartı, kontrol listesi veya gözlem formu ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Bu temada öğrencilerin; Kurmanccada temel düzeyde okuma, yazma, dinleme ve konuşma becerilerine sahip oldukları; kendilerini basit cümlelerle tanıtabildikleri; günlük yaşamda kullanılan temel ifadeleri kısmen bildikleri kabul edilmektedir. Öğrencilerin yaşadıkları yer, çevre, hava olayları ve kültürel unsurlar hakkında Türkçe olarak bilgi sahibi oldukları; ancak bu kavramları Kurmanccada ifade etmede sınırlı dil yeterliliğine sahip oldukları kabul edilmektedir. Ayrıca öğrencilerin bir kısmının Kurmanccada yer, yön, hava olayları, kültürel değerler ve oyunlara ilişkin kelime dağarcığının sınırlı olduğu; bu kavramları doğru telaffuz etmede ve cümle içinde kullanmada zorlanabilecekleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreç

Bu süreçte “Tu li ku dijî?” (Nerede yaşıyorsun?), “Tu ji ku yî?” (Nerelisin?), “Welatê te kîjan e?” (Ülken hangisi?), “Hewa îro çawa ye?” (Bugün hava nasıl?), “Baran an jî berf dibare?” (Yağmur mu yağıyor, kar mı?), “Tu ji kîjan lîstikê hez dikî?” (Hangi oyunu seversin?), “Tu ji kîjan xwarinê hez dikî?” (Hangi yemeği seversin?) gibi sorularla öğrencilerin önceki bilgileri yoklanabilir. Böylece yaşadıkları çevreyi tanımlayabilme, hava olaylarını ifade edebilme, kültürel öğeleri tanıyabilme ve oyunlara ilişkin kelime bilgileri belirlemeye çalışarak öğrencilerin Kurmancca dil düzeyleri hakkında bilgi edinilmeye çalışılabilir. Öğrencilerin hazırbulunuşluk seviyelerinin belirlenmesinde gelişim çizelgeleri, gözlem formları, kontrol listeleri vb. ölçme ve değerlendirme araçları da kullanılabilir.

Köprü Kurma

Öğrencilerin bu temada öğrenecekleri ile önceki sınıflarda Türkçe derslerinde edindikleri bilgilerin bağlantısı kurulabilir. Daha önce öğrendikleri yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlarla ilgili ifadeler ile bu temada öğrenecekleri “cejna te pîroz be”, “îroj hewa çawa ye?”, “em veşartokê dilîzin” (Bayramın kutlu olsun. Bugün hava nasıl?. Biz saklambaç oynuyoruz.) ifadeleri arasında bağlantı kurulabilir. Aynı zamanda öğrenciler günlük hayatta kullandıkları veya tanık oldukları söz konusu yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlarla bu temada öğrendikleri arasında ilişki kurabilirler.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

KUR.5.4.D.

“Yurdum ve Dünyam” temasına yönelik dinleme / izleme-anlamlandırma süreci, öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurları yansıtan görseller üzerinden başlatılır. Görseller incelenerek “Hava olaylarını biliyor musunuz?” gibi sorulara yönelik düşünceler oluşturulur ve öğrencilerin kendi sınıf yaşantılarından örnekler vermeleri sağlanır (**E1.1, E1.4, E1.5, SDB1.2, SDB1.1, SDB3.1**). Bu süreçte önceki bilgi ve deneyimlerin harekete geçirilmesi, görsellerdeki unsurlar ile yaşantılar arasında temel ilişkilerin fark edilmesi ve mevcut içerik hakkında tahminlerde bulunulması sağlanır (**D3.4, D14.1, OB4, KB2.2, KB2.10**).

Kısa bir ses kaydı, video veya diyalogdan kesitler sunulur ve içerikte yer alan yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlar hakkında tahminlerde bulunulması sağlanır (**E2.1, E3.2, SDB2.2, D14.1, OB2**). Görsel ve işitsel ipuçları birlikte değerlendirilerek içerik hakkında çıkarımlar yapılır (**KB2.2, KB2.11**).

“Yurdum ve Dünyam” temasına uygun dinleme / izleme metni kesintisiz olarak sunulur. Bu metinde yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlar yer alır (**E2.2, E3.2, D3.1, D3.4, SDB1.2**). Bu aşamada içeriğin genel anlamının kavranması, konusunun algılanması, temel unsurların, yönergelerin ve ayrıntıların tanınması beklenir. Böylece bütüncül içerikteki temel bileşenlerin fark edilmesi sağlanır (**OB1, KB2.2, KB2.10**).

Dinleme sonrasında içerikte geçen yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlar; görseller, kartlar ve dijital materyaller aracılığıyla yeniden ele alınır. Bu unsurlar eşleştirme, işaretleme ve basit sınıflandırma etkinlikleriyle ayırt edilir; benzerlik ve farklılıklar belirlenir (**KB2.5, KB2.7, KB2.11, KB2.12**). Başlangıçta yapılan tahminler tekrar gözden geçirilir ve dinlenen içerikle karşılaştırılır, tahminlerin doğruluğu kontrol edilir ve gerekçelendirilir. İçerikte yer alan unsurların bütün içinde konumlandırılması ve temel sınıflandırılması sağlanır (**OB2, OB4, SDB2.1, E3.2**). İçerikteki bilgiler tablo veya şemalar üzerinde yapılandırılarak yatay ve dikey ilişkiler görünür hâle getirilir (**KB2.13, OB1**).

Yurdumuz ve kültürümüz, mevsimler, hava olayları alt temaları kategorilere ayrılır; dünya, dünya-hava olayları, dünya-yurt, yurt-kültür ilişkileri üzerinden anlamlı bağlantılar kurulur. Dinlenen metinler öğrencilerin kendi yaşantılarıyla ilişkilendirilerek içerik bireysel olarak içselleştirilir (**SDB1.2, SDB1.3, SDB3.1, OB1**). Bu süreçte dikkatlerini içerik üzerinde yoğunlaştırmaları, öğrenmeye istekle katılmaları ve yeni duruma uyum sağlamaları desteklenir (**D19.1, E1.4, E3.2, OB5, SDB2.2, SDB3.1**).

Sürecin sonunda, dinleme etkinliğine ilişkin gözlem, anlayış ve düşünceler bireysel olarak değerlendirilerek sınıfla paylaşılır. Gönüllü öğrenciler söz alarak anladıklarını ifade ederken diğer öğrenciler onları dikkatle dinler (**E1.3, E1.4, E1.5, E2.2, E3.7**). Ardından ikili ve küçük grup çalışmalarıyla karşılıklı olarak bilgi, düşünce ve deneyimler paylaşılır; yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlar ile ilgili basit ifadeler kullanılır (**D14.1, D16.3, KB2.15, KB2.20**).

KUR.5.4.O.

“Yurdum ve Dünyam” temasına yönelik okuma-anlamlandırma süreci; öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurları içeren kısa metinler ve görseller üzerinden başlatılır. Görseller ve metin parçaları incelenerek “Bu metin ne hakkında olabilir?”, “Bu hava olayları neler olabilir?”, “Bu kültürel unsurlar hangi ilimize ait olabilir?” gibi sorulara yönelik tahminlerde bulunulması sağlanır (**E1.1, E1.5, SDB1.1, SDB1.2**). Önceki bilgi ve deneyimlerin harekete geçirilmesi; mevsimler yurdumuz, hava olayları, kültürel unsurlar ve mevcut içerikle önceki bilgiler arasında temel ilişkilerin kurulması desteklenir (**D14.1, OB1, OB4, KB2.2**). Sunulan yazılı ve görsel ipuçları aracılığıyla içerik ile önceki bilgi ve deneyimler arasında bağ kurulması sağlanır ve metnin konusu hakkında basit tahminlerde bulunulur (**SDB2.1, OB4, KB2.2**).

Okuma içeriğine ait başlık, görsel ve anahtar ifadeler incelenir. Bu ipuçlarına dayanarak metnin konusu, metinde yer alabilecek yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlar hakkında tahminlerde bulunulması sağlanır. Öğrencilerin görsel ve yazılı ipuçlarından yararlanarak

içeriği genel olarak algılamaları desteklenir **(E3.2, E3.8, SDB2.1, KB2.11, OB1)**.

Metin sessiz olarak okunur. Okuma sürecinde içeriğin genel anlamının bütüncül olarak kavranması; metinde geçen yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlar ile ilgili yerlerin fark edilmesi beklenir. Ayrıca metin içerisindeki basit ve temel ayrıntıların belirlenmesi sağlanır **(E3.2, E2.2, SDB2.2, OB1)**. Böylece içeriğin konusu genel olarak algılanır ve temel bileşenler tanınır **(OB4, D3.1, D3.2, D3.4)**.

Okuma sonrasında metinde yer alan yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlar görseller ve bilgi kartlarıyla yeniden ele alınır. Bu unsurlar eşleştirme ve işaretleme etkinlikleriyle tanınır ve ayırt edilir; "Yurdumuzdaki kültürel unsurlar nelerdir?", "Yurdumuzda hangi hava olayları görülmektedir?" gibi sorular üzerinden içerik somutlaştırılır **(SDB2.1, OB4, KB2.2, D19.1)**. Başlangıçta yapılan tahminler tekrar gözden geçirilir ve metnin karşılaştırılarak tahminlerin doğruluğu kontrol edilir; doğru ve yanlış tahminler gerekçeleriyle ifade edilir **(D12.3, E2.2, KB2.12, OB5)**.

Metinde yer alan öğeler tablo, şema veya görsel düzenleyiciler aracılığıyla yapılandırılır. Yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlar belirli bir düzen içinde yerleştirilerek bu unsurlar arasındaki bağlantılar açık biçimde ortaya konur **(KB2.5, KB2.13, OB2, OB4)**. Bu unsurlar basit kategoriler hâlinde sınıflandırılır, benzerlik ve farklılık açısından karşılaştırılır. Ayrıca öğeler arasındaki yatay ve dikey ilişkilerin fark edilmesi sağlanır **(E3.2, E3.7, KB2.7)**.

Yurt, mevsimler hava olayları ve kültürel unsurlar arasındaki bağlantılar ele alınır. "Dünyada ve yurdumuzda yaşanan hava olayları hangileridir?" "Dünyada ve yurdumuzdaki kültürel unsurlar nelerdir?" gibi sorular üzerinden ilişkiler kurulması sağlanır. Bu süreçte anlamlı bağlantılar kurulması ve metnin derinlemesine incelenmesi desteklenir **(KB2.7, SDB2.2, OB4, D19.1)**. Metinden hareketle basit çıkarımlar yapılır ve elde edilen bilgiler öğrencilerin kendi sınıf ortamlarıyla ilişkilendirilerek ifade edilir, böylece içerik bireysel olarak içselleştirilir **(E1.5, KB2.11)**.

Sürecin sonunda okuma ve anlamlandırma sürecine ilişkin gözden geçirilen bilgi, deneyim, düşünce ve duygular bireysel olarak ifade edilir. Gönüllü öğrenciler söz alarak metinden anladıklarını paylaşırlarken diğer öğrenciler dikkatle dinler. Ardından ikili ve küçük grup çalışmalarıyla yurt, mevsimler hava olayları ve kültürel unsurlar ile ilgili ifadeler kullanılarak karşılıklı paylaşımlar gerçekleştirilir. Bu süreçte iletişim kurulması, iş birliği yapılması ve karşılıklı etkileşim içinde bulunulması beklenir **(E3.1, SDB2.2, SDB3.1, D14.1, D16.3)**.

KUR.5.4.K.

"Yurdum ve Dünyam" temasına yönelik konuşma-anlatma süreci, öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla yurt, mevsimler hava olayları ve kültürel unsurlara ilişkin görseller ve kısa ifadeler üzerinden başlatılır **(E1.1, E1.5, SDB1.2)**. Öğrencilerin hava olaylarına ilişkin yaşantılarını hatırlamaları, yurdumuz, mevsimler ve kültürel unsurları ifade etmeleri ve basit yönergeleri fark etmeleri sağlanır. Bu süreçte önceki bilgi ve deneyimlerin etkin hâle getirilmesi ve mevcut içerikle ilişkilendirilmesi hedeflenir **(E1.5, SDB1.2, OB4, KB2.2)**.

Yurt, mevsimler, hava olayları ve kültürel unsurları içeren kısa konuşma örnekleri ("Havîn pir xweş e.", "welatê me germ e." ("Yaz mevsimi çok güzeldir.", "Ülkemiz sıcaktır.") gibi) sunulur. Öğrencilerin bu örnekleri dinlemeleri, tekrar etmeleri ve doğru sesletimle taklit etmeleri sağlanır **(D12.3, E2.5, E3.2)**. Böylece model ifadelere aşinalık kazanmaları ve sözlü üretime hazırlık yapmaları desteklenir **(SDB2.1)**. Ardından öğrencilerin model konuşmaları taklit ederek benzer ifadeler üretmeleri sağlanır. Öğrenciler "berf û baran dibare", "çîrok û stranên welatê me", "lîstikên komî" ("Kar ve yağmur yağıyor.", "Ülkemizin hikâye ve şarkıları", "Toplu oyunlar.") gibi ifadeleri tekrar ederken "ez veşartokê dilîzim", "Ez li dinyayê digerim." ("Ben saklambaç oynuyorum.", "Ben dünyayı geziyorum.") gibi yönergeleri de kullanır ve bu ifadeleri kendi sınıf ortamlarına göre değiştirerek yeniden kurar **(D12.3, E2.5, E3.2)**. Böylece taklit yoluyla yeni içerik oluşturulması ve bu içeriklerin bağlama uygun biçimde düzenlenmesi sağlanır **(KB2.11, SDB2.1)**.

Öğrencilerin öğrendikleri dil yapılarını kullanarak yeni ve özgün ifadeler oluşturmaları sağlanır. Öğrencilerden yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurları ifade eden cümleler kurmaları beklenir. Kurulan ifadelerin açık, anlaşılır ve doğru biçimde iletilmesi teşvik edilir. Bu süreçte uygun sözcüklerin seçilmesi, ifadelerin geliştirilmesi ve farklı örneklerle karşılaştırılması desteklenir (**E3.2, KB2.7, KB2.8, OB1**). Ayrıca öğrencilerin birbirlerine sorular yönelterek ifadelerini genişletmeleri ve sözlü etkileşime geçmeleri sağlanır (**E3.8, SDB2.2**). Öğrencilerin hazırlıksız konuşmalarında bağlama uygun ifadeleri hızlı ve doğru biçimde seçerek kullanmaları ve belirledikleri içerikleri düzenleyerek doğal ve anlaşılır biçimde sunmaları desteklenir (**E3.8, SDB2.2**). Ardından ikili çalışmalar gerçekleştirilir. Öğrencilerden biri yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurları içeren basit cümleler kurar; diğeri dinler, sorular sorar ve gerektiğinde karşılaştırmalar yapar. Roller değiştirilerek sürecin devamı sağlanır. Bu süreçte öğrenilen yapıların farklı bağlamlarda kullanılması, yeniden düzenlenmesi ve sözlü iletişim yoluyla paylaşılması desteklenir (**E2.2, E3.1, SDB2.1, SDB2.2, SDB3.1**). Öğrencilerden bir hafta boyunca günlük hava olaylarını gözlemleyerek her gün için ayrı şekilde hava durumunu Kurmancca temel cümlelerle ifade ettikleri, görsellerle desteklenmiş bir hava olayları çizelgesi hazırlamaları istenir. Hazırlanan çizelgede hava olaylarının doğru sözcük ve cümle yapılarıyla ifade edilmesi ve günlük yaşamla ilişkilendirilmesi sağlanır (**SDB2.2, SDB3.1, KB2.13, OB5**).

Küçük grup çalışmaları yapılır. Öğrenciler grup içinde yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlarını içeren bir diyalog kurar; hava olayları ve kültürel unsurları belirler, bu unsurları sınıflandırır ve ortak bir sözlü sunum hazırlar. Böylece sınıflandırma ve yapılandırma becerilerinin geliştirilmesi sağlanır (**KB2.5, KB2.13, D14.1, D16.3**).

Sürecin sonunda öğrencilerin konuşma etkinliklerine ilişkin düşünce, duygu ve deneyimlerini değerlendirmeleri sağlanır (**KB2.5, KB2.13, SDB2.1**). Öğrencilerden hangi ifadeleri doğru kullandıklarını, hangi noktalarda zorlandıklarını ve kendilerini nasıl geliştirebileceklerini ifade etmeleri beklenir. Bu süreçte yapılan çalışmaların yorumlanması ve anlamlandırılması desteklenir (**SDB1.2, SDB1.3**). Ardından öğrenciler bu değerlendirmelerini sınıf ortamında paylaşır ve arkadaşlarının görüşlerini dinlerler. İkili ve grup içi paylaşımlar yoluyla karşılıklı geri bildirim verilmesi ve öğrenmenin pekiştirilmesi sağlanır (**D3.1, D3.2, D3.4, SDB2.1, SDB3.1**).

KUR.5.4.Y.

“Yurdum ve Dünyam” temasına yönelik yazma-anlatma süreci, yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlara ilişkin görseller gösterilerek ve kısa ifadeler üzerinde durularak başlatılır. Öğrencilerin bu görselleri incelemeleri, hava olayları ve kültürel unsurlara ilişkin bildikleri sözcükleri hatırlamaları; mevsimler ve yurdumuz ile ilgili ifadeleri ve bunlarla ilgili yönergeleri fark etmeleri ve bu bilgileri basit ifadelerle yazılı olarak ifade etmeleri sağlanır (**E1.1, E1.5, E3.2, SDB1.2**). Ayrıca verilen yazma görevinin ne olduğu, ne yazılacağı ve nasıl yazılacağına genel olarak anlaşılması desteklenir (**OB4, KB2.2**).

Yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurları bildiren ifadeler içeren kısa yazılı model metinler sunulur. Bu metinlerin incelenmesi, yapı ve ifade biçimlerinin fark edilmesi ve model alınarak bu metinlere benzer ifadelerin yeniden yazılması sağlanır. Böylece modelden yararlanarak yazılı üretime geçiş desteklenir (**E2.5, E3.2, SDB2.1, OB1**). Ardından model metinler temel alınarak yazılı içerik oluşturulması sağlanır. “Dinya ji welatê me mezintir e. (Dünya ülkemizden büyüktür.)”, “Welatê me germ e. (Ülkemiz sıcaktır.)”, “Em li malê gogê dilîzin. (Biz evde top oynarız.)” gibi ifadelerin yanı sıra “biharê li bajarê me zîpik dibare (İlkbaharda şehrimizde dolu yağar.)” gibi ifadeler de kullanılarak cümleler yazılır ve bu ifadeler uygun biçimde düzenlenir. Böylece yazma içeriğinin oluşturulması ve geliştirilmesi sağlanır (**KB2.11**).

Öğrenciler, bir hafta boyunca günlük hava olaylarını gözlemleyerek Kurmancca bir hava olayları çizelgesi hazırlayabilir. Bu performans görevinde kelimeler sadece bir liste olarak değil, her günün gerçek hava olaylarıyla eşleştirilerek günlük yaşam pratiğine dâhil edilebilir. Her gün için “Hewa germ e.” (Hava sıcaktır.) veya “Baran dibare.” (Yağmur yağıyor.) gibi temel cümleler yazılabilir ve bu ifadeler görsellerle (güneş, bulut, kar tanesi) desteklenebilir. Performans görevi; hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil

bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanabilme, yazılı ve / veya sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı ile göreve katılım, çaba ve süreç içindeki ilerleme gibi ölçütleri içeren analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı, kontrol listesi veya gözlem formu ile değerlendirilebilir.

Yazma görevinin yapılandırılması sağlanır. Yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurları içeren kısa metinler yazılması beklenir. Yazma sürecinde uygun materyallerin seçilmesi (defter, çalışma kâğıdı vb.), uygun sözcüklerin ve dil yapılarının kullanılması, noktalama işaretlerine dikkat edilmesi ve basit mesajların açık ve anlaşılır biçimde ifade edilmesi desteklenir (**E3.2, KB2.8, OB1**). Ayrıca öğrencilerin hazırlıklı yazma durumlarında içeriklerini planlayarak düzenlemeleri ve hazırlıksız yazma durumlarında bağlama uygun ifadeleri hızlı ve doğru biçimde seçerek kullanmaları sağlanır (**E3.2, KB2.8, OB1**). Bu aşamada yazılan metinlerin geliştirilmesi sağlanır. Yazılar yeniden okunur, benzer ve farklı yönler karşılaştırılır, sınıf eşyaları ve ifadeler kategorilere ayrılır ve gerekli düzenlemeler yapılır (**KB2.5, KB2.7, SDB1.2**). Ardından yazılı içeriklerin farklı bağlamlarda yeniden düzenlenmesi sağlanır. Yazılan ifadeler değiştirilerek metinler genişletilir (**E2.2, E3.8, KB2.13**). Bu süreçte yazılı bilgilerin yeniden yapılandırılması ve paylaşılması desteklenir. Öğrencilerin yazdıkları metinleri arkadaşlarıyla paylaşmaları ve yazılı iletişim kurmaları sağlanır (**E2.2, SDB2.1, SDB2.2**).

Öğrencilere, kendi kültürlerine ait bir unsuru (yemek, kıyafet, müzik, bayram vb.) seçerek kültürel tanıtım çalışması hazırlayacakları performans görevi verilebilir. Bu çalışma poster, sunum veya kısa yazı şeklinde olabilir. Öğrenci öncelikle kendi kültüründen bir unsur belirler. Ardından bu unsura ait görseller (çizim, fotoğraf vb.) hazırlar veya temin eder. Seçilen kültürel unsurla ilgili temel bilgileri içeren kısa ve basit Kurmancca cümleler oluşturur. Hazırlanan görseller ve cümleler bir poster üzerine yerleştirilir veya sözlü sunum hâline getirilir. Öğrenci, çalışmasını sınıf ortamında arkadaşlarıyla paylaşır. Bu görevde “Ev xwarina me ye. (Bu bizim yemeğimizdir.)”, “Ev kevneşopiya me ye. (Bu bizim geleneğimizdir.)”, “Newroz cejna serê salê ye. (Nevruz ilk bahar bayramıdır.)”, “Em cejna Remezanê û Qurbanê pîroz dîkin. (Biz Ramazan ve Kurban Bayram’larını kutlarız.)”. Performans görevi; hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanabilme, yazılı ve / veya sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı ile göreve katılım, çaba ve süreç içindeki ilerleme gibi ölçütleri içeren analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı, kontrol listesi veya gözlem formu ile değerlendirilebilir.

Küçük grup çalışmaları yapılır. Grup içinde yazılan metinler paylaşılır, birlikte gözden geçirilir ve ortak metinler oluşturulur. Bu süreçte iş birliği yapılması ve olumlu iletişim kurulması teşvik edilir (**SDB2.3, SDB3.1, D14.1, D16.3**). Sürecin sonunda yazma süreci ve ürünlerine ilişkin değerlendirme yapılır. Yazılan metinler gözden geçirilerek güçlü yönler ve geliştirilmesi gereken noktalar belirlenir (**E1.4, E1.5, D3.1, D3.2**). Ardından bu değerlendirmeler sınıf ortamında paylaşılır ve karşılıklı geri bildirimlerde bulunulur (**D3.4, D14.3, SDB1.2, SDB3.1**).

KUR.5.4.DBS.

“Yurdum ve Dünyam” temasına yönelik dil bilgisi seçme-kullanma süreci; yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurları yansıtan görsellerin ve kısa diyalogların sunulmasıyla başlatılır. Öğrenciler görselleri inceler, duydukları ifadeleri takip eder ve sınıfça tekrar eder. “Li welatê me gelek dengbêj hene. (Ülkemizde çok halk ozanı vardır.)”, “Li welatê me çar demsal hene. (Ülkemizde dört mevsim yaşanır.)” gibi cümleler birlikte söylenerek içerikle ilk aşinalık oluşturulur (**D12.3, E1.1, E1.5**). Bu süreçte dil yapılarının kuralları açıklanmadan, doğal ve bağlam içinde fark edilmesi sağlanır (**SDB1.2, OB4**).

Yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurları içeren görseller üzerinden eşleştirme etkinliği yapılır. Öğrenciler dinledikleri cümleleri doğru görsellerle eşleştirir, ilgili unsurları işaretler ve hangi ifadenin hangi görsele ait olduğunu sözlü olarak belirtir (**E3.2, E3.8, KB2.2, KB2.7**). Bu etkinlik sayesinde Kurmancca dil parçaları kuralları bilinmeden fark edilerek ayırt edilir (**OB1, OB5**).

Kısa canlandırmalar veya video kesitleri izlenir. Öğrenciler izledikleri içerikte hangi mevsimin ne zaman yaşandığını, yurdumuzun dünyanın neresinde yer aldığını Kurmancca olarak ifade eden cümleleri ve basit ifadeleri (Örneğin “Meha Kanûnê zivistan e (Ocak ayı kışır)” belirler ve bu ifadeleri tekrar eder. Sınıf içine getirilen gerçek nesnelerle ilişki kurularak anlam güçlendirilir **(SDB2.1, E3.2, OB4, D19.1)**.

Aynı yapıya sahip cümleler grup hâlinde tekrar edilir. Öğrenciler sırayla cümleleri sesli olarak söyler, arkadaşlarının tekrarlarını dinler ve birlikte tekrar ederek işitsel farkındalık geliştirir. Bu süreçte benzer dil yapılarının fark edilmesi sağlanır **(E2.5, SDB2.2)**.

Yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlar ile ilgili farklı ifadeler ve yönergeler kullanılarak yeni örnekler oluşturulur. “Li welatê me çemên mezin hene. (Ülkemizde büyük ırmaklar vardır.)”, “Newroz çanda me ye. (Nevruz kültürümüzün bir parçasıdır.)”, “Em Newrozê pîroz dîkin. (Biz Nevruz’u kutlarız.)” gibi cümlelerin yanı sıra “Hûn kîjan cejnan pîroz dîkin? (Siz hangi bayramları kutlarsınız?)”, “Çemê Dîcleyê û Feratê di welatê me re diherike. (Dicle ve Fırat nehirleri ülkenizden akar.)” gibi ifadeler de kullanılarak aynı dil yapıları farklı bağlamlarda tekrar edilir **(E3.7, KB2.11)**. Böylece Kurmancca dil parçaları kuralları düşünülmeden, otomatik biçimde pekiştirilir **(E3.7, KB2.11)**.

Sınıf içinde hareketli bir etkinlik yapılır. Öğrenciler dolaşarak gördükleri hava olayları ve kültürel unsurları gösterir ve özelliklerini ifade eden cümleler kurar. “Baran hûrik hûrik dibare. (Yağmur ince ince yağıyor.)”, “Ez cejna Remezanê şekiran kom dikim. (Biz Ramazan Bayramı’nda şekerleme toplarız.)” gibi ifadeler gerçek ortamla ilişkilendirilerek kısa, doğal ve anlamlı biçimde tekrar edilir **(SDB2.1)**.

Beden diliyle canlandırma etkinliği uygulanır. Öğrenciler yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurları taklit eder ve onların şekillerini beden hareketleriyle gösterirler **(E2.5, SDB2.2, SDB2.3)**. Böylece dil yapıları kuralları bilinmeden fiziksel olarak da içselleştirilir **(D5.2, D14.3)**.

Konuşma ve hareketin birlikte kullanıldığı oyunlaştırılmış etkinlikler yapılır. Öğrenciler hem cümle kurar hem de aynı anda nesneleri gösterir. Bu süreçte Kurmancca dil parçaları eş zamanlı olarak tekrar edilir ve canlandırılır **(E2.5, SDB3.1)**.

İkili ve grup çalışmalarıyla süreç tamamlanır. Öğrenciler birbirleriyle yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlarını kullanıp diyaloglar oluşturarak iletişim kurar **(D3.1, D3.2, D3.4, D14.1)**. Kullanılan ifadeler doğal ve akıcı hâle gelir. Bu süreçte öğrenciler öğrendikleri dil yapılarını, kuralları düşünmeden seçerek farklı durumlarda kullanır ve iletişim kurarken tabii biçimde kullanıma sokar **(E2.2, D16.3, KB2.13, KB2.14)**.

KUR.5.4.SÖS.

“Yurdum ve Dünyam” temasına yönelik sözcük seçme-kullanma süreci; yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlarına ilişkin hedef sözcüklerin yer aldığı görsellerin ve kısa diyalogların sunulmasıyla başlatılır. Öğrenciler bu içerikleri dinler ve izler, hedef sözcükleri bütünsel olarak duyar ve görür **(E1.1, OB4)**.

Sınıfça tekrar etkinliği yapılır. Hedef sözcükler sesli olarak tekrar edilir; “demsal”, (mevsimler) “welat”, “bajar”, “çand”, “lîstik”, “Newroz” (ülke, şehir, kültür, oyun, Nevruz) gibi sözcükler doğru sesletimle söylenir. Bu süreçte sözcüklerin doğal kullanımına aşinalık kazandırılır **(E2.5, SDB2.1)**.

Görseller üzerinden sözcüklerin kullanımı üzerine çalışmalar yapılır. “Bu hangi hava olayıdır?” gibi sorulara hedef sözcüklerle cevap verilmesi sağlanır. Böylece sözcüklerin kullanım bağlamı algılanır **(E3.2, SDB2.1)**.

Sözcüklerin anlamlarını zihinde yapılandırmaya yönelik eşleştirme ve sınıflandırma etkinlikleri uygulanır. Yurt, dünya, hava olayları, kültürel unsurlar ve ilgili ifadeler doğru sözcüklerle eşleştirilir, benzer özelliklerine göre gruplandırılır ve sözcükler arasında kavramsal ilişkiler kurulur **(KB2.2, KB2.5, KB2.7, OB1)**.

Hedef sözcüklerin anlamlarını pekiştirmek amacıyla tekrar ve kullanım çalışmaları yapılır. Aynı sözcükler farklı örnekler içinde kullanılır; hava olayları ve kültürel unsurlar gösterilerek adlandırılır ve “welat”, “ewr”, “cejn” (ülke / yurt, bulut, bayram) gibi sözcükler çeşitli durumlarda tekrar edilir. Böylece sözcüklerin anlamları bağlam içinde algılanır **(KB2.11)**.

Sınıf içinde hareketli etkinlikler uygulanır. Öğrenciler sınıfta dolaşarak etrafa resimleri asılmış yurdumuzun bölgeleri hava olayları ve kültürel unsurları ifade eden sözcükleri kullanır. Sözcüklerin gerçek yaşamla ilişkilendirilmesi ve kendiliğinden, doğal ve tabii bir biçimde kullanılması sağlanır **(D19.1, E1.3, SDB2.2, OB4, OB5)**.

İkili ve grup çalışmalarıyla süreç tamamlanır. Öğrenciler birbirlerine sorular sorar; yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurları tanımlar ve hedef sözcükleri iletişim kurarken kendiliğinden, gerçek ve doğal biçimde kullanır **(E2.2, SDB2.1, SDB2.3, D14.1)**. Bu süreçte sözcüklerin farklı bağlamlarda etkili biçimde kullanıma sokulması desteklenir **(D16.3, KB2.13)**.

KUR.5.4.SES.

“Yurdum ve Dünyam” temasına yönelik sesletim seçme-kullanma süreci; sınıfa yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurları yansıtan görsellerin getirilmesiyle başlatılır. Görseller incelenirken kısa diyaloglar dinletilir **(E1.1, E1.5, E3.2, SDB1.2)**. Dinleme sırasında duyulan sözcüklere dikkat edilmesi ve özellikle tekrar eden seslerin fark edilmesi sağlanır. Dinleme sonrasında duyulan sözcükler sınıfça tekrar edilir ve hangi seslerin duyulduğu belirlenir **(OB1, OB4, KB2.2)**.

Sınıfça tekrar etkinliği yapılır. Sözcükler önce toplu ardından bireysel olarak tekrar edilir. “demsal”, “welat”, “bajar”, “gund”, “stran”, “çirok” (mevsimler, ülke, şehir, köy, şarkı, hikâye) gibi sözcükler doğru sesletimle ifade edilir ve işitsel doğruluk pekiştirilir **(E1.3, E3.2, SDB2.1)**.

Farklı cümlelerin yer aldığı dinleme etkinliği uygulanır. Aynı sesleri içeren sözcükler farklı cümleler içinde dinlenir **(E3.2, E3.8, KB2.10)**. Dinleme sonrasında duyulan sözcükler ve tekrar eden sesler belirlenir. Benzer sesler karşılaştırılır ve aralarındaki farklar ortaya konur **(KB2.11, KB2.16)**.

Sınıf içinde uygulama etkinliği yapılır. Sınıfa getirilen görseller veya nesneler gösterilerek doğru sesletimle adlandırılır **(SDB2.2, SDB2.3, SDB3.1)**. Öğrenciler gördükleri nesneleri kendiliğinden seçerek doğru ve doğal biçimde ifade eder, yanlış sesletimler fark edilerek bunların doğru biçimi tekrar edilir. Bu süreçte öğrencilerin sesleri gerçek ve tabii bir biçimde kullanmaları desteklenir **(D3.4, D16.3, KB2.7)**.

Ses gruplama etkinliği uygulanır. Benzer sesleri içeren sözcükler bir araya getirilir ve farklı sesler ayırt edilerek gruplandırılır. Bu süreçte öğrencilerin ses farkındalıkları güçlendirilir **(E3.2, KB2.5, KB2.13)**.

İkili ve grup çalışmaları yapılır. Öğrenciler birbirlerine yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlar ile ilgili ifadeleri (ilişkileri gibi) doğru sesletimle ifade eder **(E2.2, E3.8, SDB2.1, SDB3.1)**. Öğrencilerin hedef sesleri iletişim sırasında kendiliğinden, doğru, gerçek ve tabii bir biçimde kullanmaları sağlanır **(D3.2, D3.4, D14.1)**. Etkinlik sonunda yapılan konuşmalar değerlendirilir ve sesletim doğruluğu üzerine geri bildirim verilir **(D16.3, KB2.14)**.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

1. Etkinlik: Yer Tanıtım Videoları İzleme ve Sunma

Öğrenciler, "Yurdum ve Dünyam" temasına uygun Kurmancca şehir, ülke ve kültürel tanıtım videoları (her gün bir video olacak şekilde) izlerler. İzledikleri içeriklerden edindikleri bilgileri defterlerine kısa notlar hâlinde yazabilirler. Ardından seçtikleri bir yer (köy, şehir veya ülke) hakkında kısa bir sunum hazırlayarak sınıfta paylaşabilirler.

2. Etkinlik: Çevreyi Tanıma Röportajı

Öğrencilerin aile bireyleri veya arkadaşlarıyla yaşadıkları yer hakkında Kurmancca röportaj yapmaları sağlanır. Röportajlarda "Tu li ku derê dijî?", "Bajarê te çawa ye?", "Tu ji kîjan çandan hez dikî?" (Sen nerde yaşıyorsun? Şehrin nasıl bir yer? Sen hangi kültürleri seversin?) gibi sorular kullanılabilir. Öğrenciler röportajlarını kaydeder ve sınıfta etkileşimli tahta aracılığıyla sunabilirler.

3. Etkinlik: Tanıtım Metni ve Diyalog Yazma

Öğrencilerin yaşadıkları yer veya seçtikleri bir ülke hakkında Kurmancca kısa tanıtım metinleri ve diyaloglar oluşturmaları sağlanabilir. Örneğin "Ez li Mêrdînê dijîm. Bajarê min kevnar û bedew e. (Ben Mardin'de yaşıyorum. Şehrimiz çok güzeldir.)" gibi ifadeler kullanılabilirler. Yazdıkları metin ve diyalogları dil kurallarına uygun şekilde düzenleyerek sınıfta sunabilirler.

4. Etkinlik: Hava Durumu Takibi ve Sunma

Öğrenciler bir hafta boyunca yaşadıkları yerin veya farklı ülkelerin hava durumunu Kurmancca olarak takip edebilirler. Her gün hava durumunu (güneşli, yağmurlu, rüzgârlı vb.) kısa cümlelerle defterlerine yazarlar. Örneğin "Îro hewa germ e.", "Li Mêrdînê baran dibare.", "Du roj paşê hewa sar dibe." (Bugün hava çok güzel. Mardin'de yağmur yağıyor. İki gün sora hava soğuyor.) gibi ifadeler kullanabilirler. Hafta sonunda elde ettikleri bilgileri karşılaştırarak kısa bir sunum hazırlar ve sınıfta paylaşırlar.

5. Etkinlik: Kültürel Unsurları Tanıtma

Öğrenciler yaşadıkları yerin veya seçtikleri bir ülkenin kültürel özelliklerini (yemekler, kıyafetler, gelenekler, önemli yerler) araştırabilirler. Bu bilgileri Kurmancca kısa cümlelerle yazarak bir tanıtım metni oluşturabilirler. Dileyen öğrenciler çalışmalarını görsellerle destekler. Hazırladıkları metinleri sınıfta sunarak kültürel çeşitlilik hakkında paylaşım yapabilirler.

Destekleme

1. Etkinlik: Yer ve Kavram Eşleştirme

Öğrencilere "bajar" (şehir), "gund" (köy), "welat" (ülke), "derya" (deniz), "çiya" (dağ) gibi temel yer kavramları ile bu kavramlara ait görseller karışık olarak verilebilir. Öğrenciler doğru eşleştirmeleri yaparak temel coğrafi kavramları tanırlar ve pekiştirebilirler.

2. Etkinlik: Cümle Tamamlama

Öğrencilere yaşadıkları yer ve çevre ile ilgili yarım bırakılmış Kurmancca cümleler "Ez li... dijîm.", "Bajarê min... e.", "Li welatê min... heye." (Ben ...de yaşıyorum. Şehrim ...dir. Yurdumda ... vardır.) verilebilir. Öğrenciler bu cümleleri uygun ve basit ifadelerle tamamlayarak yer bildiren yapıları öğrenir ve kullanabilirler.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

6. SINIF (A1.1)**1. TEMA: MERHABA, BAŞLIYORUZ (SILAV, EM DEST PÊ DIKIN)**

Alt Temalar: Alfabe ve Sesler (Alfabe û Deng), Sayılar (Hejmar), Selamlaşma, Tanışma ve Vedalaşma (Silavdayîn, Hevnasîn û Xatirxwestin)

Bu temada öğrencilerin; Kurmanccanın temel özelliklerini tanımaları ve bu dili öğrenmenin kişisel gelişimlerine katkısını fark etmeleri amaçlanmaktadır. Öğrencilerin Kurmancca alfabesindeki sesleri (özellikle Türkçeden farklı olanları) doğru kavramaları, sayıları 100'e kadar öğrenmeleri ve günlük yaşamda bu sayıları kullanabilmeleri hedeflenmektedir. Ayrıca öğrencilerden selamlaşma, tanışma ve vedalaşma kalıplarını kullanarak kendilerini, ailelerini ve çevrelerini farklı ortamlarda uygun ifadelerle tanıtabilme becerisi kazanmaları beklenmektedir.

Tema sonunda öğrencilerden Kurmanccanın dil yapısı hakkında temel bilgiler edinmeleri, okuma ve yazma becerisi kazanmanın önemini anlamaları beklenmektedir. Alfabe-deki özel karakterleri doğru vurguyla okuyup yazmaları hedeflenmektedir. Sayıları günlük hayattaki karşılıklarıyla (fiyat, yaş, miktar vb.) kullanabilme, selamlaşma ve tanışma süreçlerinde farklı hitap şekillerini yerinde kullanabilme becerisi kazanmaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 16

ALAN BECERİLERİ YDAB1. Dinleme / İzleme-Anlamlandırma,
YDAB2. Okuma-Anlamlandırma,
YDAB3. Konuşma-Anlatma,
YDAB4. Yazma-Anlatma,
YDDB1. Dil Bilgisi Seçme-Kullanma, YDDB2. Sözcük Seçme-Kullanma,
YDDB3. Sesletim Seçme-Kullanma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.3. Azim ve Kararlılık, E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik),
E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E2.1. Empati, E2.2. Sorumluluk,
E2.3. Girişkenlik, E2.5. Oyunseverlik, E3.1. Muhakeme, E3.2. Odaklanma,
E3.7. Sistematiçlik, E3.8. Soru Sorma

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık),
SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme),
SDB1.3. Kendine Uyarlama (Öz Yansıtma),
SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği,
SDB2.3. Sosyal Farkındalık, SDB3.1. Uyum

Değerler D3. Çalışkanlık, D5. Duyarlılık, D8. Mahremiyet, D11. Özgürlük, D12. Sabır, D14. Saygı, D16. Sorumluluk

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık, OB5. Kültür Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI

İLİŞKİLER Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri, Sosyal Bilgiler, İngilizce, Görsel Sanatlar, Müzik, Beden Eğitimi ve Spor, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım

BECERİLER ARASI

İLİŞKİLER KB2.2. Gözlemlleme, KB2.5. Sınıflandırma, KB2.7. Karşılaştırma, KB2.8. Sorgulama, KB2.10. Çıkarım Yapma, KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme, KB2.12. Mevcut Bilgiye / Veriye Dayalı Tahmin Etme, KB2.13. Yapılandırma, KB2.14. Yorumlama, KB2.15. Yansıtma, KB2.16. Muhakeme (Akıl Yürütme)

6. sınıf temaları, bütüncül yaklaşıma göre yapılandırılmıştır.

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

- KUR.6.1.D. “Merhaba, Başlıyoruz” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri dinleyebilme / izleyebilme-anlamlandırabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek dinleme / izlemeye hazırlık yapar.*
 - b) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.*
 - c) *Temayı, temel ayrıntılar ve ipuçlarından hareketle anlamlandırır.*
 - d) *Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- KUR.6.1.O. “Merhaba, Başlıyoruz” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri okuyabilme-anlamlandırabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek okumaya hazırlık yapar.*
 - b) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.*
 - c) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak anlamlandırır.*
 - ç) *Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- KUR.6.1.K. “Merhaba, Başlıyoruz” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle konuşabilme-anlatabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek konuşmaya hazırlık yapar.*
 - b) *Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını gözlemleyerek taklit eder ve tekrarlar.*
 - c) *Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak taklit yoluyla sözlü içerik oluşturur.*
 - ç) *Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak konuşmanın içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.*
 - d) *Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak sözlü içeriği yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.*
 - e) *Temaya ilişkin konuşma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- KUR.6.1.Y. “Merhaba, Başlıyoruz” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle yazabilme-anlatabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgilerini ve deneyimlerini harekete geçirerek yazmaya hazırlık yapar.*
 - b) *Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını inceleyerek modelden kopyalar.*
 - c) *Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak yazılı içerik oluşturur.*
 - ç) *Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.*
 - d) *Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.*
 - e) *Temaya ilişkin yazma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- KUR.6.1.DBS. “Merhaba, Başlıyoruz” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun dil bilgisi seçebilme-kullanabilme**
- Temaya uygun dil bilgisi yapılarını seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.*

KUR.6.1.SÖS. "Merhaba, Başlıyoruz" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle uygun sözcük seçebilme-kullanabilme

Temaya uygun sözcükleri seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanılır.

KUR.6.1.SES. "Merhaba, Başlıyoruz" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle uygun sesletimi seçebilme-kullanabilme

Temaya uygun sesletimi seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanılır.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Tema: "Merhaba, Başlıyoruz" (Silav, Em Dest Pê Dikin)

Alt Temalar

1. Alfabe ve Sesler (Alfabe û Deng)
2. Sayılar (Hejmar)
3. Selamlaşma, Tanışma ve Vedalaşma (Silavdayîn, Hevnasîn û Xatirxwestin)

İşlevsel Cümle Yapıları

1. Selamlaşma ve Vedalaşma (Resmî ve Samimi Hitaplar)

Samimi: Merheba, tu çawa yî? Ez baş im, tu çawa yî?

Resmî / Çoğul: Hûn çawa ne? Em baş in, spas dikin.

Karşılama / Uğurlama: Bi xêr hatî / hatin. Li ser çavan. Bi xatirê te / we, oxir be.

Zamanlı Selamlar: Beyanî baş, êvar baş, şev baş

2. Kendini ve Başkasını Tanıtma (Genişletilmiş)

Kişisel Bilgi: Navê min ... ye, ez ji ... me. Ez ... salî me.

Yaşam Alanı: Ez li ... dijîm, em li taxa ... dimînin.

Başkasını Tanıtma: Ev hevalê / hevala min e. Navê wî / wê ... ye. Ew ji ... ye.

3. Soru Sorma ve Cevap Verme

Kimlik: Navê te çi ye?

Yer / Zaman: Tu li ku dijî? Tu ji ku yî?

Sayısal: Tu çend salî yî? Pola te kîjan e?

4. Sayılar ve Eğitim Bilgileri

Eğitim: Ez diçim pola şeşan. Ez di pola şeşan da dixwînim.

Sayılar: Sayıların 20-100 arası kullanımı (Örnek: Ez duwazdeh salî me. Bavê min çil û du salî ye.)

5. Tanımlama ve İşaret Etme

Ev pirtûka min e . Ev pêûsa min e. Ev xwendengeha me ye. Ev pola me ye. Ez di vê polê de dixwînim.

Kişi: Ev hevalê min ê polê ye.

Duygu, Durum ve Meslek İfadeleri

Durum: Ez baş im. Ez bi nasîna te kêfxweş bûm.

Kimlik: Ez xwendekar im. Ew mamoste ye.

Hedef Dil Bilgisi Yapıları

1. Kişi Zamirleri

Yalın Zamirler: Ez, tu, ew, em, hûn, ew.

Bükümlü Zamirler: Min, te, wî / wê, me, we, wan

2. Şimdiki Zaman Fiil Çekimleri

Okul ve Günlük Rutin: Ez diçim pola şeşan.

3. Olumlu ve Olumsuz Cümleler

Durum: Ez baş im.

Kimlik: Ez xwendekar im.

Eylem: Ez dersê dixwînim.

4. Soru Yapıları

Temel Sorular: Kî, çi, çima, kîjan, çawa?

Kişisel Sorular: Navê te çi ye? Tu ji ku yî?

5. "Olmak" Fiilinin Kullanımı

Meslek ve Durum: Ez xwendekar im. Ew mamoste ye.

6. Sahiplik Yapıları / Eril ve Dişil Ayrımı

Eril: Navê min, hevalê min

Dişil: Pirtûka min, hevala min, pola min

Sesletim

1. Temel Ünlü ve Ünsüz Sesler

Ünlüler: Sekiz temel ünlünün (a, e, ê, i, î, o, u, û) kısa ve uzun değerleri üzerinde durulur. Özellikle birbirine yakın seslerin (e-ê, i-î) kelime anlamını nasıl değiştirdiği (Mînak: ser - baş / sêr - sihir) fark ettirilir.

Ünsüzler: 31 harfli alfabadeki tüm ünsüzlerin doğru telaffuzu pekiştirilir.

2. Farklı ve Kritik Seslerin Sesletimi

Odak Sesler: ê, q, w, x, xw.

Uygulama: Bu seslerin sadece tanınması değil, kelime içindeki konumuna göre (başta, ortada, sonda) doğru çıkarılması sağlanır. Örnek: Xwendekar (Öğrenci), Qehwe (Kahve), Welat (Vatan).

Ayırt Etme: Türkçede olmayan bu seslerin artikülasyon noktaları (gırtlak ve dudak pozisyonları) üzerinde durulur.

3. Vurgu, Tonlama ve Ezgi

Cümle Vurgusu: Basit cümlelerde vurgunun genellikle fiil üzerinde olduğunu fark etme.

Tonlama: Soru cümlelerindeki yükselen tonlama ile olumlu / olumsuz cümlelerdeki düşen tonlamayı ayırt edebilme ve doğru uygulama. Mînak: "Tu tî yî?" (Susadın mı? - Soru tonu) vs. "Tu tî yî." (Susadın. - Bilgi tonu).

4. Akıcılık ve Otomatikleştirme

Diyalog Tekrarı: Günlük yaşam senaryolarını içeren kısa diyalogların, doğal bir konuşma hızında ve doğru vurguyla tekrar edilmesi.

Bağlamsal Kullanım: Hedef kelimelerin farklı cümle yapıları içinde taklit yoluyla akıcılığının sağlanması.

5. Sesletim ve Yazım İlişkisi

Ses-Harf Eşleşmesi: Kurmanccanın "yazıldığı gibi okunan" yapısını kavrama.

Yazım Kuralları: Ses değişimlerinin yazıya nasıl yansıdığını fark etme.

Dikkat: Yazılışı aynı olup okunuşu farklılaşan temel yapıların telaffuzuna yönelik kulak dolgunluğu oluşturma.

Dilin ses, alfabe ve dil bilgisi yapısına ilişkin kazanılan doğru farkındalık, dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerinin bütüncül gelişimini sağlayan ve dili işlevsel kılan temel unsurdur. Sayılar ve iletişim kalıplarının sosyal bağlama uygun kullanımı, bireyin kendini etkili ifade etmesini desteklerken kültürel değerleri tanıma, aidiyet duygusu geliştirme ve dili amacına uygun bilinçle kullanma becerisini güçlendirir.

İlkeler Kurmanccanın dil yapısı ve sesletim farkındalığı; temel selamlaşma ve tanışma kalıplarının ötesine geçirilerek yakın çevre (aile, okul, arkadaşlar) ve günlük basit alışkanlıklarla ilişkilendirilmeli, bütüncül bir yaklaşımla ele alınmalıdır. Kelime bilgisi, basit cümle yapıları ve sesletim becerileri soyut kurallar yerine anlamlı diyaloglar ve günlük durumlar içinde sunulmalı; öğrencilerin dili aktif kullanabilecekleri kısa etkileşimlere ve eşli / grup çalışmalarına yer verilmelidir. Dil kuralları doğrudan ezberletilmek yerine örnek cümleler üzerinden fark ettirilmeli; Kurmanccaya özgü sesler, kelime vurguları ve cümle tonlamaları anlamlı konuşma pratikleri içinde modelleme ve tekrarlarla pekiştirilmelidir. Öğretim süreci, öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyleri dikkate alınarak planlanmalı; öğrencilerin kendilerini, ailelerini ve sevdikleri şeyleri basit ama doğru cümlelerle ifade etmeleri desteklenmelidir.

Anahtar Kavramlar dil, harf, Kurmancca, Kurmancca alfabesi, Kurmancca dersi, okul, saygı, sayı, selamlaşma, ses, sınıf sıra sayıları, tanışma, tanıtmak

**ÖĞRENME
KANITLARI
(Ölçme ve
Değerlendirme)**

Dinleme / izleme-anlamlandırma ve okuma-anlamlandırma becerilerine ait öğrenme çıktılarına ulaşıp ulaşılmadığını belirlemek amacıyla öz bildirim çalışmaları yaptırılabilir. Öğrencilerin akıcı ve doğru okuma becerilerindeki gelişimi, gözlem formları ile izlenebilir ve öğrencilere düzenli geri bildirim verilebilir. Öğrencilerin dinleyecekleri / izleyecekleri veya okuyacakları metnin içeriğine yönelik tahminde bulunabilmelerini desteklemek amacıyla sözcük ilişkilendirme ve kelime kümeleme etkinlikleri ile zihin haritaları kullanılabilir.

Konuşma-anlatma becerilerine ait öğrenme çıktıları kısa konuşma uygulamaları, diyalog çalışmaları, canlandırma etkinlikleri ve çeşitli performans görevleri ile değerlendirilebilir. Bu süreçte öğretmen, kontrol listeleri kullanarak öğrencinin gelişimini izleyebilir. Konuşma ve yazma becerilerine yönelik çalışmalar sırasında öğrencilerin düşüncelerini yapılandırmalarını desteklemek amacıyla kavram haritaları, zihin haritaları ve çalışma kâğıtları kullanılabilir.

Yazma-anlatma becerilerinin değerlendirilmesinde kısa yazma çalışmaları, cümle ve paragraf yazma etkinlikleri ile öğrenme günlüğü ve yansıtıcı günlükler kullanılabilir. Yazılı üretim sürecinde, öğrencilerin kendi tahminlerinden yararlanabilmeleri için eşleştirme ve kavram ilişkilendirme görevleri uygulanabilir.

Öğrencilerin öğrenme süreçlerine aktif katılımını sağlamak amacıyla öz değerlendirme, formları kullanılabilir. Öğrenme çıktıları ayrıca dijital üretimler (poster, video, ses kaydı), öğrenme duvarı veya bülten panosu çalışmaları vb. ürün temelli etkinlikler aracılığıyla da değerlendirilebilir. Yapılan tüm üretim görevleri ve etkinlikler sonunda öğrencilerin performansı analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarları kullanılarak değerlendirilebilir ve öğrencilere yapıcı geri bildirimler verilebilir.

Destek becerilerine ait öğrenme çıktılarına ulaşıp ulaşılmadığını ölçmek için öğrencilere temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanabilme çalışmaları ve uygun diğer çalışmalar yaptırılabilir.

1. Performans Görevi: Minyatür Kantin ve Alışveriş Listesi (Lîsteya Kantînê)

0-100 arası sayıların günlük yaşamdaki işlevselliğini pekiştirmek için bir kantin fiyat listesi oluşturulabilir. Öğrenciler “Nan: 10 lîre. (Ekmek 10 lîra.)” veya “Av: 5 lîre. (Su 5 lîra.)” gibi örnekler üzerinden sayıları telaffuz ederek basit alışveriş diyalogları kurar. Sayıların onluk sistemdeki (bîst û yek, sî û pênc...) doğru yazımı ve ritmik söylenmesi değerlendirilebilir.

2. Performans Görevi: Görsel Aile Ağacı ve Tanıtımı (Danasîna Malbatê)

Öğrenci, kendi ailesini veya hayalî bir aileyi tanıtan bir görsel sunum hazırlayabilir. Sunum sırasında “Ev hevalê / hevala min e (Bu arkadaşımıdır.)” veya “Ev birayê / xwişka min e (Bu kardeşimdir.)” gibi ifadelerle eril (-ê) ve dişil (-a) tamlama yapılarını doğru kullanarak üçüncü şahısları tanıtabilir.

İçeriğe uygun olarak seçilecek performans görevleri; hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanabilme, yazılı ve / veya sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı ile göreve katılım, çaba ve süreç içindeki ilerleme gibi ölçütleri içeren analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı veya gözlem formu ile değerlendirilebilir. Performans görevleri sürecinde öğrencilerin sürece daha aktif katılmalarını desteklemek amacıyla öz veya akran değerlendirme formlarına da yer verilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Bu temada öğrencilerin; Kurmancca alfabesinin genel yapısı hakkında temel bilgilere sahip oldukları, temel selamlaşma kalıplarını tanıdıkları ve dil öğrenmenin önemini kavradıkları kabul edilmektedir. Ancak öğrencilerin sayıları kısıtlı bir aralıkta (0-20) bilseler de Kurmanccaya özgü fonetik karakterleri (ê, î, û, q, w, x, xw) kullanırken hatalar yapabildikleri; dolayısıyla başlangıç düzeyinde dil yeterliliğine sahip oldukları kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreç

Bu süreçte “Kurmancca alfabesindeki sesleri sayılabilir misiniz?”, “Türkçede olmayan harflerin (ê, î, û, q, w, x, xw) farklarını açıklayabilir misiniz?”, “20’den 100’e kadar olan sayıların mantığını biliyor musunuz?”, “Yanındaki bir arkadaşını veya bir aile bireyini Kurmancca ifadelerle başkalarına tanıtabilir misin?” ve “Yaşını, sınıfını veya bir eşyanın fiyatını Kurmancca sayıları kullanarak söyleyebilir misin?” gibi sorularla öğrencilerin hazırbulunuşluğu yoklanabilir. Böylece öğrencilerin Kurmancca ile ilgili neler bildikleri; alfabe, sayılar ve kendini tanıtırma konularındaki yeterlilikleri belirlenerek dil düzeyleri hakkında bilgi sahibi olunabilir.

Hazırbulunuşluk seviyelerinin belirlenmesinde sözlü mülakatlar, eşleştirme testleri veya kısa tanılayıcı formlar gibi ölçme ve değerlendirme araçları kullanılabilir.

Köprü Kurma

Öğrencilerin bu temada öğrenecekleri ile ön öğrenmelerde Kurmancca ve Türkçe derslerinde edindikleri bilgilerin bağlantısı kurulabilir. Daha önce öğrendikleri harflerin yazımı, sesler, sayı adları, selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadeleri ile bu temada öğrenecekleri “Navê te çi ye ? (Adın nedir?)”, “Tu ji ku yî? (Nerelisin?)”, “Ez duwazdeh salî me. (Ben on iki yaşımdayım.)” gibi ifadeler arasında benzerlikler üzerinde durulabilir. Aynı zamanda öğrenciler günlük hayatta ve ev ortamında kullandıkları veya tanık oldukları söz konusu sesler, sayı adları, selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadeleriyle bu temada öğrenecekleri arasında ilişki kurabilirler.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

KUR.6.1.D.

“Merhaba, Başlıyoruz” temasına yönelik dinleme / izleme-anlamlandırma süreci; öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla sesler, sayı adları, selamlaşma, tanışma ve vedalaşma yansıtan görseller üzerinden başlatılır (E1.1, E1.4, E1.5). Görseller incelenerek “Türkçede olmayıp Kurmancca alfabesinde karşılaştığınız özel harfler hangileridir?”, “20’den 100’e kadar olan sayıların Kurmanccadaki sayma mantığını açıklayabilir misiniz?”, “Günün farklı saatlerinde (sabah, akşam, gece) karşılaştığınız birine Kurmancca nasıl selam verirsiniz?” gibi sorulara yönelik düşünceler oluşturulur ve öğrencilerin kendi sınıf yaşantılarından örnekler vermeleri sağlanır (SDB1.2, SDB2.1, SDB3.1, D3.4). Bu süreçte önceki bilgi ve deneyimlerin harekete geçirilmesi, görsellerdeki unsurlar ile yaşantılar arasında temel ilişkilerin fark edilmesi ve mevcut içerik hakkında tahminlerde bulunulması sağlanır (D14.1, OB4, KB2.2, KB2.10, KB2.11).

Kısa bir ses kaydı, video veya diyalogdan kesitler sunularak içerikte yer alan sesler; sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadeleri hakkında tahminlerde bulunulması sağlanır. Görsel ve işitsel ipuçları birlikte değerlendirilerek içerik hakkında çıkarımlar yapılır (E2.1, E3.1, SDB2.2, D14.1, OB2, KB2.11).

“Merhaba, Başlıyoruz” temasına uygun dinleme / izleme metni kesintisiz olarak sunulur. Bu metinde sesler, sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadeleri yer alır. Bu aşamada içeriğin genel anlamının kavranması, konusunun algılanması, temel unsurların, yönergelerin ve ayrıntıların tanınması beklenir. Böylece bütüncül içerikteki temel bileşenlerin fark edilmesi sağlanır (E2.2, E3.2, D3.4, OB1, KB2.2, KB2.10).

Dinleme sonrasında içerikte geçen sesler, sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadeleri görseller, kartlar ve dijital materyaller aracılığıyla yeniden ele alınır (KB2.5, KB2.7, KB2.11, KB2.12). Bu unsurlar eşleştirme, işaretleme ve basit sınıflandırma etkinlikleriyle ayırt edilir; benzerlik ve farklılıklar belirlenir. Başlangıçta yapılan tahminler tekrar gözden geçirilir ve dinlenen içerikle karşılaştırılır, tahminlerin doğruluğu kontrol edilir ve gerekçelendirilir. İçerikte yer alan unsurların bütün içinde konumlandırılması ve temel sınıflandırılması sağlanır. (E3.1, OB2, OB4, SDB2.1, E3.2). İçerikteki bilgiler tablo veya şemalar üzerinde yapılandırılarak yatay ve dikey ilişkiler görünür hâle getirilir (KB2.13, OB1).

Sesler, sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma alt temaları kategorilere ayrılır; Zaman-hitap, miktar-sayı, mekân-selamlama, duygu-durum ilişkileri üzerinden anlamlı bağlantılar kurulur (SDB1.2, SDB1.3). Dinlenen metinler öğrencilerin kendi yaşantılarıyla ilişkilendirilerek içerik bireysel olarak içselleştirilir (SDB3.1, OB1). Bu süreçte dikkatlerini içerik üzerinde yoğunlaştırmaları, öğrenmeye istekle katılmaları ve yeni duruma uyum sağlamaları desteklenir (E1.4, E3.2, SDB2.1, SDB2.2, SDB3.1).

Sürecin sonunda, dinleme etkinliğine ilişkin gözlem, anlayış ve düşünceler bireysel olarak değerlendirilerek sınıfla paylaşılır. Gönüllü öğrenciler söz alarak anladıklarını ifade ederken diğer öğrenciler onları dikkatle dinler (E3.7, SDB3.1, D3.1, D3.4, D14.1). Ardından ikili ve küçük grup çalışmalarıyla karşılıklı olarak bilgi, düşünce ve deneyimler paylaşılır; sesler, sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ile ilgili basit ifadeler kullanılır. (D16.3, OB1, KB2.2, KB2.15).

KUR.6.1.O.

“Merhaba, Başlıyoruz” temasına yönelik okuma-anlamlandırma süreci; öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla sesler, sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadelerini içeren kısa metinler ve görseller üzerinden başlatılır. Görseller ve metin parçaları incelenerek “Bu metinde Türkçede hiç karşılaşmadığınız hangi harfleri görüyorsunuz?”, “Sizce Kurmanccada 20’den sonraki sayılar (21) nasıl bir mantıkla bir araya getiriliyor?”, “Metindeki karakterler günün hangi vaktinde konuşuyor olabilir?” gibi sorulara yönelik tahminlerde bulunulması sağlanır (SDB1.2, D14.1, OB1, OB4, KB2.2). Önceki bilgi ve deneyimlerin harekete geçirilmesi, sesler ve sayıların adlandırılması ve mevcut içerikle önceki bilgiler arasında temel ilişkilerin kurulması desteklenir. Bu

süreçte öğrencilerin merak duygularının desteklenmesi, kendilerini ifade etmeleri ve yönelik farkındalık geliştirmeleri beklenir **(E1.1, E1.5, SDB1.2, KB2.2)**. Sunulan yazılı ve görsel ipuçları aracılığıyla içerik ile önceki bilgi ve deneyimler arasında bağ kurulması sağlanır ve metnin konusu hakkında basit tahminlerde bulunulur **(SDB2.1, OB4, KB2.2)**.

Okuma içeriğine ait başlık, görsel ve anahtar ifadeler incelenir. Bu ipuçlarına dayanarak metnin konusu, metinde yer alabilecek seslerin kullanım yerleri, sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadelerinin kullanımı hakkında tahminlerde bulunulması sağlanır. Öğrencilerin görsel ve yazılı ipuçlarından yararlanarak içeriği genel olarak algılamaları desteklenir **(E3.2, E3.8, SDB2.1, KB2.11, OB1)**.

Metin sessiz olarak okunur. Okuma sürecinde içeriğin genel anlamının bütüncül olarak kavranması, metinde geçen sayı adları; selamlaşma, tanışma, vedalaşma ifadeleri ve seslerin kullanım yerlerinin fark edilmesi beklenir **(E3.2, E2.2, SDB2.2, OB1)**. Ayrıca metin içerisindeki basit ve temel ayrıntıların belirlenmesi sağlanır. Böylece içeriğin konusu genel olarak algılanır ve temel bileşenler tanınır **(OB4, D3.1, D3.2, D3.4, D8.4)**.

Okuma sonrasında metinde yer alan sesler, sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadeleri görseller ve bilgi kartlarıyla yeniden ele alınır. Bu unsurlar eşleştirme ve işaretleme etkinlikleriyle tanınır ve ayırt edilir; "Görselde gördüğünüz ve adında 'q' veya 'w' sesi bulunan bir nesneyi metindeki harflerle eşleştirebilir misiniz?", "Resimdeki çocuk sırt çantasını takmış kapıya yönelmişse metindeki hangi veda ifadesini kullanıyordur?", "Görselde kaç tane kitap var?" gibi sorular üzerinden içerik somutlaştırılır **(SDB2.1, OB4, KB2.2)**. Başlangıçta yapılan tahminler tekrar gözden geçirilir ve metinle karşılaştırılarak doğruluğu kontrol edilir; doğru ve yanlış tahminler gerekçeleriyle ifade edilir **(E2.2, SDB1.2, KB2.11, KB2.12)**.

Metinde yer alan öğeler tablo, şema veya görsel düzenleyiciler aracılığıyla yapılandırılır. Sesler, sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadeleri belirli bir düzen içinde yerleştirilerek bu unsurlar arasındaki bağlantılar açık biçimde ortaya konur **(KB2.5, KB2.13, OB2, OB4)**. Bu unsurlar basit kategoriler hâlinde sınıflandırılır, benzerlik ve farklılık açısından karşılaştırılır. Ayrıca öğeler arasındaki yatay ve dikey ilişkilerin fark edilmesi sağlanır **(E3.2, E3.7, KB2.7)**.

Harfler ile sesler; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma unsurları arasındaki bağlantılar ele alınır. "Metinde okuduğumuz ve Türkçede olmayan 'ë' harfini, resimdeki bir nesnenin adında bulabilir miyiz?", "Resimdeki gökyüzü karanlıksa metindeki 'Şev baş' (İyi geceler) ifadesi bu duruma uygun mudur?" gibi sorular üzerinden ilişkiler kurulması sağlanır. Bu süreçte anlamlı bağlantılar kurulması ve metnin derinlemesine incelenmesi desteklenir **(KB2.7, SDB2.2, OB4)**. Metinden hareketle basit çıkarımlar yapılır ve elde edilen bilgiler öğrencilerin kendi sınıf ortamlarıyla ilişkilendirilerek ifade edilir, böylece içerik bireysel olarak içselleştirilir **(E1.5, KB2.11)**.

Sürecin sonunda okuma ve anlamlandırma sürecine ilişkin gözden geçirilen bilgi, deneyim, düşünce ve duygular bireysel olarak ifade edilir. Gönüllü öğrenciler söz alarak metinden anladıklarını paylaşırken diğer öğrenciler dikkatle dinler. Ardından ikili ve küçük grup çalışmalarıyla sesler, sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadeleri kullanılarak karşılıklı paylaşımlar gerçekleştirilir **(SDB2.1, SDB2.2, SDB3.1, D14.1)**. Bu süreçte iletişim kurulması, iş birliği yapılması ve karşılıklı etkileşim içinde bulunulması beklenir **(D16.3, OB5)**.

KUR.6.1.K.

"Merhaba, Başlıyoruz" temasına yönelik konuşma-anlatma süreci; öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla sesler, sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşmaya ilişkin görseller ve kısa ifadeler üzerinden başlatılır **(SDB1.1, E1.1, E1.5)**. Öğrencilerin seslere ilişkin yaşantılarını hatırlamaları, sayıları adlandırmaları, selamlaşma ve vedalaşma unsurlarını ifade etmeleri ve basit yönergeleri fark etmeleri sağlanır. Bu süreçte önceki bilgi ve deneyimlerin etkin hâle getirilmesi ve mevcut içerikle ilişkilendirilmesi hedeflenir **(SDB1.2, OB4, KB2.2)**.

Sesler, sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadelerini içeren kısa konuşma örnekleri ("Bavê min sî û heşt salî ye. (Babam otuz sekiz yaşındadır.)", "Bi xatirê te. (Hoşçakal. / Güle güle.)" gibi) sunulur. Öğrencilerin bu örnekleri dinlemeleri, tekrar etmeleri ve doğru sesletimle taklit etmeleri sağlanır. Böylece model ifadelere aşinalık kazanmaları ve sözlü üretime hazırlık yapmaları desteklenir **(D12.3, E3.2, SDB2.1)**.

Ardından öğrencilerin model konuşmaları taklit ederek benzer ifadeler üretmeleri sağlanır. Öğrenciler "Ez duwazdeh salî me. (Ben on ikin yaşındayım.)", "Ev xwendingeha min e. (Bu benim okulumdur.)", "oxir be (Güle güle)" gibi ifadeleri tekrar ederken "Ben Kurmancca 100'e kadar sayarım.", "Ben kendimi Kurmancca tanıtırım." gibi yönergeleri de kullanır ve bu ifadeleri kendi sınıf ortamlarına göre değiştirerek yeniden kurar **(D12.3, E3.2)**. Böylece taklit yoluyla yeni içerik oluşturulması ve bu içeriklerin bağlama uygun biçimde düzenlenmesi sağlanır **(KB2.11, SDB2.1)**.

Öğrencilere, kendi ailesini veya hayalî bir aileyi tanıtan bir görsel sunum hazırlayacakları performans görevi verilebilir. Sunum sırasında "Ev hevalê / hevala min e (Bu arkadaşım-dır.)" veya "Ev birayê / xwişka min e (Bu kardeşimdir.)" gibi ifadelerle eril (-ê) ve dişil (-a) tamlama yapılarını doğru kullanarak üçüncü şahısları tanıtır. Performans görevi; hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanabilme, yazılı ve / veya anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı ile göreve katılım, çaba ve süreç içindeki ilerleme gibi ölçütleri içeren analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı veya gözlem formu ile değerlendirilebilir. Performans görevi sürecinde öğrencilerin sürece daha aktif katılmalarını desteklemek amacıyla öz veya akran değerlendirme formlarına da yer verilebilir.

Öğrencilerin öğrendikleri dil yapılarını kullanarak yeni ve özgün ifadeler oluşturmaları sağlanır. Öğrencilerden sesler, sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifade eden cümleler kurmaları beklenir **(E3.2, KB2.7)**. Kurulan ifadelerin açık, anlaşılır ve doğru biçimde iletilmesi teşvik edilir. Bu süreçte uygun sözcüklerin seçilmesi, ifadelerin geliştirilmesi ve farklı örneklerle karşılaştırılması desteklenir **(KB2.8, OB1)**. Ayrıca öğrencilerin birbirlerine sorular yönelterek ifadelerini genişletmeleri ve sözlü etkileşim içinde kullanmaları sağlanır **(E3.8, SDB2.2)**. Öğrencilerin hazırlıksız konuşma durumlarında bağlama uygun ifadeleri hızlı ve doğru biçimde seçerek kullanmaları ve hazırlıklı konuşma durumlarında belirledikleri içerikleri düzenleyerek doğal ve anlaşılır biçimde sunmaları desteklenir. Ardından ikili çalışmalar gerçekleştirilir **(E2.2, SDB2.1, SDB2.2, SDB3.1)**. Öğrencilerden biri selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadelerini içeren basit cümleler kurar, diğeri dinler, sorular sorar ve gerektiğinde karşılaştırmalar yapar. Roller değiştirilerek sürecin sürdürülmesi sağlanır. Bu süreçte öğrenilen yapıların farklı bağlamlarda kullanılması, yeniden düzenlenmesi ve sözlü iletişim yoluyla paylaşılması desteklenir **(E2.2, SDB2.1, SDB2.2, SDB3.1, KB2.13)**.

Küçük grup çalışmaları yapılır. Öğrenciler grup içinde selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadelerini içeren bir diyalog kurar; Kurmanccada kullanılan sesleri ve sayıları belirler, bu unsurları sınıflandırır ve ortak bir sözlü sunum hazırlar **(KB2.5, KB2.13, SDB2.2)**. Böylece sınıflandırma ve yapılandırma becerilerinin geliştirilmesi sağlanır **(SDB3.1, D14.1, D16.3)**.

Sürecin sonunda öğrencilerin konuşma etkinliklerine ilişkin düşünce, duygu ve deneyimlerini değerlendirmeleri sağlanır **(D11.1, SDB1.2)**. Öğrencilerden hangi ifadeleri doğru kullandıklarını, hangi noktalarda zorlandıklarını ve kendilerini nasıl geliştirebileceklerini ifade etmeleri beklenir. Bu süreçte yapılan çalışmaların yorumlanması ve anlamlandırılması desteklenir **(SDB1.2, SDB1.3)**. Ardından öğrenciler bu değerlendirmelerini sınıf ortamında paylaşır ve arkadaşlarının görüşlerini dinlerler. İkili ve grup içi paylaşımlar yoluyla karşılıklı geri bildirim verilmesi ve öğrenmenin pekiştirilmesi sağlanır. **(D3.1, D3.2, D3.4, D16.3 SDB2.1, SDB3.1)**.

KUR.6.1.Y.

"Merhaba, Başlıyoruz" temasına yönelik yazma-anlatma süreci, Kurmanccada kullanılan ancak Türkçede kullanılmayan ê, î, q, û, w, x, xw seslerine ilişkin görseller gösterilerek ve kısa ifadeler üzerinde durularak başlatılır **(E1.1, E1.5, E3.2, SDB1.2)**. Öğrencilerin bu görselleri incelemeleri, ses ve sayılara ilişkin bildikleri sözcükleri hatırlamaları; selamlaşma,

tanışma ve vedalaşma ifadelerini ve bunlarla ilgili yönergeleri fark etmeleri ve bu bilgileri basit ifadelerle yazılı olarak ifade etmeleri sağlanır. Ayrıca verilen yazma görevinin ne olduğu, ne yazılacağı ve nasıl yazılacağına genel olarak anlaşılması desteklenir **(OB4, KB2.2)**.

sesler, sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma bildiren ifadeler içeren kısa yazılı model metinler sunulur **(E3.2, SDB2.1)**. Bu metinlerin incelenmesi, yapı ve ifade biçimlerinin fark edilmesi ve model alınarak bu metindekilere benzer ifadelerin yeniden yazılması sağlanır. Böylece modelden yararlanarak yazılı üretime geçiş desteklenir **(E3.2, SDB2.1, OB1)**.

Model metinler temel alınarak yazılı içerik oluşturulması sağlanır. "Navê min Azad e (İsmim Azad'dır.)", "Ez duwazdeh salî me. (Ben on iki yaşındayım.)", "Ez di pola şeşan de dixwînim. (Ben altıncı sınıfta okuyorum.)" gibi ifadelerin yanı sıra "êvar baş (İyi akşamlar)", "bi xatirê we" gibi ifadeler de kullanılarak cümleler yazılır ve bu ifadeler uygun biçimde düzenlenir **(E3.2, SDB2.1)**. Böylece yazma içeriğinin oluşturulması ve geliştirilmesi sağlanır **(KB2.11)**.

Yazma görevinin yapılandırılması sağlanır. Sesler, sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadelerini içeren kısa metinler yazılması beklenir. Yazma sürecinde uygun materyallerin seçilmesi (defter, çalışma kâğıdı vb.), uygun sözcüklerin ve dil yapılarının kullanılması, noktalama işaretlerine dikkat edilmesi ve basit mesajların açık ve anlaşılır biçimde ifade edilmesi desteklenir **(E3.2, KB2.8)**. Ayrıca öğrencilerin hazırlıklı yazma durumlarında içeriklerini planlayarak düzenlemeleri ve hazırlıksız yazma durumlarında bağlama uygun ifadeleri hızlı ve doğru biçimde seçerek kullanmaları sağlanır **(E3.2, KB2.8, OB1)**.

Bu aşamada yazılan metinlerin geliştirilmesi sağlanır. Yazılar yeniden okunur, benzer ve farklı yönler karşılaştırılır, sınıf eşyaları ve ifadeler kategorilere ayrılır ve gerekli düzenlemeler yapılır **(KB2.5, KB2.7, SDB1.2)**.

Yazılı içeriklerin farklı bağlamlarda yeniden düzenlenmesi sağlanır. Yazılan ifadeler değiştirilerek metinler genişletilir. Bu süreçte yazılı bilgilerin yeniden yapılandırılması ve paylaşılması desteklenir **(E2.2, E3.8, KB2.13, SDB2.1)**. Öğrencilerin yazdıkları metinleri arkadaşlarıyla paylaşmaları ve yazılı iletişim kurmaları sağlanır **(SDB2.2)**.

Küçük grup çalışmaları yapılır. Grup içinde yazılan metinler paylaşılır, birlikte gözden geçirilir ve ortak metinler oluşturulur **(SDB2.2, SDB3.1, D14.1)**. Öğrencilerden 0-100 arasındaki sayıları kullanarak Kurmancca bir kantin fiyat listesi hazırlamaları ve bu liste üzerinden basit alışveriş diyalogları oluşturmaları istenir. Etkinlikte sayıların doğru yazılması, telaffuz edilmesi ve alışveriş bağlamında işlevsel biçimde kullanılması sağlanır **(SDB2.2, SDB3.1, D14.1, D16.3)**.

Öğrencilere, 0-100 arası sayıların günlük yaşamdaki işlevselliğini pekiştirmek için bir kantin fiyat listesi oluşturabilecekleri performans görevi verilebilir. Öğrenciler "Nan: 10 lîre. (Ekmek 10 lira.)" veya "Av: 5 lîre. (Su 5 lira.)" gibi örnekler üzerinden sayıları telaffuz ederek basit alışveriş diyalogları kurar. Sayıların onluk sistemdeki (bîst û yek, sî û pênc...) doğru yazımı ve ritmik söylenmesi değerlendirilir. Performans görevi; hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanabilme, yazılı ve / veya sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı ile göreve katılım, çaba ve süreç içindeki ilerleme gibi ölçütleri içeren analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı veya gözlem formu ile değerlendirilebilir. Performans görevi sürecinde öğrencilerin sürece daha aktif katılmalarını desteklemek amacıyla öz veya akran değerlendirme formlarına da yer verilebilir.

Sürecin sonunda yazma süreci ve ürünlerine ilişkin değerlendirme yapılır. Yazılan metinler gözden geçirilerek güçlü yönler ve geliştirilmesi gereken noktalar belirlenir **(E1.4, D3.1, D3.2, D3.4, D14.3)**. Ardından bu değerlendirmeler sınıf ortamında paylaşılır ve karşılıklı geri bildirimlerde bulunulur **(D16.3, SDB1.2, SDB3.1)**.

KUR.6.1.DBS.

"Merhaba, Başlıyoruz" temasına yönelik dil bilgisi seçme-kullanma süreci; sesler, sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma unsurlarını yansıtan görsellerin ve kısa diyalogların sunulmasıyla başlatılır **(E1.1, E1.5, SDB1.2)**. Öğrenciler görselleri inceler, duydukları ifadeleri takip eder ve sınıfça tekrar eder. "Di pola me de bîst û pênc xwendekar hene.

(Sınıfımızda yirmi beş öğrenci vardır.)”, “Merheba navê min Azad e, navê te çi ye? (Merhaba benim Azad’dır, senin adın nedir?)” gibi cümleler birlikte söylenerek içerikle ilk aşinalık oluşturulur. Bu süreçte dil yapılarının kuralları açıklanmadan doğal ve bağlam içinde fark edilmesi sağlanır **(E1.1, E1.5, SDB1.2, OB4)**.

Sesler, sayılar; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma unsurlarını içeren görseller üzerinden eşleştirme etkinliği yapılır. Öğrenciler dinledikleri cümleleri doğru görsellerle eşleştirir, ilgili unsurları işaretler ve hangi ifadenin hangi görsele ait olduğunu sözlü olarak belirtir **(E3.2, E3.8, KB2.2)**. Bu etkinlik sayesinde Kurmancca dil parçaları kuralları bilinmeden fark edilerek ayırt edilir **(KB2.7, OB1)**.

Kısa canlandırmalar veya video kesitleri izlenir. Öğrenciler izledikleri içerikte hangi sesin nerede kullanıldığını, sayıları Kurmancca olarak ifade eden cümleleri ve ifadeleri [“Ez duwazdeh salî me. (Ben on iki yaşımdayım.)”, “Bi xatirê te. (Hoşça kal. / Güle güle.)”, “Ez bi nasîna te kêfxweş bûm. (Tanıştığımıza memnun oldum.)”] belirler ve bu ifadeleri tekrar eder. Sınıf içine getirilen gerçek nesnelerle ilişki kurularak anlam güçlendirilir **(SDB2.1, E3.2, OB4)**.

Aynı yapıya sahip cümleler grup hâlinde tekrar edilir. Öğrenciler sırayla cümleleri sesli olarak söyler, arkadaşlarının tekrarlarını dinler ve birlikte tekrar ederek işitsel farkındalık geliştirir. Bu süreçte benzer dil yapılarının fark edilmesi sağlanır **(SDB2.2)**.

Farklı sesler, sayılar; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadeleri ve yönergeler kullanılarak yeni örnekler oluşturulur. “Tu çend salî yî? (Kaç yaşındasın.)”, “Tu ji ku derê yî? (Nere-lisin?)”, “Navê min Azad e. (Benim adım Azad’dır.)” gibi cümlelerin yanı sıra “Temenê te çend e? (Kaç yaşındasın?)”, “Tu ji ku yî? (Nere-lisin?)”, “Ez Azad im. (Ben Azad’ım.)” gibi ifadeler de kullanılarak aynı dil yapıları farklı bağlamlarda tekrar edilir. Böylece Kurmancca dil parçaları kuralları düşünülmeden otomatik biçimde pekiştirilir **(E3.7, KB2.11)**.

Sınıf içinde hareketli bir etkinlik yapılır. Öğrenciler dolaşarak gördükleri sesleri, sayıları ve arkadaşlarını gösterir ve onların özelliklerini ifade eden cümleler kurar. “Navê wê Delal e. (Onun adı Dela’ldır.)”, “Sê qelemên Hêlînê hene. (Helin’in üç kalemi var.)”, “Di pola me de bîst û sê xwendekar hene. (Sınıfımızda yirmi üç öğrenci var.)” gibi ifadeler gerçek ortamla ilişkilendirilerek kısa, doğal ve anlamlı biçimde tekrar edilir **(SDB2.1)**.

Beden diliyle canlandırma etkinliği uygulanır. Öğrenciler sesleri ve sayı adlarını taklit eder ve onların şekillerini beden hareketleriyle gösterirler. Böylece dil yapıları kuralları bilinmeden fiziksel olarak da içselleştirilir **(SDB2.2, D5.2, D14.3)**.

Konuşma ve hareketin birlikte kullanıldığı oyunlaştırılmış etkinlikler yapılır. Öğrenciler hem cümle kurar hem de aynı anda nesneleri gösterir. Bu süreçte Kurmancca dil parçaları eş zamanlı olarak tekrar edilir ve canlandırılır **(SDB3.1)**.

İkili ve grup çalışmalarıyla süreç tamamlanır. Öğrenciler birbirleriyle selamlaşma, tanışma ve vedalaşma unsurlarını kullanıp, diyaloglar oluşturarak iletişim kurar **(E2.2, SDB2.1, D3.1, D3.2, D3.4, D14.1)**. Kullanılan ifadeler doğal ve akıcı hâle gelir. Bu süreçte öğrenciler öğrendikleri dil yapılarını, kuralları düşünmeden seçerek farklı durumlarda kullanır ve iletişim kurarken tabii biçimde kullanıma sokar **(D16.3, KB2.13, KB2.14)**.

KUR.6.1.SÖS.

“Merhaba, Başlıyoruz” temasına yönelik sözcük seçme-kullanma süreci; sesler, sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşmaya ilişkin hedef sözcüklerin yer aldığı görsellerin ve kısa diyalogların sunulmasıyla başlatılır. Öğrenciler bu içerikleri dinler ve izler, hedef sözcükleri bütünsel olarak duyar ve görür **(E1.1, E2.5, OB4)**.

Sınıfça tekrar etkinliği yapılır. Hedef sözcükler sesli olarak tekrar edilir; “merheba”, “beyanî baş”, “oxir be”, “spas dikim”, “xwendingeh”, “xwendekar”, “çil”, “pêncî”, (Merhaba, günaydın, güle güle, teşekkür ederim, okul, öğrenci, kırk, elli) gibi sözcükler doğru sesletimle söylenir. Bu süreçte sözcüklerin doğal kullanımına aşinalık kazandırılır **(SDB2.1)**.

Görseller üzerinden sözcüklerin kullanımı üzerine çalışmalar yapılır. “Bu hangi sayıdır?”, “Bu hangi sestir?” gibi sorulara hedef sözcüklerle cevap verilmesi sağlanır. Böylece sözcüklerin kullanım bağlamı algılanır **(E3.2, SDB2.1)**.

Sözcüklerin anlamlarını zihinde yapılandırmaya yönelik eşleştirme ve sınıflandırma etkinlikleri uygulanır (**KB2.2, KB2.5**). Sesler, sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma unsurları ve ifadeler doğru sözcüklerle eşleştirilir, benzer özelliklerine göre gruplandırılır ve sözcükler arasında kavramsal ilişkiler kurulur (**KB2.7, OB1**).

Hedef sözcüklerin anlamlarını pekiştirmek amacıyla tekrar ve kullanım çalışmaları yapılır. Aynı sözcükler farklı örnekler içinde kullanılır; sesler ve sayılar gösterilerek adlandırılır ve "xwendingeh", "bîst" (Okul, yirmi) gibi sözcükler çeşitli durumlarda tekrar edilir. Böylece sözcüklerin anlamları bağlam içinde algılanır (**KB2.11**).

Sınıf içinde hareketli etkinlikler uygulanır. Öğrenciler sınıfta dolaşarak etrafa resimleri asılmış sesler ve sayıları adlandırır; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma unsurlarını ifade eden sözcükleri kullanır (**E1.3, SDB2.2**). Sözcüklerin gerçek yaşamla ilişkilendirilmesi ve kendiliğinden, doğal ve tabii bir biçimde kullanılması sağlanır (**E1.3, SDB2.2, OB4**).

İkili ve grup çalışmalarıyla süreç tamamlanır. Öğrenciler birbirlerine sorular sorar, ses ve sayıları tanımlar ve hedef sözcükleri iletişim kurarken kendiliğinden, gerçek ve doğal biçimde kullanır (**E2.2, E2.3, SDB2.1, D14.1**). Bu süreçte sözcüklerin farklı bağlamlarda etkili biçimde kullanıma sokulması desteklenir (**D16.3, KB2.13**).

KUR.6.1.SES.

"Merhaba, Başlıyoruz" temasına yönelik sesletim seçme-kullanma süreci; sınıfa sesler, sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma unsurlarını yansıtan görsellerin getirilmesiyle başlatılır. Görseller incelenirken kısa diyaloglar dinletilir (**E1.1, E1.5, E3.2, SDB1.2**). Dinleme sırasında duyulan sözcüklere dikkat edilmesi ve özellikle tekrar eden seslerin fark edilmesi sağlanır. Dinleme sonrasında duyulan sözcükler sınıfça tekrar edilir ve hangi seslerin duyulduğu belirlenir (**OB1, OB4, KB2.2**).

Sınıfça tekrar etkinliği yapılır. Sözcükler önce toplu ardından bireysel olarak tekrar edilir. "X", "sê" "çil", "pêncî", "merheba", "bi xatirê te", "oxir be" (X, üç, kırk, elli, merhaba, hoşça kal, güle güle) gibi ses ve sözcükler doğru sesletimle ifade edilir ve işitsel doğruluk pekiştirilir (**E1.3, E3.2, SDB2.1**).

Farklı cümlelerin yer aldığı dinleme etkinliği uygulanır. Aynı sesleri içeren sözcükler farklı cümleler içinde dinlenir (**E3.2, E3.8, KB2.10**). Dinleme sonrasında duyulan sözcükler ve tekrar eden sesler belirlenir. Benzer sesler karşılaştırılır ve aralarındaki farklar ortaya konur (**KB2.11, KB2.16**).

Sınıf içinde uygulama etkinliği yapılır. Sınıfa getirilen görseller veya nesneler gösterilerek doğru sesletimle adlandırılır. Öğrenciler gördükleri nesneleri kendiliğinden seçerek doğru ve doğal biçimde ifade eder, yanlış sesletimler fark edilerek doğru biçimi tekrar edilir (**SDB2.2, SDB2.3, SDB3.1, D3.4**). Bu süreçte öğrencilerin sesleri gerçek ve tabii bir biçimde kullanmaları desteklenir (**D16.3, KB2.7**).

Ses gruplama etkinliği uygulanır. Benzer sesleri içeren sözcükler bir araya getirilir ve farklı sesler ayırt edilerek gruplandırılır. Bu süreçte öğrencilerin ses farkındalıkları güçlendirilir (**E3.2, KB2.5, KB2.13**).

İkili ve grup çalışmaları yapılır. Öğrenciler birbirlerine sesler, sayılar; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadelerini (kullanım yerleri gibi) doğru sesletimle ifade eder (**E2.2, E3.8, SDB2.1, SDB3.1**). Öğrencilerin hedef sesleri iletişim sırasında kendiliğinden doğru, gerçek ve tabii bir biçimde kullanmaları sağlanır. Etkinlik sonunda yapılan konuşmalar değerlendirilir ve sesletim doğruluğu üzerine geri bildirim verilir (**D3.2, D3.4, D14.1, D16.3, KB2.14**).

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

1. Etkinlik: Kimlik Kartı Tasarımı

Öğrenciler; isim, yaş ve memleket bilgilerinin yer aldığı renkli birer "Tanıtım Kartı" hazırlar. Sınıf içinde dolaşarak birbirlerine "Navê te çi ye? (Adın nedir?) ve "Tu çend salî yî?" gibi sorular sorabilirler ve aldıkları cevaplara göre arkadaşlarının kartlarındaki bilgileri not

2. Etkinlik: Kelime ve Sayı Tombalas

Öğrenciler, öğrendikleri kelimelerden ve sayılardan oluşan kendi tombala kartlarını oluşturabilirler. Torbadan çekilen Kurmancca sayıları veya içinde özel seslerin geçtiği kelimeleri kartlarında bulmaya çalışırken, çıkan her kelimeyi kısa bir cümle içinde kullanarak pekiştirebilirler.

3. Etkinlik: Sınıf Pazarı

Öğrenciler, sınıfa getirdikleri çeşitli eşyalara 100'e kadar olan sayılarla fiyat etiketleri hazırlayabilirler. Alışveriş simülasyonu yaparak "Ev çend e?" (Bu ne kadar?) sorusu ve temel nezaket kalıplarıyla (spas, kerem bike) karşılıklı pratik yapabilirler.

Destekleme

1. Etkinlik: Sözcük ve Görsel Eşleştirme

Öğrencilere sesler (özellikle i-î, u-û gibi ayırt edici harfler), 100'e kadar olan sayı adları, selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ile ilgili ifadeler ["sê", "çar", "ez", "tu", "hûn" (üç, dört, beş, sen siz)] ve bunlara karşılık gelen görseller (sayı kartları, el sıkışan insanlar, vedalaşan çocuklar vb.) karışık olarak verilebilir. Öğrenciler, kelime kartlarını ilgili görsellerle doğru şekilde eşleştirerek hem Kurmanccaya özgü seslerin yazılışlarını pekiştirir hem de temel iletişim ifadelerini tanıyıp anlamlandırabilirler.

2. Etkinlik: Cümle Tamamlama

Öğrencilere; Kurmanccaya özgü seslerin kullanımını, 100'e kadar olan sayı adlarını, selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadelerini içeren yarım bırakılmış cümleler sunulabilir. Örneğin "Navê min Mustafa ye, navê te... ? (Benim adım Mustafa'dır, senin adın ...?)", "Ez ... salî me. (Ben ... yaşıyorum.)", "Ev ... ye. (Bu ...'dur.)" gibi boşluklar içeren yapılar verilebilir. Öğrenciler, kelime dağarcıklarındaki en temel ve tanıdık ifadeleri kullanarak bu yarım cümleleri tamamlayabilir. Bu etkinlik, öğrencilerin kelime ve ek yapılarını cümle bağlamında doğru bir şekilde yerleştirmelerini ve yazma pratiği kazanmalarını sağlar.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. TEMA: OKULUM VE ÇEVREM (XWENDİNGEH Û JÎNGEHA MÎN)**Alt Temalar: Okul ve Çevre (Xwendîngêh û Jîngêh), İş ve Meslekler (Kar û Pîşe)
Aile (Malbat)**

Bu temada öğrencilerin; temel iletişim becerilerini bir üst seviyeye taşıyarak okulun fiziksel alanlarını tanıırken bu alanlardaki sosyal etkileşimlerini Kurmancca olarak zenginleştirmeleri hedeflenmektedir. Okulun kütüphane, sınıf, öğretmenler odası gibi bölümlerini sadece isimlendirmekle kalmayıp buralarda yapılan eylemler, ders adlarını ifade edebilecek düzeye gelmeleri beklenmektedir. Sınıf içinde kullanılan araç gereci artık sadece birer nesne olarak değil basit betimlemelerle tanıtabilen öğrenciler, arkadaşlarıyla kurdukları diyaloglarda nezaket ifadelerini kullanarak okul ortamında kendilerini ifade etme özgüveni kazanmaları amaçlanmaktadır.

Öğrenciler; yaşadıkları çevreyi il, ilçe, mahalle veya yön ifadeleriyle tanımaları; evin bölümlerini ve eşyalarını temel nitelikleriyle betimleyerek mekânsal aidiyet kurmaları beklenmektedir. Aile bireylerini sıfatlar, meslekler ve yaptıkları işlerle detaylandırarak tanımaları, yakın çevrelerindeki bitki ve hayvanları Kurmancca isimlendirip doğadaki yerlerini kavramaları; dili sınıf dışındaki canlılarla betimleyici bağlar kurarak kullanmaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 18

ALAN BECERİLERİ YDAB1. Dinleme / İzleme-Anlamlandırma,
YDAB2. Okuma-Anlamlandırma,
YDAB3. Konuşma-Anlatma,
YDAB4. Yazma-Anlatma,
YDDB1. Dil Bilgisi Seçme-Kullanma, YDDB2. Sözcük Seçme-Kullanma,
YDDB3. Sesletim Seçme-Kullanma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.3. Azim ve Kararlılık, E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik),
E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E2.2. Sorumluluk, E3.1. Muhakeme,
E3.2. Odaklanma, E3.7. Sistematiklik, E3.8. Soru Sorma

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme),
SDB1.3. Kendine Uyarılama (Öz Yansıtma), SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği,
SDB3.1. Uyum

Değerler D3. Çalışkanlık, D5. Duyarlılık, D6. Dürüstlük, D11. Özgürlük, D12. Sabır, D14. Saygı, D16. Sorumluluk, D17. Tasarruf, D20. Yardımseverlik

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI

İLİŞKİLER Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri, Sosyal Bilgiler, İngilizce, Görsel Sanatlar, Müzik, Beden Eğitimi ve Spor, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım

BECERİLER ARASI

İLİŞKİLER KB2.2. Gözlemlleme, KB2.5. Sınıflandırma, KB2.7. Karşılaştırma, KB2.8. Sorgulama, KB2.10. Çıkarım Yapma, KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme, KB2.12. Mevcut Bilgiye / Veriye Dayalı Tahmin Etme, KB2.13. Yapılandırma, KB2.14. Yorumlama, KB2.15. Yansıtma, KB2.16. Muhakeme (Akıl Yürütme), KB2.20. Sentezleme

6. sınıf temaları, bütüncül yaklaşıma göre yapılandırılmıştır.

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

- KUR.6.2.D. "Okulum ve Çevrem" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri dinleyebilme / izleyebilme-anlamlandırabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek dinleme / izlemeye hazırlık yapar.*
 - b) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.*
 - c) *Temayı, temel ayrıntılar ve ipuçlarından hareketle anlamlandırır.*
 - ç) *Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- KUR.6.2.O. "Okulum ve Çevrem" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri okuyabilme-anlamlandırabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek okumaya hazırlık yapar.*
 - b) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.*
 - c) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak anlamlandırır.*
 - ç) *Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- KUR.6.2.K. "Okulum ve Çevrem" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle konuşabilme-anlatabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek konuşmaya hazırlık yapar.*
 - b) *Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını gözlemleyerek taklit eder ve tekrarlar.*
 - c) *Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak taklit yoluyla sözlü içerik oluşturur.*
 - ç) *Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak konuşmanın içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.*
 - d) *Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak sözlü içeriği yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.*
 - e) *Temaya ilişkin konuşma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- KUR.6.2.Y. "Okulum ve Çevrem" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle yazabilme-anlatabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgilerini ve deneyimlerini harekete geçirerek yazmaya hazırlık yapar.*
 - b) *Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını inceleyerek modelden kopyalar.*
 - c) *Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak yazılı içerik oluşturur.*
 - ç) *Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.*
 - d) *Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.*
 - e) *Temaya ilişkin yazma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- KUR.6.2.DBS. "Okulum ve Çevrem" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun dil bilgisi seçebilme-kullanabilme**
- Temaya uygun dil bilgisi yapılarını seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.*

KUR.6.2.SÖS. "Okulum ve Çevrem" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeler uygun sözcük seçebilme-kullanabilme

Temaya uygun sözcükleri seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanılır.

KUR.6.2.SES. "Okulum ve Çevrem" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeler uygun sesletimi seçebilme-kullanabilme

Temaya uygun sesletimi seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanılır.

İÇERİK ÇERÇEVESİ Tema: Okulum ve Çevrem (Xwendengeh û Jîngeha Min)

Alt Temalar:

1. Okul ve Çevre (Xwendengeh û Jîngeh)
2. Aile (Malbat)
3. İş ve Meslekler (Kar û Pîşe)

İşlevsel Cümle Yapıları

1. Selamlaşma - Gündelik Dil Kalıpları - Meslek İfadeleri

Gün içindeki Zaman Dilimlerine Uygun Kalıplar: "Merhaba, Roj baş, Beyanî baş, Êvar baş, Şev baş"

Hâl-Hatır Sorma Kalıpları: "Tu çawa yî? - Ez baş im, spas dikim, tu çawa yî? - Ez jî baş im."

Nezakete Bildiren Söz Kalıpları: "Ser çavan, kerem bike."

Vedalaşma Bildiren Söz Kalıpları: "Bi xatirê te. Oxir be!" vs.

Meslekleri Tanıtım Kalıpları: "Ew mamoste ye û dersê dide zarokan. Bijîşk nexweşan derman dikan."

2. Basit Soru-Cevap Cümleleri

Nesneyi ve Kişiyi Tanımlama: "Ev çi ye? Ew kî ye? Ew hevalê / hevala min e."

Aidiyet ve Kimlik: "Navê wî / wê çi ye? Navê wî / wê êlîn e. Tu li ku dijî? Ez li Taxa Tenduristîyê dijîm."

Okul Hayatına Dair Detaylar: "Tu di kîjan polê de yî? Ez di pola 6 / Ayê de me. Saet çend e? Saet neh e."

3. Tanımlama ve Betimleme Cümleleri

Eşyayı Sadece Göstermekle Kalmayıp Nitelemek: Ew sarinc li pêjgehê ye. Ev jûra me ya rûniştinê ye."

4. Duygu ve Durum Bildiren Cümleler

Öğrencinin Kendi İç Dünyasını İfade Etmesi: "Ez îro pir kêfxweş im. Ew hevalê min pir ye. Ez ji dursa muzîkê pir hez dikim."

Hedef Dil Bilgisi Yapıları

1. Kişi Zamirleri: Yalın kişi zamirleri "Ez, tu, ew, em, hûn, ew"; bükümlü kişi zamirleri "Min, te, wî / wê. me, we, wan"; "xwe / kendi" dönüşlülük zamiri ayrımını yapar.

2. Temel Fiil Çekimleri: Şimdiki / geniş zamanın sürekliliği "Ez dixwînim.", gelecek zamanın planı "Ez ê bixwînim." ve geçmiş zamanlılık "Min xwend." gibi fiilleri okul ve ev hayatında kullanır.

3. Yardımcı Fiillerle Kapasite Oluşturma: "İstek", "yeterlilik" ve "gereklilik" bildiren yapılar Ez "dixwazim" fêr bibim., Ez "dikarim" pêûsê bidim te., "Divê" em dersên xwe bixwînin.

4. "Bûn" (Olmak) Fiili ile Kimlik İnşası: Mesleki ve statüsel tanımlar "Ez xwendekar im. Ew mamoste ye. Bavê min cotkar e."

5. Olumluluk ve Olumsuzluk Bildiren Cümleler: Varlığı ve yokluğu ifade etme "Li vir pirtûkxane heye."

İzafe ve Sahiplik Sistemi

6. Erillik-Dişillik Ayrımı: "Kekê min (Eril), Eta min (Dişil), Hevalên min (Çoğul)."

7. İsim Tamlamalarının Akıcılığı: "Dengê mamoste, deriyê polê."

8. Niteleyici Sıfatlar: Renk, boyut ve özellik katma ; "darên bilind, baxçeyê fireh, deh pêûs."

Sesletim, Tonlama ve Yazım İlişkisi**1. Temel Ünlü ve Ünsüz Sesler**

Ünlülerin Doğru Telaffuzu: a, e, ê, î, î, o, u, û

Ünsüzlerin Doğru Telaffuzu: b, c, ç, d, f, g, h, j, k, l, m, n, p, q, r, s, ş, t, v, w, x, y, z

2. Farklı Seslerin Sesletimi ve Telaffuzu: Türkçede bulunmayan sesler (ê, î, û, q, w, x, xw); tema kapsamındaki "xwendingeh, pirtûkxane, pêjgeh, bijîşk, xwişk, qijik, werziş" gibi kelimelerle çalışılır. Bu seslerin doğru çıkarımı için dinleme-tekrar ve tekerleme egzersizleri yapılır.

3. Fonetik Yakınlık: Sesletimi birbiriyle karıştırılmaya müsait olan "e-ê, v-w, k-q, i-î, u-û, h-x" gibi harflerin doğru okunması için "ev-ew, ker-kêr, kelem-qalem, pir-pîr, tu-tû, hal-xal" gibi sözcüklerle çalışılır ve bu doğrultuda söz konusu sözcüklerle okuma-dinleme-görme (görsel kodlama ve renklendirmelerle destekleme) egzersizleri gerçekleştirilir.

4. Fonetik Farkındalık: Kurmancca alfabesine özgü ünlü (ê, î, û) ve ünsüz (q, w, x) seslerinin, özellikle tema kelimeleri olan "xwendingeh, xanî, pêjgeh, qijik, şaneşîn, wêne" üzerinden telaffuz ve yazım uyumunun kavratılması.

5. Anlamı Değiştiren Tonlama: Soru sorarken yükselen ses, onaylarken inen ses tonu. Duyguyu sese bindirme çalışmaları "Ma tu hatî? (Şaşkınlık / Soru), Belê! (Kararlılık / Onaylama)."

6. Taklit ve Otomatikleştirme: Dilin doğal bir refleks hâline gelmesi için tekerlemeler, ritmik tekrarlar ve rol yapma (drama) tekniklerinin kullanılması.

7. Sesletim ve Yazım ilişkisi: Öğrencilerin, tema kapsamında öğrendikleri kelimeleri (ajel, pêjgeh, jûr, qijik, wêne, xanî, xwendingeh vs.) doğru okuyup yazarken ses-harf ilişkisini fark etmeleri sağlanır. Telaffuz ile yazım arasındaki uyum üzerinde durularak okuma ve yazma becerileri geliştirilir.

8. Kavram-Nesne-Mekân Eşleşmesi: Zihinsel haritalama; öğrencinin bir kelimeyi duyduğunda (paldank / koltuk) onu hem görseliyle (koltuk) hem de mekânıyla (jûra rûniştinê / oturma odası) anında eşleştirebilme becerisi.

Yakın çevre, dili doğal yaşam bağlamında deneyimleme, somuttan soyuta, yakından uzağa ve hayatilik ilkeleri doğrultusunda öğrenmeyi anlamlı ve kalıcı kılma alanıdır. Aile, okul, sosyal çevre ve çalışma yaşamına dair söz varlığının işlevsel kullanımı, dört temel dil becerisini bütüncül biçimde desteklerken bireyin çevresini anlamlandırmasını, aidiyet ve sorumluluk bilinci kazanmasını ve kültürel kimliğiyle sürdürülebilir bağlar kurmasını sağlar.

İlkeler Öğrenme-öğretme süreci, yakından uzağa, somuttan soyuta ve bilinenden bilinmeyene ilkeleri doğrultusunda öğrencinin önceki deneyimlerini odağa alan öğrenci merkezli bir anlayış benimsenmelidir. Dil öğreniminde hayatilik, işlevsellik, açıklık ve yaparak-yaşayarak öğrenme prensipleri çerçevesinde yapılandırılan yaşantılar; dört temel dil becerisini transfer edilebilir kılarak bireyin sosyalleşmesini, çevresiyle etkileşim kurmasını ve kültürel kimliğiyle sürdürülebilir bağlar oluşturmaya sağlanabilir.

Anahtar Kavramlar adres, ağaç aile bireyleri, aile, araç gereç, arkadaş, çevre, ders, doğa, eşya, ev, hayvan, iş, kütüphane, mahalle, meslek, selamlaşma, sınıf, yaşam alanı

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Dinleme / izleme-anlamlandırma ve okuma-anlamlandırma becerilerine ait öğrenme çıktılarına ulaşıp ulaşılmadığını belirlemek amacıyla öz bildirim çalışmaları yaptırılabilir. Öğrencilerin akıcı ve doğru okuma becerilerindeki gelişimi; gelişim çizelgeleri ve gözlem formları ile izlenebilir ve öğrencilere düzenli geri bildirim verilebilir. Öğrencilerin dinleyecekleri / izleyecekleri veya okuyacakları metnin içeriğine yönelik tahminde bulunabilmelerini desteklemek amacıyla sözcük ilişkilendirme ve kelime kümeleme etkinlikleri ile zihin haritaları kullanılabilir.

Konuşma-anlatma becerilerine ait öğrenme çıktılarının değerlendirilmesinde kısa konuşma uygulamaları, diyalog çalışmaları, canlandırma etkinlikleri ve çeşitli performans görevleri uygulanabilir. Bu süreçte öğretmen, gözlem formları ve kontrol listeleri kullanarak öğrencinin gelişimini izleyebilir. Konuşma ve yazma becerilerine yönelik çalışmalar sırasında öğrencilerin düşüncelerini yapılandırmalarını desteklemek amacıyla kavram haritaları, zihin haritaları ve çalışma kâğıtları kullanılabilir.

Yazma-anlatma becerilerinin değerlendirilmesinde kısa yazma çalışmaları, cümle ve paragraf yazma etkinlikleri ile öğrenme günlüğü ve yansıtıcı günlükler kullanılabilir. Yazılı üretim sürecinde, öğrencilerin kendi tahminlerinden yararlanabilmeleri için eşleştirme ve kavram ilişkilendirme görevleri uygulanabilir.

Öğrencilerin öğrenme süreçlerine aktif katılımını sağlamak amacıyla akran değerlendirme formları kullanılabilir. Öğrenme çıktıları ayrıca dijital üretimler (poster, video, ses kaydı), öğrenme duvarı veya bülten panosu çalışmaları vb. ürün temelli etkinlikler aracılığıyla da değerlendirilebilir. Yapılan tüm üretim görevleri ve etkinlikler sonunda öğrencilerin performansı analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarları kullanılarak değerlendirilebilir ve öğrencilere yapıcı geri bildirimler verilebilir.

Destek becerilerine ait öğrenme çıktılarına ulaşıp ulaşılmadığını ölçmek için öğrencilere temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanabilme çalışmaları ve uygun diğer çalışmalar yaptırılabilir.

1. Performans Görevi: İş ve Meslekler (Kar û Pîşe)

Bu performansta gönüllü öğrenciler, sırayla tahtaya çıkıp derste görmüş oldukları mesleğin adını söylemeden özelliklerini birkaç cümleyle dile getirerek diğer öğrencilerden adını tahmin etmelerini isteyebilirler. Etkinlik şöyle başlayabilir:

İlk gönüllü öğrenci tahtaya çıkarak

–“Ez li dikan yan jî li bazarê dixebitim. Ez sêv, hirmî û tirî difroşim. Gelo, ez kî me?” (Ben dükkân veya pazarlarda çalışıyorum. Ben elma, armut ve üzüm satıyorum. Ben kimim acaba?) diye sınıfa soru sorar ve sınıfta ilk parmağını kaldıran öğrenciye söz hakkı verebilir.

Parmağını kaldıran ilk öğrenci

–“Tu mêwefiroş î.” (Sen manavsın.) diyerek doğru cevabı verebilir.

İkinci gönüllü öğrenci tahtaya çıkabilir

–“Ez li nexweşxaneyê dixebitim. Ez nexweşan derman dikim. Gelo, ez kî me.” (Ben hastahane çalışıyorum. Ben hastaları tedavi ediyorum. Ben kimim acaba?) diye sınıfa sorar ve ilk parmağını kaldıran öğrenciye söz hakkı verebilir.

Parmağını kaldıran ilk öğrenci

–“Tu bijîşk î.” (Sen doktorsun.) cevabını verebilir.

2. Performans Görevi: Okul ve Çevre (Xwendîngeh û Jîngeh)

Sınıfta gönüllü bir öğrenci, bir A4 kâğıdını dörde böler, her bölmede temayla ilgili bir resim çizer ve resimlerin altına sadece bir cümle yazar. 1. kareye "sınıfın veya bir okul eşyası"nın resmini (bir kalem olabilir) çizer. Resmin altına da şu cümleyi yazar: "Ev pê nûsa min e û rengê wê sor e." (Bu benim kalemdir ve rengi kırmızıdır.) 2. kareye bir "aile bireyi"nin resmini (bir anne olabilir) çizer ve resmin altına şu cümleyi yazar: "Ev dêya min e, ew mamoste ye" (Bu benim annemdir, o öğretmendir). 3. kareye, bir "hayvan" ve bir "bitki" resmi (kuş ve ağaç olabilir) çizer. Resmin altına şu cümleyi yazar: "Çivîk, li ser darê ye" (Kuş ağaçtadır). 4. kareye, "evin bir bölümü"nü resmini (mutfak olabilir) çizer. Resmin altına şu cümleyi yazar: "Pêjgeha me pir mezin e" (Mutfagımız çok büyüktür.) Daha sonra öğrenci elindeki kâğıdı kaldırarak kâğıttakileri şu cümlelerle sunar: -Silav hevalino! Navê min Azad e. Ez di pola 6 / Ayê da me. Ev pê nûsa min a sor e. Ev dêya min e û ew mamoste ye. Pêjgeha me pir mezin e. Di jîngeha me de dar û çivîk jî hene. Ez spasîya we dikim! İçeriğe uygun olarak seçilecek performans görevleri; hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanabilme, yazılı ve / veya sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı ile göreve katılım, çaba ve süreç içindeki ilerleme gibi ölçütleri içeren analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı veya gözlem formu ile değerlendirilebilir. Performans görevleri sürecinde öğrencilerin sürece daha aktif katılmalarını desteklemek amacıyla öz veya akran değerlendirme formlarına da yer verilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Bu temada öğrencilerin; kendilerini ve yakın çevrelerindeki bireyleri tanıtmaya, aile bireyleri hakkında temel bilgileri ifade etme ve günlük iletişimde kullanılan temel ifadeleri anlama ve kullanma konusunda önceki öğrenmelerden kaynaklanan bir hazır bulunuşluğa sahip oldukları; dilin yalnızca teknik kurallar bütünü olmayıp sosyal ve kültürel bağlamda bireylerin kendilerini ifade etmelerinde önemli bir araç olduğuna ilişkin farkındalık geliştirdikleri kabul edilmektedir. Ancak öğrencilerin bir kısmının okul, çevre, meslekler ve okul eşyaları gibi yaşam alanlarına dair bazı sözcükleri bilseler de bu kavramları Kurmancca olarak adlandırma, doğru telaffuz etme ve yazılı / sözlü anlatımda kullanma konusunda dil yeterliliğine tam sahip olmadıkları kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreci

Bu süreçte öğrencilerin "Okulum ve Çevrem" teması kapsamındaki temel kavramlara ve günlük yaşam diline hâkimiyetini ölçmek amacıyla "Çevrenizde hangi canlılar var bunların Kurmancca adları nedir?", "Okulunuzun ve evinizin adresini tam olarak söyleyebilir misiniz?", "Sınıfınızdaki eşyaları ve çevrenizde gördüğünüz nesneleri Kurmancca adlandırabiliyor musunuz?", "Günlük hayatta karşılaştığınız kişileri, ailenizi ve onların iş ve mesleklerini söyleyebilir misiniz?" gibi sorularla öğrencilerin ön bilgileri yoklanabilir. Böylece öğrencilerin okul ortamı, yakın çevre ve sosyal etkileşim alanlarına dair hangi düzeyde kelime bilgisine sahip oldukları, kendilerini ve çevrelerini tanıtmaya konusundaki yeterlilikleri belirlenerek dil düzeyleri hakkında bilgi sahibi olunmaya çalışılabilir. Öğrencilerin hazır bulunuşluk seviyelerinin belirlenmesinde gelişim çizelgeleri, gözlem formları, kontrol listeleri vb. ölçme ve değerlendirme araçları da kullanılabilir. Bu aşamadan sonra elde edilen veriler ışığında yeni öğrenilecek konular ile mevcut bilgiler arasında bağ kurularak öğretim sürecine geçiş yapılabilir.

Köprü Kurma Öğrencilerin bu temada öğrenecekleri ile ön öğrenmelerde Türkçe ve Kurmancca derslerinde edindikleri bilgilerin bağlantısı kurulabilir. Daha önce öğrendikleri okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini tanıtan ifadeler ile bu temada "Ev bavê min e û mamoste ye. (Bu benim babamdır.)", "Em bi pêûsê nivîsîn dinivîsîn û bi jêbirê çewtîyên xwe jê dibîn (Biz kalemlerle yazar ve hatalarımızı silgiyle sileriz.)", "Di pola me de bîst rûniştekan û du nexşe hene. (Sınıfımızda yirmi öğrenci ve iki harita vardır.)" gibi ifadeler arasında benzerlikler üzerinde durulabilir. Aynı zamanda öğrenciler, günlük hayatta ve ev ortamında kullandıkları veya tanık oldukları söz konusu okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini tanıtan ifadelerle bu temada öğrenecekleri arasında ilişki kurabilirler.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

KUR.6.2.D.

"Okulum ve Çevrem" temasına yönelik dinleme / izleme-anlamlandırma süreci; öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini yansıtan görseller üzerinden başlatılır (**E1.1, E1.4, E1.5, E3.2, SDB3.1**). Görseller incelenerek "Baban ve annen ne iş yapıyor?", "Sınıfınızda hangi araç gereci kullanırsınız?" gibi sorulara yönelik düşünceler oluşturulur ve öğrencilerin kendi sınıf yaşantılarından örnekler vermeleri sağlanır (**D3.4, D14.1, OB4**) Bu süreçte önceki bilgi ve deneyimlerin harekete geçirilmesi, görsellerdeki unsurlar ile yaşantılar arasında temel ilişkilerin fark edilmesi ve mevcut içerik hakkında tahminlerde bulunulması sağlanır (**KB2.2, KB2.10, KB2.11**).

Kısa bir ses kaydı, video veya diyalogdan kesitler sunularak içerikte yer alan okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini tanıtan temalar hakkında tahminlerde bulunulması sağlanır. Görsel ve işitsel ipuçları birlikte değerlendirilerek içerik hakkında çıkarımlar yapılır (**SDB2.1, SDB2.2, D14.1, OB2**).

"Okulum ve Çevrem" temasına uygun dinleme / izleme metni kesintisiz olarak sunulur. Bu metinde okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini tanıtan ifadeler yer alır (**D3.1, D3.4, SDB1.2**). Bu aşamada içeriğin genel anlamının kavranması, konusunun algılanması, temel unsurların, yönergelerin ve ayrıntıların tanınması beklenir. Böylece bütüncül içerikteki temel bileşenlerin fark edilmesi sağlanır (**E2.2, OB1, KB2.2, KB2.10**).

Dinleme sonrasında içerikte geçen okul-çevre, iş-meslek ve aile bireyleri ile ilgili tanıtıcı ifadeler; görseller, kartlar ve dijital materyaller aracılığıyla yeniden ele alınır. Bu unsurlar eşleştirme, işaretleme ve sınıflandırma etkinlikleriyle ayırt edilir; benzerlik ve farklılıklar belirlenir. Başlangıçta yapılan tahminler tekrar gözden geçirilir ve dinlenen içerikle karşılaştırılır, tahminlerin doğruluğu kontrol edilir ve gerekçelendirir (**KB2.5, KB2.7, KB2.11, KB2.12, OB2**). İçerikte yer alan unsurların bütün içinde konumlandırılması ve sınıflandırılması sağlanır (**OB4, SDB2.1, E3.1, E3.2**). İçerikteki bilgiler tablo veya şemalar üzerinde yapılandırılarak yatay ve dikey ilişkiler görünür hâle getirilir (**KB2.13, OB1**).

Okul-çevre, iş-meslek ve aile bireyleri alt temaları kategorilere ayrılır; "ailem", "okulumuz", "çevremizdeki canlılar" ve "iş-meslek" ilişkileri üzerinden anlamlı bağlantılar kurulur. Dinlenen metinler öğrencilerin kendi yaşantılarıyla ilişkilendirilerek içerik bireysel olarak içselleştirilir (**SDB1.2, SDB1.3, SDB3.1, OB1**). Bu süreçte dikkatlerini içerik üzerinde yoğunlaştırmaları, öğrenmeye istekle katılmaları ve yeni duruma uyum sağlamaları desteklenir. Öğrencilerden, derste öğrenilen mesleklerden birini adını söylemeden çalışma yeri ve yaptığı işlerle ilgili birkaç Kurmancca cümleyle tanıtmaları ve arkadaşlarının mesleği tahmin etmelerini sağlamaları istenir. Etkinlikte öğrencilerin meslek adlarını, ilgili sözcük ve cümle yapılarını bağlama uygun kullanmaları; dinleme, konuşma ve tahmin yoluyla iletişim becerilerini geliştirmeleri desteklenir (**E1.4, E3.2, SDB2.1, SDB2.2, SDB3.1**).

Sürecin sonunda, dinleme etkinliğine ilişkin gözlem, anlayış ve düşünceler bireysel olarak değerlendirilerek sınıfla paylaşılır. Gönüllü öğrenciler söz alarak anladıklarını ifade ederken diğer öğrenciler onları dikkatle dinler (**E1.3, E2.2, E3.7, SDB2.1, SDB2.2**). Ardından ikili ve küçük grup çalışmalarıyla karşılıklı olarak bilgi, düşünce ve deneyimler paylaşılır; okul-çevre, iş-meslek ve aile bireyleri ile ilgili basit ifadeler kullanılır (**D12.3, D16.3, KB2.15, KB2.20**).

KUR.6.2.O.

“Okulum ve Çevrem” temasına yönelik okuma-anlamlandırma süreci; öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla okul-çevre, iş-meslek ve aile bireyleri ile ilgili ifadeleri içeren kısa metinler ve görseller üzerinden başlatılır (**E1.1, E1.5, SDB1.2**). Görseller ve metin parçaları incelenerek “Bu metin ne hakkında olabilir?”, “Bu sınıf araç gerecinin adlarını biliyor musunuz ve ne işe yararlar?”, “Bunlar hangi mesleklerdir ve bunların Kurmancca adları nedir?”, “Hangi aile bireyleri burada yer alıyor?” gibi sorulara yönelik tahminlerde bulunulması sağlanır. Önceki bilgi ve deneyimlerin harekete geçirilmesi, iş ve mesleklerin adlandırılması ve mevcut içerikle önceki bilgiler arasında ilişkilerin kurulması desteklenir (**D14.1, OB1, OB4, KB2.2**). Sunulan yazılı ve görsel ipuçları aracılığıyla içerik ile önceki bilgi ve deneyimler arasında bağ kurulması sağlanır ve metnin konusu hakkında tahminlerde bulunulur (**SDB2.1, OB4, KB2.2**).

Okuma içeriğine ait başlık, görsel ve anahtar ifadeler incelenir. Bu ipuçlarına dayanarak metnin konusu, metinde yer alabilecek okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini tanıtan ifadeler hakkında tahminlerde bulunulması sağlanır. Öğrencilerin görsel ve yazılı ipuçlarından yararlanarak içeriği genel olarak algılamaları desteklenir (**E3.8, SDB2.1, KB2.11, OB1**).

Metin sessiz olarak okunur. Okuma sürecinde içeriğin genel anlamının bütüncül olarak kavranması; metinde geçen okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini tanıtan ifadelerin kullanım yerlerinin fark edilmesi beklenir (**E3.2, E2.2, SDB2.2, OB1**).

Ayrıca metin içerisindeki ayrıntıların belirlenmesi sağlanır. Böylece içeriğin konusu genel olarak algılanır ve temel bileşenler tanınır (**E3.2, E2.2, SDB2.2, D3.1, D3.4**).

Okuma sonrasında metinde yer alan okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini tanıtan ifadeler; görseller ve bilgi kartlarıyla yeniden ele alınır. Bu unsurlar eşleştirme ve işaretleme etkinlikleriyle tanınır ve ayırt edilir; “Bu sınıf araç gerecini niçin ve ne zaman kullanırsınız?”, “Buzdolabı, bulaşık makinası ve fırın nerede bulunur?”, “Hastaları kim ve nerede tedavi eder?” gibi sorular üzerinden içerik somutlaştırılır (**SDB2.1, OB4, KB2.2**). Başlangıçta yapılan tahminler tekrar gözden geçirilir ve metinle karşılaştırılarak doğruluğu kontrol edilir; doğru ve yanlış tahminler gerekçeleriyle ifade edilir (**E2.2, E3.1, SDB1.2, KB2.11, KB2.12**).

Metinde yer alan öğeler tablo, şema veya görsel düzenleyiciler aracılığıyla yapılandırılır. Okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini tanıtan ifadeler belirli bir düzen içinde yerleştirilerek bu unsurlar arasındaki bağlantılar açık biçimde ortaya konur (**KB2.5, KB2.13, OB2, OB4**). Bu unsurlar kategoriler hâlinde sınıflandırılır, benzerlik ve farklılık açısından karşılaştırılır. Ayrıca öğeler arasındaki yatay ve dikey ilişkilerin fark edilmesi sağlanır (**E3.2, E3.7, KB2.7**).

Okul-çevre, iş-meslek ve aile bireyleri arasındaki bağlantılar ele alınır. “Bir manav geçimini nasıl sağlar?”, “Tavuk ve kazlar nerede yaşar?” gibi sorular üzerinden ilişkiler kurulması sağlanır. Bu süreçte anlamlı bağlantılar kurulması ve metnin derinlemesine incelenmesi desteklenir (**KB2.7, SDB2.2, OB4**). Metinden hareketle basit çıkarımlar yapılır ve elde edilen bilgiler öğrencilerin kendi sınıf ortamlarıyla ilişkilendirilerek ifade edilir, böylece içerik bireysel olarak içselleştirilir (**E1.5, KB2.11**).

Sürecin sonunda okuma ve anlamlandırma sürecine ilişkin gözden geçirilen bilgi, deneyim, düşünce ve duygular bireysel olarak ifade edilir. Gönüllü öğrenciler, söz alarak metinden anladıklarını paylaşırlarken diğer öğrenciler dikkatle dinler (**SDB2.1, SDB2.2, SDB3.1**). Ardından ikili ve küçük grup çalışmalarıyla okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini tanıtan ifadeleri kullanarak karşılıklı paylaşımlar gerçekleştirirler. Bu süreçte iletişim kurulması, iş birliği yapılması ve karşılıklı etkileşim içinde bulunulması beklenir (**SDB3.1, D14.1, D16.3**).

KUR.6.2.K.

“Okulum ve Çevrem” temasına yönelik konuşma-anlatma süreci; öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerine ilişkin görseller ve kısa ifadeler üzerinden başlatılır (**E1.1, E1.5, SDB1.2**). Öğrencilerin okullarındaki alanları hatırlamaları, çevrelerindeki nesneleri adlandırmaları, çeşitli meslek gruplarını ifade etmeleri ve yönergeleri fark etmeleri sağlanır. Bu süreçte önceki bilgi ve deneyimlerin etkin hâle getirilmesi ve mevcut içerikle ilişkilendirilmesi hedeflenir (**OB4, KB2.2**).

Okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini içeren kısa konuşma örnekleri [“Ev xwendingeh

e û sê qatî ye. (Bu okuldur ve üç katlıdır.)”, “Mêwefiroş, li bazaran û li dikanan mêweyan difiroşe. (Manav, pazar ve dükkanlarda meyve satar.)”, “Ev dêya min e û hemşire ye. (Bu annemdir ve hemşiredir.)”] sunulur. Öğrencilerin bu örnekleri dinlemeleri, tekrar etmeleri ve doğru sesletimle taklit etmeleri sağlanır. Böylece model ifadelere aşinalık kazanmaları ve sözlü üretime hazırlık yapmaları desteklenir **(E3.2, SDB2.1)**.

Öğrencilerin model konuşmaları taklit ederek benzer ifadeler üretmeleri sağlanır. Öğrenciler “Çûk, li serê darê dixwîne. (Kuş ağaçta ötüyor.)”, “Em, li pitûkxaneyê divê pirtûkan bêdeng dixwînin. (Kütüphanede sessizce kitap okumalıyız.)”, “Xwendekar, bi jêbirê çewtîyên xwe jê dibin. (Öğrenciler silgiyle yanlışlarını siliyorlar.)” gibi ifadeleri tekrar ederken “Bu benim babamdır ve öğretmendir.”, “Annem, mutfakta yemek pişirir.” gibi yönergeleri de kullanır ve bu ifadeleri kendi sınıf ortamlarına göre değiştirerek yeniden kurar. Böylece taklit yoluyla yeni içerik oluşturulması ve bu içeriklerin bağlama uygun biçimde düzenlenmesi sağlanır **(KB2.11, SDB2.1)**.

Öğrencilerin öğrendikleri dil yapılarını kullanarak yeni ve özgün ifadeler oluşturmaları sağlanır. Öğrencilerden okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerinin özelliklerini ifade eden cümleler kurmaları beklenir **(SDB1.1)**. Kurulan ifadelerin açık, anlaşılır ve doğru biçimde iletilmesi teşvik edilir. Bu süreçte uygun sözcüklerin seçilmesi, ifadelerin geliştirilmesi ve farklı örneklerle karşılaştırılması desteklenir **(E3.2, KB2.7, KB2.8, OB1)**. Ayrıca öğrencilerin birbirlerine sorular yönelterek ifadelerini genişletmeleri ve sözlü etkileşim içinde kullanmaları sağlanır **(E3.8, SDB2.2)**. Öğrencilerin hazırlıksız konuşma durumlarında bağlama uygun ifadeleri hızlı ve doğru biçimde seçerek kullanmaları ve hazırlıklı konuşma durumlarında belirledikleri içerikleri düzenleyerek doğal ve anlaşılır biçimde sunmaları desteklenir **(E3.1, D11.1)**. Ardından ikili çalışmalar gerçekleştirilir. Öğrencilerden biri okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini tanıtan cümleler kurar, diğeri dinler, sorular sorar ve gerektiğinde karşılaştırmalar yapar. Roller değiştirilerek sürecin sürdürülmesi sağlanır **(E2.2, SDB2.1, SDB2.2)**. Bu süreçte öğrenilen yapıların farklı bağlamlarda kullanılması, yeniden düzenlenmesi ve sözlü iletişim yoluyla paylaşılması desteklenir **(SDB3.1, KB2.13)**.

Performans görevi olarak gönüllü öğrencilerden, sırayla tahtaya çıkıp derste görmüş oldukları mesleğin adını söylemeden özelliklerini birkaç cümleyle dile getirerek diğer öğrencilerden adını tahmin etmelerini isteyebilirler. Performans görevi şöyle başlayabilir: İlk gönüllü öğrenci tahtaya çıkarak –“Ez li dikan yan jî li bazarê dixebitim. Ez sêv, hirmî û tirî difroşim. Gelo, ez kî me?” (Ben dükkân veya pazarlarda çalışıyorum. Ben elma, armut ve üzüm satıyorum. Ben kimim acaba?) diye sınıfa soru sorar ve sınıfta ilk parmağını kaldıran öğrenciye söz hakkı verebilir. Parmağını kaldıran ilk öğrenci

–“Tu mêwefiroş î.” (Sen manavsın.) diyerek doğru cevabı verebilir. İkinci gönüllü öğrenci tahtaya çıkabilir. –“Ez li nexweşxaneyê dixebitim. Ez nexweşan derman dikim. Gelo, ez kî me.” (Ben hastahanede çalışıyorum. Ben hastaları tedavi ediyorum. Ben kimim acaba?) diye sınıfa sorar ve ilk parmağını kaldıran öğrenciye söz hakkı verebilir. Parmağını kaldıran ilk öğrenci

–“Tu bijîşk î.” (Sen doktorsun.) cevabını verebilir. Performans görevi; hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanabilme, yazılı ve / veya sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı ile göreve katılım, çaba ve süreç içindeki ilerleme gibi ölçütleri içeren analitik / bütüncül değereli puanlama anahtarı veya gözlem formu ile değerlendirilebilir. Performans görevi sürecinde öğrencilerin sürece daha aktif katılmalarını desteklemek amacıyla öz veya akran değerlendirme formlarına da yer verilebilir.

Küçük grup çalışmaları yapılır. Öğrenciler grup olarak okul ve çevre, iş ve meslekler ile aile bireylerini tanıtan diyaloglar oluşturur; ev ve okulun bölümlerini ve adreslerini, aile üyelerinin adlarını ve aile içindeki görevlerini, başlıca meslekleri ve bunların nasıl icra edildiğini Kurmancca ifade eder; bu unsurları sınıflandırarak ortak bir sözlü sunum hazırlarlar **(KB2.5, SDB2.1, SDB2.2, SDB3.1)**. Böylece sınıflandırma ve yapılandırma becerilerinin geliştirilmesi sağlanır **(D6.2, D14.1, D16.3)**.

Sürecin sonunda öğrencilerin konuşma etkinliklerine ilişkin düşünce, duygu ve deneyimlerini değerlendirmeleri sağlanır. Öğrencilerden hangi ifadeleri doğru kullandıklarını, hangi noktalarda zorlandıklarını ve kendilerini nasıl geliştirebileceklerini ifade etmeleri beklenir. Bu süreçte yapılan çalışmaların yorumlanması ve anlamlandırılması desteklenir (**SDB1.2, SDB1.3**). Ardından öğrenciler bu değerlendirmelerini sınıf ortamında paylaşırlar ve arkadaşlarının görüşlerini dinlerler. İkili ve grup içi paylaşımlar yoluyla karşılıklı geri bildirim verilmesi ve öğrenmenin pekiştirilmesi sağlanır (**D3.1, D3.2, D3.4, D16.3, SDB3.1**).

KUR.6.2.Y.

“Okulum ve Çevrem” temasına yönelik yazma-anlatma süreci; okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini tanıtan görseller gösterilerek ve kısa ifadeler üzerinde durularak başlatılır. Öğrencilerin bu görselleri incelemeleri, okulundaki alanları hatırlamaları, çevresindeki nesneleri adlandırmaları, bunların ne işe yaradıklarını, çeşitli meslek gruplarına dair ifadeleri ve bunlarla ilgili yönergeleri fark etmeleri ve bu bilgileri orta düzeyde yazılı olarak ifade etmeleri sağlanır (**E1.1, E1.5, E3.2, SDB1.2**). Ayrıca verilen yazma görevinin ne olduğu, ne yazılacağı ve nasıl yazılacağına genel olarak anlaşılması desteklenir (**SDB1.2, OB4, KB2.2**).

Sınıfta gönüllü bir öğrenci, bir A4 kâğıdını dörde böler, her bölmede temayla ilgili bir resim çizer ve resimlerin altına sadece bir cümle yazar. 1. kareye “sınıfın veya bir okul eşyası”nın resmini (bir kalem olabilir) çizer. Resmin altına da şu cümleyi yazar: “Ev pênûsa min e û rengê wê sor e.” (Bu benim kalemimdir ve rengi kırmızıdır.) 2. kareye bir “aile bireyi”nin resmini (bir anne olabilir) çizer ve resmin altına şu cümleyi yazar: “Ev dêya min e, ew mamoste ye” (Bu benim annemdir, o öğretmendir). 3. kareye, bir “hayvan” ve bir “bitki” resmi (kuş ve ağaç olabilir) çizer. Resmin altına şu cümleyi yazar: “Çivîk, li ser darê ye” (Kuş ağaçtadır). 4. kareye, “evin bir bölümü”nün resmini (mutfak olabilir) çizer. Resmin altına şu cümleyi yazar: “Pêjgeha me pir mezin e” (Mutfagımız çok büyüktür.) Daha sonra öğrenci elindeki kâğıdı kaldırarak kâğıttakileri şu cümlelerle sunar: -Silav hevalino! Navê min Azad e. Ez di pola 6 / Ayê da me. Ev pênûsa min a sor e. Ev dêya min e û ew mamoste ye. Pêjgeha me pir mezin e. Di jîngeha me de dar û çivîk jî hene. Ez spasîya we dikim! Performans görevi; hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanabilme, yazılı ve / veya sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı ile göreve katılım, çaba ve süreç içindeki ilerleme gibi ölçütleri içeren analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı veya gözlem formu ile değerlendirilebilir. Performans görevi sürecinde öğrencilerin sürece daha aktif katılmalarını desteklemek amacıyla öz veya akran değerlendirme formlarına da yer verilebilir.

Okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini tanıtan ifadeler içeren kısa yazılı model metinler sunulur. Bu metinlerin incelenmesi, yapı ve ifade biçimlerinin fark edilmesi ve model alınarak bu metindekilere benzer ifadelerin yeniden yazılması sağlanır. Böylece modelden yararlanarak yazılı üretime geçiş desteklenir (**E3.2, SDB2.1, OB1**).

Model metinler temel alınarak yazılı içerik oluşturulması sağlanır. “Ev, xwendengeha me ye û sê qatî ye. (Bu okulumuzdur ve üç katlıdır.)”, “Ew, karker e û bi keda destan dixebite. (Bu işçidir ve el emeği ile çalışır.)”, “Bavê min mamoste ye. (Babam öğretmendir.)”, “Em li jûra rûniştinê li ser paldankan rûdinin. (Biz oturma odasında koltuklarda oturuyoruz.)” gibi ifadeler de kullanılarak cümleler yazılır ve bu ifadeler uygun biçimde düzenlenir. Böylece yazma içeriğinin oluşturulması ve geliştirilmesi sağlanır (**KB2.11, D17.1**).

Yazma görevinin yapılandırılması sağlanır. okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini tanıtan ifadeleri içeren kısa metinler yazılması beklenir. Yazma sürecinde uygun materyallerin seçilmesi (defter, çalışma kâğıdı vb.), uygun sözcüklerin ve dil yapılarının kullanılması, noktalama işaretlerine dikkat edilmesi ve mesajların açık ve anlaşılır biçimde ifade edilmesi desteklenir (**E3.2, KB2.8, OB1**). Ayrıca öğrencilerin hazırlıklı yazma durumlarında içeriklerini planlayarak düzenlemeleri ve hazırlıksız yazma durumlarında bağlama uygun ifadeleri hızlı ve doğru biçimde seçerek kullanmaları sağlanır (**E3.2, KB2.8, OB1**). Bu aşamada yazılan metinlerin geliştirilmesi sağlanır. Yazılar yeniden okunur, benzer ve farklı yönler karşılaştırılır, sınıf eşyaları ve ifadeler kategorilere ayrılır ve gerekli düzenlemeler yapılır (**KB2.5, KB2.7, SDB1.2**). Ardından yazılı içeriklerin farklı bağlamlarda yeniden düzenlenmesi sağlanır. Yazılan ifadeler değiştirilerek metinler genişletilir. Bu süreçte yazılı

bilgilerin yeniden yapılandırılması ve paylaşılması desteklenir (**E2.2, E3.8, KB2.13**). Öğrencilerin yazdıkları metinleri arkadaşlarıyla paylaşmaları ve yazılı iletişim kurmaları sağlanır (**SDB2.1, SDB2.2**).

Küçük grup çalışmaları yapılır. Grup içinde yazılan metinler paylaşılır, birlikte gözden geçirilir ve ortak metinler oluşturulur (**SDB2.2, SDB3.1, D14.1, D16.3**). Sürecin sonunda yazma süreci ve ürünlerine ilişkin değerlendirme yapılır. Yazılan metinler gözden geçirilerek güçlü yönler ve geliştirilmesi gereken noktalar belirlenir (**E1.4, D3.1, D3.2, D3.4, D14.3, D16.3**). Ardından bu değerlendirmeler sınıf ortamında paylaşılır ve karşılıklı geri bildirimlerde bulunulur (**D20.3, SDB1.2, SDB3.1**).

KUR.6.2.DBS.

“Okulum ve Çevrem” temasına yönelik dil bilgisi seçme-kullanma süreci; okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini tanıtan unsurları yansıtan görsellerin ve kısa diyalogların sunulmasıyla başlatılır. Öğrenciler görselleri inceler, duydukları ifadeleri takip eder ve sınıfça tekrar eder. “Ev xwişka te ye, çi karî dike? (Bu senin kız kardeşindir. O ne iş yapar?)”, “Li xwendingeha me heşt pol û pirtûkxaneyek hene. (Okulumuzda sekiz derslik ve bir kütüphane vardır.)”, “Pisîk li ber derî dimawe. (Kedi dışarıda miyavlıyor.)” gibi cümleler birlikte söylenerek içerikle ilk aşinalık oluşturulur (**E1.1, E1.5, SDB1.2**). Bu süreçte dil yapılarının kuralları açıklanmadan doğal ve bağlam içinde fark edilmesi sağlanır (**OB4**).

Okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini içeren görseller üzerinden eşleştirme etkinliği yapılır. Öğrenciler dinledikleri cümleleri doğru görsellerle eşleştirir, ilgili unsurları işaretler ve hangi ifadenin hangi görsele ait olduğunu sözlü olarak belirtir (**E3.2, E3.8, KB2.2**). Bu etkinlik sayesinde Kurmancca dil parçaları kuralları bilinmeden fark edilerek ayırt edilir (**KB2.7, OB1**).

Kısa canlandırmalar veya video kesitleri izlenir. Öğrenciler, izledikleri içerikte evin hangi bölümünde hangi eşyanın bulunduğunu, çevresindeki canlıları, sınıfta kullandığı araç-gereci Kurmancca olarak ifade eden cümleleri (örneğin “paldankli jûra rûniştinê ye û em li sere rûdinin. (Oturma odasında koltuklar var ve biz üzerine otururuz.)”, “Liderdora xwendingeha me pisîk, kuçik û çûk hene. (Okulumuzun çevresinde kedi, köpek ve kuşlar var.)”, “Em çewtîyên xweyê nivîsê bi jêbirê jê dibin. (Biz yanlışlarımızı silgi ile sileriz.)”) belirler ve bu ifadeleri tekrar eder. Sınıf içine getirilen gerçek nesnelerle ilişki kurularak anlam güçlendirilir (**SDB2.1, E3.2, OB4**).

Aynı yapıya sahip cümleler grup hâlinde tekrar edilir. Öğrenciler sırayla cümleleri sesli olarak söyler, arkadaşlarının tekrarlarını dinler ve birlikte tekrar ederek işitsel farkındalık geliştirir. Bu süreçte benzer dil yapılarının fark edilmesi sağlanır (**SDB2.2**).

Okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini içeren farklı ifadeler ve yönergeler kullanılarak yeni örnekler oluşturulur. “Em bi malbatî li şaneşînê li ser rûniştekan rûdinin (Bi ailecek balkonda sandeleyelerde otururuz.)”, “Ew, li ku dixebite? (O nerede çalışıyor?) gibi cümlelerin yanı sıra “Firaqşo firaqan dişo. (Bulaşık makinesi bulaşıkları yıkar?)”, “Ew kekê min e û bijîşk e. (O abimdir ve doktordur.)” gibi ifadeler de kullanılarak aynı dil yapıları farklı bağlamlarda tekrar edilir. Böylece Kurmancca dil parçaları kuralları düşünülmeden otomatik biçimde pekiştirilir (**E3.7, KB2.11**).

Sınıf içinde hareketli bir etkinlik yapılır. Öğrenciler dolaşarak gördükleri araç-gereci gösterir ve özelliklerini ifade eden cümleler kurar. “Ev nexşe ye û em jê cihê navê bajar û dewletan hîn dibin. (Bu haritadır ve ülkeleri ile şehirlerin yerini gösterir.)”, “Ev pêûsdank e û em pêûsên xwe dixine navê. (Bu kalemdir, içine kalemlerimizi koyarız.)” gibi ifadeler gerçek ortamla ilişkilendirilerek kısa, doğal ve anlamlı biçimde tekrar edilir (**SDB2.1**).

Daha sonra, beden diliyle canlandırma etkinliği uygulanır. Öğrenciler meslek gruplarını taklit eder ve onların özelliklerini beden hareketleriyle gösterirler (**SDB2.2, D5.2**). Böylece dil yapıları kuralları bilinmeden fiziksel olarak da içselleştirilir (**D14.3**).

Konuşma ve hareketin birlikte kullanıldığı oyunlaştırılmış etkinlikler yapılır. Öğrenciler hem cümle kurar hem de aynı anda nesneleri gösterir. Bu süreçte Kurmancca dil parçaları eş zamanlı olarak tekrar edilir ve canlandırılır (**SDB3.1**).

İkili ve grup çalışmalarıyla süreç tamamlanır. Öğrenciler; Okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini içeren diyaloglar oluşturarak iletişim kurar. Kullanılan ifadeler doğal ve akıcı hâle gelir (**E2.2, SDB2.1, D3.1, D3.2, D14.1, D16.3**). Bu süreçte öğrenciler öğrendikleri dil yapılarını, kuralları düşünmeden seçerek farklı durumlarda kullanır ve iletişim kurarken tabii biçimde kullanıma sokar (**D20.3, KB2.13, KB2.14**).

KUR.6.2.SÖS.

“Okulum ve Çevrem” temasına yönelik sözcük seçme-kullanma süreci, okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerine ilişkin hedef sözcüklerin yer aldığı görsellerin ve kısa diyalogların sunulmasıyla başlatılır. Öğrenciler bu içerikleri dinler ve izler, hedef sözcükleri bütünsel olarak duyar ve görür (**E1.1, OB4**).

Sınıfça tekrar etkinliği yapılır. Hedef sözcükler sesli olarak tekrar edilir; “kelûpel”, “pirtûk”, “pîşe”, “kar”, “debar”, “malbat”, “derdor”, “beşên xwendingehê”, “beşên malê”, “candar” (eşya, kitap, meslek, iş, geçim, aile, çevre, okulun bölümleri, evin bölümleri, canlı) gibi sözcükler doğru sesletimle söylenir. Bu süreçte sözcüklerin doğal kullanımına aşinalık kazandırılır (**SDB2.1**).

Görseller üzerinden sözcüklerin kullanımı üzerine çalışmalar yapılır. “Bu hangi okul eşyasıdır ve ne işe yarar?”, “Bu hangi meslektir ve bunu kim icra eder?” gibi sorulara hedef sözcüklerle cevap verilmesi sağlanır. Böylece sözcüklerin kullanım bağlamı algılanır (**E3.2, SDB2.1**).

Sözcüklerin anlamlarını zihinde yapılandırmaya yönelik eşleştirme ve sınıflandırma etkinlikleri uygulanır. Okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerine ilişkin ifadeler doğru sözcüklerle eşleştirilir, benzer özelliklerine göre gruplandırılır ve sözcükler arasında kavramsal ilişkiler kurulur (**KB2.2, KB2.5, KB2.7, OB1**).

Hedef sözcüklerin anlamlarını pekiştirmek amacıyla tekrar ve kullanım çalışmaları yapılır. Aynı sözcükler farklı örnekler içinde kullanılır; okul araç gereci ve ev eşyaları gösterilerek adlandırılır ve “fıraşo”, “lûfik”, “dep” (bulaşık, lif, tahta) gibi sözcükler çeşitli durumlarda tekrar edilir. Böylece sözcüklerin anlamları bağlam içinde algılanır (**KB2.11**).

Sınıf içinde hareketli etkinlikler uygulanır. Öğrenciler sınıfta dolaşarak etrafa resimleri asılmış sınıf araç gerecini ve mesleklerle ilgili görselleri adlandırır; onları tanıtan sözcükleri kullanır. Sözcüklerin gerçek yaşamla ilişkilendirilmesi ve kendiliğinden, doğal ve tabii bir biçimde kullanılması sağlanır (**E1.3, SDB2.2, OB4**).

İkili ve grup çalışmalarıyla süreç tamamlanır. Öğrenciler birbirlerine sorular sorar; ev, okul bölümlerini; yakın çevresindeki canlıları ve çevresindeki meslekleri tanımlar ve hedef sözcükleri iletişim kurarken kendiliğinden, gerçek ve doğal biçimde kullanır. Bu süreçte sözcüklerin farklı bağlamlarda etkili biçimde kullanıma sokulması desteklenir (**E2.2, SDB2.1, D14.1, D16.3, KB2.13**).

KUR.6.2.SES.

“Okulum ve Çevrem” temasına yönelik sesletim seçme-kullanma süreci; sınıfa Okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerine ilişkin unsurları yansıtan görsellerin getirilmesiyle başlatılır. Görseller incelenirken kısa diyaloglar dinletilir (**E1.1, E1.5, E3.2, SDB1.2**). Dinleme sırasında duyulan sözcüklere dikkat edilmesi ve özellikle tekrar eden seslerin fark edilmesi sağlanır. Dinleme sonrasında duyulan sözcükler sınıfça tekrar edilir ve hangi seslerin duyulduğu belirlenir (**OB1, OB4, KB2.2**).

Sınıfça tekrar etkinliği yapılır. Sözcükler önce toplu ardından bireysel olarak tekrar edilir. “kelûpel”, “pirtûk”, “pîşe”, “kar”, “debar”, “malbat”, “derdor”, “beşên xwendingehê”, “beşên malê”, “candar” (eşya, kitap, meslek, iş, geçim, aile, çevre, okulun bölümleri, evin bölümleri, canlı) gibi sözcükler doğru sesletimle ifade edilir ve işitsel doğruluk pekiştirilir (**E1.3, E3.2, SDB2.1**).

Farklı cümlelerin yer aldığı dinleme etkinliği uygulanır. Aynı sesleri içeren sözcükler farklı cümleler içinde dinlenir (**E3.2, E3.8**). Dinleme sonrasında duyulan sözcükler ve tekrar eden sesler belirlenir. Benzer sesler karşılaştırılır ve aralarındaki farklar ortaya konur (**KB2.10, KB2.11, KB2.16**).

Sınıf içinde uygulama etkinliği yapılır. Sınıfa getirilen görseller veya nesneler gösterilerek doğru sesletimle adlandırılır. Öğrenciler gördükleri nesneleri kendiliğinden seçerek doğru ve doğal biçimde ifade eder, yanlış sesletimler fark edilerek doğru biçimi tekrar edilir (**SDB2.2, SDB3.1, D3.4, D11.1**). Bu süreçte öğrencilerin sesleri gerçek ve tabii bir biçimde kullanmaları desteklenir (**D16.3, KB2.7,**).

Ses gruplama etkinliği uygulanır. Benzer sesleri içeren sözcükler bir araya getirilir ve farklı sesler ayırt edilerek gruplandırılır. Bu süreçte öğrencilerin ses farkındalıkları güçlendirilir (**E3.2, KB2.5, KB2.13**).

İkili ve grup çalışmaları yapılır. Öğrenciler birbirlerine okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerine ilişkin (kullanım yerleri gibi) sözcükleri doğru sesletimle ifade eder (**E2.2, E3.8, SDB2.1, SDB3.1**). Öğrencilerin hedef sesleri iletişim sırasında kendiliğinden, doğru, gerçek ve tabii bir biçimde kullanmaları sağlanır (**D3.2, D3.4, D14.1**). Etkinlik sonunda yapılan konuşmalar değerlendirilir ve sesletim doğruluğu üzerine geri bildirim verilir (**D16.3, KB2.14**).

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

1. Etkinlik: Karşılaştırmalı Araştırma ve Sunum

Farklı meslek gruplarının [bijîşk, cotkar, karker, mamoste (doktor, çiftçi, işçi, öğretmen) vb.] çalışma ortamlarını ve toplumsal rollerini içeren bir çalışma yapıp Kurmancca karşılaştıran kısa sunumlar hazırlanabilir.

Okulun bölümleri [irtûkxane, pol (kütüphane, sınıf)] ve evin kısımları [pêjgeh, şaneşîn (mutfak, balkon)] buralarda ne tür etkinliklerin yapıldığı "rûdinin", "dixwin", "radizin" (oturur, okur, yatar) gibi yapılar kullanılarak ayrıntılı raporlanabilir.

2. Etkinlik: Yaratıcı Yazarlık ve Senaryo

Doğadaki canlıların (ajel, dar, kulîlk) dilinden, onların yaşam alanlarını ve ihtiyaçlarını anlatan kısa hikâyeler yazılabilir.

Okulda karşılaşılan bir sorunu ve çözümünü içeren nezaket kalıplarıyla örülü kısa skeçler hazırlayıp sınıfta sahnelenebilir.

Destekleme

1. Etkinlik: Görsel ve Yapılandırılmış Katılım

Ev eşyaları [sarinç, paldank, rûnişteş (buzdolabı, koltuk, sandalye)] ve okul araç gereci [lênûşk, jêbir (defter, silgi)] görsellerle eşleştirilip bunların isimleri yüksek sesle tekrar edilebilir.

Öğrencilerin karmaşık metinler yerine "Ev pênûs e (Bu kalemdir.)", "Ev bijîk e. (Bu doktordur.)" gibi en temel cümle yapılarıyla etkinliklere dâhil edilmeleri sağlanabilir.

2. Etkinlik: Adım Adım İletişim Rehberliği

Ev ve okul adreslerini hazır cümle kalıpları üzerinden [Navnîşana min... ye (Adresim dir.)] boşluk doldurarak söyleme çalışmaları yapılabilir.

Aile bireylerini tanıtırken sadece isim ve temel tanıttıcı sözcüklerle ["Ev deya min e û bijîşk e. (Bu annemdir ve doktordur.)", "Kekê min karkerî jêhatî ye. (Abim başarılı bir işçidir.)" vb.] kısa cevaplar vermeleri için teşvik edilebilir.

3. Etkinlik: Akran Desteği ve Odaklı Tekrar

Ders programındaki temel ders adları [bîrkarî, werziş, Kurmancca (matematik, beden eğitimi ve spor)] ve günler sınıf içindeki "dil koçları" (akran desteği-kubaşık öğrenme) ile tekrarlar yapılarak ezberlenir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

3. TEMA: BEDENİM VE SAĞLIĞIM (LAŞ Ê TENDURISTÎYA MIN)

Alt Temalar: Temizlik ve Sağlık (Paqijî û Tenduristî), Yeme ve İçme (Xwarin û Vexwarin), Trafik (Hatûçû)

Bu temada, öğrencilerin beden ve sağlık kavramları ile bunların ilişkili olduğu bedenün bölümleri; temizlik, yeme ve içme, trafik, renkler hakkında temel bilgileri edinmeleri; ilgili kavramların yaşamsal önemini ve gerekliliğini kavramaları; bu yönde farkındalık geliştirmeleri; bedenlerini bütün hâlinde ve uzuvlarıyla tanımaları, beden bilincine varmaları; beden sağlığı ve temizliğinin bireysel ve toplumsal çerçevede gerekliliğini kavramaları ve hissetmeleri; renkler ve trafik kuralları hakkında bilgi edinmeleri; renklerin özellikleri ve farklılıklarını kavramaları; trafik kuralları ve renklerin doğru ve sağlıklı yaşam üzerindeki etkilerini fark etmeleri; yeme ve içme eylemlerinin yaşam içindeki önemini bilmeleri; beden sağlığı için gerekliliğini fark etmeleri; gıda ve bilinçli tüketim kavramlarının önemini kavramaları; beslenme ve sağlık ilişkisini kurabilmeleri ve zararlı alışkanlıklardan uzak durmaları hedeflenmektedir.

Tema sonunda öğrencilerden beden ve sağlık hakkında temel düzeyde bilgi sahibi olmaları; temizlik, trafik, renkler, yeme ve içme kavramlarının bilincine varmaları; bunlarla ilişkili olarak bedensel ihtiyaçlar, besinlerin hayatımız için gerekliliği, bireysel ve toplumsal açıdan temizliğin yararlarını öğrenmeleri beklenmektedir. Ayrıca öz bakım becerileri edinmeleri, çalışmanın ve hareket etmenin bedenimize faydalarını bilmeleri, özel gereksinimli bireylere yönelik farkındalık geliştirmeleri ve bir arada yaşamayı destekleyen sorumlu tutum ve davranışlar sergilemeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 16

ALAN BECERİLERİ YDAB1. Dinleme / İzleme-Anlamlandırma,
YDAB2. Okuma-Anlamlandırma,
YDAB3. Konuşma-Anlatma,
YDAB4. Yazma-Anlatma,
YDDB1. Dil Bilgisi Seçme-Kullanma, YDDB2. Sözcük Seçme-Kullanma,
YDDB3. Sesletim Seçme-Kullanma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.3. Azim ve Kararlılık, E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik),
E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E2.1. Empati, E2.2. Sorumluluk, E2.3. Girişkenlik,
E2.4. Güven, E3.1. Muhakeme, E3.2. Odaklanma, E3.7. Sistematiçlik, E3.8. Soru Sorma

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri**

SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık),
SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme),
SDB1.3. Kendine Uyarılama (Öz Yansıtma), SDB2.1. İletişim,
SDB2.2. İş Birliğı, SDB3.1. Uyum, SDB3.2. Esneklik

Değerler

D3. Çalışkanlık, D5. Duyarlılık, D12. Sabır, D13. Sağlıklı Yaşam, D14. Saygı,
D16. Sorumluluk, D18. Temizlik, D20. Yardımseverlik

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB6. Vatandaşlık Okuryazarlığı, OB4. Görsel Okuryazarlık, OB5. Kültür Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI

İLİŞKİLER

Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri, Sosyal Bilgiler, İngilizce, Görsel Sanatlar, Müzik, Beden Eğitimi ve Spor, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım

BECERİLER ARASI

İLİŞKİLER

KB2.2. Gözlemlleme, KB2.5. Sınıflandırma, KB2.7. Karşılaştırma, KB2.8. Sorgulama, KB2.10. Çıkarım Yapma, KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme, KB2.12. Mevcut Bilgiye / Veriye Dayalı Tahmin Etme, KB2.13. Yapılandırma KB2.14. Yorumlama, KB2.15. Yansıtma, KB2.16. Muhakeme (Akıl Yürütme), KB3.1. Karar Verme, KB3.2 Problem Çözme

6. sınıf temaları, bütüncül yaklaşıma göre yapılandırılmıştır.

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

KUR.6.3.D. "Bedenim ve Sağlığım" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri dinleyebilme / izleyebilme-anlamlandırabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek dinleme / izlemeye hazırlık yapar.
- b) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.
- c) Temayı, temel ayrıntılar ve ipuçlarından hareketle anlamlandırır.
- ç) Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

KUR.6.3.O. "Bedenim ve Sağlığım" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri okuyabilme-anlamlandırabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek okumaya hazırlık yapar.
- b) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.
- c) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak anlamlandırır.
- ç) Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

KUR.6.3.K. "Bedenim ve Sağlığım" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle konuşabilme-anlatabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek konuşmaya hazırlık yapar.
- b) Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını gözlemleyerek taklit eder ve tekrarlar.
- c) Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak taklit yoluyla sözlü içerik oluşturur.
- ç) Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak konuşmanın içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.
- d) Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak sözlü içeriği yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.
- e) Temaya ilişkin konuşma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

KUR.6.3.Y. "Bedenim ve Sağlığım" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle yazabilme-anlatabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgilerini ve deneyimlerini harekete geçirerek yazmaya hazırlık yapar.
- b) Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını inceleyerek modelden kopyalar.
- c) Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak yazılı içerik oluşturur.
- ç) Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.
- d) Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.
- e) Temaya ilişkin yazma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

KUR.6.3.DBS. "Bedenim ve Sağlığım" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle uygun dil bilgisi seçebilme-kullanabilme

Temaya uygun dil bilgisi yapılarını seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.

KUR.6.3.SÖS. “Bedenim ve Sağlığım” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle uygun sözcük seçebilme-kullanabilme

Temaya uygun sözcükleri seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanılır.

KUR.6.3.SES. “Bedenim ve Sağlığım” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle uygun sesletimi seçebilme-kullanabilme

Temaya uygun sesletimi seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanılır.

İÇERİK ÇERÇEVESİ Tema: “Bedenim ve Sağlığım” (Laş û Tenduristiya Min)

Alt Temalar

1. Temizlik ve Sağlık (Paqijî û Tenduristî)
2. Yeme-İçme (Xwarin û Vexwarin)
3. Trafik (Hatûçû)

İşlevsel Cümle Yapıları

1. Sağlık Durumu ve Günlük İfadeler
Ez bi tendurist im, ez hay ji laşê xwe heme.
2. Kendini İfade Etme (durum ve ihtiyaç)
Ez dirêj im, ez kin im.
3. Basit Soru Sorma ve Cevap Verme
Tu alîkarîya bilez dizanî? Di rewşeke bilez de divê em çî bikin?
4. Günlük Yaşam ve Trafik İfadeleri
Lembeyên hatûçûyê tunebûna dê rewş çawa bûya.
5. Temizlik ve Hijyen İfadeleri
Ez destên xwe dişom, ez diranên xwe firçe dikim.
6. Beslenme ve Temel Bilgiler
Ez xwarinên bi tendurist dixwim.
7. Basit Tanımlama ve Gösterme
Ev şîr e, ev xurek in.
8. Basit Duygu ve Durum İfadeleri
Ez bi tendurist im.
Empati ve Sorumluluk İfadeleri
Ez alîkarî dikim.

Hedef Dil Bilgisi Yapıları

1. Kişi Zamirleri
Ez, tu, ew, em, hûn, ew
2. Temel Fiil Çekimleri
Ez paqij dikim,
3. Olumlu ve Olumsuz Cümleler
ez baldar im,
4. Basit Soru Yapıları
Kî, çî, çima, tu çawa yî,

5. "Olmak" Fiilinin Kullanımı

Ev peyarê ye.

6. Sahiplik Yapıları

Zikê min diêşe.

7. Gereklilik Yapıları

Divê tu tiştên paqij vexwî, divê te hay ji xwarina xwe hebî, divê tu tiştên şêrîn, pir tûj zêde nexwî.

8. Tamlamalar: Xwarinên bi tendurist, çenteyê alîkarîya bilez,

Sesletim

1. Temel Ünlü ve Ünsüz Sesler

Ünlülerin Doğru Telaffuzu: a, e, ê, i, î, o, u, û

Ünsüzlerin Doğru Telaffuzu: b, c, ç, d, f, g, h, j, k, l, m, n, p, q, r, s, ş, t, v, w, x, y, z

2. Farklı Seslerin Sesletimi ve Telaffuzu: ê, q, w, x

3. Vurgu ve Tonlama

Basit cümlelerde soru, olumlu ve olumsuz ifadelerde tonlamayı ayırt edebilme

4. Tekrar ve Taklit Yoluyla Otomatikleştirme

Sağlık, temizlik ve beslenme ile ilgili kısa diyalogların doğru sesletimle tekrarı.

5. Sesletim ve Yazım İlişkisi

Sözcükleri doğru okuyup yazarken ses-harf eşleşmesini fark etme.

6. Beden, Besin ve Nesne İlişkisi

Bedenin bölümlerini, yiyecekleri, nesneleri ve ilk yardım bilgisi, sınıflandırma ve eşleştirme.

Sağlıklı yaşam, fiziksel, zihinsel ve sosyal bütünlük çerçevesinde sürdürülen temel bir yaşam becerisidir. Sağlık, hijyen, beslenme ve güvenli yaşama dair söz varlığının bağlam odaklı kullanımı, dört temel dil becerisini bütüncül biçimde desteklerken öz bakım, empati ve sorumluluk bilincini kapsayıcı ve toplumsal bir duyarlılığa dönüştürür.

İlkeler Öğrenme-öğretme süreci; bireysel gelişim özellikleri ile gerçek yaşam bağlamlarını odağa alan, somuttan soyuta ve yakından uzağa ilkeleri doğrultusunda yapılandırılan öğrenci merkezli bir anlayış benimsenmelidir. Öğrenciye görelilik, hayatilik ve yaparak-yaşayarak öğrenme prensipleri çerçevesinde sunulan uygulamaya dayalı yaşantılar; anında dönüt, disiplinlerarası bütünlük ve kapsayıcı öğrenme ortamları aracılığıyla öz farkındalığı, sağlıklı yaşam bilincini ve toplumsal sorumluluk değerlerini kalıcı davranışlara dönüştürülebilir.

Anahtar Kavramlar

beden, beslenme, bilinçli tüketim, gıda bilinci, öz bakım becerileri, renkler, sağlık, temizlik, trafik, yeme ve içme

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Dinleme / izleme-anlamlandırma ve okuma-anlamlandırma becerilerine ait öğrenme çıktılarına ulaşıp ulaşılmadığını belirlemek amacıyla öz bildirim çalışmaları yaptırılabilir. Öğrencilerin akıcı ve doğru okuma becerilerindeki gelişimi; gözlem formları ile izlenebilir ve öğrencilere düzenli geri bildirim verilebilir. Öğrencilerin dinleyecekleri / izleyecekleri veya okuyacakları metnin içeriğine yönelik tahminde bulunabilmelerini desteklemek amacıyla sözcük ilişkilendirme ve kelime kümeleme etkinlikleri ile zihin haritaları kullanılabilir.

Konuşma-anlatma becerilerine ait öğrenme çıktıları; kısa konuşma uygulamaları, diyalog çalışmaları, canlandırma etkinlikleri ve çeşitli performans görevleri ile değerlendirilebilir. Bu süreçte öğretmen, kontrol listeleri kullanarak öğrencinin gelişimini izleyebilir. Konuşma ve yazma becerilerine yönelik çalışmalar sırasında öğrencilerin düşüncelerini yapılandırmalarını desteklemek amacıyla kavram haritaları, zihin haritaları ve çalışma kâğıtları kullanılabilir.

Yazma-anlatma becerilerinin değerlendirilmesinde kısa yazma çalışmaları, cümle ve paragraf yazma etkinlikleri ile öğrenme günlüğü ve yansıtıcı günlükler kullanılabilir. Yazılı üretim sürecinde, öğrencilerin kendi tahminlerinden yararlanabilmeleri için eşleştirme ve kavram ilişkilendirme görevleri uygulanabilir. Öğrencilerin öğrenme süreçlerine aktif katılımını sağlamak amacıyla öz değerlendirme, formları kullanılabilir.

Öğrenme çıktıları ayrıca dijital üretimler (poster, video, ses kaydı), öğrenme duvarı veya bülten panosu çalışmaları vb. ürün temelli etkinlikler aracılığıyla da değerlendirilebilir. Yapılan tüm üretim görevleri ve etkinlikler sonunda öğrencilerin performansı analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarları kullanılarak değerlendirilebilir ve öğrencilere yapıcı geri bildirimler verilebilir.

Destek becerilerine ait öğrenme çıktılarına ulaşıp ulaşılmadığını ölçmek için öğrencilere temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanabilme çalışmaları ve uygun diğer çalışmalar yaptırılabilir.

“Divê tu av vexwî.” (Su içmelisin.) “Tenduristî ji bo jîyanê pir girîng e.” (Sağlık hayat için çok önemlidir.), “Xwarina baş laşê me xurt dike.” (Sağlıklı beslenme vücudumuzu güçlendirir.), “Bi paqijîyê nexweşî kêr dibin.” (Temilikle hastalıklar azalır.)

Bu süreçte öğrenciler farklı durumları ifade etmeyi, uygun önerilerde bulunmayı ve sağlıkla ilgili temel kavramları kullanmayı öğrenebilirler. Böylece Kurmanccada duygu ve durum bildiren ifadeleri anlamlandırarak dili daha işlevsel kullanma becerileri gelişebilir.

1. Performans Görevi: Xwarin û Vexwarin (Yeme ve İçme)

Öğrencilerden kendi yaşadıkları bölgede yaygın olan yemekleri ve tüketilen yabani otları (gulik / gülbahar otu, kereng / kenger vb.) araştırmaları istenebilir. Bunları tabloya eklemeleri istenebilir. Yemeklerin içerdikleri ürünler ve otlar ile hangilerini sevip sevmedikleri üzerine öğrencilerin görüş ve deneyimlerine başvurulabilir. Sağlıklı olup olmadıkları tartışılabilir. Böylece öğrenciler, hem yerel kültürü tanırlar hem de bu yiyecekleri sağlık açısından değerlendirme olanağına kavuşabilir.

Öğrenciler hazırladıkları tabloda sadece sınıflandırma yapmakla kalmaz, tabloya seçtikleri yiyeceklerle ilgili kısa açıklamalar da ekleyebilir: Gulik – bi tendurist – gîha, Kereng – bi tendurist – gîha, Dolme – bi tendurist – xwarin, Şorbe – bi tendurist – xwarin, Tirşika fasûlîyan – bi tendurist – xwarin, Serûpê – bi tendurist – xwarin, “Dolme bi sebze tê çêkirin, ji ber vê yekê bi tendurist e.”, “Gulik, biharê derdikeve û bi tendurist e.” (Gülbahar otu – sağlıklı – ot, kenger, sağlıklı – ot, dolma –sağlıklı –yemek, şorba- sağlıklı- yemek, kuru fasulye-sağlıklı-yemek, kelle paça- sağlıklı-yemek, Dola sebze ile yapılır, bu yüzden sağlıklıdır., Gülbahar otu bahar aylarında çıkar ve sağlıklıdır.).

2. Performans Görevi: Endamên Navekî (İç Organlar)

Öğrencilerin iç organları hakkında bilgi toplamaları istenebilir. Daha sonra sınıf tahtasında her bir organ için başlıklar oluşturulabilir. Organların işleyişi ve işlevi hakkında soru-cevap yöntemi ile elde edilen bilgiler tahtada ilgili başlık altına yazılabilir. Bu şekilde öğrencilerin topladığı bilgiyi başkasına aktarması sağlanabilir. Daha sonra iç organları tanıtan afişler hazırlanıp okul ve sınıf panolarında sergilenabilir.

İçeriğe uygun olarak seçilecek performans görevleri; hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanabilme, yazılı ve / veya sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı ile göreve katılım, çaba ve süreç içindeki ilerleme gibi ölçütleri içeren analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı veya gözlem formu ile değerlendirilebilir. Performans görevleri sürecinde öğrencilerin sürece daha aktif katılmalarını desteklemek amacıyla öz veya akran değerlendirme formlarına da yer verilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin temel düzeyde beden, uzuvlar ve günlük yaşam hakkında bilgi sahibi oldukları, bunlarla ilgili kavramlara aşina oldukları, sağlıklı olmanın ve sağlıklı yaşamın gerekli olduğuna inandıkları, yaşamsal devamlılığın sağlanması için beslenmeleri gerektiğini bildikleri, yaşamın devamı için günlük hayatın gereklerinin farkında oldukları kabul edilmektedir. Ancak öğrencilerin bir kısmının Kurmanccada sağlık, temizlik, yeme ve içme, beslenme, temel trafik işaret ve levhalarıyla ilgili temel kelimeler ile renkleri yeterince bilmedikleri, bu kelimeleri doğru telaffuz edemedikleri ve doğru bir şekilde kullanamadıkları, dolayısıyla sınırlı dil yeterliliğine sahip oldukları kabul edilmektedir. Ayrıca öğrencilerin bunlar arasındaki ilişkiler ile bireysel ve toplumsal yaşamdaki önemine ilişkin farkındalıklarının olduğu; öz bakım, temizlik, bilinçli tüketim, zararlı gıdalardan ve zararlı alışkanlıklardan uzak durma konularında bilinçli oldukları; özel gereksinimli bireylere yönelik uygun tutum ve davranışlar konusunda farkındalık geliştirdikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreci

Bu süreçte Tu xwe çawa hîs dikî? (Kendini nasıl hissediyorsun?), "Tu di nav rojê de çi dixwî?" (Gün içinde neler yersin?), "Tu herî zêde çi vedixwî?" (En çok ne içersin?), "Tu paqijî-ya xwe çawa dikî?" (Temizliğini nasıl yaparsın?), "Tu li dibistanê çi dikî?" (Okulda ne yaparsın?), "Ev tişt bi kêrî çi tê?" (Bu şey ne işe yarar?), "Laşê me ji çi pêk hatiye?" (Vücudumuz nelerden oluşur?), "Kîjan xwarin ji bo tenduristiye baş in?" (Hangi yiyecekler sağlık için iyidir?), "Ger kesek bikeve an jî biriîndar bibe, tu yê çi bikî?" (Biri düşerse veya yaralanırsa ne yaparsın?), "Di rewşên bilez de divê em gazî kî bikin?" (Acil durumlarda kimi çağırırız?), "Rêzikên hatûçûyê çima girîng in?" (Trafik kuralları neden önemlidir?), "Jîyaneke paqij tê çi wateyê?" (Temiz yaşam ne demektir?), "Ji bo tenduristiye tu ji çi dûr disekin?" (Sağlık için nelerden uzak durursun?) gibi sorularla öğrencilerin önceki bilgileri yoklanabilir.

Böylece öğrencilerin ön bilgileri harekete geçirilerek yeni öğrenmelerin önü açılmaya çalışılabilir. Beden, temizlik, sağlık, renkler, trafik, yeme ve içme, beslenme, gıda bilinci, bilinçli tüketim, zararlı alışkanlıklar, öz bakım becerileri vb. kavramlar hakkında neler bilip bilmedikleri belirlenmeye çalışılarak öğrencilerin Kurmancca dil düzeyleri hakkında bilgi sahibi olunmaya çalışılabilir. Öğrencilerin hazırbulunuşluk seviyelerinin belirlenmesinde gelişim çizelgeleri, gözlem formları, kontrol listeleri vb. ölçme ve değerlendirme araçları da kullanılabilir.

Köprü Kurma Öğrencilerin bu temadaki bilgiler ile ön öğrenmelerde Kurmancca ve Türkçe derslerinde edindikleri bilgilerin bağlantısı kurulabilir. Daha önce öğrendikleri bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecek ifadeleri ile bu temada öğrenecekleri “silav”, “hûn çawa ne?”, “Em şeş kes in.”, “Ez diçim pola şeşan.”, “Ez nexweş im.” (Merhaba, nasılsınız? Biz altı kişiyiz. Ben altıncı sınıfa gidiyorum. Ben hastayım.) arasındaki benzerlikler üzerinde durulabilir. Aynı zamanda öğrenciler günlük hayatta ve ev ortamında kullandıkları veya tanık oldukları söz konusu uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecek ifadeleriyle bu temada öğrenecekleri arasında ilişki kurabilirler.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

KUR.6.3.D.

“Bedenim ve Sağlığım” temasına yönelik dinleme / izleme-anlamlandırma süreci; öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecekler yansıtan görseller üzerinden başlatılır (E1.1, E1.4, E1.5, E3.2). Ayrıca bedenin işleyişine, hastalık belirtilerine, ilk yardım uygulamalarına, beslenme alışkanlıklarına ve trafik kurallarına dair görseller veya kısa sessiz videolar etkileşimli tahta üzerinden sınıfa sunulur (SDB1.1, SDB1.2). Görseller incelenerek “Bedenimizin bölümleri hangileridir?”, “Kurmanccada sağlık durumu nasıl ifade edilir? Kurmancca yiyecek ve içecek isimleri nelerdir? Kurmanccada trafik kuralları nasıl ifade edilir? Kurmanccada kullanılan renk adlarını biliyor musunuz?” gibi sorulara yönelik düşünceler oluşturulur ve öğrencilerin kendi sınıf yaşantılarından örnekler vermeleri sağlanır (SDB2.1, SDB3.1, D3.4, D14.1). Bu süreçte önceki bilgi ve deneyimlerin harekete geçirilmesi, görsellerdeki unsurlar ile yaşantılar arasında temel ilişkilerin fark edilmesi ve mevcut içerik hakkında tahminlerde bulunulması sağlanır (OB4, KB2.2, KB2.10, KB2.11, SDB3.2).

Kısa bir ses kaydı, video veya diyalogdan kesitler sunularak içerikte yer alan bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içeceklerin ile ilgili ifadeler hakkında tahminlerde bulunulması sağlanır (E2.1, SDB2.1, SDB2.2, D14.1, OB2, OB6). Görsel ve işitsel ipuçları birlikte değerlendirilerek içerik hakkında çıkarımlar yapılır (KB2.2, KB2.11, OB6).

“Bedenim ve Sağlığım” temasına uygun dinleme / izleme metni kesintisiz olarak sunulur. Bu metinde bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içeceklerin adlarının olduğu ifadeler yer alır. Bu aşamada içeriğin genel anlamının kavranması, konusunun algılanması, temel unsurların, yönergelerin ve ayrıntıların tanınması beklenir (E2.2, D3.1, D3.4, SDB1.2, OB1). Böylece bütüncül içerikteki temel bileşenlerin fark edilmesi sağlanır (OB1, KB2.2, KB2.10).

Dinleme sonrasında içerikte geçen bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecekler görseller, kartlar ve dijital materyaller aracılığıyla yeniden ele alınır. Bu unsurlar eşleştirme, işaretleme ve basit sınıflandırma etkinlikleriyle ayırt edilir; benzerlik ve farklılıklar belirlenir. Başlangıçta yapılan tahminler tekrar gözden geçirilir ve dinlenen içerikle karşılaştırılır, tahminlerin doğruluğu kontrol edilir ve gerekçelendirilir (E3.1, KB2.5, KB2.7, KB2.12). İçerikte yer alan unsurların bütün içinde konumlandırılması ve temel sınıflandırılması sağlanır (KB2.5, KB2.7, KB2.12, OB2, E3.2). İçerikteki bilgiler tablo veya şemalar üzerinde yapılandırılarak yatay ve dikey ilişkiler görünür hâle getirilir (KB2.13, OB1).

Bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecekler alt temaları kategorilere ayrılır; Kişi-beden, beden-sağlık, yiyecek-içecek, temizlik-sağlık vb. üzerinden anlamlı bağlantılar kurulur. Dinlenen metinler öğrencilerin kendi yaşantılarıyla ilişkilendirilerek içerik bireysel olarak içselleştirilir (SDB1.2, SDB1.3, SDB3.1, OB1). Bu süreçte dikkatlerini içerik üzerinde yoğunlaştırmaları, öğrenmeye istekle katılmaları ve yeni duruma uyum sağlamaları desteklenir (E1.4, E3.2, SDB2.1, SDB2.2, SDB3.1).

Sürecin sonunda, dinleme etkinliğine ilişkin gözlem, anlayış ve düşünceler bireysel olarak değerlendirilerek sınıfla paylaşılır. (E1.3, E1.4, E1.5, E3.7). Gönüllü öğrenciler söz alarak anladıklarını ifade ederken diğer öğrenciler onları dikkatle dinler (SDB2.1, SDB2.2, SDB3.1, D3.1). Ardından ikili ve küçük grup çalışmalarıyla karşılıklı olarak bilgi, düşünce ve deneyimler paylaşılır; bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecekler ile ilgili basit ifadeler kullanılır (D3.4, D14.1, D16.3, OB1, KB2.15).

KUR.6.3.O.

“Bedenim ve Sağlığım” temasına yönelik okuma-anlamlandırma süreci; öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecekler içeren kısa metinler ve görseller üzerinden başlatılır. Görseller ve metin parçaları incelenerek “Bu metin ne hakkında olabilir?”, “Bu uzuvlar hangileridir?”, “Bu yiyecek ve içecekler Kurmancca nasıl söylenir?”, “Trafikte nasıl ‘dur’ denilir?”, “Bu hangi renktir?” gibi sorulara yönelik tahminlerde bulunulması sağlanır (**E1.1, E1.5, SDB1.2**). Önceki bilgi ve deneyimlerin harekete geçirilmesi, beden uzuvları, hastalıklar, yiyecek ve içecekler ile renklerin tanınması ve mevcut içerikle önceki bilgiler arasında temel ilişkilerin kurulması desteklenir (**D14.1, OB1, OB4, KB2.2**). Sunulan yazılı ve görsel ipuçları aracılığıyla içerik ile önceki bilgi ve deneyimler arasında bağ kurulması sağlanır ve metnin konusu hakkında basit tahminlerde bulunulur (**E2.3, OB4, KB2.2, KB3.1**).

Okuma içeriğine ait başlık, görsel ve anahtar ifadeler incelenir. Bu ipuçlarına dayanarak metnin konusu, metinde yer alabilecek bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecekler hakkında tahminlerde bulunulması sağlanır. Öğrencilerin görsel ve yazılı ipuçlarından yararlanarak içeriği genel olarak algılamaları desteklenir (**E3.8, SDB2.1, KB2.11, KB3.2**).

Metin sessiz olarak okunur. Okuma sürecinde içeriğin genel anlamının bütüncül olarak kavranması, metinde geçen bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içeceklerin fark edilmesi beklenir (**E3.2, E2.2, SDB2.2**). Ayrıca metin içerisindeki basit ve temel ayrıntıların belirlenmesi sağlanır. Böylece içeriğin konusu genel olarak algılanır ve temel bileşenler tanınır (**D3.2, D3.4, D18.1**).

Okuma sonrasında metinde yer alan bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecekler görseller ve bilgi kartlarıyla yeniden ele alınır. Bu unsurlar eşleştirme ve işaretleme etkinlikleriyle tanınır ve ayırt edilir; “Hangi organımızı ne için kullanırız?”, “Hangi yiyecekler sağlıklıdır”, “Hangi içecekler doğaldır?” “Trafikte ‘geç’ nasıl denilir?” gibi sorular üzerinden içerik somutlaştırılır (**E2.3, SDB2.1, OB4, KB2.2**). Başlangıçta yapılan tahminler tekrar gözden geçirilir ve metinle karşılaştırılarak doğruluğu kontrol edilir; doğru ve yanlış tahminler gerekçeleriyle ifade edilir (**D12.3, SDB1.2, KB2.11, KB2.12**).

Metinde yer alan öğeler tablo, şema veya görsel düzenleyiciler aracılığıyla yapılandırılır. Bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecek ifadeleri belirli bir düzen içinde yerleştirilerek bu unsurlar arasındaki bağlantılar açık biçimde ortaya konur (**KB2.5, KB2.13, OB2, OB4**). Bu unsurlar basit kategoriler hâlinde sınıflandırılır, benzerlik ve farklılık açısından karşılaştırılır. Ayrıca öğeler arasındaki yatay ve dikey ilişkilerin fark edilmesi sağlanır (**E3.2, E3.7, KB2.7**). Devamında bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecekler arasındaki bağlantılar ele alınır. “Hangi sesler nerede kullanılır?”, “Hangi organımızı ne için kullanırız?”, “Hangi yiyecekler sağlıklıdır”, “Trafik ışıkları nasıl adlandırılır?”, “Hangi içecekler doğaldır?” gibi sorular üzerinden ilişkiler kurulması sağlanır. Bu süreçte anlamlı bağlantılar kurulması ve metnin derinlemesine incelenmesi desteklenir (**KB2.7, SDB2.2, OB4**). Metinden hareketle basit çıkarımlar yapılır ve elde edilen bilgiler öğrencilerin kendi sınıf ortamlarıyla ilişkilendirilerek ifade edilir; böylece içerik bireysel olarak içselleştirilir (**E1.5, KB2.11**).

Sürecin sonunda okuma ve anlamlandırma sürecine ilişkin gözden geçirilen bilgi, deneyim, düşünce ve duygular bireysel olarak ifade edilir. Gönüllü öğrenciler söz alarak metinden anladıklarını paylaşırlarken diğer öğrenciler dikkatle dinler (**E2.4, SDB2.1, SDB2.2, SDB3.1**). Ardından ikili ve küçük grup çalışmalarıyla bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecekler ifadeleri kullanılarak karşılıklı paylaşımlar gerçekleştirilir. Bu süreçte iletişim kurulması, iş birliği yapılması ve karşılıklı etkileşim içinde bulunulması beklenir (**D14.1, D16.3, OB5**).

KUR.6.3.K.

“Bedenim ve Sağlığım” temasına yönelik konuşma-anlatma süreci, öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içeceklerle ilişkin görseller ve kısa ifadeler üzerinden başlatılır (**E1.1, E1.5, SDB1.2, OB4**).

Öğrencilerin yiyecek ve içeceklerle ilişkin yaşantılarını hatırlamaları, beden ve organları tanımları, renkleri, günlük bakım ve beslenme alışkanlıklarını ifade etmeleri ve basit yönergeleri fark etmeleri sağlanır. Bu süreçte önceki bilgi ve deneyimlerin etkin hâle getirilmesi ve mevcut içerikle ilişkilendirilmesi hedeflenir (**OB6, KB2.2**).

Bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecek adlarını içeren kısa konuşma örnekleri (Min serma xwariye (Ben nezle oldum) vb.), yardım çağırma (Di rewşeke bilez de divê em çi bikin?, Germahîya laşê min zêde bûye. (Böyle bir durumda ne yapmalıyız., Ateşim yükselmiş.)) ve ihtiyaç bildirme cümleleri (örneğin Ez betilî me. (Yorgunum)), ilk yardım gerekliliklerini sorgulama (örneğin Di rewşeke bilez de divê em çi bikin? (Böyle bir durumda ne yapmalıyız)) sunulur (**D13.1, E3.2, SDB2.1**). Öğrencilerin bu örnekleri dinlemeleri, tekrar etmeleri ve doğru sesletimle taklit etmeleri sağlanır. Böylece model ifadelerle aşinalık kazanmaları ve sözlü üretime hazırlık yapmaları desteklenir (**D13.1, E3.2, SDB2.1**).

Öğrencilerin model konuşmaları taklit ederek benzer ifadeler üretmeleri sağlanır. Öğrenciler [Bêhna min teng e. Zikê min diêşe. (Nefesim daralıyor. Karnım ağrıyor.)) veya bir ilk yardım durumunda doktor / yardımsever rolüne girerek uygun tavsiyeler vermeleri [Divê tu tiştên paqij vexwî. (Temiz içecekler içmelisin.)) gibi ifadeleri tekrar ederken "Ben organlarımı biliyorum", "Ben yiyecek ve içecek adlarını Kurmancca sayarım." gibi yönergeleri de kullanır ve bu ifadeleri kendi sınıf ortamlarına göre değiştirerek yeniden kurar (**E2.3, KB2.11**). Böylece taklit yoluyla yeni içerik oluşturulması ve bu içeriklerin bağlama uygun biçimde düzenlenmesi sağlanır (**SDB2.1**).

Öğrencilerden kendi yaşadıkları bölgede yaygın olan yemekleri ve tüketilen yabani otları (gulik / gülbahar otu, kereng / kenger vb.) araştırmaları istenebilir. Bunları tabloya eklemeleri istenebilir. Yemeklerin içerdikleri ürünler ve otlar ile hangilerini sevip sevmedikleri üzerine öğrencilerin görüş ve deneyimlerine başvurulabilir. Sağlıklı olup olmadıkları tartışılabilir. Böylece öğrenciler, hem yerel kültürü tanıır hem de bu yiyecekleri sağlık açısından değerlendirme olanağına kavuşabilir. Öğrenciler hazırladıkları tabloda sadece sınıflandırma yapmakla kalmaz, tabloya seçtikleri yiyeceklerle ilgili kısa açıklamalar da ekleyebilir: Gulik - bi tendurist - gîha, Kereng - bi tendurist - gîha, Dolme - bi tendurist - xwarin, Şorbe - bi tendurist - xwarin, Tirşika fasûlîyan - bi tendurist - xwarin, Serûpê - bi tendurist - xwarin, "Dolme bi sebze tê çêkirin, ji ber vê yekê bi tendurist e.", "Gulik, biharê derdikeve û bi tendurist e." (Gülbahar otu - sağlıklı - ot, kenger, sağlıklı, - ot, dolma -sağlıklı -yemek, şorba- sağlıklı- yemek, kuru fasulye-sağlıklı-yemek, kelle paça- sağlıklı-yemek, Dola sebze ile yapılır, bu yüzden sağlıklıdır. Gülbahar otu bahar aylarında çıkar ve sağlıklıdır.). Performans görevi; hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanabilme, yazılı ve / veya sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı ile göreve katılım, çaba ve süreç içindeki ilerleme gibi ölçütleri içeren analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı veya gözlem formu ile değerlendirilebilir. Performans görevi sürecinde öğrencilerin sürece daha aktif katılmalarını desteklemek amacıyla öz veya akran değerlendirme formlarına da yer verilebilir.

Öğrencilerin öğrendikleri dil yapılarını kullanarak yeni ve özgün ifadeler oluşturmaları sağlanır. Öğrencilerden bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecekleri ifade eden cümleler kurmaları beklenir (**E3.2, KB2.7**). Kurulan ifadelerin açık, anlaşılır ve doğru biçimde iletilmesi teşvik edilir. Bu süreçte uygun sözcüklerin seçilmesi, ifadelerin geliştirilmesi ve farklı örneklerle karşılaştırılması desteklenir. Öğrencilerden yaşadıkları bölgede yaygın olarak tüketilen yemekleri ve yabani otları araştırarak bunları Kurmancca adları, temel özellikleri ve sağlıkla ilişkileri bakımından tablo hâlinde sınıflandırmaları istenir (**KB2.7, KB2.8, OB1**). Hazırladıkları tablo üzerinden yiyeceklerin içerikleri, tercihleri ve sağlıklı beslenmeyle ilişkileri hakkında Kurmancca kısa açıklamalar yapmaları ve görüşlerini paylaşmaları sağlanır (**KB2.8, OB1**). Ayrıca öğrencilerin birbirlerine sorular yönelterek ifadelerini genişletmeleri ve sözlü etkileşim içinde kullanmaları sağlanır (**E3.8, SDB2.2**). Öğrencilerin hazırlıksız konuşma durumlarında bağlama uygun ifadeleri hızlı ve doğru biçimde seçerek kullanmaları ve hazırlıklı konuşma durumlarında belirledikleri içerikleri düzenleyerek doğal ve anlaşılır biçimde sunmaları desteklenir. Ardından ikili çalışmalar gerçekleştirilir. Öğrencilerden biri beden ve uzuvları, sağlık ve hastalık durumları ve temizlik içeren basit cümleler kurar, diğeri dinler, sorular sorar ve gerektiğinde karşılaştırmalar yapar (**E2.2, E2.3, SDB2.1, SDB2.2**). Roller değiştirilerek sürecin sürdürülmesi sağlanır. Bu süreçte öğrenilen yapıların farklı bağlamlarda kullanılması, yeniden düzenlenmesi ve sözlü iletişim yoluyla paylaşılması des-

teklenir (**SDB3.1, KB2.13**). Küçük grup çalışmaları yapılır. Öğrenciler grup içinde beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecek adlarını içeren bir diyalog kurar; Kurmanccada yiyecek ve içecekleri belirler, bu unsurları sınıflandırır ve ortak bir sözlü sunum hazırlar (**KB2.5, KB2.13, SDB3.1**). Böylece sınıflandırma ve yapılandırma becerilerinin geliştirilmesi sağlanır (**D14.1, D16.3**).

Öğrencilerin iç organları hakkında bilgi toplamaları istenir. Daha sonra sınıf tahtasında her bir organ için başlıklar oluşturulur. Organların işleyişi ve işlevi hakkında soru-cevap yöntemi ile elde edilen bilgiler tahtada ilgili başlık altına yazılır. Bu şekilde öğrencilerin topladığı bilgiyi başkasına aktarılması sağlanır. Daha sonra iç organları tanıtan afişler hazırlanıp okul ve sınıf panolarında sergilenir. Performans görevi; hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanabilme, yazılı ve / veya sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı ile göreve katılım, çaba ve süreç içindeki ilerleme gibi ölçütleri içeren analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı veya gözlem formu ile değerlendirilebilir. Performans görevi sürecinde öğrencilerin sürece daha aktif katılmalarını desteklemek amacıyla öz veya akran değerlendirme formlarına da yer verilebilir.

Sürecin sonunda öğrencilerin konuşma etkinliklerine ilişkin düşünce, duygu ve deneyimlerini değerlendirmeleri sağlanır. Öğrencilerden hangi ifadeleri doğru kullandıklarını, hangi noktalarda zorlandıklarını ve kendilerini nasıl geliştirebileceklerini ifade etmeleri beklenir. Bu süreçte yapılan çalışmaların yorumlanması ve anlamlandırılması desteklenir (**SDB1.2, SDB1.3**). Ardından öğrenciler bu değerlendirmelerini sınıf ortamında paylaşırlar ve arkadaşlarının görüşlerini dinlerler. İkili ve grup içi paylaşımlar yoluyla karşılıklı geri bildirim verilmesi ve öğrenmenin pekiştirilmesi sağlanır (**D3.1, D3.2, D3.4, D16.3, SDB3.1**).

KUR.6.3.Y.

“Bedenim ve Sağlığım” temasına yönelik yazma-anlatma süreci; bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içeceklere ilişkin görseller gösterilerek ve kısa ifadeler üzerinde durularak başlatılır. Öğrencilerin bu görselleri incelemeleri, yiyecek ve içeceklere ilişkin bildikleri sözcükleri hatırlamaları; beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içeceklerle ilgili yönergeleri fark etmeleri ve bu bilgileri basit ifadelerle yazılı olarak ifade etmeleri sağlanır (**E1.1, E1.5, E3.2, SDB1.2**). Ayrıca verilen yazma görevinin ne olduğu, ne yazılacağı ve nasıl yazılacağına genel olarak anlaşılması desteklenir (**OB4, KB2.2**).

Bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içeceklerin adlarını bildiren ifadeler içeren kısa yazılı model metinler sunulur (**E3.2, SDB2.1**). Bu metinlerin incelenmesi, yapı ve ifade biçimlerinin fark edilmesi ve model alınarak bu metinlere benzer ifadelerin yeniden yazılması sağlanır. Böylece modelden yararlanarak yazılı üretime geçiş desteklenir (**SDB2.1, OB1**).

Model metinler temel alınarak yazılı içerik oluşturulması sağlanır. “Ambulans ara.” (Gazî ambûlansê bike.) veya “Sağlıklı yiyecekler ye.” (Xwarinên bi tendurist bixwe.), “Şimdi yaya geçidinden geç.” (Niha di peyaborê re derbas be.) gibi ifadeler de kullanılarak cümleler yazılır ve bu ifadeler uygun biçimde düzenlenir. Böylece yazma içeriğinin oluşturulması ve geliştirilmesi sağlanır (**E2.3, KB2.11**).

Yazma görevinin yapılandırılması sağlanır. Bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içeceklerin adlarını içeren kısa metinler yazılması beklenir (**E3.2, KB2.8**). Yazma sürecinde uygun materyallerin seçilmesi (defter, çalışma kâğıdı vb.), uygun sözcüklerin ve dil yapılarının kullanılması, noktalama işaretlerine dikkat edilmesi ve basit mesajların açık ve anlaşılır biçimde ifade edilmesi desteklenir (**OB1, KB2.5**). Ayrıca öğrencilerin hazırlıklı yazma durumlarında içeriklerini planlayarak düzenlemeleri ve hazırlıksız yazma durumlarında bağlama uygun ifadeleri hızlı ve doğru biçimde seçerek kullanmaları sağlanır. Bu aşamada yazılan metinlerin geliştirilmesi sağlanır (**KB2.7, SDB1.2**). Yazılar yeniden okunur, benzer ve farklı yönler karşılaştırılır, sınıf eşyaları ve ifadeler kategorilere ayrılır ve gerekli düzenlemeler yapılır (**KB2.5, KB2.7, SDB1.2**).

Yazılı içeriklerin farklı bağlamlarda yeniden düzenlenmesi sağlanır. Yazılan ifadeler değiştirilerek metinler genişletilir. Bu süreçte yazılı bilgilerin yeniden yapılandırılması ve paylaşılması desteklenir (**E2.2, E2.3, E3.8, KB2.13**). “İlk Yardım Çantası” (Çenteyê Alîkarîya Bilez) panosu, “Trafik Kuralları Afişi” (Afişê Rêzîkên Hatûcûyê) veya “Sağlıklı Yaşam ve Beslenme Rehberi” (Rêbera Xwedîbûnê û Jîyana bi Tendurist) tasarlayarak uygulamaya dökerler. Öğrencilerin

yazdıkları metinleri arkadaşlarıyla paylaşmaları ve yazılı iletişim kurmaları sağlanır **(SDB2.1, SDB2.2)**.

Küçük grup çalışmaları yapılır. Grup içinde yazılan metinler paylaşılır, birlikte gözden geçirilir ve ortak metinler oluşturulur **(SDB2.2, SDB3.1, D14.1, D16.3, E1.3)**. Sürecin sonunda yazma süreci ve ürünlerine ilişkin değerlendirme yapılır. Yazılan metinler gözden geçirilerek güçlü yönler ve geliştirilmesi gereken noktalar belirlenir **(E1.4, D3.1, D3.4, D14.3)**. Ardından bu değerlendirmeler sınıf ortamında paylaşılır ve karşılıklı geri bildirimlerde bulunulur **(D20.3, SDB1.2, SDB3.1)**.

KUR.6.3.DBS.

“Bedenim ve Sağlığım” temasına yönelik dil bilgisi seçme-kullanma süreci, bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içeceklerin adlarını yansıtan görsellerin ve kısa diyalogların sunulmasıyla başlatılır **(E1.1, E1.5, SDB1.2)**. Öğrenciler görselleri inceler, duydukları ifadeleri takip eder ve sınıfça tekrar eder. “Ev çavê min e.”, “Ev sor e.”, “Di lembeya kesk da derbas bibe.”, “Qiriqa min diêşe.” (Bu gözümdür. Bu kırmızıdır. Yeşil lambada geç. Boğazım ağrıyor.) gibi cümleler birlikte söylenerek içerikle ilk aşinalık oluşturulur **(E1.5, SDB1.2)**. Bu süreçte dil yapılarının kuralları açıklanmadan, doğal ve bağlam içinde fark edilmesi sağlanır **(SDB1.2, OB4)**.

Bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecekleri içeren görseller üzerinden eşleştirme etkinliği yapılır **(E3.2, E3.8, KB2.2)**. Öğrenciler dinledikleri cümleleri doğru görsellerle eşleştirir, ilgili unsurları işaretler ve hangi ifadenin hangi görsele ait olduğunu sözlü olarak belirtir. Bu etkinlik sayesinde Kurmancca dil parçaları kuralları bilinmeden fark edilerek ayırt edilir **(KB2.7, OB1)**.

Kısa canlandırmalar veya video kesitleri izlenir. Öğrenciler izledikleri içerikte bedenin organları, Kurmancca yiyecek ve içecek adları ile ilgili cümleleri ve basit ifadeleri [“Ev tirşik e”, “Tama vê xweş e”, “Ez birçî me” (Bu türlü yemeğidir. Tadı güzeldir. Ben acıktım.)] belirler ve bu ifadeleri tekrar eder. Sınıf içine getirilen gerçek nesnelerle ilişki kurularak anlam güçlendirilir **(SDB2.1, E3.2, OB4)**. Aynı yapıya sahip cümleler grup hâlinde tekrar edilir. Öğrenciler sırayla cümleleri sesli olarak söyler, arkadaşlarının tekrarlarını dinler ve birlikte tekrar ederek işitsel farkındalık geliştirir. Bu süreçte benzer dil yapılarının fark edilmesi sağlanır **(SDB2.2)**.

Bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecekler ile ilgili ifadeleri ve yönergeler kullanılarak yeni örnekler oluşturulur. “Ev xweşav e”, “Ew kesk e”, “Diranê xwe firçe dikim” (Bu hoşaftır. Bu yeşildir. Dişlerimi fırçalıyorum.) gibi cümlelerin yanı sıra “Destên xwe dişom?”, “Tema vê xweş e.”, “Lempeya sor rawest e.” (Ellerimi yıkıyorum. Tadı güzeldir. Kırmızı lambada geç.) gibi ifadeler de kullanılarak aynı dil yapıları farklı bağlamlarda tekrar edilir. Böylece Kurmancca dil parçaları kuralları düşünülmeden otomatik biçimde pekiştirilir **(E3.7, KB2.11)**.

Sınıf içinde hareketli bir etkinlik yapılır. Öğrenciler dolaşarak gördükleri bedenimiz ve uzuvlarımız gösterir ve özelliklerini ifade eden cümleler kurar. “Ev lingê min e”, “Deh tilîyên me hene” gibi ifadeler gerçek ortamla ilişkilendirilerek kısa, doğal ve anlamlı biçimde tekrar edilir **(SDB2.1)**. Beden diliyle canlandırma etkinliği uygulanır. Öğrenciler yiyecek ve içecek adlarını taklit eder ve onların şekillerini beden hareketleriyle gösterirler. Böylece dil yapıları kuralları bilinmeden fiziksel olarak da içselleştirilir **(E2.3, SDB2.2, D5.2, D14.3)**.

Konuşma ve hareketin birlikte kullanıldığı oyunlaştırılmış etkinlikler yapılır. Öğrenciler hem cümle kurar hem de aynı anda nesneleri gösterir. Bu süreçte Kurmancca dil parçaları eş zamanlı olarak tekrar edilir ve canlandırılır **(SDB3.1)**. İkili ve grup çalışmalarıyla süreç tamamlanır. Öğrenciler birbirleriyle bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecekler ile ilgili sorular ve diyaloglar yoluyla iletişim kurar. Kullanılan ifadeler doğal ve akıcı hâle gelir **(E2.2, D3.1, D3.4, D14.1)**. Bu süreçte öğrenciler öğrendikleri dil yapılarını, kuralları düşünmeden seçerek farklı durumlarda kullanır ve iletişim kurarken tabii biçimde kullanıma sokar **(D16.3, D20.3, KB2.13, KB2.14)**.

KUR.6.3.SÖS.

“Merhaba, Başlıyoruz” temasına yönelik sözcük seçme-kullanma süreci; bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içeceklerle ilişkin hedef sözcüklerin yer aldığı görsellerin ve kısa diyalogların sunulmasıyla başlatılır. Öğrenciler bu içerikleri dinler ve izler, hedef sözcükleri bütünsel olarak duyar ve görür (**E1.1, OB4**). Sınıfça tekrar etkinliği yapılır. Hedef sözcükler sesli olarak tekrar edilir; “dest”, “pê”, “til”, “sêv”, “hirmî”, “baş”, “nexweş”, “derbas e”, “rawest e” (el, ayak, parmak, elma, armut, iyi, hasta, geç, dur) gibi sözcükler doğru sesletimle söylenir. Bu süreçte sözcüklerin doğal kullanımına aşinalık kazandırılır (**SDB2.1**).

Görseller üzerinden sözcüklerin kullanımı üzerine çalışmalar yapılır. “Ev kîjan xwarin e?”, “Ev kîjan reng e?” (Bu hangi yemektir? Bu hangi renktir?) gibi sorulara hedef sözcüklerle cevap verilmesi sağlanır. Böylece sözcüklerin kullanım bağlamı algılanır (**E3.2, SDB2.1**). Sözcüklerin anlamlarını zihinde yapılandırmaya yönelik eşleştirme ve sınıflandırma etkinlikleri uygulanır. Bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içeceklerle doğru sözcüklerle eşleştirilir, benzer özelliklerine göre gruplandırılır ve sözcükler arasındaki kavramsal ilişkiler kurulur (**KB2.2, KB2.5, KB2.7, OB1**).

Hedef sözcüklerin anlamlarını pekiştirmek amacıyla tekrar ve kullanım çalışmaları yapılır. Aynı sözcükler farklı örnekler içinde kullanılır; beden ve uzuvlar gösterilerek adlandırılır ve “serî”, “enî” gibi sözcükler çeşitli durumlarda tekrar edilir. Böylece sözcüklerin anlamları bağlam içinde algılanır (**KB2.11**). Sınıf içinde hareketli etkinlikler uygulanır. Öğrenciler sınıfta dolaşarak etrafa resimleri asılmış beden ve uzuvlar adlandırır; yiyecek ve içecek, sağlık ifade eden sözcükleri kullanır. Sözcüklerin gerçek yaşamla ilişkilendirilmesi ve kendiliğinden, doğal ve tabii bir biçimde kullanılması sağlanır (**E1.3, E2.3, SDB2.2, OB4**).

İkili ve grup çalışmalarıyla süreç tamamlanır. Öğrenciler birbirlerine sorular sorar, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, renkler ve hedef sözcükleri iletişim kurarken kendiliğinden, gerçek ve doğal biçimde kullanır (**E2.2, SDB2.1, D14.1**). Bu süreçte sözcüklerin farklı bağlamlarda etkili biçimde kullanıma sokulması desteklenir (**D16.3, KB2.13**).

KUR.6.3.SES.

“Merhaba, Başlıyoruz” temasına yönelik sesletim seçme-kullanma süreci; sınıfa bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecek unsurlarını yansıtan görsellerin getirilmesiyle başlatılır. Görseller incelenirken kısa diyaloglar dinletilir (**E1.1, E1.5, E3.2, SDB1.2**). Dinleme sırasında duyulan sözcüklere dikkat edilmesi ve özellikle tekrar eden seslerin fark edilmesi sağlanır. Dinleme sonrasında duyulan sözcükler sınıfça tekrar edilir ve hangi seslerin duyulduğu belirlenir (**OB1, OB4, KB2.2**).

Sınıfça tekrar etkinliği yapılır. Sözcükler önce toplu ardından bireysel olarak tekrar edilir. “Tirşik”, “sêv”, “serî”, “pê”, “zik”, “sor”, “reş”, “derbas be”, “rawest e” (türlü yemeği, elma, baş, ayak, karın, kırmızı, siyah, geç, dur) gibi ses ve sözcükler doğru sesletimle ifade edilir ve işitsel doğruluk pekiştirilir (**E1.3, E3.2, SDB2.1**). Farklı cümlelerin yer aldığı dinleme etkinliği uygulanır. Aynı sesleri içeren sözcükler farklı cümleler içinde dinlenir. Dinleme sonrasında duyulan sözcükler ve tekrar eden sesler belirlenir. Benzer sesler karşılaştırılır ve aralarındaki farklar ortaya konur (**E3.8, KB2.10, KB2.11, KB2.16**).

Sınıf içinde uygulama etkinliği yapılır. Sınıfa getirilen görseller veya nesneler gösterilerek doğru sesletimle adlandırılır. Öğrenciler gördükleri nesneleri kendiliğinden seçerek doğru ve doğal biçimde ifade eder, yanlış sesletimler fark edilerek doğru biçimi tekrar edilir. Bu süreçte öğrencilerin sesleri gerçek ve tabii bir biçimde kullanmaları desteklenir (**SDB2.2, D3.4, D16.3, KB2.7**). Ses gruplama etkinliği uygulanır. Benzer sesleri içeren sözcükler bir araya getirilir ve farklı sesler ayırt edilerek gruplandırılır. Bu süreçte öğrencilerin ses farkındalıkları güçlendirilir (**E3.2, KB2.5, KB2.13**).

İkili ve grup çalışmaları yapılır. Öğrenciler birbirlerine bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecek (kullanım yerleri gibi) ile ilgili kelimeleri doğru sesletimle ifade eder (**E2.2, E3.8, SDB2.1, SDB3.1**). Öğrencilerin hedef sesleri iletişim sırasında kendiliğinden, doğru, gerçek ve tabii bir biçimde kullanmaları sağlanır (**D3.2, D3.4, D14.1**). Etkinlik sonunda yapılan konuşmalar değerlendirilir ve sesletim doğruluğu üzerine geri bildirim verilir (**D16.3, KB2.14**).

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

1. Etkinlik: İlk Yardım Senaryosu (Senaryoya Alîkariya Bîlez a bi Kurmancca)

Öğrencilerden basit bir ev kazası veya spor yaralanmasını konu alan bir “Acil Durum Senaryosu” kurgulamaları istenebilir. Bu senaryo kapsamında Kurmancca diyaloglar yazılarak (ambulans çağırma, hastayı rahatlatma, ilk müdahaleyi anlatma) kısa bir kurgu yapılır. Daha sonra bu kurgu, drama / canlandırma olarak sergilenebilir.

2. Etkinlik: Trafik Uzmanları (Pisporên Hatûçûyê)

Öğrenciler okul çevresindeki veya yaşadıkları mahalledeki trafik işaretlerini ve yaya geçitlerini not alabilir veya fotoğraflayabilirler. Bunları, Kurmancca kelimeler ve açıklamalarla listeleyebilirler. Hazırlanan bu listeler sınıf panosuna asılabilir.

3. Etkinlik: Sağlık Gönüllüleri (Dilxwazên Tenduristiye)

Öğrenciler sağlıklı beslenme, günlük egzersizler ve zararlı alışkanlıklardan korunma yollarını araştırabilirler. Bunları küçük kartlar hâlinde materyale dönüştürebilirler sınıf içi ve sınıf dışı ortamlarda gönüllü olarak tanıtabilirler. Daha sonra yapılan etkinlik değerlendirilebilir.

4. Etkinlik: Yöresel Otlar Albümü (Albûma Gihayên Herêmi)

Öğrenciler, kendi bölgelerinde tüketilen yöresel bir yiyeceği / bitkiyi (örneğin “gulik”, “kereng”) seçerek bunların fotoğraflarına erişebilirler. Bunları A4 kâğıdına bastırır ve yetişkinlerin deneyimlerine başvurabilirler. Bu otların nasıl tüketildiğine, bunlardan hangi yemekler yapıldığına dair bilgileri oluşturdukları albüme Kurmancca olarak işleyebilirler. Hazırlanan albüm sınıfta tanıtılabilir.

Destekleme

1. Etkinlik: Sağlık Kutusu (Qutiya Tenduristiye)

İçerisinde ilk yardım malzemeleri (yara bandı, sargı vb.) veya görselleri olan bir kutu hazırlanabilir. Desteğe ihtiyaç duyan öğrenciler bu kutudan bir nesne seçer, bu nesnenin Kurmancca adı tahmin edilir ve sonrasında söylenebilir. Daha sonra bu nesne hakkında kısa soru cümleleriyle bir destekleme yapılabilir (“Ev bi tendurist e?” Bu sağlıklı mı?, “Ev ji bo alîkariyê ye?” Bu yardım için mi?).

2. Etkinlik: Trafik Işıklarıyla Eylem Oyunu (Lîstika Tевgerê ya bi Lembeyên Hatûçûyê)

Öğretmen elinde trafik ışıklarını temsil eden renkli kartları (Sor), sarı (Zer) ve yeşil (Kes) sırayla öğrencilere tutabilir. Aynı zamanda Kurmancca basit komutlar vererek öğrencilerden fiziksel tepki vermesini isteyebilir. Örneğin öğretmen kırmızı kartı kaldırır ve “Raweste!” der, öğrenciler durur. Sarı kartı kaldırır “Amade be!” der, öğrenciler hareketlenir. Yeşil kartı kaldırır “Derbas be / Bimeşe!” der, öğrenciler ilerler.) Böylece sözcükler ve bedensel hareketler birbirini destekler, öğrenme de kalıcı hâle gelir.

3. Etkinlik: Hastalık ve Tedavi Kartlarını Eşleştirme (Hevyekkirina Kertên Nexweşî û Dermanê)

Çeşitli kartlar hazırlanabilir. Kartların bir yüzünde bir rahatsızlık durumu (“Boğazım ağrıyor.” / “Qirika min diêşe.”) yazılabilir. Diğer kartlarda ise çözüm önerisi (“Sıcak çay iç.” / “Çaya germ vexwe.”) bulunur. Öğrenciler bu kartları eşleştirirken neden-sonuç yapılarını basit cümleler yardımıyla öğrenir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

4. TEMA: YURDUM VE DÜNYAM (WELAT û CÎHANA MÎN)

Alt Temalar: Yurdumuz ve Kültürümüz (Welat û Çanda Me), Takvim ve Mevsimler (Salname û Demsal), Hava Olayları (Keş û Hewa)

Bu temada öğrencilerin; Kurmancca aracılığıyla sadece yaşadıkları çevreyi değil, ülkemizin farklı şehirlerini ve dünya üzerindeki komşu ülkeleri daha geniş bir çerçevede tanıması hedeflenmektedir. Kurmanccayla yurt, dünya, doğa ve hava olaylarına ilişkin mevcut kavramları (ba, berf, baran vb.) zenginleştirerek mevsimsel değişimleri ve coğrafi özellikleri tanımlayabilmeleri beklenmektedir. Günlük yaşamla ilişkili kelime ve ifadeleri kullanarak çevrelerini daha ayrıntılı betimleyebilmeleri, geleneksel oyunların yanı sıra kültürel zenginliklerin değerlerini basit düzeyde karşılaştırabilmeleri hedeflenir. Öğrenciler, bu tema aracılığıyla kendi kültürel değerlerini (kıyafetler, bayramlar, müzik) ifade ederken; farklı kültürlerle ait temel unsurlara karşı duyarlılık, saygı geliştirmeleri amaçlanmaktadır.

Tema sonunda öğrencilerin; yaşadıkları şehri, ülkelerini ve buraların dünyadaki yerlerini temel düzeyde karşılaştırmalı olarak tanımlayabilmeleri, hava olaylarını ifade eden yapıları doğru telaffuzla kullanabilmeleri ve oyunlar üzerinden etkili iletişim kurabilmeleri beklenmektedir.

DERS SAATİ 18

ALAN BECERİLERİ YDAB1. Dinleme / İzleme-Anlamlandırma,
YDAB2. Okuma-Anlamlandırma,
YDAB3. Konuşma-Anlatma,
YDAB4. Yazma-Anlatma,
YDDB1. Dil Bilgisi Seçme-Kullanma, YDDB2. Sözcük Seçme-Kullanma,
YDDB3. Sesletim Seçme-Kullanma

KAVRAMSAL BECERİLER -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.3. Azim ve Kararlılık, E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik),
E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E2.1. Empati, E2.2. Sorumluluk,
E2.5. Oyunseverlik, E3.1. Muhakeme, E3.2. Odaklanma, E3.7. Sistematiçlik,
E3.8. Soru Sorma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri

SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık),
SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme),
SDB1.3. Kendine Uyarılama (Öz Yansıtma),
SDB2.1. İletişim SDB2.2. İş Birliği,
SDB2.3. Sosyal Farkındalık , SDB3.1. Uyum

Değerler D3. Çalışkanlık, D5. Duyarlılık, D11. Özgürlük, D12. Sabır, D14. Saygı, D15. Sevgi,
D16. Sorumluluk, D19. Vatanseverlik

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık, OB5. Kültür Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI

İLİŞKİLER

Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri, Sosyal Bilgiler, İngilizce, Görsel Sanatlar, Müzik, Beden Eğitimi ve Spor, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım

BECERİLER ARASI

İLİŞKİLER

KB2.2. Gözlemlleme, KB2.5. Sınıflandırma, KB2.7. Karşılaştırma, KB2.8. Sorgulama, KB2.10. Çıkarım Yapma, KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme, KB2.12. Mevcut Bilgiye / Veriye Dayalı Tahmin Etme, KB2.13. Yapılandırma, KB2.14. Yorumlama, KB2.15. Yansıtma, KB2.16. Muhakeme (Akıl Yürütme), KB3.3. Eleştirel Düşünme

6. sınıf temaları, bütüncül yaklaşıma göre yapılandırılmıştır.

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

KUR.6.4.D. “Yurdum ve Dünyam” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri dinleyebilme / izleyebilme-anlamlandırabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek dinleme / izlemeye hazırlık yapar.
- b) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.
- c) Temayı, temel ayrıntılar ve ipuçlarından hareketle anlamlandırır.
- ç) Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

KUR.6.4.O. “Yurdum ve Dünyam” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri okuyabilme-anlamlandırabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek okumaya hazırlık yapar.
- b) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.
- c) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak anlamlandırır.
- ç) Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

KUR.6.4.K. “Yurdum ve Dünyam” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle konuşabilme-anlatabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek konuşmaya hazırlık yapar.
- b) Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını gözlemleyerek taklit eder ve tekrarlar.
- c) Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak taklit yoluyla sözlü içerik oluşturur.
- ç) Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak konuşmanın içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.
- d) Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak sözlü içeriği yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.
- e) Temaya ilişkin konuşma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

KUR.6.4.Y. “Yurdum ve Dünyam” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle yazabilme-anlatabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgilerini ve deneyimlerini harekete geçirerek yazmaya hazırlık yapar.
- b) Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını inceleyerek modelden kopyalar.
- c) Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak yazılı içerik oluşturur.
- ç) Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.
- d) Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.
- e) Temaya ilişkin yazma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

KUR.6.4.DBS. “Yurdum ve Dünyam” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle uygun dil bilgisi seçebilme-kullanabilme

Temaya uygun dil bilgisi yapılarını seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.

KUR.6.4.SÖS. “Yurdum ve Dünyam” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle uygun sözcük seçebilme-kullanabilme

Temaya uygun sözcükleri seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.

KUR.6.4.SES. “Yurdum ve Dünyam” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle uygun sesletimi seçebilme-kullanabilme

Temaya uygun sesletimi seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.

İÇERİK ÇERÇEVESİ Tema: Yurdum ve Dünyam (Welat û Cihana Min)

Alt Temalar

1. Yurdumuz ve Kültürümüz (Welat û Çanda Me)
2. Takvim ve Mevsimler (Salname û Demsal)
3. Hava Olayları (Keş û Hewa)

İşlevsel Cümle Yapıları

1. Yurdunu ve Yaşadığı Yeri Detaylandırarak Tanıtma: Bajarê min bi ... tê naskirin.
2. Mekân ve Konum Belirleme (Yönlerle): Li başûr... , li bakur...
3. Hava Olayları ve Günlük Hayata Etkisi: Îro hewa pir sar e, berf dibare. J
4. Soru Sorma ve Bilgi Edinme: Hewa çawa ye? Tu ji kîjan lîstikê zêdetir hez dikî?
5. Zaman ve Aktivite Planlama: Em lîstikan bilîzin.
6. Oyunları Kural ve Tercihlerle Anlatma: Lîstika me ya herî xweş veşartok e. Em berî lîstikê lihevanînokan dibêjin û makê hildibijêrin.
7. Tanımlama, Karşılaştırma ve Miktar Belirtme: Gundê me ji bajarê we biçûktir e.
8. Duygu, Görüş ve Özlem Bildirme: Ez ji hewayê sayî hez dikim.

Hedef Dil Bilgisi Yapıları

1. Kişi Zamirleri: Ez, tu, ew, em, hûn, ew
2. Aidiyet ve Sahiplik Bildiren Yapılar: Bajarê min,
3. Temel Fiil Çekimleri: Baran dibare.
4. Olumlu ve Olumsuz Cümleler: Ez li bajar dijîm. Gundê me ne mezin e.
5. Basit Soru Yapıları: Çi, kîjan, kengî, çawa, ku, li ku, çima?
6. Zaman ve Mekân Belirleyicileri: îsal, îro, sibeh, nîvro, êvarê, bi şev, havînê, zivistânê, li vir, derve, bakur, rojhilat

Sesletim

1. Temel Ünlü ve Ünsüz Sesler
Ünlülerin Doğru Telaffuzu: a, e, ê, î, î, o, u, û
Ünsüzlerin Doğru Telaffuzu: b, c, ç, d, f, g, h, j, k, l, m, n, p, q, r, s, ş, t, v, w, x, y, z
2. Farklı Seslerin Sesletimi ve Telaffuzu: Türkçede bulunmayan veya farklı telaffuz edilen (ê, q, w, x) sesleri, tema kapsamındaki welat, xwarin, hewa, lîstik, çand gibi kelimeler üzerinden pekiştirilir. (örneğin welat, xwarin, hewa, lîstik, çand). Bu seslerin doğru çıkarımı için dinleme ve tekrar çalışmaları yapılır.
3. Vurgu ve Tonlama: Basit cümlelerde soru, olumlu ve olumsuz ifadelerdeki tonlamayı ayırt edebilme.
4. Tekrar ve Taklit Yoluyla Otomatikleştirme: Kurmanccaya özgü sesler; oyun, şarkı ve taklit temelli dinamik süreçlerle günlük konuşma becerisine dâhil edilir. Ritim ve hareketle desteklenen bu etkinlikler, öğrencinin dili doğal bağlamında ve öz güvenle kullanmasını sağlar.
5. Sesletim ve Yazım İlişkisi: Öğrencilerin tema kapsamında öğrendikleri kelimeleri (welat, demsal, hewa, çand, lîstik vb.) doğru okuyup yazarken ses-harf ilişkisini fark etmeleri sağlanır. Telaffuz ile yazım arasındaki uyum üzerinde durularak okuma ve yazma becerileri geliştirilir.

6. Kavram ve Nesne İlişkisi: Öğrenciler; yer ve mekânları (gund, bajar, welat), hava olaylarını (roj, baran, ba, berf vb.), kültürel öğeleri (xwarin, vexwarin, cil û berg, muzîk), ve oyunları (oyun tekerlemeleri) Kurmancca olarak tanıyarak bu kavramları doğru telaffuz eder, sınıflandırır ve eşleştirir. Bu süreçte görseller ve somut materyallerden yararlanır.

Çevre ve dünya farkındalığı, dilin gözlem, deneyim ve etkileşim yoluyla anlamlandırıldığı doğal bir öğrenme alanıdır. Yerleşim yerleri, doğa ve kültürel unsurlara dair söz varlığının oyun ve etkileşim odaklı ortamlar aracılığıyla yapılandırılması; dört temel dil becerisini bütüncül biçimde desteklerken bireyin önceki yaşantılarıyla bağ kurmasını, çevre bilinci ile küresel farkındalık kazanmasını ve dili bağlamına uygun, akıcı ve etkili biçimde kullanmasını sağlar.

İlkeler Öğrenme-öğretme süreci, yakın çevreden küresel bağlama uzanan, somuttan soyuta ve bilinenden bilinmeyene ilkeleri doğrultusunda öğrencinin mevcut deneyimlerini odağa alan yaşam temelli bir anlayış benimsenmelidir. Hayatilik, oyun ve yaparak-yaşayarak öğrenme ilkeleri çerçevesinde doğal bağlamlarda yapılandırılan dört temel dil becerisi; kültürel duyarlılık, sürekli dönüt ve pekiştirmeye dayalı kapsayıcı ölçme-değerlendirme yaklaşımlarıyla işlevsel, kalıcı ve sürdürülebilir öğrenmelere dönüştürülebilir.

Anahtar Kavramlar arkadaş, bayram, dünya, hava, saat, kar, köy, kültür, müzik, oyun, rüzgâr, sıcak, soğuk, şehir, yağmur, yemek, yolculuk, yurt

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Dinleme / izleme-anlamlandırma ve okuma-anlamlandırma becerilerine ait öğrenme çıktılarına ulaşıp ulaşılmadığını belirlemek amacıyla öz bildirim çalışmaları yaptırılabilir. Öğrencilerin akıcı ve doğru okuma becerilerindeki gelişimi; gözlem formları ile izlenebilir ve öğrencilere düzenli geri bildirim verilebilir. Öğrencilerin dinleyecekleri / izleyecekleri veya okuyacakları metnin içeriğine yönelik tahminde bulunabilmelerini desteklemek amacıyla sözcük ilişkilendirme ve kelime kümeleme etkinlikleri ile zihin haritaları kullanılabilir.

Konuşma-anlatma becerilerine ait öğrenme çıktıları kısa konuşma uygulamaları, diyalog çalışmaları, canlandırma etkinlikleri ve çeşitli performans görevleri ile değerlendirilebilir. Bu süreçte öğretmen, kontrol listeleri kullanarak öğrencinin gelişimini izleyebilir. Konuşma ve yazma becerilerine yönelik çalışmalar sırasında öğrencilerin düşüncelerini yapılandırmalarını desteklemek amacıyla kavram haritaları, zihin haritaları ve çalışma kâğıtları kullanılabilir.

Yazma-anlatma becerilerinin değerlendirilmesinde kısa yazma çalışmaları, cümle ve paragraf yazma etkinlikleri ile öğrenme günlüğü ve yansıtıcı günlükler kullanılabilir. Yazılı üretim sürecinde, öğrencilerin kendi tahminlerinden yararlanabilmeleri için eşleştirme ve kavram ilişkilendirme görevleri uygulanabilir.

Öğrencilerin öğrenme süreçlerine aktif katılımını sağlamak amacıyla öz değerlendirme, formları kullanılabilir. Öğrenme çıktıları ayrıca dijital üretimler (poster, video, ses kaydı), öğrenme duvarı veya bülten panosu çalışmaları vb. ürün temelli etkinlikler aracılığıyla da değerlendirilebilir. Yapılan tüm üretim görevleri ve etkinlikler sonunda öğrencilerin performansı analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarları kullanılarak değerlendirilebilir ve öğrencilere yapıcı geri bildirimler verilebilir.

Destek becerilerine ait öğrenme çıktılarına ulaşıp ulaşılmadığını ölçmek için öğrencilere temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanabilme çalışmaları ve uygun diğer çalışmalar yaptırılabilir.

1. Performans Görevi: Şehir Rehberim (Rêberê Bajarê Min)

Öğrenciler, yaşadıkları şehri veya seçtikleri bir şehri tanıtan görsel rehber hazırlayabilir. Bu çalışmada şehrin ismi, önemli yerleri ve temel özellikleri Kurmancca cümlelerle ifade edilebilir. Öğrenci, "Ez li ... dijîm." (Ben ...'da yaşıyorum.), "Bajarê me mezin e." (Şehrimiz büyüktür.) ve "Li bajarê me ... hene." (Şehrimizde ... vardır.) gibi yapıları kullanarak şehrin kimliğini tanıtabilir. Rehber, el çizimleri veya fotoğraflarla sınıfta sunulabilir.

2. Performans Görevi: kültürel Zenginliğim Kıyafetlerimiz (Kevneşopî û Cilûbergên Me)

Öğrenciler, kendi yörelerine veya ülkemizdeki farklı bir bölgeye ait geleneksel bir kıyafeti veya kültürel bir objeyi (aksesuar, müzik aleti vb.) tanıtan görsel bir kart veya pano hazırlar. "Ev cil û bergên herêma me ne." (Bu bizim yöremizin kıyafetidir.), "Navê vê / vî ... ye." (Bunun adı ...'dır.) ve "Ev cil pir rengîn û bedew e." (Bu kıyafet çok renkli ve güzeldir.) gibi yapılar kullanılarak kültürel öğenin özellikleri anlatılabilir.

İçeriğe uygun olarak seçilecek performans görevleri; hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanabilme, yazılı ve / veya sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı ile göreve katılım, çaba ve süreç içindeki ilerleme gibi ölçütleri içeren analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı veya gözlem formu ile değerlendirilebilir. Performans görevleri sürecinde öğrencilerin sürece daha aktif katılmalarını desteklemek amacıyla öz veya akran değerlendirme formlarına da yer verilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Bu temada öğrencilerin Kurmanccada temel düzeyde okuma, yazma, dinleme ve konuşma becerilerine sahip oldukları; kendilerini basit cümlelerle tanıtabildikleri, günlük yaşamda kullanılan temel ifadeleri kısmen bildikleri kabul edilmektedir. Öğrencilerin yaşadıkları yer, çevre, hava olayları ve kültürel unsurlar hakkında Türkçe olarak bilgi sahibi oldukları; ancak bu kavramları Kurmanccada ifade etmede sınırlı dil yeterliliğine sahip oldukları öngörülmektedir. Ayrıca öğrencilerin bir kısmının Kurmanccada yer, yön, hava olayları, kültürel değerler ve oyunlara ilişkin kelime dağarcığının sınırlı olduğu; bu kavramları doğru telaffuz etmede ve cümle içinde kullanmada zorlanabilecekleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreci

Bu süreçte "Bajarê te bi çi tê naskirin? (Şehrin neyle tanınır?)", "Bajarê te li kîjan aliyê welatê me ye? (Şehrin ülkemizin hangi tarafındadır?)", "Tu dixwazî kîjan welatî bibînî? (Hangi ülkeyi görmek istersin?)", "Li ser dinyayê ji bilî welatê me, tu kîjan welatan nas dikî? (Dünyada ülkemiz dışında hangi ülkeleri tanıyorsun?)", "Zivistanê li vir berf dibare? (Kışın burada kar yağar mı?)", "Di cejnan de hûn çi dikin? (Bayramlarda ne yaparsınız?)", "Lîstika te ya herî xweş kîjan e? (En sevdiğin oyun hangisidir?)", "Di navbera gund û bajar da çi cudahî hene? (Köy ve şehir arasında ne gibi farklar vardır?) gibi sorularla öğrencilerin önceki bilgileri yoklanabilir. Böylece öğrencilerin Kurmancca ile ilgili neler bildikleri, yaşadıkları çevreyi tanımlayabilme, hava olaylarını ifade edebilme, kültürel öğeleri tanıyabilme ve oyunlara ilişkin kelime bilgileri belirlemeye çalışılarak öğrencilerin Kurmancca dil düzeyleri hakkında bilgi sahibi olunmaya çalışılabilir. Öğrencilerin hazırbuluşluk seviyelerinin belirlenmesinde gelişim çizelgeleri, gözlem formları, kontrol listeleri vb. ölçme ve değerlendirme araçları da kullanılabilir.

Köprü Kurma Öğrencilerin bu temada öğrenecekleri ile Kurmancca dersindeki ön öğrenmeler ve önceki sınıflarda Türkçe derslerinde edindikleri bilgilerin bağlantısı kurulabilir. Daha önce öğrendikleri yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlarla ilgili ifadeleri ile bu temada öğrenecekleri “Biharê û payîzê dinya baranî ye.”, “Mala me îroj keledoş çê kiriye.”, “Îlk-baharda ve sonbaharda hava yağımludur.”, “Evimizde bugün keledoş yapılmış.”) “ji bo heftberkê heft ber hewce ne.” gibi ifadeler arasındaki benzerlikler üzerinde durulabilir. Aynı zamanda öğrenciler günlük hayatta kullandıkları veya tanık oldukları söz konusu yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurları bu temada öğrendikleri arasında ilişki kurabilirler.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

KUR.6.4.D.

“Yurdum ve Dünyam” temasına yönelik dinleme / izleme-anlamlandırma süreci, öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurları yansıtan görseller üzerinden başlatılır (**E1.1, E1.4, E1.5, E3.2, SDB1.2, SDB1.1**). Görseller incelenerek “Hangi hava olaylarını yaşadınız?” gibi sorulara yönelik düşünceler oluşturulur ve öğrencilerin kendi sınıf yaşantılarından örnekler vermeleri sağlanır (**SDB1.1, SDB2.1, SDB3.1, D3.4, D14.1**). Bu süreçte önceki bilgi ve deneyimlerin harekete geçirilmesi, görsellerdeki unsurlar ile yaşantılar arasında temel ilişkilerin fark edilmesi ve mevcut içerik hakkında tahminlerde bulunulması sağlanır (**OB4, KB2.2, KB2.10, KB2.11**).

Kısa bir ses kaydı, video veya diyalogdan kesitler sunularak içerikte yer alan yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlar hakkında tahminlerde bulunulması sağlanır. Görsel ve işitsel ipuçları birlikte değerlendirilerek içerik hakkında çıkarımlar yapılır (**E2.1, SDB2.2, D14.1, OB2, KB2.2**).

“Yurdum ve Dünyam” temasına uygun dinleme / izleme metni kesintisiz olarak sunulur. Bu metinde yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlar yer alır (**E2.2, E3.2, D3.1, D3.4**). Bu aşamada içeriğin genel anlamının kavranması, konusunun algılanması, temel unsurların, yönergelerin ve ayrıntıların tanınması beklenir. Böylece bütüncül içerikteki temel bileşenlerin fark edilmesi sağlanır (**SDB1.2, OB1, KB2.2, KB2.10**).

Dinleme sonrasında içerikte geçen yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlar görseller, kartlar ve dijital materyaller aracılığıyla yeniden ele alınır. Bu unsurlar eşleştirme, işaretleme ve sınıflandırma etkinlikleriyle ayırt edilir; benzerlik ve farklılıklar belirlenir (**KB2.5, KB2.7, KB2.11, KB2.12**). Başlangıçta yapılan tahminler tekrar gözden geçirilir ve dinlenen içerikle karşılaştırılır, tahminlerin doğruluğu kontrol edilir ve gerekçelendirilir. İçerikte yer alan unsurların bütün içinde konumlandırılması ve temel sınıflandırılması sağlanır (**OB2, OB4, SDB2.1, E3.2**). İçerikteki bilgiler tablo veya şemalar üzerinde yapılandırılarak yatay ve dikey ilişkiler görünür hâle getirilir (**KB2.13, OB1**).

Yurdumuz ve kültürümüz, mevsimler hava olayları alt temaları kategorilere ayrılır; dünya, dünya-hava olayları, dünya-yurt, yurt-kültür ilişkileri üzerinden anlamlı bağlantılar kurulur. Dinlenen metinler öğrencilerin kendi yaşantılarıyla ilişkilendirilerek içerik bireysel olarak içselleştirilir (**SDB1.2, SDB1.3, SDB3.1, OB1**). Bu süreçte dikkatlerini içerik üzerinde yoğunlaştırmaları, öğrenmeye istekle katılmaları ve yeni duruma uyum sağlama-ları desteklenir (**D19.1, OB5, SDB2.2, SDB3.1**).

Sürecin sonunda, dinleme etkinliğine ilişkin gözlem, anlayış ve düşünceler bireysel olarak değerlendirilerek sınıfla paylaşılır. Gönüllü öğrenciler söz alarak anladıklarını ifade ederken diğer öğrenciler onları dikkatle dinler (**E3.7, SDB3.1, D3.1, D3.4**). Ardından ikili ve küçük grup çalışmalarıyla karşılıklı olarak bilgi, düşünce ve deneyimler paylaşılır; yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlar ile ilgili basit ifadeler kullanılır (**D14.1, D15.1, OB1, KB2.15**).

KUR.6.4.O.

“Yurdum ve Dünyam” temasına yönelik okuma-anlamlandırma süreci, öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurları içeren kısa metinler ve görseller üzerinden başlatılır (**E1.1, E1.5, SDB1.1, SDB1.2, D14.1**). Görseller ve metin parçaları incelenerek “Bu metin ne hakkında olabilir?”, “Bu hava olayları neler olabilir?”, “Bu kültürel unsurlar hangi kategoriye ait olabilir?” gibi sorulara yönelik tahminlerde bulunulması sağlanır. Önceki bilgi ve deneyimlerin harekete geçirilmesi, mevsimler yurdumuz, hava olayları, kültürel unsurlar ve mevcut içerikle önceki bilgiler arasında temel ilişkilerin kurulması desteklenir (**OB1, OB4, KB2.2**). Sunulan yazılı ve görsel ipuçları aracılığıyla içerik ile önceki bilgi ve deneyimler arasında bağ kurulması sağlanır ve metnin konusu hakkında basit tahminlerde bulunulur (**SDB2.1, OB4, KB2.2**).

Okuma içeriğine ait başlık, görsel ve anahtar ifadeler incelenir. Bu ipuçlarına dayanarak metnin konusu, metinde yer alabilecek yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlar hakkında tahminlerde bulunulması sağlanır (**E3.2, E3.8, SDB2.1, SDB2.3**). Öğrencilerin görsel ve yazılı ipuçlarından yararlanarak içeriği genel olarak algılamaları desteklenir (**KB2.11, OB1**).

Metin sessiz olarak okunur. Okuma sürecinde içeriğin genel anlamının bütüncül olarak kavranması, metinde geçen yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlar ile ilgili yerlerin fark edilmesi beklenir (**E3.2, E2.2, SDB2.2, OB1, OB4**). Ayrıca metin içerisindeki basit ve temel ayrıntıların belirlenmesi sağlanır. Böylece içeriğin konusu genel olarak algılanır ve temel bileşenler tanınır (**D3.1, D3.2, D3.4**).

Okuma sonrasında metinde yer alan yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlar görseller ve bilgi kartlarıyla yeniden ele alınır. Bu unsurlar eşleştirme ve işaretleme etkinlikleriyle tanınır ve ayırt edilir; “Ülkemizin komşuları hangileridir”, “Yemek ve giyim kuşamımızı belirten kültürel unsurlar nelerdir?”, “Yurdumuzda gerçekleşmeyen hava olayları nelerdir?” gibi sorular üzerinden içerik somutlaştırılır (**SDB2.1, OB4, KB2.2, D19.1**). Başlangıçta yapılan tahminler tekrar gözden geçirilir ve metinle karşılaştırılarak doğruluğu kontrol edilir; doğru ve yanlış tahminler gerekçeleriyle ifade edilir (**D12.3, E2.2, KB2.12, OB5**).

Metinde yer alan öğeler tablo, şema veya görsel düzenleyiciler aracılığıyla yapılandırılır. yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlar belirli bir düzen içinde yerleştirilerek bu unsurlar arasındaki bağlantılar açık biçimde ortaya konur (**KB2.5, KB2.13, OB2, OB4**). Bu unsurlar basit kategoriler hâlinde sınıflandırılır, benzerlik ve farklılık açısından karşılaştırılır. Ayrıca öğeler arasındaki yatay ve dikey ilişkilerin fark edilmesi sağlanır (**E3.2, E3.7, KB2.7**).

Yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlar arasındaki bağlantılar ele alınır. “Dünyada ve yurdumuzda yaşanan benzer hava olayları hangileridir?”, “Dünyada ve yurdumuzdaki kültürel unsurlar nelerdir?” gibi sorular üzerinden ilişkiler kurulması sağlanır. Bu süreçte anlamlı bağlantılar kurulması ve metnin derinlemesine incelenmesi desteklenir (**KB2.7, SDB2.2, OB4, D19.1**). Metinden hareketle basit çıkarımlar yapılır ve elde edilen bilgiler öğrencilerin kendi sınıf ortamlarıyla ilişkilendirilerek ifade edilir, böylece içerik bireysel olarak içselleştirilir (**E1.5, KB2.11**).

Sürecin sonunda okuma ve anlamlandırma sürecine ilişkin gözden geçirilen bilgi, deneyim, düşünce ve duygular bireysel olarak ifade edilir. Gönüllü öğrenciler söz alarak metinden anladıklarını paylaşırken diğer öğrenciler dikkatle dinler (**E3.1, SDB2.1, SDB2.2**). Ardından ikili ve küçük grup çalışmalarıyla yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlar ile ilgili ifadeler kullanılarak karşılıklı paylaşımlar gerçekleştirilir (**SDB2.2, SDB3.1, D14.1**). Bu süreçte iletişim kurulması, iş birliği yapılması ve karşılıklı etkileşim içinde bulunulması beklenir (**D14.1, D15.1**).

KUR.6.4.K.

“Yurdum ve Dünyam” temasına yönelik konuşma-anlatma süreci, öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlara

ilişkin görseller ve kısa ifadeler üzerinden başlatılır **(E1.1, E1.5.)**. Öğrencilerin hava olaylarına ilişkin yaşantılarını hatırlamaları, yurdumuz, mevsimler ve kültürel unsurları ifade etmeleri ve kısmen basit yönergeleri fark etmeleri sağlanır. Bu süreçte önceki bilgi ve deneyimlerin etkin hâle getirilmesi ve mevcut içerikle ilişkilendirilmesi hedeflenir **(SDB1.2, OB4, KB2.2)**.

Yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurları içeren konuşma örnekleri ("bihara welatê me pir xweş e.", "welatê me li herêmeke germ e." ("Yurdumuzun baharı çok güzeldir.", "Bizim ülkemiz sıcak bir bölgededir.") gibi sunulur **(D12.3, E2.5)**. Öğrencilerin bu örnekleri dinlemeleri, tekrar etmeleri ve doğru sesletimle taklit etmeleri sağlanır. Böylece model ifadelere aşinalık kazanmaları ve sözlü üretime hazırlık yapmaları desteklenir **(E3.2, SDB2.1)**.

Öğrencilerin model konuşmaları taklit ederek benzer ifadeler üretmeleri sağlanır. Öğrenciler "Zivistanê berf û biharê baran dibare.", "Lehengê çîrokên gelêrî Mîrze Mihemed e.", "Em li malê heftberkê dilîzin." (Kışın kar ve ilkbaharda yağmur yağar.", "Halk hikâyelerinin kahramanı Mîrze Mihemed'dir.", "Biz evde yedi taş oyunu oynuyoruz.") gibi ifadeleri tekrar ederken "Tu heft beran kom bike.", "Hûn heftaya bê çîroka Mîrze Mihemed bixwîn." gibi yönergeleri de kullanır ve bu ifadeleri kendi sınıf ortamlarına göre değiştirerek yeniden kurar. Böylece taklit yoluyla yeni içerik oluşturulması ve bu içeriklerin bağlama uygun biçimde düzenlenmesi sağlanır **(KB2.11, SDB2.1)**.

Öğrencilerin öğrendikleri dil yapılarını kullanarak yeni ve özgün ifadeler oluşturmaları sağlanır. Öğrencilerden yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurları ifade eden cümleler kurmaları beklenir. Kurulan ifadelerin açık, anlaşılır ve doğru biçimde iletilmesi teşvik edilir. Bu süreçte uygun sözcüklerin seçilmesi, ifadelerin geliştirilmesi ve farklı örneklerle karşılaştırılması desteklenir **(E3.2, KB2.7, KB2.8, OB1)**. Ayrıca öğrencilerin birbirlerine sorular yönelterek ifadelerini genişletmeleri ve sözlü etkileşim içinde kullanmaları sağlanır **(E3.8, SDB2.2)**. Öğrencilerin hazırlıksız konuşma durumlarında bağlama uygun ifadeleri hızlı ve doğru biçimde seçerek kullanmaları ve hazırlıklı konuşma durumlarında belirledikleri içerikleri düzenleyerek doğal ve anlaşılır biçimde sunmaları desteklenir **(E3.8, SDB2.2)**. Ardından ikili çalışmalar gerçekleştirilir. Öğrencilerden biri yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurları içeren basit cümleler kurar, diğeri dinler, sorular sorar ve gerektiğinde karşılaştırmalar yapar **(E2.2, E3.1, SDB2.2)**. Roller değiştirilerek sürecin sürdürülmesi sağlanır. Bu süreçte öğrenilen yapıların farklı bağlamlarda kullanılması, yeniden düzenlenmesi ve sözlü iletişim yoluyla paylaşılması desteklenir **(SDB3.1, KB2.13, OB5)**.

Küçük grup çalışmaları yapılır. Öğrenciler grup içinde yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlarını içeren bir diyalog kurar; hava olayları ve kültürel unsurları belirler, bu unsurları sınıflandırır ve ortak bir sözlü sunum hazırlar **(KB2.5, KB2.13, SDB2.1)**. Böylece sınıflandırma ve yapılandırma becerilerinin geliştirilmesi sağlanır **(SDB3.1, D14.1)**.

Sürecin sonunda öğrencilerin konuşma etkinliklerine ilişkin düşünce, duygu ve deneyimlerini değerlendirmeleri sağlanır **(D11.1, SDB1.2)**. Öğrencilerden hangi ifadeleri doğru kullandıklarını, hangi noktalarda zorlandıklarını ve kendilerini nasıl geliştirebileceklerini ifade etmeleri beklenir. Bu süreçte yapılan çalışmaların yorumlanması ve anlamlandırılması desteklenir **(SDB1.2, SDB1.3)**.

Öğrencilere, yaşadıkları şehri veya seçtikleri bir şehri tanıtan görsel rehber hazırlayabilecekleri performans görevi verilebilir. Bu görevde şehrin ismi, önemli yerleri ve temel özellikleri Kurmancca cümlelerle ifade edilebilir. Öğrenci, "Ez li ... dijîm." (Ben ...'da yaşıyorum.), "Bajarê me mezin e." (Şehrimiz büyüktür.) ve "Li bajarê me ... hene." (Şehrimizde ... vardır.) gibi yapıları kullanarak şehrin kimliğini tanıtabilir. Rehber, el çizimleri veya fotoğraflarla sınıfta sunulabilir. Performans görevi; hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanabilme, yazılı ve / veya sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı ile göreve katılım, çaba ve süreç içindeki ilerleme gibi ölçütleri içeren analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı veya

gözlem formu ile değerlendirilebilir. Performans görevi sürecinde öğrencilerin sürece daha aktif katılmalarını desteklemek amacıyla öz veya akran değerlendirme formlarına da yer verilebilir.

Öğrenciler bu değerlendirmelerini sınıf ortamında paylaşır ve arkadaşlarının görüşlerini dinlerler (**D3.1, D3.2, D3.4**). İkili ve grup içi paylaşımlar yoluyla karşılıklı geri bildirim verilmesi ve öğrenmenin pekiştirilmesi sağlanır (**D15.1, D16.3, SDB3.1**).

KUR.6.4.Y.

“Yurdum ve Dünyam” temasına yönelik yazma-anlatma süreci; yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlara ilişkin görseller gösterilerek ve kısa ifadeler üzerinde durularak başlatılır. Öğrencilerin bu görselleri incelemeleri, hava olayları ve kültürel unsurlara ilişkin bildikleri sözcükleri hatırlamaları; mevsimler ve yurdumuz ile ilgili ifadeleri ve bunlarla ilgili yönergeleri fark etmeleri ve bu bilgileri kısmen basit ifadelerle yazılı olarak ifade etmeleri sağlanır (**E1.1, E1.5, E3.2, SDB1.2**). Ayrıca verilen yazma görevinin ne olduğu, ne yazılacağı ve nasıl yazılacağına genel olarak anlaşılması desteklenir (**OB4, KB2.2**).

Yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurları bildiren ifadeler içeren kısa yazılı model metinler sunulur (**E2.5, E3.2**). Bu metinlerin incelenmesi, yapı ve ifade biçimlerinin fark edilmesi ve model alınarak bu metinlere benzer ifadelerin yeniden yazılması sağlanır. Böylece modelden yararlanarak yazılı üretime geçiş desteklenir (**SDB2.1, OB1**).

Model metinler temel alınarak yazılı içerik oluşturulması sağlanır. “Li dinyayê welatên curbicur hene”, “Em li malê heftberkê dilîzin.” [Dünyada çeşit çeşit ülkeler vardır. Ülkemiz dünyanın kuzey payındadır (kuzey kesimindedir). Biz evde yedi taş oyunu oynuyoruz.] gibi ifadelerin yanı sıra “zivistanê li bajarê me berf dibare.”, “sê çiyayên mezin li welatê me hene” (Kışın şehrimize kar yağar. ülkemizde üç büyük dağ vardır.) gibi ifadeler de kullanılarak cümleler yazılır ve bu ifadeler uygun biçimde düzenlenir. Böylece yazma içeriğinin oluşturulması ve geliştirilmesi sağlanır (**KB2.11**).

Yazma görevinin yapılandırılması sağlanır. Yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurları içeren kısa metinler yazılması beklenir. Yazma sürecinde uygun materyallerin seçilmesi (defter, çalışma kâğıdı vb.), uygun sözcüklerin ve dil yapılarının kullanılması, noktalama işaretlerine dikkat edilmesi ve basit mesajların açık ve anlaşılır biçimde ifade edilmesi desteklenir. Ayrıca öğrencilerin hazırlıklı yazma durumlarında içeriklerini planlayarak düzenlemeleri ve hazırlıksız yazma durumlarında bağlama uygun ifadeleri hızlı ve doğru biçimde seçerek kullanmaları sağlanır (**E1.1, E1.5, E3.2, SDB1.2**). Öğrencilerden yaşadıkları veya seçtikleri bir şehri tanıtan, şehrin adı, önemli yerleri ve temel özelliklerini Kurmancca cümlelerle ifade ettikleri görsel bir rehber hazırlamaları istenir. Hazırlanan rehberin çizim veya fotoğraflarla desteklenerek sınıfta sunulması ve öğrencilerin yaşadıkları çevreyi Kurmancca ifadelerle tanıtmaları sağlanır (**E3.2, KB2.8, OB1**). Bu aşamada yazılan metinlerin geliştirilmesi sağlanır. Yazılar yeniden okunur, benzer ve farklı yönler karşılaştırılır, sınıf eşyaları ve ifadeler kategorilere ayrılır ve gerekli düzenlemeler yapılır (**KB2.5, KB2.7, SDB1.2**).

Öğrencilere, kendi yörelerine veya ülkemizdeki farklı bir bölgeye ait geleneksel bir kıyafeti veya kültürel bir objeyi (aksesuar, müzik aleti vb.) tanıtan görsel bir kart veya pano hazırlayacakları performans görevi verilebilir. “Ev cil û bergên herêma me ne.” (Bu bizim yöremizin kıyafetidir.), “Navê vê / vî ... ye.” (Bunun adı ...’dır.) ve “Ev cil pir rengîn û bedew e.” (Bu kıyafet çok renkli ve güzeldir.) gibi yapılar kullanılarak kültürel öğenin özellikleri anlatılır. Performans görevi; hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanabilme, yazılı ve / veya sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı ile göreve katılım, çaba ve süreç içindeki ilerleme gibi ölçütleri içeren analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı veya gözlem formu ile değerlendirilebilir. Performans görevi sürecinde öğrencilerin sürece daha aktif katılmalarını desteklemek amacıyla öz veya akran değerlendirme formlarına da yer verilebilir.

Yazılı içeriklerin farklı bağlamlarda yeniden düzenlenmesi sağlanır. Yazılan ifadeler değiştirilerek metinler genişletilir (**E2.2, E3.8, KB2.13, D16.3**). Bu süreçte yazılı bilgilerin yeniden yapılandırılması ve paylaşılması desteklenir. Öğrencilerin yazdıkları metinleri arkadaşlarıyla paylaşmaları ve yazılı iletişim kurmaları sağlanır (**SDB2.1, SDB2.2**).

Küçük grup çalışmaları yapılır. Grup içinde yazılan metinler paylaşılır, birlikte gözden geçirilir ve ortak metinler oluşturulur. Bu süreçte iş birliği yapılması ve olumlu iletişim kurulması teşvik edilir (**SDB2.2, SDB2.3, SDB3.1, D14.1**). Sürecin sonunda yazma süreci ve ürünlerine ilişkin değerlendirme yapılır. Yazılan metinler gözden geçirilerek güçlü yönler ve geliştirilmesi gereken noktalar belirlenir. Ardından bu değerlendirmeler sınıf ortamında paylaşılır ve karşılıklı geri bildirimlerde bulunulur (**D3.1, D3.2, D3.4, D14.3**).

KUR.6.4.DBS.

“Yurdum ve Dünyam” temasına yönelik dil bilgisi seçme-kullanma süreci; yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurları yansıtan görsellerin ve kısmen kısa diyalogların sunulmasıyla başlatılır. Öğrenciler görselleri inceler, duydukları ifadeleri takip eder ve sınıfça tekrar eder (**D12.3, E1.1, E1.5**). “Dengbêjler kilamları (şarkıları), çîrokbêjler (hikâye anlatıcıları) ise hikâyeleri söylerler.”, “Ülkemizde en sıcak mevsim yazın ağustos ayıdır.” gibi cümleler birlikte söylenerek içerikle ilk aşinalık oluşturulur. Bu süreçte dil yapılarının kuralları açıklanmadan doğal ve bağlam içinde fark edilmesi sağlanır (**SDB1.2, OB4**).

Yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurları içeren görseller üzerinden eşleştirme etkinliği yapılır. Öğrenciler dinledikleri cümleleri doğru görsellerle eşleştirir, ilgili unsurları işaretler ve hangi ifadenin hangi görsele ait olduğunu sözlü olarak belirtir (**E3.2, E3.8, KB2.2, KB2.7**). Bu etkinlik sayesinde Kurmancca dil parçaları kuralları bilinmeden fark edilerek ayırt edilir (**OB1, OB5**).

Kısa canlandırmalar veya video kesitleri izlenir. Öğrenciler izledikleri içerikte hangi mevsimin ne zaman yaşandığını, yurdumuzun dünyanın neresinde yer aldığını Kurmancca olarak ifade eden cümleleri ve basit ifadeleri [“Hezîran, Tîrmeh û Tebox mehên havînê ne.”, “Li welatê me heft herê m hene.”, (Haziran, temmuz ve ağustos yaz aylarıdır.”, “Ülkemizde yedi bölge vardır.”)] belirler ve bu ifadeleri tekrar eder (**SDB2.1, E3.2, OB4**). Sınıf içine getirilen gerçek nesnelerle ilişki kurularak anlam güçlendirilir (**D19.1**).

Aynı yapıya sahip cümleler grup hâlinde tekrar edilir. Öğrenciler sırayla cümleleri sesli olarak söyler, arkadaşlarının tekrarlarını dinler ve birlikte tekrar ederek işitsel farkındalık geliştirir. Bu süreçte benzer dil yapılarının fark edilmesi sağlanır (**E2.5, SDB2.2**).

Yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlar ile ilgili farklı ifadeler ve yönergeler kullanılarak yeni örnekler oluşturulur. “Li welatê me ji bilî çemên mezin gelek çemên biçûk hene.”, “Newroz mizgînîya biharê ye.”, “Em Newrozê di 21ê Adarê da pîroz dîkin.” (“Ülkemizde büyük nehirlerin yanı sıra birçok küçük nehir de vardır.”, “Nevruz ilkbaharın müjdesidir.”, “Biz Nevruz’u 21 Mart’ta kutlarız.”) gibi cümlelerin yanı sıra “Hûn Cejna Qurbanê çawa pîroz dîkin?”, “Çemê Dîcleyê û Feratê ji welatê me derbasî kîjan welatan dibin?” (“Kurban Bayramı’nı nasıl kutlarsınız?”, “Dicle ve Fırat Nehirleri ülkemizden geçip hangi ülkelere dökülür.”) gibi ifadeler de kullanılarak aynı dil yapıları farklı bağlamlarda tekrar edilir. Böylece Kurmancca dil parçaları kuralları düşünülmeden, otomatik biçimde pekiştirilir (**E3.7, KB2.11**).

Sınıf içinde hareketli bir etkinlik yapılır. Öğrenciler dolaşarak gördükleri hava olayları ve kültürel unsurları gösterir ve özelliklerini ifade eden cümleler kurar. “Bahoza berfê dijwar e.”, “Navê cejna Qurbanê wekî cejna Hacîyan jî tê zanîn.” (“Kar fırtınası şiddetlidir.”, “Kurban Bayramı’nın adı Hacılar Bayramı olarak da bilinir.”) gibi ifadeler gerçek ortamla ilişkilendirilerek kısa, doğal ve anlamlı biçimde tekrar edilir (**SDB2.1**).

Beden diliyle canlandırma etkinliği uygulanır. Öğrenciler yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurları taklit eder ve onların şekillerini beden hareketleriyle gösterirler. Böylece dil

yapıları kuralları bilinmeden fiziksel olarak da içselleştirilir **(SDB2.2, SDB2.3, D5.2, D14.3)**. Konuşma ve hareketin birlikte kullanıldığı oyunlaştırılmış etkinlikler yapılır. Öğrenciler hem cümle kurar hem de aynı anda nesneleri gösterir. Bu süreçte Kurmancca dil parçaları eş zamanlı olarak tekrar edilir ve canlandırılır **(E2.5, SDB3.1)**.

İkili ve grup çalışmalarıyla süreç tamamlanır. Öğrenciler birbirleriyle yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlarını kullanarak diyaloglar oluşturarak iletişim kurar. Kullanılan ifadeler doğal ve akıcı hâle gelir **(D3.1, D3.2, D3.4, D14.1, D15.1)**. Bu süreçte öğrenciler öğrendikleri dil yapılarını, kuralları düşünmeden seçerek farklı durumlarda kullanır ve iletişim kurarken tabii biçimde kullanıma sokar **(KB2.13, KB2.14)**.

KUR.6.4.SÖS.

“Yurdum ve Dünyam” temasına yönelik sözcük seçme-kullanma süreci; yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlarına ilişkin hedef sözcüklerin yer aldığı görsellerin ve kısa diyalogların sunulmasıyla başlatılır. Öğrenciler bu içerikleri dinler ve izler, hedef sözcükleri bütünsel olarak duyar ve görür **(E1.1, OB4)**.

Sınıfça tekrar etkinliği yapılır. Hedef sözcükler sesli olarak tekrar edilir; demsal (mevsimler), welat (ülke), bajar (şehir), çand (kültür), lîstik (oyun), Newroz (Nevruz) gibi sözcükler doğru sesletimle söylenir. Bu süreçte sözcüklerin doğal kullanımına aşinalık kazandırılır **(E2.5, SDB2.1)**.

Görseller üzerinden sözcüklerin kullanımı üzerine çalışmalar yapılır. “Zivistanê hewa çawa ye? (Kışın hava nasıldır?)” gibi sorulara hedef sözcüklerle cevap verilmesi sağlanır. Böylece sözcüklerin kullanım bağlamı algılanır **(E3.2, SDB2.1)**.

Sözcüklerin anlamlarını zihinde yapılandırmaya yönelik eşleştirme ve sınıflandırma etkinlikleri uygulanır. Yurt, dünya, hava olayları, kültürel unsurlar ve ilgili ifadeler doğru sözcüklerle eşleştirilir, benzer özelliklerine göre gruplandırılır ve sözcükler arasında kavramsal ilişkiler kurulur **(KB2.2, KB2.5, KB2.7, OB1)**.

Hedef sözcüklerin anlamlarını pekiştirmek amacıyla tekrar ve kullanım çalışmaları yapılır. Aynı sözcükler farklı örnekler içinde kullanılır; hava olayları ve kültürel unsurlar gösterilerek adlandırılır ve “demsal”, “welat”, “ewr”, “cejn” (mevsimler, ülke, bulut, bayram) gibi sözcükler çeşitli durumlarda tekrar edilir. Böylece sözcüklerin anlamları bağlam içinde algılanır **(KB2.11)**.

Sınıf içinde hareketli etkinlikler uygulanır. Öğrenciler sınıfta dolaşarak etrafa resimleri asılmış yurdumuzun bölgeleri hava olayları ve kültürel unsurları ifade eden sözcükleri kullanır **(D19.1, E1.3, E2.5)**. Sözcüklerin gerçek yaşamla ilişkilendirilmesi ve kendiliğinden, doğal ve tabii bir biçimde kullanılması sağlanır **(SDB2.2, OB4, OB5)**.

İkili ve grup çalışmalarıyla süreç tamamlanır. Öğrenciler birbirlerine sorular sorar, yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurları tanımlar ve hedef sözcükleri iletişim kurarken kendiliğinden, gerçek ve doğal biçimde kullanır **(E2.2, SDB2.1, D14.1)**. Bu süreçte sözcüklerin farklı bağlamlarda etkili biçimde kullanıma sokulması desteklenir **(KB2.13)**.

KUR.6.4.SES.

“Yurdum ve Dünyam” temasına yönelik sesletim seçme-kullanma süreci; sınıfa yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurları yansıtan görsellerin getirilmesiyle başlatılır. Görseller incelenirken kısa diyaloglar dinletilir **(E1.1, E1.5, E3.2)**. Dinleme sırasında duyulan sözcüklere dikkat edilmesi ve özellikle tekrar eden seslerin fark edilmesi sağlanır. Dinleme sonrasında duyulan sözcükler sınıfça tekrar edilir ve hangi seslerin duyulduğu belirlenir **(SDB1.2, OB1, OB4, KB2.2)**.

Sınıfça tekrar etkinliği yapılır. Sözcükler önce toplu ardından bireysel olarak tekrar edilir. “demsal”, “welat”, “bajar”, “gund”, “stran”, “çîrok” [“mevsimler”, “ülke”, “şehir”, “köy”, “şarkı (türkü)”, “hikâye (masal)”] gibi sözcükler doğru sesletimle ifade edilir ve işitsel doğruluk

pekiştirilir (E1.3, E3.2, SDB2.1).

Farklı cümlelerin yer aldığı dinleme etkinliği uygulanır. Aynı sesleri içeren sözcükler farklı cümleler içinde dinlenir (E3.2, E3.8, KB2.10). Dinleme sonrasında duyulan sözcükler ve tekrar eden sesler belirlenir. Benzer sesler karşılaştırılır ve aralarındaki farklar ortaya konur (KB2.10, KB2.11, KB2.16).

Sınıf içinde uygulama etkinliği yapılır. Sınıfa getirilen görseller veya nesneler gösterilerek doğru sesletimle adlandırılır. Öğrenciler gördükleri nesneleri kendiliğinden seçerek doğru ve doğal biçimde ifade eder, yanlış sesletimler fark edilerek doğru biçimi tekrar edilir (SDB2.2, SDB2.3, SDB3.1). Bu süreçte öğrencilerin sesleri gerçek ve tabii bir biçimde kullanmaları desteklenir (D3.4, KB2.7).

Ses gruplama etkinliği uygulanır. Benzer sesleri içeren sözcükler bir araya getirilir ve farklı sesler ayırt edilerek gruplandırılır. Bu süreçte öğrencilerin ses farkındalıkları güçlendirilir (E3.2, KB2.5, KB2.13).

İkili ve grup çalışmaları yapılır. Öğrenciler birbirlerine yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlar ile ilgili ifadeleri (ilişkileri gibi) doğru sesletimle ifade eder (E2.2, E3.8, SDB2.1, SDB3.1, D3.2). Öğrencilerin hedef sesleri iletişim sırasında kendiliğinden, doğru, gerçek ve tabii bir biçimde kullanmaları sağlanır. Etkinlik sonunda yapılan konuşmalar değerlendirilir ve sesletim doğruluğu üzerine geri bildirim verilir (D3.4, D14.1, KB3.3).

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

1. Etkinlik: Dijital Kültür Gezini

Öğrencilerden dünya üzerindeki farklı bir şehri veya ülkeyi seçerek Kurmancca "Dijital Tanıtım Kartı" hazırlamaları istenebilir. Bu çalışmada öğrenciler, seçtikleri yerin sadece adını değil iklim özelliklerini [Hewa germ e / sar e. (Hava sıcaktır / soğuktur.)], meşhur yemeklerini [xwarinên bi tam (lezzetli yemekler)] ve coğrafi yapısını [çiya, derya, deşt (dağ, deniz, ova)] görsel materyaller ve kısa ses kayıtları eşliğinde sunabilirler.

2. Etkinlik: Küçük Meteorologlar

Öğrenciler bir hafta boyunca kendi yaşadıkları yerin hava durumunu Kurmancca tutulan bir "Hava Günlüğü"ne kaydetmeleri teşvik edilebilir. Bu süreçte "Îro baran dibare.", "Ba bi hêz diweze." (Bugün yağmur yağıyor. Rüzgar şiddetli esiyor.) gibi yapıların yanı sıra, hava olaylarının günlük yaşama ve doğaya etkileri üzerine basit yorumlar eklemeleri sağlanabilir.

3. Etkinlik: Karşılaştırmalı Yaşam Analizi

Öğrencilerin "köy yaşamı" ile "şehir yaşamı" veya "geleneksel oyunlar" ile "modern oyunlar" arasında Kurmancca karşılaştırma metinleri oluşturmaları sağlanabilir. "Bajar ji gund mezintir e." veya "Lîstika veşartokê ji lîstikên dijital keventir e." (Şehir köyden daha büyüktür" veya "Saklambaç oyunu dijital oyunlardan daha eskidir.") gibi yapılarla kavramlar arasındaki hiyerarşik ve tarihsel bağları fark etmeleri desteklenebilir.

4. Etkinlik: Kültürel Köprüler

Farklı ülkelerden çocuk oyunlarını veya bayram kutlamalarını araştırıp, kültürlerindeki benzer öğelerle eşleştirdikleri "Kültürel Benzerlikler Panosu" hazırlatılabilir. Bu etkinlikte öğrencilerin Kurmanccayı sadece kendi çevrelerini değil, dünyayı anlamlandırmak için bir araç olarak kullanmaları hedeflenir.

5. Etkinlik: Yaratıcı Yazma ve Drama

Öğrencilerin farklı iklim kuşaklarında yaşayan iki çocuğun birbirine yazdığı hayali mektupları kaleme almaları veya bir "Dünya Turu" senaryosu hazırlayarak sınıf içinde canlandırmaları sağlanabilir. Bu süreçte hedef sözcüklerin ve dil yapılarının yaratıcı ve özgün bağlamlarda kullanılmasına odaklanılabilir.

Destekleme 1. Etkinlik: Sözcük-Görsel Eşleştirme

Temel kavramları [bajar, gund, baran, berf, roj, heyv (şehir, köy, yağmur, kar, güneş, ay) vb.] içeren resimli kartlar kullanılır. Öğrencilerden, kartlardaki görselleri ilgili Kurmancca sözcüklerle eşleştirmeleri ve bu sözcükleri basit model cümleler "Ev roj e.", "Ev bajar e." (Bu güneştir. Bu şehirdir.) içerisinde tekrar etmeleri istenir. Bu sayede sözcük ve nesne arasında doğrudan bir bağ kurulması sağlanır.

2. Etkinlik: Hava Durumu Çarkı

Üzerinde farklı hava olaylarını temsil eden ikonların bulunduğu bir çark tasarlanır. Öğrenci çarkı çevirdiğinde gelen görsele uygun olarak "Hewa sar e." (Hava soğuktur.) veya "Hewa germ e." (Hava sıcaktır.) gibi kısa ve kalıplaşmış ifadeleri taklit yoluyla seslendirir. Bu etkinlik, dil yapılarını oyunlaştırarak kaygıyı azaltmayı hedefler.

3. Etkinlik: Boşluk Doldurmalı Tanıtım

Öğrencilere, üzerinde yaşadıkları yer veya sevdikleri bir oyunla ilgili hazır kalıpların bulunduğu, sadece anahtar kelimelerin eksik bırakıldığı kısa metinler verilir ["Ez li ... dijm. (Ben ... yaşıyorum.)", "Lîstika me ... e. (Oyunumuz ... dur.)"]. Öğrencilerin bu boşlukları görsellerden veya kelime kutusundan seçtikleri uygun sözcüklerle tamamlamaları sağlanarak cümle kurma becerileri desteklenir

4. Etkinlik: Taklit-Tekrar Diyalogları

Öğretmen veya bir arkadaşı tarafından seslendirilen günlük yaşam diyalogları (selamlaşma, hava durumu sorma, yer sorma) öğrenci tarafından önce dinlenir, ardından adım adım tekrar edilir. Sesletim ve vurgu hataları, yapıcı ve teşvik edici geri bildirimlerle düzeltilerek öğrencinin öz güven kazanması sağlanır.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

7. SINIF (A1.2)**1. TEMA: MERHABA, BAŞLIYORUZ (SILAV, EM DEST PÊ DIKIN)**

Alt Temalar: Alfabe ve Sesler (Alfabe û Deng), Sayılar (Hejmar), Selamlaşma, Tanışma ve Vedalaşma (Silavdayîn, Hevnasîn û Xatirxwestin)

Bu temada öğrencilerin; Kurmanccanın ses ve cümle yapısını daha derinlemesine tanımları ve sosyal hayatta kendilerini çok daha rahat ifade etmeleri amaçlanmaktadır. Öğrencilerin Kurmancca alfabesindeki seslerin kelime türetmedeki yerini kavramaları; sayıları 1000'e kadar öğrenerek tarih, okul numarası ve fiyat gibi günlük bilgileri ayrıntılı bir şekilde söyleyebilmeleri hedeflenir. Ayrıca selamlaşma ve tanışma ifadelerini okul, kütüphane veya resmî kurumlar gibi farklı yerlerde nezaket kurallarına uygun, öz güvenli bir şekilde kullanma becerisi kazanmaları beklenmektedir.

Tema sonunda öğrencilerin; Kurmanccanın cümle kurma özellikleri ve zaman yapıları hakkında bilgi sahibi olmaları, bu dilde okuma ve yazma becerisi kazanmanın önemini kavramaları beklenir. Alfabadeki özel karakterleri kelime grupları içinde doğru vurgu ve tonlamayla kullanmaları, sayıları günlük hayattaki karşılıklarıyla akıcı şekilde söyleyebilmeleri hedeflenir. Selamlaşma ve tanışma kalıplarını farklı sosyal çevrelere uygun hitap şekilleriyle, günlük hayattaki ihtiyaçlarına yönelik etkileşimli diyaloglarda kullanabilmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 16

ALAN BECERİLERİ YDAB1. Dinleme / İzleme-Anlamlandırma,
YDAB2. Okuma-Anlamlandırma,
YDAB3. Konuşma-Anlatma,
YDAB4. Yazma-Anlatma,
YDDB1. Dil Bilgisi Seçme-Kullanma, YDDB2. Sözcük Seçme-Kullanma,
YDDB3. Sesletim Seçme-Kullanma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.3. Azim ve Kararlılık, E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik),
E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E2.2. Sorumluluk, E3.1. Muhakeme,
E3.2. Odaklanma, E3.7. Sistematiçlik, E3.8. Soru Sorma

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri**

SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık),
SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme),
SDB1.3. Kendine Uyarılama (Öz Yansıtma), SDB2.1. İletişim,
SDB2.2. İş Birliği, SDB2.3. Sosyal Farkındalık, SDB3.1. Uyum

Değerler D3. Çalışkanlık, D5. Duyarlılık, D11. Özgürlük, D12. Sabır, D14. Saygı, D16. Sorumluluk

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık, OB5. Kültür Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI

İLİŞKİLER

Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri, Sosyal Bilgiler, İngilizce, Görsel Sanatlar, Müzik, Beden Eğitimi ve Spor, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım

BECERİLER ARASI

İLİŞKİLER

KB2.2. Gözlemlleme, KB2.5. Sınıflandırma,
KB2.7. Karşılaştırma, KB2.8. Sorgulama,
KB2.10. Çıkarım Yapma, KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme,
KB2.12. Mevcut Bilgiye / Veriye Dayalı Tahmin Etme,
KB2.13. Yapılandırma, KB2.14, KB2.15. Yansıtma,
KB2.16. Muhakeme (Akıl Yürütme)

7. sınıf temaları, bütüncül yaklaşıma göre yapılandırılmıştır.

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

- KUR.7.1.D. "Merhaba, Başlıyoruz" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri dinleyebilme / izleyebilme-anlamlandırabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek dinleme / izlemeye hazırlık yapar.*
 - b) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.*
 - c) *Temayı, temel ayrıntılar ve ipuçlarından hareketle anlamlandırır.*
 - ç) *Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- KUR.7.1.O. "Merhaba, Başlıyoruz" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri okuyabilme-anlamlandırabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek okumaya hazırlık yapar.*
 - b) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.*
 - c) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak anlamlandırır.*
 - ç) *Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- KUR.7.1.K. "Merhaba, Başlıyoruz" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle konuşabilme-anlatabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek konuşmaya hazırlık yapar.*
 - b) *Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını gözlemleyerek taklit eder ve tekrarlar.*
 - c) *Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak taklit yoluyla sözlü içerik oluşturur.*
 - ç) *Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak konuşmanın içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.*
 - d) *Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak sözlü içeriği yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.*
 - e) *Temaya ilişkin konuşma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- KUR.7.1.Y. "Merhaba, Başlıyoruz" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle yazabilme-anlatabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgilerini ve deneyimlerini harekete geçirerek yazmaya hazırlık yapar.*
 - b) *Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını inceleyerek modelden kopyalar.*
 - c) *Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak yazılı içerik oluşturur.*
 - ç) *Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.*
 - d) *Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.*
 - e) *Temaya ilişkin yazma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- KUR.7.1.DBS. "Merhaba, Başlıyoruz" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun dil bilgisi seçebilme-kullanabilme**
- Temaya uygun dil bilgisi yapılarını seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.*

KUR.7.1.SÖS. "Merhaba, Başlıyoruz" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeler uygun sözcük seçebilme-kullanabilme

Temaya uygun sözcükleri seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanılır.

KUR.7.1.SES. "Merhaba, Başlıyoruz" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeler uygun sesletimi seçebilme-kullanabilme

Temaya uygun sesletimi seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanılır.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Tema: "Merhaba, Başlıyoruz" (Silav, Em Dest Pê Dikin)

Alt Temalar

1. Alfabe ve Sesler (Alfabe û Deng)
2. Sayılar (Hejmar)
3. Selamlaşma, Tanışma ve Vedalaşma (Silavdayîn, Hevnasîn û Xatirxwestin)

İşlevsel Cümle Yapıları

1. Selamlaşma ve Vedalaşma (Resmî ve Samimi Hitaplar)

Samimi: Merheba, tu çawa yî? Ez baş im, tu jî baş î?

Resmî / Çoğul: Hûn çawa ne? Em baş in, spas dikan.

Karşılama / Uğurlama: Bi xêr hatî / hatin. Ser seran, ser çavan. Bi te / we, oxir be.

Zamanlı Selamlar: Beyanî baş, êvar baş, şev baş.

2. Kendini ve Başkasını Tanıtma (Genişletilmiş)

Kişisel Bilgi: Navê min ... ye, ez ji ... me. Ez ... salî me.

Yaşam Alanı: Ez li ... dijîm, em li taxa ... dimînin.

Başkasını Tanıtma: Ev hevalê / hevala min e. Navê wî / wê ... ye. Ew ji ... ye.

3. Soru Sorma ve Cevap Verme (Bağlam Genişletme)

Kimlik: Navê we çi ye?

Yer / Zaman: Tu li ku dijî?

Sayısal: Tu çend salî yî? Pola te kîjan e?

Eğitim: Ez diçim pola heftan. Ez di pola heftan de dixwînim.

Sayılar: Sayıların 100-1000 arası ve sıra sayılarının kullanımı

4. Tanımlama ve İşaret Etme

Nesne: Ev pirtûka min e. Ev pêûsa min e.

Mekân: Ev xwendengeha me ye, ev pola me ye.

Kişî: Ev hevalê min ê polê ye.

Duygu, Durum ve Meslek İfadeleri

Durum: Ez îro pir baş im.

Kimlik: Ez xwendekar im, ew mamoste ye, em kurmancca hîn dibin.

Hedef Dil Bilgisi Yapıları

1. Kişî Zamirleri (Cînavk) Yalın Zamirler: Ez, tu, ew, em, hûn, ew
 2. Bükümlü Zamirler: Min, te, wî / wê, me, we, wan
 3. Şimdiki Zaman Fiil Çekimleri
 4. Okul ve Günlük Rutin: Ez diçim pola heftan. Tu bi kurmancê dipeyivî.
 5. Olumlu ve Olumsuz Cümleler
- Durum: Ez baş im.
- Kimlik: Ez xwendekar im.

Eylem: Ez dersê dixwînim.

6. Soru Yapıları

Temel Sorular: Kî, Çi, Çima, Kîjan, Çawa

Kişisel ve Mekânsal Sorular: Navê te çi ye? Tu ji ku yî? Tu di pola çendan de yî?

7. "Olmak" Fiilinin Kullanımı: Ez xwendekar im. Ew mamoste ye. Em di polê de ne.

Sahiplik Yapıları

Sesletim

1. Temel Ünlü ve Ünsüz Sesler

Ünlüler: Sekiz temel ünlünün (a, e, ê, i, î, o, u, û) kısa ve uzun değerleri, sınıf seviyesinde kelime türetme süreçleriyle ilişkilendirilir. Özellikle e-ê ve i-î gibi birbirine yakın seslerin, sadece telaffuzu değil, kelimenin gramatik yapısını ve anlamını nasıl kökten değiştirdiği (Mînak: ser - baş / sêr - sihir / ber - ön / bêr - kürek) derinlemesine analiz edilir.

Ünsüzler: 31 harfli alfabadeki tüm ünsüzlerin, özellikle boğaz seslerinin (q, x, w) ve çift sesli yapıların (xw) doğru telaffuzu, cümle içindeki vurgu kurallarıyla pekiştirilir.

2. Farklı ve Kritik Seslerin Sesletimi

Odak Sesler: ê, q, w, x, xw.

Uygulama: Bu seslerin sadece tanınması değil, kelime içindeki konumuna göre (başta, ortada, sonda) doğru çıkarılması sağlanır. Örnek: Xwendekar (Öğrenci), Qehwe (Kahve), Welat (Vatan).

Ayırt Etme: Kurmanccaya özgü bu seslerin artikülasyon noktaları üzerinde durulur. Özellikle x ve xw arasındaki dudak pozisyonu farkı ile k ve q seslerinin gırtlak ayrımı, öğrencinin fonetik farkındalığını en üst seviyeye çıkarmak için ileri düzey alıştırmalarla pekiştirilir.

3. Vurgu, Tonlama ve Ezgi

Cümle Vurgusu: Kurmanccanın sentaks yapısı içinde vurgunun genellikle fiil üzerinde toplandığını fark etme ve bu vurguyu cümlenin ana iletisini güçlendirmek için kullanma.

Tonlama: Soru cümlelerindeki yükselen tonlama ile olumlu / olumsuz cümlelerdeki düşen tonlamayı ayırt edebilme ve doğru uygulama. Mînak: "Tu xwendekar î?" (Sen öğrenci misin? - Soru tonu) vs. "Tu xwendekar î." (Sen öğrencisin. - Bilgi tonu).

4. Akıcılık ve Otomatikleştirme

Diyalog Tekrarı: Günlük yaşam senaryolarını içeren kısa diyalogların, doğal bir konuşma hızında ve doğru vurguyla tekrar edilmesi.

Bağlamsal Kullanım: Hedef kelimelerin farklı cümle yapıları içinde taklit yoluyla akıcılığının sağlanması.

5. Sesletim ve Yazım İlişkisi

Ses-Harf Eşleşmesi: Kurmanccanın "yazıldığı gibi okunan" yapısını kavrama.

Yazım Kuralları: Ses değişimlerinin yazıya nasıl yansıldığını fark etme.

Dikkat: Yazılışı aynı olup okunuşu farklılaşan temel yapıların telaffuzuna yönelik kulak dolgunluğu oluşturma.

Dilin ses, biçim ve yapı özelliklerine ilişkin kazanılan doğru farkındalık, dinleme, konuşma, okumaveyazmabecerilerininbütüncülgelişimini sağlayanvedilişlevselkılan temelunsurdur. Kurmancının ses ve harf sisteminin doğru kullanımı ile sayılar, zaman ve temel iletişim kalıplarının bağlama uygun işlenmesi; söz varlığını zenginleştirerek bireyin özgün kültürel kimliğiyle sürdürülebilir bağlar kurmasını ve iletişim yeterliğini güçlendirmesini sağlar.

İlkeler Kurmanccanın yapısal ve sesletimsel özellikleri; yalnızca temel tanışma ile sınırlı kalmayıp ailenin, sosyal çevrenin, günlük rutinlerin ve kişisel ilgi alanlarının aktarıldığı genişleyen yaşam deneyimleriyle ilişkilendirilmeli ve bütüncül bir yaklaşımla ele alınmalıdır. Kelime hazinesi, dil yapıları ve iletişim becerileri soyut dil bilgisi kuralları şeklinde değil; öğrencilerin rolleri paylaştığı, iş birliği yaptığı ve gerçekçi durumları deneyimlediği etkileşim temelli uygulamalar içinde sunulmalıdır. Dil yapıları ve zaman kavramları kullanım odaklı olarak fark ettirilmeli; Kurmanccaya özgü sesler, tonlamalar ve cümle vurguları anlamlı konuşma bağlamları içinde modelleme ve tekrar çalışmalarıyla pekiştirilmelidir. Öğretim süreci; öğrencilerin artan hazırbulunuşluk düzeyleri ve bireysel öğrenme hızları dikkate alınarak planlanmalı; öğrenciler kendi düşünce, duygu ve tercihlerini Kurmanccada özgüvenle, bağımsız ve özgün bir şekilde ifade etmeleri yönünde desteklenmelidir.

Anahtar Kavramlar dil, Kurmancca, kültür, Kurmancca alfabesi, Kurmancca dersi, saygı, sayı, selamlaşma, ses, sıra sayıları, tanışma, tanıtma

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Dinleme / izleme-anlamlandırma ve okuma-anlamlandırma becerilerine ait öğrenme çıktılarına ulaşıp ulaşılmadığını belirlemek amacıyla öz bildirim çalışmaları yaptırılabilir. Öğrencilerin akıcı ve doğru okuma becerilerindeki gelişimi; gözlem formları ile izlenebilir ve öğrencilere düzenli geri bildirim verilebilir. Öğrencilerin dinleyecekleri / izleyecekleri veya okuyacakları metnin içeriğine yönelik tahminde bulunabilmelerini desteklemek amacıyla sözcük ilişkilendirme ve kelime kümeleme etkinlikleri ile zihin haritaları kullanılabilir.

Konuşma-anlatma becerilerine ait öğrenme çıktıları kısa konuşma uygulamaları, diyalog çalışmaları, canlandırma etkinlikleri ve çeşitli performans görevleri ile değerlendirilebilir. Bu süreçte öğretmen, kontrol listeleri kullanarak öğrencinin gelişimini izleyebilir. Konuşma ve yazma becerilerine yönelik çalışmalar sırasında öğrencilerin düşüncelerini yapılandırmalarını desteklemek amacıyla kavram haritaları, zihin haritaları ve çalışma kâğıtları kullanılabilir.

Yazma-anlatma becerilerinin değerlendirilmesinde kısa yazma çalışmaları, cümle ve paragraf yazma etkinlikleri ile öğrenme günlüğü ve yansıtıcı günlükler kullanılabilir. Yazılı üretim sürecinde, öğrencilerin kendi tahminlerinden yararlanabilmeleri için eşleştirme ve kavram ilişkilendirme görevleri uygulanabilir.

Öğrencilerin öğrenme süreçlerine aktif katılımını sağlamak amacıyla akran değerlendirme formları kullanılabilir. Öğrenme çıktıları ayrıca dijital üretimler (poster, video, ses kaydı), öğrenme duvarı veya bülten panosu çalışmaları vb. ürün temelli etkinlikler aracılığıyla da değerlendirilebilir. Yapılan tüm üretim görevleri ve etkinlikler sonunda öğrencilerin performansı analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarları kullanılarak değerlendirilebilir ve öğrencilere yapıcı geri bildirimler verilebilir.

Destek becerilerine ait öğrenme çıktılarına ulaşıp ulaşılmadığını ölçmek için öğrencilere temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanabilme çalışmaları ve uygun diğer çalışmalar yaptırılabilir.

1. Performans Görevi: Minyatür Market ve Alışveriş Kataloğu (Kataloga Kirinê)

Öğrenciler bir kırtasiye veya market için 100 ile 1000 arasındaki sayıları içeren fiyat etiketli bir broşür hazırlayabilirler. Ürünlerin miktarını ve fiyatlarını belirterek sınıfta karşılıklı alışveriş diyalogları anlatabilirler.

2. Performans Görevi: Okulda Bir Günüm ve Görsel Çizelge (Rojeke Min li Xwendin-gehê)

Öğrenciler sabah uyanıştan okul çıkışına kadar geçen süreci en az 6 kareden oluşan bir çizim serisiyle anlatabilirler. Her görselin altına saati ve yapılan işi belirten cümleler yazarak günlerini kronolojik olarak sıralayabilirler.

İçeriğe uygun olarak seçilecek performans görevleri; hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanabilme, yazılı ve / veya sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı ile göreve katılım, çaba ve süreç içindeki ilerleme gibi ölçütleri içeren analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı, kontrol listesi veya gözlem formu ile değerlendirilebilir. Performans görevleri sürecinde öğrencilerin sürece daha aktif katılmalarını desteklemek amacıyla öz veya akran değerlendirme formlarına da yer verilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Bu temada dersi alan öğrencilerin Kurmancca alfabesinin genel yapısına aşina oldukları, temel selamlaşma kalıplarını tanıdıkları ve dil öğrenmenin kültürel önemine dair başlangıç düzeyinde bir farkındalığa sahip oldukları kabul edilmektedir. Ancak öğrencilerin, özellikle Türkçeden farklılaşan fonetik karakterleri (ê, î, û, q, w, x, xw) kelime içinde ve farklı bağlamlarda kullanırken telaffuz hataları yapabildikleri, sayıları kısıtlı bir aralıkta bildikleri ve iletişim becerilerinin henüz başlangıç seviyesinde olduğu varsayılmaktadır. Tema sürecinde, Kurmancca alfabesindeki harflerin ses değerlerinin derinlemesine analiz edilmesi, Türkçeyle olan benzerlik ve farklılıkların karşılaştırmalı bir perspektifle kavranması sağlanır.

Sayı sistemi 1000 ve ötesine taşınarak yaş, saat, miktar gibi günlük hayatın somut alanlarına yazım kurallarına uygun şekilde dâhil edilir. Selamlaşma, tanışma ve vedalaşma uygulamalarında temel kalıpların ötesine geçilerek; resmî ve samimi hitap şekillerini kapsayan, zamirlerin doğru kullanıldığı etkileşimli ve akıcı diyaloglar kurma becerisi kazandırılır. Dinleme, seslendirme ve karşılıklı konuşma çalışmalarıyla öğrencilerin telaffuz becerileri otomatikleşme düzeyine çıkarılırken, Kurmanccanın sadece bir ders konusu değil, öğrencilerin kendilerini ifade edebilecekleri, kültürel değerlerini güçlendiren işlevsel ve akademik bir iletişim aracı olarak konumlandırılması hedeflenir.

Ön Değerlendirme

Süreç

Bu süreçte “Kurmancca alfabesindeki sesleri sırasıyla sayabilir misiniz?”, “Türkçede olmayan özel harflerin (ê, î, û, q, w, x, xw) farklarını açıklayabilir misiniz?”, “100’den 1000’e kadar olan sayıların mantığını biliyor musunuz?”, “Kendinizi ve bir yakınınızı Kurmancca ifadelerle tanıtabilir misiniz?” ve “Karşınızdaki kişiye göre (arkadaş veya öğretmen) selamlaşma şeklinizi nasıl değiştirirsiniz?” gibi sorularla öğrencilerin hazırbulunuşluğu yoklanabilir.

Böylece öğrencilerin Kurmancca ile ilgili neler bildikleri; alfabe, sayılar ve tanııtma konularındaki yeterlilikleri belirlenerek dil düzeyleri hakkında bilgi sahibi olunabilir.

Hazırbulunuşluk seviyelerinin belirlenmesinde sözlü mülakatlar, eşleştirme testleri veya kısa tanılayıcı formlar gibi ölçme ve değerlendirme araçları kullanılabilir.

Köprü Kurma

Öğrencilerin bu temada öğrenecekleri ile ön öğrenmelerde Kurmancca ve Türkçe derslerinde edindikleri bilgilerin bağlantısı kurulabilir. Daha önce öğrendikleri harflerin yazımı, sesler, sayı adları, selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadeleri ile bu temada öğrenecekleri “Merheba navê min Delal e, navê te çi ye?”, “Ez sêzdeh salî me, tu çend salî yî?” (“Merhaba benim adım Delal, senin adın ne?”, “Ben on üç yaşıdayım, sen kaç yaşıdasın?”) gibi ifadeler arasında benzerlikler üzerinde durulabilir. Aynı zamanda öğrencilerin günlük hayatta ve ev ortamında kullandıkları veya tanık oldukları söz konusu sesler, sayı adları, selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadeleriyle bu temada öğrenecekleri arasında ilişki kurulabilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları

KUR.7.1.D.

“Merhaba, Başlıyoruz” temasına yönelik dinleme / izleme-anlamlandırma süreci; öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla sesler, sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma yansıtan görseller üzerinden başlatılır (E1.1, E1.4, E1.5, E3.2). Görseller incelenerek “Kurmanccada kullanılan ama Türkçede olmayan harfler hangileridir?”, “100’den 1000’e kadar olan sayıların Kurmanccadaki sayma mantığını açıklayabilir misiniz?”, “Kendinizi bize Kurmancca tanıtabilir misiniz?” gibi sorulara yönelik düşünceler oluşturulur ve öğrencilerin kendi sınıf yaşantılarından örnekler vermesi sağlanır (SDB1.2, SDB2.1, SDB3.1). Bu süreçte önceki bilgi ve deneyimlerin harekete

geçirilmesi, görsellerdeki unsurlar ile yaşantılar arasında temel ilişkilerin fark edilmesi ve mevcut içerik hakkında tahminlerde bulunulması sağlanır (**D3.4, D14.1, OB4, KB2.10**).

Kısa bir ses kaydı, video veya diyalogdan kesitler sunularak içerikte yer alan sesler, sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadeleri hakkında tahminlerde bulunulması sağlanır (**E3.2, SDB2.1**). Görsel ve işitsel ipuçları birlikte değerlendirilerek içerik hakkında çıkarımlar yapılır (**D14.1, OB2, KB2.2, KB2.11**).

“Merhaba, Başlıyoruz” temasına uygun dinleme / izleme metni kesintisiz olarak sunulur. Bu metinde sesler, sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadeleri yer alır. Bu aşamada içeriğin genel anlamının kavranması, konusunun algılanması, temel unsurların, yönergelerin ve ayrıntıların tanınması. Böylece bütüncül içerikteki temel bileşenlerin fark edilmesi sağlanır (**SDB1.2, OB1, KB2.2, KB2.10**).

Dinleme sonrasında içerikte geçen sesler, sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadeleri görseller, kartlar ve dijital materyaller aracılığıyla yeniden ele alınır (**E3.1, OB2, OB4, SDB2.1, E3.2**). Bu unsurlar eşleştirme, işaretleme ve basit sınıflandırma etkinlikleriyle ayırt edilir; benzerlik ve farklılıklar belirlenir. Başlangıçta yapılan tahminler tekrar gözden geçirilir ve dinlenen içerikle karşılaştırılır, tahminlerin doğruluğu kontrol edilir ve gerekçelendirilir. İçerikte yer alan unsurların bütün içinde konumlandırılması ve temel sınıflandırılması sağlanır (**KB2.5, KB2.7, KB2.12**). İçerikteki bilgiler tablo veya şemalar üzerinde yapılandırılarak yatay ve dikey ilişkiler görünür hâle getirilir (**KB2.13, OB1**).

Sesler, sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma alt temaları kategorilere ayrılır. Ses-anlam, miktar-sayı, zaman-selamlama, duygu-durum ilişkileri üzerinden anlamlı bağlantılar kurulur (**SDB2.1, SDB2.2**). Dinlenen metinler öğrencilerin kendi yaşantılarıyla ilişkilendirilerek içerik bireysel olarak içselleştirilir (**SDB1.2, SDB1.3, SDB3.1, OB1**). Bu süreçte dikkatlerini içerik üzerinde yoğunlaştırmaları, öğrenmeye istekle katılmaları ve yeni duruma uyum sağlamaları desteklenir (**E1.4, E3.2, SDB3.1**).

Sürecin sonunda, dinleme etkinliğine ilişkin gözlem, anlayış ve düşünceler bireysel olarak değerlendirilerek sınıfla paylaşılır (**E2.2, E3.7**). Gönüllü öğrenciler söz alarak anladıklarını ifade ederken diğer öğrenciler onları dikkatle dinler (**SDB2.1, SDB2.2**). Ardından ikili ve küçük grup çalışmalarıyla karşılıklı olarak bilgi, düşünce ve deneyimler paylaşılır; sesler, sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ile ilgili basit ifadeler kullanılır (**D3.4, D14.1, D16.3, KB2.15, .**).

KUR.7.1.0. O

“Merhaba, Başlıyoruz” temasına yönelik okuma-anlamlandırma süreci; öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla sesler, sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadelerini içeren kısa metinler ve görseller üzerinden başlatılır (**OB1, OB4, E1.1, E1.5**). Görseller ve metin parçaları incelenerek “Bu metinde Türkçede hiç karşılaşmadığınız hangi harfleri görüyorsunuz?”, “Sizce Kurmanccada 100’den sonraki sayılar (110) nasıl bir mantıkla bir araya getiriliyor?”, “Metindeki karakterler ne hakkında konuşuyor olabilir?” gibi sorulara yönelik tahminlerde bulunulması sağlanır (**SDB1.2, D14.1**). Önceki bilgi ve deneyimlerin harekete geçirilmesi, sesler ve sayıların adlandırılması ve mevcut içerikle önceki bilgiler arasında temel ilişkilerin kurulması desteklenir. Bu süreçte öğrencilerden merak duygularının desteklenmesi, kendilerini ifade etmeleri ve yönelik farkındalık geliştirmeleri beklenir (**KB2.2**). Sunulan yazılı ve görsel ipuçları aracılığıyla içerik ile önceki bilgi ve deneyimler arasında bağ kurulması sağlanır ve metnin konusu hakkında basit tahminlerde bulunulur (**SDB2.1, OB4, KB2.2**).

Okuma içeriğine ait başlık, görsel ve anahtar ifadeler incelenir. Bu ipuçlarına dayanarak metnin konusu, metinde yer alabilecek seslerin kullanım yerleri, sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadelerinin kullanımı hakkında tahminlerde bulunulması sağlanır (**E3.2, E3.8**). Öğrencilerin görsel ve yazılı ipuçlarından yararlanarak içeriği genel olarak algılamaları desteklenir (**SDB2.1, KB2.11, OB1**).

Metin sessiz olarak okunur. Okuma sürecinde içeriğin genel anlamının bütüncül olarak kavranması, metinde geçen sayı adları; selamlaşma, tanışma, vedalaşma ifadeleri ve seslerin kullanım yerlerinin fark edilmesi beklenir (**SDB2.2, OB1, OB4**). Ayrıca metin içerisindeki basit ve temel ayrıntıların belirlenmesi sağlanır (**E3.2, E2.2**). Böylece içeriğin konusu genel olarak algılanır ve temel bileşenler tanınır (**D3.1, D3.2, D3.4**).

Okuma sonrasında metinde yer alan sesler, sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadeleri görseller ve bilgi kartlarıyla yeniden ele alınır (**E2.2, SDB1.2**). Bu unsurlar eşleştirme ve işaretleme etkinlikleriyle tanınır ve ayırt edilir; “Görselde gördüğünüz ve adında ‘xw’ sesi bulunan ‘xwendekar’ kelimesini metindeki harflerle eşleştirebilir misiniz?”, “Görseldeki kütüphane rafında kaç tane kitap var?” gibi sorular üzerinden içerik somutlaştırılır (**SDB2.1, OB4, KB2.2**). Başlangıçta yapılan tahminler tekrar gözden geçirilir ve metinle karşılaştırılarak doğruluğu kontrol edilir; doğru ve yanlış tahminler gerekçeyle ifade edilir (**KB2.12, OB4**).

Metinde yer alan öğeler tablo, şema veya görsel düzenleyiciler aracılığıyla yapılandırılır. Sesler, sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadeleri belirli bir düzen içinde yerleştirilerek bu unsurlar arasındaki bağlantılar açık biçimde ortaya konur (**KB2.5, KB2.13, OB2, OB4**). Bu unsurlar basit kategoriler hâlinde sınıflandırılır, benzerlik ve farklılık açısından karşılaştırılır. Ayrıca öğeler arasındaki yatay ve dikey ilişkilerin fark edilmesi sağlanır (**E3.2, E3.7, KB2.7**).

Harfler ile sesler; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma unsurları arasındaki bağlantılar ele alınır. “Metinde okuduğumuz ve Türkçede olmayan ‘w’ harfini, resimdeki bir nesnenin adında bulabilir miyiz?”, “Metinde geçen sayıları söyleyebilir miyiz?” gibi sorular üzerinden ilişkiler kurulması sağlanır (**KB2.7**). Bu süreçte anlamlı bağlantılar kurulması ve metnin derinlemesine incelenmesi desteklenir (**SDB2.2, OB4**). Metinden hareketle basit çıkarımlar yapılır ve elde edilen bilgiler öğrencilerin kendi sınıf ortamlarıyla ilişkilendirilerek ifade edilir, böylece içerik bireysel olarak içselleştirilir (**E1.5, KB2.11**).

Sürecin sonunda okuma ve anlamlandırma sürecine ilişkin gözden geçirilen bilgi, deneyim, düşünce ve duygular bireysel olarak ifade edilir (**SDB2.2, SDB3.1, D14.1**). Gönüllü öğrenciler söz alarak metinden anladıklarını paylaşırken diğer öğrenciler dikkatle dinler (**SDB3.1, D14.1**). Ardından ikili ve küçük grup çalışmalarıyla sesler, sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadeleri kullanılarak karşılıklı paylaşımlar gerçekleştirilir. Bu süreçte iletişim kurulması, iş birliği yapılması ve karşılıklı etkileşim içinde bulunulması beklenir (**SDB2.1, D16.3**).

KUR.7.1.K.

“Merhaba, Başlıyoruz” temasına yönelik konuşma-anlatma süreci; öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla sesler, sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşmaya ilişkin görseller ve kısa ifadeler üzerinden başlatılır (**SDB1.1, E1.1**). Öğrencilerin seslere ilişkin yaşantılarını hatırlamaları, sayıları adlandırmaları, selamlaşma ve vedalaşma unsurlarını ifade etmeleri ve basit yönergeleri fark etmeleri sağlanır (**E1.5, SDB1.2**). Bu süreçte önceki bilgi ve deneyimlerin etkin hâle getirilmesi ve mevcut içerikle ilişkilendirilmesi hedeflenir (**OB4, KB2.2**). Sesler, sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadelerini içeren kısa konuşma örnekleri [“Di pola me de 12 keç, 11 kur hene.”, “Êvar baş, bi xatirê te. (Sınıfımızda 12 kız, 11 erkek var.”, “İyi akşamlar, hoşça kal”] sunulur. Öğrencilerin bu örnekleri dinlemeleri, tekrar etmeleri ve doğru sesletimle taklit etmeleri sağlanır (**E3.2, SDB2.1**). Böylece model ifadelere aşinalık kazanmaları ve sözlü üretime hazırlık yapmaları desteklenir (**D12.3, E3.2, SDB2.1**).

Öğrencilerin model konuşmaları taklit ederek benzer ifadeler üretmeleri sağlanır. Öğrenciler “Beyanî baş mamoste, hûn çawa ne?”, “Hejmara min a dibistanê heft sed û pêncî û şeş e.”, “Bi xêr hatî pirtûkxaneyê, kerem bike.” (“Günaydın öğretmenim, nasılsınız?”, “Okul numaram yedi yüz elli altıdır.”, “Kütüphaneye hoş geldin, buyur.”) gibi ifadeleri tekrar ederken “Ben Kurmancca 1000’e kadar sayarım.”, “Ben Kurmancca seslerini tanırım.” gibi yönergeleri de kullanır ve bu ifadeleri kendi sınıf ortamlarına göre değiştirerek yeniden kurar (**SDB2.1**). Böylece taklit yoluyla yeni içerik oluşturulması ve bu içeriklerin bağlama uygun biçimde düzenlenmesi sağlanır (**KB2.11**).

Öğrencilerin öğrendikleri dil yapılarını kullanarak yeni ve özgün ifadeler oluşturmaları sağlanır (**KB2.8**). Öğrencilerden sesler, sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifade eden cümleler kurmaları beklenir (**KB2.8, OB1**). Kurulan ifadelerin açık, anlaşılır ve doğru biçimde iletilmesi teşvik edilir (**SDB2.2**). Bu süreçte uygun sözcüklerin seçilmesi, ifadelerin geliştirilmesi ve farklı örneklerle karşılaştırılması desteklenir (**E3.2**). Ayrıca öğrencilerin birbirlerine sorular yönelterek ifadelerini genişletmeleri ve sözlü etkileşim içinde kullanmaları sağlanır (**E3.8**). Öğrencilerin hazırlıksız konuşma durumlarında bağlama uygun

ifadeleri hızlı ve doğru biçimde seçerek kullanmaları ve hazırlıklı konuşma durumlarında belirledikleri içerikleri düzenleyerek doğal ve anlaşılır biçimde sunmaları desteklenir (**KB2.7, KB2.8, OB1**). Ardından ikili çalışmalar gerçekleştirilir (**KB2.13**). Öğrencilerden biri selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadelerini içeren basit cümleler kurar, diğeri dinler, sorular sorar ve gerektiğinde karşılaştırmalar yapar. Roller değiştirilerek sürecin sürdürülmesi sağlanır (**SDB2.2, SDB3.1, KB2.13**). Bu süreçte öğrenilen yapıların farklı bağlamlarda kullanılması, yeniden düzenlenmesi ve sözlü iletişim yoluyla paylaşılması desteklenir (**E2.2, SDB2.1**).

Küçük grup çalışmaları yapılır. Öğrenciler grup içinde selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadelerini içeren bir diyalog kurar; Kurmanccada kullanılan sesleri ve sayıları belirler, bu unsurları sınıflandırır ve ortak bir sözlü sunum hazırlar (**KB2.5, KB2.13, SDB2.1**). Böylece sınıflandırma ve yapılandırma becerilerinin geliştirilmesi sağlanır (**SDB3.1, D14.1, D16.3**).

Sürecin sonunda öğrencilerin konuşma etkinliklerine ilişkin düşünce, duygu ve deneyimlerini değerlendirmeleri sağlanır (**SDB1.2, SDB1.3**). Öğrencilerden hangi ifadeleri doğru kullandıklarını, hangi noktalarda zorlandıklarını ve kendilerini nasıl geliştirebileceklerini ifade etmeleri beklenir. Bu süreçte yapılan çalışmaların yorumlanması ve anlamlandırılması desteklenir (**D11.1**).

Öğrenciler bu değerlendirmelerini sınıf ortamında paylaşır ve arkadaşlarının görüşlerini dinlerler. İkili ve grup içi paylaşımlar yoluyla karşılıklı geri bildirim verilmesi ve öğrenmenin pekiştirilmesi sağlanır (**SDB2.1, SDB3.1**). Bu süreçte öğrencilerin sorumluluk almaları, duyarlı davranmaları ve iletişim kurmaları desteklenir (**D3.1, D3.2, D3.4, D16.3**).

KUR.7.1.Y.

“Merhaba, Başlıyoruz” temasına yönelik yazma-anlatma süreci, Kurmanccada kullanılan ancak Türkçede kullanılmayan ê, î, q, û, w, x, xw seslerine ilişkin görseller gösterilerek ve kısa ifadeler üzerinde durularak başlatılır (**E1.1, E1.5**). Öğrencilerin bu görselleri incelemeleri, ses ve sayılara ilişkin bildikleri sözcükleri hatırlamaları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadelerini ve bunlarla ilgili yönergeleri fark etmeleri ve bu bilgileri basit ifadelerle yazılı olarak ifade etmeleri sağlanır (**SDB1.2, OB4**). Ayrıca verilen yazma görevinin ne olduğu, ne yazılacağı ve nasıl yazılacağının genel olarak anlaşılması desteklenir (**E3.2**).

Sesler, sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma bildiren ifadeler içeren kısa yazılı model metinler sunulur (**E3.2, SDB2.1**). Bu metinlerin incelenmesi, yapı ve ifade biçimlerinin fark edilmesi ve model alınarak bu metindekilere benzer ifadelerin yeniden yazılması sağlanır. Böylece modelden yararlanarak yazılı üretime geçiş desteklenir (**OB1**).

Öğrencilere, bir kırtasiye veya market için 100 ile 1000 arasındaki sayıları içeren fiyat etiketli bir broşür hazırlayabilecekleri performans görevi verilebilir. Ürünlerin miktarını ve fiyatlarını belirterek sınıfta karşılıklı alışveriş diyalogları anlatabilirler. Performans görevi; hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanabilme, yazılı ve / veya sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı ile göreve katılım, çaba ve süreç içindeki ilerleme gibi ölçütleri içeren analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı, kontrol listesi veya gözlem formu ile değerlendirilebilir. Performans görevi sürecinde öğrencilerin sürece daha aktif katılmalarını desteklemek amacıyla öz veya akran değerlendirme formlarına da yer verilebilir.

Model metinler temel alınarak yazılı içerik oluşturulması sağlanır (**E3.2, SDB2.1**). “Navê min Azad e.”, “Ez sêzdeh salî me.”, “Ez di pola heftan de dixwînim.” gibi ifadelerin yanı sıra “beyanî baş mamoste”, “bi xatirê we” (“Benim adım Azad.”, “Ben on üç yaşındayım.”, “Ben yedinci sınıfta okuyorum.” gibi ifadelerin yanı sıra “Günaydın öğretmenim”, “Hoşça kalın.”) gibi ifadeler de kullanılarak cümleler yazılır ve bu ifadeler uygun biçimde sunulur (**KB2.11**). Böylece yazma içeriğinin oluşturulması ve geliştirilmesi sağlanır (**KB2.11**).

Yazma görevinin yapılandırılması sağlanır. Sesler, sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadelerini içeren kısa metinler yazılması beklenir (**E3.2, KB2.8, OB1**). Yazma sürecinde uygun materyallerin seçilmesi (defter, çalışma kâğıdı vb.), uygun sözcüklerin ve dil yapılarının kullanılması, noktalama işaretlerine dikkat edilmesi ve basit mesajların açık ve anlaşılır biçimde ifade edilmesi desteklenir (**E3.2, KB2.8, OB1**). Ayrıca öğrencilerin hazırlıklı yazma durumlarında içeriklerini planlayarak düzenlemeleri ve hazırlıksız yazma durumlarında bağlama uygun ifadeleri hızlı ve doğru biçimde seçerek kullanmaları sağlanır. Öğrencilerden 100–1000 arasındaki sayıları kullanarak ürünlerin miktar ve fiyatlarını

Kurmancca ifade ettikleri bir kırtasiye veya market broşürü hazırlamaları istenir. Hazırlanan broşürler üzerinden karşılıklı alışveriş diyalogları canlandırılarak sayıların doğru telaffuzu ve günlük yaşam bağlamında işlevsel kullanımı desteklenir (**E3.2, KB2.8, OB1**). Bu aşamada yazılan metinlerin geliştirilmesi sağlanır (**KB2.5, KB2.7**). Yazılar yeniden okunur, benzer ve farklı yönler karşılaştırılır, sınıf eşyaları ve ifadeler kategorilere ayrılır ve gerekli düzenlemeler yapılır (**SDB1.2**).

Yazılı içeriklerin farklı bağlamlarda yeniden düzenlenmesi sağlanır. Yazılan ifadeler değiştirilerek metinler genişletilir (**E3.8, KB2.13**). Bu süreçte yazılı bilgilerin yeniden yapılandırılması ve paylaşılması desteklenir (**E3.8, KB2.13**). Öğrencilerin yazdıkları metinleri arkadaşlarıyla paylaşmaları ve yazılı iletişim kurmaları sağlanır (**E2.2, SDB2.1, SDB2.2**).

Küçük grup çalışmaları yapılır (**E3.8, KB2.13**). Grup içinde yazılan metinler paylaşılır, birlikte gözden geçirilir ve ortak metinler oluşturulur (**SDB2.2, SDB3.1, D14.1, D16.3**).

Sürecin sonunda yazma süreci ve ürünlerine ilişkin değerlendirme yapılır. Yazılan metinler gözden geçirilerek güçlü yönler ve geliştirilmesi gereken noktalar belirlenir (**D3.4, D14.3, D16.3, SDB1.2**). Ardından bu değerlendirmeler sınıf ortamında paylaşılır ve karşılıklı geri bildirimlerde bulunulur (**E1.3, E1.4, D3.1, D3.2, SDB3.1**).

KUR.7.1.DBS.

"Merhaba, Başlıyoruz" temasına yönelik dil bilgisi seçme-kullanma süreci; sesler, sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma unsurlarını yansıtan görsellerin ve kısa diyalogların sunulmasıyla başlatılır (**E1.1, E1.5, SDB1.2**). Öğrenciler görselleri inceler, duydukları ifadeleri takip eder ve sınıfça tekrar eder. "Merheba, navê min Delal e.", "Ez sêzdeh salî me.", "Ez di pola heftan de dixwînim." ("Merhaba, benim adım Delal.", "Ben on üç yaşındayım.", "Ben yedinci sınıfta okuyorum.") gibi cümleler birlikte söylenerek içerikle ilk aşinalık oluşturulur. Bu süreçte dil yapılarının kuralları açıklanmadan, doğal ve bağlam içinde fark edilmesi sağlanır (**OB4**).

Sesler, sayılar, selamlaşma, tanışma ve vedalaşma unsurlarını içeren görseller üzerinden eşleştirme etkinliği yapılır (**E3.2, E3.8**). Öğrenciler dinledikleri cümleleri doğru görsellerle eşleştirir, ilgili unsurları işaretler ve hangi ifadenin hangi görsele ait olduğunu sözlü olarak belirtir. Bu etkinlik sayesinde Kurmancca dil parçaları kuralları bilinmeden fark edilerek ayırt edilir (**KB2.2, KB2.7, OB1**).

Kısa canlandırmalar veya video kesitleri izlenir. Öğrenciler izledikleri içerikte hangi sesin nerede kullanıldığını, sayıları Kurmancca olarak ifade eden cümleleri ve ifadeleri ["Di pirtûkxaneyê me de du sed û pêncî pirtûk hene.", "Êvar baş" ("Kütüphanemizde iki yüz elli kitap var.", "İyi akşamlar.")] belirler ve bu ifadeleri tekrar eder (**SDB2.1, E3.2**). Sınıf içine getirilen gerçek nesnelerle ilişki kurularak anlam güçlendirilir (**OB4**).

Aynı yapıya sahip cümleler grup hâlinde tekrar edilir eder (**SDB2.1, E3.2**). Öğrenciler sırayla cümleleri sesli olarak söyler, arkadaşlarının tekrarlarını dinler ve birlikte tekrar ederek işitsel farkındalık geliştirir. Bu süreçte benzer dil yapılarının fark edilmesi sağlanır (**SDB2.2**).

Farklı sesler, sayılar, selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadeleri ve yönergeler kullanılarak yeni örnekler oluşturulur (**E3.7, KB2.11**). "Di pola me de bîst û heşt xwendekar hene.", "Ez ji Batmanê me?", "Navê wî Azad e." gibi cümlelerin yanı sıra "Ez Batmanî me.", "Ew Azad e." ("Sınıfımızda yirmi sekiz öğrenci var.", "Ben Batmanlı mıyım?", "Onun adı Azad'dır.") gibi cümlelerin yanı sıra "Ben Batmanlıyım", "O Azad'dır.") gibi ifadeler de kullanılarak aynı dil yapıları farklı bağlamlarda tekrar edilir (**E3.7, KB2.11**). Böylece Kurmancca dil parçaları kuralları düşünülmeden, otomatik biçimde pekiştirilir (**E3.7, KB2.11**).

Sınıf içinde hareketli bir etkinlik yapılır. Öğrenciler dolaşarak gördükleri sesleri, sayıları ve arkadaşlarını gösterir ve özelliklerini ifade eden cümleler kurar (**SDB2.1**). "Di pola me de çardeh rûniştekar hene.", "Di pola me de nexşe û dep hene.", "Di peyvên pênuş û lînuşkê de tîpa Üyê heye." ("Sınıfımızda on dört sıra vardır.", "Sınıfımızda harita ve tahta vardır.", "Pênuş (kalem) ve lînuşk (defter) kelimelerinde ü harfi vardır.") gibi ifadeler gerçek ortamla ilişkilendirilerek kısa, doğal ve anlamlı biçimde tekrar edilir (**SDB2.1**).

Beden diliyle canlandırma etkinliği uygulanır (**SDB2.2**). Öğrenciler sesleri ve sayı adlarını taklit eder ve onların şekillerini beden hareketleriyle gösterirler. Böylece dil yapıları kuralları bilinmeden fiziksel olarak da içselleştirilir (**SDB2.2, D5.2, D14.3**).

Konuşma ve hareketin birlikte kullanıldığı oyunlaştırılmış etkinlikler yapılır (**SDB3.1**). Öğrenciler hem cümle kurar hem de aynı anda nesneleri gösterir. Bu süreçte Kurmancca dil parçaları eş zamanlı olarak tekrar edilir ve canlandırılır (**SDB3.1**).

İkili ve grup çalışmalarıyla süreç tamamlanır. Öğrenciler birbirleriyle selamlaşma, tanışma ve vedalaşma unsurlarını kullanıp, diyaloglar oluşturarak iletişim kurar (**E2.2, SDB2.1**). Kullanılan ifadeler doğal ve akıcı hâle gelir (**D3.1, D3.2, D3.4**). Bu süreçte öğrenciler öğrendikleri dil yapılarını, kuralları düşünmeden seçerek farklı durumlarda kullanır ve iletişim kurarken tabii biçimde kullanıma sokar (**D14.1, D16.3, KB2.13, KB2.14**).

Öğrencilere, sabah uyanıştan okul çıkışına kadar geçen süreci en az 6 kareden oluşan bir çizim serisiyle anlatabilecekleri performans görevi verilebilir. Her görselin altına saati ve yapılan işi belirten cümleler yazarak günlerini kronolojik olarak sıralarlar. Performans görevi; hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanabilme, yazılı ve / veya sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacıyla uygun ifade kullanımı ile göreve katılım, çaba ve süreç içindeki ilerleme gibi ölçütleri içeren analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı, kontrol listesi veya gözlem formu ile değerlendirilebilir. Performans görevi sürecinde öğrencilerin sürece daha aktif katılmalarını desteklemek amacıyla öz veya akran değerlendirme formlarına da yer verilebilir.

KUR.7.1.SÖS.

“Merhaba, Başlıyoruz” temasına yönelik sözcük seçme-kullanma süreci; sesler, sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşmaya ilişkin hedef sözcüklerin yer aldığı görsellerin ve kısa diyalogların sunulmasıyla başlatılır (**E1.1**). Öğrenciler bu içerikleri dinler ve izler, hedef sözcükleri bütünsel olarak duyar ve görür (**OB4**).

Sınıfça tekrar etkinliği yapılır. Hedef sözcükler sesli olarak tekrar edilir; “beyanî baş”, “oxir be”, “bi xatirê te”, “spas dikim”, “xwendingeh”, “xwendekar”, “sed”, “hezar”, (“günaydın”, “uğurlar olsun”, “hoşça kal”, “teşekkür ederim”, “okul”, “öğrenci”, “yüz”, “bin”) gibi sözcükler doğru sesletimle söylenir (**SDB2.1**). Bu süreçte sözcüklerin doğal kullanımına aşinalık kazandırılır (**SDB2.1**).

Görseller üzerinden sözcüklerin kullanımı üzerine çalışmalar yapılır. “Bu hangi sayıdır?”, “Bu hangi sestir?” gibi sorulara hedef sözcüklerle cevap verilmesi sağlanır (**E3.2, SDB2.1**). Böylece sözcüklerin kullanım bağlamı algılanır (**E3.2, SDB2.1**).

Sözcüklerin anlamlarını zihinde yapılandırmaya yönelik eşleştirme ve sınıflandırma etkinlikleri uygulanır (**KB2.2, KB2.5**). Sesler, sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma unsurları ve ifadeler doğru sözcüklerle eşleştirilir, benzer özelliklerine göre gruplandırılır ve sözcükler arasında kavramsal ilişkiler kurulur (**KB2.7, KB2.16, OB1**).

Hedef sözcüklerin anlamlarını pekiştirmek amacıyla tekrar ve kullanım çalışmaları yapılır (**KB2.11**). Aynı sözcükler farklı örnekler içinde kullanılır; sesler ve sayılar gösterilerek adlandırılır ve “xwendingeh”, “bîst” (okul, yirmi) gibi sözcükler çeşitli durumlarda tekrar edilir. Böylece sözcüklerin anlamları bağlam içinde algılanır (**KB2.11**).

Sınıf içinde hareketli etkinlikler uygulanır (**SDB2.2**). Öğrenciler sınıfta dolaşarak etrafa resimleri asılmış sesler ve sayıları adlandırır; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma unsurlarını ifade eden sözcükleri kullanır (**E1.3**). Sözcüklerin gerçek yaşamla ilişkilendirilmesi ve kendiliğinden, doğal ve tabii bir biçimde kullanılması sağlanır (**OB4, OB5**).

İkili ve grup çalışmalarıyla süreç tamamlanır (**SDB2.1**). Öğrenciler birbirlerine sorular sorar, ses ve sayıları tanımlar ve hedef sözcükleri iletişim kurarken kendiliğinden, gerçek ve doğal biçimde kullanır (**E2.2**). Bu süreçte sözcüklerin farklı bağlamlarda etkili biçimde kullanıma sokulması desteklenir (**D14.1, D16.3, KB2.13**).

KUR.7.1.SES.

“Merhaba, Başlıyoruz” temasına yönelik sesletim seçme-kullanma süreci; sınıfa sesler, sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma unsurlarını yansıtan görsellerin getirilmesiyle başlatılır. Görseller incelenirken kısa diyaloglar dinletilir (**E1.1, E1.5, E3.2, SDB1.2**). Dinleme sırasında duyulan sözcüklere dikkat edilmesi ve özellikle tekrar eden seslerin fark edilmesi sağlanır. Dinleme sonrasında duyulan sözcükler sınıfça tekrar edilir ve hangi seslerin duyulduğu belirlenir (**OB1, OB4, KB2.2**).

Sınıfça tekrar etkinliği yapılır. Sözcükler önce toplu ardından bireysel olarak tekrar edilir. “X”, “sê” “çil”, “pêncî”, “merheba”, “bi xatirê te”, “oxir be” (X, üç, kırk, elli, merhaba, hoşça kal,

güle güle) gibi ses ve sözcükler doğru sesletimle ifade edilir ve işitsel doğruluk pekiştirilir (**E1.3, E3.2, SDB2.1**).

Farklı cümlelerin yer aldığı dinleme etkinliği uygulanır. Aynı sesleri içeren sözcükler farklı cümleler içinde dinlenir (**E3.2, E3.8, KB2.10**). Dinleme sonrasında duyulan sözcükler ve tekrar eden sesler belirlenir. Benzer sesler karşılaştırılır ve aralarındaki farklar ortaya konur (**KB2.11, KB2.16**).

Sınıf içinde uygulama etkinliği yapılır. Sınıfa getirilen görseller veya nesneler gösterilerek doğru sesletimle adlandırılır. Öğrenciler gördükleri nesneleri kendiliğinden seçerek doğru ve doğal biçimde ifade eder, yanlış sesletimler fark edilerek doğru biçimi tekrar edilir (**SDB2.2, SDB2.3, SDB3.1, D3.4**). Bu süreçte öğrencilerin sesleri gerçek ve tabii bir biçimde kullanmaları desteklenir (**D16.3, KB2.7**).

Ses gruplama etkinliği uygulanır. Benzer sesleri içeren sözcükler bir araya getirilir ve farklı sesler ayırt edilerek gruplandırılır. Bu süreçte öğrencilerin ses farkındalıkları güçlendirilir (**E3.2, KB2.5, KB2.13**).

İkili ve grup çalışmaları yapılır. Öğrenciler birbirlerine sesler, sayılar; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadelerini (kullanım yerleri gibi) doğru sesletimle ifade eder (**E2.2, E3.8, SDB2.1, SDB3.1**). Öğrencilerin hedef sesleri iletişim sırasında kendiliğinden, doğru, gerçek ve tabii bir biçimde kullanmaları sağlanır. Etkinlik sonunda yapılan konuşmalar değerlendirilir. ve sesletim doğruluğu üzerine geri bildirim verilir (**D3.2, D3.4, D14.1, D16.3, KB2.14**).

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

1. Etkinlik: Kimlik Kartı Tasarımı

Öğrenciler; isim, yaş ve memleket bilgilerinin yanı sıra aile bireylerinin mesleklerini de içeren renkli bir "Tanıtım Kartı" hazırlayabilirler. Sınıf içinde dolaşarak birbirlerine bu bilgileri sorar ve aldıkları cevaplara göre arkadaşlarının kartlarındaki ayrıntıları not edebilirler.

2. Etkinlik: Diyaloglar Yazma

Öğrencilerin özel sesleri (ê, î, û, q, w, x, xw) ve büyük sayıları içeren, sosyal hayattaki ihtiyaçlarına yönelik çeşitli senaryolar kurgulamaları sağlanabilirler. Hazırlanan diyaloglar Kurmancca yazım kurallarına uygun şekilde kâğıda dökülebilir ve sınıf ortamında canlandırılabilir.

3. Etkinlik: Sınıf Pazarı

Eşyalara 1000'e kadar olan sayılarla fiyat etiketleri hazırlanarak bir alışveriş ortamı uygulanabilir. Öğrenciler "Ev çend e?" (Bu ne kadar?) sorusu üzerinden fiyat-miktar ilişkisini ve temel nezaket kalıplarını kullanarak karşılıklı pratik yapabilirler.

Destekleme

1. Etkinlik: Sözcük ve Görsel Eşleştirme

Öğrencilere Kurmanccaya özgü ayırt edici sesler (i-î, u-û, x-xw), 1000'e kadar olan sayı adları ve temel iletişim kalıpları görsellerle karışık olarak verilebilir. Öğrenciler doğru eşleştirmeyi yaparak bu ifadeleri daha kolay tanır ve pekiştirirler.

2. Etkinlik: Cümle Tamamlama

Öğrencilere; özel seslerin kullanımını, büyük sayıları ve sahiplik yapılarını içeren yarım bırakılmış cümleler sunulabilir. Boşluklar "Navê ... çi ye?", "Ez ... salî me" ("... adın nedir? / ...'nın adı ne?", "Ben ... yaşıdayım.") gibi tanıdık ve temel yapılarla tamamlanır.

3. Etkinlik: Ses Gruplama Çalışması

Benzer sesleri içeren sözcükler bir araya getirilerek farklı sesler ayırt edilir ve gruplandırılabilir. Bu çalışma sayesinde öğrencilerin sesleri kelime içinde doğru telaffuz etme becerileri güçlendirilebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. TEMA: OKULUM VE ÇEVREM (XWENDINGEH Û JÎNGEHA MIN)

Alt Temalar: Okul ve Çevre (Xwendingeh Û Jîngeh), İş ve Meslekler (Kar û Pîşe), Aile (Malbat)

Bu temada öğrencilerin; okulun kütüphane, öğretmenler odası ve sınıf gibi bölümlerini, bu alanlarda gerçekleştirilen eylemleri ve ders adlarını Kurmancca ifade etmeleri; sınıf içinde kullanılan araç-gereçleri basit betimlemelerle tanımlamaları ve arkadaşlarıyla ve öğretmenleriyle kurdukları diyaloglarda nezaket ifadelerini kullanarak okul ortamında kendilerini özgüvenle ifade etmeleri amaçlanmaktadır. Öğrencilerin yaşadıkları çevreyi il, ilçe, mahalle ve yön belirten ifadelerle tanıtmaları; evin bölümlerini ve eşyalarını boyut, renk ve kullanım amacı gibi temel nitelikleriyle betimleyerek mekânsal bir aidiyet geliştirmeleri; aile bireylerini meslekleri, yaptıkları işler ve kendilerini tanımlayan nitelici sıfatlarla ayrıntılı biçimde anlatmaları hedeflenmektedir. Ayrıca öğrencilerin yakın çevrelerindeki bitki ve hayvan türlerini Kurmancca isimlendirmeleri, bu canlıların doğadaki işlevlerini ve yerlerini kavramaları; meslekleri toplumsal iş bölümü, çalışma ortamları ve günlük hayattaki rolleri çerçevesinde tanımları ve böylece Kurmanccayı okuldan eve, aileden toplumsal yaşama uzanan geniş bir alanda etkin ve doğal bir iletişim aracı olarak kullanmaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 18

ALAN BECERİLERİ YDAB1. Dinleme / İzleme-Anlamlandırma,
YDAB2. Okuma-Anlamlandırma,
YDAB3. Konuşma-Anlatma,
YDAB4. Yazma-Anlatma,
YDDB1. Dil Bilgisi Seçme-Kullanma, YDDB2. Sözcük Seçme-Kullanma,
YDDB3. Sesletim Seçme-Kullanma

KAVRAMSAL BECERİLER -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.3. Azim ve Kararlılık, E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik),
E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E2.2. Sorumluluk, E2.4. Güven, E3.1. Muhakeme,
E3.2. Odaklanma, E3.7. Sistematiçlik, E3.8. Soru Sorma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık),
SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme),
SDB1.3. Kendine Uyarılama (Öz Yansıtma), SDB2.1. İletişim,
SDB2.2. İş Birliğı, SDB2.3. Sosyal Farkındalık, SDB3.1. Uyum, SDB3.2. Esneklik

Değerler D1. Adalet, D2. Aile Bütünlüğü, D3. Çalışkanlık, D5. Duyarlılık, D8. Mahremiyet,
D10. Mütevazılık, D11. Özgürlük, D12. Sabır, D13. Sağlıklı Yaşam, D14. Saygı,
D16. Sorumluluk, D18. Temizlik, D20. Yardımseverlik

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık, OB6. Vatandaşlık Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI

İLİŞKİLER

Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri, Sosyal Bilgiler, İngilizce, Görsel Sanatlar, Müzik, Beden Eğitimi ve Spor, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım

BECERİLER ARASI

İLİŞKİLER

KB2.2. Gözlemlleme, KB2.5. Sınıflandırma, KB2.7. Karşılaştırma, KB2.8. Sorgulama, KB2.10. Çıkarım Yapma, KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme, KB2.12. Mevcut Bilgiye / Veriye Dayalı Tahmin Etme, KB2.13. Yapılandırma, KB2.14. Yorumlama, KB2.15. Yansıtma, KB2.16. Muhakeme (Akıl Yürütme), KB2.20. Sentezleme, KB3.2. Problem Çözme

7. sınıf temaları, bütüncül yaklaşıma göre yapılandırılmıştır.

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

- KUR.7.2.D. “Okulum ve Çevrem” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri dinleyebilme / izleyebilme-anlamlandırabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek dinleme / izlemeye hazırlık yapar.*
 - b) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.*
 - c) *Temayı, temel ayrıntılar ve ipuçlarından hareketle anlamlandırır.*
 - ç) *Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- KUR.7.2.O. “Okulum ve Çevrem” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri okuyabilme-anlamlandırabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek okumaya hazırlık yapar.*
 - b) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.*
 - c) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak anlamlandırır.*
 - ç) *Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- KUR.7.2.K. “Okulum ve Çevrem” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle konuşabilme-anlatabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek konuşmaya hazırlık yapar.*
 - b) *Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını gözlemleyerek taklit eder ve tekrarlar.*
 - c) *Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak taklit yoluyla sözlü içerik oluşturur.*
 - ç) *Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak konuşmanın içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.*
 - d) *Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak sözlü içeriği yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.*
 - e) *Temaya ilişkin konuşma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- KUR.7.2.Y. “Okulum ve Çevrem” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle yazabilme-anlatabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgilerini ve deneyimlerini harekete geçirerek yazmaya hazırlık yapar.*
 - b) *Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını inceleyerek modelden kopyalar.*
 - c) *Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak yazılı içerik oluşturur.*
 - ç) *Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.*
 - d) *Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.*
 - e) *Temaya ilişkin yazma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- KUR.7.2.DBS. “Okulum ve Çevrem” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun dil bilgisi seçebilme-kullanabilme**
- Temaya uygun dil bilgisi yapılarını seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.*

KUR.7.2.SÖS. "Okulum ve Çevrem" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerine uygun sözcük seçebilme-kullanabilme

Temaya uygun sözcükleri seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır

KUR.7.2.SES. "Okulum ve Çevrem" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerine uygun sesletimi seçebilme-kullanabilme

Temaya uygun sesletimi seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.

İÇERİK ÇERÇEVESİ Tema: Okulum ve Çevrem (Xwendengeh û Jîngeha Min)

Alt Temalar

1. Okul ve Çevre (Xwendengeh û Jîngeh)
2. Aile (Malbat)
3. İş ve Meslekler (Kar û Pişe)

İşlevsel Cümle Yapıları

1. Mantıksal İlişkiler Bildiren Cümleler

Bu tür cümleler, daha karmaşık düşünceleri ifade eden yapılardır

Zengil lê da, naxwe divê em bikevine hundir. (Zil çaldı, o hâlde içeri girmeliyiz.)

2. Duygu İfadeleri ve Soyut Kavramları İfade Eden Cümleler

Bu tür cümleler, öğrenme süreçlerindeki hisleri ve kavramsal farkları betimleyen yapılardır
Dema ez vê pîrsgirêkê çareser dikim, pîr kêfxweş dibim. (Bu problemi çözdüğümde çok mutlu oluyorum.)

3. Mekânsal Aidiet ve Ev Tanımlama Cümleleri

Bu cümleler, evin bölümlerini ve eşyaların konumlarını betimleyen yapılardır.

Sarinç û firakşo di pêjgehê de ne. (Buzdolabı ve bulaşık makinesi mutfaktır.)

4. Doğa Bilinci ve Habitatı Tanımlayan Cümleler

Hayvanların yaşam alanlarını ve beslenme türlerini sınıflandırmaya yarayan cümlelerdir.

Ask û xezal gîyaxwir in; keftar û piling goştixwir in. (Ceylan ve geyik otçudur; sırtlan ve kaplan etçidir.)

5. Amaç-Araç ve İş Bölümü İlişkisini Bildiren Cümleler

Mesleklerin toplumdaki işlevlerini ve neden yapıldıklarını açıklayan cümle yapılarıdır.

Nivîskar, pirtûkan dinivîse da ku em agahiyên nû fêr bibin. (Yazar, biz yeni bilgiler öğre-nelim diye kitaplar yazar.)

6. Sebep-Sonuç Bildiren Cümleler

Bu tür cümlelerde yargılar "sebep-sonuç" ilişkisi üzerine kurulmuştur ve genellikle cüm-
lelleri birbirine bağlayan bağlaçlar bulunur.

Min helbesteke nû nivîsî; ji ber ku ez ji helbestvanîyê hez dikim. (Yeni bir şiir yazdım; çün-kü şairliği seviyorum.)

Hedef Dil Bilgisi Yapıları

1. Mekân-Eylem İlişkisi ve Yer-Yön Edatları

Öğrencilerin okulun bölümlerini tanımlarken eylemi mekânla ilişkilendirmesini sağlayan
"di...de, li..., bi..., ji..., bi...re vs." gibi yapılardır.

Xwendekar di pirtûkxaneyê de lêkolînan dikin. (Öğrenciler kütüphanede araştırma ya-pıyorlar.)

2. Meslek Adlarını Türeten "-î" Ekinin Kullanımı

Sözcüklerdeki "î" ekî, meslek adlarını, yapılan işin / alanın adına dönüştürür.

Ez dixwazim bijîşkîyê bikim, ji ber ku bijîşk mirovan derman dikin. (Doktorlar, insanları tedavi ettikleri için ben doktorluk yapmak istiyorum.)

3. İşaret Zamirlerinde Cinsiyet ve Mesafe Uyumu

Kişi ve nesneleri uzaklık ve cinsiyete göre tanımlayan yapılardır, yakın, dişiller "vê", uzak, dişiller için "wê"; yakın, eriller "vî", uzak, eriller için de "wî" kullanılır.

4. Yardımcı Fiillerle Kapasite Oluşturma

"İstek / xwestin", "yeterlilik / karîn" ve "gereklilik / divêtî" bildiren yapılardır.

5. Olumsuzluk Bildiren Ekler

İsim ve fiillerde anlamı olumsuzla çeviren ön ek yapılarıdır. "Bê..., na..., ne..."

Ew îro nexweş bû, ji ber vê neçû xwendingehê. (O bugün hastaydı, bu yüzden okula gitmedi.)

Ez, hevalên xwe yên xwendingehê nabînim. (Ben, okul arkadaşlarımı görmüyorum.)

6. Niteleyici Sıfatların Kullanımı

Türkçeden farklı olarak Kurmanccada önce isim sonra sıfat gelir.

Ew mamosteyekî pir diloan e. (O, çok merhametli bir öğretmendir.)

Xwendekarên çalak di dersan de puanên baş digirin. (Derslerde aktif olan öğrenciler iyi not alırlar.)

Ez ê bibim nûjdarekî destsivik. (Ben eli çabuk bir cerrah olacağım.)

7. Sesletim, Tonlama ve Yazım İlişkisi

8. Fonetik Yakınlık

Sesletimi birbiriyle karıştırılmaya müsait olan "e-ê, v-w, k-q, i-î, u-û, h-x" gibi harflerin doğru okunması için "ev-ew, ker-kêr, kelem-qalem, pîr-pîr, tu-tû, hal-xal" gibi sözcüklerle çalışılır ve bu doğrultuda söz konusu sözcüklerle okuma-dinleme-görme (görsel kodlama ve renklendirmelerle destekleme) egzersizleri gerçekleştirilir.

9. Sosyal Etkileşim ve Seslenme Formları:

Nezakat ve hitap kurallarına uygun diyalog / seslenme / tonlama yapıları; dişiller için "-ê", eriller için "-o", çoğullar için "-ino"

Zarokino, werin em herin hola werzişê! (Arkadaşlar, haydi spor salonuna gidelim!- Çoğul hitap: Topluluğa hitap edilirken ritmik bir vurgu yapılır.)

Dayê, ez di azmûnê de bûm yekem! (Anne, ben sınavda birinci oldum - Dişil hitap: İnce ve yükselen bir tonla sesletilir.)

Xalo, em ê dawîya hefteyê werine mala we! (Dayı, hafta sonu size geliyoruz! - Eril hitap: Sesletimde vurgu sondadır.)

10. İşaret Zamirlerinde Fonetik Ayrım (Mesafe ve Cinsiyet)

Yakın(v-) ve uzak(w-) seslerinin net telaffuzu, yazım hatalarını önlemek için bu seviyede hayati önem taşır. Yazımda 'v' ve 'w' karışıklığı, anlamı ve mesafeyi tamamen değiştirir.

Yakın-Eril / Dişil (vî / vê): Dişilerde başlayan "v" sesiyle net bir çıkış yapılır:

Vî got. / Vê got. (Bu dedi. "eril için" / Bu dedi. "dişil için")

Uzak-Eril / Dişil (wî / wê): Dudakların yuvarlaklaştırıldığı "w" sesiyle, mesafeyi hissettiren bir tonlama yapılır.

Wî dît. / Wê dît. (eril için "O gördü." / dişil için "O gördü.")

11. Duygu İfadelerinde Ses Perdesi

Öğrencinin hislerini ifade ederken (mutluluk, şaşkınlık, öfke) ses perdesini içeriğe göre

ayarlaması beklenir.

Kêfxweş (Mutlu): Yükselen ve canlı bir ton:

"Ji bo ku min tu dîtî pir kêfxweş bûm!" (Seni gördüğüm için çok mutlu oldum.)

Matmayî (Şaşırmış): Kelime sonunda sesin aniden yükselmesi ve soru tonuna yaklaşması:

"Ez pir matmayî mam!" (Çok şaşırdım!)

Hêrsbûyî (Sinirli): Daha sert ve vurgulu bir sesletim:

"Divê mirov zû bi zû hêrs nebe!" (Çabucak sinirlenmemek gerek.)

12. Yazım ve Sesletim İlişkisinde Olumsuzluk Ekleri

"na-", "ne-" ve "bê-" bu ön ekler kelimelerle bitişik yazıldığında kelimenin anlam yükünü taşıyan birer vurgu merkezi hâline dönüşürler.

Fiil Olumsuzluğu (na / ne): Vurgu genellikle bu eklerin üzerindedir.

Ew naxwîne (Okunmuyor.) / Ew neçû (Gitmedi.)

Yoksunluk Eki (bê): Kelimenin / ismin başına gelerek yeni bir sıfat türetir.

Mirovê bêmal (Evsiz kişi).

13. Mekân Edatlarında Ritmik Akış

Kurmanccadaki "di...de", "bi...re", "di...re" gibi ikili edat yapıları, kelimeyi bir parantez içine alır gibi sesletilir. İlk edat (di) kısa, isim vurgulu, son edat (de) ise cümleyi bağlayan hafif bir tonda bırakılır.

Di pola me de 25 kes hene. (Sınıfımızda 25 kişi vardır.)

Em di pirê re derbas bûn. (Biz köprüden geçtik.)

Ez bi wî re axivîm. (Ben onunla konuştum.)

Yakın çevre ve yaşam alanları, dilin doğal bağlamında deneyimlenerek somuttan soyuta, yakından uzağa ve hayatilik ilkeleri doğrultusunda öğrenmeyi anlamlı ve kalıcı kılma alanıdır. Ev, okul, aile, meslekler, bitki ve hayvanlar dünyasına dair söz varlığı ile mekân ilişkilerinin işlevsel kullanımı; dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini bütüncül biçimde geliştirirken öğrencilerin çevreyle aidiyet bağı kurmasını, toplumsal rolleri kavramasını ve kültürel değerleriyle sürdürülebilir bağlar oluşturmalarını sağlar.

İlkeler Yakın çevre, dili doğal bağlamında deneyimleme, somuttan soyuta, yakından uzağa ve hayatilik ilkeleri doğrultusunda öğrenmeyi anlamlı, kalıcı ve uygulanabilir olması benimsemelidir. Aile, ev ve okul mekânları ile nesnelere dair söz varlığının yaparak-yaşayarak öğrenme prensibiyle işlevsel kullanımı; dört temel dil becerisini desteklerken öğrencilerin yaşadıkları çevreyle güçlü bir aidiyet bağı kurmasını ve kazanılan kavramları doğrudan yaşam pratiğine aktarması sağlanabilir.

Bilginin basitten karmaşığa ve bilinenden bilinmeyene doğru bir akışla sunulduğu bu tematik kurguda; açıklık, bütünlük ve transfer edilebilirlik prensipleri ön planda tutulur. Sosyal ve güncellik ilkeleriyle harmanlanan bu yapı sayesinde öğrenci; aile ortamından okul ortamına kadar genişleyen bir çevrede iletişim kurmayı öğrenirken aynı zamanda kültürel kimliğiyle sağlıklı bağlar kurmasına olanak tanıyan kalıcı bir öğrenme zemini oluşturur.

Anahtar Kavramlar ekonomi, hayvan, doktor, tanıtım / betimleme, alışveriş / iletişim, orman, geçim, çevre, Kurmancca dersi, aile bireyleri, otçul, etçil, arkadaş, çünkü / -den dolayı, yaban hayatı, yaşam / hayat, oda, iş, evcil, eşya / malzeme, yabani / vahşi, ama / fakat, ama / lakin, aile, öğretmenlik, adres, öyleyse / o halde / aksi takdirde, kütüphane, meslek, sınıf / şube, mahalle, ev, çalışma / faaliyet, akraba, okul, doğa

**ÖĞRENME
KANITLARI
(Ölçme ve
Değerlendirme)**

Dinleme / izleme-anlamlandırma ve okuma-anlamlandırma becerilerine ait öğrenme çıktılarına ulaşıp ulaşılmadığını belirlemek amacıyla öz bildirim çalışmaları yaptırılabilir. Öğrencilerin akıcı ve doğru okuma becerilerindeki gelişimi; gözlem formları ile izlenebilir ve öğrencilere düzenli geri bildirim verilebilir. Öğrencilerin dinleyecekleri / izleyecekleri veya okuyacakları metnin içeriğine yönelik tahminde bulunabilmelerini desteklemek amacıyla sözcük ilişkilendirme ve kelime kümeleme etkinlikleri ile zihin haritaları kullanılabilir.

Konuşma-anlatma becerilerine ait öğrenme çıktılarının değerlendirilmesinde kısa konuşma uygulamaları, diyalog çalışmaları, canlandırma etkinlikleri ve çeşitli performans görevleri uygulanabilir. Bu süreçte öğretmen, kontrol listeleri kullanarak öğrencinin gelişimini izleyebilir. Konuşma ve yazma becerilerine yönelik çalışmalar sırasında öğrencilerin düşüncelerini yapılandırmalarını desteklemek amacıyla kavram haritaları, zihin haritaları ve çalışma kâğıtları kullanılabilir.

Yazma-anlatma becerilerinin değerlendirilmesinde kısa yazma çalışmaları, cümle ve paragraf yazma etkinlikleri ile öğrenme günlüğü ve yansıtıcı günlükler kullanılabilir. Yazılı üretim sürecinde, öğrencilerin kendi tahminlerinden yararlanabilmeleri için eşleştirme ve kavram ilişkilendirme görevleri uygulanabilir.

Öğrencilerin öğrenme süreçlerine aktif katılımını sağlamak amacıyla öz değerlendirme, formları kullanılabilir. Öğrenme çıktıları ayrıca dijital üretimler (poster, video, ses kaydı), öğrenme duvarı veya bülten panosu çalışmaları vb. ürün temelli etkinlikler aracılığıyla da değerlendirilebilir. Yapılan tüm üretim görevleri ve etkinlikler sonunda öğrencilerin performansı analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarları kullanılarak değerlendirilebilir ve öğrencilere yapıcı geri bildirimler verilebilir.

Destek becerilerine ait öğrenme çıktılarına ulaşıp ulaşılmadığını ölçmek için öğrencilere temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanabilme çalışmaları ve uygun diğer çalışmalar yaptırılabilir.

1. Performans Görevi: İş ve Meslekler (Kar û Pişe):

Karşılıklı diyalog üzerinden meslekleri, çalışma alanlarını ve duyguları Kurmancca ifade etmek için “meslek röportajı” etkinliği yapılabilir. bu amaçla öğrenciler ikili gruplara ayrılabilir. Her gruptaki öğrencilerden biri soran diğeri cevaplayan olarak etkinliğe katılabilir. İlk grup doktorluk / bîjîşkî üzerine, doktorların çalışma alanları ve duygularıyla ilgili bazı bilgileri Kurmancca olarak ifade etmek için şöyle bir röportaj gerçekleştirebilirler:

Soran: “Tu di xwazî bibî çi û li ku bixebitî?” (Sen ne olmak istiyor ve nerede çalışmak istiyorsun?)

Cevaplayan: “Ez dixwazim bibim bîjîşk û li nexweşxaneyê bixebitim.” (Ben doktor olmak ve hastanede çalışmak istiyorum.)

Soran: “Tu yê li wir çi karî bikî?” (Sen orada ne iş yapacaksın?)

Cevaplayan: “Ez ê li wir nexweşan derman bikim.” (Ben orada hastaları tedavi edeceğim.)

Soran: “Kêfa te ji dermankirina nexweşan re tê?” (Hastaları tedavi etmeyi seviyor musun?)

Cevaplayan: “Belê! Dema ez nexweşan baş dikim, ez pir kêfxweş dibim; başbûna wan min kêfxweş dike.” (Evet, hastaları iyileştirdiğim zaman çok mutlu oluyorum; iyileşmeleri beni çok mutlu ediyor.)

Soran: “Bi te bîjîşkî karekî çawa ye?” (Sana göre doktorluk nasıl bir meslektir?)

Cevaplayan: “Bi min bîjîşkî, karekî pir pîroz e.” (Bana göre doktorluk kutsal bir meslektir.)

Soran: “Spas dikim ji bo van agahîyên te.” (Bu bilgilerin için teşekkür ederim.)

Cevaplayan: “Spas xweş!” (Rica ederim.).

2. Performans Görevi: Aile (Malbat)

Sınıftan bir öğrenci tahtaya çıkarak ailesinden üç kişiyi (örneğin dede, hala, amca oğlu) çizer. Daha sonra sınıfa göstererek çizdiği kişileri şu kısa kalıplarla tanıtır: Tanıtma ve İşaret Zamiri (ev, ew, wî): “Ev bapîrê min, anku bavê deya min e. Navê wî Hiseyn e. Ew mirovekî pir zana ye.” (Bu benim dedem, yani annemin babasıdır. İsmi Hüseyin’dir. O, çok bilgili biridir.) İlişki ve Edat (bi...re): “Ew pismamê / kurapê min e, navê wî Azad e. Ew kesê pir çalak e û her dem bi min re dilêze.” (O, amcamın oğludur, ismi Azad’dır. O çok aktif biridir ve benile her zaman oynar.) Gerekçe ve Bağlaç (ji ber ku, anku): “Ev meta min e, anku xwişka bavê min e, navê wê Sarê ye. Ez ji meta xwe pir hez dikim ji ber ku ew dilo-van e.” (Bu benim halamdır, yani babamın kız kardeşidir, adı Sarê’dir. O çok merhametli olduğu için onu seviyorum.) Tanıtım bölümü bittikten sonra sunumu yapan öğrenci sınıfa sorularının olup olmadığını “Hevalino, gelo pirseke we ji min heye?” (Arkadaşlar, acaba bana bir sorunuz var mı?) cümlesiyle sorar. Sorusu olan kız ise “Kerem bike, hevalê!” (Buyur, arkadaşım!), erkek ise “Kerem bike, hevalo!” (Buyur, arkadaşım!) şeklinde nezaket çerçevesinde söz hakkı verir.

İçeriğe uygun olarak seçilecek performans görevleri; hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanabilme, yazılı ve / veya sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı ile göreve katılım, çaba ve süreç içindeki ilerleme gibi ölçütleri içeren analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı, kontrol listesi veya gözlem formu ile değerlendirilebilir. Performans görevleri sürecinde öğrencilerin sürece daha aktif katılmalarını desteklemek amacıyla öz / akran / grup değerlendirme formlarına da yer verilebilir.

Temel Kabuller Öğrencilerin önceki deneyimlerinde edindikleri temel dil becerileri sayesinde okul birimlerini tanıma, aile üyelerini tanıtırma ve meslekleri basit düzeyde isimlendirme noktasında sağlam bir hazırbulunuşluğa sahip oldukları kabul edilmektedir. Öğrencilerin 7. sınıf düzeyinde sarmal eğitimle bu becerileri orta bir seviyeye taşıyarak daha akıcı bir dilsel yapıya geçiş yapacakları varsayılmaktadır. Bu aşamada bazı öğrencilerin okul, çevre, meslekler ve okul eşyaları gibi yaşam alanlarına dair bazı sözcükleri bilseler de bu kavramları Kurmancca olarak adlandırma, doğru telaffuz etme ve yazılı / sözlü anlatım da kullanma konusunda dil yeterliliğine tam sahip olmadıkları kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreci

Bu süreçte öğrencilerin “Okulum ve Çevrem” teması kapsamındaki temel kavramlara ve günlük yaşam diline hâkimiyetini ölçmek amacıyla; “Çevrenizde hangi canlılar var, bunların Kurmancca adları nedir?”, “Okulunuzun ve evinizin adresini tam olarak söyleyebilir misiniz?”, “Sınıfınızdaki eşyaları ve çevrenizde gördüğünüz nesneleri Kurmancca adlandırabiliyor musunuz?”, “Günlük hayatta karşılaştığınız kişileri, ailenizi ve onların iş ve mesleklerini söyleyebilir misiniz?” gibi sorularla öğrencilerin ön bilgileri yoklanabilir. Böylece öğrencilerin okul ortamı, yakın çevre ve sosyal etkileşim alanlarına dair hangi düzeyde kelime bilgisine sahip oldukları, kendilerini ve çevrelerini tanıtırma konusundaki yeterlilikleri belirlenerek dil düzeyleri hakkında bilgi sahibi olunmaya çalışılabilir. Öğrencilerin hazırbulunuşluk seviyelerinin belirlenmesinde gelişim çizelgeleri, gözlem formları, kontrol listeleri vb. ölçme ve değerlendirme araçları da kullanılabilir. Bu aşamadan sonra elde edilen veriler ışığında yeni öğrenilecek konular ile mevcut bilgiler arasında bağ kurularak öğretim sürecine geçiş yapılabilir.

Köprü Kurma Öğrencilerin bu temada öğrenecekleri ile ön öğrenmelerde Türkçe ve Kurmancca derslerinde edindikleri bilgilerin bağlantısı kurulabilir. Daha önce öğrendikleri okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini tanıtan ifadeler ile bu temada “Ew keçapa / dotmama min e, navê wê Zozan e û keseke pir jîr e.”, “Xalo, em ê dawîya hefteyê werine mala we.” [O benim amca kızım (kuzenimdir), adı Zozan’dır ve çok zeki biridir.”, “O ekonomist olmak istiyor, fakat matematik dersine çok çalışması gerekiyor.”, “Dayı, hafta sonu sizin eve geleceğiz.”] gibi ifadeler arasında benzerlikler üzerinde durulabilir. Aynı zamanda öğrencilerin günlük hayatta ve ev ortamında kullandıkları veya tanık oldukları söz konusu okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini tanıtan ifadelerle bu temada öğrenecekleri arasında ilişki kurulabilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları KUR.7.2.D.

“Okulum ve Çevrem” temasına yönelik dinleme / izleme-anlamlandırma süreci; öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini yansıtan görseller üzerinden başlatılır (**E1.5, E3.2, SDB1.2, SDB2, SDB2.1**). Görseller incelenerek “Ew, mirovekî çawa ye?”, “Bi te bijîşkî karekî çawa ye?”, “Şêr û piling li ku dijîn?” (“O nasıl bir insandır?”, “Sana göre doktorluk nasıl bir iştir?”, “Aslan ve kaplan nerede yaşar?”) gibi sorulara yönelik düşünceler oluşturulur ve öğrencilerin kendi sınıf yaşantılarından örnekler vermeleri sağlanır (**SDB3.1, D3.4, D14.1, OB4**). Bu süreçte önceki bilgi ve deneyimlerin harekete geçirilmesi, görsellerdeki unsurlar ile yaşantılar arasında temel ilişkilerin fark edilmesi ve mevcut içerik hakkında tahminlerde bulunulması sağlanır (**E1.1, E1.4, KB2.2, KB2.10, KB2.11, SDB3.2**).

Kısa bir ses kaydı, video veya diyalogdan kesitler sunularak içerikte yer alan okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini tanıtan temalar hakkında tahminlerde bulunulması sağlanır (**D10.1, E3.2, SDB2.1, SDB2.2**). Görsel ve işitsel ipuçları birlikte değerlendirilerek içerik hakkında çıkarımlar yapılır (**D14.1, OB2, KB2.2, KB2.11, KB3.2**).

“Okulum ve Çevrem” temasına uygun dinleme / izleme metni kesintisiz olarak sunulur. Bu metinde okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini tanıtan ifadeler yer alır (**E3.2, D3.1, D3.4, SDB1.2**). Bu aşamada içeriğin genel anlamının kavranması, konusunun algılanması, temel unsurların, yönergelerin ve ayrıntıların tanınması beklenir. Böylece bütüncül içerikteki temel bileşenlerin fark edilmesi sağlanır (**E2.2, OB1, KB2.2, KB2.10**).

Dinleme sonrasında içerikte geçen okul-çevre, iş-meslek ve aile bireyleri ile ilgili tanıttıcı ifadeler; görseller, kartlar ve dijital materyaller aracılığıyla yeniden ele alınır (**KB2.11, KB2.12, OB2, OB4**). Bu unsurlar eşleştirme, işaretleme ve sınıflandırma etkinlikleriyle ayırt edilir; benzerlik ve farklılıklar belirlenir. Başlangıçta yapılan tahminler tekrar gözden geçirilir ve dinlenen içerikle karşılaştırılır, tahminlerin doğruluğu kontrol edilir ve gerekçelendirilir (**SDB2.1, E3.1**). İçerikte yer alan unsurların bütün içinde konumlandırılması ve sınıflandırılması sağlanır (**KB2.5, KB2.7, E3.2, D2.1**). İçerikteki bilgiler tablo veya şemalar üzerinde yapılandırılarak yatay ve dikey ilişkiler görünür hâle getirilir (**KB2.13, OB1**).

Okul-çevre, iş-meslek ve aile bireyleri alt temaları kategorilere ayrılır; “ailem”, “okulumuz”, “çevremizdeki canlılar” ve “iş-meslek” ilişkileri üzerinden anlamlı bağlantılar kurulur (**D1.2, D8.1, E3.2, SDB2.1**). Dinlenen metinler öğrencilerin kendi yaşantılarıyla ilişkilendirilerek içerik bireysel olarak içselleştirilir (**SDB1.2, SDB1.3, SDB3.1, OB1**). Bu süreçte dikkatlerini içerik üzerinde yoğunlaştırmaları, öğrenmeye istekle katılmaları ve yeni duruma uyum sağlamaları desteklenir (**E1.4, SDB2.2, SDB3.1, D2.1**).

Sürecin sonunda, dinleme etkinliğine ilişkin gözlem, anlayış ve düşünceler bireysel olarak değerlendirilerek sınıfla paylaşılır. (**E1.3, E1.4, E3.7, SDB2.1**). Gönüllü öğrenciler söz alarak anladıklarını ifade ederken diğer öğrenciler onları dikkatle dinler (**D3.1, D3.4, D12.3, D14.1**). Ardından ikili ve küçük grup çalışmalarıyla karşılıklı olarak bilgi, düşünce ve deneyimler paylaşılır; okul-çevre, iş-meslek ve aile bireyleri ile ilgili basit ifadeler kullanılır (**D16.3, OB1, KB2.15, KB2.20**).

KUR.7.2.O.

“Okulum ve Çevrem” temasına yönelik okuma-anlamlandırma süreci; öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla okul-çevre, iş-meslek ve aile bireyleri ile ilgili ifadeleri içeren kısa metinler ve görseller üzerinden başlatılır. Görseller ve metin parçaları incelenerek “Bu metin ne hakkında olabilir?”, “Nasıl bir mühendis olmak istiyor-sunuz?”, “Annemizin erkek kardeşi neyimiz olur?”, “Bunlar hangi mesleklerdir ve bunların Kurmancca adları nedir?”, “Bu hayvanların yaşam alanları nerelerdir?” gibi sorulara yönelik tahminlerde bulunulması sağlanır (E1.1, E1.5, SDB1.2). Önceki bilgi ve deneyimlerin harekete geçirilmesi, iş ve mesleklerin adlandırılması ve mevcut içerikle önceki bilgiler arasında ilişkilerin kurulması desteklenir (D14.1, OB1, OB4, KB2.2). Sunulan yazılı ve görsel ipuçları aracılığıyla içerik ile önceki bilgi ve deneyimler arasında bağ kurulması sağlanır ve metnin konusu hakkında tahminlerde bulunulur (D13.1, SDB2.1, OB4, KB2.2).

Okuma içeriğine ait başlık, görsel ve anahtar ifadeler incelenir. Bu ipuçlarına dayanarak metnin konusu, metinde yer alabilecek okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini tanıtan ifadeler hakkında tahminlerde bulunulması sağlanır (E3.2, E3.8, SDB2.1, SDB2.3). Öğrencilerin görsel ve yazılı ipuçlarından yararlanarak içeriği genel olarak algılamaları desteklenir (D13.1, D18.1, KB2.11, OB1).

Metin sessiz olarak okunur. Okuma sürecinde içeriğin genel anlamının bütüncül olarak kavranması; metinde geçen okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini tanıtan ifadelerin kullanım yerlerinin fark edilmesi beklenir (E3.2, E2.2, SDB2.2). Ayrıca metin içerisindeki ayrıntıların belirlenmesi sağlanır (OB4, D3.1). Böylece içeriğin konusu genel olarak algılanır ve temel bileşenler tanınır (OB1, D3.2, D3.4).

Okuma sonrasında metinde yer alan okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini tanıtan ifadeler; görseller ve bilgi kartlarıyla yeniden ele alınır (E2.2, E3.1, SDB1.2). Bu unsurlar eşleştirme ve işaretleme etkinlikleriyle tanınır ve ayırt edilir; “Bu, evin bölümlerini niçin ve zaman kullanırsınız?”, “Bu aletleri hangi meslek sahipleri kullanır?” gibi sorular üzerinden içerik somutlaştırılır (SDB2.1, OB4, KB2.2). Başlangıçta yapılan tahminler tekrar gözden geçirilir ve metinle karşılaştırılarak doğruluğu kontrol edilir; doğru ve yanlış tahminler gerekçeleriyle ifade edilir (KB2.11, KB2.12, OB4).

Metinde yer alan öğeler tablo, şema veya görsel düzenleyiciler aracılığıyla yapılandırılır. Okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini tanıtan ifadeler belirli bir düzen içinde yerleştirilerek bu unsurlar arasındaki bağlantılar açık biçimde ortaya konur (KB2.5, KB2.13, OB2, OB4). Bu unsurlar kategoriler hâlinde sınıflandırılır, benzerlik ve farklılık açısından karşılaştırılır. Ayrıca öğeler arasındaki yatay ve dikey ilişkilerin fark edilmesi sağlanır (E3.2, E3.7, KB2.7).

Okul-çevre, iş-meslek ve aile bireyleri arasındaki bağlantılar ele alınır. “Keçi, koyun, inek gibi hayvanlar neyle beslenirler?”, “Kız kardeşin en çok hangi mesleği seviyor ve ne olmak istiyor?” gibi sorular üzerinden ilişkiler kurulması sağlanır. Bu süreçte anlamlı bağlantılar kurulması ve metnin derinlemesine incelenmesi desteklenir (KB2.7, SDB2.2, OB4). Metinden hareketle çıkarımlar yapılır ve elde edilen bilgiler öğrencilerin kendi sınıf ortamlarıyla ilişkilendirilerek ifade edilir, böylece içerik bireysel olarak içselleştirilir (E1.5, KB2.11).

Sürecin sonunda okuma ve anlamlandırma sürecine ilişkin gözden geçirilen bilgi, deneyim, düşünce ve duygular bireysel olarak ifade edilir. Gönüllü öğrenciler, söz alarak metinden anladıklarını paylaşırken diğer öğrenciler dikkatle dinler (SDB2.1, SDB2.2). Ardından ikili ve küçük grup çalışmalarında okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini tanıtan ifadeleri kullanarak karşılıklı paylaşımlar gerçekleştirirler (SDB3.1). Bu süreçte iletişim kurulması, iş birliği yapılması ve karşılıklı etkileşim içinde bulunulması beklenir (E2.4, D14.1, D16.3).

KUR.7.2.K.

“Okulum ve Çevrem” temasına yönelik konuşma-anlatma süreci; öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla okul-çevre, iş-meslek ve aile bireyleri-ne ilişkin görseller ve kısa ifadeler üzerinden başlatılır (E1.1, E1.5, SDB1.2). Öğrencilerin

okullarındaki alanları hatırlamaları, çevrelerindeki nesneleri adlandırmaları, çeşitli meslek gruplarını ifade etmeleri ve yönergeleri fark etmeleri sağlanır. **(SDB1.2, OB4)**. Bu süreçte önceki bilgi ve deneyimlerin etkin hâle getirilmesi ve mevcut içerikle ilişkilendirilmesi hedeflenir **(KB2.2)**.

Okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini içeren kısa konuşma örnekleri [“Ev xwendingeha me ye, ji xeynî ploan tê de holeke werzîşê û pirtûkxaneyek jî hene.”; “Vê dapîra min û wî bapîrê min her tişt hînî min kirin.”; “Divê em hemû candaran biparêzin, lewra jiyan bi wan re xweş e.” (“Bu bizim okulumuzdur, sınıfların yanı sıra içinde bir spor salonu ve bir kütüphane de vardır.”; “Bu ninem ve şu dedem bana her şeyi öğrettiler.”; “Bütün canlıları korumalıyız, çünkü yaşam onlarla güzeldir.”)] sunulur **(E3.2, SDB2.1)**. Öğrencilerin bu örnekleri dinlemeleri, tekrar etmeleri ve doğru sesletimle taklit etmeleri sağlanır **(E3.2, SDB2.1)**. Böylece model ifadelerle aşinalık kazanmaları ve sözlü üretime hazırlık yapmaları desteklenir **(E3.2, SDB2.1, OB6)**.

Öğrencilerin karşılıklı diyaloglar üzerinden meslekleri, çalışma alanlarını ve duyguları Kurmancca ifade etmek için “meslek röportajı” yapabilecekleri performans görevi verilebilir. Bu amaçla öğrenciler ikili gruplara ayrılabilir. Her gruptaki öğrencilerden biri soran diğeri cevaplayan olarak etkinliğe katılabilir. İlk grup doktorluk / bîjîşkî üzerine, doktorların çalışma alanları ve duygularıyla ilgili bazı bilgileri Kurmancca olarak ifade etmek için şöyle bir röportaj gerçekleştirebilirler:

Soran: “Tu di xwazî bibî çî û li ku bixebitî?” (Sen ne olmak istiyor ve nerede çalışmak istiyorsun?)

Cevaplayan: “Ez dixwazim bibim bîjîşkî û li nexweşxaneyê bixebitim.” (Ben doktor olmak ve hastanede çalışmak istiyorum.)

Soran: “Tu yê li wir çî karî bikî?” (Sen orada ne iş yapacaksın?)

Cevaplayan: “Ez ê li wir nexweşan derman bikim.” (Ben orada hastaları tedavi edeceğim.)

Soran: “Kêfa te ji dermankirina nexweşan re tê?” (Hastaları tedavi etmeyi seviyor musun?)

Cevaplayan: “Belê! Dema ez nexweşan baş dikim, ez pir kêfxweş dibim; başbûna wan min kêfxweş dike.” (Evet, hastaları iyileştirdiğim zaman çok mutlu oluyorum; iyileşmeleri beni çok mutlu ediyor.)

Soran: “Bi te bîjîşkî karekî çawa ye?” (Sana göre doktorluk nasıl bir meslektir?)

Cevaplayan: “Bi min bîjîşkî, karekî pir pîroz e.” (Bana göre doktorluk kutsal bir meslektir.)

Soran: “Spas dikim ji bo van agahîyên te.” (Bu bilgilerin için teşekkür ederim.)

Cevaplayan: “Spas xweş!” (Rica ederim.)

Performans görevi; hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanabilme, yazılı ve / veya sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı ile göreve katılım, çaba ve süreç içindeki ilerleme gibi ölçütleri içeren analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı, kontrol listesi veya gözlem formu ile değerlendirilebilir. Performans görevleri sürecinde öğrencilerin sürece daha aktif katılmalarını desteklemek amacıyla öz / akran / grup değerlendirme formlarına da yer verilebilir.

Öğrencilerin model konuşmaları taklit ederek benzer ifadeler üretmeleri sağlanır **(KB2.11, SDB2.1)**. Öğrenciler “Pisîk li ser xanî dimawe.”; “Em, divê di polê û pirtûkxaneyê de pirtûkan bêdeng dixwînin.”; “Xwendekar, di polê de bêdeng rûdinin û li benda mamosteyên xwe dimînin.” (“Kedi evin üzerinde kalyordu / duruyordu.”; “Biz, sınıfta ve kütüphanede kitapları sessizce okumalıyız.”; “Öğrenciler, sınıfta sessizce oturur ve öğretmenlerini beklerler.”) gibi ifadeleri tekrar ederken “Bu benim babamdır ve o çok becerikli bir öğretmendir.”; “Annem, yardımsever biridir, bu yüzden doktor oldu.” gibi yönergeleri de kullanır ve bu ifadeleri kendi sınıf ortamlarına göre değiştirerek yeniden kurar **(KB2.11, SDB2.1)**. Böylece taklit yoluyla yeni içerik oluşturulması ve bu içeriklerin bağlama uygun biçimde düzenlenmesi sağlanır **(KB2.11, SDB2.1)**.

Öğrencilerin öğrendikleri dil yapılarını kullanarak yeni ve özgün ifadeler oluşturmaları sağlanır. Öğrencilerden okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerinin özelliklerini ifade eden cümleler kurmaları beklenir (**SDB1.1**). Kurulan ifadelerin açık, anlaşılır ve doğru biçimde iletilmesi teşvik edilir (**E3.2, KB2.7**). Bu süreçte uygun sözcüklerin seçilmesi, ifadelerin geliştirilmesi ve farklı örneklerle karşılaştırılması desteklenir (**KB2.8, OB1**). Ayrıca öğrencilerin birbirlerine sorular yönelterek ifadelerini genişletmeleri ve sözlü etkileşim içinde kullanmaları sağlanır (**E3.8, SDB2.2**). Öğrencilerin hazırlıksız konuşma durumlarında bağlama uygun ifadeleri hızlı ve doğru biçimde seçerek kullanmaları ve hazırlıklı konuşma durumlarında belirledikleri içerikleri düzenleyerek doğal ve anlaşılır biçimde sunmaları desteklenir (**E3.1, D11.1**).

Öğrenciler ikili gruplara ayrılarak meslek, çalışma alanı ve mesleklere ilişkin duygu ve düşüncelerini Kurmancca ifade ettikleri bir meslek röportajı gerçekleştirir (**E2.2, SDB2.1, SDB2.2**). Röportajda soru-cevap yoluyla meslek adları ve çalışma alanlarının yanı sıra istek, duygu ve değerlendirmeleri ifade eden temel dil yapılarının bağlama uygun kullanılması sağlanır (**SDB3.1, KB2.13**).

Küçük grup çalışmaları yapılır. Öğrenciler grup olarak okul ve çevre, iş ve meslekler ile aile bireylerini tanıtan diyaloglar oluşturur; ev ve okulun bölümlerini ve adreslerini, aile üyelerinin adlarını ve aile içindeki görevlerini, başlıca meslekleri ve bunların nasıl icra edildiğini Kurmancca ifade eder; bu unsurları sınıflandırarak ortak bir sözlü sunum hazırlarlar (**KB2.5, KB2.13, SDB2.1, SDB2.2**). Böylece sınıflandırma ve yapılandırma becerilerinin geliştirilmesi sağlanır (**SDB3.1, D14.1, D16.3**).

Sürecin sonunda öğrencilerin konuşma etkinliklerine ilişkin düşünce, duygu ve deneyimlerini değerlendirmeleri sağlanır (**SDB1.2, SDB1.3**). Öğrencilerden hangi ifadeleri doğru kullandıklarını, hangi noktalarda zorlandıklarını ve kendilerini nasıl geliştirebileceklerini ifade etmeleri beklenir. Bu süreçte yapılan çalışmaların yorumlanması ve anlamlandırılması desteklenir (**SDB1.2, SDB1.3**).

Öğrenciler bu değerlendirmelerini sınıf ortamında paylaşır ve arkadaşlarının görüşlerini dinlerler. (**D3.4, D16.3 SDB2.1**). İkili ve grup içi paylaşımlar yoluyla karşılıklı geri bildirim verilmesi ve öğrenmenin pekiştirilmesi sağlanır (**D3.1, D3.2, SDB3.1**).

KUR.7.2.Y.

"Okulum ve Çevrem" temasına yönelik yazma-anlatma süreci; okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini tanıtan görseller gösterilerek ve kısa ifadeler üzerinde durularak başlatılır (**E1.1, E1.5**). Öğrencilerin bu görselleri incelemeleri, okullarındaki alanları hatırlamaları, çevrelerindeki nesneleri adlandırmaları ve bunların ne işe yaradığını belirtmeleri; çeşitli meslek gruplarına ve bu mesleklerin görevlerine ilişkin ifadeleri ve bunlarla ilgili yönergeleri anlamaları ve bu bilgileri orta düzeyde yazılı olarak ifade etmeleri sağlanır (**E3.2, SDB1.2**). Ayrıca verilen yazma görevinin ne olduğu, ne yazılacağı ve nasıl yazılacağının genel olarak anlaşılması desteklenir (**OB4, KB2.2**).

Okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini tanıtan ifadeler içeren kısa yazılı model metinler sunulur (**E3.2, SDB2.1**). Bu metinlerin incelenmesi, yapı ve ifade biçimlerinin fark edilmesi ve model alınarak bu metinlere benzer ifadelerin yeniden yazılması sağlanır. Böylece modelden yararlanarak yazılı üretime geçiş desteklenir (**E3.2, SDB2.1, OB1**).

Model metinler temel alınarak yazılı içerik oluşturulması sağlanır (**E3.2, SDB2.1**). "Xwendengeha me li taxa Tenduristiyê, li kêleka parka Kulîlkê ye.", "Nivîskar, pirtûkan dinivîse da ku em agahiyên nû fêr bibin.", "Bavê min mamosteyekî pir jêhatî ye.", "Zarok, li jûra zarokan bi pêlîstokan dilîzin." ("Okulumuz Sağlık Mahallesi'nde, Çiçek Parkı'nın yanındadır.", "Yazar, yeni bilgiler öğrenmemiz için kitaplar yazıyor.", "Babam çok yetenekli bir öğretmendir.", "Çocuklar, çocuk odasında oyuncaklarla oynuyorlar.") gibi ifadeler de kullanılarak cümleler yazılır ve bu ifadeler uygun biçimde düzenlenir (**KB2.11**). Böylece yazma içeriğinin oluşturulması ve geliştirilmesi sağlanır (**KB2.11**).

Yazma görevinin yapılandırılması sağlanır. Okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini tanıtan ifadeleri içeren kısa metinler yazılması beklenir. Yazma sürecinde uygun materyallerin seçilmesi (defter, çalışma kâğıdı vb.), uygun sözcüklerin ve dil yapılarının kullanılması,

noktalama işaretlerine dikkat edilmesi ve mesajların açık ve anlaşılır biçimde ifade edilmesi desteklenir (**E3.2, KB2.8, OB1**). Ayrıca öğrencilerin hazırlıklı yazma durumlarında içeriklerini planlayarak düzenlemeleri ve hazırlıksız yazma durumlarında bağlama uygun ifadeleri hızlı ve doğru biçimde seçerek kullanmaları sağlanır (**E3.2, KB2.8, OB1**). Bu aşamada yazılan metinlerin geliştirilmesi sağlanır. Yazılar yeniden okunur, benzer ve farklı yönler karşılaştırılır, sınıf eşyaları ve ifadeler kategorilere ayrılır ve gerekli düzenlemeler yapılır (**KB2.5, KB2.7, SDB1.2**).

Sınıftan bir öğrencinin tahtaya çıkarak ailesinden üç kişiyi (örneğin dede, hala, amca oğlu) çizebileceği performans görevi verilebilir. Daha sonra sınıfa göstererek çizdiği kişileri şu kısa kalıplarla tanıtır: Tanıtma ve İşaret Zamiri (ev, ew, wî): “Ev bapîrê min, anku bavê deya min e. Navê wî Hiseyn e. Ew mirovekî pir zana ye.” (Bu benim dedem, yani annemin babasıdır. İsmi Hüseyin’dir. O, çok

bilgili biridir.) İlişki ve Edat (bi...re): “Ew pismamê / kurapê min e, navê wî Azad e. Ew kesekî pir çalak e û her dem bi min re dilîze.” (O, amcamın oğludur, ismi Azad’dır. O çok aktif biridir ve benile her zaman oynar.) Gerekçe ve Bağlaç (ji ber ku, anku): “Ev meta min e, anku xwişka bavê min e, navê wê Sarê ye. Ez ji meta xwe pir hez dikim ji ber ku ew dilovan e.” (Bu benim halamdır, yani babamın kız kardeşidir, adı Sarê’dir. O çok merhametli olduğu için onu seviyorum.) Tanıtım bölümü bittikten sonra sunumu yapan öğrenci sınıfa sorularının olup olmadığını “Hevalino, gelo pirseke we ji min heye?” (Arkadaşlar, acaba bana bir sorunuz var mı?) cümlesiyle sorar. Sorusu olan kız ise “Kerem bike, hevalê!” (Buyur, arkadaşım!), erkek ise “Kerem bike, hevalo!” (Buyur, arkadaşım!) şeklinde nezaket çerçevesinde söz hakkı verir.

Performans görevi; hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanabilme, yazılı ve / veya sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı ile göreve katılım, çaba ve süreç içindeki ilerleme gibi ölçütleri içeren analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı, kontrol listesi veya gözlem formu ile değerlendirilebilir. Performans görevleri sürecinde öğrencilerin sürece daha aktif katılmalarını desteklemek amacıyla öz / akran / grup değerlendirme formlarına da yer verilebilir.

Yazılı içeriklerin farklı bağlamlarda yeniden düzenlenmesi sağlanır (**E3.8, KB2.13**). Yazılan ifadeler değiştirilerek metinler genişletilir. Bu süreçte yazılı bilgilerin yeniden yapılandırılması ve paylaşılması desteklenir (**SDB2.1, SDB2.2**). Öğrencilerin yazdıkları metinleri arkadaşlarıyla paylaşmaları ve yazılı iletişim kurmaları sağlanır (**E2.2**).

Küçük grup çalışmaları yapılır (**SDB2.2, SDB3.1**). Grup içinde yazılan metinler paylaşılır, birlikte gözden geçirilir ve ortak metinler oluşturulur (**D14.1, D16.3**). Sürecin sonunda yazma süreci ve ürünlerine ilişkin değerlendirme yapılır (**E1.3, E1.4, E1.5**). Yazılan metinler gözden geçirilerek güçlü yönler ve geliştirilmesi gereken noktalar belirlenir (**SDB1.2, SDB3.1**). Ardından bu değerlendirmeler sınıf ortamında paylaşılır ve karşılıklı geri bildirimlerde bulunulur (**D3.1, D3.2, D3.4, D14.3, D16.3, D20.3**).

KUR.7.2.DBS.

“Okulum ve Çevrem” temasına yönelik dil bilgisi seçme-kullanma süreci; okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini tanıtan unsurları yansıtan görsellerin ve kısa diyalogların sunulmasıyla başlatılır (**E1.1, E1.5**). Öğrenciler görselleri inceler, duydukları ifadeleri takip eder ve sınıfça tekrar eder. “Kêfa te ji dermankirina nexweşan re tê?”, “Ev bapîrê min, anku bavê deya min e.”, “Min helbesteke nû nivîst; ji ber ku ez ji helbestvanîyê hez dikim.” (“Hastaları tedavi etmekten keyif alıyor musun? / Hastaları tedavi etmek hoşuna gidiyor mu?”, “Bu benim dedemdir, yani annemin babasıdır.”, “Yeni bir şiir yazdım çünkü şairliği seviyorum.”) gibi cümleler birlikte söylenerek içerikle ilk aşinalık oluşturulur (**SDB1.2**). Bu süreçte dil yapılarının kuralları açıklanmadan doğal ve bağlam içinde fark edilmesi sağlanır (**OB4**).

Okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini içeren görseller üzerinden eşleştirme etkinliği yapılır (**E3.2, E3.8**). Öğrenciler dinledikleri cümleleri doğru görsellerle eşleştirir, ilgili un-

surları işaretler ve hangi ifadenin hangi görsele ait olduğunu sözlü olarak belirtir **(KB2.2, KB2.7)**. Bu etkinlik sayesinde Kurmancca dil parçaları kuralları bilinmeden fark edilerek ayırt edilir **(OB1)**.

Kısa canlandırmalar veya video kesitleri izlenir **(SDB2.1)**. Öğrenciler, izledikleri içerikte evin hangi bölümünde hangi eşyanın bulunduğunu, çevresindeki canlıları, sınıfta kullandığı araç gereci Kurmancca olarak ifade eden cümleleri ["Ez û xwişka xwe li jûra rûniştinê rûdinin û televîzyonê temaşe dikin; lêbelê ew hinekî xemgîn e.", "Ez ji meta xwe pir hez dikim ji ber ku ew diloan e." ("Kız kardeşimle ben oturma odasında oturmuş televizyon izliyoruz fakat o biraz üzgün.", "Halamı / teyzemi çok seviyorum çünkü o çok sevecendir / şefkatlidir.")]] belirler ve bu ifadeleri tekrar eder **(E3.2)**. Sınıf içine getirilen gerçek nesnelerle ilişki kurularak anlam güçlendirilir **(OB4)**.

Aynı yapıya sahip cümleler grup hâlinde tekrar edilir. Öğrenciler sırayla cümleleri sesli olarak söyler, arkadaşlarının tekrarlarını dinler ve birlikte tekrar ederek işitsel farkındalık geliştirir. Bu süreçte benzer dil yapılarının fark edilmesi sağlanır **(SDB2.2)**.

Okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini içeren farklı ifadeler ve yönergeler kullanılarak yeni örnekler oluşturulur **(E3.7, KB2.11)**. "Em bi malbatî li şaneşînê li ser rûniştekan rûdinin", "Ew, li ku dixebite? ("Ailece balkonda sıraların / koltukların üzerinde oturuyoruz.", "O, nerede çalışıyor?") gibi cümlelerin yanı sıra "Firaqşo firaqan dişo.", "Ew kekê min e û endezzarekî pir zana ye." ("Bulaşık makinesi bulaşıkları yıkıyor.", "O benim ağabeyimdir ve çok bilgili / bilge bir mühendistir.") gibi ifadeler de kullanılarak aynı dil yapıları farklı bağlamlarda tekrar edilir. Böylece Kurmancca dil parçaları kuralları düşünülmeden otomatik biçimde pekiştirilir **(E3.7, KB2.11)**.

Sınıf içinde hareketli bir etkinlik yapılır. Öğrenciler dolaşarak gördükleri araç-gereci gösterir ve özelliklerini ifade eden cümleler kurar **(SDB2.1)**. "Ev nexşe ye û em jê cihê navê bajar û dewletan hîn dibin.", "Ev pêûsdanka min a şîn e û ez pêûsên xwe dixime navê." ("Bu haritadır ve biz ondan şehir ve devletlerin yerlerini öğreniyoruz.", "Bu benim mavi kalemliğimdir ve ben kalemlerimi onun içine koyuyorum.") gibi ifadeler gerçek ortamla ilişkilendirilerek kısa, doğal ve anlamlı biçimde tekrar edilir **(SDB2.1)**.

Daha sonra, beden diliyle canlandırma etkinliği uygulanır **(SDB2.2)**. Öğrenciler meslek gruplarını taklit eder ve onların özelliklerini beden hareketleriyle gösterirler. Böylece dil yapıları kuralları bilinmeden fiziksel olarak da içselleştirilir **(D5.2, D14.3)**.

Konuşma ve hareketin birlikte kullanıldığı oyunlaştırılmış etkinlikler yapılır **(SDB3.1)**. Öğrenciler hem cümle kurar hem de aynı anda nesneleri gösterir. Bu süreçte Kurmancca dil parçaları eş zamanlı olarak tekrar edilir ve canlandırılır **(SDB3.1)**.

İkili ve grup çalışmalarıyla süreç tamamlanır **(E2.2, SDB2.1, D3.1)**. Öğrenciler; okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini içeren diyaloglar oluşturarak iletişim kurar **(E2.2, SDB2.1, D3.1)**. Kullanılan ifadeler doğal ve akıcı hâle gelir **(D16.3, D20.3, KB2.13)**. Bu süreçte öğrenciler öğrendikleri dil yapılarını, kuralları düşünmeden seçerek farklı durumlarda kullanır ve iletişim kurarken tabii biçimde kullanıma sokar **(D3.2, D14.1, KB2.13, KB2.14)**.

KUR.7.2.SÖS.

"Okulum ve Çevrem" temasına yönelik sözcük seçme-kullanma süreci; Okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerine ilişkin hedef sözcüklerin yer aldığı görsellerin ve kısa diyalogların sunulmasıyla başlatılır **(E1.1)**. Öğrenciler bu içerikleri dinler ve izler, hedef sözcükleri bütünsel olarak duyar ve görür **(OB4)**.

Sınıfça tekrar etkinliği yapılır. Hedef sözcükler sesli olarak tekrar edilir; "kelûpel", "ajel", "pîşe", "kar", "debar", "xizim", "derdor", "ajelên gîyaxwir", "beşên malê", "candar", "kedî" ("eşya / malzeme", "hayvan", "meslek", "iş", "geçim", "akraba", "çevre", "otçul hayvanlar", "evin bölümleri", "canlı", "evcil") gibi sözcükler doğru sesletimle söylenir **(SDB2.1)**. Bu süreçte sözcüklerin doğal kullanımına aşinalık kazandırılır **(SDB2.1)**.

Görseller üzerinden sözcüklerin kullanımı üzerine çalışmalar yapılır **(E3.2)**. "Bu hangi okul eşyasıdır ve ne işe yarar?", "Bu hayvanlardan hangisi etcildir?" gibi sorulara hedef sözcüklerle cevap verilmesi sağlanır. Böylece sözcüklerin kullanım bağlamı algılanır **(SDB2.)**.

Sözcüklerin anlamlarını zihinde yapılandırmaya yönelik eşleştirme ve sınıflandırma etkinlikleri uygulanır (**KB2.2, KB2.5**). Okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerine ilişkin ifadeler doğru sözcüklerle eşleştirilir, benzer özelliklerine göre gruplandırılır ve sözcükler arasında kavramsal ilişkiler kurulur (**KB2.7, OB1**).

Hedef sözcüklerin anlamlarını pekiştirmek amacıyla tekrar ve kullanım çalışmaları yapılır (**KB2.11**). Aynı sözcükler farklı örnekler içinde kullanılır; okul araç gereci ve ev eşyaları gösterilerek adlandırılır ve "nexşe", "şimik", "sêpê" (harita, terlik, sehpa) gibi sözcükler çeşitli durumlarda tekrar edilir. Böylece sözcüklerin anlamları bağlam içinde algılanır (**KB2.11**).

Sınıf içinde hareketli etkinlikler uygulanır (**SDB2.2**). Öğrenciler sınıfta dolaşarak etrafa resimleri asılmış sınıf araç gerecini ve mesleklerle ilgili görselleri adlandırır; onları tanıtan sözcükleri kullanır (**E1.3**). Sözcüklerin gerçek yaşamla ilişkilendirilmesi ve kendiliğinden, doğal ve tabii bir biçimde kullanılması sağlanır (**OB4**).

İkili ve grup çalışmalarıyla süreç tamamlanır (**SDB2.1**). Öğrenciler birbirlerine sorular sorar; ev, okul bölümlerini, yakın çevresindeki canlıları ve çevresindeki meslekleri tanımlar ve hedef sözcükleri iletişim kurarken kendiliğinden, gerçek ve doğal biçimde kullanır (**E2.2**). Bu süreçte sözcüklerin farklı bağlamlarda etkili biçimde kullanıma sokulması desteklenir (**D14.1, D16.3, KB2.13**).

KUR.7.2.SES.

"Okulum ve Çevrem" temasına yönelik sesletim seçme-kullanma süreci; sınıfa Okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerine ilişkin unsurları yansıtan görsellerin getirilmesiyle başlatılır (**SDB1.2**). Görseller incelenirken kısa diyaloglar sağlanır (**E1.1, E1.5, E3.2**). Dinleme sırasında duyulan sözcüklere dikkat edilmesi ve özellikle tekrar eden seslerin fark edilmesi sağlanır. Dinleme sonrasında duyulan sözcükler sınıfça tekrar edilir ve hangi seslerin duyulduğu belirlenir (**OB1, OB4**).

Sınıfça tekrar etkinliği yapılır. Sözcükler önce toplu ardından bireysel olarak tekrar edilir (**SDB2.1**). "kelûpel", "ajel", "pîşe", "kar", "debar", "xizim", "derdor", "ajelên gîyaxwir", "beşên malê", "candar", "kedî" ("eşya / malzeme", "hayvan", "meslek", "iş", "geçim", "akraba", "çevre", "otçul hayvanlar", "evin bölümleri", "canlı", "evcil") gibi sözcükler doğru sesletimle ifade edilir ve işitsel doğruluk pekiştirilir (**E1.3, E3.2, SDB2.1**).

Farklı cümlelerin yer aldığı dinleme etkinliği uygulanır (**E3.2, E3.8**). Aynı sesleri içeren sözcükler farklı cümleler içinde dinlenir (**E3.2, E3.8**). Dinleme sonrasında duyulan sözcükler ve tekrar eden sesler belirlenir (**KB2.10**). Benzer sesler karşılaştırılır ve aralarındaki farklar ortaya konur (**KB2.11, KB2.16**).

Sınıf içinde uygulama etkinliği yapılır (**SDB2.2, SDB3.1**). Sınıfa getirilen görseller veya nesneler gösterilerek doğru sesletimle adlandırılır (**SDB2.2, SDB3.1**). Öğrenciler gördükleri nesneleri kendiliğinden seçerek doğru ve doğal biçimde ifade eder, yanlış sesletimler fark edilerek doğru biçimi tekrar edilir (**KB2.7**). Bu süreçte öğrencilerin sesleri gerçek ve tabii bir biçimde kullanmaları desteklenir (**D3.4, D11.1, D16.3**).

Ses gruplama etkinliği uygulanır (**E3.2**). Benzer sesleri içeren sözcükler bir araya getirilir ve farklı sesler ayırt edilerek gruplandırılır (**E3.2, KB2.5**). Bu süreçte öğrencilerin ses farkındalıkları güçlendirilir (**KB2.13**).

İkili ve grup çalışmaları yapılır (**SDB2.1, SDB3.1**). Öğrenciler birbirlerine okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerine ilişkin (kullanım yerleri gibi) sözcükleri doğru sesletimle ifade eder (**E2.2, E3.8**). Öğrencilerin hedef sesleri iletişim sırasında kendiliğinden, doğru, gerçek ve tabii bir biçimde kullanmaları sağlanır (**E2.2, E3.8**). Etkinlik sonunda yapılan konuşmalar değerlendirilir ve sesletim doğruluğu üzerine geri bildirim verilir (**D3.2, D3.4, D14.1, D16.3, KB2.14**).

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

1. Etkinlik: Sebep-Sonuç Analizi ve Raporlama

Okulun farklı alanlarındaki (hola werzişê, pirtûkxane) eylemleri “ji ber ku” ve “lêbelê” (çünkü ve fakat) bağlaçlarını kullanarak gerekçelendiren karşılaştırmalı bir “Okul Yaşam Raporu” hazırlanabilir.

Doğadaki canlılar beslenme zincirine (goştıxwir, gîyaxwir) ve habitatlarına (qinik, şikeft, hêlîn) göre sınıflandırılıp sunulabilir.

2. Etkinlik: Mesleki Morfoloji ve Gelecek Tasarımı

“-î” ekiyle türetilen meslek dallarını [fezagerî, nivîskarî, aborînasî (astronomî, yazarlık, ekonomist)] araştırıp, bu mesleklerin üretim / hizmet sektöründeki önemini anlatan bir “Geleceğin Kariyer Rehberi” oluşturulabilir.

Geniş aile bireylerini (pismam, dotmam, jinap vb.) işaret zamirlerinin mesafe ve cinsiyet uyumuna (vî / vê, wî / wê) dikkat ederek tanıtan dijital bir soyağacı sunumu yapılabilir.

3. Etkinlik: Duygu Odaklı Yaratıcı Yazarlık

Okulda veya evde yaşanan bir olay “kêfxweş”, “matmayî” veya “hêrsbûyî” (Mutlu, şaşkın, sinirli) gibi duygu ifadeleri ve seslenme formları (-o, -ê, -ino) kullanılarak kısa bir tiyatro metninedönüştürülüp sahnelenebilir.

Destekleme

1. Etkinlik: Görsel Destekli Mekân-Eylem Eşleştirmesi

Okul ve ev bölümlerindeki eşyaları, temel konum edatları (di...de, li ser) ile eşleştirme çalışmaları yapılabilir (örneğin “Pirtûk di çanteyê de ye. (Kitap çantadadır.)”).

Meslek ünvanları (nanpêj, bijîşk, mamoste) yaptıkları temel işleri gösteren görsellerle basit cümleler kurularak eşleştirilebilir.

2. Etkinlik: Olumsuzluk ve Sıfat Kartları

“bê-”, “na-” ve “ne-” ekleri kullanılarak kelimelerin zıt anlamlarını oluşturma egzersizleri yapılabilir (Örn: “...bimal / ...bêmal, çû / neçû”).

Aile bireylerini sadece en temel nitelikli sıfatlarla (jîr, dilovan, çalak) tanımlayan kısa tanım kartları hazırlanabilir.

3. Etkinlik: Akran Desteğiyle Seslenme ve İletişim

Sınıf içindeki “dil koçları” ile birlikte günlük konuşma rutinlerindeki seslenme formlarını [“Hevalo!, Keçê!” (Arkadılar!, Kızlar!)] ve temel nezaket kalıplarını rol yapma (drama) yoluyla pratikleriyapılabilir.

Hayvanlar evcil (kedî) ve yabani (kovî) olarak ayrılıp, yaşadıkları yerler basit cümlelerle [“Şêr di daristanê de ye. (Aslan ormandadır.)”] tekrar edilerek ezberlenebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

3. TEMA: BEDENİM VE SAĞLIĞIM (LAŞ Ê TENDURISTÎYA MIN)**Alt Temalar: Temizlik ve Sağlık (Paqijî û Tenduristî), Yeme ve İçme (Xwarin û Vexwarin), Trafik (Hatûçû)**

Bu temada, öğrencilerin beden ve sağlık kavramları ile bunların ilişkili olduğu bedenün bölümleri; temizlik, yeme ve içme, trafik, renkler hakkındaki ayrıntılı bilgileri edinmeleri; ilgili kavramların yaşamsal önemini ve gerekliliğini kavramaları; bu yönde farkındalık geliştirmeleri; bedenlerini bütün hâlinde ve uzuvlarıyla tanımaları; beden bilincine varmaları; beden sağlığı ve temizliğinin bireysel ve toplumsal çerçevede gerekliliğini kavramaları ve hissetmeleri; renkler ve trafik kuralları hakkında bilgi edinmeleri; renklerin özellikleri ve farklılıklarını kavramaları; trafik kuralları ve renklerin doğru ve sağlıklı yaşam üzerindeki etkilerini fark etmeleri; yeme ve içme eylemlerinin yaşam içindeki önemini bilmeleri; beden sağlığı için gerekliliğini fark etmeleri; gıda ve bilinçli tüketim kavramlarının önemini kavramaları; beslenme ve sağlık ilişkisini kurabilmeleri ve sağlıklı ve güvenli yaşam tercihleri yapmaları hedeflenmektedir.

Tema sonunda öğrencilerden beden ve sağlık hakkında orta düzeyde bilgi sahibi olmaları; temizlik, trafik, renkler, yeme ve içme kavramlarının bilincine varmaları; bunlarla ilişkili olarak bedensel ihtiyaçlar, besinlerin hayatımız için gerekliliği, bireysel ve toplumsal açıdan temizliğin yararlarını öğrenmeleri beklenir. Ayrıca öz bakım becerileri edinmeleri, çalışmanın ve hareket etmenin bedenimize faydalarını bilmeleri, özel gereksinimli bireylere yönelik farkındalık geliştirmeleri ve bir arada yaşamayı destekleyen sorumlu tutum ve davranışlar sergilemeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 16

ALAN BECERİLERİ YDAB1. Dinleme / İzleme-Anlamlandırma,
YDAB2. Okuma-Anlamlandırma,
YDAB3. Konuşma-Anlatma,
YDAB4. Yazma-Anlatma,
YDDB1. Dil Bilgisi Seçme-Kullanma, YDDB2. Sözcük Seçme-Kullanma,
YDDB3. Sesletim Seçme-Kullanma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.3. Azim ve Kararlılık, E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik),
E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E2.1. Empati, E2.2. Sorumluluk, E2.3. Girişkenlik,
E2.4. Güven, E3.1. Muhakeme, E3.2. Odaklanma, E3.7. Sistematiçlik, E3.8. Soru Sorma

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık),
SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme),
SDB1.3. Kendine Uyarılma (Öz Yansıtma), SDB2.1. İletişim,
SDB2.2. İş Birliği, SDB2.3. Sosyal Farkındalık, SDB3.1. Uyum, SDB3.2. Esneklik

Değerler D1. Adalet, D3. Çalışkanlık, D5. Duyarlılık, D8. Mahremiyet, D12. Sabır, D13. Sağlıklı Yaşam, D14. Saygı, D16. Sorumluluk, D18. Temizlik, D20. Yardımseverlik

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık, OB5. Kültür Okuryazarlığı, OB6. Vatandaşlık Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI

İLİŞKİLER Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri, Sosyal Bilgiler, İngilizce, Görsel Sanatlar, Müzik, Beden Eğitimi ve Spor, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım

BECERİLER ARASI

İLİŞKİLER KB2.2. Gözlemlleme, KB2.5. Sınıflandırma, KB2.7. Karşılaştırma, KB2.8. Sorgulama, KB2.10. Çıkarım Yapma KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme, KB2.12. Mevcut Bilgiye / Veriye Dayalı Tahmin Etme, KB2.13. Yapılandırma, KB2.14. Yorumlama, KB2.15. Yansıtma, KB2.16. Muhakeme (Akıl Yürütme), KB3.1. Karar Verme, KB3.2 Problem Çözme

7. sınıf temaları, bütüncül yaklaşıma göre yapılandırılmıştır.

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

KUR.7.3.D. “Bedenim ve Sağlığım” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri dinleyebilme / izleyebilme-anlamlandırabilme

- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek dinleme / izlemeye hazırlık yapar.*
- b) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.*
- c) *Temayı, temel ayrıntılar ve ipuçlarından hareketle anlamlandırır.*
- ç) *Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır*

KUR.7.3.O. “Bedenim ve Sağlığım” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri okuyabilme-anlamlandırabilme

- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek okumaya hazırlık yapar.*
- b) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.*
- c) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak anlamlandırır.*
- ç) *Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*

KUR.7.3.K. “Bedenim ve Sağlığım” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle konuşabilme-anlatabilme

- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek konuşmaya hazırlık yapar.*
- b) *Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını gözlemleyerek taklit eder ve tekrarlar.*
- c) *Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak taklit yoluyla sözlü içerik oluşturur.*
- ç) *Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak konuşmanın içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.*
- d) *Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak sözlü içeriği yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.*
- e) *Temaya ilişkin konuşma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*

KUR.7.3.Y. “Bedenim ve Sağlığım” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle yazabilme-anlatabilme

- a) *Temaya ilişkin ön bilgilerini ve deneyimlerini harekete geçirerek yazmaya hazırlık yapar.*
- b) *Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını inceleyerek modelden kopyalar.*
- c) *Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak yazılı içerik oluşturur.*
- ç) *Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.*
- d) *Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.*
- e) *Temaya ilişkin yazma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*

KUR.7.3.DBS. “Bedenim ve Sağlığım” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun dil bilgisi seçebilme-kullanabilme

Temaya uygun dil bilgisi yapılarını seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.

KUR.7.3.SÖS. "Bedenim ve Sağlığım" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle uygun sözcük seçebilme-kullanabilme

Temaya uygun sözcükleri seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanılır.

KUR.7.3.SES. "Bedenim ve Sağlığım" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle uygun sesletimi seçebilme-kullanabilme

Temaya uygun sesletimi seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanılır.

İÇERİK ÇERÇEVESİ Tema: Bedenim ve Sağlığım (Laş û Tenduristiya Min)

Alt Temalar

1. Temizlik ve Sağlık (Paqijî û Tenduristî)
2. Yeme-İçme (Xwarin û Vexwarin)
3. Trafik (Hatûçû)

İşlevsel Cümle Yapıları

1. Sağlık Durumu ve Günlük İfadeler
Ez bi tendurist im, ez baş im.
2. Kendini İfade Etme (Durum ve İhtiyaç)
Ez dixwazim.
3. Basit Soru Sorma ve Cevap Verme
Tu çima westîyayî?
4. Günlük Yaşam ve Trafik İfadeleri
Tu di rê de çewa dimeşî?
5. Temizlik ve Hijyen İfadeleri
Ez hay ji paqijîya jîngeha xwe heme.
6. Beslenme ve Temel Bilgiler
Ez şîr vedixwim.
7. Basit Tanımlama ve Gösterme
8. Basit Duygu ve Durum ifadeleri
Ez betilî me.
9. Empati ve Sorumluluk İfadeleri
Ez dikarim alîkarîyê bikim.

Hedef Dil Bilgisi Yapıları

1. Kişi Zamirleri
Ez, tu, ew, em, hûn, ew
2. Temel Fiil Çekimleri
Ez dibêjim.
3. Olumlu ve Olumsuz Cümleler
Ez kêfxweş im.
Ez radikevim.
4. Basit Soru Yapıları
Kengî, li ku, çend?
5. "Olmak" Fiilinin Kullanımı
Ez amade me.
6. Sahiplik Yapıları

Çavên min, lingên wî, jûra me

7. Gereklilik Yapıları

Tamlamalar: xwarina malê, nîşaneyên hatûçûyê

Sesletim

1. Temel Ünlü ve Ünsüz Sesler

Ünlülerin Doğru Telaffuzu: a, e, ê, i, î, o, u, û

Ünsüzlerin Doğru Telaffuzu: b, c, ç, d, f, g, h, j, k, l, m, n, p, q, r, s, ş, t, v, w, x, y, z

2. Farklı Seslerin Sesletimi ve Tellaffuzu: ê, q, w, x

3. Vurgu ve Tonlama

Basit cümlelerde soru, olumlu ve olumsuz ifadelerde tonlamayı ayırt edebilme.

4. Tekrar ve Taklit Yoluyla Otomatikleştirme

Sağlık, temizlik ve beslenme ile ilgili kısa diyalogların doğru sesletimle tekrarı.

5. Sesletim ve Yazım İlişkisi

Sözcükleri doğru okuyup yazarken ses-harf eşleşmesini fark etme.

6. Beden, Besin ve Nesne İlişkisi

Bedenin bölümlerini, yiyecekleri, nesneleri ve renkleri tanıma, sınıflandırma ve eşleştirme.

Sağlıklı yaşam, bedenini tanıyan bireyin fiziksel, duygusal ve sosyal bütünlüğünü korumaya yönelik temel bir yaşam becerisidir. Sağlık, hijyen, beslenme, güvenlik ve öz bakıma dair söz varlığının bağlam odaklı kullanımı; dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini bütüncül biçimde geliştirirken bireyin yaşamını bilinçli düzenlemesini, empati ve sorumluluk duygularını kapsayıcı ve toplumsal bir duyarlılığa dönüştürmesini sağlar.

İlkeler Öğrenme-öğretme süreci, bireysel gelişim özellikleri ile gerçek yaşam bağlamlarını odağa alan, somuttan soyuta ve yakından uzağa ilkeleri doğrultusunda yapılandırılan öğrenici merkezli bir anlayış benimsenmelidir. Öğrenciye görelilik, hayatilik ve yaparak-yaşayarak öğrenme prensipleri çerçevesinde sunulan uygulamaya dayalı yaşantılar; anında dönüt, bütünlük ve kapsayıcı öğrenme ortamları aracılığıyla öz farkındalığı, sağlıklı yaşam bilincini ve toplumsal sorumluluk değerlerini kalıcı ve işlevsel davranışlara dönüştürülebilir.

Anahtar Kavramlar beden, temizlik, sağlık, trafik, renkler, yeme ve içme, beslenme, gıda bilinci, bilinçli tüketim, öz bakım becerileri

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Dinleme / izleme-anlamlandırma ve okuma-anlamlandırma becerilerine ait öğrenme çıktılarına ulaşıp ulaşılmadığını belirlemek amacıyla öz bildirim çalışmaları yaptırılabilir. Öğrencilerin akıcı ve doğru okuma becerilerindeki gelişimi; gözlem formları ile izlenebilir ve öğrencilere düzenli geri bildirim verilebilir. Öğrencilerin dinleyecekleri / izleyecekleri veya okuyacakları metnin içeriğine yönelik tahminde bulunabilmelerini desteklemek amacıyla sözcük ilişkilendirme ve kelime kümeleme etkinlikleri ile zihin haritaları kullanılabilir.

Konuşma-anlatma becerilerine ait öğrenme çıktıları kısa konuşma uygulamaları, diyalog çalışmaları, canlandırma etkinlikleri ve çeşitli performans görevleri ile değerlendirilebilir. Bu süreçte öğretmen, kontrol listeleri kullanarak öğrencinin gelişimini izleyebilir. Konuşma ve yazma becerilerine yönelik çalışmalar sırasında öğrencilerin düşüncelerini yapılandırmalarını desteklemek amacıyla kavram haritaları, zihin haritaları ve çalışma kâğıtları kullanılabilir.

Yazma-anlatma becerilerinin değerlendirilmesinde kısa yazma çalışmaları, cümle ve paragraf yazma etkinlikleri ile öğrenme günlüğü ve yansıtıcı günlükler kullanılabilir. Yazılı üretim sürecinde, öğrencilerin kendi tahminlerinden yararlanabilmeleri için eşleştirme ve kavram ilişkilendirme görevleri uygulanabilir. Öğrencilerin öğrenme süreçlerine aktif katılımını sağlamak amacıyla öz değerlendirme formları kullanılabilir.

Öğrenme çıktıları ayrıca dijital üretimler (poster, video, ses kaydı), öğrenme duvarı veya bülten panosu çalışmaları vb. ürün temelli etkinlikler aracılığıyla da değerlendirilebilir. Yapılan tüm üretim görevleri ve etkinlikler sonunda öğrencilerin performansı analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarları kullanılarak değerlendirilebilir ve öğrencilere yapıcı geri bildirimler verilebilir.

Destek becerilerine ait öğrenme çıktılarına ulaşıp ulaşılmadığını ölçmek için öğrencilere temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanabilme çalışmaları ve uygun diğer çalışmalar yaptırılabilir.

1. Performans Görevi: Bedenin Bölümleri

Öğrenciler karton, mukavva veya dijital ortamda insan bedenini temsil eden ayrıntılı bir şema hazırlayabilir. Bu şema üzerinde bedenin bölümleri “ser, çav, dest, ling, zik, guh, pişik” vb. işaretlenebilir; her bölümün yanına ilgili organın adı yazılır ve uygun görsellerle desteklenebilir. Ayrıca öğrencilerden her uzuvla ilgili basit işlev cümleleri eklemeleri istenebilir. Böylece öğrenciler yalnızca isimleri değil, organların görevlerini de öğrenebilir.

Örnek Dizilim: ser – [Baş görseli] – ser mêjî diparêze, çav – [Göz görseli] – çav dibîne, guh – [Kulak görseli] – guh dibihîze, dev – [Ağız görseli] – dev diaxive, dest – [El görseli] – dest dixebite, ling – [Ayak görseli] – ling dimeşe, dil – [Kalp görseli] – dil dixebite, pişik – [Akciğer görseli] – pişik nefesê paqij dike

Öğrenciler hazırladıkları şemayı sınıf içinde sunar ve seçtikleri uzuvları Kurmancca cümlelerle tanıtabilir. İsteyen öğrenciler şemalarına renk kodları ekleyerek (örneğin iç organlar – dış organlar) sınıflandırma yapabilir.

2. Performans Görevi: Sağlıkla İlgili Günlük İfadeler

Öğrenciler sağlık durumlarını ifade eden cümleler oluşturur ve günlük yaşamda karşılaşılabilecek farklı durumları anlatabilir. Bu süreçte öğrenciler, çeşitli sağlık durumlarını Kurmancca ifadelerle dile getirmeyi öğrenebilir. Öğrencilerden aşağıdaki gibi farklı ifadeler kullanmaları istenebilir: “Ez xwe ne baş hîs dikim.” (Kendimi iyi hissetmiyorum.), “Sermilê min diêşe.” (Omzum ağrıyor.), “Ez pir westiyayî me.” (Çok yorgunum.). Öğrenciler, sağlık durumlarına uygun öneriler geliştirmeyi de öğrenir: “Divê tu xwe germ bigirî.” (Kendini sıcak tutmalısın.), “Divê tu bêhtir bêhna xwe vedî.” (Daha çok dinlenmelisin.), “Divê tu dermanê xwe bi rêk û pêk bi kar bînî.” (İlaçlarını düzenli kullanmalısın), “Divê tu here cem bijîşk” (Doktora gitmelisin.). Ayrıca öğrencilerden sağlıkla ilgili genel ifadeler kurmaları istenir: “Tenduristî ji bo jîyanê girîng e.” (Sağlık hayat için önemlidir.), “Bi werziş laşê me xurt dibe.” (Sporla vücudumuz güçlenir.).

İçeriğe uygun olarak seçilecek performans görevleri; hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanabilme, yazılı ve / veya sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı ile göreve katılım, çaba ve süreç içindeki ilerleme gibi ölçütleri içeren analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı, kontrol listesi veya gözlem formu ile değerlendirilebilir. Performans görevleri sürecinde öğrencilerin sürece daha aktif katılmalarını desteklemek amacıyla öz / akran / grup değerlendirme formlarına da yer verilebilir.

Temel Kabuller Öğrencilerin genel düzeyde beden, uzuvlar ve günlük yaşam hakkında bilgi sahibi oldukları, bunlarla ilgili kavramlara aşina oldukları, sağlıklı olmanın ve sağlıklı yaşamın gerekli olduğuna inandıkları, yaşamsal devamlılığın sağlanması için beslenmeleri gerektiğini bildikleri, yaşamın devamı için günlük hayatın gereklerinin farkında oldukları kabul edilmektedir. Ancak öğrencilerin bir kısmının Kurmanccada sağlık, temizlik, yeme ve içme, beslenme, temel trafik işaret ve levhalarıyla ilgili temel kelimeler ile renkleri yeterince bilmedikleri, bu kelimeleri doğru telaffuz edemedikleri ve doğru bir şekilde kullanamadıkları, dolayısıyla sınırlı dil yeterliliğine sahip oldukları kabul edilmektedir. Ayrıca öğrencilerin bunlar arasındaki ilişkiler ile bireysel ve toplumsal yaşamdaki önemine ilişkin farkındalıklarının olduğu; öz bakım, temizlik, bilinçli tüketim, zararlı gıdalardan ve zararlı alışkanlıklardan uzak durma konularında bilinçli oldukları; özel gereksinimli bireylere yönelik uygun tutum ve davranışlar konusunda farkındalık geliştirdikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreç Bu süreçte “Tu xwe çawa hîs dikî?” (Kendini nasıl hissediyorsun?), “Tu di nav rojê de çi dixwî?” (Gün içinde neler yersin?), “Tu herî zêde çi vedixwî?” (En çok ne içersin?), “Tu paqijîya xwe çawa dikî?” (Temizliğini nasıl yaparsın?), “Tu li dibistanê çi dikî?” (Okulda ne yaparsın?), “Ev tişt bi kêrî çi tê?” (Bu şey ne işe yarar?), “Laşê me ji çi pêk hatiye?” (Vücudumuz nelerden oluşur?), “Kîjan xwarin ji bo tenduristiye baş in?” (Hangi yiyecekler sağlık için iyidir?), “Ger kesek bikeve an jî biriîndar bibe, tu yê çi bikî?” (Biri düşerse veya yaralanırsa ne yaparsın?), “Di rewşên bilez de divê em gazî kî bikin?” (Acil durumlarda kimi çağırırız?), “Rêzikên hatûçûyê çima girîng in?” (Trafik kuralları neden önemlidir?), “Jîyaneke paqij tê çi wateyê?” (Temiz yaşam ne demektir?), “Ji bo tenduristiye tu ji çi dûr disekî?” (Sağlık için nelerden uzak durursun?) gibi sorularla öğrencilerin önceki bilgileri yoklanabilir. Böylece öğrencilerin ön bilgileri harekete geçirilerek yeni öğrenmelerin önü açılmaya çalışılabilir. Beden, temizlik, sağlık, renkler, trafik, yeme ve içme, beslenme, gıda bilinci, bilinçli tüketim, zararlı alışkanlıklar, öz bakım becerileri vb. kavramlar hakkında neler öğrencilerin hem bu temada yer alan içeriklerle ilgili hem de Kurmancca dil düzeyleri hakkında bilgi sahibi olunmaya çalışılabilir. Öğrencilerin hazırbulunuşluk seviyelerinin belirlenmesinde gelişim çizelgeleri, gözlem formları, kontrol listeleri vb. ölçme ve değerlendirme araçları da kullanılabilir.

Köprü Kurma Öğrencilerin bu temadaki bilgiler ile ön öğrenmelerde Kurmancca ve Türkçe derslerinde edindikleri bilgilerin bağlantısı kurulabilir. Daha önce öğrendikleri bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecek ifadeleri ile bu temada öğrenecekleri “silav”, “hûn çawa ne?”, “Em heft kes in”, “Ez diçim pola heftan”, “Ez nexweş im” “Derbasî be” (“selam”, “Nasılsınız?”, “Biz yedi kişiyiz.”, “Ben yedinci sınıfa gidiyorum.”, “Ben hastayım.”, “Geçmiş olsun.”) arasındaki benzerlikler üzerinde durulabilir. Aynı zamanda öğrenciler günlük hayatta ve ev ortamında kullandıkları veya tanıdıkları söz konusu uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecek ifadeleriyle bu temada öğrenecekleri arasında ilişki kurabilirler.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları KUR.7.3.D.

“Bedenim ve Sağlığım” temasına yönelik dinleme / izleme-anlamlandırma süreci; öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecekler yansıtan görseller üzerinden başlatılır (**E1.1, E1.4, E1.5, E3.2,**). Ayrıca bedenin işleyişine, hastalık belirtilerine, ilk yardım uygulamalarına, beslenme alışkanlıklarına ve trafik kurallarına dair görseller veya kısa sessiz videolar etkileşimli tahta üzerinden sınıfa sunulur. Görseller incelenerek “Bedenimizin bölümleri hangileridir?”,

"Kurmanccada sağlık durumu nasıl ifade edilir? Kurmancca yiyecek ve içecek isimleri nelerdir? Kurmanccada trafik kuralları nasıl ifade edilir, Kurmanccada kullanılan renk adlarını biliyor musunuz?" gibi sorulara yönelik düşünceler oluşturulur ve öğrencilerin kendi sınıf yaşantılarından örnekler vermeleri sağlanır (**SDB1.1, SDB1.2, SDB2.3**). Bu süreçte önceki bilgi ve deneyimlerin harekete geçirilmesi, görsellerdeki unsurlar ile yaşantılar arasında temel ilişkilerin fark edilmesi ve mevcut içerik hakkında tahminlerde bulunulması sağlanır (**D3.4, D14.1, OB4, KB2.10**).

Kısa bir ses kaydı, video veya diyalogdan kesitler sunularak içerikte yer alan bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içeceklerin ile ilgili ifadeler hakkında tahminlerde bulunulması sağlanır (**E2.1, E3.2, SDB2.2, D14.1**). Görsel ve işitsel ipuçları birlikte değerlendirilerek içerik hakkında çıkarımlar yapılır (**OB2, OB6, KB2.2, KB2.11**).

"Bedenim ve Sağlığım" temasına uygun dinleme / izleme metni kesintisiz olarak sunulur. Bu metinde bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içeceklerin adlarının olduğu ifadeler yer alır (**SDB1.2**). Bu aşamada içeriğin genel anlamının kavranması, konusunun algılanması, temel unsurların, yönergelerin ve ayrıntıların tanınması beklenir (**E2.2, E3.2, D3.1, D3.4**). Böylece bütüncül içerikteki temel bileşenlerin fark edilmesi sağlanır (**OB1, KB2.2, KB2.10**).

Dinleme sonrasında içerikte geçen bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecekler görseller, kartlar ve dijital materyaller aracılığıyla yeniden ele alınır. Bu unsurlar eşleştirme, işaretleme ve basit sınıflandırma etkinlikleriyle ayırt edilir; benzerlik ve farklılıklar belirlenir. Başlangıçta yapılan tahminler tekrar gözden geçirilir ve dinlenen içerikle karşılaştırılır, tahminlerin doğruluğu kontrol edilir ve gerekçelendirilir (**E3.1, KB2.5, KB2.7, KB2.11, KB2.12, KB3.2**). İçerikte yer alan unsurların bütün içinde konumlandırılması ve temel sınıflandırılması sağlanır (**OB2, OB4, SDB2.1, E3.2**). İçerikteki bilgiler tablo veya şemalar üzerinde yapılandırılarak yatay ve dikey ilişkiler görünür hâle getirilir (**KB2.13, OB1**).

Bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecekler alt temaları kategorilere ayrılır; Kişi-beden, beden-sağlık, yiyecek-içecek, temizlik-sağlık vb. üzerinden anlamlı bağlantılar kurulur (**SDB2.1, SDB2.2, SDB3.1, SDB3.2**). Dinlenen metinler öğrencilerin kendi yaşantılarıyla ilişkilendirilerek içerik bireysel olarak içselleştirilir (**SDB1.2, SDB1.3, SDB3.1, OB1**). Bu süreçte dikkatlerini içerik üzerinde yoğunlaştırmaları, öğrenmeye istekle katılmaları ve yeni duruma uyum sağlamaları desteklenir (**E1.4, E3.2**).

Sürecin sonunda, dinleme etkinliğine ilişkin gözlem, anlayış ve düşünceler bireysel olarak değerlendirilerek sınıfla paylaşılır. (**SDB2.1, SDB2.2, SDB3.1**). Gönüllü öğrenciler söz alarak anladıklarını ifade ederken diğer öğrenciler onları dikkatle dinler (**OB1, KB2.2, KB2.15**). Ardından ikili ve küçük grup çalışmalarıyla karşılıklı olarak bilgi, düşünce ve deneyimler paylaşılır; bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecekler ile ilgili basit ifadeler kullanılır (**E3.7, D3.4, D14.1, D16.3**).

KUR.7.3.0.

"Bedenim ve Sağlığım" temasına yönelik okuma-anlamlandırma süreci; öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecekler içeren kısa metinler ve görseller üzerinden başlatılır (**E1.1, E1.5, SDB1.2**). Görseller ve metin parçaları incelenerek "Bu metin ne hakkında olabilir?", "Bu uzuvlar hangileridir?", "Bu yiyecek ve içecekler Kurmancca nasıl söylenir?", "Trafikte nasıl 'dur' denilir?" "Bu hangi renktir?" gibi sorulara yönelik tahminlerde bulunulması sağlanır. Önceki bilgi ve deneyimlerin harekete geçirilmesi, beden uzuvları, hastalıklar, yiyecek ve içecekler ile renklerin tanınması ve mevcut içerikle önceki bilgiler arasında temel ilişkilerin kurulması desteklenir (**D1.2, D14.1, OB1, OB4, KB2.2**). Sunulan yazılı ve görsel ipuçları aracılığıyla içerik ile önceki bilgi ve deneyimler arasında bağ kurulması sağlanır ve metnin

konusu hakkında basit tahminlerde bulunulur (**E2.3, OB4, KB2.2, KB3.1.**).

Okuma içeriğine ait başlık, görsel ve anahtar ifadeler incelenir. Bu ipuçlarına dayanarak metnin konusu, metinde yer alabilecek bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecekler hakkında tahminlerde bulunulması sağlanır (**E3.2, E3.8, SDB2.1, SDB2.3**). Öğrencilerin görsel ve yazılı ipuçlarından yararlanarak içeriği genel olarak algılamaları desteklenir (**KB2.11, KB3.2, OB1**).

Metin sessiz olarak okunur. Okuma sürecinde içeriğin genel anlamının bütüncül olarak kavranması, metinde geçen bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içeceklerin fark edilmesi beklenir (**SDB2.2, OB1, OB4**). Ayrıca metin içerisindeki basit ve temel ayrıntıların belirlenmesi sağlanır. Böylece içeriğin konusu genel olarak algılanır ve temel bileşenler tanınır (**D18.1, D3.1, D3.2, D3.4**).

Okuma sonrasında metinde yer alan bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecekler görseller ve bilgi kartlarıyla yeniden ele alınır (**SDB1.2, KB2.11, KB2.12**). Bu unsurlar eşleştirme ve işaretleme etkinlikleriyle tanınır ve ayırt edilir; "Hangi organımızı ne için kullanırız?", "Hangi yiyecekler sağlıklıdır", "Hangi içecekler doğaldır?", "Trafikte nasıl 'dur' denilir?" gibi sorular üzerinden içerik somutlaştırılır (**E2.3, SDB2.1, OB4, KB2.2**). Başlangıçta yapılan tahminler tekrar gözden geçirilir ve metinle karşılaştırılarak doğruluğu kontrol edilir; doğru ve yanlış tahminler gerekçeleriyle ifade edilir (**D12.3, E2.2, OB4**).

Metinde yer alan öğeler tablo, şema veya görsel düzenleyiciler aracılığıyla yapılandırılır. Bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecek ifadeleri belirli bir düzen içinde yerleştirilerek bu unsurlar arasındaki bağlantılar açık biçimde ortaya konur (**E2.3, KB2.5, KB2.13, OB2, OB4**). Bu unsurlar basit kategoriler hâlinde sınıflandırılır, benzerlik ve farklılık açısından karşılaştırılır. Ayrıca öğeler arasındaki yatay ve dikey ilişkilerin fark edilmesi sağlanır (**E3.2, E3.7, KB2.7**).

Bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecekler arasındaki bağlantılar ele alınır. "Hangi sesler nerede kullanılır?", "Hangi organımızı ne için kullanırız?", "Hangi yiyecekler sağlıklıdır", "Trafik ışıkları nasıl adlandırılır?", "Hangi içecekler doğaldır?" gibi sorular üzerinden ilişkiler kurulması sağlanır. Bu süreçte anlamlı bağlantılar kurulması ve metnin derinlemesine incelenmesi desteklenir (**KB2.7, SDB2.2, OB4**). Metinden hareketle basit çıkarımlar yapılır ve elde edilen bilgiler öğrencilerin kendi sınıf ortamlarıyla ilişkilendirilerek ifade edilir, böylece içerik bireysel olarak içselleştirilir (**E1.5, KB2.11**).

Sürecin sonunda okuma ve anlamlandırma sürecine ilişkin gözden geçirilen bilgi, deneyim, düşünce ve duygular bireysel olarak ifade edilir. Gönüllü öğrenciler söz alarak metinden anladıklarını paylaşırken diğer öğrenciler dikkatle dinler (**SDB2.1, SDB2.2, SDB3.1**). Ardından ikili ve küçük grup çalışmalarıyla bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecekler ifadeleri kullanılarak karşılıklı paylaşımlar gerçekleştirilir. Bu süreçte iletişim kurulması, iş birliği yapılması ve karşılıklı etkileşim içinde bulunulması beklenir (**E2.4, D14.1, D16.3, OB5**).

KUR.7.3.K. Konuşma-Anlatma

"Bedenim ve Sağlığım" temasına yönelik konuşma-anlatma süreci; öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içeceklere ilişkin görseller ve kısa ifadeler üzerinden başlatılır. Öğrencilerin yiyecek ve içeceklere ilişkin yaşantılarını hatırlamaları, beden ve organları tanımları, renkleri, günlük bakım ve beslenme alışkanlıklarını ifade etmeleri ve basit yönergeleri fark etmeleri sağlanır (**SDB1.2, OB4, OB6, KB2.2**). Bu süreçte önceki bilgi ve deneyimlerin etkin hâle getirilmesi ve mevcut içerikle ilişkilendirilmesi hedeflenir (**D8.2., E1.1, E1.5**).

Bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecek adlarını içeren kısa konuşma örnekleri (Min serma xwariye vb.), yardım çağırma ["Di rewşeke bilez de divê em çi bikin? Germahîya laşê min zêde bûye." ("Acil bir durumda ne yapmalıyız?, Ateşim yükseldi")] ve ihtiyaç bildirme cümleleri ["Ez betilî me." (Yorgunum)] ilk yardım gerekliliklerini sorgulama ("Di rewşeke bilez de divê em çi bikin?") sunulur. Öğrencilerin bu örnekleri dinlemeleri, tekrar etmeleri ve doğru sesletimle taklit etmeleri sağlanır (**SDB2.1**). Böylece model ifadelerle aşinalık kazanmaları ve sözlü üretime hazırlık yapmaları desteklenir (**D13.1, E3.2**).

Öğrencilere, sağlık durumlarını ifade eden cümleler oluşturabilecekleri ve günlük yaşamda karşılaşılabilecek farklı durumları anlatabilecekleri performans görevi verilebilir. Bu süreçte öğrenciler, çeşitli sağlık durumlarını Kurmancca ifadelerle dile getirmeyi öğrenir. Öğrencilerden aşağıdaki gibi farklı ifadeler kullanmaları istenir: "Ez xwe ne baş hîs dikim." (Kendimi iyi hissetmiyorum.), "Sermilê min diêşe." (Omzum ağrıyor.), "Ez pir westiyayî me." (Çok yorgunum.). Öğrenciler, sağlık durumlarına uygun öneriler geliştirmeyi de öğrenir: "Divê tu xwe germ bigirî." (Kendini sıcak tutmalısın.), "Divê tu bêhtir bêhna xwe vedî." (Daha çok dinlenmelisin.), "Divê tu dermanê xwe bi rêk û pêk bi kar bînî." (İlaçlarını düzenli kullanmalısın.), "Divê tu here cem bijîşk" (Doktora gitmelisin.). Ayrıca öğrencilerden sağlıkla ilgili genel ifadeler kurmaları istenir: "Tenduristî ji bo jiyanê girîng e." (Sağlık hayat için önemlidir.), "Bi werzîş laşê me xurt dibe." (Sporla vücudumuz güçlenir.). Performans görevi; hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanabilme, yazılı ve / veya sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı ile göreve katılım, çaba ve süreç içindeki ilerleme gibi ölçütleri içeren analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı, kontrol listesi veya gözlem formu ile değerlendirilebilir. Performans görevi sürecinde öğrencilerin sürece daha aktif katılmalarını desteklemek amacıyla öz / akran / grup değerlendirme formlarına da yer verilebilir. Öğrencilerin model konuşmaları taklit ederek benzer ifadeler üretmeleri sağlanır. Öğrenciler Bêhna min teng e, Zikê min diêşe (Nefesim daralıyor. Karnım ağrıyor.) veya bir ilk yardım durumunda doktor / yardımsever rolüne girerek uygun tavsiyeler verme ("Divê tu tiştên paqij vexwî.") ifadelerini tekrar ederken "Ben organlarımı biliyorum.", "Ben yiyecek ve içecek adlarını Kurmancca sayarım." gibi yönergeleri de kullanır ve bu ifadeleri kendi sınıf ortamlarına göre değiştirerek yeniden kurar (**SDB2.1**). Böylece taklit yoluyla yeni içerik oluşturulması ve bu içeriklerin bağlama uygun biçimde düzenlenmesi sağlanır (**E2.3, KB2.11**).

Öğrencilerin öğrendikleri dil yapılarını kullanarak yeni ve özgün ifadeler oluşturmaları sağlanır. Öğrencilerden bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecekleri ifade eden cümleler kurmaları beklenir. Kurulan ifadelerin açık, anlaşılır ve doğru biçimde iletilmesi teşvik edilir. Bu süreçte uygun sözcüklerin seçilmesi, ifadelerin geliştirilmesi ve farklı örneklerle karşılaştırılması desteklenir (**E3.2, KB2.7, KB2.8, OB1**). Ayrıca öğrencilerin birbirlerine sorular yönelterek ifadelerini genişletmeleri ve sözlü etkileşim içinde kullanmaları sağlanır (**E3.8, SDB2.2**). Öğrencilerin hazırlıksız konuşma durumlarında bağlama uygun ifadeleri hızlı ve doğru biçimde seçerek kullanmaları ve hazırlıklı konuşma durumlarında belirledikleri içerikleri düzenleyerek doğal ve anlaşılır biçimde sunmaları desteklenir.

İkili çalışmalar gerçekleştirilir. Öğrencilerden biri beden ve uzuvları, sağlık ve hastalık durumları ve temizlik içeren basit cümleler kurar, diğeri dinler, sorular sorar ve gerektiğinde karşılaştırmalar yapar. Roller değiştirilerek sürecin sürdürülmesi sağlanır (**SDB2.1, SDB2.2, SDB3.1**). Bu süreçte öğrenilen yapıların farklı bağlamlarda kullanılması, yeniden düzenlenmesi ve sözlü iletişim yoluyla paylaşılması desteklenir (**E2.2, KB2.13**).

Küçük grup çalışmaları yapılır. Öğrenciler grup içinde beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecek adlarını içeren bir diyalog kurar; Kurmanccada yiyecek ve içecekleri belirler, bu unsurları sınıflandırır ve ortak bir sözlü sunum hazırlar (**SDB2.1, SDB2.2, SDB3.1**). Böylece sınıflandırma ve yapılandırma becerilerinin geliştirilmesi sağlanır (**KB2.5, KB2.13, D14.1, D16.3**).

Sürecin sonunda öğrencilerin konuşma etkinliklerine ilişkin düşünce, duygu ve deneyimlerini değerlendirmeleri sağlanır. Öğrencilerden hangi ifadeleri doğru kullandıklarını, hangi noktalarda zorlandıklarını ve kendilerini nasıl geliştirebileceklerini ifade etmeleri beklenir. Bu süreçte yapılan çalışmaların yorumlanması ve anlamlandırılması desteklenir (**SDB2.1, SDB3.1, SDB1.2, SDB1.3**). Ardından öğrenciler bu değerlendirmelerini sınıf ortamında paylaşırlar ve arkadaşlarının görüşlerini dinlerler. İkili ve grup içi paylaşımlar yoluyla karşılıklı geri bildirim verilmesi ve öğrenmenin pekiştirilmesi sağlanır (**D3.1, D3.2, D3.4, D16.3**).

KUR.7.3.Y.

“Bedenim ve Sağlığım” temasına yönelik yazma-anlatma süreci; bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içeceklerle ilişkin görseller gösterilerek ve kısa ifadeler üzerinde durularak başlatılır. Öğrencilerin bu görselleri incelemeleri, yiyecek ve içeceklerle ilişkin bildikleri sözcükleri hatırlamaları; beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içeceklerle ilgili yönergeleri fark etmeleri ve bu bilgileri basit ifadelerle yazılı olarak ifade etmeleri sağlanır (**SDB1.2, OB4, KB2.2**). Ayrıca verilen yazma görevinin ne olduğu, ne yazılacağı ve nasıl yazılacağına genel olarak anlaşılması desteklenir (**E1.1, E1.5, E3.2**).

Bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içeceklerin adlarını bildiren ifadeler içeren kısa yazılı model metinler sunulur (**SDB2.1**). Bu metinlerin incelenmesi, yapı ve ifade biçimlerinin fark edilmesi ve model alınarak bu metinlere benzer ifadelerin yeniden yazılması sağlanır. Böylece modelden yararlanarak yazılı üretime geçiş desteklenir (**E3.2, OB1**).

Model metinler temel alınarak yazılı içerik oluşturulması sağlanır. “Ambulans ara.” (Gazî ambûlansê bike.) veya “Sağlıklı yiyecekler ye” (Xwarinên bi tendurist bixwe.), “Şimdi yaya geçidinden geç.” (Niha di peyaborê re derbas be.) gibi ifadeler de kullanılarak cümleler yazılır ve bu ifadeler uygun biçimde düzenlenir. Böylece yazma içeriğinin oluşturulması ve geliştirilmesi sağlanır (**KB2.11**). Öğrencilerden insan bedeninin temel bölümlerini ve organlarını Kurmancca adlarıyla gösteren, görseller ve organların temel işlevlerini ifade eden basit cümlelerle desteklenmiş bir şema hazırlamaları istenir. Hazırlanan şemanın sınıfta sunulması ve öğrencilerin seçtikleri beden bölümlerini Kurmancca cümlelerle tanıtmaları sağlanarak sözcüklerin işlevsel kullanımı ve sözlü anlatım becerileri desteklenir (**E2.3**).

Yazma görevinin yapılandırılması sağlanır. bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içeceklerin adlarını içeren kısa metinler yazılması beklenir. Yazma sürecinde uygun materyallerin seçilmesi (defter, çalışma kâğıdı vb.), uygun sözcüklerin ve dil yapılarının kullanılması, noktalama işaretlerine dikkat edilmesi ve basit mesajların açık ve anlaşılır biçimde ifade edilmesi desteklenir. Ayrıca öğrencilerin hazırlıklı yazma durumlarında içeriklerini planlayarak düzenlemeleri ve hazırlıksız yazma durumlarında bağlama uygun ifadeleri hızlı ve doğru biçimde seçerek kullanmaları sağlanır (**KB2.5, KB2.7, SDB1.2**). Bu aşamada yazılan metinlerin geliştirilmesi sağlanır. Yazılar yeniden okunur, benzer ve farklı yönler karşılaştırılır, sınıf eşyaları ve ifadeler kategorilere ayrılır ve gerekli düzenlemeler yapılır (**E3.2, KB2.8, OB1**).

Öğrencilere karton, mukavva veya dijital ortamda insan bedenini temsil eden ayrıntılı bir şema hazırlayabilecekleri performans görevi verilebilir. Bu şema üzerinde beden bölümleri “ser, çav, dest, ling, zik, guh, pişik” vb. işaretlenebilir; her bölümün yanına ilgili organın adı yazılabilir ve uygun görsellerle desteklenebilir. Ayrıca öğrencilerden her uzuvla ilgili basit işlev cümleleri eklemeleri istenebilir. Böylece öğrenciler yalnızca isimleri değil, organların görevlerini de öğrenebilir.

Örnek Dizilim: ser – [Baş görseli] – ser mêjî diparêze, çav – [Göz görseli] – çav dibîne, guh – [Kulak görseli] – guh dibihîze, dev – [Ağız görseli] – dev diaxive, dest – [El görseli] – dest dixebite, ling – [Ayak görseli] – ling dimeşe, dil – [Kalp görseli] – dil dixebite, pişik – [Akciğer görseli] – pişik nefesê paqij dike

Öğrenciler hazırladıkları şemayı sınıf içinde sunabilir ve seçtikleri uzuvları Kurmancca cümlelerle tanıtabilir. İsteyen öğrenciler şemalarına renk kodları ekleyerek (örneğin iç organlar – dış organlar) sınıflandırma yapabilir. Performans görevi; hedef sözcüklerin doğru

ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanabilme, yazılı ve / veya sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı ile göreve katılım, çaba ve süreç içindeki ilerleme gibi ölçütleri içeren analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı, kontrol listesi veya gözlem formu ile değerlendirilebilir. Performans görevi sürecinde öğrencilerin sürece daha aktif katılmalarını desteklemek amacıyla öz / akran / grup değerlendirme formlarına da yer verilebilir.

Yazılı içeriklerin farklı bağlamlarda yeniden düzenlenmesi sağlanır. Yazılan ifadeler değiştirilerek metinler genişletilir. Bu süreçte yazılı bilgilerin yeniden yapılandırılması ve paylaşılması desteklenir (**KB2.13, SDB2.1, SDB2.2**). “İlk Yardım Çantası” (Çenteyê Alîkarî-ya Bilez) panosu, “Trafik Kuralları Afişi” (Afîşa Rêzikên Hatûçûyê) veya “Sağlıklı Yaşam ve Beslenme Rehberi” (Rêbera Xwedîbûnê û Jîyana bi Tendurist) tasarlayarak uygulamaya dökerler. Öğrencilerin yazdıkları metinleri arkadaşlarıyla paylaşmaları ve yazılı iletişim kurlmaları sağlanır (**E2.2, E3.8**).

Küçük grup çalışmaları yapılır. Grup içinde yazılan metinler paylaşılır, birlikte gözden geçirilir ve ortak metinler oluşturulur. Sürecin sonunda yazma süreci ve ürünlerine ilişkin değerlendirme yapılır. Yazılan metinler gözden geçirilerek güçlü yönler ve geliştirilmesi gereken noktalar belirlenir (**SDB2.2, SDB3.1, SDB1.2, SDB3.1**). Ardından bu değerlendirmeler sınıf ortamında paylaşılır ve karşılıklı geri bildirimlerde bulunulur (**D14.1, D16.3, E1.3, E1.4, E1.5, D3.1, D3.2, D3.4, D14.3, D16.3, D20.3**).

KUR.7.3.DBS.

“Bedenim ve Sağlığım” temasına yönelik dil bilgisi seçme-kullanma süreci; bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içeceklerin adlarını yansıtan görsellerin ve kısa diyalogların sunulmasıyla başlatılır (**SDB1.2, OB4**). Öğrenciler görselleri inceler, duydukları ifadeleri takip eder ve sınıfça tekrar eder. “Ev çavê min e.”, “Ev sor e.”, “Di lembeya kesk da derbas bibe.”, “Qiriqa min diêşe.” gibi cümleler birlikte söylenerek içerikle ilk aşinalık oluşturulur. Bu süreçte dil yapılarının kuralları açıklanmadan doğal ve bağlam içinde fark edilmesi sağlanır (**E1.1, E1.5**).

Bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecekleri içeren görseller üzerinden eşleştirme etkinliği yapılır (**KB2.2, KB2.7**). Öğrenciler dinledikleri cümleleri doğru görsellerle eşleştirir, ilgili unsurları işaretler ve hangi ifadenin hangi görsele ait olduğunu sözlü olarak belirtir. Bu etkinlik sayesinde Kurmancca dil parçaları kuralları bilinmeden fark edilerek ayırt edilir (**E3.2, E3.8, OB1**).

Kısa canlandırmalar veya video kesitleri izlenir. Öğrenciler izledikleri içerikte bedenin organları, Kurmancca yiyecek ve içecek adları ile ilgili cümleleri ve basit ifadeleri (“Bu türdür. (sebze yemeğidir.)”, “Bunun tadı güzeldir.”, “Ben açım.”) belirler ve bu ifadeleri tekrar eder (**SDB2.1**). Sınıf içine getirilen gerçek nesnelerle ilişki kurularak anlam güçlendirilir (**E3.2, OB4**).

Aynı yapıya sahip cümleler grup hâlinde tekrar edilir. Öğrenciler sırayla cümleleri sesli olarak söyler, arkadaşlarının tekrarlarını dinler ve birlikte tekrar ederek işitsel farkındalık geliştirir. Bu süreçte benzer dil yapılarının fark edilmesi sağlanır (**SDB2.2**).

Bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecekler ile ilgili ifadeleri ve yönergeler kullanılarak yeni örnekler oluşturulur (**KB2.11**). “Ev xweşav e.”, “Ew kesk e.”, “Diranê xwe firçe dikim.” gibi cümlelerin yanı sıra “Destên xwe dişom?”, “Tema vê xweş e.”, “Lempeya sor rawest e.” (“Bu hoşafıktır / kompostodur.”, “O yeşildir.”, “Dişimi fırçalıyorum.” gibi cümlelerin yanı sıra “Ellerimi yıkıyorum?”, “Bunun tadı güzeldir.”, “Kırmızı lambada (ışık) ‘dur’ demektir.”) gibi ifadeler de kullanılarak aynı dil yapıları farklı bağlamlarda tekrar edilir. Böylece Kurmancca dil parçaları kuralları düşünülmeden, otomatik biçimde pekiştirilir (**E3.7**).

Sınıf içinde hareketli bir etkinlik yapılır. Öğrenciler dolaşarak gördükleri bedenimiz ve uzuvlarımız gösterir ve özelliklerini ifade eden cümleler kurar. “Ev lingê min e.”, “Deh

tiliyên me hene.” (“Bu benim ayağımdır.”, “On tane parmağımız var.”) gibi ifadeler gerçek ortamla ilişkilendirilerek kısa, doğal ve anlamlı biçimde tekrar edilir **(SDB2.1)**.

Beden diliyle canlandırma etkinliği uygulanır. Öğrenciler yiyecek ve içecek adlarını taklit eder ve onların şekillerini beden hareketleriyle gösterirler **(SDB2.2, SDB2.3)**. Böylece dil yapıları kuralları bilinmeden fiziksel olarak da içselleştirilir **(E2.3, D5.2, D14.3)**.

Konuşma ve hareketin birlikte kullanıldığı oyunlaştırılmış etkinlikler yapılır. Öğrenciler hem cümle kurar hem de aynı anda nesneleri gösterir. Bu süreçte Kurmancca dil parçaları eş zamanlı olarak tekrar edilir ve canlandırılır **(SDB3.1)**.

İkili ve grup çalışmalarıyla süreç tamamlanır. Öğrenciler birbirleriyle bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecekler ile ilgili sorular ve diyaloglar yoluyla iletişim kurar. Kullanılan ifadeler doğal ve akıcı hâle gelir **(E2.2, SDB2.1, KB2.13, KB2.14)**. Bu süreçte öğrenciler öğrendikleri dil yapılarını, kuralları düşünmeden seçerek farklı durumlarda kullanır ve iletişim kurarken tabii biçimde kullanıma sokar **(D3.1, D3.2, D3.4, D14.1, D16.3, D20.3)**.

KUR.7.3.SÖS.

“Merhaba, Başlıyoruz” temasına yönelik sözcük seçme-kullanma süreci; bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içeceklerle ilişkin hedef sözcüklerin yer aldığı görsellerin ve kısa diyalogların sunulmasıyla başlatılır. Öğrenciler bu içerikleri dinler ve izler, hedef sözcükleri bütünsel olarak duyar ve görür **(E1.1, OB4)**.

Sınıfça tekrar etkinliği yapılır. Hedef sözcükler sesli olarak tekrar edilir; “dest”, “pê”, “tilî”, “sêv”, “hirmî”, “baş”, “nexweş”, “derbas e”, “rawest e” (“el”, “ayak”, “parmak”, “elma”, “armut”, “iyi”, “hasta”, “geçmiştir”, “dur”) gibi sözcükler doğru sesletimle söylenir. Bu süreçte sözcüklerin doğal kullanımına aşinalık kazandırılır **(SDB2.1)**.

Görseller üzerinden sözcüklerin kullanımı üzerine çalışmalar yapılır. “Ev kîjan xwarin e?”, “Ev kîjan reng e?” (Bu hangi yemektir? Bu hangi renktir.) gibi sorulara hedef sözcüklerle cevap verilmesi sağlanır. Böylece sözcüklerin kullanım bağlamı algılanır **(E3.2, SDB2.1)**.

Sözcüklerin anlamlarını zihinde yapılandırmaya yönelik eşleştirme ve sınıflandırma etkinlikleri uygulanır **(KB2.2, KB2.5, KB2.7)**. Bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecekler doğru sözcüklerle eşleştirilir, benzer özelliklerine göre gruplandırılır ve sözcükler arasında kavramsal ilişkiler kurulur **(OB1)**.

Hedef sözcüklerin anlamlarını pekiştirmek amacıyla tekrar ve kullanım çalışmaları yapılır. Aynı sözcükler farklı örnekler içinde kullanılır; beden ve uzuvlar gösterilerek adlandırılır ve “serî”, “enî” (kafa, alın) gibi sözcükler çeşitli durumlarda tekrar edilir. Böylece sözcüklerin anlamları bağlam içinde algılanır **(KB2.11)**.

Sınıf içinde hareketli etkinlikler uygulanır. Öğrenciler sınıfta dolaşarak etrafa resimleri asılmış beden ve uzuvlar adlandırır; yiyecek ve içecek, sağlık ifade eden sözcükleri kullanır **(SDB2.2, OB4)**. Sözcüklerin gerçek yaşamla ilişkilendirilmesi ve kendiliğinden, doğal ve tabii bir biçimde kullanılması sağlanır **(E1.3, E2.3)**.

İkili ve grup çalışmalarıyla süreç tamamlanır. Öğrenciler birbirlerine sorular sorar, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, renkler ve hedef sözcükleri iletişim kurarken kendiliğinden, gerçek ve doğal biçimde kullanır **(SDB2.1, SDB2.3)**. Bu süreçte sözcüklerin farklı bağlamlarda etkili biçimde kullanıma sokulması desteklenir **(E2.2, D14.1, D16.3, KB2.13)**.

KUR.7.3.SES.

“Merhaba, Başlıyoruz” temasına yönelik sesletim seçme-kullanma süreci; sınıfa bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecek unsurlarını yansıtan görsellerin getirilmesiyle başlatılır. Görseller incelenirken kısa diyaloglar dinletilir. Dinleme sırasında duyulan sözcüklere dikkat edilmesi ve özellikle tekrar eden seslerin fark edilmesi sağlanır **(SDB1.2, OB1, OB4)**. Dinleme sonrasında duyulan sözcükler sınıfça tekrar edilir ve hangi seslerin duyulduğu belirlenir **(E1.1, E1.5, E3.2, KB2.2)**.

Sınıfça tekrar etkinliği yapılır. Sözcükler önce toplu ardından bireysel olarak tekrar edilir (**SDB2.1**). “Tırşik”, “sêv” “serî”, “pê”, “zik”, “sor”, “reş” “derbas be”, “rawest e” [“tûrlû (sebze yemeği)”, “elma”, “baş / kafa”, “ayak”, “karın”, “kırmızı”, “siyah”, “geç”, “dur”] gibi ses ve sözcükler doğru sesletimle ifade edilir ve işitsel doğruluk pekiştirilir (**E1.3, E3.2**).

Farklı cümlelerin yer aldığı dinleme etkinliği uygulanır. Aynı sesleri içeren sözcükler farklı cümleler içinde dinlenir. Dinleme sonrasında duyulan sözcükler ve tekrar eden sesler belirlenir (**E3.2, E3.8**). Benzer sesler karşılaştırılır ve aralarındaki farklar ortaya konur (**KB2.10, KB2.11, KB2.16**).

Sınıf içinde uygulama etkinliği yapılır. Sınıfa getirilen görseller veya nesneler gösterilerek doğru sesletimle adlandırılır. Öğrenciler gördükleri nesneleri kendiliğinden seçerek doğru ve doğal biçimde ifade eder, yanlış sesletimler fark edilerek doğru biçimi tekrar edilir (**SDB2.2, SDB2.3, SDB3.1**). Bu süreçte öğrencilerin sesleri gerçek ve tabii bir biçimde kullanmaları desteklenir (**D3.4, D16.3, KB2.7**).

Ses gruplama etkinliği uygulanır. Benzer sesleri içeren sözcükler bir araya getirilir ve farklı sesler ayırt edilerek gruplandırılır (**E3.2**). Bu süreçte öğrencilerin ses farkındalıkları güçlendirilir (**KB2.5, KB2.13**).

İkili ve grup çalışmaları yapılır. Öğrenciler birbirlerine bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecek (kullanım yerleri gibi) ile ilgili kelimeleri doğru sesletimle ifade eder (**E2.2, E3.8**). Öğrencilerin hedef sesleri iletişim sırasında kendiliğinden, doğru, gerçek ve tabii bir biçimde kullanmaları sağlanır (**SDB2.1, SDB3.1**). Etkinlik sonunda yapılan konuşmalar değerlendirilir ve sesletim doğruluğu üzerine geri bildirim verilir (**D3.2, D3.4, D14.1, D16.3**).

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

1. Etkinlik: Tanıtım ve Yaşam Afişleri Hazırlama

Öğrencilerden araştırma yaparak yaşadıkları bölgenin sağlıklı yöresel yemek tarifleri [şorbenîsk, kutilk vb. (merciemk çorbası, köfte)], ev kazalarında uygulanacak pratik ilk yardım adımları ve trafik kurallarına dair Kurmancca tanıtım ve yaşam afişleri hazırlamaları istenebilir. Bu süreçte öğrenciler farklı kaynaklardan bilgi toplayarak (röportaj, belgesel izleme vb.) disiplinler arası ve yaratıcı bir üretim süreci yaşayabilirler. Elde edilen bilgiler ışığında tanıtım ve yaşam afişleri oluşturabilirler. Sınıf panosuna asılarak tanıtım yapılabilir.

2. Etkinlik: Trafik ve Renkler Parkuru

Öğrencilerden okul bahçesine veya sınıf zeminine tebeşir / bant kullanarak büyük bir “Trafik Parkuru” çizmeleri istenebilir. Bir öğrencinin Kurmancca yönlendirmelerle (sağ, sol, yaya geçidi) ve renk kodlarıyla [sor, zer, kesk (kırmızı, sarı, yeşil)] gözleri bağlı bir öğrenciye parkuru güvenle tamamlaması sağlanabilir. Bu oyunlaştırma stratejisi, komutların analitik bir biçimde üst düzey düşünülerek anında verilmesini gerektirir.

3. Etkinlik: Acil Çağrı Merkezi Rol Oyunu

Üst düzey dil becerisi olan öğrenciler eşleştirilebilir. Biri “Acil Çağrı Merkezi (112) Operatörü”, diğeri ise “Trafik Kazası Gören / Hastalanan Bir Vatandaş” rolünü üstlenebilir. Senaryo gereği arayan kişi olayı, adresi ve hastanın / yaralının durumunu [Stûyê wî diêşe, milê wî ditevize. (Boynum ağrıyor, omuzum sızlıyor.)] anlık olarak Kurmancca betimlemeli; operatör ise ona ilk yardım için ne yapması gerektiğini doğru ve hızlı komutlarla aktarmalıdır.

4. Etkinlik: Hikâye Yazma

Öğrencilerden zararlı alışkanlıklardan korunmak için bir hikâye kurgulamaları istenebilir. Kurgulayacakları hikâyede karakter, problem durumu ve çatışma unsurlarının beden sağlığı ekseninde olması istenebilir.

5. Etkinlik: Broşür Hazırlama

Öğrencilerden trafik kurallarını tanıtan bir broşür hazırlamaları ve sunum yapmaları istenebilir. Hazırlık, materyal kullanımı ve tanıtım hakkında öğrencilere bilgi verilebilir.

Destekleme 1. Etkinlik: Sağlık ve Lezzet Çarkı

Desteğe ihtiyaç duyan öğrencilerin kelime ve temel cümle yapılarını pekiştirmesi için fiziksel veya dijital bir çark hazırlanabilir. Çarkın dilimlerinde "Beden Bölümleri", "Renkler", "Trafik İşaretleri" ve "Yiyecekler" gibi kategoriler bulunabilir. Çarkı çeviren öğrenci, gelen kategoriyle ilgili Kurmancca bir kelime söyleyebilir ve bu kelimeyi çok basit bir cümlede kullanabilir [Çarkta "Renk" gelirse "Sor", ardından "Sêv sor e. (Elam kırmızıdır.)"] demesi istenebilir).

2. Etkinlik: Eşleştirme İstasyonları

Sınıfın farklı köşelerine "Sağlık İstasyonu", "Trafik İstasyonu", "İlk Yardım İstasyonu" şeklinde alanlar kurulabilir. Her istasyonda bir problem kartı (midesini tutan çocuk görseli) ve çözüm kartları (aile sağlığı merkezi görseli, sıcak çay görseli) dağınık hâlde bulunabilir. Öğrenci, problemin Kurmancca tanımını yapıp [Zikê wî diêşe. (Karnı ağrıyor.)] doğru çözüm kartıyla eşleştirerek sınıftakilerle paylaşılabilir.

3. Etkinlik: Sessiz Sinema

İçinde farklı duygu, ihtiyaç ve hastalık belirtilerini [Ez birçî me, ez westiyayî me, serê min gêj dibe. ("Ben açım, ben yorgunum, başım dönüyor.")]] anlatan basit resimli kartların olduğu bir sepet hazırlanabilir. Öğrenciler sırayla bir kart seçerler, üzerindeki durumu sessiz sinema (beden dili) ile sınıfa anlatmaya çalışırlar; sınıf ise durumu Kurmancca olarak tahmin edebilir. Bu sayede öğrenci eğlenerek, sınıfın dil kullanımına maruz kalarak rahat ve kaygısız bir ortamda öğrenme fırsatı yakalayabilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

4. TEMA: YURDUM VE DÜNYAM (WELAT û CÎHANA MÎN)

Alt Temalar: Yurdumuz ve Kültürümüz (Welat û Çanda Me), Takvim ve Mevsimler (Salname û Demsal), Hava Olayları (Keş û Hewa)

Bu temada öğrencilerin; Kurmancca dil becerilerini kullanarak yakın çevrelerinden küresel ölçeğe uzanan bir farkındalık geliştirmeleri hedeflenmektedir. Edinilen temel tanımlama ve adlandırma becerileri, bu aşamada analiz, karşılaştırma ve sürdürülebilirlik perspektifiyle akademik bir derinliğe taşınmaları beklenmektedir. Öğrencilerin kendi şehirlerinin ve yurdun karakteristik özelliklerini, tarihi dokusunu ve yerel zenginliklerini ayrıntılı betimlemelerle aktarmaları amaçlanır.

Bu süreçte öğrencilerin çevresel ve kültürel sorunlara yönelik Kurmanccada çözüm önerileri geliştirmeleri desteklenerek sosyal sorumluluk bilinci edinmeleri hedeflenir. Öğrencilerden kültürel değerlerini daha karmaşık cümle yapılarıyla tanıtırken; farklı toplumların ortak mirasına katkısını estetik bir bakış açısıyla değerlendirmeleri, dünya kültürlerinin çeşitliliğini ve benzerliklerini keşfetmeleri, ortak insanlık mirasını benimseyerek tüm kültürlerle karşı kapsayıcı ve duyarlı bir yaklaşım kazanmaları hedeflenir. Tema sonunda öğrencilerin; neden-sonuç ilişkisi kuran, varsayımlarda bulunan ve çıkarım yapan gelişmiş bir iletişim dilini benimsemeleri; yaşadıkları yeri ve dünyayı hem kültürel hem de çevresel bir bütünlük içinde tanımlayabilmeleri hedeflenmektedir.

DERS SAATİ 18

ALAN BECERİLERİ YDAB1. Dinleme / İzleme-Anlamlandırma,
YDAB2. Okuyabilme-Anlamlandırabilme,
YDAB2. Okuma-Anlamlandırma,
YDAB3. Konuşma-Anlatma,
YDAB4. Yazma-Anlatma,
YDDB1. Dil Bilgisi Seçme-Kullanma, YDDB2. Sözcük Seçme-Kullanma,
YDDB3. Sesletim Seçme-Kullanma

KAVRAMSAL BECERİLER -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.3. Azim ve Kararlılık, E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik),
E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E2.1. Empati, E2.2. Sorumluluk, E2.4. Güven,
E2.5. Oyunseverlik, E3.1. Muhakeme, E3.2. Odaklanma, E3.7. Sistematiçlik,
E3.8. Soru Sorma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık),
SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme),
SDB1.3. Kendine Uyarlama (Öz Yansıtma), SDB2.1. İletişim,
SDB2.2. İş Birliği, SDB2.3. Sosyal Farkındalık, SDB3.1. Uyum, SDB3.2. Esneklik

Değerler D1. Adalet, D3. Çalışkanlık, D5. Duyarlılık, D7. Estetik, D8. Mahremiyet, D12. Sabır, D13. Sağlıklı Yaşam, D14. Saygı, D15. Sevgi, D16. Sorumluluk, D18. Temizlik, D19. Vatanseverlik, D20. Yardımseverlik.

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık, OB5. Kültür Okuryazarlığı, OB6. Vatandaşlık Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI

İLİŞKİLER Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri, Sosyal Bilgiler, İngilizce, Görsel Sanatlar, Müzik, Beden Eğitimi ve Spor, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım

BECERİLER ARASI

İLİŞKİLER KB2.2. Gözlemlleme, KB2.5. Sınıflandırma, KB2.7. Karşılaştırma, KB2.8. Sorgulama, KB2.10. Çıkarım Yapma, KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme, KB2.12. Mevcut Bilgiye / Veriye Dayalı Tahmin Etme, KB2.13. Yapılandırma, KB2.15. Yansıma, KB2.14. Yorumlama, KB2.16. Muhakeme (Akıl Yürütme), KB3.2. Problem Çözme, KB3.3. Eleştirel Düşünme

7. sınıf temaları, bütüncül yaklaşıma göre yapılandırılmıştır.

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

KUR.7.4.D. “Yurdum ve Dünyam” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri dinleyebilme / izleyebilme-anlamlandırabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek dinleme / izlemeye hazırlık yapar.
- b) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.
- c) Temayı, temel ayrıntılar ve ipuçlarından hareketle anlamlandırır.
- ç) Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

KUR.7.4.O. “Yurdum ve Dünyam” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri okuyabilme-anlamlandırabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek okumaya hazırlık yapar.
- b) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.
- c) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak anlamlandırır.
- ç) Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

KUR.7.4.K. “Yurdum ve Dünyam” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle konuşabilme-anlatabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek konuşmaya hazırlık yapar.
- b) Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını gözlemleyerek taklit eder ve tekrarlar.
- c) Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak taklit yoluyla sözlü içerik oluşturur.
- ç) Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak konuşmanın içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.
- d) Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak sözlü içeriği yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.
- e) Temaya ilişkin konuşma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

KUR.7.4.Y. “Yurdum ve Dünyam” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle yazabilme-anlatabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgilerini ve deneyimlerini harekete geçirerek yazmaya hazırlık yapar.
- b) Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını inceleyerek modelden kopyalar.
- c) Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak yazılı içerik oluşturur.
- ç) Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.
- d) Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.
- e) Temaya ilişkin yazma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

KUR.7.4.DBS. “Yurdum ve Dünyam” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle uygun dil bilgisi seçebilme-kullanabilme

Temaya uygun dil bilgisi yapılarını seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.

KUR.7.4.SÖS. "Yurdum ve Dünyam" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle uygun sözcük seçebilme-kullanabilme

Temaya uygun sözcükleri seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.

KUR.7.4.SES. "Yurdum ve Dünyam" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle uygun sesletimi seçebilme-kullanabilme

Temaya uygun sesletimi seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Tema: Yurdum ve Dünyam (Welat û Cîhana Min)

Alt Temalar

1. Yurdumuz ve Kültürümüz (Welat û Çanda Me)
2. Takvim ve Mevsimler (Salname û Demsal)
3. Hava Olayları (Keş û Hewa)

İşlevsel Cümle Yapıları

Li bajarê me gelek cihên dîrokî hene.

Berf dibare, baran dibare, hewa ewrî ye.

1. Kültürel Değerleri Tanıtma: Gelek dengbêjên me yê navdar hene.
2. Farklı Kültürler ve Dünya: Her welatek xwedî çandeke cuda ye;
3. Oyunları Anlatma ve Kuralları: Em lîstikên komî tercîh dikin, çunkî ev lîstik hevaltiya me pêş dixin.
4. Karşılaştırma ve Özellik Belirtme: Gundê me ji bajarê we biçûktir e,
5. Duygu, Görüş ve Gelecek Hayalleri: Ez bêriya lîstikên berê dikim
6. Kültürel Değişim ve Gözlem Yapma: Zarok êdî wek berê li kuçeyan lîstikan nalîzin.

Hedef Dil Bilgisi Yapıları

1. Kişi Zamirleri: Ez, tu, ew, em, hûn, ew, min, te, wî, wê, me, we, wan
2. Karşılaştırma Yapıları: Li gorî... -tir
3. Şart ve Varsayım Cümleleri: Ger / Heke...
4. Beklenti ve İstekleri Dile Getirme : Divê... / Dixwazim...
5. Gerekçe ve Amaç Bildiren Bağlayıcı İfadeler: Ji ber ku... / Ji bo ku... / Lewma...
6. Gelecek Planları ve Hayalleri Anlatma: Ê / dê
7. Varlıkları İşaret Etme ve Tanımlama: Ev / Ew / Van / Vê
8. Varlıkların Nitelik ve Özelliklerini Betimleme: Örnek: Daristanên gur, çîyayên bilind
9. Yönlendirme ve Kuralları İfade Etme: (Örnek: Tu jî beşdarî lîstikê bibe.)
10. Zamanı ve Konumu Tanımlayan İfadeler: Berê / Niha / Li bakur / Li başûr

Sesletim

1. Temel Ünlü ve Ünsüz Sesler

Ünülerin Doğru Telaffuzu: a, e, ê, î, î, o, u, û

Ünsüzlerin Doğru Telaffuzu: b, c, ç, d, f, g, h, j, k, l, m, n, p, q, r, s, ş, t, v, w, x, y, z

2. Farklı Seslerin Sesletimi ve Telaffuzu: Türkçede bulunmayan veya farklı telaffuz edilen (ê, î, u, q, w, x, xw) sesleri, tema kapsamındaki welat, xwarin, hewa, lîstik, çand gibi kelimeler üzerinden pekiştirilir.(örneğin welat, xwarin, hewa, lîstik, çand). Bu seslerin doğru çıkarımı için dinleme ve tekrar çalışmaları yapılır.

3. Vurgu ve Tonlama: Basit cümlelerde soru, olumlu ve olumsuz ifadelerde tonlamayı ayırt edebilme.

4. Tekrar ve Taklit Yoluyla Otomatikleştirme: Kurmanccaya özgü sesler; oyun, şarkı ve taklit temelli dinamik süreçlerle günlük konuşma becerisine dâhil edilir. Ritim ve hareketle desteklenen bu etkinlikler, öğrencinin dili doğal bağlamında ve öz güvenle kullanmasını sağlar.

5. Sesletim ve Yazım İlişkisi: Öğrencilerin, tema kapsamında öğrendikleri kelimeleri (welat, demsal, hewa, çand, listik vb.) doğru okuyup yazarken ses-harf ilişkisini fark etmeleri sağlanır. Telaffuz ile yazım arasındaki uyum üzerinde durularak okuma ve yazma becerileri geliştirilir.

6. Kavram ve Nesne İlişkisi: Öğrenciler; yer ve mekânları (gund, bajar, welat), hava olaylarını (roj, baran, ba, berf vb.), kültürel öğeleri (xwarin, vexwarin, cil û berg, muzîk), ve oyunları (oyun tekerlemeleri) Kurmancca olarak tanıyarak bu kavramları doğru telaffuz eder, sınıflandırır ve eşleştirir. Bu süreçte görseller ve somut materyallerden yararlanır.

Çevre ve dünya farkındalığı, doğa, toplum ve kültürle etkileşimin gözlem ve deneyimler aracılığıyla anlamlandırıldığı temel bir öğrenme alanıdır. Yerleşim yerleri, doğa olayları ve kültürel unsurlara dair söz varlığının bağlam odaklı kullanımı; dört temel dil becerisini bütüncül biçimde desteklerken bireyin önceki bilgileriyle yeni deneyimleri yapılandırmasını, çevre bilinci ve kültürel çeşitliliğe saygı değerleriyle akıcı ve etkili iletişim kurmasını sağlar.

İlkeler Öğrenme-öğretme süreci, yakın çevreden küresel bağlama uzanan, somuttan soyuta ve bilinenden bilinmeyene ilkeleri doğrultusunda öğrencinin mevcut deneyimlerini odağa alan yaşam temelli bir anlayış benimsenmelidir. Hayatilik, oyun ve yaparak-yaşayarak öğrenme ilkeleri çerçevesinde doğal bağlamlarda yapılandırılan dört temel dil becerisi; kültürel duyarlılık, sürekli dönüt ve pekiştirmeye dayalı kapsayıcı ölçme-değerlendirme yaklaşımlarıyla işlevsel, kalıcı ve sürdürülebilir öğrenmelere dönüştürülebilir.

Anahtar Kavramlar bayram, dengbêjlik, doğa, dünya, giyim kuşam, oyun, kültür, müzik, şehir, yaşam alanı, yurt

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Dinleme / izleme-anlamlandırma ve okuma-anlamlandırma becerilerine ait öğrenme çıktılarına ulaşıp ulaşılmadığını belirlemek amacıyla öz bildirim çalışmaları yaptırılabilir. Öğrencilerin akıcı ve doğru okuma becerilerindeki gelişimi, gözlem formları ile izlenebilir ve öğrencilere düzenli geri bildirim verilebilir. Öğrencilerin dinleyecekleri / izleyecekleri veya okuyacakları metnin içeriğine yönelik tahminde bulunabilmelerini desteklemek amacıyla sözcük ilişkilendirme ve kelime kümeleme etkinlikleri ile zihin haritaları kullanılabilir.

Konuşma-anlatma becerilerine ait öğrenme çıktıları kısa konuşma uygulamaları, diyalog çalışmaları, canlandırma etkinlikleri ve çeşitli performans görevleri ile değerlendirilebilir. Bu süreçte öğretmen, kontrol listeleri kullanarak öğrencinin gelişimini izleyebilir. Konuşma ve yazma becerilerine yönelik çalışmalar sırasında öğrencilerin düşüncelerini yapılandırmalarını desteklemek amacıyla kavram haritaları, zihin haritaları ve çalışma kâğıtları kullanılabilir.

Yazma-anlatma becerilerinin değerlendirilmesinde kısa yazma çalışmaları, cümle ve paragraf yazma etkinlikleri ile öğrenme günlüğü ve yansıtıcı günlükler kullanılabilir. Yazılı üretim sürecinde, öğrencilerin kendi tahminlerinden yararlanabilmeleri için eşleştirme ve kavram ilişkilendirme görevleri uygulanabilir.

Öğrencilerin öğrenme süreçlerine aktif katılımını sağlamak amacıyla öz değerlendirme, formları kullanılabilir. Öğrenme çıktıları ayrıca dijital üretimler (poster, video, ses kaydı), öğrenme duvarı veya bülten panosu çalışmaları vb. ürün temelli etkinlikler aracılığıyla da değerlendirilebilir. Yapılan tüm üretim görevleri ve etkinlikler sonunda öğrencilerin performansı analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarları kullanılarak değerlendirilebilir ve öğrencilere yapıcı geri bildirimler verilebilir.

Destek becerilerine ait öğrenme çıktılarına ulaşıp ulaşılmadığını ölçmek için öğrencilere temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanabilme çalışmaları ve uygun diğer çalışmalar yaptırılabilir.

1. Performans Görevi: Doğa Koruma Kampanyası (Kampanyaya Parastina Siruştê)

Öğrenciler, okul içinde su tasarrufu veya geri dönüşüm üzerine bir kampanya başlatabilirler. "Ger em avê biparêzin..." (Eğer suyu korursak...) gibi şartlı cümleler ve "em ê." (Yapacağız) gibi gelecek zaman yapılarını kullanarak kısa bir çağrı metni kaleme alabilirler.

2. Performans Görevi: Kültürel Zenginlik Tanıtımı (Nasandina Mîrasa Çandî)

Öğrenciler, unutulmaya yüz tutmuş bir yerel eşyayı veya sanatı (örneğin; kilim vb.) seçip tanıtım kartları hazırlayabilirler. "Mîras", "kevnar" ve "bêhempa" (miras, antik, benzersiz) kavramlarını kullanarak bu değerlerin neden korunması gerektiğini "divê" (meli / malı) kipiyle gerekçelendirebilirler.

İçeriğe uygun olarak seçilecek performans görevleri; hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanabilme, yazılı ve / veya sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı ile göreve katılım, çaba ve süreç içindeki ilerleme gibi ölçütleri içeren analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı, kontrol listesi veya gözlem formu ile değerlendirilebilir. Performans görevleri sürecinde öğrencilerin sürece daha aktif katılmalarını desteklemek amacıyla öz / akran / grup değerlendirme formlarına da yer verilebilir.

Temel Kabuller

Bu temada öğrencilerin; Kurmanccada temel düzeyde okuma, yazma, dinleme ve konuşma becerilerine sahip oldukları; kendilerini genel cümlelerle tanıtabildikleri, günlük yaşamda kullanılan temel ifadeleri kısmen bildikleri kabul edilmektedir. Öğrencilerin yaşadıkları yer, çevre, hava olayları ve kültürel unsurlar hakkında Türkçe olarak bilgi sahibi oldukları; ancak bu kavramları Kurmanccada ifade etmede sınırlı dil yeterliliğine sahip oldukları öngörülmektedir. Ayrıca öğrencilerin bir kısmının Kurmanccada yer, yön, hava olayları, kültürel değerler ve oyunlara ilişkin kelime dağarcığının sınırlı olduğu; bu kavramları doğru telaffuz etmede ve cümle içinde kullanmada zorlanabilecekleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreci Bu süreçte “Li bajarê te kîjan dengbêj hene? (Yaşadığınız şehirde hangi dengbêjler yaşamaktadır?)”, “Cudahîya bajarê me û yê din çiye? (Şehrimizin diğer şehirlerden farkları nelerdir?)”, “Tu kîjan lîstikên gelêrî dilîzî? (Hangi geleneksel oyunu oynarsınız?)”, “Cudahîya cejna Newrozê û cejna Remezanê çi ye? (Ramazan Bayramı ile Nevruz Bayramı farkları nelerdir?)” gibi sorularla öğrencilerin önceki bilgileri yoklanabilir. Böylece öğrencilerin Kurmancca ile ilgili neler bildikleri, yaşadıkları çevreyi tanımlayabilme, hava olaylarını ifade edebilme, kültürel öğeleri tanıyabilme ve oyunlara ilişkin kelime bilgileri belirlemeye çalışılarak öğrencilerin Kurmancca dil düzeyleri hakkında bilgi sahibi olunmaya çalışılabilir. Öğrencilerin hazırbulunuşluk seviyelerinin belirlenmesinde gelişim çizelgeleri, gözlem formları, kontrol listeleri vb. ölçme ve değerlendirme araçları da kullanılabilir.

Köprü Kurma Öğrencilerin bu temada öğrenecekleri ile Kurmancca dersindeki ön öğrenmeler ve önceki sınıflarda Türkçe derslerinde edindikleri bilgilerin bağlantısı kurulabilir. Daha önce öğrendikleri yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlarla ilgili ifadeleri ile bu temada öğrenecekleri, “Em cejna Remezanê piştî rojîyê dîkin.”, “Em cejna Newrozê 21ê Adarê pîroz dîkin” (“Bizim şehrimizde beyaz taşlar, diğer şehirde ise siyah taşlar var.”, “Ramazan Bayramı’nı oruçtan sonra yapıyoruz / kutluyoruz.”, “Nevruz Bayramı’nı 21 Mart’ta kutluyoruz.”) gibi ifadeler arasındaki benzerlikler üzerinde durulabilir. Aynı zamanda öğrenciler günlük hayatta kullandıkları veya tanık oldukları söz konusu yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurları bu temada öğrendikleri arasında ilişki kurabilirler.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları KUR.7.4.D.

“Yurdum ve Dünyam” temasına yönelik dinleme / izleme-anlamlandırma süreci, öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurları yansıtan görseller üzerinden başlatılır (**SDB1.2, SDB1.1, SDB2.1, SDB3.1**). Görseller incelenerek “Mevsimlere göre hava olayları nasıl değişim gösterir?” gibi sorulara yönelik düşünceler oluşturulur ve öğrencilerin kendi sınıf yaşantılarından örnekler vermeleri sağlanır (**E1.1, E1.4, E1.5, E3.2**). Bu süreçte önceki bilgi ve deneyimlerin harekete geçirilmesi, görsellerdeki unsurlar ile yaşantılar arasında temel ilişkilerin fark edilmesi ve mevcut içerik hakkında tahminlerde bulunulması sağlanır (**D3.4, D14.1, OB4, SDB3.2**).

Kısa bir ses kaydı, video veya diyalogdan kesitler sunularak içerikte yer alan yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlar hakkında tahminlerde bulunulması sağlanır (**E2.1, E3.2, SDB2.1, SDB2.2**). Görsel ve işitsel ipuçları birlikte değerlendirilerek içerik hakkında çıkarımlar yapılır (**D14.1, OB2, KB2.2, KB2.11**).

“Yurdum ve Dünyam” temasına uygun dinleme / izleme metni kesintisiz olarak sunulur. Bu metinde yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlar yer alır. Bu aşamada içeriğin genel anlamının kavranması, konusunun algılanması; temel unsurların, yönergelerin ve ayrıntıların tanınması beklenir (**E2.2, E3.2, D3.1, D3.4, SDB1.2**). Böylece bütüncül içerikteki temel bileşenlerin fark edilmesi sağlanır (**OB1, KB2.2, KB2.10**).

Dinleme sonrasında içerikte geçen yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlar görseller, kartlar ve dijital materyaller aracılığıyla yeniden ele alınır. Bu unsurlar eşleştirme, işaretleme ve sınıflandırma etkinlikleriyle ayırt edilir; benzerlik ve farklılıklar belirlenir. Başlangıçta yapılan tahminler tekrar gözden geçirilir ve dinlenen içerikle karşılaştırılır, tahminlerin doğruluğu kontrol edilir ve gerekçelendirilir (**D1.2, OB6, SDB2.1, E3.2**). İçerikte yer alan unsurların bütün içinde konumlandırılması ve temel sınıflandırılması sağlanır. (**KB2.5, KB2.7, KB2.11, KB2.12**). İçerikteki bilgiler tablo veya şemalar üzerinde yapılandırılarak yatay ve dikey ilişkiler görünür hâle getirilir (**D8.1, D13.1, KB2.13, OB1**).

Yurdumuz ve kültürümüz, mevsimler hava olayları alt temaları kategorilere ayrılır; dünya, dünya-hava olayları, dünya-yurt, yurt-kültür ilişkileri üzerinden anlamlı bağlantılar kurulur (**SDB2.1, SDB2.2, SDB3.1**). Dinlenen metinler öğrencilerin kendi yaşantılarıyla

ilişkilendirilerek içerik bireysel olarak içselleştirilir (**SDB1.2, SDB1.3, SDB3.1, OB1**). Bu süreçte dikkatlerini içerik üzerinde yoğunlaştırmaları, öğrenmeye istekle katılmaları ve yeni duruma uyum sağlamaları desteklenir (**D19.1, E1.4, E3.2, OB5**).

Sürecin sonunda, dinleme etkinliğine ilişkin gözlem, anlayış ve düşünceler bireysel olarak değerlendirilerek sınıfla paylaşılır. Gönüllü öğrenciler söz alarak anladıklarını ifade ederken diğer öğrenciler onları dikkatle dinler (**E1.3, E1.4, E1.5, E3.7**). Ardından ikili ve küçük grup çalışmalarıyla karşılıklı olarak bilgi, düşünce ve deneyimler paylaşılır; yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlar ile ilgili genel ifadeler kullanılır (**D14.1, D15.1, OB1, KB2.15**).

KUR.7.4.0.

“Yurdum ve Dünyam” temasına yönelik okuma-anlamlandırma süreci; öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurları içeren kısa metinler ve görseller üzerinden başlatılır. Görseller ve metin parçaları incelenerek “Bu metin ne hakkında olabilir?”, “Bu hava olayları neler olabilir?”, “Bu kültürel unsurlar hangi kategoriye ait olabilir?” gibi sorulara yönelik tahminlerde bulunulması sağlanır (**E1.1, E1.5, SDB1.1, SDB1.2**). Önceki bilgi ve deneyimlerin harekete geçirilmesi, mevsimler yurdumuz, hava olayları, kültürel unsurlar ve mevcut içerikle önceki bilgiler arasında temel ilişkilerin kurulması desteklenir (**D14.1, OB1, OB4, KB2.2**). Sunulan yazılı ve görsel ipuçları aracılığıyla içerik ile önceki bilgi ve deneyimler arasında bağ kurulması sağlanır ve metnin konusu hakkında tahminlerde bulunulur (**SDB2.1, OB4, KB2.2**).

Okuma içeriğine ait başlık, görsel ve anahtar ifadeler incelenir. Bu ipuçlarına dayanarak metnin konusu, metinde yer alabilecek yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlar hakkında tahminlerde bulunulması sağlanır (**D13.1, D18.1, SDB2.1, SDB2.3**). Öğrencilerin görsel ve yazılı ipuçlarından yararlanarak içeriği genel olarak algılamaları desteklenir (**E3.2, E3.8, D7.3, KB2.11, KB3.2, OB1**).

Metin sessiz olarak okunur. Okuma sürecinde içeriğin genel anlamının bütüncül olarak kavranması, metinde geçen yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlar ile ilgili yerlerin fark edilmesibeklenir (**D20.3, E3.2, E2.2, SDB2.2**). Ayrıca metin içerisindeki temel ayrıntıların belirlenmesi sağlanır. Böylece içeriğin konusu genel olarak algılanır ve temel bileşenler tanınır (**OB1, OB4, D3.1, D3.2, D3.4**).

Okuma sonrasında metinde yer alan yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlar görseller ve bilgi kartlarıyla yeniden ele alınır (**E2.2, SDB1.2, KB2.12**). Bu unsurlar eşleştirme ve işaretleme etkinlikleriyle tanınır ve ayırt edilir; “Geleneksel oyunlarımızın araç gereci nelerden oluşur?”, “Yağmur oluşumu nasıl gerçekleşmektedir?” gibi sorular üzerinden içerik somutlaştırılır (**SDB2.1, KB2.2, D7.3, D19.1**). Başlangıçta yapılan tahminler tekrar gözden geçirilir ve metinle karşılaştırılarak doğruluğu kontrol edilir; doğru ve yanlış tahminler gerekçeleriyle ifade edilir (**D12.3, OB4, OB5**).

Metinde yer alan öğeler tablo, şema veya görsel düzenleyiciler aracılığıyla yapılandırılır. yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlar belirli bir düzen içinde yerleştirilerek bu unsurlar arasındaki bağlantılar açık biçimde ortaya konur (**KB2.5, KB2.13, OB2, OB4**). Bu unsurlar kategoriler hâlinde sınıflandırılır, benzerlik ve farklılık açısından karşılaştırılır. Ayrıca öğeler arasındaki yatay ve dikey ilişkilerin fark edilmesi sağlanır (**E3.2, E3.7, KB2.7**).

Yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlar arasındaki bağlantılar ele alınır. “Yurdumuzdaki en büyük göl hangisidir ve hangi ilimizde yer almaktadır?”, “Dünyada ve yurdumuzdaki yemeklerin farklılıkları genel olarak nelerdir?” gibi sorular üzerinden ilişkiler kurulması sağlanır. Bu süreçte anlamlı bağlantılar kurulması ve metnin derinlemesine incelenmesi desteklenir (**KB2.7, SDB2.2, OB4, D19.1**). Metinden hareketle çıkarımlar yapılır ve elde edilen bilgiler öğrencilerin kendi sınıf ortamlarıyla ilişkilendirilerek ifade edilir, böylece içerik bireysel olarak içselleştirilir (**E1.5, KB2.11**).

Sürecin sonunda okuma ve anlamlandırma sürecine ilişkin gözden geçirilen bilgi, deneyim, düşünce ve duygular bireysel olarak ifade edilir. Gönüllü öğrenciler söz alarak metinden anladıklarını paylaşırken diğer öğrenciler dikkatle dinler (**SDB2.1, SDB2.2, SDB3.1**).

Ardından ikili ve küçük grup çalışmalarıyla yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlar ile ilgili ifadeler kullanılarak karşılıklı paylaşımlar gerçekleştirilir. Bu süreçte iletişim kurulması, iş birliği yapılması ve karşılıklı etkileşim içinde bulunulması beklenir (**E2.4, E3.1, D14.1, D15.1**).

KUR.7.4.K.

"Yurdum ve Dünyam" temasına yönelik konuşma-anlatma süreci; öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlara ilişkin görseller ve kısa ifadeler üzerinden başlatılır. Öğrencilerin hava olaylarına ilişkin yaşantılarını hatırlamaları, yurdumuz, mevsimler ve kültürel unsurları ifade etmeleri ve yönergeleri fark etmeleri sağlanır (**E1.1, E1.5, SDB1.2**). Bu süreçte önceki bilgi ve deneyimlerin etkin hâle getirilmesi ve mevcut içerikle ilişkilendirilmesi hedeflenir (**OB4, KB2.2**).

Yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurları içeren konuşma örnekleri ["cejna te pîroz û bimbarek be.", "li Serhedê hewa sar li Botanê hewa germ e." ("Bayramın kutlu ve mübarek olsun.", "Serhat'ta hava soğuk, Botan'da hava sıcaktır.")]] sunulur. Öğrencilerin bu örnekleri dinlemeleri, tekrar etmeleri ve doğru sesletimle taklit etmeleri sağlanır (**E2.5, E3.2, SDB2.1**). Böylece model ifadelere aşinalık kazanmaları ve sözlü üretime hazırlık yapmaları desteklenir (**D12.3**).

Öğrencilerin model konuşmaları taklit ederek benzer ifadeler üretmeleri sağlanır. Öğrenciler "Dema baran dibare pê ra birûsk vedide", "Rustemê Zal lehengê me yê gelêrî ye", "Em li baxçeya mala xwe tûtê, li hewşa dibistana xwe veşartokê dilîzin" gibi ifadeleri tekrar ederken "Dema tu veşartokê dilîzî lihevanînokan bibêje", "Çîroka Rovî û Pîrê bixwînin." ("Yağmur yağdığında beraberinde şimşek çakar / yıldırım düşer.", "Rüstem-i Zal bizim halk kahramanımızdır.", "Biz evimizin bahçesinde tût (çelik çomak / körebe tarzı bir yöresel oyun), okulumuzun avlusunda ise saklambaç oynuyoruz." gibi ifadeleri tekrar ederken "Saklambaç oynadığın zaman tekerlemeleri söyle", "Tilki ve Kocakarı hikâyesini okuyun.") gibi yönergeleri de kullanır ve bu ifadeleri kendi sınıf ortamlarına göre değiştirerek yeniden kurar. Böylece taklit yoluyla yeni içerik oluşturulması ve bu içeriklerin bağlama uygun biçimde düzenlenmesi sağlanır (**KB2.11, SDB2.1**).

Öğrencilerin öğrendikleri dil yapılarını kullanarak yeni ve özgün ifadeler oluşturmaları sağlanır. Öğrencilerden yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurları ifade eden cümleler kurmaları beklenir. Kurulan ifadelerin açık, anlaşılır ve doğru biçimde iletilmesi teşvik edilir. Bu süreçte uygun sözcüklerin seçilmesi, ifadelerin geliştirilmesi ve farklı örneklerle karşılaştırılması desteklenir (**E3.2, KB2.7, KB2.8, OB1**). Ayrıca öğrencilerin birbirlerine sorular yönelterek ifadelerini genişletmeleri ve sözlü etkileşim içinde kullanmaları sağlanır (**E3.8, SDB2.2**). Öğrencilerin hazırlıksız konuşma durumlarında bağlama uygun ifadeleri hızlı ve doğru biçimde seçerek kullanmaları ve hazırlıklı konuşma durumlarında belirledikleri içerikleri düzenleyerek doğal ve anlaşılır biçimde sunmaları desteklenir.

İkili çalışmalar gerçekleştirilir. Öğrencilerden biri yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurları içeren cümleler kurar, diğeri dinler, sorular sorar ve gerektiğinde karşılaştırmalar yapar. Roller değiştirilerek sürecin sürdürülmesi sağlanır (**SDB2.1, SDB2.2, SDB3.1**). Bu süreçte öğrenilen yapıların farklı bağlamlarda kullanılması, yeniden düzenlenmesi ve sözlü iletişim yoluyla paylaşılması desteklenir (**E2.2, E3.1, KB2.13, OB5**).

Küçük grup çalışmaları yapılır. Öğrenciler grup içinde yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlarını içeren bir diyalog kurar; hava olayları ve kültürel unsurları belirler, bu unsurları sınıflandırır ve ortak bir sözlü sunum hazırlar (**SDB2.1, SDB2.2, SDB3.1**). Böylece sınıflandırma ve yapılandırma becerilerinin geliştirilmesi sağlanır (**KB2.5, KB2.13, D14.1**).

Sürecin sonunda öğrencilerin konuşma etkinliklerine ilişkin düşünce, duygu ve deneyimlerini değerlendirmeleri sağlanır. Öğrencilerden hangi ifadeleri doğru kullandıklarını, hangi noktalarda zorlandıklarını ve kendilerini nasıl geliştirebileceklerini ifade etmeleri beklenir. Bu süreçte yapılan çalışmaların yorumlanması ve anlamlandırılması desteklenir (**SDB1.2, SDB1.3**).

Öğrenciler bu değerlendirmelerini sınıf ortamında paylaşır ve arkadaşlarının görüşlerini dinlerler (**SDB2.1, SDB3.1**). İkili ve grup içi paylaşımlar yoluyla karşılıklı geri bildirim verilmesi ve öğrenmenin pekiştirilmesi sağlanır (**D3.1, D3.2, D3.4, D15.1, D16.3**).

KUR.7.4.Y.

“Yurdum ve Dünyam” temasına yönelik yazma-anlatma süreci, yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlara ilişkin görseller gösterilerek ve kısa ifadeler üzerinde durularak başlatılır. Öğrencilerin bu görselleri incelemeleri, hava olayları ve kültürel unsurlara ilişkin bildikleri sözcükleri hatırlamaları; mevsimler ve yurdumuz ile ilgili ifadeleri ve bunlarla ilgili yönergeleri fark etmeleri ve bu bilgileri kısmen basit ifadelerle yazılı olarak ifade etmeleri sağlanır (**E1.1, E1.5, E3.2, SDB1.2**). Ayrıca verilen yazma görevinin ne olduğu, ne yazılacağı ve nasıl yazılacağına genel olarak anlaşılması desteklenir (**OB4, KB2.2**).

Yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurları bildiren ifadeler içeren kısa yazılı model metinler sunulur. Bu metinlerin incelenmesi, yapı ve ifade biçimlerinin fark edilmesi ve model alınarak bu metindekilere benzer ifadelerin yeniden yazılması sağlanır (**E2.5, E3.2, SDB2.1**). Böylece modelden yararlanarak yazılı üretime geçiş desteklenir (**OB1**).

Model metinler temel alınarak yazılı içerik oluşturulması sağlanır. “Li dinyayê ji welatan bêtir ziman hene”, “Welatê me li kûreya bakur a cîhanê ye.”, “Em li malê tûtê dilîzin.” gibi ifadelerin yanı sıra “havînê li Wanê hewa pir hênîk e”, “Çiyayê Sîpanê çîyayekî krater e” (“Dünyada ülkelerden daha çok dil vardır.”, “Ülkemiz dünyanın kuzey yarım küresindedir.”, “Biz evde tût (yöresel bir oyun) oynuyoruz.” gibi ifadelerin yanı sıra “Yazın Van’da hava çok serindir”, “Süphan Dağı bir krater dağıdır.” gibi ifadeler de kullanılarak cümleler yazılır ve bu ifadeler uygun biçimde düzenlenir. Böylece yazma içeriğinin oluşturulması ve geliştirilmesi sağlanır (**KB2.11**).

Yazma görevinin yapılandırılması sağlanır. Yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurları içeren kısa metinler yazılması beklenir. Yazma sürecinde uygun materyallerin seçilmesi (defter, çalışma kâğıdı vb.), uygun sözcüklerin ve dil yapılarının kullanılması, noktalama işaretlerine dikkat edilmesi ve genel mesajların açık ve anlaşılır biçimde ifade edilmesi desteklenir. Ayrıca öğrencilerin hazırlıklı yazma durumlarında içeriklerini planlayarak düzenlemeleri ve hazırlıksız yazma durumlarında bağlama uygun ifadeleri hızlı ve doğru biçimde seçerek kullanmaları sağlanır (**E3.2, KB2.8, OB1**). Bu aşamada yazılan metinlerin geliştirilmesi sağlanır (**SDB1.2**). Yazılar yeniden okunur, benzer ve farklı yönler karşılaştırılır, sınıf eşyaları ve ifadeler kategorilere ayrılır ve gerekli düzenlemeler yapılır (**KB2.5, KB2.7**).

Öğrencilere, okul içinde su tasarrufu veya geri dönüşüm üzerine bir kampanya başlatabilecekleri performans görevi verilebilir. “Ger em avê biparêzin...” (Eğer suyu korursak...) gibi şartlı cümleler ve “em ê.” (Yapacağız) gibi gelecek zaman yapılarını kullanarak kısa bir çağrı metni kaleme alabilirler. Performans görevi; hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanabilme, yazılı ve / veya sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı ile göreve katılım, çaba ve süreç içindeki ilerleme gibi ölçütleri içeren analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı, kontrol listesi veya gözlem formu ile değerlendirilebilir. Performans görevi sürecinde öğrencilerin sürece daha aktif katılmalarını desteklemek amacıyla öz / akran / grup değerlendirme formlarına da yer verilebilir.

Yazılı içeriklerin farklı bağlamlarda yeniden düzenlenmesi sağlanır. Yazılan ifadeler değiştirilerek metinler genişletilir. Bu süreçte yazılı bilgilerin yeniden yapılandırılması ve paylaşılması desteklenir (**SDB2.1, SDB2.2**). Öğrencilerin yazdıkları metinleri arkadaşlarıyla paylaşmaları ve yazılı iletişim kurmaları sağlanır (**E2.2, E3.8, KB2.13, D16.3**).

Küçük grup çalışmaları yapılır. Grup içinde yazılan metinler paylaşılır, birlikte gözden geçirilir ve ortak metinler oluşturulur. Bu süreçte iş birliği yapılması ve olumlu iletişim kurulması teşvik edilir (**SDB2.2, SDB2.3, SDB3.1, D14.1**). Sürecin sonunda yazma süreci ve ürünlerine ilişkin değerlendirme yapılır. Yazılan metinler gözden geçirilerek güçlü yönler ve geliştirilmesi gereken noktalar belirlenir (**SDB1.2, SDB3.1**). Ardından bu değerlendirmeler sınıf ortamında paylaşılır ve karşılıklı geri bildirimlerde bulunulur (**E1.3, E1.4, E1.5, D3.1, D3.2, D3.4, D14.3**).

Öğrencilere, unutulmaya yüz tutmuş bir yerel eşyayı veya sanatı (örneğin; kilim vb.) seçip tanıtım kartları hazırlayabilecekleri performans görevi verilebilir. "Mîras", "kevnar" ve "bêhempa" (miras, antik, benzersiz) kavramlarını kullanarak bu değerın neden korunması gerektiğini "divê" (meli / malı) kipiyle gerekçelendirirler. Performans görevi; hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanabilme, yazılı ve / veya sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı ile göreve katılım, çaba ve süreç içindeki ilerleme gibi ölçütleri içeren analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı, kontrol listesi veya gözlem formu ile değerlendirilebilir. Performans görevli sürecinde öğrencilerin sürece daha aktif katılmalarını desteklemek amacıyla öz / akran / grup değerlendirme formlarına da yer verilebilir.

KUR.7.4.DBS.

"Yurdum ve Dünya" temasına yönelik dil bilgisi seçme-kullanma süreci; yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurları yansıtan görsellerin ve kısmen kısa diyalogların sunulmasıyla başlatılır (E1.1, E1.5, SDB1.2). Öğrenciler görselleri inceler, duydukları ifadeleri takip eder ve sınıfça tekrar eder. "Kilam û stranên me li ser rewşên civakê ne.", "Li welatê me cureyên mêweyan gelek in." ("Türkü ve şarkılarımız toplumsal durumlar / toplumun durumları üzerinedir.", "Ülkemizde meyve çeşitleri çoktur.") gibi cümleler birlikte söylenecek içerikle ilk aşinalık oluşturulur. Bu süreçte dil yapılarının kuralları açıklanmadan, doğal ve bağlam içinde fark edilmesi sağlanır (D12.3, OB4).

Yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurları içeren görseller üzerinden eşleştirme etkinliği yapılır. Öğrenciler dinledikleri cümleleri doğru görsellerle eşleştirir, ilgili unsurları işaretler ve hangi ifadenin hangi görsele ait olduğunu sözlü olarak belirtir (E3.2, E3.8, KB2.2, KB2.7). Bu etkinlik sayesinde Kurmancca dil parçaları kuralları bilinmeden fark edilerek ayırt edilir (OB1, OB5).

Kısa canlandırmalar veya video kesitleri izlenir. Öğrenciler izledikleri içerikte hangi mevsimin ne zaman yaşandığını, yurdumuzun dünyanın neresinde yer aldığını Kurmancca olarak ifade eden cümleleri ve basit ifadeleri ["Heft rojên hefteyê û dozdeh mehên salê hene.", "Herêma herî sar herêma Serhedê bajarê Qersê ye.", "Haftanın yedi günü ve yılın on iki ayı vardır.", "En soğuk bölge Serhat bölgesi, Kars şehridir.", "İstanbul, Asya ve Avrupa arasındadır."] belirler ve bu ifadeleri tekrar eder (SDB2.1, E3.2). Sınıf içine getirilen gerçek nesnelerle ilişki kurularak anlam güçlendirilir (OB4, D19.1).

Aynı yapıya sahip cümleler grup hâlinde tekrar edilir. Öğrenciler sırayla cümleleri sesli olarak söyler, arkadaşlarının tekrarlarını dinler ve birlikte tekrar ederek işitsel farkındalık geliştirir. Bu süreçte benzer dil yapılarının fark edilmesi sağlanır. Öğrencilerden okul içinde su tasarrufu veya geri dönüşüm konusunda farkındalık oluşturmak amacıyla kısa bir kampanya metni hazırlamaları ve metinde şartlı cümleler ile gelecek zaman yapılarını kullanmaları istenir. Hazırlanan çağrı metinlerinin sınıfta paylaşılması ve öğrencilerin çevre bilincine ilişkin düşüncelerini Kurmancca olarak ifade etmeleri sağlanır (E2.5, SDB2.2).

Yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlar ile ilgili farklı ifadeler ve yönergeler kullanılarak yeni örnekler oluşturulur. "Li welatê me ji bilî robaran gelek çemên biçûk hene.", "Em serêsalê pîroz dîkin.", "Em di sersalê da hin kilam û lihevanînokan dibêjin" gibi cümlelerin yanı sıra "Hûn Cejna Qurbanê çawa pîroz dîkin?", "Çemê Dicleyê û Feratê ji welatê me derbasî kîjan welatan dibin?" ("Ülkemizde nehirlerin yanı sıra pek çok küçük çay / akarsu vardır.", "Biz yılbaşını (serêsalê - geleneksel yılbaşı) kutluyoruz.", "Biz yılbaşında bazı klamlar (şarkılar) ve tekerlemeler söylüyoruz." gibi cümlelerin yanı sıra "Siz Kurban Bayramı'nı nasıl kutluyorsunuz?", "Dicle ve Fırat Nehirleri ülkemizden geçip hangi ülkelere gidiyor / akıyor?" gibi ifadeler de kullanılarak aynı dil yapıları farklı bağlamlarda tekrar edilir. Böylece Kurmancca dil parçaları kuralları düşünülmeden, otomatik biçimde pekiştirilir (E3.7, KB2.11).

Sınıf içinde hareketli bir etkinlik yapılır. Öğrenciler dolaşarak gördükleri hava olayları ve kültürel unsurları gösterir ve özelliklerini ifade eden cümleler kurar. "Bayên biharê bi xwe ra hewayeke sar tînin.", "Berî cejna Remezanê misilman rojî digirin." ("Bahar rüzgarları

beraberinde soğuk bir hava getirir.”, “Ramazan Bayramı’ndan önce Müslümanlar oruç tutar.”) gibi ifadeler gerçek ortamla ilişkilendirilerek kısa, doğal ve anlamlı biçimde tekrar edilir (**SDB2.1**).

Beden diliyle canlandırma etkinliği uygulanır. Öğrenciler yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurları taklit eder ve onların şekillerini beden hareketleriyle gösterirler (**SDB2.2, SDB2.3**). Böylece dil yapıları kuralları bilinmeden fiziksel olarak da içselleştirilir (**D5.2, D14.3**).

Konuşma ve hareketin birlikte kullanıldığı oyunlaştırılmış etkinlikler yapılır. Öğrenciler hem cümle kurar hem de aynı anda nesneleri gösterir. Bu süreçte Kurmancca dil parçaları eş zamanlı olarak tekrar edilir ve canlandırılır (**E2.5, SDB3.1**).

İkili ve grup çalışmalarıyla süreç tamamlanır. Öğrenciler birbirleriyle yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlarını kullanarak diyaloglar oluşturarak iletişim kurar. Kullanılan ifadeler doğal ve akıcı hâle gelir (**E2.2, SDB2.1, KB2.13, KB2.14**). Bu süreçte öğrenciler öğrendikleri dil yapılarını, kuralları düşünmeden seçerek farklı durumlarda kullanır ve iletişim kurarken tabii biçimde kullanıma sokar (**D3.1, D3.2, D3.4, D14.1, D15.1**).

KUR.7.4.SÖS.

“Yurdum ve Dünyam” temasına yönelik sözcük seçme-kullanma süreci; yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlarına ilişkin hedef sözcüklerin yer aldığı görsellerin ve kısa diyalogların sunulmasıyla başlatılır. Öğrenciler bu içerikleri dinler ve izler, hedef sözcükleri bütünsel olarak duyar ve görür (**E1.1, OB4**).

Sınıfça tekrar etkinliği yapılır. Hedef sözcükler sesli olarak tekrar edilir; “demsal”, “welat”, “bajar”, “çand”, “listik”, “sersal” (“mevsimler”, “ülke”, “şehir”, “kültür”, “oyun”, “yılbaşı yeni yıl”) gibi sözcükler doğru sesletimle söylenir. Bu süreçte sözcüklerin doğal kullanımına aşinalık kazandırılır (**E2.5, SDB2.1**).

Görseller üzerinden sözcüklerin kullanımı üzerine çalışmalar yapılır. “Li welatê me kîjan cil û bergên xwemal hene?”, “Kîjan xwarinên me avî ne?” (“Ülkemizde hangi yöresel / yerel giysiler var?”, “Hangi yemeklerimiz suludur?”) gibi sorulara hedef sözcüklerle cevap verilmesi sağlanır. Böylece sözcüklerin kullanım bağlamı algılanır (**E3.2, SDB2.1**).

Sözcüklerin anlamlarını zihinde yapılandırmaya yönelik eşleştirme ve sınıflandırma etkinlikleri uygulanır (**KB2.2, KB2.5, KB2.7**). Yurt, dünya, hava olayları, kültürel unsurlar ve ilgili ifadeler doğru sözcüklerle eşleştirilir, benzer özelliklerine göre gruplandırılır ve sözcükler arasında kavramsal ilişkiler kurulur (**OB1**).

Hedef sözcüklerin anlamlarını pekiştirmek amacıyla tekrar ve kullanım çalışmaları yapılır. Aynı sözcükler farklı örnekler içinde kullanılır; hava olayları ve kültürel unsurlar gösterilerek adlandırılır ve “demsal”, “welat”, “ewr”, “cejn” (mevsimler, ülke, bulut, cejn) gibi sözcükler çeşitli durumlarda tekrar edilir. Böylece sözcüklerin anlamları bağlam içinde algılanır (**KB2.11**).

Sınıf içinde hareketli etkinlikler uygulanır. Öğrenciler sınıfta dolaşarak etrafa resimleri asılmış yurdumuzun bölgeleri hava olayları ve kültürel unsurları ifade eden sözcükleri kullanır (**E2.5, SDB2.2**). Sözcüklerin gerçek yaşamla ilişkilendirilmesi ve kendiliğinden, doğal ve tabii bir biçimde kullanılması sağlanır (**D19.1, E1.3, OB4, OB5**).

İkili ve grup çalışmalarıyla süreç tamamlanır. Öğrenciler birbirlerine sorular sorar, yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurları tanımlar ve hedef sözcükleri iletişim kurarken kendiliğinden, gerçek ve doğal biçimde kullanır (**E2.2, SDB2.1**). Bu süreçte sözcüklerin farklı bağlamlarda etkili biçimde kullanıma sokulması desteklenir (**D14.1, KB2.13, KB3.3**).

KUR.7.4.SES.

“Yurdum ve Dünyam” temasına yönelik sesletim seçme-kullanma süreci; sınıfa yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurları yansıtan görsellerin getirilmesiyle başlatılır. Görseller incelenirken kısa diyaloglar dinletilir. Dinleme sırasında duyulan sözcüklere dikkat edilmesi ve özellikle tekrar eden seslerin fark edilmesi sağlanır (**E1.1, E1.5, E3.2, SDB1.2**).

Dinleme sonrasında duyulan sözcükler sınıfça tekrar edilir ve hangi seslerin duyulduğu belirlenir (**OB1, OB4, KB2.2**).

Sınıfça tekrar etkinliği yapılır. Sözcükler önce toplu ardından bireysel olarak tekrar edilir (**SDB2.1**). "demsal", "welat", "bajar", "gund", "stran", "çîrok" ("mevsimler", "ülke", "şehir", "köy", "şarkı / türkü", "hikâye / masal") gibi sözcükler doğru sesletimle ifade edilir ve işitsel doğruluk pekiştirilir (**E1.3, E3.2**).

Farklı cümlelerin yer aldığı dinleme etkinliği uygulanır. Aynı sesleri içeren sözcükler farklı cümleler içinde dinlenir. Dinleme sonrasında duyulan sözcükler ve tekrar eden sesler belirlenir (**E3.2, E3.8**). Benzer sesler karşılaştırılır ve aralarındaki farklar ortaya konur (**KB2.10, KB2.11, KB2.16**).

Sınıf içinde uygulama etkinliği yapılır. Sınıfa getirilen görseller veya nesneler gösterilerek doğru sesletimle adlandırılır. Öğrenciler gördükleri nesneleri kendiliğinden seçerek doğru ve doğal biçimde ifade eder, yanlış sesletimler fark edilerek doğru biçimi tekrar edilir (**SDB2.2, SDB2.3, SDB3.1**). Bu süreçte öğrencilerin sesleri gerçek ve tabii bir biçimde kullanmaları desteklenir (**D3.4, KB2.7**).

Ses gruplama etkinliği uygulanır. Benzer sesleri içeren sözcükler bir araya getirilir ve farklı sesler ayırt edilerek gruplandırılır (**E3.2**). Bu süreçte öğrencilerin ses farkındalıkları güçlendirilir (**KB2.5, KB2.13**).

İkili ve grup çalışmaları yapılır. Öğrenciler birbirlerine yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlar ile ilgili ifadeleri (ilişkileri gibi) doğru sesletimle ifade eder. Öğrencilerin hedef sesleri iletişim sırasında kendiliğinden, doğru, gerçek ve tabii bir biçimde kullanmaları sağlanır (**E2.2, E3.8, SDB2.1, SDB3.1**). Etkinlik sonunda yapılan konuşmalar değerlendirilir ve sesletim doğruluğu üzerine geri bildirim verilir (**D3.2, D3.4, D14.1, KB3.3**).

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

1. Etkinlik: Dengbêji ve Sözlü Miras (Dengbêji û Mîrata Devkî)

Öğrenciler, miras ve kimlik kavramları çerçevesinde bir dengbêj klamını (destanını) inceleyebilir. Bu sanatın neden "canlı bir miras" olduğunu ve duyguları nasıl dile getirdiğini Kurmancca cümlelerle analiz ederek bir tanıtım kartı hazırlayabilirler.

2. Etkinlik: Şehir ve Doğa İlişkisi (Bajar û Xweza)

Öğrenciler, betonlaşmış modern bir şehir ile doğayla iç içe bir köyü Kurmancca sıfatlarla kıyaslayabilirler. Bence (Li gorî min...) yapısını kullanarak, gelecekteki şehirlerin neden daha yeşil olması gerektiğini çevre okuryazarlığı perspektifiyle tartışabilir; çevre dostu bir şehir planı taslağı oluşturabilirler.

3. Etkinlik: Geleneksel ve Modern Düşün Karşılaştırma (Dawetên Kevn û Dawetên Nû)

Öğrenciler, büyüklerinden dinledikleri eski düşün gelenekleri ile günümüz düşünlerini Kurmancca olarak kıyaslayabilirler. Eskiden (Berê...) ve şimdi (Niha...) yapılarını kullanarak kıyafetler, müzikler ve yemekler arasındaki değişimleri akademik bir dille raporlaştırabilirler.

4. Etkinlik: İklim Değişikliği ve Doğayı Koruma (Guherîna Avhewayê û Parastina Xwezayê)

Öğrenciler, küresel iklim değişikliğinin kendi bölgelerindeki etkilerini araştırarak "Doğa İçin El Ele" (Ji bo siruştê dest bidin destên hev) başlıklı Kurmancca bir kampanya hazırlayabilirler. "Eğer suyu korursak..." (Ger em avê biparêzin...) gibi şartlı cümleler kullanarak çevre bilinci üzerine sloganlar ve çözüm önerileri geliştirebilirler.

5. Etkinlik: Hayalî Seyahat Blogu (Bloga Rêwîtiya Xeyalî)

Öğrenciler, dünya haritası üzerinde belirledikleri bir rotada seyahat ediyormuş gibi Kurmancca günlükler yazabilirler. Gittikleri yerlerin sadece havasını değil, o toplumun yaşam biçimini ve ortak dünya mirasına katkısını detaylı bir dille analiz edebilirler.

Destekleme**1. Etkinlik: Karşılaştırmalı Cümle Tamamlama (Temamkirina Hevokan)**

Öğrencilere, yaşadıkları yer ile başka bir yerin karşılaştırıldığı, yarım bırakılmış en temel cümle kalıpları verilebilir. Örneğin “Şehir, köyden daha ...” (Bajar ji gund ... e) veya “Bugün hava dününden daha ...” (Hewa îro ji ya duh ... e) gibi boşluklar, görsellerden destek alınarak uygun sıfatlarla tamamlanabilirler.

2. Etkinlik: Hava Durumu ve Kıyafet Eşleştirmesi (Keş û Hewa û Cilûberg)

Farklı hava durumlarını (güneşli, karlı, yağmurlu) gösteren kartlar ile bu havalara uygun kıyafet görselleri sunulabilir. Öğrenciler “Hava karlı, palto giyiyorum.” (Hewa berfî ye, ez paltoyê li xwe dikim.) gibi basit cümlelerle kavramlar arasında bağ kurabilirler.

3. Etkinlik: Boşluk Doldurmalı Kimlik Kartı (Karta Nasnameyê)

Öğrencilere kendi yaşadıkları yeri ve sevdikleri bir kültürel öğeyi tanıtmaları için hazır taslaklar verilebilir. “Ez li ... dijim.”, “Li vir hewa ...” (Ben ... de yaşıyorum., Orada hava...) gibi boşlukları, verilen kelime kutusundan uygun sözcükleri seçerek tamamlayabilirler.

4. Etkinlik: Taklit-Tekrar Yoluyla Karşılaştırma (Teqlîd û Dubarekirin)

Öğretmen veya bir arkadaşı tarafından seslendirilen basit karşılaştırma cümleleri öğrenci tarafından önce dinlenip, ardından adım adım tekrar edilebilir. Bu sayede karşılaştırma eklerinin (li gorî, -tir) kullanımı doğal bir akışla pekiştirilebilir.

5. Etkinlik: Kelime ve Nesne İlişkisi (Peyv û Tişt)

Tema kapsamında geçen temel kelimeler [mîras, welat, demsal, hewa (miras, ülke, mevsimler, hava)] büyük kartlara yazılır ve bu kelimeleri temsil eden nesne veya resimlerle eşleştirilmesi istenebilir. Öğrenci eşleştirme yaparken kelimeyi sesli tekrar ederek doğru telaffuz çalışması yapabilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

8. SINIF (A1.2)**1. TEMA: MERHABA, BAŞLIYORUZ (SILAV, EM DEST PÊ DIKIN)**

Alt Temalar: Alfabe ve Sesler (Alfabe û Deng), Sayılar (Hejmar), Selamlaşma, Tanışma ve Vedalaşma (Silavdayîn, Hevnasîn û Xatirxwestin)

Bu temada öğrencilerin; Kurmanccanın ses ve cümle yapısını daha kapsamlı bir şekilde tanımaları ve sosyal hayatta kendilerini çok daha etkili ifade etmeleri amaçlanmaktadır. Öğrencilerin Kurmancca alfabesindeki seslerin kelime türetmedeki yerini kavramaları; sayıları 1.000.000'a kadar öğrenerek nüfus bilgileri, tarihsel süreçler ve kronolojik sıralamalar gibi günlük hayattan bilgileri ayrıntılı bir şekilde sunabilmeleri hedeflenir. Ayrıca selamlaşma ve tanışma ifadelerini kütüphane, müze veya resmî kurumlar gibi farklı yerlerde geçmiş zaman yapılarıyla ilişkilendirilerek; nezaket kurallarına uygun, öz güvenli bir şekilde kullanma becerisi kazanmaları beklenmektedir.

Öğrencilerin; 8. sınıf düzeyine uygun olarak Kurmanccanın kelime yapısını ve cümle dizilimini kavramaları; Türkçede bulunmayan seslerin (ê, î, û, q, w, x, xw) kelime anlamını nasıl değiştirdiğini inceleyerek akıcı konuşma çalışmaları yapmaları; sıra sayılarını da kapsayacak şekilde sayıların geniş kullanım alanlarını doğru kullanmaları; kişileri meslek gruplarını ve geçmiş olayları anlatmaya yönelik resmî ortamlara uygun, saygın bir iletişim dili geliştirmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 16

ALAN BECERİLERİ YDAB1. Dinleme / İzleme-Anlamlandırma,
YDAB2. Okuma-Anlamlandırma,
YDAB3. Konuşma-Anlatma,
YDAB4. Yazma-Anlatma,
YDDB1. Dil Bilgisi Seçme-Kullanma, YDDB2. Sözcük Seçme-Kullanma,
YDDB3. Sesletim Seçme-Kullanma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLMİLER E1.1. Merak, E1.3. Azim ve Kararlılık, E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik),
E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E2.2. Sorumluluk, E3.1. Muhakeme,
E3.2. Odaklanma, E3.7. Sistematiklik, E3.8. Soru Sorma

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri

SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık),
SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme),
SDB1.3. Kendine Uyarlama (Öz Yansıtma, SDB2.1. İletişim,
SDB2.2. İş Birliği, SDB3.1. Uyum

Değerler D1. Adalet, D3. Çalışkanlık, D4. Dostluk D5. Duyarlılık, D10. Mütevazılık, D11. Özgürlük,
D12. Sabır, D14. Saygı, D16. Sorumluluk,

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık,
OB5. Kültür Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER

Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri, Sosyal Bilgiler, İngilizce, Görsel Sanatlar, Müzik,
Beden Eğitimi ve Spor, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER

KB2.2. Gözlemleme, KB2.5. Sınıflandırma,
KB2.7. Karşılaştırma, KB2.8. Sorgulama,
KB2.10. Çıkarım Yapma, KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme,
KB2.12. Mevcut Bilgiye / Veriye Dayalı Tahmin Etme,
KB2.13. Yapılandırma, KB2.14, KB2.15. Yansıtma,
KB2.16. Muhakeme (Akıl Yürütme)

8. sınıf temaları, bütüncül yaklaşıma göre yapılandırılmıştır.

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

KUR.8.1.D. "Merhaba, Başlıyoruz" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri dinleyebilme / izleyebilme-anlamlandırabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek dinleme / izlemeye hazırlık yapar.
- b) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.
- c) Temayı, temel ayrıntılar ve ipuçlarından hareketle anlamlandırır.
- ç) Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

KUR.8.1.O. "Merhaba, Başlıyoruz" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri okuyabilme-anlamlandırabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek okumaya hazırlık yapar.
- b) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.
- c) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak anlamlandırır.
- ç) Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

KUR.8.1.K. "Merhaba, Başlıyoruz" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle konuşabilme-anlatabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek konuşmaya hazırlık yapar.
- b) Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını gözlemleyerek taklit eder ve tekrarlar.
- c) Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak taklit yoluyla sözlü içerik oluşturur.
- ç) Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak konuşmanın içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.
- d) Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak sözlü içeriği yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.
- e) Temaya ilişkin konuşma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

KUR.8.1.Y. "Merhaba, Başlıyoruz" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle yazabilme-anlatabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgilerini ve deneyimlerini harekete geçirerek yazmaya hazırlık yapar.
- b) Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını inceleyerek modelden kopyalar.
- c) Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak yazılı içerik oluşturur.
- ç) Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.
- d) Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.
- e) Temaya ilişkin yazma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

KUR.8.1.DBS."Merhaba, Başlıyoruz" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle uygun dil bilgisi seçebilme-kullanabilme

Temaya uygun dil bilgisi yapılarını seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.

KUR.8.1.SÖS. “Merhaba, Başlıyoruz” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle uygun sözcük seçebilme-kullanabilme

Temaya uygun sözcükleri seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.

KUR.8.1.SES. “Merhaba, Başlıyoruz” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle uygun sesletimi seçebilme-kullanabilme

Temaya uygun sesletimi seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Tema: “Merhaba, Başlıyoruz” (Silav, Em Dest Pê Dikin)

Alt Temalar

1. Alfabe ve Sesler (Alfabe û Deng)
2. Sayılar (Hejmar)
3. Selamlaşma, Tanışma ve Vedalaşma (Silavdayîn, Hevnasîn û Xatirxwestin)

İşlevsel Cümle Yapıları

1. Selamlaşma ve Vedalaşma (Resmî ve Samimi Hitaplar)

Samimi: Merheba, tu çawa yî? Ez baş im, tu jî baş î?

Resmî / Çoğul: Hûn çawa ne? Em baş in, spas dikin.

Karşılama / Uğurlama: Bi xêr hatî / hatin. Bi xatira te / we, oxir be.

Zamanlı Selamlar: Beyanî baş, êvar baş, şev baş.

2. Kendini ve Başkasını Tanıtma (Genişletilmiş)

Kişisel Bilgi: Navê min ... ye, ez jî ... me. Ez ... salî me.

Yaşam Alanı: Ez li ... dijîm, em li taxa ... dimînin.

Başkasını Tanıtma: Ev hevalê / hevala min e. Navê wî / wê ... ye. Ew jî ... ye. – Hevelake min hebû.

3. Soru Sorma ve Cevap Verme (Bağlam Genişletme)

Kimlik: Navê we çi ye?

Yer / Zaman: Ez ... derî me , ez di sala ...da çê bûme.

Sayısal: Tu çend salî yî?

Sayılar ve Eğitim Bilgileri (1000- 10.000 ve 1.000.000)

Eğitim: Ez par diçûm pola heftan. Ez niha diçim pola heştan .

Sayılar: Sayıların 1000- 10.000 ve 1.000.000 arası ve sıra sayılarının kullanımı (Örnek: Ez çardeh salî me, mamosteyê / a me sî û heft salî ye).

4. Tanımlama ve İşaret Etme

Nesne: Ev pirtûka min e (Dişil), ev pênuşa min e.

Mekân: Ev xwendengeha me ye, ev pola me ye. Ez di vê polê de dixwînim.

Kişi: Ev hevalê min ê polê ye.

Duygu, Durum ve Meslek İfadeleri

Durum: Ez îro pir baş im, Ez duh nexweş bûm.

Kimlik: Ez xwendekar im, ew mamoste ye.

Hedef Dil Bilgisi Yapıları

1. Yalın Kişi Zamirleri: Ez, tu, ew, em, hûn, ew.
2. Bükümlü (Oblique) Zamirler (Giriş): Min, te, wî / wê, me, we, wan
3. Şimdiki Zaman ve Geçmiş Zaman Fiil Çekimleri
4. Olumlu ve Olumsuz Cümleler (Hevokên Erênî û Nerênî)

Durum: Ez baş im / – Ez baş bûm.

Kimlik: Ez xwendekar bûm. – Ez xwendekar im

Eylem: Ez dersê dixwînim.

5. Soru Yapıları

Temel Sorular: Kî, çi, çima, çiqas, çawa, kengê, kîjan?

Kişisel ve Mekânsal Sorular: Navê te çi ye?

6. “Olmak” Fiilinin Kullanımı

7. Meslek ve Durum: Ez xwendekar im.

8. Üçüncü Şahıs ve Cinsiyet: Ew mamoste ye.

9. Mekân ve Büküm: Em di polê de ne.

10. Niteleme ve Çoğul Yapılar: Hevalên min ... Xwendingeha paqij.

11. Sahiplik Yapıları

Eril: Navê min, hevalê min

Dişil: Pirtûka min, hevala min, pola min

Çoğul: Hevalên min, pirtûkên me

Cümle İçinde: Ew pirtûka min a kurmancca ye.

Sesletim

1. Temel Ünlü ve Ünsüz Sesler (Dengên Bideng û Bêdeng)

Ünlüler (Bideng): Sekiz temel ünlünün (a, e, ê, i, î, o, u, û) kısa ve uzun değerleri, sınıf seviyesinde kelime türetme süreçleriyle ilişkilendirilir. Özellikle e-ê ve i-î gibi birbirine yakın seslerin, sadece telaffuzu değil, kelimenin gramatik yapısını ve anlamını nasıl kökten değiştirdiği (Mînak: ber – ön / bêr – kürek) derinlemesine analiz edilir.

Ünsüzler (Bêdeng): 31 harfli alfabadeki tüm ünsüzlerin, özellikle boğaz seslerinin (q, x, w) ve çift sesli yapıların (xw) doğru telaffuzu, cümle içindeki vurgu kurallarıyla pekiştirilir.

2. Farklı ve Kritik Seslerin Sesletimi (Dengên Taybet)

Odak Sesler: ê, q, w, x, xw.

Uygulama: Bu seslerin sadece tanınması değil, kelime içindeki konumuna göre (başta, ortada, sonda) doğru çıkarılması sağlanır. Örnek: Xwendekar (Öğrenci), Qehwe (Kahve), Welat (Vatan).

Ayırt Etme: Kurmanccaya özgü bu seslerin artikülasyon noktaları (gırtlak derinliği, damak teması ve dudak yuvarlaklığı) üzerinde durulur. Özellikle x ve xw arasındaki dudak pozisyonu farkı ile k ve q seslerinin gırtlak ayrımı, öğrencinin fonetik farkındalığını en üst seviyeye çıkarmak için ileri düzey alıştırmalarla pekiştirilir.

3. Vurgu, Tonlama ve Ezgi (Hêz û Awaz)

Cümle Vurgusu: Kurmanccanın sentaks yapısı içinde vurgunun genellikle fiil üzerinde toplandığını fark etme ve bu vurguyu cümlelerin ana iletisini güçlendirmek için kullanma.

Tonlama: Soru cümlelerindeki yükselen tonlama ile olumlu / olumsuz cümlelerdeki düşen tonlamayı ayırt edebilme ve doğru uygulama. Mînak: “Tu tî yî?” (Susadın mı? – Soru tonu) vs. “Tu tî yî.” (Susadın. – Bilgi tonu).

4. Akıcılık ve Otomatikleştirme (Sazkirina Axaftinê)

Diyalog Tekrarı: Günlük yaşam senaryolarını içeren kısa diyalogların, doğal bir konuşma hızında ve doğru vurguyla tekrar edilmesi.

Bağlamsal Kullanım: Hedef kelimelerin (okul gereçleri, aile bireyleri) farklı cümle yapıları içinde taklit yoluyla akıcılığının sağlanması.

5. Sesletim ve Yazım İlişkisi (Têkiliya Deng û Nivîsê)

Ses-Harf Eşleşmesi: Kurmanccanın “yazıldığı gibi okunan” yapısını kavrama.

Yazım Kuralları: Ses değişimlerinin (vokal bükümleri) yazıya nasıl yansındığını fark etme.

Dikkat: Yazılışı aynı olup okunuşu farklılaşan (bağlamdan kaynaklı) temel yapıların telaffuzuna yönelik kulak dolgunluğu oluşturma.

Dilin ses, biçim ve yapı özelliklerine ilişkin kazanılan derinlemesine farkındalık, dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerinin bütüncül gelişimini sağlayan ve dili işlevsel kılan temel ilkedir. Kurmancinin ses ve alfabe sisteminin doğru telaffuz ve yazımla kullanımı; sayılar, zaman ve iletişim kalıplarının sosyal bağlamlara aktarılmasıyla söz varlığını zenginleştirerek bireyin özgün kültürel kimliğiyle sürdürülebilir bağlar kurmasını ve bilinçli bir iletişim yeterliği geliştirmesini sağlar.

İlkeler Kurmanccanın yapısal ve sesletimsel özellikleri; yakın çevrenin ötesine geçilerek öğrencilerin geçmiş deneyimlerini, gelecek planlarını, kişisel tercihlerini ve günlük yaşamdaki neden-sonuç ilişkilerini aktardıkları zenginleştirilmiş bağlamlarla ilişkilendirilmeli ve bütüncül bir yaklaşımla ele alınmalıdır. Kelime hazinesi, dil yapıları ve iletişim becerileri soyut kural aktarımı yerine; öğrencilerin görüş belirttikleri, karşılaştırma yaptıkları, rol paylaşım iş birliği geliştirdikleri ve gerçekçi senaryoları deneyimledikleri etkileşim temelli uygulamalar içinde sunulmalıdır. Dil yapıları ile zaman kavramları (şimdiki, geçmiş ve gelecek zaman bağlamları) kullanım odaklı olarak fark ettirilmeli; Kurmanccaya özgü sesler, tonlamalar ve cümle vurguları akıcı konuşma ve kısa söyleşiler içinde modelleme, geri bildirim ve pekiştirme çalışmalarıyla desteklenmelidir. Öğretim süreci; öğrencilerin gelişen hazırbulunuşluk düzeyleri ve bireysel öğrenme tempoları dikkate alınarak planlanmalı; öğrencilerin duygu, düşünce ve tercihlerini gerekçeleriyle birlikte Kurmanccada özgüvenli, tutarlı ve bağımsız bir şekilde ifade etmeleri teşvik edilmelidir.

Anahtar Kavramlar Dil, Kurmancca, kültür, Kurmancca alfabesi, nezaket, sayılar, selamlaşma, sesler, sıra sayıları, tanışma, tanıtma

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Dinleme / izleme-anlamlandırma ve okuma-anlamlandırma becerilerine ait öğrenme çıktılarına ulaşıp ulaşılmadığını belirlemek amacıyla öz bildirim çalışmaları yaptırılabilir. Öğrencilerin akıcı ve doğru okuma becerilerindeki gelişimi; gözlem formları ile izlenebilir ve öğrencilere düzenli geri bildirim verilebilir. Öğrencilerin dinleyecekleri / izleyecekleri veya okuyacakları metnin içeriğine yönelik tahminde bulunabilmelerini desteklemek amacıyla sözcük ilişkilendirme ve kelime kümeleme etkinlikleri ile zihin haritaları kullanılabilir.

Konuşma-anlatma becerilerine ait öğrenme çıktıları kısa konuşma uygulamaları, diyalog çalışmaları, canlandırma etkinlikleri ve çeşitli performans görevleri ile değerlendirilebilir. Bu süreçte öğretmen, kontrol listeleri kullanarak öğrencinin gelişimini izleyebilir. Konuşma ve yazma becerilerine yönelik çalışmalar sırasında öğrencilerin düşüncelerini yapılandırmalarını desteklemek amacıyla kavram haritaları, zihin haritaları ve çalışma kâğıtları kullanılabilir.

Yazma-anlatma becerilerinin değerlendirilmesinde kısa yazma çalışmaları, cümle ve paragraf yazma etkinlikleri ile öğrenme günlüğü ve yansıtıcı günlükler kullanılabilir. Yazılı üretim sürecinde, öğrencilerin kendi tahminlerinden yararlanabilmeleri için eşleştirme ve kavram ilişkilendirme görevleri uygulanabilir.

Öğrencilerin öğrenme süreçlerine aktif katılımını sağlamak amacıyla öz değerlendirme, formları kullanılabilir. Öğrenme çıktıları ayrıca dijital üretimler (poster, video, ses kaydı), öğrenme duvarı veya bülten panosu çalışmaları vb. ürün temelli etkinlikler aracılığıyla da değerlendirilebilir. Yapılan tüm üretim görevleri ve etkinlikler sonunda öğrencilerin performansı analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarları kullanılarak değerlendirilebilir ve öğrencilere yapıcı geri bildirimler verilebilir.

Destek becerilerine ait öğrenme çıktılarına ulaşıp ulaşılmadığını ölçmek için öğrencilere temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanabilme çalışmaları ve uygun diğer çalışmalar yaptırılabilir.

1. Performans Görevi: Şehir ve Nüfus Bilgileri Sunumu

Öğrenciler istedikleri bir şehri seçebilirler. Bu yerin nüfusu (1 000 000'a kadar olan sayılarla), şehrin geçmişindeki önemli tarihler ve kronolojik bilgiler üzerine kısa bir tanıtım hazırlanabilir.

2. Performans Görevi: Kim Olduğunu ve Aileni Tanıt

Öğrencilerden, kendilerini ve aile büyüklerini tanıtan bir anlatım hazırlamaları istenebilir. Bu anlatımda; doğum yerleri, çocukluk dönemlerine ait bilgiler ve aile üyelerinin geçmişteki uğraşları gibi detaylara yer verilebilir. Görüşme sırasında resmî ve nazik hitap ifadelerinin kullanılmasına özen gösterilebilir.

İçeriğe uygun olarak seçilecek performans görevleri; hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanabilme, yazılı ve / veya sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı ile göreve katılım, çaba ve süreç içindeki ilerleme gibi ölçütleri içeren analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı, kontrol listesi veya gözlem formu ile değerlendirilebilir. Performans görevleri sürecinde öğrencilerin sürece daha aktif katılmalarını desteklemek amacıyla öz veya akran değerlendirme formlarına da yer verilebilir.

Temel Kabuller

Bu temada öğrencilerin Kurmancca alfabesinin genel yapısına aşina oldukları, temel düzeyde cümle yapılarını tanıdıkları ve dil öğrenmenin kültürel önemine dair başlangıç düzeyinde bir farkındalığa sahip oldukları kabul edilmektedir. Ancak öğrencilerin, özellikle Türkçede bulunmayan ê, î, û, q, w, x, xw gibi harfleri kelime içinde kullanırken telaffuz hataları yapabildikleri, sayıları henüz binli seviyelerin altında bildikleri ve geçmiş zamanla ilgili anlatımlarda desteğe ihtiyaç duyabildikleri varsayılmaktadır.

Tema sürecinde, harflerin ses değerlerinin kelime ve cümle yapısıyla ilişkisi incelenirken Türkçeyle olan benzerlik ve farklılıkların karşılaştırmalı bir bakış açısıyla kavranması sağlanır. Sayı sistemi 1.000.000 ölçeğine taşınarak; yaş, kronolojik tarihler ve istatistiksel veriler gibi günlük hayatın somut alanlarına yazım kurallarına uygun şekilde dahil edilir. Selamlaşma, tanışma ve vedalaşma uygulamalarında temel kalıpların ötesine geçilerek; resmî ve samimi hitap şekillerini kapsayan, zamirlerin doğru kullanıldığı etkileşimli ve akıcı diyaloglar kurma becerisi kazandırılır. Dinleme, seslendirme ve karşılıklı konuşma çalışmalarıyla öğrencilerin telaffuz becerileri otomatikleşme düzeyine çıkarılırken Kurmanccanın sadece bir ders konusu değil, öğrencilerin kendilerini öz güvenle ifade edebilecekleri işlevsel bir iletişim aracı olarak konumlandırılması hedeflenir.

Ön Değerlendirme

Süreç

Sürecin başında öğrencilerin alfabe bilgileri ve Kurmanccaya özgü sesleri tanıma düzeyleri çeşitli etkinliklerle gözden geçirilebilir. Özellikle Türkçede bulunmayan harflerin (ê, î, û, q, w, x, xw) kelime içindeki telaffuzları ve yazımları kısa uygulama çalışmalarıyla kontrol edilebilir. Sayı sayma becerileri, önceki dönemlerde öğrenilen binli rakamlar üzerinden hatırlatılırken; öğrencilerin kendilerini ve çevrelerini tanıtırken kullandıkları temel cümle yapıları ile geçmiş zamana dair ön bilgileri soru-cevap yoluyla belirlenebilir. Bu süreçte yapılan gözlemler, öğrencilerin eksik kaldığı noktaları belirlemek ve yeni öğrenilecek olan daha büyük sayı grupları ile gelişmiş iletişim kalıplarına hazırlık yapmak amacıyla kullanılabilir.

Köprü Kurma

Öğrencilerin önceki yıllarda Kurmancca ve Türkçe derslerinde edindikleri temel dil bilgileri, alfabe farkındalıkları ve sayı sayma becerileri hatırlatılarak yeni öğrenilecek konularla bağ kurulabilir. Türkçede bulunmayan harflerin (ê, î, û, q, w, x, xw) daha önce öğrenilen kelimelerdeki yerinden yola çıkılarak, bu seslerin yeni ve daha uzun kelimelerdeki kullanımı üzerinde durulabilir. Günlük hayatta kullanılan temel tanışma ve selamlaşma kalıpları, geçmişte yaşanmış olayları anlatmaya imkân tanıyan yeni yapılarla birleştirilebilir. Sayıların binli seviyelerden bir milyon seviyesine çıkarılması sürecinde, öğrencilerin önceki öğrenmelerinden faydalanılarak büyük sayı gruplarının günlük hayattaki karşılıkları arasında bir ilişki kurulabilir. Böylece öğrencilerin mevcut iletişim becerileri, her iki dersin becerileriyle desteklenerek daha geniş ve kapsamlı bir anlatım gücüne dönüştürülebilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

KUR.8.1.D.

“Merhaba, Başlıyoruz” temasına yönelik dinleme / izleme-anlamlandırma süreci; öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla sesler, sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma yansıtan görseller üzerinden başlatılır. Görseller incelenerek “Kurmanccada kullanılan ama Türkçede olmayan harfler ve sesler hangileridir?”, “1000’den büyük sayıların Kurmanccadaki sayma mantığını açıklayabilir misiniz?”, “Resmî bir kurumda kendinizi ve ailenizin geçmişini Kurmancca nasıl tanıtırsınız?” gibi sorulara yönelik düşünceler oluşturulur ve öğrencilerin kendi sınıf yaşantılarından örnekler vermeleri sağlanır (E1.1, E1.4, E1.5, E3.2). Bu süreçte önceki bilgi ve deneyimlerin harekete geçirilmesi, görsellerdeki unsurlar ile yaşantılar arasında temel ilişkilerin fark edilmesi ve mevcut içerik hakkında tahminlerde bulunulması sağlanır (D3.4, D14.1, KB2.10, KB2.11).

Kısa bir ses kaydı, video veya diyalogdan kesitler sunularak içerikte yer alan sesler; sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadeleri hakkında tahminlerde bulunulması sağlanır (E3.2, SDB2.1, SDB2.2). Görsel ve işitsel ipuçları birlikte değerlendirilerek içerik hakkında çıkarımlar yapılır (D14.1, OB2, KB2.2, KB2.11).

“Merhaba, Başlıyoruz” temasına uygun dinleme / izleme metni kesintisiz olarak sunulur. Bu metinde sesler; sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadeleri yer alır. Bu aşamada içeriğin genel anlamının kavranması, konusunun algılanması, temel unsurların, yönergelerin ve ayrıntıların tanınması beklenir (E2.2, E3.2, SDB1.2). Böylece bütüncül içerikteki temel bileşenlerin fark edilmesi sağlanır (D3.1, D3.4, OB1, KB2.2, KB2.10).

Dinleme sonrasında içerikte geçen sesler; sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadeleri görseller, kartlar ve dijital materyaller aracılığıyla yeniden ele alınır. Bu unsurlar eşleştirme, işaretleme ve basit sınıflandırma etkinlikleriyle ayırt edilir; benzerlik ve farklılıklar belirlenir (SDB2.1, E3.2). Başlangıçta yapılan tahminler tekrar gözden geçirilir ve dinlenen içerikle karşılaştırılır, tahminlerin doğruluğu kontrol edilir ve gerekçelendirilir (KB2.5, KB2.7, KB2.11, KB2.12). İçerikte yer alan unsurların bütün içinde konumlandırılması ve temel sınıflandırılması sağlanır (E3.1, OB2, OB4). İçerikteki bilgiler tablo veya şemalar üzerinde yapılandırılarak yatay ve dikey ilişkiler görünür hâle getirilir (KB2.13, OB1).

Sesler; sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma alt temaları kategorilere ayrılır; Ses-anlam, miktar-sayı, zaman-selamlama, duygu-durum ilişkileri üzerinden anlamlı bağlantılar kurulur (SDB2.1, SDB2.2, SDB3.1). Dinlenen metinler öğrencilerin kendi yaşantılarıyla ilişkilendirilerek içerik bireysel olarak içselleştirilir (SDB1.2, SDB1.3, SDB3.1, OB1). Bu süreçte dikkatlerini içerik üzerinde yoğunlaştırmaları, öğrenmeye istekle katılmaları ve yeni duruma uyum sağlamaları desteklenir (E1.4, E3.2).

Sürecin sonunda, dinleme etkinliğine ilişkin gözlem, anlayış ve düşünceler bireysel olarak değerlendirilerek sınıfla paylaşılır. (SDB2.1, SDB2.2, SDB3.1). Gönüllü öğrenciler söz alarak anladıklarını ifade ederken diğer öğrenciler onları dikkatle dinler (E1.5, E2.2, E3.7). Ardından ikili ve küçük grup çalışmalarıyla karşılıklı olarak bilgi, düşünce ve deneyimler paylaşılır; sesler; sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ile ilgili basit ifadeler kullanılır (D1.3, D14.1, D16.3, OB1, KB2.15).

KUR.8.1.O.

“Merhaba, Başlıyoruz” temasına yönelik okuma-anlamlandırma süreci; öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla sesler, sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadelerini içeren kısa metinler ve görseller üzerinden başlatılır. Görseller ve metin parçaları incelenerek “Bu metinde Türkçede hiç karşılaşmadığınız hangi harfleri görüyorsunuz?”, “Sizce Kurmanccada 1000’den sonraki sayılar (2026) nasıl bir mantıkla bir araya getiriliyor?”, “Metindeki karakterler ne hakkında konuşuyor olabilir?” gibi sorulara yönelik tahminlerde bulunulması sağlanır (E1.1, E1.5, SDB1.2). Önceki bilgi ve deneyimlerin harekete geçirilmesi, sesler ve sayıların adlandırılması ve mevcut içerikle önceki bilgiler arasında temel ilişkilerin kurulması desteklenir. Bu süreçten öğrencilerin merak duygularının desteklenmesi, kendilerini ifade etmeleri ve yönelik farkındalık geliştirmeleri beklenir (D14.1, OB1, OB4, KB2.2). Sunulan yazılı ve görsel ipuçları aracılığıyla içerik ile önceki bilgi ve deneyimler arasında bağ kurulması sağlanır ve metnin konusu

hakkında basit tahminlerde bulunulur **(SDB2.1, OB4, KB2.2)**.

Okuma içeriğine ait başlık, görsel ve anahtar ifadeler incelenir. Bu ipuçlarına dayanarak metnin konusu, metinde yer alabilecek seslerin kullanım yerleri; sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadelerinin kullanımı hakkında tahminlerde bulunulması sağlanır **(E3.2, E3.8, SDB2.1)**. Öğrencilerin görsel ve yazılı ipuçlarından yararlanarak içeriği genel olarak algılamaları desteklenir **(KB2.11, OB1)**.

Metin sessiz olarak okunur. Okuma sürecinde içeriğin genel anlamının bütüncül olarak kavranması, metinde geçen sayı adları; selamlaşma, tanışma, vedalaşma ifadeleri ve seslerin kullanım yerlerinin fark edilmesi beklenir **(E3.2, E2.2, SDB2.2)**. Ayrıca metin içerisindeki basit ve temel ayrıntıların belirlenmesi sağlanır. Böylece içeriğin konusu genel olarak algılanır ve temel bileşenler tanınır **(OB1, OB4, D3.1, D3.2, D3.4)**.

Okuma sonrasında metinde yer alan sesler; sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadeleri görseller ve bilgi kartlarıyla yeniden ele alınır **(E2.2, SDB1.2)**. Bu unsurlar eşleştirme ve işaretleme etkinlikleriyle tanınır ve ayırt edilir; "Görselde gördüğünüz ve adında 'xw' sesi bulunan 'kêfxweş' kelimesini metindeki harflerle eşleştirebilir misiniz?", "Görseldeki istatistik tablosunda yer alan büyük sayılar metinde nasıl geçiyor?" gibi sorular üzerinden içerik somutlaştırılır **(SDB2.1, OB4, KB2.2)**. Başlangıçta yapılan tahminler tekrar gözden geçirilir ve metinle karşılaştırılarak doğruluğu kontrol edilir; doğru ve yanlış tahminler gerekçeleriyle ifade edilir **(KB2.11, KB2.12, OB4)**.

Metinde yer alan öğeler tablo, şema veya görsel düzenleyiciler aracılığıyla yapılandırılır. Sesler; sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadeleri belirli bir düzen içinde yerleştirilerek bu unsurlar arasındaki bağlantılar açık biçimde ortaya konur **(KB2.5, KB2.13, OB2, OB4)**. Bu unsurlar basit kategoriler hâlinde sınıflandırılır, benzerlik ve farklılık açısından karşılaştırılır. Ayrıca öğeler arasındaki yatay ve dikey ilişkilerin fark edilmesi sağlanır **(E3.2, E3.7, KB2.7)**.

Harfler ile sesler; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma unsurları arasındaki bağlantılar ele alınır. "Metinde okuduğumuz ve Türkçede olmayan 'q' harfini, resimdeki bir nesnenin adında bulabilir miyiz?", "Metinde geçen büyük sayıları kronolojik sıraya koyabilir miyiz?" gibi sorular üzerinden ilişkiler kurulması sağlanır. Bu süreçte anlamlı bağlantılar kurulması ve metnin derinlemesine incelenmesi desteklenir **(KB2.7, SDB2.2, OB4)**. Metinden hareketle basit çıkarımlar yapılır ve elde edilen bilgiler öğrencilerin kendi sınıf ortamlarıyla ilişkilendirilerek ifade edilir hâlinde sınıflandırılır, benzerlik ve farklılık açısından karşılaştırılır. böylece içerik bireysel olarak içselleştirilir **(E1.5, KB2.11)**.

Sürecin sonunda okuma ve anlamlandırma sürecine ilişkin gözden geçirilen bilgi, deneyim, düşünce ve duygular bireysel olarak ifade edilir. Gönüllü öğrenciler söz alarak metinden anladıklarını paylaşırken diğer öğrenciler dikkatle dinler. Ardından ikili ve küçük grup çalışmalarıyla sesler; sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadeleri kullanılarak karşılıklı paylaşımlar gerçekleştirilir **(SDB2.1, SDB2.2, SDB3.1)**. Bu süreçte iletişim kurulması, iş birliği yapılması ve karşılıklı etkileşim içinde bulunulması beklenir **(D14.1, D16.3, OB5)**.

KUR.8.1.K.

"Merhaba, Başlıyoruz" temasına yönelik konuşma-anlatma süreci; öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla sesler, sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşmaya ilişkin görseller ve kısa ifadeler üzerinden başlatılır. Öğrencilerin seslere ilişkin yaşantılarını hatırlamaları, sayıları adlandırmaları, selamlaşma ve vedalaşma unsurlarını ifade etmeleri ve basit yönergeleri fark etmeleri sağlanır **(SDB1.1, E1.1, E1.5, SDB1.2)**. Bu süreçte önceki bilgi ve deneyimlerin etkin hâle getirilmesi ve mevcut içerikle ilişkilendirilmesi hedeflenir **(OB4, KB2.2)**.

Sesler; sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadelerini içeren kısa konuşma örnekleri ("Ez di sala du hezar û yazdehan de ji dayik bûm.", "Nifûsa bajarê me nêzîkî neh sed hezar kesî ye." veya "Bavê min par li kargeheke mezin xebatkar bû." ["Ben iki bin on bir yılında doğdum.", "Şehrimizin nüfusu yaklaşık dokuz yüz bin kişidir." veya "Babam geçen yıl büyük bir iş yerinde / fabrikada çalıştı (işçiydi)."]) sunulur. Öğrencilerin bu örnekleri dinlemeleri, tekrar etmeleri ve doğru sesletimle taklit etmeleri sağlanır **(E3.2, SDB2.1)**. Böylece model ifadelerle aşinalık kazanmaları ve sözlü üretime hazırlık yapmaları desteklenir **(D12.3)**.

Öğrencilerin model konuşmaları taklit ederek benzer ifadeler üretmeleri sağlanır. Öğrenciler “Merhaba Azad, tu çawa yî?”, “Em di sala du hezar û bîst û şeşan de ne.”, “Tu bi bi xêr hatî pola me, kerem bike.” (“Merhaba Azad, nasılsın?”, “İki bin yirmi altı yılındayız.”, “Sınıfımıza hoş geldin, buyur / lütfen.”) gibi ifadeleri tekrar ederken “Ben Kurmancca 1000’den büyük sayıları söylerim.”, “Ben Kurmancca kendimi ve yakın çevremdeki kişileri tanıtırım.” gibi yönergeleri de kullanır ve bu ifadeleri kendi sınıf ortamlarına göre değiştirerek yeniden kurar. Böylece taklit yoluyla yeni içerik oluşturulması ve bu içeriklerin bağlama uygun biçimde düzenlenmesi sağlanır (**KB2.11, SDB2.1**). Öğrenci, geçmişteki bir başarısını veya ailesinin tarihini anlatırken öz değerleri ile barışık bir öz güven sergiler; ancak bu anlamda muhatabını küçümsemeyen, alçakgönüllü ve mütevazı bir dil seçer (**D4.2, D10.1**).

Öğrencilerin öğrendikleri dil yapılarını kullanarak yeni ve özgün ifadeler oluşturmaları sağlanır. Öğrencilerden sesler; sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifade eden cümleler kurmaları beklenir. Kurulan ifadelerin açık, anlaşılır ve doğru biçimde iletilmesi teşvik edilir. Bu süreçte uygun sözcüklerin seçilmesi, ifadelerin geliştirilmesi ve farklı örneklerle karşılaştırılması desteklenir (**E3.2, KB2.7, KB2.8, OB1**). Ayrıca öğrencilerin birbirlerine sorular yönelterek ifadelerini genişletmeleri ve sözlü etkileşim içinde kullanmaları sağlanır (**E3.8, SDB2.2**). Öğrencilerin hazırlıksız konuşma durumlarında bağlama uygun ifadeleri hızlı ve doğru biçimde seçerek kullanmaları ve hazırlıklı konuşma durumlarında belirledikleri içerikleri düzenleyerek doğal ve anlaşılır biçimde sunmaları desteklenir.

Öğrencilere, kendilerini ve aile büyüklerini tanıtan bir anlatım hazırlayacakları performans görevi verilebilir. Bu anlatımda; doğum yerleri, çocukluk dönemlerine ait bilgiler ve aile üyelerinin geçmişteki uğraşları gibi detaylara yer verilir. Görüşme sırasında resmî ve nazik hitap ifadelerinin kullanılmasına özen gösterilir.. Performans görevi; hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanabilme, yazılı ve / veya sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı ile göreve katılım, çaba ve süreç içindeki ilerleme gibi ölçütleri içeren analitik / bütüncül derececi puanlama anahtarı, kontrol listesi veya gözlem formu ile değerlendirilebilir. Performans görevi sürecinde öğrencilerin sürece daha aktif katılmalarını desteklemek amacıyla öz / ekran değerlendirme formlarına da yer verilebilir.

İkili çalışmalar gerçekleştirilir. Öğrencilerden biri selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadelerini içeren basit cümleler kurar, diğeri dinler, sorular sorar ve gerektiğinde karşılaştırmalar yapar. Roller değiştirilerek sürecin sürdürülmesi sağlanır (**E2.2, SDB2.1, SDB2.2, SDB3.1**). Bu süreçte öğrenilen yapıların farklı bağlamlarda kullanılması, yeniden düzenlenmesi ve sözlü iletişim yoluyla paylaşılması desteklenir (**KB2.13**).

Küçük grup çalışmaları yapılır. Öğrenciler grup içinde selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadelerini içeren bir diyalog kurar; Kurmanccada kullanılan sesleri ve sayıları belirler, bu unsurları sınıflandırır ve ortak bir sözlü sunum hazırlar (**SDB2.1, SDB2.2, SDB3.1**). Böylece sınıflandırma ve yapılandırma becerilerinin geliştirilmesi sağlanır (**KB2.5, KB2.13, D14.1, D16.3**).

Sürecin sonunda öğrencilerin konuşma etkinliklerine ilişkin düşünce, duygu ve deneyimlerini değerlendirmeleri sağlanır (**SDB1.2, SDB1.3**). Öğrencilerden hangi ifadeleri doğru kullandıklarını, hangi noktalarda zorlandıklarını ve kendilerini nasıl geliştirebileceklerini ifade etmeleri beklenir. Bu süreçte yapılan çalışmaların yorumlanması ve anlamlandırılması desteklenir (**D11.1**).

Öğrenciler bu değerlendirmelerini sınıf ortamında paylaşırlar ve arkadaşlarının görüşlerini dinlerler. İkili ve grup içi paylaşımlar yoluyla karşılıklı geri bildirim verilmesi ve öğrenmenin pekiştirilmesi sağlanır (**SDB2.1, SDB3.1**). Bu süreçte öğrencilerin sorumluluk almaları, duyarlı davranışları ve iletişim kurmaları desteklenir (**D3.1, D3.2, D3.4, D16.3**).

KUR.8.1.Y.

“Merhaba, Başlıyoruz” temasına yönelik yazma-anlatma süreci, Kurmanccada kullanılan ancak Türkçede kullanılmayan ê, î, q, û, w, x, xw seslerine ilişkin görseller gösterilerek ve kısa ifadeler üzerinde durularak başlatılır. Öğrencilerin bu görselleri incelemeleri, ses ve sayılara ilişkin bildikleri sözcükleri hatırlamaları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadelerini ve bunlarla ilgili yönergeleri fark etmeleri ve bu bilgileri basit ifadelerle yazılı

olarak ifade etmeleri sağlanır **(E1.1, E1.5, E3.2, SDB1.2)**. Ayrıca verilen yazma görevinin ne olduğu, ne yazılacağı ve nasıl yazılacağının genel olarak anlaşılması desteklenir **(OB4, KB2.2)**.

Sesler; sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma bildiren ifadeler içeren kısa yazılı model metinler sunulur. Bu metinlerin incelenmesi, yapı ve ifade biçimlerinin fark edilmesi ve model alınarak bu metinlere benzer ifadelerin yeniden yazılması sağlanır **(E3.2, SDB2.1)**. Böylece modelden yararlanarak yazılı üretime geçiş desteklenir **(OB1)**.

Model metinler temel alınarak yazılı içerik oluşturulması sağlanır. "Navê min Azad e", "Ez çardeh salî me." "Ez di pola heştan de dixwînim." ("Benim adım Azad'dır.", "Ben on dört yaşındayım.", "Ben sekizinci sınıfta okuyorum.") gibi ifadelerin yanı sıra "beyanî baş Ehmed.", "bi xatirê te." gibi ifadeler de kullanılarak cümleler yazılır ve bu ifadeler uygun biçimde düzenlenir. Böylece yazma içeriğinin oluşturulması ve geliştirilmesi sağlanır **(KB2.11)**.

Yazma görevinin yapılandırılması sağlanır. Sesler, sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadelerini içeren kısa metinler yazılması beklenir. Yazma sürecinde uygun materyallerin seçilmesi (defter, çalışma kâğıdı vb.), uygun sözcüklerin ve dil yapılarının kullanılması, noktalama işaretlerine dikkat edilmesi ve basit mesajların açık ve anlaşılır biçimde ifade edilmesi desteklenir. Ayrıca öğrencilerin hazırlıklı yazma durumlarında içeriklerini planlayarak düzenlemeleri ve hazırlıksız yazma durumlarında bağlama uygun ifadeleri hızlı ve doğru biçimde seçerek kullanmaları sağlanır **(E3.2, KB2.8, OB1)**. Bu aşamada yazılan metinlerin geliştirilmesi sağlanır **(SDB1.2)**. Yazılar yeniden okunur, benzer ve farklı yönler karşılaştırılır, sınıf eşyaları ve ifadeler kategorilere ayrılır ve gerekli düzenlemeler yapılır **(KB2.5, KB2.7)**.

Öğrencilere, istedikleri bir şehri seçerek seçtikleri yerin nüfusu (1 000 000'a kadar olan sayılarla), şehrin geçmişindeki önemli tarihler ve kronolojik bilgiler üzerine kısa bir tanıtım hazırlayabilecekleri performans görevi verilebilir. Performans görevi; hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanabilme, yazılı ve / veya sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı ile göreve katılım, çaba ve süreç içindeki ilerleme gibi ölçütleri içeren analitik / bütüncül derececi puanlama anahtarı, kontrol listesi veya gözlem formu ile değerlendirilebilir. Performans görevli sürecinde öğrencilerin sürece daha aktif katılmalarını desteklemek amacıyla öz / akran değerlendirme formlarına da yer verilebilir.

Yazılı içeriklerin farklı bağlamlarda yeniden düzenlenmesi sağlanır. Yazılan ifadeler değiştirilerek metinler genişletilir. Bu süreçte yazılı bilgilerin yeniden yapılandırılması ve paylaşılması desteklenir. Öğrencilerin yazdıkları metinleri arkadaşlarıyla paylaşmaları ve yazılı iletişim kurmaları sağlanır. Öğrenciler, seçtikleri bir şehri tanıtan kısa bir çalışma hazırlar; çalışmada şehrin nüfusu, geçmişindeki önemli tarihler ve olaylar kronolojik sırayla Kurmancca ifadelerle sunulur **(SDB2.1, SDB2.2)**. Hazırlanan çalışma görsel, tablo veya zaman çizelgesiyle desteklenerek sınıfta paylaşılır ve öğrencilerin büyük sayıları, tarihleri ve geçmiş zaman yapılarını işlevsel biçimde kullanmaları sağlanır **(E2.2, E3.8, KB2.13)**.

Küçük grup çalışmaları yapılır **(SDB2.2, SDB3.1)**. Grup içinde yazılan metinler paylaşılır, birlikte gözden geçirilir ve ortak metinler oluşturulur **(D14.1, D16.3)**.

Sürecin sonunda yazma süreci ve ürünlerine ilişkin değerlendirme yapılır. Yazılan metinler gözden geçirilerek güçlü yönler ve geliştirilmesi gereken noktalar belirlenir **(E1.3, E1.4, E1.5, SDB3.1)**. Ardından bu değerlendirmeler sınıf ortamında paylaşılır ve karşılıklı geri bildirimlerde bulunulur **(D3.1, D3.2, D3.4, D14.3, OB5)**.

KUR.8.1.DBS.

"Merhaba, Başlıyoruz" temasına yönelik dil bilgisi seçme-kullanma süreci; sesler, sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma unsurlarını yansıtan görsellerin ve kısa diyalogların sunulmasıyla başlatılır **(E1.1, E1.5, SDB1.2)**. Öğrenciler görselleri inceler, duydukları ifadeleri takip eder ve sınıfça tekrar eder. "Merheba, navê min Delal e.", "Ez di sala du hezar û yazdehan de ji dayik bûm.", "Ez di pola heştan de dixwînim." ("Merhaba, benim adım Delal'dir.", "Ben iki bin on bir yılında doğdum.", "Ben sekizinci sınıfta okuyorum.") gibi cümleler birlikte söylenerek içerikle ilk aşinalık oluşturulur. Bu süreçte dil yapılarının kuralları açıklanmadan doğal ve bağlam içinde fark edilmesi sağlanır **(OB4)**.

Sesler, sayılar, selamlaşma, tanışma ve vedalaşma unsurlarını içeren görseller üzerinden eşleştirme etkinliği yapılır. Öğrenciler dinledikleri cümleleri doğru görsellerle eşleştirir, ilgili unsurları işaretler ve hangi ifadenin hangi görsele ait olduğunu sözlü olarak belirtir **(E3.2, E3.8)**. Bu etkinlik sayesinde Kurmancca dil parçaları kuralları bilinmeden fark edilerek ayırt edilir **(KB2.2, KB2.7, OB1)**.

Kısa canlandırmalar veya video kesitleri izlenir. Öğrenciler izledikleri içerikte hangi sesin nerede kullanıldığını, sayıları Kurmancca olarak ifade eden cümleleri ve ifadeleri [“Nifûsa bajarê me, milyon û sed û heştê hezar e.”, “Beyanê baş mamoste, hûn çawa ne?” (“Şehrimizin nüfusu, bir milyon yüz seksen bindir.”, “Günaydın öğretmenim, nasılsınız?”)] belirler ve bu ifadeleri tekrar eder **(SDB2.1, E3.2)**. Sınıf içine getirilen gerçek nesnelerle ilişki kurularak anlam güçlendirilir **(OB4)**.

Aynı yapıya sahip cümleler grup hâlinde tekrar edilir. Öğrenciler sırayla cümleleri sesli olarak söyler, arkadaşlarının tekrarlarını dinler ve birlikte tekrar ederek işitsel farkındalık geliştirir. Bu süreçte benzer dil yapılarının fark edilmesi sağlanır **(SDB2.2)**.

Farklı sesler, sayılar, selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadeleri ve yönergeler kullanılarak yeni örnekler oluşturulur. “Di pola me de bîst û heşt xwendekar hene.”, “Ez ji Batmanê me?”, “Navê wî Azad e.” (“Sınıfımızda yirmi sekiz öğrenci var.”, “Ben Batmanlı mıyım?”, “Onun adı Azad’dır.”) gibi cümlelerin yanı sıra “Ez Batmanê me”, “Ew Azad e.” (Ben Batmanlıyım. Adım Azad’tır.) gibi ifadeler de kullanılarak aynı dil yapıları farklı bağlamlarda tekrar edilir. Böylece Kurmancca dil parçaları kuralları düşünülmeden, otomatik biçimde pekiştirilir **(E3.7, KB2.11)**.

Sınıf içinde hareketli bir etkinlik yapılır. Öğrenciler dolaşarak gördükleri sesleri, sayıları ve arkadaşlarını gösterir ve özelliklerini ifade eden cümleler kurar. “Di pola me de çardeh rûniştek hene.”, “Di pola me de nexşe û dep hene.”, “Di peyvên derî û dîwar de tîpa lîye heye.” (“Sınıfımızda on dört sıra vardır.”, “Sınıfımızda harita ve tahta vardır.”, “Derî (kapı) ve dîwar (duvar) kelimelerinde ‘î’ harfi vardır.”) gibi ifadeler gerçek ortamla ilişkilendirilerek kısa, doğal ve anlamlı biçimde tekrar edilir **(SDB2.1)**.

Beden diliyle canlandırma etkinliği uygulanır. Öğrenciler sesleri ve sayı adlarını taklit eder ve onların şekillerini beden hareketleriyle gösterirler. Böylece dil yapıları kuralları bilinmeden fiziksel olarak da içselleştirilir **(SDB2.2, D5.2, D14.3)**.

Konuşma ve hareketin birlikte kullanıldığı oyunlaştırılmış etkinlikler yapılır. Öğrenciler hem cümle kurar hem de aynı anda nesneleri gösterir. Bu süreçte Kurmancca dil parçaları eş zamanlı olarak tekrar edilir ve canlandırılır **(SDB3.1)**.

İkili ve grup çalışmalarıyla süreç tamamlanır. Öğrenciler birbirleriyle selamlaşma, tanışma ve vedalaşma unsurlarını kullanıp, diyaloglar oluşturarak iletişim kurar **(E2.2, SDB2.1)**. Kullanılan ifadeler doğal ve akıcı hâle gelir **(KB2.13, KB2.14)**. Bu süreçte öğrenciler öğrendikleri dil yapılarını, kuralları düşünmeden seçerek farklı durumlarda kullanır ve iletişim kurarken tabii biçimde kullanıma sokar **(D3.1, D3.2, D3.4, D14.1, D16.3)**.

KUR.8.1.SÖS.

“Merhaba, Başlıyoruz” temasına yönelik sözcük seçme-kullanma süreci; sesler, sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşmaya ilişkin hedef sözcüklerin yer aldığı görsellerin ve kısa diyalogların sunulmasıyla başlatılır. Öğrenciler bu içerikleri dinler ve izler, hedef sözcükleri bütünsel olarak duyar ve görür **(E1.1, OB4)**.

Sınıfça tekrar etkinliği yapılır. Hedef sözcükler sesli olarak tekrar edilir; “beyanê baş”, “oxir be”, “bi xatirê te”, “spas dikim”, “xwendengeh”, “xwendekar”, “sed”, “hezar” (günaydın”, “uğurlar olsun / güle güle”, “hoşça kal”, “teşekkür ederim”, “okul”, “öğrenci”, “yüz”, “bin”), gibi sözcükler doğru sesletimle söylenir. Bu süreçte sözcüklerin doğal kullanımına aşinalık kazandırılır **(SDB2.1)**.

KUR.8.1.SES.

Görseller üzerinden sözcüklerin kullanımı üzerine çalışmalar yapılır. “Bu hangi sayıdır?”, “Bu hangi sestir?” gibi sorulara hedef sözcüklerle cevap verilmesi sağlanır. Böylece sözcüklerin kullanım bağlamı algılanır **(E3.2, SDB2.1)**.

Sözcüklerin anlamlarını zihinde yapılandırmaya yönelik eşleştirme ve sınıflandırma etkinlikleri uygulanır (**KB2.2, KB2.5, KB2.7, KB2.16**). Sesler; sayı adları; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma unsurları ve ifadeler doğru sözcüklerle eşleştirilir, benzer özelliklerine göre gruplandırılır ve sözcükler arasında kavramsal ilişkiler kurulur (**OB1**).

Hedef sözcüklerin anlamlarını pekiştirmek amacıyla tekrar ve kullanım çalışmaları yapılır. Aynı sözcükler farklı örnekler içinde kullanılır; sesler ve sayılar gösterilerek adlandırılır ve "kêfxweş bûm.", "hezar" ["Menun oldum", "bin (sayı)"] gibi sözcükler çeşitli durumlarda tekrar edilir. Böylece sözcüklerin anlamları bağlam içinde algılanır (**KB2.11**).

Sınıf içinde hareketli etkinlikler uygulanır. Öğrenciler sınıfta dolaşarak etrafa resimleri asılmış sesler ve sayıları adlandırır; selamlaşma, tanışma ve vedalaşma unsurlarını ifade eden sözcükleri kullanır (**E1.3, SDB2.2**). Sözcüklerin gerçek yaşamla ilişkilendirilmesi ve kendiliğinden, doğal ve tabii bir biçimde kullanılması sağlanır (**OB4**).

İkili ve grup çalışmalarıyla süreç tamamlanır. Öğrenciler birbirlerine sorular sorar, ses ve sayıları tanımlar ve hedef sözcükleri iletişim kurarken kendiliğinden, gerçek ve doğal biçimde kullanır (**E2.2, SDB2.1**). Bu aşamada öğrenciler kendilerini ve yakın çevrelerini geçmiş zaman yapılarıyla tanıtırken; kendi kültürünü (memleket, dil düzeyi vb.) gösterişten kaçınarak (**D10.1**) gurur duyduklarını hissettiren (**D4.2**) bir tonda ifade etmeye teşvik edilir. Bu süreçte sözcüklerin farklı bağlamlarda etkili biçimde kullanıma sokulması desteklenir (**D14.1, D16.3, KB2.13**).

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

1. Etkinlik: Geçmiş Yolculuk Röportajı

Çevredeki bir aile büyüğü ile geçmişte yaşanan ilginç bir olay veya eski yaşam alışkanlıkları üzerine Kurmancca bir görüşme gerçekleştirilir. Bu süreçte resmî hitap şekillerinin ve nezaket ifadelerinin yerinde kullanılmasına odaklanılır.

2. Etkinlik: Şehir ve Nüfus İstatistikleri

Merak edilen bir şehrin veya ülkenin nüfusu, kuruluş yılı ve önemli tarihî bilgileri (1.000.000 ölçeğine kadar olan sayılarla) görsel kartlara aktarılıp sınıfta sunulabilir.

3. Zenginleştirme Etkinliği: Resmî Talep Mesajı

Bir kütüphane veya müze müdürlüğüne hitaben, geçmişte yaşanan bir durum hakkında bilgi veren veya yeni bir talep içeren saygın bir dille yazılmış kısa bir mesaj taslağı hazırlanabilir.

Destekleme

1. Etkinlik: Sayı ve Tarih Eşleştirme

Büyük sayılar ve bu sayıların karşılığı olan tarihî yıllar veya nüfus verileri görsel kartlar üzerinden eşleştirilebilir. Sayıların günlük hayattaki okunuş ve yazılışları üzerine pratik yapılabilir.

2. Etkinlik: Cümle Kurma Oyunları

Geçmiş zamandaki yarım bırakılmış ifadeler ("Dün gittim...", "Beş yıl önce...") görsellerle desteklenerek bu yapıların basit ve doğru şekilde tamamlanması sağlanabilir.

3. Etkinlik: Seslerin Doğru Telaffuzu

İçinde Türkçede bulunmayan harflerin bulunduğu kelime grupları üzerinden tekrarlar yapılabilir. Seslerin kelime içindeki rolleri üzerinde durularak doğru sesletim çalışmaları yürütülebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. TEMA: OKULUM VE ÇEVREM (XWENDİNGEH Û JÎNGEHA MÎN)

Alt Temalar: Okul ve Çevre (Xwendîngêh û Jîngêh), İş ve Meslekler (Kar û Pîşe)
Aile (Malbat)

Bu temada öğrencilerin; okulun kütüphane, laboratuvar, bahçe ve sınıf gibi fiziksel alanlarını ve bu alanlarda gerçekleştirilen eylemleri 8. sınıf düzeyine uygun ayrıntılı yapı ve dil kalıplarıyla Kurmancca ifade etmeleri; ders adlarını, eğitim süreçlerini ve sınıf araç-gerçeklerini niteliksel betimlemelerle zenginleştirerek açıklamaları ve akranlarıyla ve öğretmenleriyle kurdukları diyaloglarda resmî ortamlara uygun nezaket ifadelerini, saygın hitap biçimlerini ve akıcı konuşma kalıplarını kullanarak özgüvenli bir iletişim dili geliştirmeleri amaçlanmaktadır. Öğrencilerin yaşadıkları çevreyi il, ilçe, mahalle ve yönlerin yanı sıra belirgin coğrafi ve mekânsal özellikleriyle kapsamlı biçimde tanıtmaları; evin bölümlerini ve ev eşyalarını boyut, renk, biçim ve kullanım amaçları bakımından detaylandırarak mekânsal bir aidiyet geliştirmeleri; aile bireylerini ve yakın çevrelerindeki kişileri sahip oldukları meslekler, üstlendikleri toplumsal roller, ayırt edici kişisel özellikleri ve geçmişte yaşamış deneyimleriyle derinlemesine betimlemeleri hedeflenmektedir. Ayrıca öğrencilerin yakın çevrelerindeki bitki ve hayvan türlerini Kurmancca isimlendirmenin ötesine geçerek canlıların ekosistemdeki yerlerini, doğa bilincini ve canlı haklarını gözeten bütüncül bir bakış açısıyla değerlendirmeleri; meslekleri toplumsal iş bölümü, üretim süreçleri, çalışma koşulları ve sosyal hayattaki yeri çerçevesinde analiz etmeleri ve böylece Kurmanccayı okuldan eve, aileden toplumsal ve çevresel alana uzanan geniş bir çerçevede akıcı, işlevsel ve hayatın doğal bir parçası olarak kullanmaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 18

ALAN BECERİLERİ YDAB1. Dinleme / İzleme-Anlamlandırma,
YDAB2. Okuma-Anlamlandırma,
YDAB3. Konuşma-Anlatma,
YDAB4. Yazma-Anlatma,
YDDB1. Dil Bilgisi Seçme-Kullanma, YDDB2. Sözcük Seçme-Kullanma,
YDDB3. Sesletim Seçme-Kullanma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.3. Azim ve Kararlılık, E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik),
E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E2.2. Sorumluluk, E3.1. Muhakeme,
E3.2. Odaklanma, E3.7. Sistematiçlik, E3.8. Soru Sorma

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık),
SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme),
SDB1.3. Kendine Uyarlama (Öz Yansıtma),
SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği , SDB3.1. Uyum

Değerler D3. Çalışkanlık, D5. Duyarlılık, D9. Merhamet, D11. Özgürlük, D12. Sabır, D14. Saygı, D16. Sorumluluk, D18. Temizlik, D20. Yardımseverlik

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI

İLİŞKİLER

Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri, Sosyal Bilgiler, İngilizce, Görsel Sanatlar, Müzik, Beden Eğitimi ve Spor, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım

BECERİLER ARASI

İLİŞKİLER

KB2.2. Gözlemlleme, KB2.5. Sınıflandırma, KB2.7. Karşılaştırma, KB2.8. Sorgulama, KB2.10. Çıkarım Yapma, KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme, KB2.12. Mevcut Bilgiye / Veriye Dayalı Tahmin Etme, KB2.13. Yapılandırma, KB2.14. Yorumlama, KB2.15. Yansıma, KB2.16. Muhakeme (Akıl Yürütme), KB2.20. Sentezleme, KB3.1. Karar Verme, KB3.2. Problem Çözme

8. sınıf temaları, bütüncül yaklaşıma göre yapılandırılmıştır.

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

- KUR.8.2.D. "Okulum ve Çevrem" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri dinleyebilme / izleyebilme-anlamlandırabilme**
- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek dinleme / izlemeye hazırlık yapar.
 - b) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.
 - c) Temayı, temel ayrıntılar ve ipuçlarından hareketle anlamlandırır.
 - ç) Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.
- KUR.8.2.O. "Okulum ve Çevrem" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri okuyabilme-anlamlandırabilme**
- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek okumaya hazırlık yapar.
 - b) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.
 - c) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak anlamlandırır.
 - ç) Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.
- KUR.8.2.K. "Okulum ve Çevrem" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle konuşabilme-anlatabilme**
- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek konuşmaya hazırlık yapar.
 - b) Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını gözlemleyerek taklit eder ve tekrarlar.
 - c) Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak taklit yoluyla sözlü içerik oluşturur.
 - ç) Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak konuşmanın içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.
 - d) Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak sözlü içeriği yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.
 - e) Temaya ilişkin konuşma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.
- KUR.8.2.Y. "Okulum ve Çevrem" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle yazabilme-anlatabilme**
- a) Temaya ilişkin ön bilgilerini ve deneyimlerini harekete geçirerek yazmaya hazırlık yapar.
 - b) Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını inceleyerek modelden kopyalar.
 - c) Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak yazılı içerik oluşturur.
 - ç) Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.
 - d) Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.
 - e) Temaya ilişkin yazma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.
- KUR.8.2.DBS. "Okulum ve Çevrem" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle uygun dil bilgisi seçebilme-kullanabilme**
- Temaya uygun dil bilgisi yapılarını seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.

KUR.8.2.SÖS. "Okulum ve Çevrem" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle uygun sözcük seçebilme-kullanabilme

Temaya uygun sözcükleri seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.

KUR.8.2.SES. "Okulum ve Çevrem" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle uygun sesletimi seçebilme-kullanabilme

Temaya uygun sesletimi seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.

İÇERİK ÇERÇEVESİ Tema: Okulum ve Çevrem (Xwendengeh û Jîngeha Min)

Alt Temalar

1. Okul ve Çevre (Xwendengeh û Jîngeh)
2. Aile (Malbat)
3. İş ve Meslekler (Kar û Pîşe)

İşlevsel Cümle Yapıları

1. Karşılaştırma ve Üstünlük Yapıları (Hewberkirin)

Öğrencilerin nesneleri, mekânları ve durumları analiz ederken kullandıkları derecelendirme kalıplarıdır.

2. Daha Anlamına Gelen Yapı (...tir)

"...ji pola me mezintir e." (... sınıfımızdan daha büyüktür.)

3. En / En Çok Anlamına Gelen Yapı (...tirîn, herî)

"...taxa herî paqij..." (...en temiz mahalle...)

4. Mantıksal Bağlantı ve Gerekçelendirme Yapıları (Sedem û Encam)

Duyguları ve doğa olaylarını akademik bir dille sentezlemek için kullanılan üst düzey bağlaç yapılarıdır.

5. Neden-Sonuç İlişkisi: "...ji ber vê yekê ..., ...lewma, ...lewra..." (...bundan dolayı, ...bu yüzden, ...çünkü...)

Paqijî tenduristî ye, lewma divê em derdora xwe paqij bigirin. (Temizlik sağlıklıdır, bu yüzden etrafımızı temiz tutmalıyız.)

6. Ön Koşul ve Çıkarım: " madem..., nexwe" (madem..., o hâlde)

"Tu, dursa wêneyê hez dikî; nexwe tu wêneyên xweşik xêz dikî." (Sen, resim dersini seviyorsun; o hâlde sen güzel resimler çiziyorsun.)

7. Koşul ve Gelecek Zaman Kurgular (Merc û Paşeroj)

Kariyer planlaması ve ekolojik tahminler için kullanılan diyalektik yapılar.

8. Şartlı Cümle Yapısı: "Eger... wê... / Heke... ez ê..."

9. İzafet Sistemi ve Niteleme Yapıları

Mekânsal ve nesnel aidiyeti, cinsiyet ve sayı uyumuyla kuran cümle içerisindeki kompleks tamlama yapılarıdır.

10. Dişil, Eril ve Çoğul Bağlantılar: "-ê, -a, -ên" eklerinin cümle içinde işlevsel kullanımı.

11. İlgi Eki ile Kurulan Yan Cümleler Kalıbı: "-a / ê / ên + ku..."

12. Hayvanlar ve Bitkileri (Ekolojik Denge ve Neden-Sonuç) Tanıtan Cümleler

"Eger zincîra xwarinê xira bibe, wê jiyana zindiyan bikeve xetereyê." (Eğer besin zinciri bozulursa, canlıların yaşamı tehlikeye girecektir.)

13. Aile Yapısını Tanıtan Cümleler

Di malbatê de ...

14. İş ve Meslek Özelliklerini (Kariyer Planlaması) Tanıtan Cümleler

Eger ez bibim endezyar...

15. Duygular ve Sosyal Etkileşimi Anlatan Cümle Yapıları

Pir kêfxweş im ji ber...

Hedef Dil Bilgisi Yapıları

1. İzafet Sistemi ve Karşılaştırma: “-a, -ê, -ên; ...tir, ...tirîn, herî”

Bu yapı, okul ve çevresini analiz ederken nesnelerin niteliğini ve birbiriyle olan ilişkisini akademik düzeyde tanımlamak için kullanılır.

2. Edat Grupları ve Yer-Yön Tasvirleri “li ber, li ser, di bin”

Mekânsal aidiyet kurmak ve fiziksel alanları detaylandırmak için yer-yön edatlarının zarflarla kullanımı hedeflenir.

3. İşaret Zamirleri ve Dil Bilgisel Cinsiyet “vî / vê, wî / wê, wan”

Kurmanccadaki bükümlü zamirlerin (vî / vê, wî / wê, wan) sadece insanlar için değil, nesne ve kavramlar için de kullanımı (erillik-dişillik ayrımı) pekiştirilir.

4. Neden-Sonuç ve Mantıksal Bağlaçlar “...eger..., madem..., nexwe..., ji ber vê yekê...”

Olaylar arasında bağ kurmak, duygu durumlarını gerekçelendirmek ve ekolojik dengeyi tartışmak için kullanılır.

5. İsim ve Meslek Morfolojisi: “(-î, -kar, -ger, -van, -zan, -nas”

Modern meslek tanımları ve bilimsel uzmanlıkları ifade eden yapım eklerinin (-î, -kar, -ger, -van, -zan, -nas) analizi yapılır.

6. Hitabet ve Seslenme Formları: “-o, -ê, -ino”

Topluluk önünde ikna kabiliyetini geliştirmek ve sosyal nezaket çerçevesinde doğayı savunmak için kullanılan eklerdir.

7. Sözcükler Arası Anlam İlişkileri (Eş, Zıt, Yakın Anlam)

Metinleri zenginleştirmek için eş, zıt ve yakın anlamlı kelimelerin kullanımı akademik bir disiplinle ele alınır.

Sesletim, Tonlama ve Yazım İlişkisi

1. Fonetik Yakınlık

Sesletimi birbiriyle karıştırılmaya müsait olan “e-ê, v-w, k-q, i-î, u-û, h-x” gibi harflerin doğru okunması için “ev-ew, ker-kêr, kelem-qelem, pir-pîr, tu-tû, hal-xal” gibi sözcüklerle çalışılır ve bu doğrultuda söz konusu sözcüklerle okuma-dinleme-görme (görsel kodlama ve renklendirmelerle destekleme) egzersizleri gerçekleştirilir.

2. Noktalama İşaretleri ve Anlam Durakları

Yazılı ifadelerdeki xal (nokta), bêhnok (virgül) ve cotexal (iki nokta) gibi işaretlerin, okuma sırasında tonlamayı nasıl belirlediği ve anlam duraklarını nasıl oluşturduğu üzerinde durulur.

“Pirtûkxane, ji pola me bêdengtir e.” (Kütüphane, sınıfımızdan daha sessizdir.)

3. Sesletim Notu: “Pirtûkxane” kelimesinden sonraki virgül, kısa bir duraksama ve vurgu gerektirir.

“Xwezayê biparêzin! Lewra jiyana me pê ve girêdayî ye.” (Doğayı koruyun! Çünkü yaşamımız ona bağlıdır.)

4. Sesletim Notu: Ünlem işareti (bangnîşan) seste bir yükselme ve çağrı tonu yaratır.

5. Hitabet Formlarında Sosyal Etkileşim ve Vurgu - Tonlama (-o, -ê, -ino):

Seslenme eklerinin (-o, -ê, -ino) sözlü iletişimde yarattığı vurgu ile hitabet düzeyindeki ikna edici tonlamalar işlenir.

"Hevalno! Werin em ji bo paşeroja xwe pîşeyekî hîlbijêrin." (Arkadaşlar! Gelin geleceğimiz için bir meslek seçelim.)

6. Bağlaçların Cümle Ritmi Üzerindeki Etkisi: "Lewma, lewra, naxwe, ji ber vê yekê":

"Lewma, lewra, naxwe, ji ber vê yekê" gibi bağlaçların kullanıldığı cümlelerde, neden ve sonuç arasındaki geçişin tonlama ile nasıl hissettirileceği öğretilir.

"Madem tu ji zanistê hez dikî, naxwe bibe fîzîkzan." (Madem bilimi seviyorsun, o hâlde fizikçi ol.)

"Ew têra xwe naxebite; lewma serkeftî nabe." (O çalışmıyor; bu yüzden başarılı olmuyor.)

7. Yazım ve Ses Uyumu: Morfolojik Ekler "-nas, -zan, -ger; -ê, -a, -ên":

Meslek türetme eklerinin (-nas, -zan, -ger) ve izafet sisteminin (-ê, -a, -ên) yazılıştaki doğruluğu ile telaffuzdaki akıcılık arasındaki ilişki ele alınır.

"Derûnnas (Der-ûn-nas) rewşa mirovan analîz dike." (Psikolog insanların durumunu analiz eder.)

"Erdnîgarîzan (Erd-nî-ga-rî-zan) li ser xaka me lêkolînan dike." (Coğrafyacı toprağımız üzerinde araştırmalar yapar.)

8. Soru ve Ünlem Tonlaması

Olumlu (erênî) ve olumsuz (neyênî) kavramlar tartışılırken, eleştirel düşüncüyü yansıtan soru işaretlerinin ve ünlemlerin işlevsel kullanımı hedeflenir.

"Gelo, qirêjiya hawîrdorê bandoreke neyênî li ser civakê nake?" (Acaba, çevre kirliliği toplum üzerinde olumsuz bir etki yapmaz mı?)

"Nexêr! Divê em her dem piştigirîya hev bikin." (Hayır! Biz her zaman birbirimize destek olmalıyız.)

Yakın çevre, dili doğal bağlamında deneyimleme, somuttan soyuta, yakından uzağa ve hayatilik ilkeleri doğrultusunda öğrenmeyi anlamlı, kalıcı ve disiplinler arası kılma alanıdır. Aile, okul, sosyal çevre, yaşam alanları ve mesleklere dair söz varlığının işlevsel kullanımı; dört temel dil becerisini bütüncül biçimde desteklerken bireyin çevresini anlamlandırmasını, toplumsal yaşama etkin katılımını ve kültürel kimliğiyle sürdürülebilir bağlar kurmasını sağlar.

İlkeler Öğrenme-öğretme süreci, yakın çevreden başlayarak dünyayı anlamlandırmayı hedefleyen, somuttan soyuta, bilinenden bilinmeyene ve yakından uzağa ilkeleri doğrultusunda yapılandırılan öğrenci merkezli ve yaşam temelli bir anlayış benimsenmelidir. Hayatilik, açıklık ve yaparak-yaşayarak öğrenme prensipleri çerçevesinde işlenen dört temel dil becerisi; sosyallik, güncellik ve transfer edilebilirlik ilkeleriyle desteklenerek bireyin çevresiyle etkileşim kurmasını, öğrendiklerini günlük yaşama aktarmasını ve özgün kültürel kimliğiyle sürdürülebilir bağlar geliştirmesini sağlanabilir.

Anahtar Kavramlar

ekonomi, ekonomist, hayvan / canlı, doktor / hekim, tanıtım, alışveriş / diyalog / ilişki, orman, geçim, çevre, sadakat / bağlılık, üyeler, olumlu, fedakârlık, yaşam / hayat, otçul, etçil, arkadaş / dost, çünkü / -den dolayı, çevre / yaşam alanı, çevre koruma / çevrecilik, oda / koğuş, iş, evcil, mal / eşya / malzeme, yabani / yaban, yabani / yaban, ama / fakat / lakin, aile, ailenin / aileye, öğretmenlik, büyük, daha büyük, aksi takdirde / yoksa, "olumsuz, temiz, kütüphane, meslek, sınıf / şube, mahalle / semt, noktalama, ev, çalışma / emek, akraba, okul, doğa / tabiat

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Dinleme / izleme-anlamlandırma ve okuma-anlamlandırma becerilerine ait öğrenme çıktılarına ulaşıp ulaşılmadığını belirlemek amacıyla öz bildirim çalışmaları yaptırılabilir. Öğrencilerin akıcı ve doğru okuma becerilerindeki gelişimi; gözlem formları ile izlenebilir ve öğrencilere düzenli geri bildirim verilebilir. Öğrencilerin dinleyecekleri / izleyecekleri veya okuyacakları metnin içeriğine yönelik tahminde bulunabilmelerini desteklemek amacıyla sözcük ilişkilendirme ve kelime kümeleme etkinlikleri ile zihin haritaları kullanılabilir.

Konuşma-anlatma becerilerine ait öğrenme çıktılarının değerlendirilmesinde kısa konuşma uygulamaları, diyalog çalışmaları, canlandırma etkinlikleri ve çeşitli performans görevleri uygulanabilir. Bu süreçte öğretmen, kontrol listeleri kullanarak öğrencinin gelişimini izleyebilir. Konuşma ve yazma becerilerine yönelik çalışmalar sırasında öğrencilerin düşüncelerini yapılandırmalarını desteklemek amacıyla kavram haritaları, zihin haritaları ve çalışma kâğıtları kullanılabilir. Yazma-anlatma becerilerinin değerlendirilmesinde kısa yazma çalışmaları, cümle ve paragraf yazma etkinlikleri ile öğrenme günlüğü ve yansıtıcı günlükler kullanılabilir. Yazılı üretim sürecinde, öğrencilerin kendi tahminlerinden yararlanabilmeleri için eşleştirme ve kavram ilişkilendirme görevleri uygulanabilir.

Öğrencilerin öğrenme süreçlerine aktif katılımını sağlamak amacıyla öz değerlendirme, formları kullanılabilir. Öğrenme çıktıları ayrıca dijital üretimler (poster, video, ses kaydı), öğrenme duvarı veya bülten panosu çalışmaları vb. ürün temelli etkinlikler aracılığıyla da değerlendirilebilir. Yapılan tüm üretim görevleri ve etkinlikler sonunda öğrencilerin performansı analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarları kullanılarak değerlendirilebilir ve öğrencilere yapıcı geri bildirimler verilebilir.

Destek becerilerine ait öğrenme çıktılarına ulaşıp ulaşılmadığını ölçmek için öğrencilere temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanabilme çalışmaları ve uygun diğer çalışmalar yaptırılabilir.

1. Performans Görevi: Okulum ve Çevrem

Öğrencilerden; okulun bölümlerini, meslekleri ve doğayı tanıtan "Tanıtım Kartları" hazırlamaları istenilebilir. Kartların bir yüzünde kavramın adı (pirtûkxane, derûnnas, xweza vb.), diğer yüzündede "ê, a, ên" gibi ekler bulunur. Bu eklerle ilgili kavramları kullanarak tamlamalar oluşturulabilir.

2. Performans Görevi: Ailem, Yakın Çevrem ve Değerlerimiz

Öğrenciler, aile bireylerini ve akrabalık bağlarını tanıtan bir sunum hazırlayabilirler. Bu çalışmada aile üyeleri; bükümlü işaret zamirleri (vî / vê, wî / wê) kullanılarak tanıtılırken sadakat (dilsozî) ve dayanışma (piştgirî) gibi değerler üzerinden analiz edilebilir. Sunum sonunda arkadaşlarına hitap ederken akademik nezaket kalıpları (hevalino, hevalê / hevalo (Arkadaşlar!, Arkadaşım!)) doğru cinsiyet uyumuyla kullanılabilir.

İçeriğe uygun olarak seçilecek performans görevleri; hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanabilme, yazılı ve / veya sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı ile göreve katılım, çaba ve süreç içindeki ilerleme gibi ölçütleri içeren analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı, kontrol listesi veya gözlem formu ile değerlendirilebilir. Performans görevleri sürecinde öğrencilerin sürece daha aktif katılmalarını desteklemek amacıyla öz veya akran değerlendirme formlarına da yer verilebilir.

Temel Kabuller

Öğrencilerin önceki deneyimlerinde edindikleri dil becerileri sayesinde okul birimlerini tanıma, aile üyelerini tanıma ve meslekleri istenilen düzeyde isimlendirme noktasında sağlam bir hazırbulunuşluğa sahip oldukları kabul edilmektedir. Dilin toplumsal inşasındaki rolünü kavrayan öğrencilerin, 8. sınıf düzeyinde sarmal eğitimle bu becerileri orta bir seviyeye taşıyarak daha akıcı bir dilsel yapıya geçiş yapacakları varsayılmaktadır.

Bu aşamada bazı öğrencilerin okul, çevre, meslekler ve okul eşyaları gibi yaşam alanlarına dair bazı sözcükleri bilseler de bu kavramları Kurmancca olarak adlandırma, doğru telaffuz etme ve yazılı / sözlü anlatımda kullanma konusunda dil yeterliliğine tam sahip olmadıkları kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreç

Bu süreçte öğrencilerin "Okulum ve Çevrem" teması kapsamındaki temel kavramlara ve günlük yaşam diline hâkimiyetini ölçmek amacıyla; "Çevrenizde hangi canlılar var, bunlardan hangileri etçil hangisi otçuldur?", "Okulunuzun ve evinizin etrafını tam olarak tanıtabilir misiniz?", "Acaba, çevre kirliliği toplum üzerinde olumsuz bir etki yapmaz mı?", "Günlük hayatta karşılaştığınız kişileri, ailenizi ve onların iş ve mesleklerini söyleyebilir misiniz?" gibi sorularla öğrencilerin ön bilgileri yoklanabilir. Böylece öğrencilerin okul ortamı, yakın çevre ve sosyal etkileşim alanlarına dair hangi düzeyde kelime bilgisine sahip oldukları, kendilerini ve çevrelerini tanıtmaya konusundaki yeterlilikleri belirlenerek dil düzeyleri hakkında bilgi sahibi olunmaya çalışılabilir. Öğrencilerin hazırbulunuşluk seviyelerinin belirlenmesinde gelişim çizelgeleri, gözlem formları, kontrol listeleri vb. ölçme ve değerlendirme araçları da kullanılabilir. Bu aşamadan sonra, elde edilen veriler ışığında yeni öğrenilecek konular ile mevcut bilgiler arasında bağ kurularak öğretim sürecine geçiş yapılabilir.

Köprü Kurma

Öğrencilerin bu temada öğrenecekleri ile ön öğrenmelerde Türkçe ve Kurmancca derslerinde edindikleri bilgilerin bağlantısı kurulabilir. Daha önce öğrendikleri okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini tanıtan ifadeler ile bu temada "Derûnnas bi nexweşên xwe re her roj diaxive.", "Topa me di bin dara beruyê de ye.", "Pirtûkxane, ji pola me bêdeng-tir e." ("Psikolog, hastalarıyla her gün konuşuyor.", "Topumuz meşe ağacının altındadır.", "Kütüphane, sınıfımızdan daha sessizdir.") gibi ifadeler arasında benzerlikler üzerinde durulabilir. Aynı zamanda öğrencilerin günlük hayatta ve ev ortamında kullandıkları veya tanık oldukları söz konusu okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini tanıtan ifadelerle bu temada öğrenecekleri arasında ilişki kurabilirler.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

KUR.8.2.D.

"Okulum ve Çevrem" temasına yönelik dinleme / izleme-anlamlandırma süreci; öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini yansıtan görseller üzerinden başlatılır (**E1.1, E1.4, E1.5, E3.2**). Görseller incelenerek "Ev xwendekar di hola werzişê de bi çi dilîzin?", "Kijan ejel diwêtîne?" ("Bu öğrenciler spor salonunda ne ile / ne oynuyorlar?", "Kim iyi bir ekonomist olmak ister?", "Hangi hayvan havlar?") gibi sorulara yönelik düşünceler oluşturulur ve öğrencilerin kendi sınıf yaşantılarından örnekler vermeleri sağlanır (**SDB1.2, SDB2.1, SDB3.1**). Bu süreçte önceki bilgi ve deneyimlerin harekete geçirilmesi, görsellerdeki unsurlar ile yaşantılar arasında temel ilişkilerin fark edilmesi ve mevcut içerik hakkında tahminlerde bulunulması sağlanır (**D3.4, D14.1, OB4, KB2.2, KB2.10**).

Kısa bir ses kaydı, video veya diyalogdan kesitler sunularak içerikte yer alan okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini tanıtan temalar hakkında tahminlerde bulunulması sağlanır (**E3.2, SDB2.1, SDB2.2**). Görsel ve işitsel ipuçları birlikte değerlendirilerek içerik hakkında çıkarımlar yapılır (**KB2.11, D18.1, KB3.1, KB3.2**).

"Okulum ve Çevrem" temasına uygun dinleme / izleme metni kesintisiz olarak sunulur. Bu metinde okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini tanıtan ifadeler yer alır (**E2.2, E3.2, D3.1, D3.4**). Bu aşamada içeriğin genel anlamının kavranması, konusunun algılanması, temel unsurların, yönergelerin ve ayrıntıların tanınması beklenir. Böylece bütüncül içerikteki temel bileşenlerin fark edilmesi sağlanır (**SDB1.2, OB1, KB2.2, KB2.10**).

Dinleme sonrasında içerikte geçen okul-çevre, iş-meslek ve aile bireyleri ile ilgili tanıtıcı ifadeler; görseller, kartlar ve dijital materyaller aracılığıyla yeniden ele alınır (**KB2.5, KB2.7, KB2.11**).

Bu unsurlar eşleştirme, işaretleme ve sınıflandırma etkinlikleriyle ayırt edilir; benzerlik ve farklılıklar belirlenir. Başlangıçta yapılan tahminler tekrar gözden geçirilir ve dinlenen içerikle karşılaştırılır, tahminlerin doğruluğu kontrol edilir ve gerekçelendirilir. İçerikte yer alan unsurların bütün içinde konumlandırılması ve sınıflandırılması sağlanır (**KB2.12, OB2, OB4, SDB2.1, E3.2**). İçerikteki bilgiler tablo veya şemalar üzerinde yapılandırılarak yatay ve dikey ilişkiler görünür hâle getirilir (**KB2.13, OB1**).

Okul-çevre, iş-meslek ve aile bireyleri alt temaları kategorilere ayrılır; "ailem", "okulumuz", "çevremizdeki canlılar" ve "iş-meslek" ilişkileri üzerinden anlamlı bağlantılar kurulur. Dinlenen metinler öğrencilerin kendi yaşantılarıyla ilişkilendirilerek içerik bireysel olarak içselleştirilir (**SDB1.2, SDB1.3, SDB3.1, OB1**). Bu süreçte dikkatlerini içerik üzerinde yoğunlaştırmaları, öğrenmeye istekle katılmaları ve yeni duruma uyum sağlamaları desteklenir (**E1.4, E3.2, SDB3.1, D9.2**).

Sürecin sonunda, dinleme etkinliğine ilişkin gözlem, anlayış ve düşünceler bireysel olarak değerlendirilerek sınıfla paylaşılır. (**E1.3, E1.4, E2.2, E3.7**). Gönüllü öğrenciler söz alarak anladıklarını ifade ederken diğer öğrenciler onları dikkatle dinler (**SDB2.1, SDB2.2, SDB3.1**). Ardından ikili ve küçük grup çalışmalarıyla karşılıklı olarak bilgi, düşünce ve deneyimler paylaşılır; okul-çevre, iş-meslek ve aile bireyleri ile ilgili basit ifadeler kullanılır (**D12.3, D16.3, OB1, KB2.15, KB2.20**).

KUR.8.2.0.

"Okulum ve Çevrem" temasına yönelik okuma-anlamlandırma süreci, öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla okul-çevre, iş-meslek ve aile bireyleri ile ilgili ifadeleri içeren kısa metinler ve görseller üzerinden başlatılır (**E1.1, E1.5, SDB1.2**). Görseller ve metin parçaları incelenerek "Bu metin / görsel ne hakkında olabilir?", "Buradaki meslek adlarını Kurmancca söyleyebilir misiniz?", "Babamızın annesi neyiz olur?", "Bu hayvanların yaşam alanları nelerdir ve bunlar neyle beslenir?" gibi sorulara yönelik tahminlerde bulunulması sağlanır. Önceki bilgi ve deneyimlerin harekete geçirilmesi, iş ve mesleklerin adlandırılması ve mevcut içerikle önceki bilgiler arasında ilişkilerin kurulması desteklenir (**D14.1, OB1, OB4, KB2.2**). Sunulan yazılı ve görsel ipuçları aracılığıyla içerik ile önceki bilgi ve deneyimler arasında bağ kurulması sağlanır ve metnin konusu hakkında tahminlerde bulunulur (**SDB2.1, OB4, KB2.2**).

Okuma içeriğine ait başlık, görsel ve anahtar ifadeler incelenir. Bu ipuçlarına dayanarak metnin konusu, metinde yer alabilecek okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini tanıtan ifadeler hakkında tahminlerde bulunulması sağlanır. Öğrencilerin görsel ve yazılı ipuçlarından yararlanarak içeriği genel olarak algılamaları desteklenir (**E3.2, E3.8, SDB2.1, KB2.11, OB1**).

Metin sessiz olarak okunur. Okuma sürecinde içeriğin genel anlamının bütüncül olarak kavranması; metinde geçen okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini tanıtan ifadelerin kullanım yerlerinin fark edilmesi beklenir (**E3.2, E2.2, SDB2.2, OB1**). Ayrıca metin içerisindeki ayrıntıların belirlenmesi sağlanır. Böylece içeriğin konusu genel olarak algılanır ve temel bileşenler tanınır (**OB4, D3.1, D3.2, D3.4**).

Okuma sonrasında metinde yer alan okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini tanıtan ifadeler; görseller ve bilgi kartlarıyla yeniden ele alınır. Bu unsurlar eşleştirme ve işaretleme etkinlikleriyle tanınır ve ayırt edilir "Bu, ev eşyalarını renkleriyle beraber nasıl söyleyebiliriz? "Bu aletleri, hangi meslek sahipleri kullanır?" gibi sorular üzerinden içerik somutlaştırılır (**SDB2.1, OB4, KB2.2**). Başlangıçta yapılan tahminler tekrar gözden geçirilir ve metinle karşılaştırılarak doğruluğu kontrol edilir, doğru ve yanlış tahminler gerekçeleriyle ifade edilir (**E2.2, E3.1, SDB1.2, KB2.11, KB2.12**).

Metinde yer alan öğeler tablo, şema veya görsel düzenleyiciler aracılığıyla yapılandırılır. Okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini tanıtan ifadeler belirli bir düzen içinde yerleştirilerek bu unsurlar arasındaki bağlantılar açık biçimde ortaya konur (**KB2.5, KB2.13, OB2, OB4**).

Bu unsurlar kategoriler hâlinde sınıflandırılır, benzerlik ve farklılık açısından karşılaştırılır. Ayrıca öğeler arasındaki yatay ve dikey ilişkilerin fark edilmesi sağlanır (**E3.2, E3.7, KB2.7**).

Okul-çevre, iş-meslek ve aile bireyleri arasındaki bağlantılar ele alınır. "Keçi, koyun, inek gibi hayvanların neyinden faydalanırsınız?", "Kız kardeşin en çok hangi mesleği seviyor ve ne olmak istiyor?" gibi sorular üzerinden ilişkiler kurulması sağlanır. Bu süreçte anlamlı bağlantılar kurulması ve metnin derinlemesine incelenmesi desteklenir (**KB2.7, SDB2.2, OB4**). Metinden hareketle çıkarımlar yapılır ve elde edilen bilgiler öğrencilerin kendi sınıf ortamlarıyla ilişkilendirilerek ifade edilir, böylece içerik bireysel olarak içselleştirilir (**E1.5, KB2.11**).

Sürecin sonunda okuma ve anlamlandırma sürecine ilişkin gözden geçirilen bilgi, deneyim, düşünce ve duygular bireysel olarak ifade edilir. Gönüllü öğrenciler, söz alarak metinden anladıklarını paylaşırken diğer öğrenciler dikkatle dinler. Ardından ikili ve küçük grup çalışmalarıyla okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini tanıtan ifadeleri kullanarak karşılıklı paylaşımlar gerçekleştirirler. Bu süreçte iletişim kurulması, iş birliği yapılması ve karşılıklı etkileşim içinde bulunulması beklenir (**SDB2.2, SDB3.1, D14.1, D16.3**).

KUR.8.2.K.

"Okulum ve Çevrem" temasına yönelik konuşma-anlatma süreci; öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerine ilişkin görseller ve kısa ifadeler üzerinden başlatılır (**E1.1, E1.5**). Öğrencilerin okullarındaki alanları hatırlamaları, çevrelerindeki nesneleri adlandırmaları, çeşitli meslek gruplarını ifade etmeleri ve yönergeleri fark etmeleri sağlanır. Bu süreçte önceki bilgi ve deneyimlerin etkin hâle getirilmesi ve mevcut içerikle ilişkilendirilmesi hedeflenir (**SDB1.2, OB4, KB2.2**).

Okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini içeren kısa konuşma örnekleri ["Pirtûxane ji bexçeyê xwendingehê û polê bêdengtir e.", "Vê dapîra min û wî bapîrê min her tişt hînî min kirin.", "Divê em daristanan û jîngeha derdora xwe biparêzin." ("Kütüphane, okulun bahçesinden ve sınıftan daha sessizdir.", "Bu ninem ve şu dedem bana her şeyi öğrettiler.", "Ormanları ve çevremizdeki yaşam alanını korumalıyız.")] sunulur. Öğrencilerin bu örnekleri dinlemeleri, tekrar etmeleri ve doğru sesletimle taklit etmeleri sağlanır. Böylece model ifadelere aşinalık kazanmaları ve sözlü üretime hazırlık yapmaları desteklenir (**E3.2, SDB2.1**).

Öğrencilere, aile bireylerini ve akrabalık bağlarını tanıtan bir sunum hazırlayacakları performans görevi verilebilir. Bu çalışmada aile üyeleri; bükümlü işaret zamirleri (vî / vê, wî / wê) kullanılarak tanıtılırken sadakat (dilsozî) ve dayanışma (piştgirî) gibi değerler üzerinden analiz edilir. Sunum sonunda arkadaşlarına hitap ederken akademik nezaket kalıpları (hevalino, hevalê / hevalo (Arkadaşlar!, Arkadaşım!)) doğru cinsiyet uyumuyla kullanılır. Performans görevi; hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanabilme, yazılı ve / veya sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı ile göreve katılım, çaba ve süreç içindeki ilerleme gibi ölçütleri içeren analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı, kontrol listesi veya gözlem formu ile değerlendirilebilir. Performans görevi sürecinde öğrencilerin sürece daha aktif katılmalarını desteklemek amacıyla öz / akran değerlendirme formlarına da yer verilebilir. Öğrencilerin model konuşmaları taklit ederek benzer ifadeler üretmeleri sağlanır. Öğrenciler "Em ji goşt û şîrên mîyan sûd werdigirin.", "Em, divê di polê û pitûkxaneyê de pirtûkan bêdeng dixwînin.", "Xwendekar, di polê de bêdeng rûdinin û li benda mamosteyên xwe dimînin." ("Koyunların etinden ve sütünden yararlanıyoruz.", "Sınıfta ve kütüphanede kitapları sessizce okumalıyız.", "Öğrenciler, sınıfta sessizce oturup öğretmenlerini bekliyorlar.") gibi ifadeleri tekrar ederken "Çevremizi temiz tutmalı ve çevremizdeki hiçbir canlı veya cansıza zarar vermemeliyiz.", "Annem, yardımsever biridir, bu yüzden doktor oldu." gibi yönergeleri de kullanır ve bu ifadeleri kendi sınıf ortamlarına göre değiştirerek yeni-

den kurar. Böylece taklit yoluyla yeni içerik oluşturulması ve bu içeriklerin bağlama uygun biçimde düzenlenmesi sağlanır **(KB2.11, SDB2.1)**.

Öğrencilerin öğrendikleri dil yapılarını kullanarak yeni ve özgün ifadeler oluşturmaları sağlanır. Öğrencilerden okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerinin özelliklerini ifade eden cümleler kurmaları beklenir **(SDB1.1)**. Kurulan ifadelerin açık, anlaşılır ve doğru biçimde iletilmesi teşvik edilir. Bu süreçte uygun sözcüklerin seçilmesi, ifadelerin geliştirilmesi ve farklı örneklerle karşılaştırılması desteklenir **(E3.2, KB2.7, KB2.8, OB1)**. Ayrıca öğrencilerin birbirlerine sorular yönelterek ifadelerini genişletmeleri ve sözlü etkileşim içinde kullanmaları sağlanır **(E3.8, SDB2.2)**. Öğrencilerin hazırlıksız konuşma durumlarında bağlama uygun ifadeleri hızlı ve doğru biçimde seçerek kullanmaları ve hazırlıklı konuşma durumlarında belirledikleri içerikleri düzenleyerek doğal ve anlaşılır biçimde sunmaları desteklenir **(E3.1, D11.1)**.

İkili çalışmalar gerçekleştirilir. Öğrencilerden biri okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini tanıtan cümleler kurar, diğeri dinler, sorular sorar ve gerektiğinde karşılaştırmalar yapar. Roller değiştirilerek sürecin sürdürülmesi sağlanır. Bu süreçte öğrenilen yapıların farklı bağlamlarda kullanılması, yeniden düzenlenmesi ve sözlü iletişim yoluyla paylaşılması desteklenir **(E2.2, SDB2.1, SDB3.1, KB2.13)**.

Küçük grup çalışmaları yapılır. Öğrenciler grup olarak okul ve çevre, iş ve meslekler ile aile bireylerini tanıtan diyaloglar oluşturur; ev ve okulun bölümlerini ve adreslerini, aile üyelerinin adlarını ve aile içindeki görevlerini, başlıca meslekleri ve bunların nasıl icra edildiğini Kurmancca ifade eder; bu unsurları sınıflandırarak ortak bir sözlü sunum hazırlarlar. Böylece sınıflandırma ve yapılandırma becerilerinin geliştirilmesi sağlanır **(SDB2.1, SDB2.2, SDB3.1, D14.1, D16.3)**.

Sürecin sonunda öğrencilerin konuşma etkinliklerine ilişkin düşünce, duygu ve deneyimlerini değerlendirmeleri sağlanır. Öğrencilerden hangi ifadeleri doğru kullandıklarını, hangi noktalarda zorlandıklarını ve kendilerini nasıl geliştirebileceklerini ifade etmeleri beklenir. Bu süreçte yapılan çalışmaların yorumlanması ve anlamlandırılması desteklenir **(SDB1.2, SDB1.3)**.

Öğrenciler bu değerlendirmelerini sınıf ortamında paylaşır ve arkadaşlarının görüşlerini dinlerler. İkili ve grup içi paylaşımlar yoluyla karşılıklı geri bildirim verilmesi ve öğrenmenin pekiştirilmesi sağlanır **(D3.1, D3.2, D3.4, D16.3 SDB3.1)**.

KUR.8.2.Y.

“Okulum ve Çevrem” temasına yönelik yazma-anlatma süreci; okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini tanıtan görseller gösterilerek ve kısa ifadeler üzerinde durularak başlatılır. Öğrencilerin bu görselleri incelemeleri, okulundaki alanları hatırlamaları, çevresindeki nesneleri adlandırmaları, ne işe yaradıklarını, çeşitli meslek gruplarına ve ne işe yaradıklarına dair ifadeleri ve bunlarla ilgili yönergeleri fark etmeleri ve bu bilgileri orta düzeyde yazılı olarak ifade etmeleri sağlanır **(E1.1, E1.5, E3.2)**. Ayrıca verilen yazma görevinin ne olduğu, ne yazılacağı ve nasıl yazılacağının genel olarak anlaşılması desteklenir **(SDB1.2, OB4, KB2.2)**.

Okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini tanıtan ifadeler içeren kısa yazılı model metinler sunulur. Bu metinlerin incelenmesi, yapı ve ifade biçimlerinin fark edilmesi ve model alınarak bu metindekilere benzer ifadelerin yeniden yazılması sağlanır. Böylece modelden yararlanarak yazılı üretime geçiş desteklenir **(E3.2, SDB2.1, OB1)**.

Öğrencilerden; okulun bölümlerini, meslekleri ve doğayı tanıtan “Tanıtım Kartları” hazırlamaları istenilebilir. Kartların bir yüzünde kavramın adı (pirtûkxane, derûnnas, xwez a vb.), diğer yüzündede “ê, a, ên” gibi ekler bulunur. Bu eklerle ilgili kavramları kullanarak tamlamalar oluşturulabilir. Performans görevi; hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanabilme, yazılı ve / veya sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı ile göreve

katılım, çaba ve süreç içindeki ilerleme gibi ölçütleri içeren analitik / / bütüncül dereceli puanlama anahtarı, kontrol listesi veya gözlem formu ile değerlendirilebilir. Performans görevi sürecinde öğrencilerin sürece daha aktif katılmalarını desteklemek amacıyla öz / akran değerlendirme formlarına da yer verilebilir.

Model metinler temel alınarak yazılı içerik oluşturulması sağlanır. "Li derdora xwendengeha me daristaneke mezin heye.", "Nivîskar, pirtûkan dinivîse da ku em agahiyên nû fêr bibin.", "Ez dixwazim bibim derûnaseke / î serkeftî.", "Xwendekar, di hola werzişê de bi gogê dilîzin." ("Okulumuzun çevresinde büyük bir orman var.", "Yazar, yeni bilgiler öğrenmemiz için kitaplar yazıyor.", "Başarılı bir psikolog olmak istiyorum.", "Öğrenciler, spor salonunda top ile oynuyorlar.") gibi ifadeler de kullanılarak cümleler yazılır ve bu ifadeler uygun biçimde düzenlenir. Böylece yazma içeriğinin oluşturulması ve geliştirilmesi sağlanır **(KB2.11)**.

Yazma görevinin yapılandırılması sağlanır. okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini tanıtan ifadeleri içeren kısa metinler yazılması beklenir. Yazma sürecinde uygun materyallerin seçilmesi (defter, çalışma kâğıdı vb.), uygun sözcüklerin ve dil yapılarının kullanılması, noktalama işaretlerine dikkat edilmesi ve mesajların açık ve anlaşılır biçimde ifade edilmesi desteklenir. Ayrıca öğrencilerin hazırlıklı yazma durumlarında içeriklerini planlayarak düzenlemeleri ve hazırlıksız yazma durumlarında bağlama uygun ifadeleri hızlı ve doğru biçimde seçerek kullanmaları sağlanır **(E3.2, KB2.8, OB1)**. Bu aşamada yazılan metinlerin geliştirilmesi sağlanır. Yazılar yeniden okunur, benzer ve farklı yönler karşılaştırılır, sınıf eşyaları ve ifadeler kategorilere ayrılır ve gerekli düzenlemeler yapılır **(KB2.5, KB2.7, SDB1.2)**.

Yazılı içeriklerin farklı bağlamlarda yeniden düzenlenmesi sağlanır. Yazılan ifadeler değiştirilerek metinler genişletilir. Bu süreçte yazılı bilgilerin yeniden yapılandırılması ve paylaşılması desteklenir. Öğrencilerin yazdıkları metinleri arkadaşlarıyla paylaşmaları ve yazılı iletişim kurmaları sağlanır **(E2.2, E3.8, KB2.13)**. Öğrenciler, okulun bölümleri, meslekler ve doğa unsurlarına ilişkin Kurmancca kavramları içeren "Tanıtım Kartları" hazırlar; kartların bir yüzünde kavramın adı, diğer yüzünde ise "ê, a, ên" gibi yapılar yer alır. Öğrenciler bu yapıları kullanarak ilgili kavramlarla tamlamalar oluşturur ve oluşturdukları tamlamaları sözlü veya yazılı olarak sınıfta paylaşırlar **(SDB2.1, SDB2.2)**.

Küçük grup çalışmaları yapılır. Grup içinde yazılan metinler paylaşılır, birlikte gözden geçirilir ve ortak metinler oluşturulur **(SDB2.2, SDB3.1, D14.1, D16.3)**. Sürecin sonunda yazma süreci ve ürünlerine ilişkin değerlendirme yapılır. Yazılan metinler gözden geçirilerek güçlü yönler ve geliştirilmesi gereken noktalar belirlenir **(E1.3, E1.4)**. Ardından bu değerlendirmeler sınıf ortamında paylaşılır ve karşılıklı geri bildirimlerde bulunulur **(D3.1, D3.2, D3.4, D14.3, D20.3)**.

KUR.8.2.DBS.

"Okulum ve Çevrem" temasına yönelik dil bilgisi seçme-kullanma süreci; okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini tanıtan unsurları yansıtan görsellerin ve kısa diyalogların sunulmasıyla başlatılır **(E1.1, E1.5)**. Öğrenciler görselleri inceler, duydukları ifadeleri takip eder ve sınıfça tekrar eder. "Ez ji xwedîkirina masîyan hez dikim?", "Ew birayê deya min e anku xalê min e.", ("Ben balık beslemekten hoşlanıyorum.", "O annemin erkek kardeşidir, yani dayımdır.") gibi cümleler birlikte söylenerek içerikle ilk aşinalık oluşturulur. Bu süreçte dil yapılarının kuralları açıklanmadan, doğal ve bağlam içinde fark edilmesi sağlanır **(SDB1.2, OB4)**.

Okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini içeren görseller üzerinden eşleştirme etkinliği yapılır **(E3.2, E3.8)**. Öğrenciler dinledikleri cümleleri doğru görsellerle eşleştirir, ilgili unsurları işaretler ve hangi ifadenin hangi görsele ait olduğunu sözlü olarak belirtir. Bu etkinlik sayesinde Kurmancca dil parçaları kuralları bilinmeden fark edilerek ayırt edilir **(KB2.2, KB2.7, OB1)**.

Kısa canlandırmalar veya video kesitleri izlenir. Öğrenciler, izledikleri içerikte evin hangi bölümünde hangi eşyanın bulunduğunu, çevresindeki bulunan canlıları, sınıfta kullandığı

araç gereci Kurmancca olarak ifade eden cümleleri ["Divê em pola xwe paqij bigirin û zerrê nedine kelûpelên pola xwe.", "Xwezayê biparêzin! Lewra jiyana me pê ve girêdayî ye." ("Sınıfımızı temiz tutmalı ve sınıfımızın eşyalarına zarar vermemeliyiz.", "Doğayı koruyun! Çünkü yaşamımız ona bağlıdır.")] belirler ve bu ifadeleri tekrar eder. Sınıf içine getirilen gerçek nesnelerle ilişki kurularak anlam güçlendirilir (**SDB2.1, E3.2, OB4**).

Aynı yapıya sahip cümleler grup hâlinde tekrar edilir. Öğrenciler sırayla cümleleri sesli olarak söyler, arkadaşlarının tekrarlarını dinler ve birlikte tekrar ederek işitsel farkındalık geliştirir. Bu süreçte benzer dil yapılarının fark edilmesi sağlanır (**SDB2.2**).

Okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini içeren farklı ifadeler ve yönergeler kullanılarak yeni örnekler oluşturulur. "Em bi malbatî li li daristanê gerîyan.", "Ew, çi karî dike û li ku dixebite? ("Biz ailece ormanda gezdik.", "O, ne iş yapıyor ve nerede çalışıyor?") gibi cümlelerin yanı sıra "Firaqşo, firaqan; cilşo, cilan dişo.", "Ew derûnnas e û ji kare xwe pir hez dike." [Bulaşık makinesi bulaşıkları, çamaşır makinesi çamaşırları yıkar." (veya meslek / kişi olarak: "Bulaşıkçı bulaşıkları, çamaşırcı çamaşırları yıkar."), "O psikologdur ve işini çok seviyor."] gibi ifadeler de kullanılarak aynı dil yapıları farklı bağlamlarda tekrar edilir. Böylece Kurmancca dil parçaları kuralları düşünülmeden otomatik biçimde pekiştirilir (**E3.7, KB2.11**).

Sınıf içinde hareketli bir etkinlik yapılır. Öğrenciler dolaşarak gördükleri araç-gereci gösterir ve özelliklerini ifade eden cümleler kurar. "Ev depa polê ye û mamoste li serê nivîsan dinivîse.", "Ev pê nûsa min a sor e û ez sere wê bi pê nûstiraşê tûj dikim." ["Bu sınıfın tahatasıdır ve öğretmen onun üzerine yazılar yazıyor.", "Bu benim kırmızı kalemimdir ve onun ucunu kalemtraşla sivirliyorum (açıyorum)."] gibi ifadeler gerçek ortamla ilişkilendirilerek kısa, doğal ve anlamlı biçimde tekrar edilir (**SDB2.1**).

Daha sonra, beden diliyle canlandırma etkinliği uygulanır. Öğrenciler meslek gruplarını taklit eder ve onların özelliklerini beden hareketleriyle gösterirler. Böylece dil yapıları kuralları bilinmeden fiziksel olarak da içselleştirilir (**SDB2.2, D5.2, D14.3**).

Konuşma ve hareketin birlikte kullanıldığı oyunlaştırılmış etkinlikler yapılır. Öğrenciler hem cümle kurar hem de aynı anda nesneleri gösterir. Bu süreçte Kurmancca dil parçaları eş zamanlı olarak tekrar edilir ve canlandırılır (**SDB3.1**).

İkili ve grup çalışmalarıyla süreç tamamlanır (**D3.1, D3.2, D14.1, D16.3**). Öğrenciler; Okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerini içeren diyaloglar oluşturarak iletişim kurar (**E2.2, SDB2.1**). Kullanılan ifadeler doğal ve akıcı hâle gelir. Bu süreçte öğrenciler öğrendikleri dil yapılarını, kuralları düşünmeden seçerek farklı durumlarda kullanır ve iletişim kurarken tabii biçimde kullanıma sokar (**D20.3, KB2.13, KB2.14**).

KUR.8.2.SÖS.

"Okulum ve Çevrem" temasına yönelik sözcük seçme-kullanma süreci; Okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerine ilişkin hedef sözcüklerin yer aldığı görsellerin ve kısa diyalogların sunulmasıyla başlatılır. Öğrenciler bu içerikleri dinler ve izler, hedef sözcükleri bütünsel olarak duyar ve görür (**E1.1, OB4**).

Sınıfça tekrar etkinliği yapılır. Hedef sözcükler sesli olarak tekrar edilir; "erênî", "neyînî" "kelûpel", "xalbendî", "ajel", "pîşe", "kar", "mezin", "mezintir", "xizim", "derdor", "ajelên gî-yaxwir", "beşên malê", "candar", "dilsozî, fedakarî" ("olumlu", "olumsuz", "malzeme / eşya / araç-gereç", "noktalama", "hayvan / canlı", "meslek", "iş", "büyük", "daha büyük", "akraba", "çevre / etraf", "otçul hayvanlar", "evin bölümleri", "canlı", "sadakat / bağlılık, fedâkârîk") gibi sözcükler doğru sesletimle söylenir. Bu süreçte sözcüklerin doğal kullanımına aşinalık kazandırılır (**SDB2.1**).

Görseller üzerinden sözcüklerin kullanımı üzerine çalışmalar yapılır. "Bu hangi okul eşyasıdır ve ne işe yarar?", "Bunlardan hangileri evcil hayvan sınıfına girer?", "Bu ağaçlardan hangisi çevrenizde bulunmaktadır?" gibi sorulara hedef sözcüklerle cevap verilmesi sağlanır. Böylece sözcüklerin kullanım bağlamı algılanır (**E3.2, SDB2.**).

Sözcüklerin anlamlarını zihinde yapılandırmaya yönelik eşleştirme ve sınıflandırma etkin-

likleri uygulanır. Okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerine ilişkin ifadeler doğru sözcüklerle eşleştirilir, benzer özelliklerine göre gruplandırılır ve sözcükler arasında kavramsal ilişkiler kurulur (**KB2.2, KB2.5, KB2.7, OB1**).

Hedef sözcüklerin anlamlarını pekiştirmek amacıyla tekrar ve kullanım çalışmaları yapılır. Aynı sözcükler farklı örnekler içinde kullanılır; okul araç gereci ve ev eşyaları gösterilerek adlandırılır ve "jêbir", "lûfik", "şaneşîn" (silgi, lif, balkon) gibi sözcükler çeşitli durumlarda tekrar edilir. Böylece sözcüklerin anlamları bağlam içinde algılanır (**KB2.11**).

Sınıf içinde hareketli etkinlikler uygulanır. Öğrenciler sınıfta dolaşarak etrafa resimleri asılmış sınıf araç gereci ve mesleklerle ilgili görselleri adlandırır; onları tanıtan sözcükleri kullanır. Sözcüklerin gerçek yaşamla ilişkilendirilmesi ve kendiliğinden, doğal ve tabii bir biçimde kullanılması sağlanır (**E1.3, SDB2.2, OB4, D9.2**).

İkili ve grup çalışmalarıyla süreç tamamlanır. Öğrenciler birbirlerine sorular sorar; ev, okul bölümlerini, yakın çevresindeki canlıları ve çevresindeki meslekleri tanımlar ve hedef sözcükleri iletişim kurarken kendiliğinden, gerçek ve doğal biçimde kullanır. Bu süreçte sözcüklerin farklı bağlamlarda etkili biçimde kullanıma sokulması desteklenir (**E2.2, SDB2.1, D14.1, D16.3, KB2.13**).

KUR.8.2.SES.

"Okulum ve Çevrem" temasına yönelik sesletim seçme-kullanma süreci; sınıfa Okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerine ilişkin unsurları yansıtan görsellerin getirilmesiyle başlatılır. Görseller incelenirken kısa diyaloglar dinletilir (**E1.1, E1.5, E3.2**). Dinleme sırasında duyulan sözcüklere dikkat edilmesi ve özellikle tekrar eden seslerin fark edilmesi sağlanır. Dinleme sonrasında duyulan sözcükler sınıfça tekrar edilir ve hangi seslerin duyulduğu belirlenir (**SDB1.2, OB1, OB4, KB2.2**).

Sınıfça tekrar etkinliği yapılır. Sözcükler önce toplu ardından bireysel olarak tekrar edilir. Sınıfça tekrar etkinliği yapılır. Hedef sözcükler sesli olarak tekrar edilir; "erênî", "neyînî" "kelûpel", "xalbendî", "ajel", "pîşe", "kar", "mezin", "mezintir", "xizim", "derdor", "ajelên gî-yaxwir", "beşên malê", "candar", "dilsozî, fedakarî ("olumlu", "olumsuz", "malzeme / eşya / araç-gereç", "noktalamâ", "hayvan / canlı", "meslek", "iş", "büyük", "daha büyük", "akraba", "çevre / etraf", "otçul hayvanlar", "evin bölümleri", "canlı", "sadakat / bağlılık, fedakârlık") gibi sözcükler doğru sesletimle ifade edilir ve işitsel doğruluk pekiştirilir (**E1.3, E3.2, SDB2.1**).

Farklı cümlelerin yer aldığı dinleme etkinliği uygulanır. Aynı sesleri içeren sözcükler farklı cümleler içinde dinlenir (**E3.2, E3.8**). Dinleme sonrasında duyulan sözcükler ve tekrar eden sesler belirlenir. Benzer sesler karşılaştırılır ve aralarındaki farklar ortaya konur (**KB2.10, KB2.11, KB2.16**).

Sınıf içinde uygulama etkinliği yapılır. Sınıfa getirilen görseller veya nesneler gösterilerek doğru sesletimle adlandırılır (**SDB2.2, SDB3.1**). Öğrenciler gördükleri nesneleri kendiliğinden seçerek doğru ve doğal biçimde ifade eder, yanlış sesletimler fark edilerek doğru biçimi tekrar edilir. Bu süreçte öğrencilerin sesleri gerçek ve tabii bir biçimde kullanmaları desteklenir (**D3.4, D11.1, D16.3, KB2.7**).

Ses gruplama etkinliği uygulanır. Benzer sesleri içeren sözcükler bir araya getirilir ve farklı sesler ayırt edilerek gruplandırılır. Bu süreçte öğrencilerin ses farkındalıkları güçlendirilir (**E3.2, KB2.5, KB2.13**).

İkili ve grup çalışmaları yapılır. Öğrenciler birbirlerine okul-çevre, iş-meslek ve aile bireylerine ilişkin (kullanım yerleri gibi) sözcükleri doğru sesletimle ifade eder (**E2.2, E3.8**). Öğrencilerin hedef sesleri iletişim sırasında kendiliğinden, doğru, gerçek ve tabii bir biçimde kullanmaları sağlanır (**SDB2.1, SDB3.1**). Etkinlik sonunda yapılan konuşmalar değerlendirilir ve sesletim doğruluğu üzerine geri bildirim verilir (**D14.1, D16.3, KB2.14**).

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

1. Etkinlik: Eleştirel Mekân Analizi ve Kıyaslama

Okulun farklı birimlerini işlevsellik, sosyal iklim ve fiziksel imkânlar açısından karşılaştırma yapılarını (-tir, -tirîn, herî) kullanarak bir rapor hazırlanabilir.

1. Örnek: "Laboratuvara me ji laboratuvara dibistana din nûjentir e." (Bizim laboratuvarımız, diğer okulun laboratuvarından daha modernidir.)
2. Örnek: "Pirtûkxane, cihê herî bêdeng ê xwendengeha me ye." (Kütüphane, okulumuzun en sessiz yeridir.)

1. Etkinlik: Ekolojik Savunuculuk ve Gerekçelendirme

Doğadaki dengenin önemini, nesli tükenmekte olan canlıları ve tıbbi bitkileri (riwekên dermanî) üst düzey bağlaçlar (naxwe, lewra, madem) kullanarak savunan bir sunum yapılabilir.

1. Örnek: "Madem zindî bi xetereya tunebûnê re rû bi rû ne, divê em projeyên nû amade bikin." (Madem canlılar yok olma tehlikesiyle karşı karşıya, yeni projeler hazırlamalıyız.)
2. Örnek: "Em xwezayê diparêzin; lewra jiyana me bi tenduristiya axê ve girêdayî ye." (Doğayı koruyoruz; çünkü yaşamımız toprağın sağlığına bağlıdır.)

1. Etkinlik: Mesleki Etik ve Gelecek Tasarımı

Uzmanlık gerektiren meslek eklerini (-zan, -nas) kullanarak etik değerler çerçevesinde bir kariyer planı oluşturulur ve şart kipiyle toplumsal fayda dile getirilebilir.

1. Örnek: "Heke ez bibim derûnnas, ez ê ji bo aştiya civakî bixebitim." (Eğer psikolog olursam, toplumsal barış için çalışacağım.)

Destekleme

1. Etkinlik: Anlam İlişkileri ve Görsel Kelime Ağı

Okul ve çevre bağlamındaki kelimeleri eş anlam (hevwate), zıt anlam (dijwate) ve yakın anlam (nêzwate) gruplarına ayırarak temel cümleler kurulabilir.

1. Örnek: "Mala me fireh e, lê kolana me teng e." (Evimiz geniştir, ama sokağımız dardır.) - Zıt anlam.
2. Örnek: "Apê min û mamê min hatin malê." (Amcam ve amcam (eş anlamlı kullanım) eve geldiler.) - Eş anlam.

2. Etkinlik: Cinsiyet Uyumlu ve Zamir Pratiği

İşaret zamirlerini (vî / vê, wî / wê) hem aile bireyleri hem de nesneler üzerinde, gramatikal cinsiyete dikkat ederek eşleştirme çalışması yapılabilir.

1. Örnek: "Ez vê pirtûkê dixwînim û ji wê hez dikim." (Bu kitabı okuyorum ve onu seviyorum.) (Dişil kullanım.)
2. Örnek: "Ev pismamê min e; ez vî nas dikim." (Bu benim amcaoğlumdur; bunu tanıyorum.) (Eril kullanım.)

3. Etkinlik: Noktalama ve Mesleki Tanıtım

Temel meslek gruplarını (-kar, -van, -ger) tanıtırken cümle içerisinde noktalama işaretlerini (xal, bêhnok, pirsênşan) doğru yerlere yerleştirme egzersizleri yapılabilir.

1. Örnek: "Kedkar: Ew kes e ku bi kedaxwe dixebite." (Emekçi: Kendi emeğiyle çalışan kişidir.)
2. Örnek: "Gelo, deryavan li ku derê dixebite?" (Acaba, denizci nerede çalışıyor?)

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

3. TEMA: BEDENİM VE SAĞLIĞIM (LAŞ Ê TENDURISTÎYA MIN)**Alt Temalar: Temizlik ve Sağlık (Paqijî û Tenduristî), Yeme ve İçme (Xwarin û Vexwarin), Trafik (Hatûçû)**

Bu temada, öğrencilerin beden ve sağlık kavramları ile bunların ilişkili olduğu beden bölümleri; temizlik, yeme ve içme, trafik, renkler hakkındaki daha ayrıntılı bilgileri edinmeleri; ilgili kavramların yaşamsal önemini ve gerekliliğini kavramaları; bu yönde farkındalık geliştirmeleri; bedenlerini bütün hâlinde ve uzuvlarıyla tanımaları; beden bilincine varmaları; beden sağlığı ve temizliğinin bireysel ve toplumsal çerçevede gerekliliğini kavramaları ve hissetmeleri; renk ve trafik kuralları hakkında bilgi edinmeleri; renklerin özellikleri ve farklılıklarını kavramaları; trafik kuralları ve renklerin doğru ve sağlıklı yaşam üzerindeki etkilerini fark etmeleri; yeme ve içme eylemlerinin yaşam içindeki önemini bilmeleri; beden sağlığı için gerekliliğini fark etmeleri, gıda ve bilinçli tüketim kavramlarının önemini kavramaları; beslenme ve sağlık ilişkisini kurabilmeleri ve zararlı alışkanlıklardan uzak durmaları hedeflenmektedir.

Tema sonunda öğrencilerden beden ve sağlık hakkında ileri düzeyde bilgi sahibi olmaları; temizlik, trafik, renk, yeme ve içme kavramlarının bilincine varmaları; bunlarla ilişkili olarak bedensel ihtiyaçlar, besinlerin hayatımız için gerekliliği, bireysel ve toplumsal açıdan temizliğin yararlarını öğrenmeleri beklenir. Ayrıca öz bakım becerileri edinmeleri, çalışmanın ve hareket etmenin bedenimize faydalarını bilmeleri, özel gereksinimli bireylere yönelik farkındalık geliştirmeleri ve bir arada yaşamayı destekleyen sorumlu tutum ve davranışlar sergilemeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 16

ALAN BECERİLERİ YDAB1. Dinleme / İzleme-Anlamlandırma,
YDAB2. Okuma-Anlamlandırma,
YDAB3. Konuşma-Anlatma,
YDAB4. Yazma-Anlatma,
YDDB1. Dil Bilgisi Seçme-Kullanma, YDDB2. Sözcük Seçme-Kullanma,
YDDB3. Sesletim Seçme-Kullanma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.3. Azim ve Kararlılık, E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik),
E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E2.1. Empati, E2.2. Sorumluluk, E2.3. Girişkenlik,
E2.4. Güven, E3.1. Muhakeme, E3.2. Odaklanma, E3.7. Sistematiçlik, E3.8. Soru Sorma

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER****Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri**

SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık),
SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme),
SDB1.3. Kendine Uyarılma (Öz Yansıtma), SDB2.1. İletişim,
SDB2.2. İş Birliği, SDB2.3. Sosyal Farkındalık, SDB3.1. Uyum, SDB3.2. Esneklik

Değerler D1. Adalet, D3. Çalışkanlık, D5. Duyarlılık, D8. Mahremiyet, D12. Sabır, D14. Saygı, D13. Sağlıklı Yaşam, D16. Sorumluluk, D18. Temizlik, D20. Yardımseverlik

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık, OB5. Kültür Okuryazarlık, OB6. Vatandaşlık Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI

İLİŞKİLER Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri, Sosyal Bilgiler, İngilizce, Görsel Sanatlar, Müzik, Beden Eğitimi ve Spor, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım

BECERİLER ARASI

İLİŞKİLER KB2.2. Gözlemlleme, KB2.5. Sınıflandırma, KB2.7. Karşılaştırma, KB2.8 Sorgulama, KB3.1. Karar Verme, KB3.2. Problem Çözme, KB2.10. Çıkarım Yapma, KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme, KB2.12. Mevcut Bilgiye / Veriye Dayalı Tahmin Etme, KB2.13. Yapılandırma, KB2.14. Yorumlama, KB2.15. Yansıtma, KB2.16. Muhakeme (Akıl Yürütme), KB3.1. Karar Verme, KB3.2. Problem Çözme

8. sınıf temaları, bütüncül yaklaşıma göre yapılandırılmıştır.

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

- KUR.8.3.D. “Bedenim ve Sağlığım” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri dinleyebilme / izleyebilme-anlamlandırabilme**
- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek dinleme / izlemeye hazırlık yapar.
 - b) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.
 - c) Temayı, temel ayrıntılar ve ipuçlarından hareketle anlamlandırır.
 - ç) Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.
- KUR.8.3.O. “Bedenim ve Sağlığım” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri okuyabilme-anlamlandırabilme**
- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek okumaya hazırlık yapar.
 - b) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.
 - c) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak anlamlandırır.
 - ç) Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.
- KUR.8.3.K. “Bedenim ve Sağlığım” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle konuşabilme-anlatabilme**
- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek konuşmaya hazırlık yapar.
 - b) Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını gözlemleyerek taklit eder ve tekrarlar.
 - c) Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak taklit yoluyla sözlü içerik oluşturur.
 - ç) Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak konuşmanın içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.
 - d) Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak sözlü içeriği yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.
 - e) Temaya ilişkin konuşma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.
- KUR.8.3.Y. “Bedenim ve Sağlığım” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle yazabilme-anlatabilme**
- a) Temaya ilişkin ön bilgilerini ve deneyimlerini harekete geçirerek yazmaya hazırlık yapar.
 - b) Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını inceleyerek modelden kopyalar.
 - c) Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak yazılı içerik oluşturur.
 - ç) Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.
 - d) Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.
 - e) Temaya ilişkin yazma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.
- KUR.8.3.DBS. “Bedenim ve Sağlığım” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle uygun dil bilgisi seçebilme-kullanabilme**
- Temaya uygun dil bilgisi yapılarını seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.

KUR.8.3.SÖS. “Bedenim ve Sağlığım” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle uygun sözcük seçebilme-kullanabilme

Temaya uygun sözcükleri seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.

KUR.8.3.SES. “Bedenim ve Sağlığım” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle uygun sesletimi seçebilme-kullanabilme

Temaya uygun sesletimi seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.

İÇERİK ÇERÇEVESİ Tema: “Bedenim ve Sağlığım” (Laş û Tenduristiya Min)

Alt Temalar

1. Temizlik ve Sağlık (Paqijî û Tenduristî)
2. Yeme-İçme (Xwarin û Vexwarin)
3. Trafik (Hatûçû)

İşlevsel Cümle Yapıları

1. Sağlık Durumu ve Günlük İfadeler
Ez baş im...
2. Ağrı ve Rahatsızlık Belirtme
Zikê min diêşe, ez nexweş im, serê min diêşe...
3. Kendini İfade Etme (durum ve ihtiyaç)
ez dixwazim
4. Basit Soru Sorma ve Cevap Verme
Tu çawa yî? Tu çi dixwe?
5. Günlük Yaşam ve Trafik İfadeleri
Di hatûçûyê de bala xwe bide nîşaneyên hatûçûyê.
6. Temizlik ve Hijyen İfadeleri
Ez hay ji paqijîya xwe heme.
7. Beslenme ve Temel Bilgiler
Ez ji xwarina .
8. Basit Tanımlama ve Gösterme
Ev nîşaneyên hatûçûyê ne.
9. Basit Duygu ve Durum İfadeleri
Ez niha baş im, ez bi kelecane im, ez xemgîn im.
10. Empati ve Sorumluluk İfadeleri
Di otobêsan de pêşî cih bide kal û pîran.

Hedef Dil Bilgisi Yapıları

1. Kişi Zamirleri
Ez, tu, ew, em, hûn, ew
2. Temel Fiil Çekimleri
Ez dixwim.
Ez vedixwim.
3. Olumlu ve Olumsuz Cümleler
Ez werzişê dikim, ez dereng ranazim.
4. Basit Soru Yapıları

Çima, çawa, kî, Tu çima nexweş ketî? Tu çawa xwe diparêzî?

5. "Olmak" Fiilinin Kullanımı

Ez baş im, ew nexweş e, em amade ne.

6. Sahiplik Yapıları

Serê min diêşe, xwarina me bi tendurist e.

7. Gereklilik Yapıları

Divê ez... divê em...

8. Tamlamalar: Nexweşxaneya bajêr, nanê sêlê, rêzikên ewlehîyê .

Sesletim

1. Temel Ünlü ve Ünsüz Sesler

Ünlülerin Doğru Telaffuzu: a, e, ê, î, î, o, u, û

Ünsüzlerin Doğru Telaffuzu: b, c, ç, d, f, g, h, j, k, l, m, n, p, q, r, s, ş, t, v, w, x, y, z

2. Farklı Seslerin Sesletim ve Telaffuzu: ê, q, w, x

3. Vurgu ve Tonlama

Basit cümlelerde soru, olumlu ve olumsuz ifadelerde tonlamayı ayırt edebilme.

4. Tekrar ve Taklit Yoluyla Otomatikleştirme

Sağlık, temizlik ve beslenme ile ilgili kısa diyalogların doğru sesletimle tekrarı.

5. Sesletim ve Yazım İlişkisi

Sözcükleri doğru okuyup yazarken ses-harf eşleşmesini fark etme.

6. Beden, Besin ve Nesne İlişkisi

Bedenin bölümlerini, yiyecekleri, nesneleri ve renkleri tanıma, sınıflandırma ve eşleştirme.

Sağlıklı yaşam, bedenini tanıyan bireyin fiziksel, duygusal ve sosyal bütünlüğünü korumaya yönelik temel bir yaşam alanıdır. Sağlık, hijyen, beslenme, güvenlik ve öz bakıma dair söz varlığının bağlam odaklı kullanımı; dört temel dil becerisini bütüncül biçimde desteklerken bireyin karar verme ve sorumluluk alma yetilerini güçlendirir, empati ve saygı duygularını kapsayıcı bir toplumsal duyarlılığa dönüştürür.

İlkeler Öğrenme-öğretme süreci, bireysel gelişim özellikleri ile gerçek yaşam bağlamlarını odağa alan, somuttan soyuta, bilinenden bilinmeyene ve yakından uzağa ilkeleri doğrultusunda yapılandırılan öğrenci merkezli bir anlayış benimsenmelidir. Öğrenciye görelilik, hayatilik, planlılık ve yaparak-yaşayarak öğrenme prensipleri çerçevesinde sunulan uygulamaya dayalı yaşantılar; anında dönüt, bütünlük ve kapsayıcı öğrenme ortamları aracılığıyla öz farkındalığı, yaşam kalitesini ve toplumsal sorumluluk değerlerini kalıcı, anlamlı ve işlevsel davranışlara dönüştürülebilir.

Anahtar Kavramlar

beden, beslenme, bilinçli tüketim, gıda bilinci, öz bakım becerileri, renkler, sağlık, temizlik, trafik, yeme ve içme, zararlı alışkanlıklar

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Dinleme / izleme-anlamlandırma ve okuma-anlamlandırma becerilerine ait öğrenme çıktılarına ulaşıp ulaşılmadığını belirlemek amacıyla öz bildirim çalışmaları yaptırılabilir. Öğrencilerin akıcı ve doğru okuma becerilerindeki gelişimi; gözlem formları ile izlenebilir ve öğrencilere düzenli geri bildirim verilebilir. Öğrencilerin dinleyecekleri / izleyecekleri veya okuyacakları metnin içeriğine yönelik tahminde bulunabilmelerini desteklemek amacıyla sözcük ilişkilendirme ve kelime kümeleme etkinlikleri ile zihin haritaları kullanılabilir.

Konuşma-anlatma becerilerine ait öğrenme çıktıları kısa konuşma uygulamaları, diyalog çalışmaları, canlandırma etkinlikleri ve çeşitli performans görevleri ile değerlendirilebilir. Bu süreçte öğretmen, kontrol listeleri kullanarak öğrencinin gelişimini izleyebilir. Konuşma ve yazma becerilerine yönelik çalışmalar sırasında öğrencilerin düşüncelerini yapılandırmalarını desteklemek amacıyla kavram haritaları, zihin haritaları ve çalışma kâğıtları kullanılabilir.

Yazma-anlatma becerilerinin değerlendirilmesinde kısa yazma çalışmaları, cümle ve paragraf yazma etkinlikleri ile öğrenme günlüğü ve yansıtıcı günlükler kullanılabilir. Yazılı üretim sürecinde, öğrencilerin kendi tahminlerinden yararlanabilmeleri için eşleştirme ve kavram ilişkilendirme görevleri uygulanabilir. Öğrencilerin öğrenme süreçlerine aktif katılımını sağlamak amacıyla öz değerlendirme, formları kullanılabilir.

Öğrenme çıktıları ayrıca dijital üretimler (poster, video, ses kaydı), öğrenme duvarı veya bülten panosu çalışmaları vb. ürün temelli etkinlikler aracılığıyla da değerlendirilebilir. Yapılan tüm üretim görevleri ve etkinlikler sonunda öğrencilerin performansı analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarları kullanılarak değerlendirilebilir ve öğrencilere yapıcı geri bildirimler verilebilir.

Destek becerilerine ait öğrenme çıktılarına ulaşıp ulaşılmadığını ölçmek için öğrencilere temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanabilme çalışmaları ve uygun diğer çalışmalar yaptırılabilir.

1. Performans Görevi: Laş (Bedenin Bölümleri)

Öğrenciler "Di jiyana rojane de laşê min (Günlük hayatta bedenim)" temasıyla kısa bir anlatım ve uygulama görevi hazırlayabilir. Bu çalışmada öğrenciler kendi günlük yaşamlarını merkeze alarak bedenlerini nasıl kullandıklarını ve hangi uzuvların hangi durumlarda aktif olduğunu Kurmancca cümlelerle ifade edebilir.

Öğrencilerden bir gün içindeki faaliyetlerini düşünmeleri ve bu faaliyetleri beden bölümleriyle ilişkilendirmeleri istenilebilir. İsteyen öğrenciler anlatımlarını sözlü olarak "Ez serê sibehê dest û rûyê xwe dişom.", "Ez bi lingên xwe diçim dibistanê.", "Ez bi destên xwe dinivîsim û kar dikim.", "Ez bi guhên xwe mamosteyî dibihîzim.", "Ez bi devê xwe dixivim û bersiv didim." ("Ben sabahleyin elimi ve yüzümü yıkıyorum.", "Ben ayaklarım ile okula gidiyorum.", "Ben ellerimle yazıyorum ve iş yapıyorum.", "Ben kulaklarım ile öğretmeni duyuyorum / dinliyorum.", "Ben ağızla konuşuyorum ve cevap veriyorum.") şeklinde sunabilir ve günlük yaşamla beden arasındaki ilişkiyi açıklayabilir.

2. Performans Görevi: Sağlık ve Hastalıklarla İlgili Durumlar (Rewşên Têkildarî Tendûristî û Nexweşî)

Sınıfta beyin fırtınası yaptırılarak öğrencilerin sağlık ve hastalıklarla ilgili yaşantı ve durumlar vb. hakkında dönütlerde bulunması sağlanır. Öğrencilerin tahtaya yazılan yaşantı ve durum örnekleriyle ilgili anında Kurmancca ifadeler üretmeleri istenir. Öğrenciler kısa sürelerle istasyonları dolaşır ve duruma uygun, örneğin Yorgunluk: "Ez pir westiyayî me." / "Ez hinekî rawestim.", Susuzluk: "Ez tî me." / "Ez dixwazim avê vexwim.", Ağrı: "Serê min diêşe." / "Ez xwe nebaş hîs dikim.", Sağlıklı yaşam: "Ez werzişê dikim." / "Ez xwarinên baş dixwim.", Acil durum: "Kesek dikeve." / "Em divê alîkarî bikin." ("Ben çok yorgunum." / "Ben biraz durayım / dinleniyim.", Susuzluk: "Ben susadım." / "Ben su içmek istiyorum.", Ağrı: "Başım ağrıyor." / "Ben kendimi iyi hissetmiyorum.", Sağlıklı yaşam: "Ben spor yapıyorum." / "Ben iyi / sağlıklı yiyecekler yiyorum.", Acil durum: "Biri düşüyor." / "Biz yardım etmeliyiz.") gibi 2-3 cümle kurar. Daha sonra durum değerlendirmesi yaparak cümleleri doğru ifade etme ve yerinde kullanmaya çalışır.

İçeriğe uygun olarak seçilecek performans görevleri; hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanabilme, yazılı ve / veya sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı ile göreve katılım, çaba ve süreç içindeki ilerleme gibi ölçütleri içeren analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı, kontrol listesi veya gözlem formu ile değerlendirilebilir. Performans görevleri sürecinde öğrencilerin sürece daha aktif katılmalarını desteklemek amacıyla öz / akran / grup değerlendirme formlarına da yer verilebilir.

Temel Kabuller Öğrencilerin genel düzeyde beden, uzuvlar ve günlük yaşam hakkında bilgi sahibi oldukları, bunlarla ilgili kavramlara aşina oldukları, sağlıklı olmanın ve sağlıklı yaşamın gerekli olduğuna inandıkları, yaşamsal devamlılığın sağlanması için beslenmeleri gerektiğini bildikleri, yaşamın devamı için günlük hayatın gereklerinin farkında oldukları kabul edilmektedir. Ancak öğrencilerin bir kısmının Kurmanccada sağlık, temizlik, yeme ve içme, beslenme, temel trafik işaret ve levhalarıyla ilgili temel kelimeler ile renkleri yeterince bilmedikleri, bu kelimeleri doğru telaffuz edemedikleri ve doğru bir şekilde kullanmadıkları, dolayısıyla sınırlı dil yeterliliğine sahip oldukları kabul edilmektedir. Ayrıca öğrencilerin bunlar arasındaki ilişkiler ile bireysel ve toplumsal yaşamdaki önemine ilişkin farkındalıklarının olduğu; öz bakım, temizlik, bilinçli tüketim, zararlı gıdalardan ve zararlı alışkanlıklardan uzak durma konularında bilinçli oldukları; özel gereksinimli bireylere yönelik uygun tutum ve davranışlar konusunda farkındalık geliştirdikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreç

Bu süreçte “Di jîyana xwe ya rojane de ji bo parastina tenduristîya xwe tu çi dikî? “Tu li gor çi xwarinên ku dixwî, hildibijêrî?”, “Li derdora te kîjan tişt paqij in û kîjan ne paqij in?”, “Ger kesek li ba te birîndar bibe tu yê dê çewa tevbigerî?”, “Dema li hatûçûyê gengeşiyek zêde hebe tu çi hîs dikî?”, “Di jîyane te ya rojane de wateya rengan çi ye?”, “Tu çawa dizanî ku xwarinek ji bo laşê te baş e an ne?” (“Günlük hayatında sağlığını korumak için ne yapıyorsun?”, “Yediğin yemekleri neye göre seçiyorsun?”, “Çevrende hangi şeyler temiz, hangileri temiz değil?”, “Eğer yanında biri yaralanırsa nasıl davranırsın?”, “Trafikte çok yoğun bir kargaşa / tartışma olduğunda ne hissediyorsun?”, “Günlük hayatında renklerin anlamı nedir?”, “Bir yemeğin vücudun için iyi olup olmadığını nasıl anlarsın?”) gibi sorularla öğrencilerin önceki bilgileri yoklanabilir. Böylece öğrencilerin ön bilgileri harekete geçirilerek yeni öğrenmelerin önü açılmaya çalışılabilir. Beden, temizlik, sağlık, renkler, trafik, yeme ve içme, beslenme, gıda bilinci, bilinçli tüketim, zararlı alışkanlıklar, öz bakım becerileri, vb. kavramalar hakkında neler öğrencilerin hem bu temada yer alan içeriklerle ilgili hem de Kurmancca dil düzeyleri hakkında bilgi sahibi olunmaya çalışılabilir. Öğrencilerin hazırbulunuşluk seviyelerinin belirlenmesinde gelişim çizelgeleri, gözlem formları, kontrol listeleri vb. ölçme ve değerlendirme araçları da kullanılabilir.

Köprü Kurma

Öğrencilerin bu temadaki bilgiler ile ön öğrenmelerde Kurmancca ve Türkçe derslerinde edindikleri bilgilerin bağlantısı kurulabilir. Daha önce öğrendikleri bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecek ifadeleri ile bu temada öğrenecekleri “silav”, “hûn çawa ne?”, “Em heşt kes in”, “Ez diçim pola heştan”, “Ez nexweş im” “Derbasî be” (“selam”, “nasılsınız?”, “Biz sekiz kişiyiz”, “Sekizinci sınıfa gidiyorum”, “Hastayım”, “Geçmiş olsun”) arasındaki benzerlikler üzerinde durulabilir. Aynı zamanda öğrenciler günlük hayatta ve ev ortamında kullandıkları veya tanık oldukları söz konusu uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecek ifadeleriyle bu temada öğrenecekleri arasında ilişki kurabilirler.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

KUR.8.3.D.

“Bedenim ve Sağlığım” temasına yönelik dinleme / izleme-anlamlandırma süreci, öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla bedenin işleyişi, hastalıkların çevresel ve bireysel nedenleri, yöresel beslenme kültürü, ilk yardımın yaşamsal önemi ve trafik sisteminin toplumsal düzenle ilişkisi (renk kodları ve kurallar) hakkında derinlemesine nedensellik bağları kurmaları için etkileşimli tahta üzerinden bir trafik kazası anında yapılması gereken acil müdahaleler (112 araması, ilk yardım), yoğun bir hastane acil servisi veya sağlıklı / sağlıksız besinlerin üretildiği bir tesis gibi katmanlı, otantik işitsel ve görsel kesitler sunulur gibi sorulara yönelik düşünceler oluşturulur ve öğrencilerin kendi sınıf yaşantılarından örnekler vermeleri sağlanır (E1.1, E1.4, SDB1.1, SDB3.1). Bu süreçte önceki bilgi ve deneyimlerin harekete geçirilmesi, görsellerdeki unsurlar ile yaşantılar arasında temel ilişkilerin fark edilmesi ve mevcut içerik hakkında tahminlerde bulunulması sağlanır (D14.1, OB4, KB2.11, SDB3.2).

Dinleme / izleme etkinliklerinin ana evresinde; karmaşık şikâyetlerin analizi [Zikê min diêşe, çavên min dixûre. (“Karnım ağrıyor.”, “Gözlerim kaşınıyor.”), acil durumlarda öncelik ve gereklilik belirleme (Di hatûçûyê de rewşeke awarte pêk were (trafikte beklenmeyen bir durum olduğunda) ve etik bir duruşla sorumluluk üstlenme (“Ez dixwazim alîkarîya te bikim. (“Sana yardım etmek istiyorum.”)] senaryolarını içeren otantik metinler, görsel ve işitsel ipuçları birlikte değerlendirilerek içerik hakkında çıkarımlar yapılır (E2.1, D14.1, OB6, KB2.2).

“Bedenim ve Sağlığım” temasına uygun dinleme / izleme metni kesintisiz olarak sunulur. Bu metinde bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içeceklerin adlarının olduğu ifadeler yer alır (E2.2, E3.2, D3.1, D3.4). Bu aşamada içeriğin genel anlamının kavranması, konusunun algılanması, temel unsurların, yönergelerin ve ayrıntıların tanınması beklenir. Böylece bütüncül içerikteki temel bileşenlerin fark edilmesi sağlanır (SDB1.2, OB1, KB2.2, KB2.10).

Dinleme sonrasında içerikte geçen bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecekler görseller, kartlar ve dijital materyaller aracılığıyla yeniden ele alınır (E3.1). Bu unsurlar eşleştirme, işaretleme ve basit sınıflandırma etkinlikleriyle ayırt edilir; benzerlik ve farklılıklar belirlenir. Başlangıçta yapılan tahminler tekrar gözden geçirilir ve dinlenen içerikle karşılaştırılır, tahminlerin doğruluğu kontrol edilir ve gerekçelendirilir (KB2.5, KB2.7, KB2.11, KB2.12). İçerikte yer alan unsurların bütün içinde konumlandırılması ve temel sınıflandırılması sağlanır (OB2, OB4, SDB2.1, E3.2). İçerikteki bilgiler tablo veya şemalar üzerinde yapılandırılarak yatay ve dikey ilişkiler görünür hâle getirilir (KB2.13, OB1).

Bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecekler alt temaları kategorilere ayrılır; Kişi-beden, beden-sağlık, yiyecek-içecek, temizlik-sağlık vb. üzerinden anlamlı bağlantılar kurulur. Dinlenen metinler öğrencilerin kendi yaşantılarıyla ilişkilendirilerek içerik bireysel olarak içselleştirilir (SDB1.2, SDB1.3, SDB3.1, OB1). Bu süreçte dikkatlerini içerik üzerinde yoğunlaştırmaları, öğrenmeye istekle katılmaları ve yeni duruma uyum sağlamaları desteklenir (E3.2, SDB2.1, SDB2.2, SDB3.2.).

Sürecin sonunda, dinleme etkinliğine ilişkin gözlem, anlayış ve düşünceler bireysel olarak değerlendirilerek sınıfla paylaşılır. (E1.5, E2.2, E3.7). Gönüllü öğrenciler söz alarak anladıklarını ifade ederken diğer öğrenciler onları dikkatle dinler (SDB2.1, SDB2.2, SDB3.1). Ardından ikili ve küçük grup çalışmalarıyla karşılıklı olarak bilgi, düşünce ve deneyimler paylaşılır; bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecekler ile ilgili basit ifadeler kullanılır (D14.1, D16.3, KB2.15).

KUR.8.3.O. Okuma-Anlamlandırma

“Bedenim ve Sağlığım” temasına yönelik okuma-anlamlandırma süreci, öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecekler içeren kısa metinler ve görseller üzerinden başlatılır (**D1.2, E1.1, E1.5**). Görseller ve metin parçaları incelenerek “Bu metin ne hakkında olabilir?”, “Bu uzuvlar hangileridir?”, “Bu yiyecek ve içecekler Kurmancca nasıl söylenir?”, “Trafikte nasıl ‘dur’ denilir?” “Bu hangi renktir?” gibi sorulara yönelik tahminlerde bulunulması sağlanır (**SDB1.2, D14.1**). Önceki bilgi ve deneyimlerin harekete geçirilmesi, metnin başlığı ve stratejik anahtar sözcükleri (nişaneyên hatûçûyê, alavên xwarinê, rêzikên ewlehîyê) üzerinden öğrencilerin mevcut içerikle önceki bilgiler arasında temel ilişkilerin kurması desteklenir (**OB1, OB4, KB2.2**). Sunulan yazılı ve görsel ipuçları aracılığıyla içerik ile önceki bilgi ve deneyimler arasında bağ kurulması sağlanır ve metnin konusu hakkında basit tahminlerde bulunulur (**E2.3, SDB2.1, OB4, KB2.2, KB3.1**).

Okuma içeriğine ait başlık, görsel ve anahtar ifadeler incelenir. Bu ipuçlarına dayanarak metnin konusu, metinde yer alabilecek bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecekler hakkında tahminlerde bulunulması sağlanır (**E3.2, E3.8, SDB2.1, SDB2.3**). Öğrencilerin görsel ve yazılı ipuçlarından yararlanarak içeriği genel olarak algılamaları desteklenir (**KB2.11, KB3.2, OB1**).

Metin sessiz olarak okunur. Okuma sürecinde içeriğin genel anlamının bütüncül olarak kavranması, metinde geçen bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içeceklerin fark edilmesi beklenir (**D18.1, E3.2, E2.2**). Ayrıca metin içerisindeki basit ve temel ayrıntıların belirlenmesi sağlanır. Böylece içeriğin konusu genel olarak algılanır ve temel bileşenler tanınır (**D18.1, E3.2, E2.2, SDB2.2, D3.1, D3.4**).

Okuma sonrasında metinde yer alan bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecekler görseller ve bilgi kartlarıyla yeniden ele alınır. Bu unsurlar eşleştirme ve işaretleme etkinlikleriyle tanınır ve ayırt edilir; “Hangi organımızı ne için kullanırız?”, “Hangi yiyecekler sağlıklıdır”, “Hangi içecekler doğaldır?” “Trafikte nasıl ‘dur’ denilir?” gibi sorular üzerinden içerik somutlaştırılır (**E2.3, SDB2.1, OB4, KB2.2**). Başlangıçta yapılan tahminler tekrar gözden geçirilir ve metinle karşılaştırılarak doğruluğu kontrol edilir; doğru ve yanlış tahminler gerekçeleriyle ifade edilir (**D12.3, E2.2, SDB1.2, KB2.11, KB2.12**).

Metinde yer alan öğeler tablo, şema veya görsel düzenleyiciler aracılığıyla yapılandırılır. Bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecek ifadeleri belirli bir düzen içinde yerleştirilerek bu unsurlar arasındaki bağlantılar açık biçimde ortaya konur (**E2.3, KB2.5, KB2.13, OB2, OB4**). Bu unsurlar basit kategoriler hâlinde sınıflandırılır, benzerlik ve farklılık açısından karşılaştırılır. Ayrıca öğeler arasındaki yatay ve dikey ilişkilerin fark edilmesi sağlanır (**E3.2, E3.7, KB2.7**).

Bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecekler arasındaki bağlantılar ele alınır. “Hangi sesler nerede kullanılır?”, “Hangi organımızı ne için kullanırız?”, “Hangi yiyecekler sağlıklıdır”, “Trafik ışıkları nasıl adlandırılır?” “Hangi içecekler doğaldır?” gibi sorular üzerinden ilişkiler kurulması sağlanır. Bu süreçte anlamlı bağlantılar kurulması ve metnin derinlemesine incelenmesi desteklenir (**KB2.7, SDB2.2, OB4**). Metinden hareketle basit çıkarımlar yapılır ve elde edilen bilgiler öğrencilerin kendi sınıf ortamlarıyla ilişkilendirilerek ifade edilir; böylece içerik bireysel olarak içselleştirilir (**E1.5, KB2.11**).

Sürecin sonunda okuma ve anlamlandırma sürecine ilişkin gözden geçirilen bilgi, deneyim, düşünce ve duygular bireysel olarak ifade edilir. Gönüllü öğrenciler söz alarak metinden anladıklarını paylaşırken diğer öğrenciler dikkatle dinler (**E2.4, SDB2.1, SDB2.2,**

SDB3.1). Ardından ikili ve küçük grup çalışmalarıyla bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecekler ifadeleri kullanılarak karşılıklı paylaşımlar gerçekleştirilir. Bu süreçte iletişim kurulması, iş birliği yapılması ve karşılıklı etkileşim içinde bulunulması beklenir (**D14.1, D16.3, OB5**).

KUR.8.3.K.

“Bedenim ve Sağlığım” temasına yönelik konuşma-anlatma süreci; öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla bedensel şikâyetleri ve ruhsal durumları derinlemesine ifade etme (ez hêrs im, ez bi kelecân im, ez xemgîn im), neden-sonuç bildirerek durum açıklama (Tu çima xwarinê naxwî? Tu çima li laşê xwe miqate nabî?) ve trafik kurallarına yönelik kural / uyarı cümleleri kurma (Di hatûçûyê de bala xwe bide nişaneyên hatûçûyê) gibi karmaşık dil kalıpları tahtaya yazılarak beyin fırtınası gerçekleştirilir (**E1.1, E1.5**). Konuma konuya ilişkin görseller ve kısa ifadeler üzerinden başlatılır (**OB4, OB6**). Öğrencilerin yiyecek ve içeceklerle ilişkin yaşantılarını hatırlamaları, beden ve organları tanımları, renkleri, günlük bakım ve beslenme alışkanlıklarını ifade etmeleri ve basit yönergeleri fark etmeleri sağlanır. Bu süreçte önceki bilgi ve deneyimlerin etkin hâle getirilmesi ve mevcut içerikle ilişkilendirilmesi hedeflenir (**SDB1.2, KB2.2**).

Bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecek adlarını içeren kısa konuşma örnekleri [Min serma xwariye vb. (Nezle olmuşum.), yardım çağırma (Di rewşeke bilez de divê em çi bikin?, Germahiya laşê min zêde bûye (“Acil bir durumda ne yapmalıyız?”), “Vücut sıcaklığım (ateşim) yükseldi / arttı.”) ve ihtiyaç bildirme cümleleri (Ez betilî me. (Yorgunum), ilk yardım gerekliliklerini sorgulama (Di rewşeke bilez de divê em çi bikin? (Acil bir durumda ne yapmalıyız.)) sunulur. Öğrencilerin bu örnekleri dinlemeleri, tekrar etmeleri ve doğru sesletimle taklit etmeleri sağlanır. Böylece model ifadelerle aşinalık kazanmaları ve sözlü üretime hazırlık yapmaları desteklenir (**D13.1, E3.2, SDB2.1**).

Öğrencilerin model konuşmaları taklit ederek benzer ifadeler üretmeleri sağlanır. Öğrenciler Bêhna min teng e, Zikê min diêşe (Nefesim daralıyor, nefes darlığı çekiyorum.), “Karnım ağrıyor.” veya bir ilk yardım durumunda doktor / yardımsever rolüne girerek uygun tavsiyeler vermeleri “Divê tu tiştên paqij vexwî. (Temiz yiyecekler yemelisin.)” gibi ifadeleri tekrar ederken “Ben organlarımı biliyorum.”, “Ben yiyecek ve içecek adlarını Kurmancca sayarım.” gibi yönergeleri de kullanır ve bu ifadeleri kendi sınıf ortamlarına göre değiştirerek yeniden kurar (**D8.2, D8.4.**). Böylece taklit yoluyla yeni içerik oluşturulması ve bu içeriklerin bağlama uygun biçimde düzenlenmesi sağlanır (**D8.2, D8.4., E2.3, KB2.11, SDB2.1**).

Sınıfta beyin fırtınası yaptırılarak öğrencilerin sağlık ve hastalıklarla ilgili yaşantı ve durumları vb. hakkında dönütlerde bulunması sağlanabilir. Öğrencilerin tahtaya yazılan yaşantı ve durum örnekleriyle ilgili anında Kurmancca ifadeler üretmeleri istenebilir. Örneğin; Yorgunluk: “Ez pir westiyayî me.” / “Ez hinekî rawestim.”, Susuzluk: “Ez tî me.” / “Ez dixwazim avê vexwim.”, Ağrı: “Serê min diêşe.” / “Ez xwe nebaş hîs dikim.”, Sağlıklı yaşam: “Ez werzişê dikim.” / “Ez xwarinên baş dixwim.”, Acil durum: “Kesek dikeve.” / “Em divê alîkarî bikin.” (“Ben çok yorgunum.” / “Ben biraz durayım / dinleneyim.”, Susuzluk: “Ben susadım.” / “Ben su içmek istiyorum.”, Ağrı: “Başım ağrıyor.” / “Ben kendimi iyi hissetmiyorum.”, Sağlıklı yaşam: “Ben spor yapıyorum.” / “Ben iyi / sağlıklı yiyecekler yiyorum.”, Acil durum: “Biri düşüyor.” / “Biz yardım etmeliyiz.”) gibi 2-3 cümle kurar. Daha sonra durum değerlendirmesi yaparak cümleleri doğru ifade etme ve yerinde kullanmaya çalışır. Performans görevi; hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanabilme, yazılı ve / veya sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı ile göreve katılım, çaba ve süreç içindeki ilerleme gibi ölçütleri içeren analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı, kontrol listesi veya gözlem formu ile değerlendirilebilir. Performans görevi sürecinde öğrencilerin sürece daha aktif katılmalarını desteklemek amacıyla öz / akran değerlendirme formlarına da yer verilebilir.

Öğrencilerin öğrendikleri dil yapılarını kullanarak yeni ve özgün ifadeler oluşturmaları sağlanır. Öğrencilerden bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecekleri ifade eden cümleler kurmaları beklenir. Kurulan ifadelerin açık, anlaşılır ve doğru biçimde iletilmesi teşvik edilir. Bu süreçte uygun sözcüklerin seçilmesi, ifadelerin geliştirilmesi ve farklı örneklerle karşılaştırılması desteklenir (**E3.2, KB2.7, KB2.8, OB1**). Ayrıca öğrencilerin birbirlerine sorular yönelterek ifadelerini genişletmeleri ve sözlü etkileşim içinde kullanmaları sağlanır (**E3.8, SDB2.2**). Öğrencilerin hazırlıksız konuşma durumlarında bağlama uygun ifadeleri hızlı ve doğru biçimde seçerek kullanmaları ve hazırlıklı konuşma durumlarında belirledikleri içerikleri düzenleyerek doğal ve anlaşılır biçimde sunmaları desteklenir.

İkili çalışmalar gerçekleştirilir. Öğrencilerden biri beden ve uzuvları, sağlık ve hastalık durumları ve temizlik içeren basit cümleler kurar, diğeri dinler, sorular sorar ve gerektiğinde karşılaştırmalar yapar. Roller değiştirilerek sürecin sürdürülmesi sağlanır. Bu süreçte öğrenilen yapıların farklı bağlamlarda kullanılması, yeniden düzenlenmesi ve sözlü iletişim yoluyla paylaşılması desteklenir (**E2.2, SDB2.1, KB2.13**).

Küçük grup çalışmaları yapılır (**KB2.5, KB2.13**). Öğrenciler grup içinde beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecek adlarını içeren bir diyalog kurar; Kurmanccada yiyecek ve içecekleri belirler, bu unsurları sınıflandırır ve ortak bir sözlü sunum hazırlar. Böylece sınıflandırma ve yapılandırma becerilerinin geliştirilmesi sağlanır (**SDB2.2, SDB3.1, D14.1, D16.3**).

Sürecin sonunda öğrencilerin konuşma etkinliklerine ilişkin düşünce, duygu ve deneyimlerini değerlendirmeleri sağlanır. Öğrencilerden hangi ifadeleri doğru kullandıklarını, hangi noktalarda zorlandıklarını ve kendilerini nasıl geliştirebileceklerini ifade etmeleri beklenir (**D3.1, D3.2, D3.4**). Bu süreçte yapılan çalışmaların yorumlanması ve anlamlandırılması desteklenir (**SDB1.2, SDB1.3**). Ardından öğrenciler bu değerlendirmelerini sınıf ortamında paylaşır ve arkadaşlarının görüşlerini dinlerler. İkili ve grup içi paylaşımlar yoluyla karşılıklı geri bildirim verilmesi ve öğrenmenin pekiştirilmesi sağlanır (**D3.1, D3.2, D3.4, D16.3**).

KUR.8.3.Y.

“Bedenim ve Sağlığım” temasına yönelik yazma-anlatma süreci; bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içeceklere ilişkin görseller gösterilerek ve kısa ifadeler üzerinde durularak başlatılır (**E1.1, E1.5, E3.2**). Öğrencilerin bu görselleri incelemeleri, yiyecek ve içeceklere ilişkin bildikleri sözcükleri hatırlamaları; beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içeceklerle ilgili yönergeleri fark etmeleri ve bu bilgileri basit ifadelerle yazılı olarak ifade etmeleri sağlanır. Ayrıca verilen yazma görevinin ne olduğu, ne yazılacağı ve nasıl yazılacağına genel olarak anlaşılması desteklenir (**SDB1.2, OB4, KB2.2**).

Bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içeceklerin adlarını bildiren ifadeler içeren kısa yazılı model metinler sunulur. Bu metinlerin incelenmesi, yapı ve ifade biçimlerinin fark edilmesi ve model alınarak bu metinlere benzer ifadelerin yeniden yazılması sağlanır. Böylece modelden yararlanarak yazılı üretime geçiş desteklenir (**E3.2, SDB2.1, OB1**).

Model metinler temel alınarak yazılı içerik oluşturulması sağlanır. “Ambulansı ara” (Gazî ambûlansê bike) veya “Sağlıklı yiyecekler ye” (Xwarinên bi tendurist bixwe), “Şimdi yaya geçidinden geç.” (Niha di peyaborê re derbas be) gibi ifadeler de kullanılarak cümleler yazılır ve bu ifadeler uygun biçimde düzenlenir. Böylece yazma içeriğinin oluşturulması ve geliştirilmesi sağlanır (**E2.3, KB2.11**).

Öğrencilere, “Di jiyana rojane de laşê min (Günlük hayatta bedenim)” temasıyla kısa bir anlatım ve uygulama görevi hazırlayacakları performans görevi verilebilir. Bu çalışmada öğrenciler kendi günlük yaşamlarını merkeze alarak bedenlerini nasıl kullandıklarını ve hangi uzuvların hangi durumlarda aktif olduğunu Kurmancca cümlelerle ifade edebilir.

Öğrencilerden bir gün içindeki faaliyetlerini düşünmeleri ve bu faaliyetleri beden bölümleriyle ilişkilendirmeleri istenilebilir. İsteyen öğrenciler anlatımlarını sözlü olarak “Ez serê sibehê dest û rûyê xwe dişom.”, “Ez bi lingên xwe diçim dibistanê.”, “Ez bi desten xwe dinivîsim û kar dikim.”, “Ez bi guhên xwe mamosteyî dibihîzim.”, “Ez bi devê xwe diaxivim û bersiv didim.” (“Ben sabahleyin elimi ve yüzümü yıkıyorum.”, “Ben ayaklarımla okula gidiyorum.”, “Ben ellerimle yazıyorum ve iş yapıyorum.”, “Ben kulaklarımla öğretmeni duyuyorum / dinliyorum.”, “Ben ağızla konuşuyorum ve cevap veriyorum.”) şeklinde sunabilir ve günlük yaşamla beden arasındaki ilişkiyi açıklayabilir. Performans görevi; hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanabilme, yazılı ve / veya sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı ile göreve katılım, çaba ve süreç içindeki ilerleme gibi ölçütleri içeren analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı, kontrol listesi veya gözlem formu ile değerlendirilebilir. Performans görevli sürecinde öğrencilerin sürece daha aktif katılmalarını desteklemek amacıyla öz / akran değerlendirme formlarına da yer verilebilir.

Yazma görevinin yapılandırılması sağlanır. bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içeceklerin adlarını içeren kısa metinler yazılması beklenir. Yazma sürecinde uygun materyallerin seçilmesi (defter, çalışma kâğıdı vb.), uygun sözcüklerin ve dil yapılarının kullanılması, noktalama işaretlerine dikkat edilmesi ve basit mesajların açık ve anlaşılır biçimde ifade edilmesi desteklenir (**E3.2, KB2.8, OB1**). Ayrıca öğrencilerin hazırlıklı yazma durumlarında içeriklerini planlayarak düzenlemeleri ve hazırlıksız yazma durumlarında bağlama uygun ifadeleri hızlı ve doğru biçimde seçerek kullanmaları sağlanır. Bu aşamada yazılan metinlerin geliştirilmesi sağlanır. Yazılar yeniden okunur, benzer ve farklı yönler karşılaştırılır, sınıf eşyaları ve ifadeler kategorilere ayrılır ve gerekli düzenlemeler yapılır (**E3.2, KB2.5, KB2.7, SDB1.2**).

Yazılı içeriklerin farklı bağlamlarda yeniden düzenlenmesi sağlanır. Yazılan ifadeler değiştirilerek metinler genişletilir. Bu süreçte yazılı bilgilerin yeniden yapılandırılması ve paylaşılması desteklenir. “İlk Yardım Çantası” (Çenteyê Alikariya Bilez) panosu, “Trafik Kuralları Afişi” (Afîşa Rêzikên Hatûçûyê) veya “Sağlıklı Yaşam ve Beslenme Rehberi” (Rêbera Xwedîbûnê û Jiyana bi Tendurist) tasarlayarak uygulamaya dökerler. Öğrencilerin yazdıkları metinleri arkadaşlarıyla paylaşmaları ve yazılı iletişim kurmaları sağlanır (**E2.2, E3.8, KB2.13, SDB2.2**).

Küçük grup çalışmaları yapılır. Grup içinde yazılan metinler paylaşılır, birlikte gözden geçirilir ve ortak metinler oluşturulur (**SDB2.2, SDB3.1**). Sürecin sonunda yazma süreci ve ürünlerine ilişkin değerlendirme yapılır (**D14.1, D16.3**). Yazılan metinler gözden geçirilerek güçlü yönler ve geliştirilmesi gereken noktalar belirlenir (**E1.3, E1.4, E1.5**). Ardından bu değerlendirmeler sınıf ortamında paylaşılır ve karşılıklı geri bildirimlerde bulunulur (**D3.1, D3.2, D3.4, D14.3, D20.3, SDB3.1**).

KUR.8.3.DBS.

“Bedenim ve Sağlığım” temasına yönelik dil bilgisi seçme-kullanma süreci; bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içeceklerin adlarını yansıtan görsellerin ve kısa diyalogların sunulmasıyla başlatılır (**E1.1, E1.5**). Bu düzeyde Kurmanccaya ait yapısal dil bilgisi kurallarının (kişi zamirleri, karmaşık fiil çekimleri: ez hîs dikim, tu hîs dikî (Ben hissediyorum., Sen hissediyorsun); soru formları: çima, çawa; zincirleme tamlamalar: rêzikên ewlehîyê, nişaneyên hatûçûyê (güvenlik kuralları, trafik işaretleri); gereklilik kipleri: divê tu dereng ranekevi) gibi cümleler birlikte söylenerek içerikle ilk aşinalık oluşturulur. Bu süreçte dil yapılarının kuralları açıklanmadan, doğal ve bağlam içinde fark edilmesi sağlanır (**SDB1.2, OB4**).

Bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecekleri içeren görseller üzerinden eşleştirme etkinliği yapılır (**E3.2, E3.8**). Öğrenciler dinledikleri cümleleri doğru görsellerle eşleştirir, ilgili unsurları işaretler ve hangi ifadenin hangi görsele ait olduğunu sözlü olarak belirtir.

Bu etkinlik sayesinde Kurmancca dil parçaları kuralları bilinmeden fark edilerek ayırt edilir (**E3.2, E3.8, KB2.2, KB2.7, OB1**).

Kısa canlandırmalar veya video kesitleri izlenir. Öğrenciler izledikleri içerikte bedeninin organları, Kurmancca yiyecek ve içecek adları ile ilgili cümleleri ve basit ifadeleri ["Ev tırşik e", "Tama vê xweş e.", "Ez birçî me." ("Bu tırşiktir." -türlü / sebze yemeği- "Bunun tadı güzeldir.", "Ben açım.")]] belirler ve bu ifadeleri tekrar eder. Sınıf içine getirilen gerçek nesnelerle ilişki kurularak anlam güçlendirilir (**SDB2.1, E3.2, OB4**).

Aynı yapıya sahip cümleler grup hâlinde tekrar edilir. Öğrenciler sırayla cümleleri sesli olarak söyler, arkadaşlarının tekrarlarını dinler ve birlikte tekrar ederek işitsel farkındalık geliştirir. Bu süreçte benzer dil yapılarının fark edilmesi sağlanır (**SDB2.2**).

Bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecekler ile ilgili ifadeleri ve yönergeler kullanılarak yeni örnekler oluşturulur. "Ev xweşav e", "Ew kesk e.", "Diranê xwe firçe dikim." ("Bu hoşaftır.", "O yeşildir.", "Dişlerimi fırçalıyorum.") gibi cümlelerin yanı sıra "Destên xwe dişom?", "Tema vê xweş e.", "Lempeya sor rawest e." ["Ellerimi yıkıyorum?", "Bunun tadı güzeldir.", "Kırmızı lamba (ışık) 'dur'dur. / dur demektir." (veya trafik bağlamında: "Kırmızı ışıkta durulur.")]] gibi ifadeler de kullanılarak aynı dil yapıları farklı bağlamlarda tekrar edilir. Böylece Kurmancca dil parçaları kuralları düşünülmeden, otomatik biçimde pekiştirilir (**E3.7, KB2.11**).

Sınıf içinde hareketli bir etkinlik yapılır. Öğrenciler dolaşarak gördükleri bedenimiz ve uzuvlarımız gösterir ve özelliklerini ifade eden cümleler kurar. "Ev lingê min e", "Deh tilîyên me hene" ("Bu benim ayağımdır.", "On tane parmağımız var.") gibi ifadeler gerçek ortamla ilişkilendirilerek kısa, doğal ve anlamlı biçimde tekrar edilir (**SDB2.1**).

Beden diliyle canlandırma etkinliği uygulanır. Öğrenciler yiyecek ve içecek adlarını taklit eder ve onların şekillerini beden hareketleriyle gösterirler (**E2.3, SDB2.2**). Böylece dil yapıları kuralları bilinmeden fiziksel olarak da içselleştirilir (**SDB2.3, D5.2, D14.3**).

Konuşma ve hareketin birlikte kullanıldığı oyunlaştırılmış etkinlikler yapılır. Öğrenciler hem cümle kurar hem de aynı anda nesneleri gösterir. Bu süreçte Kurmancca dil parçaları eş zamanlı olarak tekrar edilir ve canlandırılır (**SDB3.1**).

İkili ve grup çalışmalarıyla süreç tamamlanır. Öğrenciler birbirleriyle bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecekler ile ilgili sorular ve diyaloglar yoluyla iletişim kurar (**E2.2, SDB2.1**). Kullanılan ifadeler doğal ve akıcı hâle gelir. Bu süreçte öğrenciler öğrendikleri dil yapılarını, kuralları düşünmeden seçerek farklı durumlarda kullanır ve iletişim kurarken tabii biçimde kullanıma sokar (**D3.1, D3.2, D3.4, D14.1, D16.3, D20.3, KB2.13, KB2.14**).

KUR.8.3.SÖS.

"Merhaba, Başlıyoruz" temasına yönelik sözcük seçme-kullanma süreci; bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içeceklere ilişkin [laş, tenduristî, xwarin, nîşaneyên hatûçûyê, alîkarîya bilez, rewşa awarte, ewlehî ("vücut, sağlık, yemek / yiyecek / beslenme, trafik işaretleri, acil yardım, acil durum, güvenlik")] sözcüklerin yer aldığı görsellerin ve kısa diyalogların sunulmasıyla başlatılır. Öğrenciler bu içerikleri dinler ve izler, hedef sözcükleri bütünsel olarak duyar ve görür (**E1.1, OB4**).

Sınıfça tekrar etkinliği yapılır. Hedef sözcükler sesli olarak tekrar edilir; "dest", "pê", "tilî", "sêv", "hirmî", "baş", "nexweş", "derbas e", "rawest e" ("el", "ayak", "parmak", "elma", "armut", "iyi", "hasta", "geç", "dur") gibi sözcükler doğru sesletimle söylenir. Bu süreçte sözcüklerin doğal kullanımına aşinalık kazandırılır (**SDB2.1**).

Görseller üzerinden sözcüklerin kullanımı üzerine çalışmalar yapılır. "Ev kîjan xwarin e?", "Ev kîjan reng e?" gibi sorulara hedef sözcüklerle cevap verilmesi sağlanır. Böylece sözcüklerin kullanım bağlamı algılanır (**E3.2, SDB2.1**).

Sözcüklerin anlamlarını zihinde yapılandırmaya yönelik eşleştirme ve sınıflandırma etkin-

likleri uygulanır. Bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecekler doğru sözcüklerle eşleştirilir, benzer özelliklerine göre gruplandırılır ve sözcükler arasında kavramsal ilişkiler kurulur (**KB2.2, KB2.5, KB2.7, OB1**).

Hedef sözcüklerin anlamlarını pekiştirmek amacıyla tekrar ve kullanım çalışmaları yapılır. Aynı sözcükler farklı örnekler içinde kullanılır; beden ve uzuvlar gösterilerek adlandırılır ve "serî", "enî" (kafa, alın) gibi sözcükler çeşitli durumlarda tekrar edilir. Böylece sözcüklerin anlamları bağlam içinde algılanır (**KB2.11**).

Sınıf içinde hareketli etkinlikler uygulanır. Öğrenciler sınıfta dolaşarak etrafa resimleri asılmış beden ve uzuvlar adlandırır; yiyecek ve içecek, sağlık ifade eden sözcükleri kullanır. Sözcüklerin gerçek yaşamla ilişkilendirilmesi ve kendiliğinden, doğal ve tabii bir biçimde kullanılması sağlanır (**E1.3, E2.3, SDB2.2, OB4**).

İkili ve grup çalışmalarıyla süreç tamamlanır. Öğrenciler birbirlerine sorular sorar, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, renkler ve hedef sözcükleri iletişim kurarken kendiliğinden, gerçek ve doğal biçimde kullanır (**E2.2, SDB2.1, SDB2.3**). Bu süreçte sözcüklerin farklı bağlamlarda etkili biçimde kullanıma sokulması desteklenir (**D14.1, D16.3, KB2.13**).

KUR.8.3.SES.

"Merhaba, Başlıyoruz" temasına yönelik sesletim seçme-kullanma süreci; sınıfa bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecek unsurlarını yansıtan görsellerin getirilmesiyle başlatılır. Görseller incelenirken kısa diyaloglar dinletilir (**E1.1, E1.5, E3.2**). Dinleme sırasında duyulan sözcüklere dikkat edilmesi ve özellikle tekrar eden seslerin fark edilmesi sağlanır. Dinleme sonrasında duyulan sözcükler sınıfta tekrar edilir ve hangi seslerin duyulduğu belirlenir (**SDB1.2, OB1, OB4, KB2.2**).

Sınıfta tekrar etkinliği yapılır. Sözcükler önce toplu ardından bireysel olarak tekrar edilir. "Tirşik", "sêv" "serî", "pê", "zik", "sor", "reş" "derbas be", "rawest e." ["Türlü" (sebze yemeği), "elma", "baş / kafa", "ayak", "karın", "kırmızı", "siyah", "geç", "dur" gibi ses ve sözcükler doğru sesletimle ifade edilir ve işitsel doğruluk pekiştirilir (**E1.3, E3.2, SDB2.1**).

Farklı cümlelerin yer aldığı dinleme etkinliği uygulanır. Aynı sesleri içeren sözcükler farklı cümleler içinde dinlenir (**E3.2, E3.8**). Dinleme sonrasında duyulan sözcükler ve tekrar eden sesler belirlenir. Benzer sesler karşılaştırılır ve aralarındaki farklar ortaya konur (**KB2.10, KB2.11, KB2.16**).

Sınıf içinde uygulama etkinliği yapılır. Sınıfa getirilen görseller veya nesneler gösterilerek doğru sesletimle adlandırılır (**SDB2.2, SDB2.3, SDB3.1**). Öğrenciler gördükleri nesneleri kendiliğinden seçerek doğru ve doğal biçimde ifade eder, yanlış sesletimler fark edilerek doğru biçimi tekrar edilir. Bu süreçte öğrencilerin sesleri gerçek ve tabii bir biçimde kullanmaları desteklenir (**D3.4, D16.3, KB2.7**).

Ses gruplama etkinliği uygulanır. Benzer sesleri içeren sözcükler bir araya getirilir ve farklı sesler ayırt edilerek gruplandırılır. Bu süreçte öğrencilerin ses farkındalıkları güçlendirilir (**E3.2, KB2.5, KB2.13**).

İkili ve grup çalışmaları yapılır. Öğrenciler birbirlerine bedenimiz ve uzuvlarımız, sağlık ve hastalık durumları, temizlik, beslenme, günlük bakım alışkanlıkları, trafik, renkler, yiyecek ve içecek (kullanım yerleri gibi) ile ilgili kelimeleri doğru sesletimle ifade eder (**E2.2, E3.8, SDB2.1, SDB3.1**). Öğrencilerin hedef sesleri iletişim sırasında kendiliğinden, doğru, gerçek ve tabii bir biçimde kullanmaları sağlanır. Etkinlik sonunda yapılan konuşmalar değerlendirilir ve sesletim doğruluğu üzerine geri bildirim verilir (**D3.2, D3.4, D14.1, D16.3**).

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

1. Etkinlik: “Sağlık ve Güvenlik Paneli” (Panela Tenduristî û Ewlehiyê)

Öğrencilerden, sınıf içinde bir “Halk Sağlığı ve Trafik Güvenliği Paneli” düzenlemele-ri istenir. Öğrencilere “Doktor”, “Diyetisyen”, “Trafik Polisi” ve “Vatandaş” rolleri verilebi-lir. Hazırlık yapımları için süre tanınır. Öğrenciler, fast-food tüketiminin zararları, yerel beslenmenin önemi ve trafik kazalarının önlenmesi konularında Kurmancca bir panel gerçekleştirilebilir. Bu etkinlik, öğrencilerin neden-sonuç ilişkilerini ve eleştirel düşün-me becerilerini kullanarak üst düzey beceriler sergilemelerini katkıda bulunabilir.

2. Etkinlik: “Yerel Beslenme Belgeseli” (Belgefîlma Xwarinên Herêmi)

Öğrenciler, kendi yörelerinde sık tüketilen geleneksel ve sağlıklı bir yemeğin (tirşika bamyâ, nanê sêlê) tarladan sofraya geliş sürecini anlatan 3-5 dakikalık Kurmancca bir mini belgesel hazırlayabilirler. Bu süreçte aile büyükleriyle Kurmancca röportajlar yapar, yemeğin besin değerini ve kültürel önemini araştırıp sunabilirler. Bu etkinlik bilgi okurya-zarlığı ve dijital okuryazarlığı becerilerini destekler.

3. Etkinlik: Acil Çağrı Merkezi Rol Oyunu

Üst düzey dil becerisi olan öğrenciler eşleştirilir. Biri “Acil Çağrı Merkezi (112) Operatörü”, diğeri ise “Trafik Kazası Gören / Hastalanan Bir Vatandaş” rolünü üstlenebilir. Senaryo gereği arayan kişi olayı, adresi ve hastanın / yaralının durumunu (Stûyê wî diêşe, milê wî ditevize (“Boynu ağrıyor.”, “Omuzu sızlıyor.”) anlık olarak Kurmancca betimlemeli; opera-tör ise ona ilk yardım için ne yapması gerektiğini doğru ve hızlı komutlarla aktarmalıdır.

4. Etkinlik: Hikâye Yazma

Öğrencilerden zararlı alışkanlıklardan korunmak için bir hikâye kurgulamaları istenebi-lir. Kurgulayacakları hikâyede karakter, problem durumu ve çatışma unsurlarının beden sağlığı ekseninde olması istenebilir.

Destekleme

1. Etkinlik: “Neden-Sonuç Kartları” (Kertên Sedem û Encamê)

Öğrenme-öğretme sürecinde daha fazla tekrara ihtiyaç duyan öğrenciler için bir tara-fında eylem (neden), diğer tarafında sonuç bulunan eşleştirme kartları hazırlanabilir. Ör-neğin 1. Kart: “Ez dereng radikevim” (Geç uyurum.), 2. Kart: “Ez xwe westiyayî hîs dikim.” (Kendimi yorgun hissedirim.). Kart 1: “Lembeya sor vêket.” (Kırmızı ışık yandı.), 3. Kart: “Ez rawestim.” (Dururum.). Öğrenci bu kartları eşleştirerek karmaşık neden-sonuç yapı-larını somutlaştırıp basitleştirerek öğrenebilir.

2. Etkinlik: “Trafik ve Acil Durum Şablonu Doldurma” (Dagirtina Şablona Hatûçû û Rew-şa Awarte)

Öğrencilere acil bir durumu (kaza) haber vermek için kullanacakları “Boşluk Doldurmalı Kurmancca 112 Çağrı Şablonu” verilebilir. “Merheba, navê min ... e. Li vir rewşeke awarte heye. Di hatûçûyê de ... pêk hat. ... birîndar e. Cih û navnîşana me ... in.” (“Merhaba, be-nim adım... Burada acil bir durum var. Trafikte... meydana geldi. ... yaralıdır. Yerimiz ve adresimiz ... ‘dir.”) Öğrenciler şablonu uygun kelimelerle doldurarak pratik yapabilir ve ardından bu diyalogu öğretmen veya akran desteğiyle seslendirerek öz güven kazana-bilirler.

3. Etkinlik: “Yaşam ve Sağlık Günlüğü” (Rojnivîska Rojane û Tenduristiyê)

Öğrencilere bir haftalık basitleştirilmiş bir çizelge verilebilir. Çizelgede “Diran firçe kirin” (Diş fırçalama), “Xwarina bi tendurist” (Sağlıklı yeme), “Werziş” (Spor) gibi kategoriler bulu-nabilir. Öğrenci her gün yaptıklarına işaret koyar ve haftanın sonunda bu çizelgeye baka-rak öğretmene Kurmancca olarak çok basit cümlelerle “Ez vê hefteyê bi tendurist bûm, min werziş kir (“Bu hafta sağlıklıydım, spor yaptım.”) şeklinde geri bildirimde bulunabilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

4. TEMA: YURDUM VE DÜNYAM (WELAT û CÎHANA MÎN)

Alt Temalar: Yurdumuz ve Kültürümüz (Welat û Çanda Me), Takvim ve Mevsimler (Salname û Demsal), Hava Olayları (Keş û Hewa)

Bu temada öğrencilerin; Kurmancca dil becerilerini zihinsel bir derinlikle kullanarak, yerel değerlerden küresel ölçeğe uzanan karmaşık süreçleri analiz etmeleri ve bu süreçlere dair özgün sentezler yapmaları hedeflenmektedir. Bu aşamada dil, sadece günlük bir iletişim aracı değil; mirasın korunması, çevre bilincinin yaygınlaştırılması ve toplumsal dönüşüm için bir savunuculuk ve nitelikli düşünme yöntemi olarak konumlandırılır. Öğrencilerin; yaşadıkları çevrenin tarihî dokusunu, yerel zenginliklerini ve sözlü edebiyat geleneklerini sadece fiziksel mekânlar olarak değil, toplumsal hafızanın ve kimliğin temel taşıyıcıları olarak incelemeleri beklenmektedir. Bu mirasın korunmasının önemi üzerine çözümlemeler yapılırken, kültürel değerlerin insanlığın ortak mirasına katkısı estetik bir bakış açısıyla değerlendirmeleri hedeflenmektedir. Öğrencilerin neden-sonuç ilişkisi kurmanın yanı sıra; varsayımlarda bulunan, olasılık bildiren ve eleştirel çıkarım yapan gelişmiş bir anlatım dilini benimsemeleri beklenir. Dil bilgisi yapıları, bu seviyede seyahat planlama, miras savunuculuğu ve çevre koruma gibi gerçek yaşam senaryoları içinde işlevsel olarak kullanmaları ve millî kültürle güçlü bir bağ kuran öğrencilerin, aynı zamanda farklı toplumların ortak değerlerine saygı duymaları, dünya kültürleri arasındaki benzerlikleri keşfederek kültürel duyarlılık sergilemeleri amaçlanır.

DERS SAATİ 18

ALAN BECERİLERİ YDAB1. Dinleme / İzleme-Anlamlandırma,
YDAB2. Okuma-Anlamlandırma,
YDAB3. Konuşma-Anlatma,
YDAB4. Yazma-Anlatma,
YDDB1. Dil Bilgisi Seçme-Kullanma, YDDB2. Sözcük Seçme-Kullanma,
YDDB3. Sesletim Seçme-Kullanma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.3. Azim ve Kararlılık, E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik),
E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E2.1. Empati, E2.2. Sorumluluk, E2.5. Oyunseverlik,
E3.1. Muhakeme, E3.2. Odaklanma, E3.7. Sistematiçlik, E3.8. Soru Sorma,
E3.10. Eleştirel Bakma

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık),
SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme),
SDB1.3. Kendine Uyarılama (Öz Yansıtma Becerisi), SDB2.1. İletişim,
SDB2.2. İş Birliği Becerisi, SDB2.3. Sosyal Farkındalık Becerisi, SDB3.1. Uyum

Değerler D3. Çalışkanlık, D5. Duyarlılık, D12. Sabır, D14. Saygı, D15. Sevgi, D16. Sorumluluk, D17. Tasarruf, D19. Vatanseverlik

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık, OB5. Kültür Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI

İLİŞKİLER Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri, Sosyal Bilgiler, İngilizce, Görsel Sanatlar, Müzik, Beden Eğitimi ve Spor, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım

BECERİLER ARASI

İLİŞKİLER KB2.2. Gözlemlleme, KB2.5. Sınıflandırma, KB2.7. Karşılaştırma, KB2.8. Sorgulama, KB2.10. Çıkarım Yapma, KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme, KB2.12. Mevcut Bilgiye / Veriye Dayalı Tahmin Etme, KB2.13.Yapılandırma, KB2.14. Yorumlama, KB2.15. Yansıtma, KB2.16. Muhakeme (Akıl Yürütme), KB3.3. Eleştirel Düşünme

8. sınıf temaları, bütüncül yaklaşıma göre yapılandırılmıştır.

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

- KUR.8.4.D. “Yurdum ve Dünyam” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri dinleyebilme / izleyebilme-anlamlandırabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek dinleme / izlemeye hazırlık yapar.*
 - b) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.*
 - c) *Temayı, temel ayrıntılar ve ipuçlarından hareketle anlamlandırır.*
 - ç) *Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- KUR.8.4.O. “Yurdum ve Dünyam” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri okuyabilme-anlamlandırabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek okumaya hazırlık yapar.*
 - b) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.*
 - c) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak anlamlandırır.*
 - ç) *Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- KUR.8.4.K. “Yurdum ve Dünyam” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle konuşabilme-anlatabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek konuşmaya hazırlık yapar.*
 - b) *Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını gözlemleyerek taklit eder ve tekrarlar.*
 - c) *Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak taklit yoluyla sözlü içerik oluşturur.*
 - ç) *Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak konuşmanın içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.*
 - d) *Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak sözlü içeriği yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.*
 - e) *Temaya ilişkin konuşma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- KUR.8.4.Y. “Yurdum ve Dünyam” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle yazabilme-anlatabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgilerini ve deneyimlerini harekete geçirerek yazmaya hazırlık yapar.*
 - b) *Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını inceleyerek modelden kopyalar.*
 - c) *Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak yazılı içerik oluşturur.*
 - ç) *Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.*
 - d) *Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.*
 - e) *Temaya ilişkin yazma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- KUR.8.4.DBS. “Yurdum ve Dünyam” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun dil bilgisi seçebilme-kullanabilme**
- Temaya uygun dil bilgisi yapılarını seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.*

KUR.8.4.SÖS. "Yurdum ve Dünyam" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle uygun sözcük seçebilme-kullanabilme

Temaya uygun sözcükleri seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.

KUR.8.4.SES. "Yurdum ve Dünyam" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle uygun sesletimi seçebilme-kullanabilme

Temaya uygun sesletimi seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Tema: Yurdum ve Dünyam (Welat û Cîhana Min)

Alt Temalar

1. Yurdumuz ve Kültürümüz (Welat û Çanda Me)
2. Takvim ve Mevsimler (Salname û Demsal)
3. Hava Olayları (Keş û Hewa)

İşlevsel Cümle Yapıları

1. Yurdunu ve Ortak Mirası Tanıtma
Li bajarê me deverên dîrokî hene.
2. Doğ a Olayları ve Çevre Üzerine Varsayımsal Konuşma
Divê em sirûşt a xwe biparêzin.
3. Kültürel Zenginliğin Korunmasına Yönelik Gereklik ve Önem Bildirme
Parastina çandê wezîfeya me ye.
4. Gelecek Planları ve Dünya Mirasına Dair Niyetler
Ez ji geştûgerê hez dikim.
5. Çevresel ve Kültürel Sorunlara Yönelik Çözüm Önerileri
Ji bo kêmkirina bandora avhewayê, divê em enerjîya xwezayî tercîh bikin.

Hedef Dil Bilgisi Yapıları

1. Zaman ve Süreç Bağlayıcıları (Örnek: Em ê pêşî hewayê kontrol bikin, paşê derkevin.)
2. Karşılaştırma ve Derecelendirme Yapıları (Lîstikên me ji lîstikên dijîtal hîn bi kêftir in.)
3. Gelecek Tasarımları ve Niyetler (Örnek: Di betlaneyê de ez ê herim gund û li ser lîstikên lêkolîn bikim.)
4. Gerekçe ve Amaç Bağlaçları (Lewma, lewra, ji ber ku, ji bo)
5. Gereklik ve Sorumluluk İfadeleri (Divê em .)
6. Şart ve Varsayım Yapıları (eger, ger, heke, ku .)
7. Detaylandırma ve Tanımlama İfadeleri (Dengbêjî hunereke bêhempa ye ku hafizeya me diparêze. Kesên ku qîmetê didin sirûştê, ji bo cîhaneke paqij dixebitin.)
8. Olasılık ve Tahmin Bildiren Yapılar (Tê texmînkirin ku germahiya gerdûnî dê bandoreke neyînî bike.)
9. Durum Karşıtlıkları ve Kapsayıcı İfadeler (Bajarê me ne tenê bi xwarinê, bi dîroka xwe jî navdar e.)

Sesletim

1. Temel Ünlü ve Ünsüz Sesler

Ünlülerin Doğ ru Telaffuzu: a, e, ê, î, î, o, u, û

Ünsüzlerin Doğ ru Telaffuzu: b, c, ç, d, f, g, h, j, k, l, m, n, p, q, r, s, ş, t, v, w, x, y, z

2. Farklı Seslerin Sesletimi ve Telaffuzu: Türkçede bulunmayan veya farklı telaffuz edilen (ê, q, w, x) sesleri; tema kapsamındaki welat, xwarin, hewa, lîstik, çand, mîras, avhewa, herêm

ve gerdûnî gibi akademik derinliği olan kelimeler üzerinden pekiştirilir.

3. Vurgu ve Tonlama: Karmaşık cümle yapılarında; özellikle şart, varsayım, neden-sonuç ve gelecek planı bildiren ifadelerde vurgu ve tonlamayı ayırt edebilme ve doğru kullanabilme becerisi geliştirilir.

4. Tekrar ve Taklit Yoluyla Otomatikleştirme: Kurmanccaya özgü sesler; tartışma, dijital içerik üretimi, röportaj ve sunum temelli dinamik süreçlerle akademik konuşma becerisine dâhil edilir.

5. Sesletim ve Yazım İlişkisi: Öğrencilerin; tema kapsamında öğrendikleri üst düzey kelimeleri (avhewa, mîras, gerdûnî, parastin vb.) doğru okuyup yazarken ses-harf ilişkisini ve Kurmanccaya özgü karakteristik seslerin yazım düzenini fark etmeleri sağlanır.

6. Kavram ve Nesne İlişkisi: Öğrenciler; küresel ve yerel mekânları (herê, welat, cîhan), çevre olaylarını (avhewa, xweza, guherîna avhewayê), kültür öğelerini (mîras, dengbêj, kevneşopî) ve toplumsal değerleri Kurmancca olarak tanıyarak bu kavramları doğru telaffuz eder, akademik düzeyde sınıflandırır ve eşleştirir.

Çevre ve dünya farkındalığı, doğa, toplum ve kültürle etkileşimin gözlem ve deneyimler aracılığıyla anlamlandırıldığı temel bir öğrenme alanıdır. Yerleşim yerleri, doğa olayları ve kültürel unsurlara dair söz varlığının bağlam odaklı kullanımı; dört temel dil becerisini bütüncül biçimde desteklerken bireyin önceki bilgileriyle yeni deneyimleri sınıflandırarak yapılandırmasını, çevre bilinci ve kültürel çeşitliliğe saygı değerleriyle akıcı, işlevsel ve etkili iletişim kurmasını sağlar.

İlkeler Öğrenme-öğretme süreci, yakın çevreden küresel bağlama uzanan, somuttan soyuta, bilinenden bilinmeyene ve yakından uzağa ilkeleri doğrultusunda öğrencinin mevcut deneyimlerini odağa alan yaşam temelli bir anlayış benimsenmelidir. Hayatilik, oyun ve yaparak-yaşayarak öğrenme ilkeleri çerçevesinde doğal bağlamlarda yapılandırılan dört temel dil becerisi; kültürel duyarlılık, sürekli dönüt, pekiştirme ve kapsayıcı ölçme-değerlendirme yaklaşımlarıyla işlevsel, kalıcı ve sürdürülebilir öğrenmelere dönüştürülebilir.

Anahtar Kavramlar dengbêjlik, doğa, dünya, oyun, geleneksel, kültürel miras, şehir, yaşam alanı, yurt

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Dinleme / izleme-anlamlandırma ve okuma-anlamlandırma becerilerine ait öğrenme çıktılarına ulaşıp ulaşılmadığını belirlemek amacıyla öz bildirim çalışmaları yaptırılabilir. Öğrencilerin akıcı ve doğru okuma becerilerindeki gelişimi; gözlem formları ile izlenebilir ve öğrencilere düzenli geri bildirim verilebilir. Öğrencilerin dinleyecekleri / izleyecekleri veya okuyacakları metnin içeriğine yönelik tahminde bulunabilmelerini desteklemek amacıyla sözcük ilişkilendirme ve kelime kümeleme etkinlikleri ile zihin haritaları kullanılabilir.

Konuşma-anlatma becerilerine ait öğrenme çıktıları kısa konuşma uygulamaları, diyalog çalışmaları, canlandırma etkinlikleri ve çeşitli performans görevleri ile değerlendirilebilir. Bu süreçte öğretmen, kontrol listeleri kullanarak öğrencinin gelişimini izleyebilir. Konuşma ve yazma becerilerine yönelik çalışmalar sırasında öğrencilerin düşüncelerini yapılandırmalarını desteklemek amacıyla kavram haritaları, zihin haritaları ve çalışma kâğıtları kullanılabilir.

Yazma-anlatma becerilerinin değerlendirilmesinde kısa yazma çalışmaları, cümle ve paragraf yazma etkinlikleri ile öğrenme günlüğü ve yansıtıcı günlükler kullanılabilir. Yazılı üretim sürecinde, öğrencilerin kendi tahminlerinden yararlanabilmeleri için eşleştirme ve kavram ilişkilendirme görevleri uygulanabilir.

Öğrencilerin öğrenme süreçlerine aktif katılımını sağlamak amacıyla, akran değerlendirme formları kullanılabilir. Öğrenme çıktıları ayrıca dijital üretimler (poster, video, ses kaydı), öğrenme duvarı veya bülten panosu çalışmaları vb. ürün temelli etkinlikler aracılığıyla da değerlendirilebilir. Yapılan tüm üretim görevleri ve etkinlikler sonunda öğrencilerin performansı analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarları kullanılarak değerlendirilebilir ve öğrencilere yapıcı geri bildirimler verilebilir.

Destek becerilerine ait öğrenme çıktılarına ulaşıp ulaşılmadığını ölçmek için öğrencilere temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanabilme çalışmaları ve uygun diğer çalışmalar yaptırılabilir.

1. Performans Görevi: Eskiden Şimdiye Oyunlar (Lîstikên Berê û Niha)

Öğrenciler, geleneksel bir oyun ile modern bir oyunu (dijital oyunlar gibi) karşılaştıran kısa bir değerlendirme yazabilirler. "Berê..." (eskiden) ve "niha..." (şimdi) kelimelerini kullanarak oyunlardaki değişimi basitçe anlatabilirler. "Lîstikên kevin li gorî min xweştir in" (Eski oyunlar bence daha güzeldir) diyerek kendi görüşlerini gerekçeleriyle paylaşabilirler.

2. Performans Görevi: İki Şehir, İki Kültür (Du Bajar, Du Çand)

Öğrenciler, kendi yaşadıkları şehir ile dünyadan seçtikleri bir şehri karşılaştıran bir tanım kartı hazırlar. Bu görevde "li gorî..." (göre) ve "-tir" (daha) yapılarını kullanarak iki şehrin havasını, yemeklerini veya önemli yerlerini kıyaslayabilirler. Örneğin "Bajarê me li gorî Parîsê germtir e." (Bizim şehrimiz Paris'e göre daha sıcaktır.) gibi basit ama karşılaştırma içeren cümleler kurabilirler.

İçeriğe uygun olarak seçilecek performans görevleri; hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanabilme, yazılı ve / veya sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı ile göreve katılım, çaba ve süreç içindeki ilerleme gibi ölçütleri içeren analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı, kontrol listesi veya gözlem formu ile değerlendirilebilir. Performans görevleri sürecinde öğrencilerin sürece daha aktif katılmalarını desteklemek amacıyla öz / akran / grup değerlendirme formlarına da yer verilebilir.

Temel Kabuller

Bu temada öğrencilerin Kurmanccada temel düzeyde okuma, yazma, dinleme ve konuşma becerilerine sahip oldukları; kendilerini genel cümlelerle tanıtabildikleri, günlük yaşamda kullanılan temel ifadeleri kısmen bildikleri kabul edilmektedir. Öğrencilerin yaşadıkları yer, çevre, hava olayları ve kültürel unsurlar hakkında Türkçe olarak bilgi sahibi oldukları; ancak bu kavramları Kurmanccada ifade etmede sınırlı dil yeterliliğine sahip oldukları öngörülmektedir. Ayrıca öğrencilerin bir kısmının Kurmanccada yer, yön, hava olayları, kültürel değerler ve oyunlara ilişkin kelime dağarcığının sınırlı olduğu; bu kavramları doğru telaffuz etmede ve cümle içinde kullanmada zorlanabilecekleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreç

Bu süreçte "Heke li herêma me baran qet nebare, jiyana me dê çawa biguhere? (Eğer bölgemizde hiç yağmur yağmazsa hayatımız nasıl değişir?)", "Bajarê te li gorî bajarên ku te di tora cîhanî de dîtine bi çi navdar e? (Şehrin, genel ağda gördüğün diğer şehirlere göre neyle ünlüdür?)", "Ji bo ku em mîrasa xwe ya çandî biparêzin, divê em di pêşerojê de çi bikin? (Kültürel mirasımızı korumak için gelecekte ne yapmalıyız?)", "Lîstikên berê û lîstikên modern; kîjan ji bo te hîn bi kêf in û çima? (Eski oyunlar mı modern oyunlar mı senin için daha keyifli ve neden?)" gibi sorularla öğrencilerin önceki bilgileri yoklanabilir. Böylece

öğrencilerin Kurmancca ile ilgili neler bildikleri, yaşadıkları çevreyi tanımlayabilme, hava olaylarını ifade edebilme, kültürel öğeleri tanıyabilme ve oyunlara ilişkin kelime bilgileri belirlemeye çalışarak öğrencilerin Kurmancca dil düzeyleri hakkında bilgi sahibi olunmaya çalışılabilir. Öğrencilerin hazırbulunuşluk seviyelerinin belirlenmesinde gelişim çizelgeleri, gözlem formları, kontrol listeleri vb. ölçme ve değerlendirme araçları da kullanılabilir.

Köprü Kurma Öğrencilerin bu temada öğrenecekleri ile Kurmancca dersindeki ön öğrenmeler ve önceki sınıflarda Türkçe derslerinde edindikleri bilgilerin bağlantısı kurulabilir. Daha önce öğrendikleri yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlarla ilgili ifadeleri ile bu temada öğrenecekleri “Em lîstikên xwe diparêzin ji bo ku çanda me her bimîne. (Kültürümüzün kaybolmaması için oyunlarımızı koruyoruz.)”, “Ev her du mîras ji giranbiha ne. (Bu her iki miras da değerlidir.)”, “Divê em ji bo cîhanê gavan biavêjin. (Dünya için adımlar atmalıyız.)” gibi ifadeler arasındaki benzerlikler üzerinde durulabilir. Aynı zamanda öğrenciler günlük hayatta kullandıkları veya tanık oldukları söz konusu yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurları bu temada öğrendikleri arasında ilişki kurabilirler.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları KUR.8.4.D.

“Yurdum ve Dünyam” temasına yönelik dinleme / izleme-anlamlandırma süreci, öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurları yansıtan görseller üzerinden başlatılır (**E1.1, E1.4, E1.5, E3.2**). Görseller incelenerek “Kültürel mirasımızın kaybolması ne anlama gelir?”, “Mevsimlere göre hava olayları nasıl değişim gösterir?”, gibi sorulara yönelik düşünceler oluşturulur ve öğrencilerin kendi sınıf yaşantılarından örnekler vermeleri sağlanır (**SDB1.2, SDB1.1, SDB2.1, SDB3.1**). Bu süreçte önceki bilgi ve deneyimlerin harekete geçirilmesi, görsellerdeki unsurlar ile yaşantılar arasında temel ilişkilerin fark edilmesi ve mevcut içerik hakkında tahminlerde bulunulması sağlanır (**D3.4, D14.1, OB4, KB2.11**).

Kısa bir ses kaydı, video veya diyalogdan kesitler sunularak içerikte yer alan yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlar hakkında tahminlerde bulunulması sağlanır (**E2.1, E3.2**). Görsel ve işitsel ipuçları birlikte değerlendirilerek içerik hakkında çıkarımlar yapılır (**E2.1, SDB2.1, SDB2.2, D14.1, OB2**).

“Yurdum ve Dünyam” temasına uygun dinleme / izleme metni kesintisiz olarak sunulur. Bu metinde yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlar yer alır (**E2.2, E3.2, D3.1, D3.4**). Bu aşamada içeriğin genel anlamının kavranması, konusunun algılanması, temel unsurların, yönergelerin ve ayrıntıların tanınması beklenir. Böylece bütüncül içerikteki temel bileşenlerin fark edilmesi sağlanır (**SDB1.2, OB1, KB2.2, KB2.10**).

Dinleme sonrasında içerikte geçen yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlar görseller, kartlar ve dijital materyaller aracılığıyla yeniden ele alınır (**KB2.5, KB2.7, KB2.11, KB2.12**). Bu unsurlar eşleştirme, işaretleme ve sınıflandırma etkinlikleriyle ayırt edilir; benzerlik ve farklılıklar belirlenir. Başlangıçta yapılan tahminler tekrar gözden geçirilir ve dinlenen içerikle karşılaştırılır, tahminlerin doğruluğu kontrol edilir ve gerekçelendirilir. İçerikte yer alan unsurların bütün içinde konumlandırılması ve temel sınıflandırılması sağlanır (**OB2, OB4, SDB2.1, E3.2**). İçerikteki bilgiler tablo veya şemalar üzerinde yapılandırılarak yatay ve dikey ilişkiler görünür hâle getirilir (**KB2.13, OB1**).

Yurdumuz ve kültürümüz, mevsimler hava olayları alt temaları kategorilere ayrılır; dünya, dünya-hava olayları, dünya-yurt, yurt-kültür ilişkileri üzerinden anlamlı bağlantılar kurulur. Dinlenen metinler öğrencilerin kendi yaşantılarıyla ilişkilendirilerek içerik bireysel olarak içselleştirilir (**SDB1.2, SDB1.3, SDB3.1, OB1**). Bu süreçte dikkatlerini içerik üzerinde yoğunlaştırmaları, öğrenmeye istekle katılmaları ve yeni duruma uyum sağlamaları desteklenir (**D19.1, E1.4, E3.2, OB5, SDB2.1**).

Sürecin sonunda dinleme etkinliğine ilişkin gözlem, anlayış ve düşünceler (**E1.5, E2.2, E3.7**). Gönüllü öğrenciler söz alarak anladıklarını ifade ederken diğer öğrenciler onları dikkatle dinler (**SDB2.1, SDB2.2, SDB3.1**). Ardından ikili ve küçük grup çalışmalarıyla karşılıklı olarak bilgi, düşünce ve deneyimler paylaşılır; yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlar ile ilgili genel ifadeler kullanılır (**D14.1, D15.1, KB2.15**).

KUR.8.4.0.

“Yurdum ve Dünyam” temasına yönelik okuma-anlamlandırma süreci; öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurları içeren kısa metinler ve görseller üzerinden başlatılır (**E1.1, E1.5**). Görseller ve metin parçaları incelenerek “Bu metin ne hakkında olabilir?”, “Bu hava olayları yaşanmasaydı ne olurdu?”, “Kültürel mirasımız kaybolmasıyla ne yaşanabilir?” gibi sorulara yönelik tahminlerde bulunulması sağlanır (**SDB1.1, SDB1.2, D14.1**). Önceki bilgi ve deneyimlerin harekete geçirilmesi, mevsimler yurdumuz, hava olayları, kültürel unsurlar ve mevcut içerikle önceki bilgiler arasında temel ilişkilerin kurulması desteklenir (**OB1, OB4, KB2.2**). Sunulan yazılı ve görsel ipuçları aracılığıyla içerik ile önceki bilgi ve deneyimler arasında bağ kurulması sağlanır ve metnin konusu hakkında tahminlerde bulunulur (**SDB2.1, OB4, KB2.2**).

Okuma içeriğine ait başlık, görsel ve anahtar ifadeler incelenir. Bu ipuçlarına dayanarak metnin konusu, metinde yer alabilecek yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlar hakkında tahminlerde bulunulması sağlanır (**E3.2, E3.8**). Öğrencilerin görsel ve yazılı ipuçlarından yararlanarak içeriği genel olarak algılamaları desteklenir (**SDB2.1, SDB2.3, KB2.11, OB1**).

Metin sessiz olarak okunur. Okuma sürecinde içeriğin genel anlamının bütüncül olarak kavranması, metinde geçen yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlar ile ilgili yerlerin fark edilmesi beklenir (**E3.2, E2.2**). Ayrıca metin içerisindeki temel ayrıntıların belirlenmesi sağlanır. Böylece içeriğin konusu genel olarak algılanır ve temel bileşenler tanınır (**SDB2.2, D3.1, D3.2, D3.4**).

Okuma sonrasında metinde yer alan yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlar görseller ve bilgi kartlarıyla yeniden ele alınır (**E3.10, SDB2.1**). Bu unsurlar eşleştirme ve işaretleme etkinlikleriyle tanınır ve ayırt edilir “Oyun ile doğa ve çevre ilişkisi nasıl kurulabilir?”, “Hava olaylarını oluşturan etmenler nelerdir?” gibi sorular üzerinden içerik somutlaştırılır (**OB4, KB2.2, D19.1**). Başlangıçta yapılan tahminler tekrar gözden geçirilir ve metinle karşılaştırılarak doğruluğu kontrol edilir; doğru ve yanlış tahminler gerekçeleriyle ifade edilir (**D12.3, E2.2, SDB1.2, KB2.12, OB5**).

Metinde yer alan öğeler tablo, şema veya görsel düzenleyiciler aracılığıyla yapılandırılır. yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlar belirli bir düzen içinde yerleştirilerek bu unsurlar arasındaki bağlantılar açık biçimde ortaya konur (**KB2.5, KB2.13, OB2, OB4**). Bu unsurlar kategoriler hâlinde sınıflandırılır, benzerlik ve farklılık açısından karşılaştırılır. Ayrıca öğeler arasındaki yatay ve dikey ilişkilerin fark edilmesi sağlanır (**E3.2, E3.7, KB2.7**).

Yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlar arasındaki bağlantılar ele alınır. “Yurdumuzda yaşanan hava olayları yaşanmasaydı neler gerçekleşirdi?” “Yemeklerimiz damak tadımızı gösterir mi?” gibi sorular üzerinden ilişkiler kurulması sağlanır. Bu süreçte anlamlı bağlantılar kurulması ve metnin derinlemesine incelenmesi desteklenir (**KB2.7, SDB2.2, OB4, D19.1**). Metinden hareketle çıkarımlar yapılır ve elde edilen bilgiler öğrencilerin kendi sınıf ortamlarıyla ilişkilendirilerek ifade edilir, böylece içerik bireysel olarak içselleştirilir (**E1.5, KB2.11**).

Sürecin sonunda okuma ve anlamlandırma sürecine ilişkin gözden geçirilen bilgi, deneyim, düşünce ve duygular bireysel olarak ifade edilir (**E3.1**). Gönüllü öğrenciler söz alarak metinden anladıklarını paylaşırken diğer öğrenciler dikkatle dinler. Ardından ikili ve küçük grup

çalışmalarıyla yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlar ile ilgili ifadeler kullanılarak karşılıklı paylaşımlar gerçekleştirilir (**SDB2.1, SDB2.2**). Bu süreçte iletişim kurulması, iş birliği yapılması ve karşılıklı etkileşim içinde bulunulması beklenir (**SDB3.1, D14.1, D15.1**).

KUR.8.4.K.

“Yurdum ve Dünyam” temasına yönelik konuşma-anlatma süreci, öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlara ilişkin görseller ve kısa ifadeler üzerinden başlatılır (**E1.1, E1.5**). Öğrencilerin hava olaylarına ilişkin yaşantılarını hatırlamaları, yurdumuz, mevsimler ve kültürel unsurları ifade etmeleri ve yönergeleri fark etmeleri sağlanır. Bu süreçte önceki bilgi ve deneyimlerin etkin hâle getirilmesi ve mevcut içerikle ilişkilendirilmesi hedeflenir (**SDB1.2, OB4, KB2.2**).

Yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurları içeren konuşma örnekleri [“cejnên me çavkanîyên bextewarîyê ne.”, “Gelo ferqa herêmên me tenê keşûhewa ye?” (“Bayramlarımız mutluluk kaynaklarıdır.”, “Acaba bölgelerimizin tek farkı iklim midir?”)] sunulur. Öğrencilerin bu örnekleri dinlemeleri, tekrar etmeleri ve doğru sesletimle taklit etmeleri sağlanır. Böylece model ifadelere aşinalık kazanmaları ve sözlü üretime hazırlık yapmaları desteklenir (**D12.3, E2.5, E3.2, SDB2.1**).

Öğrencilerin model konuşmaları taklit ederek benzer ifadeler üretmeleri sağlanır. Öğrenciler “Dema berf û baran nebare dê cîhan bibe çol”, “Di gotinên me yên gelêrî da gelek hestên me veşartî ne.”, “Lîstikên li derve zêhn û bîra meriv xurt dîkin.” gibi ifadeleri tekrar ederken “Di lîstîkan da lihevanînokan bibêje da ku zîmanê te rewan bibe.”, “Çîroka Şengê û Pengê bixwîn.” [“Kar ve yağmur yağmadığında dünya çöl olacak.”, “Halk sözlerimizde (deyimlerimizde / atasözlerimizde) birçok duygumuz gizlidir.”, “Dışarıdaki oyunlar insanın zihnini ve hafızasını güçlendirir.” gibi ifadeleri tekrar ederken “Oyunlarda tekerlemeler söyle ki dilin akıcı olsun.”, “Şengê ve Pengê’nin (Şeng ile Peng) hikâyesini okuyun.”] gibi yönergeleri de kullanır ve bu ifadeleri kendi sınıf ortamlarına göre değiştirerek yeniden kurar. Böylece taklit yoluyla yeni içerik oluşturulması ve bu içeriklerin bağlama uygun biçimde düzenlenmesi sağlanır (**KB2.11, SDB2.1**).

Öğrencilerin öğrendikleri dil yapılarını kullanarak yeni ve özgün ifadeler oluşturmaları sağlanır. Öğrencilerden yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurları ifade eden cümleler kurmaları beklenir. Kurulan ifadelerin açık, anlaşılır ve doğru biçimde iletilmesi teşvik edilir. Bu süreçte uygun sözcüklerin seçilmesi, ifadelerin geliştirilmesi ve farklı örneklerle karşılaştırılması desteklenir (**E3.2, KB2.7, KB2.8, OB1**). Ayrıca öğrencilerin birbirlerine sorular yönelterek ifadelerini genişletmeleri ve sözlü etkileşim içinde kullanmaları sağlanır (**E3.8, SDB2.2**). Öğrencilerin hazırlıksız konuşma durumlarında bağlama uygun ifadeleri hızlı ve doğru biçimde seçerek kullanmaları ve hazırlıklı konuşma durumlarında belirledikleri içerikleri düzenleyerek doğal ve anlaşılır biçimde sunmaları desteklenir.

Öğrencilere, kendi yaşadıkları şehir ile dünyadan seçtikleri bir şehri karşılaştıran bir tanım kartı hazırlayabilecekleri performans görevi verilebilir. Bu görevde “li gorî...” (göre) ve “-tir” (daha) yapılarını kullanarak iki şehrin havasını, yemeklerini veya önemli yerlerini kıyaslarlar. Örneğin “Bajarê me li gorî Parîsê germtir e.” (Bizim şehrimiz Paris’e göre daha sıcaktır.) gibi basit ama karşılaştırma içeren cümleler kurarlar. Performans görevi; hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanabilme, yazılı ve / veya sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı ile göreve katılım, çaba ve süreç içindeki ilerleme gibi ölçütleri içeren analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı, kontrol listesi veya gözlem formu ile değerlendirilebilir. Performans görevi sürecinde öğrencilerin sürece daha aktif katılmalarını desteklemek amacıyla öz / akran değerlendirme formlarına da yer verilebilir.

İkili çalışmalar gerçekleştirilir. Öğrencilerden biri yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurları içeren cümleler kurar, diğeri dinler, sorular sorar ve gerektiğinde karşılaştırmalar

yapar (**E2.2, E3.1**). Roller değiştirilerek sürecin sürdürülmesi sağlanır. Bu süreçte öğrenilen yapıların farklı bağlamlarda kullanılması, yeniden düzenlenmesi ve sözlü iletişim yoluyla paylaşılması desteklenir (**SDB2.1, SDB3.1, KB2.13, OB5**).

Küçük grup çalışmaları yapılır (**KB2.5, KB2.13**). Öğrenciler grup içinde yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlarını içeren bir diyalog kurar; hava olayları ve kültürel unsurları belirler, bu unsurları sınıflandırır ve ortak bir sözlü sunum hazırlar. Böylece sınıflandırma ve yapılandırma becerilerinin geliştirilmesi sağlanır (**SDB2.1, SDB2.2, SDB3.1, D14.1**).

Sürecin sonunda öğrencilerin konuşma etkinliklerine ilişkin düşünce, duygu ve deneyimlerini değerlendirmeleri sağlanır. Öğrencilerden hangi ifadeleri doğru kullandıklarını, hangi noktalarda zorlandıklarını ve kendilerini nasıl geliştirebileceklerini ifade etmeleri beklenir. Bu süreçte yapılan çalışmaların yorumlanması ve anlamlandırılması desteklenir (**SDB1.2, SDB1.3**).

Öğrenciler bu değerlendirmelerini sınıf ortamında paylaşır ve arkadaşlarının görüşlerini dinlerler (**D3.1, D3.2, D3.4**). İkili ve grup içi paylaşımlar yoluyla karşılıklı geri bildirim verilmesi ve öğrenmenin pekiştirilmesi sağlanır (**D15.1, D16.3, SDB2.1, SDB3.1**).

KUR.8.4.Y.

“Yurdum ve Dünyam” temasına yönelik yazma-anlatma süreci; yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlara ilişkin görseller gösterilerek ve kısa ifadeler üzerinde durularak başlatılır (**E1.1, E1.5, E3.2**). Öğrencilerin bu görselleri incelemeleri, hava olayları ve kültürel unsurlara ilişkin bildikleri sözcükleri hatırlamaları; mevsimler ve yurdumuz ile ilgili ifadeleri ve bunlarla ilgili yönergeleri fark etmeleri ve bu bilgileri kısmen basit ifadelerle yazılı olarak ifade etmeleri sağlanır. Ayrıca verilen yazma görevinin ne olduğu, ne yazılacağı ve nasıl yazılacağına genel olarak anlaşılması desteklenir (**SDB1.2, OB4, KB2.2**).

Yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurları bildiren ifadeler içeren kısa yazılı model metinler sunulur. Bu metinlerin incelenmesi, yapı ve ifade biçimlerinin fark edilmesi ve model alınarak bu metindekilere benzer ifadelerin yeniden yazılması sağlanır. Böylece modelden yararlanarak yazılı üretime geçiş desteklenir (**E2.5, E3.2, SDB2.1, OB1**).

Model metinler temel alınarak yazılı içerik oluşturulması sağlanır. “Pirbûna zımanan li cîhanê pirbûna rengan e.”, (“Dünyadaki dillerin çokluğu, renklerin çokluğudur.”, “Ülkemizde güneş doğduğunda, Avustralya’da güneş batıyor.”) “Em li dibistanê kişikê dilîzin.” gibi ifadelerin yanı sıra “Zivistanê li welatê me cihê herî sar bajarê Qersê ye”, “Li welatê me ji bilî Çîyayê Sîpanê, Çîyayê Nemrûdê, Çîyayê Cîlo û Çîyayê Agirî jî hene” (“Okulda satranç oynuyoruz.”) gibi ifadelerin yanı sıra “Kışın ülkemizde en soğuk yer Kars şehridir.”, “Ülkemizde Süphan Dağı’nın yanı sıra Nemrut Dağı, Cilo Dağı ve Ağrı Dağı da vardır.”) gibi ifadeler de kullanılarak cümleler yazılır ve bu ifadeler uygun biçimde düzenlenir. Böylece yazma içeriğinin oluşturulması ve geliştirilmesi sağlanır (**KB2.11**).

Yazma görevinin yapılandırılması sağlanır. Yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurları içeren kısa metinler yazılması beklenir. Yazma sürecinde uygun materyallerin seçilmesi (defter, çalışma kâğıdı vb.), uygun sözcüklerin ve dil yapılarının kullanılması, noktalama işaretlerine dikkat edilmesi ve genel mesajların açık ve anlaşılır biçimde ifade edilmesi desteklenir. Ayrıca öğrencilerin hazırlıklı yazma durumlarında içeriklerini planlayarak düzenlemeleri ve hazırlıksız yazma durumlarında bağlama uygun ifadeleri hızlı ve doğru biçimde seçerek kullanmaları sağlanır (**E3.2, KB2.8, OB1**). Bu aşamada yazılan metinlerin geliştirilmesi sağlanır. Yazılar yeniden okunur, benzer ve farklı yönler karşılaştırılır, sınıf eşyaları ve ifadeler kategorilere ayrılır ve gerekli düzenlemeler yapılır (**KB2.5, KB2.7, SDB1.2**).

Öğrencilere, geleneksel bir oyun ile modern bir oyunu (dijital oyunlar gibi) karşılaştıran kısa bir değerlendirme yazabilecekleri performans görevi verilebilir. “Berê...” (eskiden) ve “niha...” (şimdi) kelimelerini kullanarak oyunlardaki değişimi basitçe anlatabilirler. “Lîstikên kevin li gorî min xweştir in” (Eski oyunlar bence daha güzeldir) diyerek kendi görüşlerini gerekçeleriyle paylaşabilirler. Performans görevi; hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanabilme, yazılı ve / veya sözlü

anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı ile göreve katılım, çaba ve süreç içindeki ilerleme gibi ölçütleri içeren analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı, kontrol listesi veya gözlem formu ile değerlendirilebilir. Performans görevi sürecinde öğrencilerin sürece daha aktif katılmalarını desteklemek amacıyla öz / akran değerlendirme formlarına da yer verilebilir.

Yazılı içeriklerin farklı bağlamlarda yeniden düzenlenmesi sağlanır **(E1.1, E1.5, E3.2)**. Yazılan ifadeler değiştirilerek metinler genişletilir. Bu süreçte yazılı bilgilerin yeniden yapılandırılması ve paylaşılması desteklenir. Öğrencilerin yazdıkları metinleri arkadaşlarıyla paylaşmaları ve yazılı iletişim kurmaları sağlanır **(D16.3, SDB2.1, SDB2.2)**.

Küçük grup çalışmaları yapılır. Grup içinde yazılan metinler paylaşılır, birlikte gözden geçirilir ve ortak metinler oluşturulur. Bu süreçte iş birliği yapılması ve olumlu iletişim kurulması teşvik edilir **(SDB2.2, SDB2.3, SDB3.1, D14.1)**. Sürecin sonunda yazma süreci ve ürünlerine ilişkin değerlendirme yapılır. Yazılan metinler gözden geçirilerek güçlü yönler ve geliştirilmesi gereken noktalar belirlenir **(E1.3, E1.4, E1.5)**. Ardından bu değerlendirmeler sınıf ortamında paylaşılır ve karşılıklı geri bildirimlerde bulunulur **(D3.1, D3.2, D3.4, D14.3)**.

KUR.8.4.DBS.

“Yurdum ve Dünyam” temasına yönelik dil bilgisi seçme-kullanma süreci; yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurları yansıtan görsellerin ve kısmen kısa diyalogların sunulmasıyla başlatılır **(D12.3, E1.1, E1.5)**. Öğrenciler görselleri inceler, duydukları ifadeleri takip eder ve sınıfça tekrar eder. “Divê em kilam û stranên xwe yên gelêrî ji nû ve bibêjin.”, (“Halk ezgilerimizi ve türkülerimizi yeniden söylemeliyiz.”, “Ülkemizin meyveleri tropikal meyveler gibi değildir.”) gibi cümleler birlikte söylenerek içerikle ilk aşinalık oluşturulur. Bu süreçte dil yapılarının kuralları açıklanmadan, doğal ve bağlam içinde fark edilmesi sağlanır **(SDB1.2, OB4)**.

Yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurları içeren görseller üzerinden eşleştirme etkinliği yapılır **(E3.2, E3.8)**. Öğrenciler dinledikleri cümleleri doğru görsellerle eşleştirir, ilgili unsurları işaretler ve hangi ifadenin hangi görsele ait olduğunu sözlü olarak belirtir. Bu etkinlik sayesinde Kurmancca dil parçaları kuralları bilinmeden fark edilerek ayırt edilir **(KB2.2, KB2.7, OB1, OB5)**.

Kısa canlandırmalar veya video kesitleri izlenir. Öğrenciler izledikleri içerikte hangi mevsimin ne zaman yaşandığını, yurdumuzun dünyanın neresinde yer aldığını Kurmancca olarak ifade eden cümleleri ve basit ifadeleri (“Heke em cîhanê biparêz, ew dê kes bimîne. (Eğer dünyayı korursak, o yeşil kalır.)”, “Çîyarê herî bilind çîyayê Agirî ye”, “Em ê lîstikeke komî ya bi navê Keşkê Keleşo bilîzin” (“En yüksek dağ Ağrı Dağı’dır.”, “Keşkê Keleşo adında grupça oynanan bir halk oyunu oynayacağız.”) belirler ve bu ifadeleri tekrar eder. Sınıf içine getirilen gerçek nesnelerle ilişki kurularak anlam güçlendirilir **(SDB2.1, E3.2, OB4, D19.1)**.

Aynı yapıya sahip cümleler grup hâlinde tekrar edilir. Öğrenciler sırayla cümleleri sesli olarak söyler, arkadaşlarının tekrarlarını dinler ve birlikte tekrar ederek işitsel farkındalık geliştirir. Bu süreçte benzer dil yapılarının fark edilmesi sağlanır **(E2.5, SDB2.2)**.

Yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlar ile ilgili farklı ifadeler ve yönergeler kullanılarak yeni örnekler oluşturulur. “Ger çem û robar nebûna dê çandinî û ceyran nebûya.”, “Di pîrozkirina sersalê da divê hin lihevanînok bên gotin”, “Li dinyayê yek ji herêmen bi bereket mezopotamya ye.” gibi cümlelerin yanı sıra “Hûn cejnana çawa pîroz dîkin?”, “Gelo weku lîstikan çi tiştên din hene ku mîrasa me ya çandî destnîşan dîkin?” (“Eğer ırmaklar ve nehirler olmasaydı tarım ve elektrik olmazdı.”, “Yılbaşı kutlamasında bazı tekerlemelerin söylenmesi gerekir.”, “Dünyadaki en bereketli bölgelerden biri Mezopotamya’dır.” gibi cümlelerin yanı sıra “Siz bayramları nasıl kutlarsınız?”, “Acaba oyunlar gibi kültürel mirasımızı gösteren başka hangi şeyler vardır?”) gibi ifadeler de kullanılarak aynı dil yapıları farklı bağlamlarda

tekrar edilir. Böylece Kurmancca dil parçaları kuralları düşünülmeden, otomatik biçimde pekiştirilir (**E3.7, KB2.11**).

Sınıf içinde hareketli bir etkinlik yapılır. Öğrenciler dolaşarak gördükleri hava olayları ve kültürel unsurları gösterir ve özelliklerini ifade eden cümleler kurar. “Bayên biharê kengî dest pê dîkin û xelas dibin?”, “Di xwarinên me yên gelêrî da herî zêde giha û pîncar tê bîkaranîn” (“Bahar göçleri ne zaman başlar ve ne zaman biter?”, “Geleneksel yemeklerimizde en çok ot ve yabani yeşillikler (şifalı otlar) kullanılır.”) gibi ifadeler gerçek ortamla ilişkilendirilerek kısa, doğal ve anlamlı biçimde tekrar edilir (**SDB2.1, D17.1**).

Beden diliyle canlandırma etkinliği uygulanır. Öğrenciler yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurları taklit eder ve onların şekillerini beden hareketleriyle gösterirler. Böylece dil yapıları kuralları bilinmeden fiziksel olarak da içselleştirilir (**SDB2.2, SDB2.3, D5.2, D14.3**).

Konuşma ve hareketin birlikte kullanıldığı oyunlaştırılmış etkinlikler yapılır. Öğrenciler hem cümle kurar hem de aynı anda nesneleri gösterir. Bu süreçte Kurmancca dil parçaları eş zamanlı olarak tekrar edilir ve canlandırılır (**E2.5, SDB3.1**).

İkili ve grup çalışmalarıyla süreç tamamlanır (**E2.2**). Öğrenciler birbirleriyle yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlarını kullanarak diyaloglar oluşturarak iletişim kurar. Kullanılan ifadeler doğal ve akıcı hâle gelir (**SDB2.1, D3.1, D3.2, D3.4**). Bu süreçte öğrenciler öğrendikleri dil yapılarını, kuralları düşünmeden seçerek farklı durumlarda kullanır ve iletişim kurarken tabii biçimde kullanıma sokar (**D14.1, D15.1, KB2.13, KB2.14**).

KUR.8.4.SÖS.

“Yurdum ve Dünyam” temasına yönelik sözcük seçme-kullanma süreci; yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlarına ilişkin hedef sözcüklerin yer aldığı görsellerin ve kısa diyalogların sunulmasıyla başlatılır. Öğrenciler bu içerikleri dinler ve izler, hedef sözcükleri bütünsel olarak duyar ve görür (**E1.1, OB4**).

Sınıfça tekrar etkinliği yapılır. Hedef sözcükler sesli olarak tekrar edilir; “demsal”, “welat”, “bajar”, “çand”, “listik”, “sersal”, “cejn”, “bajar”, “ax” (“mevsimler”, “ülke”, “şehir”, “kültür”, “oyun”, “yılbaşı”, “bayram”, “toprak / diyar”) gibi sözcükler doğru sesletimle söylenir. Bu süreçte sözcüklerin doğal kullanımına aşinalık kazandırılır (**E2.5, SDB2.1**).

Görseller üzerinden sözcüklerin kullanımı üzerine çalışmalar yapılır. “Cil û bergên me yên gelêrî çi ne û bêtir bi kîjan rengî ne?”, “Xwarinên me yên tûj û tîrş kîjan in?” (“Geleneksel kıyafetlerimiz nelerdir ve daha çok hangi renktedirler?”, “Acılı ve ekşi yemeklerimiz hangileridir?”) gibi sorulara hedef sözcüklerle cevap verilmesi sağlanır. Böylece sözcüklerin kullanım bağlamı algılanır (**E3.2, SDB2.1, D17.1**).

Sözcüklerin anlamlarını zihinde yapılandırmaya yönelik eşleştirme ve sınıflandırma etkinlikleri uygulanır. Yurt, dünya, hava olayları, kültürel unsurlar ve ilgili ifadeler doğru sözcüklerle eşleştirilir, benzer özelliklerine göre gruplandırılır ve sözcükler arasında kavramsal ilişkiler kurulur (**KB2.2, KB2.5, KB2.7, OB1**).

Hedef sözcüklerin anlamlarını pekiştirmek amacıyla tekrar ve kullanım çalışmaları yapılır. Aynı sözcükler farklı örnekler içinde kullanılır; hava olayları ve kültürel unsurlar gösterilerek adlandırılır ve “demsal”, “welat”, “ewr”, “cejn” (“mevsimler”, “ülke”, “bulut”, “bayram”) gibi sözcükler çeşitli durumlarda tekrar edilir. Böylece sözcüklerin anlamları bağlam içinde algılanır (**KB2.11**).

Sınıf içinde hareketli etkinlikler uygulanır. Öğrenciler sınıfta dolaşarak etrafa resimleri asılmış yurdumuzun bölgeleri hava olayları ve kültürel unsurları ifade eden sözcükleri kullanır (**D19.1, E1.3, E2.5**). Sözcüklerin gerçek yaşamla ilişkilendirilmesi ve kendiliğinden, doğal ve tabii bir biçimde kullanılması sağlanır (**SDB2.2, OB4, OB5**).

İkili ve grup çalışmalarıyla süreç tamamlanır (**E2.2**). Öğrenciler birbirlerine sorular sorar, yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurları tanımlar ve hedef sözcükleri iletişim kurarken

kendiliğinden, gerçek ve doğal biçimde kullanır **(SDB2.1, D14.1)**. Bu süreçte sözcüklerin farklı bağlamlarda etkili biçimde kullanıma sokulması desteklenir **(KB2.13, KB3.3)**.

KUR.8.4.SES.

“Yurdum ve Dünyam” temasına yönelik sesletim seçme-kullanma süreci; sınıfa yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurları yansıtan görsellerin getirilmesiyle başlatılır. Görseller incelenirken kısa diyaloglar dinletilir **(E1.1, E1.5, E3.2)**. Dinleme sırasında duyulan sözcüklere dikkat edilmesi ve özellikle tekrar eden seslerin fark edilmesi sağlanır. Dinleme sonrasında duyulan sözcükler sınıfça tekrar edilir ve hangi seslerin duyulduğu belirlenir **(SDB1.2, OB1, OB4, KB2.2)**.

Sınıfça tekrar etkinliği yapılır. Sözcükler önce toplu ardından bireysel olarak tekrar edilir. “demsal”, “welat”, “bajar”, “çand”, “lîstik”, “sersal”, “cejn”, “bajar”, “ax” (“mevsimler”, “ülke”, “şehir”, “kültür”, “oyun”, “yılbaşı”, “bayram”, “toprak / diyar”) gibi sözcükler doğru sesletimle ifade edilir ve işitsel doğruluk pekiştirilir **(E1.3, E3.2, SDB2.1)**.

Farklı cümlelerin yer aldığı dinleme etkinliği uygulanır. Aynı sesleri içeren sözcükler farklı cümleler içinde dinlenir **(E3.2, E3.8)**. Dinleme sonrasında duyulan sözcükler ve tekrar eden sesler belirlenir. Benzer sesler karşılaştırılır ve aralarındaki farklar ortaya konur **(KB2.10, KB2.11, KB2.16)**.

Sınıf içinde uygulama etkinliği yapılır. Sınıfa getirilen görseller veya nesneler gösterilerek doğru sesletimle adlandırılır **(SDB2.2, SDB2.3, SDB3.1)**. Öğrenciler gördükleri nesneleri kendiliğinden seçerek doğru ve doğal biçimde ifade eder, yanlış sesletimler fark edilerek doğru biçimi tekrar edilir. Bu süreçte öğrencilerin sesleri gerçek ve tabii bir biçimde kullanmaları desteklenir **(D3.4, KB2.7)**.

Ses gruplama etkinliği uygulanır. Benzer sesleri içeren sözcükler bir araya getirilir ve farklı sesler ayırt edilerek gruplandırılır. Bu süreçte öğrencilerin ses farkındalıkları güçlendirilir **(E3.2, KB2.5, KB2.13)**.

İkili ve grup çalışmaları yapılır **(E2.2, E3.8)**. Öğrenciler birbirlerine yurt, dünya, hava olayları ve kültürel unsurlar ile ilgili ifadeleri (ilişkileri gibi) doğru sesletimle ifade eder. Öğrencilerin hedef sesleri iletişim sırasında kendiliğinden, doğru, gerçek ve tabii bir biçimde kullanmaları sağlanır **(SDB2.1, SDB3.1)**. Etkinlik sonunda yapılan konuşmalar değerlendirilir ve sesletim doğruluğu üzerine geri bildirim verilir **(D3.2, D3.4, D14.1, KB3.3)**.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

1. Etkinlik: Ailem ve Dengbêjî (Malbata Min û Dengbêjî)

Öğrenciler, miras kavramı çerçevesinde bir dengbêj klamını veya aile büyüklerinden duydukları eski bir hikâyeyi inceleyebilirler. Bu değerın neden “canlı bir miras” olduğunu arkadaşlarına anlatırken “Ev çîrok mîrasa me ye. (Bu hikâye mirasımızdır.)” şeklinde bir tanım yapabilirler.

2. Etkinlik: Yeşil Okul Planı (Plana Dîbistana Kesk)

Öğrenciler, okullarını daha yeşil ve çevreci yapmak için basit bir taslak hazırlayabilirler. “Ger em daran biçînin, hewa paqij dibe. (Eğer ağaç dikersek hava temizlenir.)” gibi şartlı cümleler kullanarak çevre koruma üzerine çözüm önerileri geliştirebilirler.

3. Etkinlik: Oyunlarımız: Eskiden ve Şimdi (Lîstikên Me: Berê û Niha)

Öğrenciler geleneksel oyunlar ile modern oyunları karşılaştırabilirler. “Lîstikên berê li gorî yêni niha hîn bi kêf bûn. (Eski oyunlar şimdikiye göre daha keyifliydi.)” gibi ifadelerle oyunlardaki değişimi ve kendi görüşlerini basitçe anlatabilirler.

4. Etkinlik: Dünya İçin Bir Slogan (Ji Bo Cîhanê Sloganek)

Öğrenciler, iklim değişikliğine dikkat çekmek için genel ağ üzerinden görseller bularak afişler hazırlayabilirler. “Ji bo ku cîhan bimîne, xwezayê biparêze. (Dünyanın kalması için doğayı koru.)” gibi amaç bildiren sloganlar yazarak çevre bilincini vurgulayabilirler.

5. Etkinlik: Hayalî Yolculuk (Rêwîtiya Xeyalî)

Öğrenciler, dünya haritası üzerinde bir rota belirleyerek etkileşimli tahta yardımıyla hayalî bir gezi planı sunabilirler. “Ez dixwazim herim wê derê ji bo ku çanda wan nas bikim. (Orayı tanımak için gitmek istiyorum.)” şeklinde gelecek niyetlerini ve gezi amaçlarını paylaşabilirler.

Destekleme

1. Etkinlik: Neden-Sonuç Tamamlama (Sedem û Encam)

Öğrencilere, hava olayları ve çevresel değişimler üzerine neden-sonuç ilişkisi kuran hazır kalıplar verilebilir. Örneğin “Ji ber ku hewa germ dibe ... (Hava ısındığı için ...)” veya “Ji bo ku em xwezayê biparêzin ... (Doğayı korumak için ...)” gibi boşlukları, görsellerden yararlanarak mantıklı ifadelerle tamamlayabilirler.

2. Etkinlik: Şehir ve Bölge Karşılaştırması (Hewberkirina Bajar û Herêman)

Öğrencilere iki farklı yerin görseli (karlı bir dağ köyü ve güneşli bir sahil şehri) sunulabilir. “Bajarê me li gorî gund ... e. (Şehrimiz köye göre ... dır.)” ve “Hewa li wir li gorî vir ... e. (Orada hava buraya göre ... dır.)” kalıplarını kullanarak seviyeye uygun akademik karşılaştırmalar yapmaları sağlanabilir.

3. Etkinlik: Kültürel Miras Kartı (Karta Mîrasa Çandî)

Öğrencilere kültürlerine ait bir değeri (Dengbêjî, yöresel yemek vb.) tanıtımları için yapılandırılmış bir taslak verilebilir. “Muzîka me ne tenê huner e, di heman demê de mîras e. (Müziğimiz sadece sanat değil, aynı zamanda mirastır.)” gibi “ne tenê... di heman demê de...” yapısını içeren hazır modelleri kendi seçtikleri değerlere uyarlayabilirler.

4. Etkinlik: Şart ve Gelecek Zaman (Ger û Pêşeroj)

Gelecek planları ve çevre bilinci üzerine basit şart cümleleri üzerinde çalışılabilir. Öğrenciler, etkileşimli tahta üzerinden sunulan “Ger em daran neçînin ... (Eğer ağaç dikmezsek ...)” veya “Heke em herin welatekî din ... (Eğer başka bir ülkeye gidersek ...)” gibi tamamlanmamış cümleleri uygun fiillerle tamamlayabilirler.

ÖĞRETMEN
YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

